

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

65 metai
2022 m. rugpjūčio 5 d.

Turinys

I Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės

REZOLIUCIJOS

Regionų komitetas

149-oji RK plenarinė sesija, 2022 4 27–2022 4 28

2022/C 301/01	Europos regionų komiteto rezoliucija dėl ES regionų ir miestų paramos Ukrainai	1
2022/C 301/02	Europos regionų komiteto rezoliucija „REPowerEU“: „miestai ir regionai spartina energetikos pertvarką“	6

NUOMONĖS

Regionų komitetas

149-oji RK plenarinė sesija, 2022 4 27–2022 4 28

2022/C 301/03	Europos regionų komiteto nuomonė. ES ir Jungtinės Karalystės santykių stiprinimas subnacionaliniu lygmeniu ir Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES teritorinio poveikio ištaisymas	11
2022/C 301/04	Europos regionų komiteto nuomonė „Naujasis europinis bauhausas: gražu, tvaru, įtrauku“	16
2022/C 301/05	Europos regionų komiteto nuomonė „Europos misijos“	22
2022/C 301/06	Europos regionų komiteto nuomonė „Europos pasirengimo ekstremaliosioms sveikatai situacijoms ir reagavimo į jas institucija“	33
2022/C 301/07	Europos regionų komiteto nuomonė „ES ekonomika po COVID-19 pandemijos. Poveikis ekonomikos valdymui“	40
2022/C 301/08	Europos regionų komiteto nuomonė „Visuotinis minimalaus tarptautinių subjektų grupių apmokestinimo lygio užtikrinimas Sąjungoje“	45

2022/C 301/09	Europos regionų komiteto nuomonė „Europos universitetų strategija“	51
2022/C 301/10	Europos regionų komiteto nuomonė „Būsimo ES valstybės pagalbos žemės ūkiui, miškininkystei ir kaimo vietovėms taisyklės“	56
2022/C 301/11	Europos regionų komiteto nuomonė „2030 m. ES miškų strategija“	61

III Parengiamieji aktai

Regionų komitetas

149-oji RK plenarinė sesija, 2022 4 27–2022 4 28

2022/C 301/12	Europos regionų komiteto nuomonė „Siekiant socialiai teisingo žaliojo kurso įgyvendinimo“	70
2022/C 301/13	Europos regionų komiteto nuomonė „Demokratijos ir rinkimų integralumo stiprinimas“	102
2022/C 301/14	Europos regionų komiteto nuomonė „Užtikrinti, kad ATLPS ir PADKM būtų naudingi ES miestams ir regionams“	116
2022/C 301/15	Europos regionų komiteto nuomonė „Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos pakeitimas siekiant įgyvendinti naujuosius 2030 m. klimato srities tikslus“	139
2022/C 301/16	Europos regionų komiteto nuomonė „Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos pakeitimas siekiant įgyvendinti naujuosius 2030 m. klimato srities tikslus“	184
2022/C 301/17	Europos regionų komiteto nuomonė „LULUCF reglamento ir Pastangų pasidalijimo reglamento persvarstymas“	221

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REZOLIUCIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

149-OJI RK PLENARINĖ SESIJA, 2022 4 27–2022 4 28

Europos regionų komiteto rezoliucija dėl ES regionų ir miestų paramos Ukrainai

(2022/C 301/01)

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS (RK)

1. smerkia 2022 m. vasario 24 d. Rusijos Federacijos, kurią remia Baltarusija, įvykdytą neišprovokuotą ir nepagrįstą invaziją į Ukrainą;
2. ragina nedelsiant ir besąlygiškai nutraukti ugnį ir atidaryti saugius humanitarinius koridorius. Rusija privalo nedelsiant sustabdyti karinius veiksmus ir išvesti visas karines ir sukarintas pajėgas bei administracinius pareigūnus iš okupuotų Ukrainos teritorijų;
3. pabrėžia, kad ši invazija yra nusikalstama veika, nukreipta prieš Ukrainos žmones ir Ukrainos suverenitetą bei teritorinį vientisumą, ir brutalus demokratijos principų bei teisinės valstybės principų pažeidimas; pabrėžia, kad beatodairiškai išpuoliai prieš civilius gyventojus, įskaitant miestų ir kaimų merus, yra Rusijos kariuomenės įvykdyti karo nusikaltimai ir pažeidžia tarptautinę teisę, ypač JT Chartiją, Helsinkio baigiamąjį aktą, Paryžiaus chartiją dėl naujos Europos ir Budapešto memorandumą. Visi žmogaus teisių pažeidimai, karo nusikaltimai ir nusikaltimai žmoniškumui Ukrainos teritorijoje privalo būti užfiksuoti, ištirti ir nagrinėjami Tarptautinio baudžiamojo teismo jurisdikcijoje;
4. solidarizuojasi su Ukrainos žmonėmis, kurie gina savo šalį nuo Rusijos okupantų; reiškia giliausią sielvartą dėl žmonių aukų ir kančių, kurias sukėlė žiaurūs Rusijos veiksmai;
5. dar kartą patvirtina savo paramą Ukrainos vietos ir regionų valdžios institucijoms ir ragina nedelsiant paleisti Ukrainos merus ir valstybės tarnautojus, kuriuos Rusijos okupacinės pajėgos pagrobė pažeisdamos Ketvirtąją Ženevos konvenciją;
6. teigia, kad tik Ukrainos žmonės gali demokratiškai išsirinkti savo vadovus nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmeniu, ir pareiškia, kad nepripažins ir nebendradarbiaus su jokia Rusijos Ukrainoje paskirta regionine ar vietos vadovybe;

Solidarumo užtikrinimas su vietos ir regionų valdžios institucijomis

7. pabrėžia nepaprastą ES piliečių solidarumą su žmonėmis, bėgančiais nuo karo Ukrainoje; išreiškia susirūpinimą dėl ukrainiečių, kurie prieš savo valią yra išvežami į Rusijos kontroliuojamą teritoriją; giria Europos Sąjungos valdžios institucijas už vienybę Rusijos karo prieš Ukrainą akivaizdoje, už solidarumo didinimą teikiant tiesioginę humanitarinę pagalbą ir neatidėliotą civilinės saugos pagalbą, taip pat už skubios apsaugos mechanizmo bėgantiems nuo karo aktyvumą; pabrėžia, kad artimiausiais mėnesiais šią pagalbą reikės gerokai padidinti, siekiant išvengti humanitarinės krizės ES pasienio regionuose;

8. įsipareigoja toliau telkti miestus ir regionus teikti pagalbą pabėgėliams iš Ukrainos; ypač atkreipia dėmesį į pasienio regionų poreikius, susijusius su parama logistikos srityje pirminiam priėmimui ir tranzitui;
9. kviečia Europos vietos ir regionų valdžios institucijas prašyti paramos arba ją siūlyti per platformą „Pagalba Ukrainai: informacijos ir paramos centras“⁽¹⁾, kurią įsteigė RK;
10. kartoja Ukrainos ir ES vietos ir regionų valdžios institucijų raginimą atgaivinti arba užmegzti partnerystės ryšius ir miestų bei regionų porinę veiklą, numatant atstatymo procesą;

Ukrainos europinės perspektyvos stiprinimas

11. pabrėžia, kad Ukrainos decentralizacijos ir regioninės plėtros reformos labai prisidėjo prie vietos demokratijos konsolidavimo, savivaldos stiprinimo ir bendro šalies vietos bendruomenių atsparumo, o tai yra svarbus Ukrainos pasipriešinimo Rusijos okupantams elementas. Šios reformos buvo įgyvendinamos su didele Europos Sąjungos regionų ir miestų parama, be kita ko, pagal programą „U-LEAD with Europe“, ir su tiksline RK parama, kurią jis teikė pasitelkdamas specialiąją darbo grupę Ukrainos klausimais ir vykdydamas tarpusavio bendradarbiavimo veiklą. Sėkmingos decentralizacijos reformos priartino Ukrainą prie Europos Sąjungos ir jos laisvės, demokratijos ir teisinės valstybės vertybių;
12. ragina tarptautinę bendruomenę parengti Ukrainai skirtą pagalbos ir atkūrimo planą, siekiant paremti Ukrainos ekonomiką, institucijas ir viešąsias paslaugas, taip pat atstatyti sugriautą infrastruktūrą; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Europos Vadovų Tarybos sprendimą įsteigti Ukrainos solidarumo patikos fondą ir ragina surengti tarptautinę konferenciją, kad partneriai pritrauktų lėšų; pabrėžia, kad Rusija, būdama atsakinga už įvykdytą naikinimą, taip pat turi prisidėti prie Ukrainos atstatymo, mokėdama karo reparacijas;
13. pritaria tam, kad pagal Europos Sąjungos sutarties 49 straipsnį ir pagal tą pačią peržiūrėtą derybų dėl stojimo metodiką, kuri taikoma Vakarų Balkanų šalims, Ukrainai būtų suteiktas ES šalies kandidatės statusas, daugiau dėmesio skiriant teisinei valstybei ir demokratinėms institucijoms; pabrėžia, kad Sakartvelo ir Moldovos prašymai tapti ES šalimis kandidatėmis taip pat turėtų būti vertinami teigiamai. Kartu reikia nedelsiant tęsti Ukrainos integraciją į ES bendrąją rinką pagal Asociacijos susitarimą;

Paramos priemonių finansavimas

14. palankiai vertina Europos Komisijos CARE (Sanglaudos veiksmai dėl pabėgėlių Europoje) ir CARE+ priemonių rinkinius bei iniciatyvas „REACT-ES“ lankstumą ir pabrėžia tiesioginio regionų ir vietos valdžios institucijų dalyvavimo planuojant, valdant ir įgyvendinant CARE ir iniciatyvas „REACT-ES“ priemonių rinkinius naudą; pabrėžia, kad sanglaudos politikos programų pritaikymas turi atitikti neseniai aštuntojoje sanglaudos ataskaitoje nustatytą principą „nepakenkti sanglaudai“;
15. pabrėžia, kad tiek COVID-19 pandemijos metu, tiek reaguojant į karo Ukrainoje padarinius sanglaudos politika įrodė, kad prireikus ji gali duoti rezultatų trumpuoju laikotarpiu; vis dėlto primygtinai teigia, kad faktinis sanglaudos politikos tikslas stiprinti ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą mažinant regionų skirtumus neturėtų konkuruoti su šiais tikslais;
16. teigiamai vertina tarpvalstybinio bendradarbiavimo programų, kuriose dalyvauja Rusijos ir Baltarusijos partneriai, sustabdymą; ragina stiprinti esamas ES regionų (Lenkijos, Vengrijos, Rumunijos, Slovakijos) ir Ukrainos programas; pabrėžia, kad finansinė parama savivaldybėms ir regionams, kurie ribojasi su Ukraina, ir su ja nesiribojančioms šalims, priimančioms daugiausia pabėgėlių, yra ypač nepakankama ir ją reikia gerokai padidinti, atsižvelgiant į jų vaidmenį ne tik suteikiant prieglobstį pabėgėliams, bet ir integruojant juos į švietimo, sveikatos priežiūros ir būsto sistemas;
17. remia nuolatinio krizių rezervo, skirto sušvelninti būsimas ekstremalias situacijas, sukūrimą, papildant arba sustiprinant esamas nenumatytų atvejų ir lankstumo priemones; ragina sukurti vieną „ES Ukrainos pabėgėlių vietos priemonę“, kurioje būtų kaupiamos visos vietos ir regionų valdžios institucijoms pabėgėlių prieglobsčiai skirtos lėšos, siekiant supaprastinti, integruoti ir paspartinti jų turimų lėšų naudojimą;

⁽¹⁾ „Pagalba Ukrainai: informacijos ir paramos centras“ – tai partnerių paieškos platforma, skirta sujungti tranzito regionus ir didžiausią krūvį patiriančias vietos ir regionų valdžios institucijas su kitų ES valstybių narių valdžios institucijomis, kurios gali padėti.

18. pažymi, kad labiausiai nukentėjusiose valstybėse narėse ir regionuose gali prireikti peržiūrėti jų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, tinkamai pasikonsultavus su regionų valdžios institucijomis, ypač atsižvelgiant į didėjančią ekonominę karo poveikį ES šalims;

Iš Ukrainos atvykstančių pabėgėlių priėmimas

19. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra priešakinėse linijose, nes jos pirmosios priima milijonus pabėgėlių kaimyninėse šalyse, taip pat šalies viduje perkeltus asmenis Ukrainoje ⁽²⁾, nes tai yra didžiausia pabėgėlių krizė Europoje nuo Antrojo pasaulinio karo laikų; pabrėžia, kad visi pabėgėliai, neatsižvelgiant į jų kilmę, politines pažiūras ar seksualinę orientaciją, turėtų turėti teisę į tokį pat pozityvų priėmimą visuose ES regionuose ir miestuose, kaip ir iš Ukrainos atvykstantys pabėgėliai;

20. palankiai vertina tai, kad pradėta taikyti Laikinosios apsaugos direktyva, kuri dabar turi būti visiškai įgyvendinta gerai koordinuojant, užtikrinant dosnumą, įtraukumą ir lankstumą, garantuojant galimybę patekti į darbo rinką, gauti būstą, naudotis sveikatos priežiūros ir švietimo paslaugomis ir gauti socialinę paramą visiems iš Ukrainos bėgantiems žmonėms, daugiausia dėmesio skiriant pažeidžiamoms grupėms, ypač moterims ir vaikams, ir neatsižvelgiant į jų kilmę, etninę tapatybę, politines pažiūras ar seksualinę orientaciją;

21. atkreipia dėmesį į Tarybos direktyvos 2001/55/EB ⁽³⁾ dėl laikinosios apsaugos ypatumus, pagal kuriuos pabėgėliams suteikiama laisvė pasirinkti ES valstybę narę, kurioje jie norėtų laikinai apsigyventi (26 straipsnis), ir pabrėžia, kad laisvo judėjimo teisių ir pabėgėlių autonomijos pripažinimas turi teigiamą poveikį – mažina spaudimą nacionalinėms prieglobsčio sistemoms ir priėmimo pajėgumams pasienio regionuose;

22. ragina sukurti savanorišką Europos pabėgėlių perkėlimo schemą, atsižvelgiant į regionų ir vietos valdžios institucijų priėmimo pajėgumus; pakartoja savo raginimą ES miestams ir regionams suteikti tiesioginę prieigą prie ES lėšų, skirtų migracijai ir integracijai; ragina Komisiją pateikti veikiančią pabėgėlių paskirstymo schemą, skirtą būsimoms pabėgėlių krizėms; ragina ES valstybes nares pripažinti tokius savanoriškus išsipareigojimus ir imtis tolesnių veiksmų;

23. pabrėžia, kad daugelis Ukrainos pabėgėlių yra ypač pažeidžiami, o maždaug pusė jų yra nepilnamečiai; atkreipia dėmesį į tai, kad tarp šimtų tūkstančių bėgančių vaikų daugelis yra nelydimi ir jiems reikia ypatingos apsaugos ir priežiūros; pritaria vaiko apsaugos priemonių rinkiniui, skirtam Ukrainos pabėgėliams vaikams, pirmenybę teikiant jų poreikiui lankyti mokyklą;

24. ragina imtis griežtų priemonių, kad būtų užkirstas kelias prekybai žmonėmis, nes dauguma žmonių, bėgančių iš Ukrainos, yra moterys ir vaikai, o ataskaitose apie žmogaus teises nurodoma, kad daugėja atvejų, kai organizuotos nusikalstamos grupuotės į juos taikosi ir išnaudoja, ypač seksualiniais ar darbo tikslais;

25. pabrėžia poreikį organizuoti kalbų kursus, švietimo ir mokymo paslaugas; šiuo atžvilgiu atkreipia dėmesį į RK tinklo „Miestai ir regionai už migrantų integraciją“ potencialą;

Poveikis ES politikai

26. ragina visus Europos regionus nedelsiant imtis veiksmų, kad būtų sumažinta ES priklausomybė nuo trečiųjų šalių, ypač nuo energijos importo iš Rusijos, ir ragina Europos Komisiją remti jų pastangas;

27. pritaria raginimui visiškai uždrausti Rusijos dujų, naftos ir anglies importą į Europą ir ragina vietos ir regionų valdžios institucijas pradėti rengti nepaprastosios padėties planus siekiant pasirengti tokių sankcijų pasekmėms;

⁽²⁾ Ukrainos pabėgėlių padėtis (unhcr.org).

⁽³⁾ 2001 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 2001/55/EB dėl minimalių normų, suteikiant perkeltiesiems asmenims laikiną apsaugą esant masiniam srautui, ir dėl priemonių, skatinančių valstybių narių tarpusavio pastangų priimant tokius asmenis ir atsakant už tokio veiksmo padarinius pusiausvyrą (OL L 212, 2001 8 7, p. 12).

28. mano, kad planas „REPowerEU“⁽⁴⁾ yra būdas paspartinti perėjimą prie švarios energijos, padidinti ES energetinį saugumą, sumažinti ES priklausomybę nuo iškastinio kuro ir žaliavų importo iš trečiųjų šalių, ypač iš Rusijos Federacijos ir taip sumažinti dėl šio importo kylančią politinę, ekonominę ir saugumo grėsmę; ragina itin daug investuoti ir imtis konkrečių priemonių siekiant skatinti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, energijos vartojimo efektyvumą ir taupymą, žiediskumą ir elektrifikaciją, taip pat tvarių alternatyviųjų degalų, kaip iš tiesų ilgalaikių saugių ir įperkamų sprendimų, mokslinius tyrimus;

29. primygtinai teigia, kad dėl karo poveikio nebūtų pakenkta klimato srities veiksams ir tvarumui, kaip numatyta tiek Paryžiaus susitarime, tiek JT Darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m., ir dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą įgyvendinti Europos žaliąjį kursą, kuris taip pat yra ES strateginio savarankiškumo stiprinimo kelias;

30. mano, kad ES pastangos didinti savo energetinę nepriklausomybę turi apimti visišką projektų „Nord Stream“ ir „Nord Stream 2“ atsisakymą;

31. labai palankiai vertina tai, kad neseniai Ukrainos ir Moldovos elektros energijos tinklai buvo sinchronizuoti su žemyniniu Europos tinklu;

32. pritaria Ukrainos vietos ir regionų valdžios institucijų raginimui tarptautinei bendruomenei padėti joms suvaldyti dėl invazijos susidarancias ekstremaliąsias ekologinio pobūdžio situacijas, be kita ko, branduolinių elektrinių ir cheminių medžiagų gamyklų teritorijose;

33. palankiai vertina Europos Komisijos sprendimą pradėti derybas su Ukraina dėl šios šalies prisijungimo prie programos LIFE, kad ji galėtų pasinaudoti finansavimu, skirtu padėti atkurti aplinką po Rusijos invazijos sukulto sunaikinimo, t. y. taršos, ekosistemų sunaikinimo ar kitų ilgalaikių padarinių;

34. pabrėžia, kad konfliktas neišvengiamai turės rimtų pasekmių ES žemės ūkio ir maisto sektoriui, atsižvelgiant į tai, kad Ukraina ir Rusija yra didelės kai kurių žemės ūkio produktų (pvz., grūdų ir aliejingųjų sėklų) bei azoto trąšų eksportuotojos; pabrėžia, kad ES turi sustiprinti savo įsipareigojimą užtikrinti tvarias maisto sistemas ir kartu garantuoti kokybiško maisto prieinamumą visiems, mažinant priklausomybę nuo pagrindinių importuojamų žemės ūkio produktų išteklių; reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad dėl eksporto iš Ukrainos ir Rusijos sutrikimo jau dabar labai išaugo žemės ūkio produktų kainos visame pasaulyje ir kad pasekmės ypač jaučiamos skurdžiausiose pasaulio šalyse ir regionuose;

Kiti aspektai

35. remia Rusijos ir Baltarusijos žmonių, protestuojančių prieš V. Putino karą ir ginančių savo teises į sąžiningus rinkimus, saviraiškos ir susirinkimų laisvę, ir reikalauja nedelsiant išlaisvinti neteisėtai sulaikytus protestuotojus;

36. pritaria tolesnėms koordinuotoms griežtomis sankcijoms Rusijai ir Baltarusijai, siekiant veiksmingai užkirsti kelią Rusijos galimybei tęsti agresiją; siūlo Komisijai pateikti sankcijų vykdymo užtikrinimo ir įgyvendinimo gaires, atsižvelgiant į tai, kad vis dar skiriasi (taip pat ir regionų bei vietos lygmeniu) priemonės ir procedūros, naudojamos įmonių, turto ir nekilnojamojo turto nuosavybės teisėms patikrinti;

37. pabrėžia, kad visos šalys kandidatės ir potencialios šalys kandidatės į ES nares turėtų būti skatinamos laikytis ES lygmeniu priimtų sankcijų, kad pabrėžtų savo įsipareigojimą ES ir jos vertybėms;

38. smerkia Rusijos propagandą ir neapykantą kurstančias kalbas, kurios kursto konfliktą ir padeda karo nusikaltimų vykdytojams; ragina imtis veiksmingų priemonių Europos, nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis, siekiant kovoti su tokia propaganda, kad ji būtų paneigta; nepitaria Rusijos agresijai remiančioms demonstracijoms Europos miestuose;

(4) 2022 m. kovo 8 d. Komisijos komunikatas „REPowerEU“: bendri Europos veiksmai įperkamesnei energijai bei saugesnei ir tvaresnei energetikai užtikrinti“.

39. paveda pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Europos Komisijai, Europos Parlamentui, ES Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai ir pirmininkausiančiai Čekijai, Europos Vadovų Tarybos pirmininkui ir Ukrainos prezidentui, Vyriausybei ir parlamentui.

Bruselis, 2022 m. balandžio 28 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Apostolos TZITZIKOSTAS

Europos regionų komiteto rezoliucija „REPowerEU“: „miestai ir regionai spartina energetikos pertvarką“

(2022/C 301/02)

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS (RK)

- atsižvelgdamas į aukštas ir didėjančias energijos kainas, kurios nuo 2021 m. vasaros mažina namų ūkių ir įmonių perkamąją galią (ši kainų kilimą lemia pasaulinė energijos, ypač dujų, paklausa pasauliui atsigaunant po COVID-19 pandemijos),
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 13 d. Europos Komisijos komunikatą ir priemonių rinkinį dėl augančių energijos kainų problemos sprendimo,
- atsižvelgdamas į 2022 m. vasario 24 d. Rusijos Federacijos, remiant Baltarusijai, pradėtą neišprovokuotą ir nepateisinamą įsiveržimą į Ukrainą,
- atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 8 d. Europos Komisijos komunikatą „REPowerEU“: bendri Europos veiksmai įperkamesnei energijai bei saugesnei ir tvaresnei energetikai užtikrinti“,
- atsižvelgdamas į Versalio deklaraciją, kurią ES valstybių ir Vyriausybių vadovai paskelbė 2022 m. kovo 10 ir 11 d. vykusiame neformaliame susitikime,
- atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 23 d. Europos Komisijos komunikatą dėl energijos tiekimo saugumo ir prieinamų kainų, pasiūlymą dėl reglamento dėl dujų saugyklų ir laikinąją krizių valdymo sistemą dėl lankstumo pagal valstybės pagalbos taisykles,
- atsižvelgdamas į tai, kad Europos Komisija ir JAV nedelsdamos sudarys jungtinę energetinio saugumo darbo grupę,
- atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 24 ir 25 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimo pirmininkaujančios šalies išvadas,
- atsižvelgdamas į savo dabartinį darbą, susijusį su Pasirengimo įgyvendinti 55 proc. tikslą priemonių rinkiniu, kuris vykdomas teikiant nuomones ir darbo grupėje „Žaliasis kursas vietos lygmeniu“,

Susidūrimas su keliomis krizėmis

1. palankiai vertina Europos Komisijos numatytas iniciatyvas, kuriomis siekiama spręsti nuo 2021 m. vasaros kylančių dabartinių didelių energijos kainų, kurios dar labiau šoktelėjo dėl neteisėto, neišprovokuoto ir nepateisinamo Rusijos Federacijos karo Ukrainoje, problemą; pabrėžia, kad nepakanka vien tik laipsniškai panaikinti mūsų priklausomybę nuo iškastinio kuro tiekimo tik iš Rusijos Federacijos, tačiau mano, kad planas „REPowerEU“ yra būdas paspartinti energetikos pertvarką, sumažinti ES priklausomybę nuo energijos ir žaliavų importo apskritai ir taip sumažinti dėl šio importo kylančią politinę, ekonominę ir saugumo riziką; vis dėlto labai apgailestauja, kad nėra aiškios nuorodos į miestų ir regionų vaidmenį tiek sprendžiant dabartinę energetikos krizę, tiek ieškant ilgalaikių jos sprendimų;
2. taip pat reikia susirūpinimą dėl tikėtino asimetrinio regioninio energetikos krizės poveikio ES miestams ir regionams, atspindinčio jų skirtingus gebėjimus reaguoti į energijos tiekimo sutrikimus ir kylančias energijos kainas, ir ragina Europos Komisiją ir valstybes nares rengiant ir įgyvendinant atitinkamas priemones tinkamai atsižvelgti į šią asimetriją;
3. yra labai susirūpinęs dėl naujausioje Tarpvvyriausybines klimato kaitos komisijos (IPCC) ataskaitoje „Klimato kaita 2022 m. Poveikis, prisitaikymas ir pažeidžiamumas“⁽¹⁾ pateiktų išvadų, kurios patvirtina, kad daugelis klimato kaitos padarinių jau yra negrįžtami; pabrėžia, kad svarbu ilgiau neatidėlioti prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos poveikio švelninimo priemonių, kurias įgyvendinant vietos ir regionų valdžios institucijos yra vienos pagrindinių veikėjų;

⁽¹⁾ https://report.ipcc.ch/ar6wg2/pdf/IPCC_AR6_WGII_FinalDraft_FullReport.pdf

4. pabrėžia, kad energetinio saugumo tikslas galiausiai turi padėti siekti poveikio klimatui neutralumo tikslo ir remti energetikos pertvarką. Kelias pereinant prie saugios, įperkamos ir tvarios energijos yra vienintelis į ateitį orientuotas būdas įveikti dabartinę krizę; atsižvelgdamas į tai, ragina ES teisėkūros institucijas būti ryžtingesnes ir paspartinti Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio priėmimą, ypač išsiklausant į RK nuomones dėl Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvos, Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos ir Pastatų energinio naudingumo direktyvos peržiūros;

5. palankiai vertina tai, kad energijos vartojimo efektyvumas pripažįstamas pirmuoju principu, ir pakartoja, kad ES regionams ir miestams tenka lemiamas vaidmuo didinant energijos vartojimo efektyvumą; ragina Komisiją į savo strategiją įtraukti energijos pakankamumo sąvoką ⁽²⁾, t. y. požiūrį, kuriuo siekiama, kad „visi žmonės galėtų naudotis visomis jiems reikalingomis energetinėmis paslaugomis ir nemaža dalimi norimų energetinių paslaugų, o energetikos sistemos poveikis neviršytų aplinkosauginių ribų“;

6. pabrėžia svarbų vaidmenį, kurį atlieka esamos novatoriškos valdymo priemonės, skirtos bendradarbiavimui ir gebėjimų stiprinimui, pavyzdžiui, Merų paktas, Energijos nepritekliaus konsultacijų centras, Europos klimato paktas, iniciatyva „Švari ES salų energija“ ir panašios ES iniciatyvos, kuriomis siekiama stiprinti labai reikalingą perėjimą prie įperkamos, tvarios ir saugios energijos;

7. ragina Komisiją ir valstybes nares remti vieno langelio principu veikiančių centrų, kurie padėtų įgyvendinti planą „REPowerEU“ regionų ir vietos lygmeniu, kūrimą, glaudžiai bendradarbiaujant su Europos investicijų banku;

8. ragina Komisiją skatinti sistemingą dabartinės geriausios patirties atkartojimą teikiant specialią techninę ir finansinę paramą vietos ir regionų valdžios institucijoms, kad būtų sumažinta energijos vartojimo efektyvumo priemonių pradinių išlaidų našta, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamiems namų ūkiams, labai mažoms ir mažosioms įmonėms bei vartotojams;

9. mano, kad priemonių rinkinyje dėl energijos kainų problemos sprendimo ⁽³⁾ pirmą kartą bandyta pasiūlyti priemones, kuriomis būtų galima sušvelninti dabartinės energetikos krizės socialines pasekmes, tačiau rinkinys pasirodė esąs ne toks veiksmingas, kokio reikėjo, todėl jį reikėtų sustiprinti; mano, kad daugiausia dėmesio reikėtų skirti ilgalaikiams sprendimams, kuriais siekiama, kad Europoje nebūtų naudojamas iškastinis kuras ir kad Europa įgytų energetinę nepriklausomybę, taip pat esminiams pokyčiams visuose sektoriuose, siekiant panaikinti energijos ir judumo nepriteklį;

10. ragina Komisiją ieškant ilgalaikių sprendimų, kaip užtikrinti energijos pakankamumą, atsižvelgti į nuo iškastinio kuro priklausomų ir neturinčių galimybės prisijungti prie kontinentinio tinklo regionų, pavyzdžiui, atokiausių regionų, problemas;

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos, energijos vartojimo efektyvumo ir energijos taupymo skatinimas įgyvendinant planą „REPowerEU“

11. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad didžiulėms investicijoms ir konkrečioms priemonėms, kuriomis siekiama sparčiau diegti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, didinti energijos vartojimo efektyvumą, taupyti energiją ir vykdyti mokslinius tyrimus, susijusius su tvariais alternatyviaisiais degalais, būtų teikiama pirmenybė ir jos būtų visiškai susietos tarpusavyje;

12. laukia būsimo Europos Komisijos pasiūlymo, kuris leistų užtikrinti greitesnę leidimų išdavimo procedūrą laikantis subsidiarumo principo atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje, ir ragina imtis panašių veiksmų svarbiausiems energijos vartojimo efektyvumo projektams; ragina Komisiją stiprinti esamas priemones, kuriomis teikiama techninė parama vietos ir regionų valdžios institucijoms; todėl palankiai vertina birželio mėn. numatomame Europos Komisijos komunikate dėl saulės energijos strategijos pateikiamą pasiūlymą dėl Europos ant stogo montuojamų saulės energijos įrenginių iniciatyvos; ragina valstybes nares įdiegti pirkimo paskatas, pavyzdžiui, trumpalaikes subsidijų programas vartotojams;

13. pabrėžia, kad visuomenės pritarimas infrastruktūros projektams atlieka lemiamą vaidmenį spartinant planavimo ir leidimų išdavimo procedūras, ir ragina Komisiją ir valstybes nares šioje srityje skatinti gerosios patirties sklaidą, pavyzdžiui, tos, kuri paminėta naujausioje RK regioninių centrų tinklo ataskaitoje apie infrastruktūrą;

⁽²⁾ <https://www.energysufficiency.org>

⁽³⁾ „Augančių energijos kainų problemos sprendimas: veiksmų ir paramos priemonių rinkinys“, 2021 m. spalio 13 d. (COM(2021) 660 final).

14. mano, kad viešųjų ir privačių pastatų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas yra labai svarbi Europos žaliojo kurso dalis ir pagrindinis dabartinės krizės sprendimo elementas siekiant sumažinti dujų poreikį; primygtinai ragina Komisiją pagal planą „REPowerEU“ paspartinti šilumos siurblių⁽⁴⁾ diegimą ir novatoriškų sprendimų, kurie mūsų pastatų fondą padarytų kuo pažangesnį ir kuo labiau neutralizuotų poveikį klimatui, mokslinius tyrimus;

15. taip pat ragina Komisiją sudaryti palankesnes sąlygas viešojo ir privatačiojo sektorių pastatų renovacijos konsorciumams, kuriems priklauso pramonės įmonių ir vietos bei regionų valdžios institucijos, pristatyti integruotus pastatų šildymo ir vėsinimo atnaujinimų paketus, sukurti pastatų izoliacijos pramonei skirtą programą, kad būtų galima pritraukti ekonomiškai efektyvias investicijas, kurių atsipirkimo laikotarpis trumpas, ir remti renovacijos darbus atliekančių darbuotojų mokymą;

16. pažymi, kad komunikate „REPowerEU“ nepakankamai įvertinamos energijos taupymo galimybės, ir ragina Komisiją ir valstybes nares apsvarstyti galimybę imtis priemonių, pavyzdžiui, kampanijų, skatinančių keisti elgseną;

17. apgailestauja, kad vėluojama priimti Gamtos atkūrimo teisės aktą, ir pabrėžia, kad biologinės įvairovės apsauga ir atkūrimas neatsiejami nuo prisitaikymo prie klimato kaitos ir pagal Europos žaliąjį kursą turi išlikti pagrindiniu žaliosios pertvarkos ramsčiu; prašo Komisijos visapusiškai įtraukti regionų ir vietos valdžios institucijas į atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų įgyvendinimo plėtojimo sričių nustatymo procesą, laikantis subsidiarumo principo, siekiant užtikrinti, kad jos visiškai atitiktų *žalos nedarymo* principą;

18. mano, kad energetinį saugumą ir poveikio klimatui neutralumą galima pasiekti tik tuo atveju, jei Europos Sąjunga remsis tvirta ir visiškai tarpusavyje sujungta elektros energijos vidaus rinka ir gerai veikiančia anglies dioksido rinka; pabrėžia, kad bet kokie į artimiausią ateitį orientuoti laikini veiksmai, pavyzdžiui, geresnis gamtinių dujų saugojimas ir didesnis suskystintų gamtinių dujų (SGD) importas, neturėtų sukelti papildomo susaistymo ir šiais veiksmais turėtų būti padedama pereiti prie dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, kad būtų pasirengta poveikio klimatui neutralizavimui naudojant vandenilį iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir kitą kurą iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių; primygtinai ragina visoje Europos Sąjungoje užbaigti ir patobulinti dujų, vandenilio ir elektros jungtis, įskaitant visišką elektros energijos tinklų sinchronizaciją;

19. pabrėžia, kad svarbu visapusiškai apimti gaminančių vartotojų ir vietos atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų indėlį ir juo pasinaudoti, taip pat siūlo ne taip griežtai apibrėžti išmaniuosius elektros tinklus transeuropinių energetikos tinklų (TEN-E) sistemoje ir infrastruktūroje; pabrėžia, kad reikia prijungti naujus mažus gamintojus prie žemos ir vidutinės įtampos tinklų; ragina Komisiją numatyti kelių mažesnių projektų sujungimo sistemą, kurioje ypač pasienio regionams būtų numatytas lankstumas, kad jie galėtų rengti tam tikrus bendrus tarpvalstybinius projektus ir galimai gauti finansavimą šioms pastangoms; pabrėžia, kad šiuose projektuose svarbų vaidmenį gali atlikti Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės (ETBG); primena, kokį nepakeičiamą vaidmenį gaminant atsinaujinančiųjų išteklių energiją atlieka kaimo vietovės;

20. pabrėžia, kad dabartinė energetikos krizė suteikia galimybę gerokai padidinti elektrifikavimą ir vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių gamybą, nes tai yra svarūs sprendimai, padedantys mažinti mūsų ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro; ragina Komisiją pasiūlyti plataus užmojo ir konkrečius veiksmus, kad būtų įgyvendinta Vandenilio diegimo spartinimo priemonė, taip pat nustatyti kiekvieno veiksmo terminus; palankiai vertina pasiūlymą dėl pasaulinės Europos vandenilio priemonės ir ragina struktūriškai įtraukti tuos ES regionus, kurie jau aktyviai veikia šioje srityje; ragina Komisiją kaip svarbiausią šios srities priemonę parengti ES iniciatyvą, skirtą vandenilio slėniams, kuri juos stiprintų, struktūriškai remtų jų europines jungtis ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą, taip pat apimtų paramą iš ES inovacijų fondo ir didesnę paramą per Švariojo vandenilio partnerystės bendrąją įmonę; palankiai vertina pasiūlymą dėl pasaulinės Europos vandenilio priemonės ir ragina struktūriškai įtraukti tuos ES regionus, kurie jau aktyviai veikia šioje srityje; ragina Europos teisės aktų leidėjus priimant Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinį, įskaitant teisės aktų rinkinį dėl dujų sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo, nuosekliai remti spartesnį vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą rinkoje;

21. ragina atnaujinti galiojančias valstybės pagalbos taisykles, kad jos taptų optimalios bendrai finansuojant, eksploatuojant ir toliau plėtojant viešąją elektros energijos įkrovimo infrastruktūrą, ir mano, kad susijusios investicinės išlaidos turėtų būti tinkamos finansuoti iš viešojo sektoriaus paramos lėšų, kaip buvo pasiūlyta naujausioje RK regioninių centrų tinklo ataskaitoje apie infrastruktūrą;

(4) Šilumos siurbliai, panašūs į oro kondicionierius ir montuojami pastatų išorėje, šildo namus ne gamindami šilumą, o ją perduodami. Naudodami elektrą, jie išgauna ir sutelkia šilumą iš lauko oro, žemės arba vandens, o tada „pumpuoja“ tą šilumą į namus.

Plano „REPowerEU“ kūrimas bendradarbiaujant su miestais ir regionais

22. pabrėžia, kad į būsimą planą „REPowerEU“ turėtų būti įtrauktas finansavimo ir esamų ar naujų ES lėšų nukreipimo planas, kad būtų remiamas vietos ir regionų valdžios institucijų vykdomas įgyvendinimas; ragina valstybes nares persikirstyti nepernaudotas Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) lėšas, kad būtų remiamas vietos energetinio saugumo planavimas ir investicijos į atsinaujinančiuosius energijos išteklius;

23. ragina įtraukti Komisiją kaip institucinį partnerį į naujai įkurtą Energijos nepritekliaus ir pažeidžiamų vartotojų koordinacinę grupę siekiant sudaryti palankesnes sąlygas Komisijos ir valstybių narių keitimuisi informacija ir koordinacijai dėl klausimų, susijusių su būsimu planu „REPowerEU“, Sąjungos teisės aktų, programų ir politikos krypčių, skirtų pažeidžiamiems namų ūkiams ir visais lygmenimis energijos ir judumo nepritekliaus paveiktiems vartotojams, rengimu ir įgyvendinimu. RK yra pasiruošęs prisidėti prie šio tarpinstitucinio bendradarbiavimo pasitelkdamas savo darbo grupę „Žalioji kursas vietos lygmeniu“, kuri nustatytų trikdžius, o kartu ir būdus bei priemones, kaip stiprinti ir plėtoti Pasirengimo įgyvendinti 55 proc. tikslą priemones vietos ir regionų lygmeniu, be kita ko, skatinant keitimąsi gerosios praktikos pavyzdžiais, patirtimi ir ekspertinėmis žiniomis;

24. atkreipia dėmesį į tai, kad pagal Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) reglamentą reikalaujama ne mažiau kaip 30 % išteklių visose regionų kategorijose skirti tam, kad Europa ir jos regionai taptų žalesni, išskiriantys mažai anglies dioksido ir atsparūs; ragina valstybes nares ir regionus pasinaudoti Europos struktūrinių ir investicijų fondų (ESI fondų) teikiamomis galimybėmis finansuoti energetikos pertvarkos projektus, įskaitant energijos vartojimo efektyvumo, atsinaujinančiųjų išteklių energijos, išmaniųjų energetikos sistemų, tinklų ir saugyklų plėtojimo projektus, nesusijusius su TEN-E sistema;

25. palankiai vertina tai, kad paskelbtas specialus kvietimas teikti paraiškas pagal Techninės paramos priemonę (TPP) siekiant padėti valstybėms narėms laipsniškai panaikinti jų priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro, tačiau apgailestauja dėl trumpo termino paraiškoms dėl šios specialios paramos teikti; ragina Komisiją suteikti daugiau galimybių pasinaudoti TPP siekiant paremti vietos ir regionų valdžios institucijas, ypač mažiau išsivysčiusių regionų valdžios institucijas, kurios susiduria su didžiausiu pajėgumų trūkumu, nes tai neskatina jų kuo geriau pasinaudoti EGADP parama įgyvendinant investicijas ir reformas; yra pasirengęs padėti Komisijai užtikrinti, kad miestai ir regionai veiksmingai naudotųsi šia priemone;

26. pripažįsta, kad anglies dioksido apmokestinimas yra labai svarbi priemonė, padedanti siekti didesnių ES užmojų klimato srityje, ir remia visų sektorių požiūrį į šių užmojų įgyvendinimą; palankiai vertina tai, kad Komisija pripažįsta šiuos pavojus ir teikia pasiūlymus juos pašalinti, pavyzdžiui, iš dalies pakeisti ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos valstybės pagalbos gaires; pabrėžia, kad kai kurios siūlomos priemonės, pavyzdžiui, didesnis nenumatyto pelno apmokestinimas, gali neužtikrinti patikimos paramos; supranta, kad prekybos apyvartiniais taršos leidimais kelių transporto ir pastatų sektoriuose (ATLPS II) įvedimas kartu su nepakankamomis investicijomis šiuose sektoriuose ir degalų kainų augimu gali padidinti energijos ir judumo nepritekliaus riziką; todėl ragina Komisiją ir kitas teisėkūros institucijas numatyti valstybėms narėms pareigą nustatyti minimalią procentinę ribą, pagal kurią bent 20 proc. pajamų, gautų iš ATLPS leidimų pardavimo aukcionuose, tiesiogiai valdytų vietos ir regionų valdžios institucijos;

27. palankiai vertina tai, kad buvo patvirtinta laikinoji krizių valdymo sistema, kad valstybės narės galėtų pasinaudoti valstybės pagalbos taisyklėse numatytais lankstumo galimybėmis ir paremti ekonomiką Rusijos karo Ukrainoje aplinkybėmis; pabrėžia, kad reikia atidžiai stebėti galimą neigiamą poveikį konkurencijai ir bendrosios rinkos iškraipymą; atkreipia dėmesį į tai, kad naujausioje RK regioninių centrų tinklo ataskaitoje apie infrastruktūrą⁽⁵⁾ kalbama apie valstybės pagalbą ir išreiškiama nuomonė, kad dabartinės valstybės pagalbos taisyklės nėra optimalios bendrai finansuojant, eksploatuojant ir toliau plėtojant viešąją elektros įkrovimo infrastruktūrą; būsimoje peržiūroje turėtų būti apsvaistoma, ar investicinės išlaidos yra tinkamos finansuoti iš viešojo sektoriaus paramos lėšų;

28. susirūpinęs pažymi, kad dabartinė krizė padarys didelį poveikį viešiesiems finansams, todėl ragina Komisiją pratęsti Stabilumo ir augimo pakto (SAP) bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymą tol, kol bus susitarta dėl naujos ekonomikos valdymo sistemos, bent iki 2023 m. pabaigos; viešosios investicijos, kuriomis remiama ekologinė pertvarka, ypač energijos vartojimo efektyvumas ir atsinaujinančiųjų išteklių energija, neturėtų būti laikomos struktūrinėmis išlaidomis ekonomikos valdymo sistemoje;

(5) <https://cor.europa.eu/en/news/Pages/reghub-launches-consultation-on-21st-century-rules.aspx>

29. palankiai vertina Elektros energijos direktyvos 5 straipsnyje numatytas priemonės, susijusias su elektros energijos rinka, taip pat pateiktas gaires ⁽⁶⁾ dėl valstybių narių galimybės įsikišti nustatant elektros energijos tiekimo kainas; mano, kad atsižvelgiant į dabartinę geopolitinę padėtį ir jos pasekmes energijos rinkai, kai didėja elektros energijos kainos ir jos yra nepastovios, valstybių narių įsikišimas bus būtinas siekiant dvejopo tikslo – apsaugoti pažeidžiamus namų ūkius ir labai mažas bei mažąsias įmones ir skatinti konkurenciją, kuri ilgainiui būtų naudinga vartotojams; vis dėlto pakartoja ⁽⁷⁾, kad šių priemonių taikymo trukmė turi būti ribota, jos turi būti susijusios su neatidėliotinais energetikos krizės aspektais ir jokių būdu neturi tapti struktūriniu pokyčiu, kuris galėtų pakenkti elektros energijos rinkos valdymo liberalizavimui; atsižvelgdamas į vis mažesnes atsinaujinančiosios energijos gamybos sąnaudas, siūlo apsvarstyti dujų ir elektros energijos atsiejimą kaip galimą priemonę, kad aukštos dujų kainos nedarytų poveikio elektros energijos kainoms;

30. palankiai vertina pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo siekiama užtikrinti pakankamą energijos kaupimo lygį ES kitai žiemai ir vėliau; pabrėžia, kad nustatant tokį minimalų lygį reikėtų atsižvelgti į regioninius rizikos vertinimus;

31. pabrėžia, kad reikia geriau suprasti regioninius perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo poreikius ir galimybes; ragina Komisiją pasinaudoti tokiais iniciatyvomis kaip programos „Erasmus+“ ir „Europos horizontas“, kad būtų užtikrintas glaudesnis pramonės ir akademinio pasaulio bendradarbiavimas, ir pradėti įgyvendinti Įgūdžių paktą svarbiausiose pramonės ekosistemose, pavyzdžiui, vandenilio, saulės energijos, šilumos siurblių ir vėjo energijos sektoriuose; ragina valstybes nares sparčiau naudotis „Europos socialiniu fondu +“, Teisingos pertvarkos fondu ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone (EGADP), kad būtų skatinamas darbo jėgos perkvalifikavimas ir kvalifikacijos kėlimas, atsižvelgiant į poreikį pritaikyti profesinę praktiką prie žiediško, mažo anglies dioksido kiekio medžiagų naudojimo ir naujų technologijų.

Bruselis, 2022 m. balandžio 28 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽⁶⁾ Žr. Europos Komisijos komunikato „REPowerEU“ 1 priedą.

⁽⁷⁾ Žr. RK nuomonę „Atsinaujinančių išteklių energija ir elektros energijos vidaus rinka“ (OL C 342, 2017 10 12, p. 79), D. Matonienė (LT/ECR), 20 straipsnis.

NUOMONĖS

REGIONŲ KOMITETAS

149-OJI RK PLENARINĖ SESIJA, 2022 4 27–2022 4 28

Europos regionų komiteto nuomonė. ES ir Jungtinės Karalystės santykių stiprinimas subnacionaliniu lygmeniu ir Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES teritorinio poveikio ištaisymas

(2022/C 301/03)

Pranešėjas	Michael Murphy (IE/EPP) Tipererio grafystės tarybos narys, Klonmelio rajono meras
-------------------	--

POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS (RK)

Bendrosios pastabos

1. palankiai vertina Europos Sąjungos (ES) ir Jungtinės Karalystės Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą (PBS), kuris visiškai įsigaliojo 2021 m. gegužės 1 d. ir suteikia stabilų teisinį pagrindą dvišaliams santykiams; remia bendrą atsakingą požiūrį į PBS, įskaitant Šiaurės Airijos protokolą, įgyvendinimą ir vienodų sąlygų puoselėjimą, taip pat pripažįsta Europos Komisijos pastangas ieškoti kūrybiškų sprendimų, ypač dėl problemų, kylančių tarp Šiaurės Airijos ir likusios Jungtinės Karalystės dalies;
2. primena, kad PBS⁽¹⁾ yra laisvosios prekybos susitarimas⁽²⁾, kuris apima nuostatas dėl bendradarbiavimo ekonominiais, socialiniais, aplinkos ir žuvininkystės klausimais, bet taip pat yra susijęs su „glaudžia partneryste piliečių saugumo srityje“ ir visa apimančia valdymo sistema. RK pažymi, kad PBS apima valstybių narių kompetencijos sritis, kurios kai kuriose ES valstybėse narėse priklauso teisėkūros kompetenciją turintiems regionams;
3. todėl apgailestauja, kad PBS trūksta teritorinės išvalgos ir jame tinkamai nepripažįstamas vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo ES ir Jungtinės Karalystės santykiuose, o į vietos ir regionų valdžios institucijas nuoroda daroma tik tada, kai reikia pritaikyti kai kuriuos susitarimo elementus prie konkrečių regioninių sąlygų⁽³⁾ arba sprendžiant labai specifinius, pavyzdžiui, fiskalinių nuostatų⁽⁴⁾, klausimus; pabrėžia, kad PBS kalbama apie apibrėžtą pilietinės visuomenės vaidmenį, kuris *per se* laikomas vadinamosios institucinės sistemos dalimi⁽⁵⁾;
4. teigiamai vertina Europos Sąjungos ir Jungtinės Karalystės bendradarbiavimą reaguojant į Rusijos agresiją Ukrainoje ir pabrėžia, kad visos Europos vietos valdžios institucijos yra priešakinėse linijose teikiant praktinę ir humanitarinę pagalbą;

⁽¹⁾ Grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 217 straipsniu.

⁽²⁾ Grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 207 straipsniu.

⁽³⁾ 61 psl.

⁽⁴⁾ 249 psl.

⁽⁵⁾ 23 psl.

Didesnio institucinio ES ir Jungtinės Karalystės santykių pripažinimo subnacionaliniu lygmeniu siekis

5. pabrėžia, kad 2020 m. vasario mėn. įsteigta RK ir Jungtinės Karalystės ryšių grupė yra vienintelis institucinis kanalas, suteikiantis forumą nuolatiniam ES ir Jungtinės Karalystės vietos ir regionų valdžios institucijų dialogui ir politinei partnerystei bei keitimuisi praktine patirtimi, ypač teritorinio bendradarbiavimo ir tarpvalstybiniais klausimais; pripažįsta, kad ryšių grupė suteikia abipusiai naudingą ir bendrus interesus atitinkančią erdvę, kurioje galima aptarti problemas ar galimybes, ypač susijusias su visuotinės svarbos teminėmis sritimis (pvz., klimato kaita, turizmu, skaitmenine ir žaliaja pertvarka ir bendru kultūros paveldu), kurias reikia aptarti Jungtinei Karalystei pasitraukus iš ES. Ryšių grupė taip pat suteikia RK atstovams galimybių aptarti tuos klausimus su Jungtinės Karalystės vietos ir regionų valdžios institucijų atstovais, todėl RK gali palaikyti ir puoselėti vaisingus santykius subnacionaliniu lygmeniu;

6. pripažįsta, kad ES ir Jungtinės Karalystės santykiai, atsižvelgiant į precedento neturintį valstybės narės pasitraukimą iš ES, išliks itin intensyvūs ir daugialypiai, palyginti su bet kokiais kitais santykiais su trečiąja šalimi, o santykiai subnacionaliniu lygmeniu nusipelnė pripažinimo; todėl ragina oficialiai pripažinti RK ir Jungtinės Karalystės ryšių grupę ir jos vaidmenį būti oficialiu subnacionaliniu ES ir JK vietos ir regionų valdžios institucijų atstovu pagal PBS, kad būtų galima įvertinti subnacionalinį aspektą sprendžiant pagrindinius politikos ir teisėkūros klausimus, kurie turės įtakos JK ir ES dvišaliams santykiams, panašiai kaip Parlamentinė Asamblėja, Pilietinės visuomenės forumas ir JK ir ES specialieji komitetai veikia savo kompetencijos srityse; taip pat skatina Jungtinės Karalystės vietos ir regionų valdžios institucijas toliau bendradarbiauti su Jungtinės Karalystės Vyriausybe dėl oficialaus šios ryšių grupės pripažinimo;

7. primygtinai ragina Europos Komisiją iš naujo išnagrinėti Jungtinės partnerystės tarybos, kuri prižiūri PBS įgyvendinimą ir taikymą, struktūras, kad būtų galima išspręsti teritorinės įžvalgos trūkumo klausimą, į PBS stebėseną ir valdymą įtraukiant vietos ir regionų valdžios institucijas. Vietos dialogų (techninio derinimo) užmezgimas siekiant spręsti klausimus vietos kompetencijos srityse (žuvininkystės, mokymo, judumo, teritorinio bendradarbiavimo ir pan.) padėtų gerinti ES ir JK santykius makrolygmeniu;

8. ragina Europos Parlamentą patvirtinti oficialiai įformintą abipusiai naudingą sąveiką bendrais rūpimais klausimais tarp RK ir Europos Parlamento delegacijos Jungtinėje Karalystėje prie ES ir Jungtinės Karalystės parlamentinės partnerystės asamblėjos (angl. PPA), kad būtų pateikti teritoriniais aspektais pagrįsti įrodymai apie PBS įgyvendinimą;

9. teigiamai vertina vykstančias politinio ir techninio lygio derybas siekiant išspręsti problemas, kylančias dėl Šiaurės Airijos protokolo įgyvendinimo, taip pat žino apie Europos Komisijos vykdomą darbą siekiant užbaigti derybas dėl Gibraltaro sutarties, vis dėlto pabrėžia, kad tokie pokyčiai, dėl kurių vis dar tariamasi, neturėtų trukdyti vietos ir regionų valdžios institucijų skubiam norui apibrėžti bendradarbiavimo būdus;

„Brexit’o“ teritorinio poveikio ištaisymas

10. mano, kad nuo 2020 m. pradžios vis dar sunku atskirti derybų ir PBS įsigaliojimo poveikį nuo COVID-19 pandemijos padarinių⁽⁶⁾; palankiai vertina naujausią RK tyrimą „Nauji ES ir Jungtinės Karalystės prekybiniai ir ekonominiai santykiai: poveikis regionams ir miestams“, kuriame daroma išvada, kad „Brexit’o“ poveikis įvairiems sektoriams ir ES regionams yra asimetriškas, didesnis poveikis daromas mažesnėms bendrovėms, jis gali sumažinti žmonišką kapitalo judumą ir susilpninti ES ir JK įmonių bendradarbiavimą, be to, jis neigiamai veikia tarpregioninius projektus su JK vykdančius regionus ir bendruomenes; palankiai vertina tai, kad tyrimas patvirtina, jog reikės padidinti prisitaikymo prie „Brexit’o“ rezervo biudžetą siekiant spręsti šio asimetrinio poveikio Europoje klausimą;

11. pripažįsta, kad „Brexit’o“ teritorinis poveikis juntamas visuose ES regionuose ir problemos, be kita ko, yra susijusios su ekonominiais, aplinkosaugos, socialiniais, kultūriniais ir švietimo klausimais – nuo prekybos didžiuosiuose uostuose, kurie yra ypač pažeidžiami, pavyzdžiui, Antverpenas, Kalė, Korkas, Doveris, Dublinas, Roterdamas ir Zebriugė, iki studentų mainų, universitetų sektorių, bendradarbiaujančių prisitaikymo prie klimato kaitos ir klimato kaitos srityse, regioninių prekybos agentūrų, tyrinėjančių alternatyvias rinkas ir sprendžiančių piliečių problemas, įskaitant judumą ir integraciją, ateities;

⁽⁶⁾ Žr. RK 2021 m. metinio barometro VI skyrių <https://cor.europa.eu/en/our-work/Documents/barometer-fullreport%20web.pdf>.

12. pabrėžia prisitaikymo prie „Brexit'o“ rezervo svarbą mažinant tiesiogines išlaidas ir pasveriant ilgalaikio „Brexit'o“ poveikio vertinimo poreikius, taip pat remiant valstybių narių regionus ir ekonomikos sektorius, įskaitant darbo vietų kūrimą ir apsaugą, pavyzdžiui, taikant sutrumpinto darbo laiko schemas, perkvalifikuojant ir mokant darbuotojus bei tyrinėjant naujas rinkas;

13. todėl primygtinai reikalauja, kad būtų visapusiškai laikomasi reglamento dėl prisitaikymo prie „Brexit'o“ rezervo nuostatų dėl regionų ir vietos bendruomenių dalyvavimo įgyvendinant šį rezervą ir ataskaitų teikimo NUTS 2 lygmeniu; taip pat primena, kad, atsižvelgiant į prisitaikymo prie „Brexit'o“ rezervo lėšų programavimą, jis yra prašęs sutelkti dėmesį į MVĮ, ES piliečiams reintegruoti skirtas priemones ir techninę pagalbą. Kalbant apie lėšų paskirstymą, RK pasisakė už minimalią aprėptį ir (arba) ribą naujiems jūrų pasienio su Jungtine Karalyste regionams ir finansinės paramos paskirstymą žuvininkystės sektoriui be nacionalinio indeksavimo;

14. šiuo metu kaip ir kolegos iš Jungtinės Karalystės regionų yra susirūpinęs dėl to, kad strateginis regioninės politikos planavimas nukentčia dėl prarasto ES sanglaudos politikos finansavimo ir dėl saugumo, kurį suteikia daugiametis programavimas;

Naujų, PBS neapsiribojančių bendradarbiavimo būdų apibrėžimas

15. pabrėžia paprastų vietos valdžios asociacijų ir vietos valdžios institucijų visoje Jungtinėje Karalystėje ir ypač decentralizuotose šalyse pasiryžimą šiuo laikotarpiu po „Brexit'o“ palaikyti nuolatinius, netgi sustiprintus santykius su ES kolegomis;

16. atkreipia dėmesį į tai, kad tikrai naudinga pripažinti ir puoselėti subnacionalinius santykius, nes tai svarbu dėl to, kad derinimas vietos lygmeniu gali prisidėti prie geresnių santykių makrolygmeniu. Pavyzdžiui, atkūrus vietos techninį žvejybos derinimą Normandijos salų regione būtų galima pagerinti ES ir JK santykius makrolygmeniu;

17. palankiai vertina tai, kad net jei Jungtinė Karalystė nebedalyvauja ES finansavimo programose, ji ir toliau dalyvauja keturiuose techninėse ES programose, t. y. „Europos horizontas“, „Copernicus“ ir palydovinė priežiūra, Euratomo mokslinių tyrimų ir mokymo programa bei ITER. Pažymėtina, kad pirmosios dvi paminėtos programos yra svarbios vietos ir regionų valdžios institucijoms; pažymi, kad yra keletas iniciatyvų, kuriose ir toliau dalyvauja Jungtinės Karalystės regionai, įskaitant Škotiją ir Velsą, kurie tęsia dalyvavimą programos „Europos horizontas“ finansuojamoje iniciatyvoje „Vanguard“⁽⁷⁾ (ja padedama transformuoti pramonę po įtraukaus, interaktyvaus ir verslumu grindžiamo proceso, paremto regionų pažangiosios specializacijos strategija RIS3/I3), o Kento grafystės taryba dalyvauja įgyvendinant Šiaurinio komiteto iniciatyvą⁽⁸⁾;

18. primena, kad kai kurie Jungtinės Karalystės regionai vis dar yra įtraukti į dabartinį programavimo laikotarpį (iki 2023 m. pabaigos), įskaitant programas „Interreg North Sea“, „Channel Interreg“ ir „Interreg Ireland Wales“, ir pažymi, kad Jungtinė Karalystė yra pagrindinė šių tarpvalstybinių programų finansuotoja – jos finansavimas sudaro iki trečdalis programų biudžeto; pažymi, kad vietos ir regionų valdžios institucijos greičiausiai negalės kompensuoti prarasto programų Interreg finansavimo naudodamosi regioninėmis ar vietos lėšomis;

19. pripažįsta, kad, kalbant apie programų užbaigimą, ypač kai vadovujančiosios institucijos yra išikūrusios Jungtinėje Karalystėje (kaip antai programų „Interreg France (Channel) England“ ir „Interreg Ireland Wales“), jos turi būti užbaigtos geriausiomis įmanomomis sąlygomis, atsižvelgiant į Didžiosios Britanijos ir ES paramos gavėjų interesus ir laikantis ES reikalavimų;

20. pripažįsta, kad vienintelė po „Brexit'o“ išlikusi tarpvalstybinio bendradarbiavimo programa po 2023 m. bus 2021–2027 m. programa PEACE PLUS, kuriai ES skirs maždaug 1 mlrd. EUR. Programa PEACE PLUS esami programų ES PEACE ir Interreg finansavimo komponentai bus sujungti į vieną nuoseklią tarpvalstybinę Šiaurės Airijos ir Airijos pasienio grafyčių programą. Ši programa tebėra esminis indėlis įgyvendinant Didžiojo penktadienio susitarimą;

21. pažymi, kad Jungtinė Karalystė gali dalyvauti Interreg programose, kuriose jau aktyviai dalyvauja trečiosios šalys, pavyzdžiui, Šiaurės periferijos ir Arkties programoje, Šiaurės jūros regiono programoje ir Šiaurės Vakarų Europos programoje, jei Jungtinės Karalystės Vyriausybė sutiks finansuoti dalyvavimą;

⁽⁷⁾ <http://www.s3vanguardinitiative.eu/members>

⁽⁸⁾ Šiaurinio komitetas yra dialogui skirtas daugiatašlis forumas, suteikiantis savo nariams lanksčią bendradarbiavimo sistemą neperžengiant jų atsakomybės ribų ir išplečiantis bendradarbiavimą įtraukiant vietos suinteresuotuosius subjektus, pavyzdžiui, iš savanoriškos veiklos sektoriaus, švietimo ar verslo pasaulio.

22. pabrėžia, kad gali būti įmanoma sukurti Europos teritorinio bendradarbiavimo grupę, kurioje dalyvautų partneris tik iš vienos ES valstybės narės, įskaitant jos atokiausius regionus, ir viena vietos ar regionų valdžios institucija iš Jungtinės Karalystės, ir, siekiant bendradarbiauti su Jungtine Karalyste, siūlo ES valstybėms narėms apsvarstyti šią priemonę, jei tai atitinka jų teritorinio bendradarbiavimo nuostatas;
23. apgailestauja, kad Europos Komisija 8-ojoje sanglaudos ataskaitoje neatsižvelgė į „Brexit'o“ poveikį. Šis poveikis turėjo įtakos tam tikrų ES regionų ekonomikos, tarpregioninio bendradarbiavimo, mokslinių tyrimų ekosistemų, mokymo ir demografijos sistemų sutrikdymui. Europos regionų komitetas norėtų, kad taikant perspektyvinį požiūrį laikotarpiu po 2027 m. būtų geriau atsižvelgta į geopolitinius pokyčius;
24. palankiai vertina tai, kad Jungtinės Karalystės miestai ir regionai vis dar aktyviai dalyvauja daugelyje ES tinklų ir asociacijų, pavyzdžiui, Europos Tarybos vietos ir regionų valdžios institucijų kongrese, ir tikimasi, kad jie išliks tam tikrose Europos asociacijų sistemose, pavyzdžiui, Periferinių jūrų regionų konferencijoje (angl. CPMR), programoje EUROCITIES ir Europos savivaldybių ir regionų taryboje (angl. CEMR), ir kad šie mechanizmai užtikrins puikų keitimąsi patirtimi tarp Jungtinės Karalystės ir ES vietos ir regionų valdžios institucijų;
25. išreiškia įsitikinimą, kad ES ir Jungtinės Karalystės vietos ir regionų valdžios institucijų bendradarbiavimas tęsis vykdant porinę veiklą, atsižvelgiant į tai, kad maždaug 100 Jungtinės Karalystės miestų ir miestelių ⁽⁹⁾ yra susigiminiavę su ES valstybių narių miestais ir miesteliais; ragina partnerystes toliau nagrinėti galimus finansavimo metodus šiam darbui remti, nes šios partnerystės skatina dalijimąsi geriausia patirtimi, abipusį supratimą ir puoselėja bendras vertybes ir yra labai svarbios europietiškam gyvenimo būdui;
26. pripažįsta švietimo mainų svarbą studentų judumo ir mokslinių tyrimų požiūriu, taip pat siekiant ugdyti kalbų įgūdžius ir plėsti žmonių ryšius, ir remia Jungtinės Karalystės decentralizuotą administracijų pastangas atverti naujus bendradarbiavimo kelius neapsiribojant PBS sistema.
27. pabrėžtinai išskiria Velso programą „Taith“ ⁽¹⁰⁾ ir teigiamai vertina Velso ir Škotijos tarptautines mokymosi mainų programas, kurios gali bent iš dalies kompensuoti Jungtinės Karalystės pasitraukimą iš programos „Erasmus+“ ir užpildyti Jungtinės Karalystės nacionalinės Turingo programos ⁽¹¹⁾ paliktas spragas;
28. pažymi, kad pastebima poslinkio į dvišalius santykius tendencija subnacionaliniu lygmeniu, kaip matyti iš ES regionų atstovybių atidarymo Londone ir kitose JK vietose. Jungtinės Karalystės decentralizuotos šalys taip pat vykdo „globalių šalių“ darbotvarkes, kuriose pirmenybė teikiama dvišaliams santykiams su Europos regionais. Kaip matyti iš Didžiojo Mančesterio ir Šiaurės Reino-Vestfalijos partnerystės, dvišalio bendradarbiavimo projektus taip pat inicijuoja Anglijos miestai ir metropolinės zonos. Nors RK palankiai vertina dvišalius santykius, jis siūlo, kad šis dvišalis bendradarbiavimas nebūtų vykdomas vietos ir regionų valdžios institucijų sąskaita tose šalyse, kurių pajėgumai subnacionaliniu lygmeniu yra silpnesni, ir ši parama neturėtų būti suvokiama kaip konkuruojanti su RK tikslu įgyti institucinį ES ir Jungtinės Karalystės santykių subnacionalinio aspekto pripažinimą;
29. mato neišnaudotas ES ir Jungtinės Karalystės vietos ir regionų valdžios institucijų bendradarbiavimo perspektyvas kartu sprendžiant bendrus uždavinius, kaip antai humanitarinės pagalbos teikimas, tvarus Šiaurės jūros, Lamanšo sąsiaurio ir Airijos jūros valdymas, taip pat pasaulinė kova su klimato kaita, darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimas vietos ir regionų lygmeniu ir perėjimas prie tvaresnio ir skaitmeninio turizmo; šiuo požiūriu pritaria Jungtinės Karalystės ir Prancūzijos idėjai užtikrinti minimaliųjų darbo užmokesčių jūrininkams ir Europos vidaus jungtis, t. y. taip pat ir tarp JK ir Europos Sąjungos, užtikrinantiems darbuotojams;
30. pabrėžia, kad ES ir Jungtinės Karalystės regionų santykiai taip pat grindžiami bendru kultūros paveldu, kalbomis ir keltų (kalbų) ryšiais, be kita ko, bendromis Europos vertybėmis ir mūsų piliečių istorijomis;

⁽⁹⁾ Nacionalinės statistikos biuras, JK, 2018 m. duomenys, paskelbti 2020 m. rugsėjo mėn., <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/populationestimates/datasets/twinnedtownsandsistercities>

⁽¹⁰⁾ Tai 2022 m. vasario mėn. pradėta penkerių metų programa (2022–2026 m.), kuriai Velso Vyriausybė skyrė iki 65 mln. GBP finansavimą.

⁽¹¹⁾ Šioje vienerių metų trukmės programoje nėra abipusiškumo ir ji pirmiausia skirta akademiniams darbuotojams, o ne studentams.

31. daro išvadą, kad visoms ES institucijoms tenka atsakomybė geriau įsisąmoninti ir suprasti ryšių ir partnerystės potencialą subnacionaliniu ES ir Jungtinės Karalystės lygmeniu, pripažįstant pagrindinį vietos ir regionų valdžios institucijų, kaip arčiausiai piliečio esančio valdymo lygmens, vaidmenį;
32. mano, kad išsamių konsultacinių struktūrų, skirtų regionų ir vietos valdžios institucijų pasirengimui „Brexit’ui“, sukūrimas būtų gera priemonė Jungtinės Karalystės ir ES santykiams gerinti;
33. daro išvadą, kad svarstant būsimus ES uždavinius ir kryptį po „Brexit’o“, reikia geriau suprasti ES piliečių patiriamus sunkumus ir turimus prioritetus, ir pripažįsta, kad Konferencija dėl Europos ateities yra tinkamas mechanizmas tam pasiekti.

Bruselis, 2022 m. balandžio 27 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Apostolos TZITZIKOSTAS

Europos regionų komiteto nuomonė „Naujasis europinis bauhausas: gražu, tvaru, įtrauku“

(2022/C 301/04)

Pranešėjas	Kieran MCCARTHY (IE/EA), Korko miesto tarybos narys
Pamatinis dokumentas	Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Naujasis europinis bauhausas: gražu, tvaru, įtrauku“ COM(2021) 573

POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS (RK)

Naujojo europinio bauhauso pristatymas

1. palankiai vertina Europos Komisijos tarpdalykinę naujojo europinio bauhauso (NEB) iniciatyvą, kuri padeda įgyvendinti ES žaliąjį kursą papildydama jį kultūros dėmeniu ir priartindama tai prie piliečių. Šiuo tikslu įgyvendinant NEB kuriamos patrauklios, tvarios ir įtraukios erdvės ir vietos, produktai ir gyvenimo būdo formos, kurios sudaro palankesnes sąlygas užmegzti partnerystes ir parodo aplinkos perkonfigūravimo ir pertvarkos naudą, pasitelkiant konkrečią patirtį vietos lygmeniu;
2. pripažįsta įvairių iniciatyvos draugų, veikėjų, pilietinės visuomenės organizacijų, tinklų, kolektyvų, regioninių centrų ir platformų bei „gyvųjų laboratorijų“ entuziazmą ir didžiulę paramą NEB, taip pat nuolatinį susidomėjimą ir darbą skatinant kūrybiškumą ir dalyvavimą, susiejant ir formuojant būsimo NEB vertę ir principus;
3. palankiai vertina tai, kad pripažįstamas vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo įgyvendinant NEB principus, nes šios institucijos, laikantis subsidarumo principo, turi visas galimybes prisidėti prie politikos formavimo ir NEB įgyvendinimo;
4. mano, kad visoje ES miestai ir regionai yra pagrindiniai kultūra grindžiamo vystymosi skatintojai ir kad vietos ir regionų lygmuo atlieka svarbų vaidmenį vykdant tvarią miestų, regionų ir kultūros politiką. Todėl vietos ir regionų politikams tenka pagrindinė atsakomybė didinant NEB prieinamumą ir įtraukiant gyventojus į pertvarkos procesą, taip paspartinant NEB įgyvendinimą;
5. tvirtai remia NEB kaip vieną iš pagrindinių galimybių išnaudoti regionų ir savivaldybių kūrybinį potencialą ir taip sukurti priimtinus ir tvarius sprendimus, kurie padėtų sėkmingai įgyvendinti žaliąjį kursą;
6. pripažįsta tarpdalykinį NEB pobūdį, kuris susietas su įvairiomis ES programomis ir finansavimo kryptimis; tačiau pabrėžia, kad prireiks nuolatinio dabartinių ir būsimų partnerių pritarimo;
7. dar kartą patvirtina pirmąjį NEB principą – būtinybę taikyti kelių lygmenų ir į konkrečią vietą orientuotą požiūrį. Šiuo atžvilgiu RK atkreipia dėmesį į tai, kad pokyčiai vyksta vietos ir regionų lygmeniu, kur taip pat įtvirtinamas vietos suvokimas;

8. palankiai vertina Komisijos viziją, kad į NEB taip pat turėtų būti įtrauktos kaimo vietovės. Įvairios deklaracijos ⁽¹⁾ ir Kaimo paktas sudaro pagrindą būsimai Europos kaimo plėtros politikai ir veiksams ir yra labai svarbi priemonė NEB užmegzti ryšius su kaimo vietovėmis, kurios taip pat gali būti laikomos „bandomosiomis teritorijomis“, kuriose vykdomi nedidelės apimties pertvarkymo projektai;

9. pabrėžia, kad NEB gali tapti svarbia ekonomikos gaivinimo priemone, vietos lygmeniu kuriančia darbo vietas ir skatinančia mąstysenos pokyčius siekiant tvaraus ir veiksmingo teritorijų planavimo, o tai paveiks ir pagerins visuomenės elgseną ir judumą;

Susirūpinimą keliančios sritys

10. nerimauja dėl to, kad komunikate aiškiai nenurodoma, kaip bus užtikrinamas vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas; ragina pateikti konkrečių pasiūlymų, kaip vietos ir regionų valdžios institucijos ir RK dalyvaus įgyvendinant šią iniciatyvą, kartu atsižvelgdamas į geografinės pusiausvyros principą, kad būtų atstovaujama visoms ES vietos ir regionų valdžios institucijoms;

11. pabrėžia, kad RK kartu su kitomis ES institucijomis turėtų būti įtrauktas į NEB pagrindinių partnerių, kurie kurs ir išbandys politikos ir finansavimo priemones, tinklą;

12. ragina įtraukti RK ir kitas ES institucijas į aukšto lygio apskritojo stalo diskusiją dėl NEB;

13. atkreipia dėmesį į tai, kad subsidarumo ir proporcingumo principai nulems, koku lygmeniu ES ir valstybės narės taikys NEB įgyvendinimui siūlomas politikos ir teisėkūros priemones;

14. pabrėžia, kad COVID-19 ir toliau darys poveikį vidutinės trukmės ir ilgesniuojų laikotarpiu ir kad įgyvendinant NEB tai turėtų būti pripažįstama; pažymi, kad įgyvendinant NEB turi būti atsižvelgiama į neigiamą pandemijos poveikį skurdo didėjimui, socialiniams klausimams ir užimtumui;

15. ragina Komisiją užtikrinti, kad strategijoje daugiausia dėmesio būtų skiriama vietos ir regionų valdžios institucijoms, teikiant techninę pagalbą, deramą finansavimą ir užtikrinant lankstumą. NEB sėkmė priklausys nuo tvarumo ir įgyvendinamumo, atsižvelgiant į kaimo vietovių ir miestų skirtumus;

Naujojo europinio bauhauzo finansavimas

16. ragina iš valstybės biudžeto ir ES sanglaudos politikos programų skirti pakankamai išteklių vietos ir regionų lygmeniu; tačiau ragina rasti pusiausvyrą tarp NEB kultūros judėjimo kūrybinės sinergijos ir ES finansuojamų programų parametrų;

17. mano, kad papildomos lėšos galėtų būti naudojamos išorės pagalbai finansuoti, siekiant padėti keistis žiniomis ir ištirti esamų viešojo sektoriaus darbuotojų kompetenciją, abipusiai ir sklandžiai keičiantis informacija su privačiojo, vietos ir trečiojo sektoriaus veikėjais;

18. mano, kad investuotojams ir sutelktinio finansavimo teikėjams paskatų galėtų suteikti ankstesnė patirtis, apdovanojimai ir ištekliai, skirti kokybės, estetikos ir bendruomenės klausimams, taikant žiediško principus;

19. ragina kurti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes ir investuoti į platesnę kultūros ir jos paveldo sritį, kaip raginama organizacijos „Europa Nostra“ Venecijoje paskelbtame raginime imtis veiksmų ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Pavyzdžiui, 2016 m. Korko 2.0 deklaracija „Geresnis gyvenimas kaimo vietovėse“.

⁽²⁾ Venecijos raginimas imtis veiksmų: už naująją Europos renesansą, kuriuo siekiama „sudaryti sąlygas glaudesnei ir stipresnei verslo bendruomenės ir plataus masto kultūros, paveldo ir kūrybos ekosistemos sąveikai, be kita ko, stiprinant Europos paveldo judėjimo ir Europos investicijų banko bei jo instituto strateginį aljansą“.

20. atkreipia dėmesį į tai, kad galimybę remti NEB įgyvendinimą valstybėse narėse ir savivaldybėse taip pat suteikia Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė;

21. atkreipia dėmesį į tai, kad NEB turėtų būti suderintas su 2021–2027 m. DFP ir Europos miestų iniciatyva ir numatytas pakankamas finansavimas, skirtas padengti prie NEB prisidedančių vietos ir regionų valdžios institucijų veiklos išlaidas; ragina parengti plataus užmojo NEB įgyvendinimo planus, kurie būtų vykdomi atsižvelgiant į darnaus vystymosi tikslus;

22. prašo, rengiant ir įgyvendinant NEB strategijas, projektus ir veiksmus, atsižvelgti į geografinę pusiausvyrą, į klimato, ekonominę, socialinę ir kultūrinę ES įvairovę, taip pat į finansavimo galimybes ir lėšų paskirstymą, o teritorinė sanglauda turėtų išlikti vienu iš pagrindinių tikslų;

Rodikliai

23. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos, neviršydamos savo kompetencijos, turėtų stebėti, koku mastu valstybių narių Vyriausybės naudojami NEB įvairiose programose, priemonėse ir procedūrose, ir tikisi, kad Europos Komisija pateiks aiškius tokios stebėsenos rodiklius;

24. yra susirūpinęs dėl to, kad dabartiniame ES finansavimo cikle (2021–2027 m.) nėra numatyta jokių rodiklių, ir laiko tai praleista galimybe įvertinti sėkmę;

25. mano, kad pagrindiniai NEB principai turėtų būti formuluojami bendradarbiaujant su vietos ir regionų valdžios institucijomis ir įtraukti į ES finansavimo programas, darančias tiesioginį ar netiesioginį poveikį apstatytai aplinkai, miesto ir kaimo plėtrai, kultūros paveldui ir kultūriniam kraštovaizdžiui, kaip kokybės kriterijai;

26. siūlo sukurti NEB regioninę rezultatų suvestinę siekiant parengti tvirtą regioninę stebėsenos politiką, užtikrinančią, kad NEB būtų įgyvendinamas visais lygmenimis ir kad regioninės investicijos atitiktų NEB principus;

27. pažymi, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra atsakingos už didelį vietos viešųjų pastatų ir miesto viešųjų erdvių fondų ir atlieka svarbų reguliavimo ir finansavimo vaidmenį renovuojant šiuos pastatus ir miestų erdves. Todėl vietos ir regionų valdžios institucijos turėtų sutelkti dėmesį į reglamentavimo kliūčių nustatymą ir prisidėti prie reglamentavimo supaprastinimo ir naujų reglamentavimo metodų kūrimo;

28. pabrėžia, kad RK aktyviai dalyvauja rengiant klimato, energetikos ir aplinkos strategijas ir jas remiant vietos ir regionų lygmenimis. Darbo grupė „Žaliasis kursas vietos lygmeniu“ galėtų padėti propaguoti NEB principus ir stebėti jo sėkmę;

29. pabrėžia, kad labai svarbus yra vietos ir regionų valdžios institucijų dialogas dėl atvirų novatoriškų koncepcijų ir procesų, tarpdalykinių požiūrių ir kompetencijų. Todėl į NEB taip pat turėtų būti atsižvelgiama RK keitimosi žiniomis platformoje, programoje „Mokslas ir regionai“ ir pagal kitas ES programas finansuojamuose bendradarbiavimo projektuose;

30. pabrėžia, kad NEB turėtų skatinti lyčių lygybę. Lyčių lygybė turėtų būti horizontalusis kriterijus ir kartu tai yra galingas bei būtinas veiksnys tvariai ir subalansuotai plėtoti sanglaudos politiką;

NEB festivalio, apdovanojimų ir laboratorijų koncepcija

31. palankiai vertina pirmąjį NEB apdovanojimą ir siūlo nustatyti sinergiją su esamais apdovanojimais, teikiamais už būstą, kultūros paveldą, šiuolaikinę architektūrą ir kraštovaizdžius; taip pat ragina dalytis gerąja Europos kultūros paveldo metų (2018 m.) patirtimi;

32. pripažįsta, kad Europos pažangumo ženklo sukūrimas yra pirmas žingsnis kuriant NEB ženklo koncepciją, tačiau yra susirūpinęs dėl to, kad žmonės gali tikėtis, kad pagal NEB ženklą bus numatyta teikti finansavimą. Specialaus ženklo naudojimas galėtų būti laikomas konkrečiu RK indėliu plėtojant NEB iniciatyvą, kaip 2021 m. ragino RK;

33. palankiai vertina NEB laboratoriją ir jos bendro kūrimo metodiką, tačiau prašo pateikti daugiau informacijos apie tai, kaip ji veiks, ir ragina užtikrinti, kad RK būtų aktyvus NEB laboratorijos ir jos valdymo narys;
34. prašo laboratorijos išbandyti rezultatus ir (arba) veiksmus, atrinktus pirmajam apdovanojimui gauti, ir kurti jų prototipus;
35. yra pasirengęs per RK regioninius centrus bendradarbiauti su valstybių narių Vyriausybėmis kuriant bandomąją reglamentavimo aplinką ir išbandant naujus reglamentavimo metodus;
36. pažymi, kad NEB turėtų remtis esama ES miestų ir regionų gerąja patirtimi ir sukurti viešai prieinamą išteklių platformą;
37. palankiai vertina NEB festivalį, kaip apčiuopiamą ir matomą būdą toliau skatinti vietos ir regionų valdžios institucijų ir visuomenės narių dalyvavimą ir pristatyti projektus vietos ir regionų lygmeniu;
38. atkreipia dėmesį į sėkmingą URBACT, Europos teritorinio bendradarbiavimo (ETB) ir programos „Horizontas 2020“ darbą kuriant veiksmingas interaktyvias priemones, kuriomis, kai tik įmanoma, derėtų naudotis;
39. atkreipia dėmesį į tai, kad NEB turėtų prisijungti prie programos „Horizontas 2020“ misijų, ypač prie prisitaikymo prie klimato kaitos misijos ir neutralaus poveikio klimatui bei pažangiųjų miestų misijos.
40. pakartoja, kad daugiapakopio valdymo projektams, kuriuose dalyvauja kelios šalys arba euroregionas, gali suteikti privalumų Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės (ETBG) priemonė;
41. pažymi, kad NEB tarpusavyje susieja tris ES miestų darbotvarkės ramsčius (geresnis reglamentavimas, geresnis finansavimas ir geresnės žinios ⁽³⁾) ir siekia juos įgyvendinti;
42. atkreipia dėmesį į šiuo metu vykdomą iniciatyvą „Inovatyvūs miesto sprendimai“ (Europos miestų laboratorija) ir būsimą Europos miestų iniciatyvą; ragina NEB susieti su ES miestų darbotvarkės partnerystėmis, nes pagal šią darbotvarkę beveik ketverius metus nagrinėjamos koncepcijos, susijusios su žaliuoju kursu ir NEB;
43. mano, kad NEB turi atlikti tam tikrą vaidmenį įgyvendinant 2021 m. Leipcigo chartiją ir 2021 m. Liubianos deklaraciją, kuriose raginama taikyti integruotus metodus, teritorinį požiūrį, daugiapakopį valdymą, dalyvavimą ir bendro kūrimo metodus;
44. mano, kad remiant NEB svarbų vaidmenį gali atlikti Europos kultūros sostinės, Europos inovacijų sostinės (iCapital), Europos jaunimo sostinės ir Europos žaliosios sostinės;
45. palankiai vertina NEB nacionalinių informacijos centrų steigimą ir ragina juos glaudžiai bendradarbiauti su vietos ir regionų valdžios institucijomis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant pilietinę visuomenę, siekiant užtikrinti, kad NEB judėjimas galėtų toliau augti pagal principą „iš apačios į viršų“;
46. siūlo remiantis NEB principais parengti mokymo programą 100 suinteresuotų miestų. Tai darant būtų galima taikyti Skaitmeninių miestų programos ir programos „100 išmaniųjų miestų“ metodus ir atitinkamą rinkos koncepciją;

Apstatyta aplinka, architektūra ir renovacijos koncepcijos

47. pabrėžia, kad apstatyta aplinka atspindi bendruomenę, o atsakomybė už jos bendrą kokybę tenka viešojo sektoriaus institucijoms ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams, įskaitant pilietinę visuomenę, glaudžiai bendradarbiaujant su visais piliečiais;

⁽³⁾ Kaip nurodyta Amsterdamo pakte.

48. atkreipia dėmesį į tai, kad turtingas ir įvairus Europos kultūros ir architektūros paveldas yra svarbus mūsų apstatytos aplinkos kokybės kriterijus vartotojų patirties ir fizinio turto požiūriu;
49. palankiai vertina tai, kad NEB iniciatyvoje pripažįstamas esminis miestų teritorijų planavimo vaidmuo siekiant tvarios miestų plėtros;
50. palankiai vertina tai, kad NEB iniciatyvoje pripažįstamas poreikis kurti bendrą aukštos kokybės architektūros kultūrą. Tam reikės didinti informuotumą, skleisti informaciją ir propaguoti kultūros ir jos paveldo, aukštos kokybės architektūros ir apstatytos aplinkos vaidmenį;
51. pabrėžia, kad Komisija turėtų padėti pastatų ir statybos sektoriui spręsti netvaraus išteklių naudojimo ir atliekų problemą ir skatinti žiediškumą, daugiausia dėmesio skiriant pakartotiniam medžiagų naudojimui ir perdirbimui. Tai įmanoma užpildant žinių ir įgūdžių spragas ir skaitmeninant dizainą;
52. pažymi, kad pagal NEB iniciatyvą galima rasti būdų, kaip sumažinti biurokratinės kliūtis, kad renovacija taptų lengvesnė ir ekonomiškesnė; nurodo, kad sprendžiant labai senų pastatų ir kultūros paveldo objektų modernizavimo problemas reikia architektų ir kitų ekspertų bei aukštos kvalifikacijos meistrų paslaugų (*);
53. nedvejodamas įvardija itin svarbų vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį užtikrinant, kad pastatų renovacija atitiktų žemės naudojimo paskirties ir miestų planavimo reikalavimus, skatintų kovos su gyventojų skaičiaus mažėjimu priemones ir atitiktų socialinio teisingumo bei aplinkos apsaugos kriterijus; primena, kad dėl valstybių narių taikomos iniciatyvos „Renovacijos banga“ metodikos neturi susilpnėti šis esminis jų atliekamo koordinavimo vaidmuo;
54. dar kartą ragina įgyvendinant Europos semestrą labiau atsižvelgti į miestų klausimus: ES ekonominės ir socialinės politikos koordinavimas turi apimti prieinamą būstą, nelygybės klausimą ir ilgalaikes investicijas;
55. palankiai vertina NEB naratyvą dėl sprendimų, kaip sudaryti sąlygas gauti įperkamą ir deramą būstą, ypač jaunimui ir kitoms pažeidžiamoms visuomenės grupėms, nagrinėjimo;
56. pabrėžia, kad NEB turi prisijungti prie Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plano ir 2021 m. Porto socialinių reikalų aukščiausio lygio susitikimo deklaracijos, siekiant prisidėti prie svarstymų dėl socialinio ir įperkamo būsto Europoje po COVID krizės;
57. ragina skatinti meno, architektūros, kraštovaizdžio ir interjero architektūros, teritorijų planavimo, dizaino ir amatų sąveiką, taip pat novatoriškus architektų ir kitų specialistų mokymo modelius;
58. todėl ragina įtraukti ir Europos įgūdžių darbotvarkę, taip pat naudojant NEB prisidėti prie to, kad būtų propaguojami ir geriau suprantami regionų įgūdžių poreikiai ir galimybės miestų planavimo, statybos, tvaraus statybos medžiagų naudojimo srityje, taip pat mažinti kvalifikuotos darbo jėgos migraciją, dėl ko gamybos požiūriu galėtų sumažėti vietos ekonomikos mastas. Šiuo atžvilgiu Europos skaitmeninė darbotvarkė atlieka svarbų vaidmenį, nes skaitmeninės technologijos gali suteikti piliečiams galimybių kartu kurti savo aplinką ir yra gyvybiškai svarbi priemonė visais NEB iniciatyvų plėtojimo etapais;
59. ragina NEB įtraukti į ankstesnes ES miestų darbotvarkės partnerystes, ypač susijusias su gebėjimais įgyvendinti klimato srities veiksmus, pasiūlymu dėl miestų žalinimo ir viešųjų erdvių naudojimui; ypač svarbios yra tvaraus žemės naudojimo ir gamta pagrįstų sprendimų, žiedinės ekonomikos, kultūros ir jos paveldo partnerystės;
60. pabrėžia, kad NEB iniciatyva yra tvirta socialinės ekonomikos iniciatyvų įgyvendinimo priemonė, nes ji grindžiama bendradarbiavimu ir piliečių dalyvavimu. Tokios iniciatyvos skatina socialinę, ekonominę, teritorinę ir kultūrinę sanglaudą ir visoje ES didina pasitikėjimą vietos lygmeniu;

(*) Kaip nurodyta organizacijos „Europa Nostra“ žaliojoje knygoje dėl Europos paveldo.

Kultūros paveldo kokybės principai

61. pritaria organizacijos „Europa Nostra“ *Venecijos raginimui imtis veiksmų: už naująjį Europos renesansą* ir jos deklaracijai dėl bendro paveldo ir atminties;
62. ragina nustatyti Davoso Baukultūr kokybės principų, NEB ir Europos kokybės principų, taikomų ES finansuojamoms intervencinėms priemonėms, galinčioms daryti poveikį kultūros paveldui, sinergiją ir ją įtraukti į visas Europos politikos ir finansavimo programas;
63. mano, kad kultūros paveldas yra esminis NEB aspektas; renovacijos banga privalo turėti „sielą“ ir tapatybę, kartu propaguojant holistinį požiūrį į pageidaujamą mūsų miestų ir regionų plėtrą;
64. ragina RK bendradarbiauti su suinteresuotaisiais subjektais siekiant propaguoti NEB ir „Metų paveldo mero“ apdovanojimą;
65. ragina glaudžiai susieti kultūros paveldą ir ES žaliąjį kursą, kaip nurodyta ES žaliajoje knygoje dėl kultūros paveldo ⁽⁵⁾;
66. sutinka, kad įgyvendinant NEB bandomuosius projektus ir iniciatyvas turi būti sutelktos viešosios lėšos kultūra grindžiamoms žaliosioms strategijoms, kad būtų nagrinėjami gyvybiškai svarbūs kultūriniai žaliosios pertvarkos aspektai ir remiamasi įvairiais vietos bendruomenių ir regionų pajėgumais;

Išvados

67. prašo Europos Komisijos geriau susieti NEB ir esamas konceptualias, su kultūra susijusias, estetines ir į dizainą orientuotas sistemas. Taip būtų įgyvendinti pagrindiniai principai ir sukurtos sąlygos NEB išnaudoti vietos ir regionų valdžios institucijų kūrybinį, kultūrinį ir kultūros paveldo potencialą renovuoti ir atgaivinti visos ES gyvenamuosius rajonus. Todėl siūlo sukurti NEB laboratorijų kuponų sistemą, pagal kurią suinteresuotieji miestai ir regionai galėtų gauti tokį kuponą, kuris jiems suteiktų teisę gauti reikiamą paramą organizuojant NEB laboratoriją savo rinkimų apygardoje. Tokio kupono gavimo sąlyga būtų ta, kad 1) NEB laboratorija turėtų „drauge su kitais subjektais modeliuoti pertvarką vietos lygmeniu lengvinančias priemones, sprendimo būdus ir politikos veiksmus, rengti pirminius jų projektus ir išbandyti juos“, ir 2) NEB laboratorijos rezultatai būtų pristatyti regiono ar miesto tarybai;
68. ragina nustatyti NEB iniciatyvos ir procesų, kuriuose dalyvauja Europos žmonės (pvz., Konferencijos dėl Europos ateities), ir strategijų bei veiksmų planų, kuriais skatinama architektūrinė ir estetinė kokybė (pvz., ES miestų darbotvarkės „Renovacijos banga“), sinergiją;
69. mano, kad NEB turi tapti tikru judėjimu, kuriame dalyvautų vietos ir regionų valdžios institucijos, o ne tik būti dar vienas projektas, vykdomas pagal principą „iš viršaus į apačią“. Visiems ES miestams ir žmonėms labai svarbu sukurti ekologišką Europos gyvenimo būdą. Tai turi būti visiems, o ne tik išrinktiesiems skirtas projektas. Atsakomybės jausmą reikia pradėti ugdyti tarp paprastų žmonių vietos lygmeniu, pranokstant didelių miestų teritorijas. Suteikiama galimybė dalyvauti eiliniams žmonėms ir pilietinės visuomenės organizacijoms yra svarbus teigiamas NEB iniciatyvos aspektas. Kad ši iniciatyva būtų sėkminga, ji turi būti įtrauki socialiniu, kultūriniu ir teritoriniu požiūriu.

Bruselis, 2022 m. balandžio 27 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽⁵⁾ *Putting Europe's Shared Heritage at the Heart of the European Green Deal*, paskelbė organizacija „Europa Nostra“.

Europos regionų komiteto nuomonė „Europos misijos“

(2022/C 301/05)

Pranešėjas	Markku MARKKULA (FI/EPP), Helsinkio regiono pirmininkas
Pamatinis dokumentas	Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos misijų COM(2021) 609 final

POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS (RK)

1. palankiai vertina ES misijas kaip Komisijos koordinuojamas pastangas sutelkti reikiamus išteklius – finansavimo programas, politikos priemones ir reglamentus, taip pat kitą veiklą, kuria siekiama sutelkti ir aktyvinti viešuosius ir privačiuosius subjektus, kad būtų galima bendrai padaryti tikrą ir ilgalaikį poveikį siekiant paskatinti visuomenę įsisavinti naujus sprendimus ir metodus; pabrėžia, kad reikia laikytis įtraukaus požiūrio, pagal kurį ES misijos, kartu su visos ES sanglaudos politika ir visomis kitomis ES finansavimo priemonėmis, turėtų būti naudojamos teritorinei sanglaudai skatinti ir darnaus vystymosi tikslams pasiekti;
2. pabrėžia ⁽¹⁾, kad vykstant Konferencijai dėl Europos ateities, Europos misijos, kaip nauja ir gyvybiškai svarbi priemonė neatidėliotiniems visuomenės iššūkiams atremti, yra tikras ES poveikio ir reputacijos išbandymas. Joms reikalingas didelis legitimumas ir visuomenės pritarimas. Kaip jau pabrėžė Europos Komisija, miestų ir regionų ir visų jų suinteresuotųjų subjektų ir piliečių vaidmuo yra nepaprastai svarbus siekiant plataus užmojo ES misijų tikslų;
3. pakartoja savo pareiškimą ⁽²⁾, kuriuo remiamos ES misijų, kaip ryžtingo žingsnio įveikiant visuomenės iššūkius, įgyvendinimas, ir pabrėžia, kad reikia veiksmingos daugiapakopio valdymo sistemos, kuri ES misijas sujungtų su vietos ir regionų vystymosi strategijomis, pažangiosios specializacijos strategijomis, ekonomikos gaivinimo po COVID pandemijos priemonėmis ir inovacijų finansavimu iš struktūrinių fondų;
4. primygtinai ragina pagrindinius ES ir valstybių narių sprendimų priėmėjus greitai ir ryžtingai reaguoti į padėtį Ukrainoje, be kita ko, pradedant steigti ES misijas, ypač Miesto misiją. Priemonės „NextGenerationEU“ fondų ir kitų viešojo finansavimo šaltinių finansavimo kriterijai turi būti lanksčiai orientuoti į Miesto misijos veiklą, kad būtų sukurti Europos energetikos pertvarkos greitkeliai. Jais turėtų būti remiami viešojo ir privačiojo sektorių moksliniai tyrimai siekiant sukurti naujus energetikos sistemos sprendimus. Pažymėtina, kad miestai ir kiti viešieji subjektai kartu su įmonėmis gali vykdyti novatoriškus viešuosius pirkimus, kad paspartintų atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą ir sukurtų tvarius, novatoriškus energetikos sprendimus, kuriais būtų pakeistas iškastinis kuras, šiuo metu ES šalių perkamas iš Rusijos;
5. teigiamai vertina tai, kad komunikate dėl Europos misijų ⁽³⁾ tinkamai pripažįstama vietos ir regionų valdžios institucijų svarba vykdamas Europos misijas, taip pat jų rengimo ir komunikacijos etapai;

⁽¹⁾ 2022 m. sausio 27 d. RK plenarinė sesija, rezoliucija dėl Konferencijos dėl Europos ateities (OL C 270, 2022 7 13, p. 1).

⁽²⁾ 2021 m. gruodžio 1–2 d. RK plenarinė sesija, rezoliucija dėl 2022 m. Europos Komisijos darbo programos (OL C 97, 2022 2 28, p. 1).

⁽³⁾ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos misijų (COM(2021) 609 *final*).

6. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į bendrą žinių ir praktinės patirties kūrimą, ES misijų įgyvendinimas turi būti įtrauktas į kasdienes miestų ir regionų darbo procesus, daugiausia dėmesio skiriant šių procesų plėtojimui ir atnaujinimui. Taip bus užtikrinta sisteminga sąveika su ES sanglaudos politika, struktūrinių fondų ir kitų specialių priemonių naudojimu. Tai taip pat parodys bendrą regionų, vietos bendruomenių potencialą ir savivaldybių vaidmenį įgyvendinant tikslinius pertvarkymus;

ES misijos – nauja plataus užmojo priemonė dideliems visuomenės iššūkiams įveikti

7. pripažįsta, kad ES misijos turi tapti nauja ir gyvybiškai svarbia priemone, kaip ir nurodė Europos Komisija, kuri teigia, kad „ES misijos yra naujas būdas rasti konkrečių kai kurių didžiausių mūsų iššūkių sprendimų, gaunant konkrečius rezultatus ir poveikį iki 2030 m., suteikiant moksliniams tyrimams ir inovacijoms naują vaidmenį, kuris derinamas su naujomis valdymo ir bendradarbiavimo formomis, taip pat įtraukiant ir piliečius“⁽⁴⁾;

8. primena, kad kiekvienai ES misijai turi būti nustatytas aiškus veiksmų planas ir visais valdymo lygmenimis sukurtas sisteminis naujas daugiapakopis požiūris ir metodika eksperimentavimo, prototipų kūrimo, stebėsenos ir plėtojimo veiklos srityse. Ypatingą dėmesį reikia skirti veiksmų tiek ES, tiek regioniniu ir (arba) vietos lygmenimis visumos sudarymui ir veiksmingai sklaidai visais planavimo ir įgyvendinimo etapais. Šiuo tikslu būtinas vietos ir regionų valdžios institucijų ir partnerysčių dalyvavimas ir veiksmams dalijantis veiksminga novatoriška valdymo patirtimi;

9. atkreipia dėmesį į tai, kad misijų finansavimą reikia skirti vietos ir regionų lygmenims, kad būtų bendrai sukurti nestandartiniai proveržiai daugelyje „stringančių“ situacijų, dėl kurių pernelyg dažnai stabdoma tinkama pažanga siekiant naujų sprendimų ir poveikio. Tam reikia sukurti naujas Europos partnerystes, grindžiamas vietos ir regioniniais interesais, apibrėžtais pažangiosios specializacijos strategijose. ES misijos turėtų pasinaudoti RK ir Jungtinio tyrimų centro (JRC) patirtimi, įgyta vykdant bendrą bandomąją veiklą „Regioninių inovacijų partnerystė“;

10. ragina ES misijomis pabrėžti pažangą siekiant į žmoniją ir žmogų orientuoto požiūrio, pagal kurį visi tvarumo aspektai – ekologinis, ekonominis, socialinis ir kultūrinis – yra pokyčių varomoji jėga siekiant plataus užmojo ES misijų tikslų. Gyvenimo kokybę galima pagerinti tik kartu kryptingai dirbant sudėtingose struktūrose. Todėl turime rasti geresnę materialinės ir nematerialios gerovės Europoje ir visame pasaulyje. Gamta suteikia galimybę gyventi šioje planetoje. Privalome gerbti žmogaus priklausomybę nuo gamtos;

11. pabrėžia, kad ES misijos – tai nauja plataus užmojo priemonė dideliems visuomenės iššūkiams įveikti. Tokiam kūrimui reikia, kad visi subjektai, sujungę technologijas ir mokslinius tyrimus ir į žmogų orientuotą požiūrį, įgytų naujų kompetencijų, įsipareigodami vykdyti bendrus žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos procesus bei užtikrinti prieigą prie reikiamų išteklių. Tai būtina, jeigu norima sukurti gerai veikiančias regionų ir vietos mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų ekosistemas, kurios statytų naujus inovatyvius žinių tiltus, jungiančius aukščiausio lygio Europos žinių kūrėjus su regioninėmis ir vietos gyvosiomis laboratorijomis ir kitais eksperimentavimo centrais bei parodomąja veikla, pavyzdžiui, kelrodžiais projektais. Tai padėtų visiems miestams ir regionams sukurti lyginamojo mokymosi procesus ir tarpusavio tinklus, kad galėtų naudoti pažangios ir tvarios praktikos pradininkų koncepcijas ir sprendimus;

12. atkreipia dėmesį į tai, kad regionų ir vietos valdymas, prognozavimas ir investicijų į mokslinius tyrimus, plėtrą ir inovacijas didinimas yra ES misijų projektų, apimančių profesionaliai suplanuotus veiksmus Europos, nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis, pagrindai. ES misijų derinimas didina bendradarbiavimą, motyvaciją ir gebėjimus, kitaip tariant, didina konkurencingumą bendrai kuriant naujas atsakomybės sritis ir veiksmus. Derinimas apima daug lygiagrečių etapų ir daugialypę valdymo veiklą įvairiose skirtingose sistemose. Turi būti naudojamos tiek viešosios, tiek privačios finansinės priemonės, o parama turi būti teikiama visų pirma mažiau išsivysčiusiems regionams, siekiant paskatinti kitus regionus tobulinti savo MTP ir inovacijų sistemas ir prisidėti prie ES misijų įgyvendinimo;

13. primena savo svarbų vaidmenį įgyvendinant ES misijas, remiantis šešių RK komisijų ir kampanijų, pavyzdžiui, iniciatyvos „Žalioji kursas vietos lygmeniu“ ir Verslaus Europos regiono (VER) projekto, įgyvendinimo patirtimi, ir pažymi, kad RK natūraliai yra tas kontaktinis punktas, per kurį galima bendradarbiauti su viešuoju ir privačiuoju sektoriais, pramone ir paslaugų sektoriumi bei piliečiais;

⁽⁴⁾ Europos mokslinių tyrimų erdvės politikos darbotvarkė. 2022–2024 m. laikotarpio veiksmų apžvalga, Europos Komisija, 2021 m.

Miestų ir regionų vaidmuo ES misijose

14. pabrėžia, kad pagal bendrą veiksmų planą, kurį 2020 m. pasirašė Komisijos narė Mariya Gabriel ir RK, Komitetas, kartu su valstybėmis narėmis, Europos regionais ir miestais, yra pasirengęs aktyviai dalyvauti bendrai kuriant daugiapakopio valdymo sistemą, kad būtų pasiekti ES misijų tikslai. Būtinios plėtros užtikrinimo priemonės bus grindžiamos regioninėmis vietos inovacijų ekosistemomis ir pažangiosios specializacijos strategijomis (S3/S4);

15. gali daryti įtaką bendriems ES misijų procesams, informuoti sprendimus priimančius asmenis ir sutelkti regionus ir miestus, kad jie įvairiais būdais aktyviai prisidėtų ir pan. ES misijų planuose yra svarbus regionų ir vietos aspektas, o į įgyvendinimo mechanizmus yra įtraukti pasiūlymai, kuriuose regionai ir miestai bei jų mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų ekosistemos užima svarbiausią vietą. Taigi RK gali aktyviai bendradarbiauti su visais partneriais, siekdamas užtikrinti, kad ši nauja politikos priemonė „iš apačios į viršų“ darytų pageidaujamą poveikį;

16. sutinka, pasitelkdamas už įvairius misijų klausimus atsakingas RK komisijas, padėti įtraukti kuo daugiau miestų ir regionų užtikrinant, kad regionų ir vietos lygmenys remtų ES misijas, ir šiuo tikslu:

- a) vykdyti informavimo kampanijas, tiesioginį dialogą ir įgyvendindamas kitus bendrus atvirus ir interaktyvius įvairioms grupėms, įskaitant jaunesnių nei 18 metų asmenų grupes, skirtus dalyvavimo procesus;
- b) siekti, kad pirmaujančios bendruomenės sutiktų prisidėti prie inovatyvių sprendimų išbandymo savo realioje praktikoje;
- c) skatinti parodomąsias bendruomenes prisidėti prie didelio masto inovatyvių sprendimų diegimo procesų ir geriausių sprendimų plėtojimo, kad jie būtų pradėti naudoti visoje Europoje;
- d) užtikrinti, kad įgyvendinant misijų veiklą būtų plačiai atsizvelgiama į Europos regionų įvairovę ir įvairius jos suinteresuotuosius subjektus ir piliečių bendruomenes;

17. ragina valstybes nares remti ES misijų įgyvendinimą kuriant sąveiką tarp nacionalinių ir regioninių programų ir sudaryti palankesnes sąlygas gauti ES ir nacionalinį finansavimą;

18. ragina užtikrinti, kad visos miestų ir regionų vietovės (geriausios, vidutinės ir atsiliekančios) turėtų pakankamai laisvės ir gebėjimų diegti inovacijas savo bendruomenėse ir kad jie būtų remiami taikant atitinkamus mokymosi procesus, kad jie galėtų veikti kaip platformos, skirtos kitus remiantiems daugiasubjekčiams paslaugų teikėjams, apimant visas dalyvių grupes. Vietos ir (arba) regionų vertės kūrimo procesai turi būti organizuojami veiksmingų bendradarbiavimo vertės grandinių ir vertės srautų lygmeniu toliau plėtojant ekosistemas;

19. pabrėžia, kad siekiant plataus užmojo tikslų, nepaprastai svarbu, kad sprendimus priimančias asmenys, valstybės tarnautojai ir inovacijų specialistai gautų kompetencijų skatinti pokyčius įgyjant naujų žinių ir gebėjimų. Trys esminiai procesai yra šie:

- a) mokomieji miestų ir regionų veiklos procesai, nukreipti į veiklą, susijusią su misijų įgyvendinimu kitose vietos veiklose, integravimą, siekiant užtikrinti dalyvavimą priimančias įprastus veiklos ir strateginius sprendimus;
- b) įmonių, tyrimų institutų, universitetų, taip pat profesinio lavinimo centrų ir jų teritorinių ir teminių ekosistemų motyvavimas ir parama jiems, siekiant užtikrinti jų prisidėjimą bendrai kuriant naujus pavyzdinius sprendimus inovacijos srityje;
- c) naujų įtraukčių metodų taikymas inovacijos srityje.

Šių procesų priemonės turėtų apimti plataus masto partnerystę, inovatyvių sprendimų viešuosius pirkimus, sparčiai sukurtus prototipus ir naujų sprendimų išbandymą;

20. primena, kad galima pasinaudoti patvirtintais procesais, tačiau tam, kad jais būtų galima pasinaudoti, būtinas atskirų miestų ir regionų išpareigojimas ir ES misijų grupių vykdomas specialus bendradarbiavimas. Skiriant finansavimą Europos masto partnerystėms bus skatinamas šių svarbių veiksmų formavimas daugelyje Europos miestų ir regionų. Šioje srityje labai svarbų vaidmenį gali atlikti kelios esamos ES priemonės, pavyzdžiui, Jungtinis tyrimų centras, Interreg, bendro programavimo iniciatyva, Europos inovacijos ir technologijos institutas (EIT) ir jo žinių ir inovacijos bendrija (ŽIB);

21. pabrėžia, kad reikia peržiūrėti visas ES finansines priemones siekiant remti misijų veiklą, ypač vietos ir regionų valdžios institucijų lygmeniu. Programos „Horizontas“ lėšos nėra lengvai prieinamos regionams ir miestams ir dar nėra pakankamai suderintos su naujais strateginiais ES misijų tikslais. Daugeliui regionų gana sunku gauti finansavimą, kai nustatomi įvairūs reikalavimai – labai specializuoti kriterijai ir sudėtingos sistemos. Pavyzdžiui, daugelis regionų susiduria su sunkumais finansuodami savo darbo jėgos kvalifikacijos kėlimą, kuris yra reikalingas žaliosios pertvarkos paspartinimui, o tai yra būtina ES misijoms. Tam reikės atlikti peržiūrą, kad būtų supaprastinta prieiga prie ES lėšų;

Įtakingesnio ES misijų įgyvendinimo gairės

22. pabrėžia, kad reikia padėti sudaryti dinamiškas ES misijose ir parodomuosiuose projektuose dalyvaujančių miestų ir regionų partnerystes, kurios turėtų būti iš dalies įtvirtintos, tačiau iš dalies ir lanksčios, siekiant padidinti pasiskirsčiusių parodomųjų subjektų vykdomų svarbių užduočių ir darbo poveikį visai Europai;

23. remia lankstų naudojimą ir pabrėžia aktyvią miestų ir regionų sutarčių, kurios siūlomos ES misijų įgyvendinimo planuose, koncepcinę plėtrą;

24. siūlo sukurti ES misijos ženklo koncepciją tiems miestams ir regionams, kurie prisiims atsakomybę ir taps Europos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos parodomuosius projektus įgyvendinančiais pirmtakais ir rėmėjais, siekiančiais Europos misijų tikslų ir populiarinančiais savo inovatyvių sprendimų rezultatus bei ragina pasimokyti iš jau esamos praktikos, pavyzdžiui, Merų pakto;

25. siūlo įvairiais būdais naudoti ES misijų ženklą, prisidedant prie sąveikos su atitinkamomis ES ir kitomis susijusiomis iniciatyvomis, ir naudoti tokias finansavimo priemones kaip fondas „InvestEU“, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, Tarpreregioninės investicijos į inovacijas I3, „Interreg Europe“, Europos infrastruktūros tinklų priemonė, Skaitmeninė Europa, programa „ES – sveikatos labui“, EIB ir EIT; siūlo sukurti Europos masto sistemą, pagal kurią ir ES, ir valstybės narės naudotų ES misijos ženklą, kad būtų supaprastinta paraiškų teikimo tvarka. Ženklas turėtų padėti pasinaudoti ES ir nacionalinėmis lėšomis, kad būtų remiama vietos ir regionų lygmens veikla siekiant plataus užmojo ES misijos tikslų ir kartu patobulintos vietos ir regionų lygmens procedūros;

26. atkreipia dėmesį į tai, kad vietos ir regionų lygmeniu EMTE centrai gali būti viena iš veiksmingiausių priemonių siekiant suderinti regionines mokslinių tyrimų ir inovacijų strategijas, įskaitant pažangiosios specializacijos strategijas (S3/S4), su nacionalinėmis ir Europos strategijomis, EMTE, programa „Europos horizontas“ ir ES misijomis. Todėl būtų naudinga, kai įmanoma, susieti ES misijų ženklą su EMTE centrais, nes šie centrai gali padėti kurti struktūrizuojamus projektus, kurie būtų įtraukiami į ES misijas ir sutelkia įvairius su jomis susijusius finansavimo šaltinius;

27. primena, kad reikia sukurti ir taikyti veiksmingas žinių valdymo procedūras siekiant užtikrinti ES misijų vykdymą atsižvelgiant į etinius Komisijos naujos mokslinių tyrimų ir inovacijų internacionalizavimo strategijos kriterijus naudojantis geriausiomis pasaulinėmis ir regioninėmis žiniomis. Kad rezultatai būtų panaudojami ir plėtojami, programa „Europos horizontas“ ir kitos priemonės turi būti dinamiškesnės, kad būtų galima eksperimentuoti ir kurti tikromis sąlygomis veikiančius prototipus;

28. pabrėžia, kad ES misijos turėtų būti įgyvendinamos taikant atvirą ir dalyvavimu grindžiamą procesą, įtraukiant visus susijusius suinteresuotuosius subjektus vietos, regionų, Europos ir pasaulio lygmenimis⁽³⁾. Norint sėkmingai įgyvendinti ES misijas bus ypač svarbus regionų, vietos bendruomenių ir piliečių dalyvavimas. Todėl reikia užtikrinti tiesioginį minėtų suinteresuotųjų subjektų dialogą kiekvienoje misijoje; yra pasirengęs būti stipriu ES misijų sąjungininku;

29. atkreipia dėmesį į tai, kad ES misijų eksperimentuose ir parodomuosiuose projektuose daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama veiklai, kuria siekiama toliau plėsti mokslo ribas, įsisavinti giliausias technologijas ir derinti skaitmenines, fizines, aplinkos ir biologines inovacijas, taip pat reguliariai peržiūrėti rezultatus ir jais dalytis aukščiausiu lygmeniu. ES misijose reikėtų didelę svarbą suteikti pažangiosios specializacijos strategijoms kaip regioninio bendradarbiavimo su pramonės ir mokslinių tyrimų sektoriais koncepcijoms;

⁽³⁾ RK nuomonė „Europos horizontas“ – 9-oji bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa (COR-2018-03891) (OL C 461, 2018 12 21, p. 79).

Prognozavimas ir visuomenės inovacijos, labai svarbios ES misijoms ir sukurtos jas vykdam

30. dar kartą patvirtina, kad iššūkiai yra sudėtingi ir egzistuoja tik dalis būtinų mokslinių ir technologinių žinių. Tikslus galima pasiekti vykdam plataus masto prognozavimo veiklą, didinant investicijas į tyrimus ir plėtrą, kuriant tikromis sąlygomis veikiančius prototipus, eksperimentuojant ir plėtojant rezultatus;

31. pripažįsta didelį mokslinių tyrimų potencialą visų rūšių inovacijoms ir didelių visuomenės uždavinių sprendimui; todėl tikisi, kad apskritai politinių sprendimų priėmimas bus labiau pagrįstas faktais, moksliniais tyrimais grindžiamas ir orientuotas į palankių sąlygų visuomenės inovacijoms kūrimą, kartu pakankamai greitai įgyvendinant realaus gyvenimo praktiką ir procesus;

32. primena, kad plataus užmojo ES misijų tikslai gali būti pasiekti tik remiant veiksmingus regionų ir organizacijų politinių lyderių, vadovų, ekspertų ir piliečių mokymosi procesus. Europos miestų ir (arba) regionų koncepcijos turi būti pritaikytos prie regiono padėties visiems užtikrinant sisteminių profesinių tobulėjimą, kuris būtų grindžiamas vietos patirtiniu mokymusi;

33. pabrėžia, kad ES misijos daugiausia dėmesio turėtų skirti nematerialiojo turto ir intelektualio kapitalo potencialo panaudojimui. Šių žinių įtraukimas į politinių sprendimų priėmimo procesą, ypač siekiant kurti pažangius ir į žmogų orientuotus miestus, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama tvarumui, gali padėti skatinti investicijas į žmogiškąjį kapitalą, struktūrinį kapitalą, santykių kapitalą ir apskritai į mokslinius tyrimus, plėtrą ir inovacijas;

34. pabrėžia, kad, remiantis pagrindinėmis Europos tyrimų ir plėtros bei technologijų politikos nuostatomis, kaip apibrėžta 2021 m. ES strateginio prognozavimo ataskaitoje ⁽⁶⁾, svarbu imtis veiksmų, būtent:

- a) Ateinantys dešimtmečiai išsiskirs didėjančiu pasaulinės galios persikirstymu, jos geoekonominiam traukos centrui pasislenkant į rytus.
- b) ES konkuruoja pasaulyje dėl pradininkų įgyjamo pranašumo nustatant standartus.
- c) ES turi ryžtingiau dalyvauti kuriant ir gaminant naujos kartos įtraukias technologijas.
- d) Nepriklausomai nuo konkrečių technologijų, hipersusetumas skatina pertvarką.
- e) Svarbiausios žaliavos yra būtinos ES dvejopai pertvarkai.
- f) ES skaitmeninis suverenumas priklausys nuo gebėjimo saugoti, išgauti ir apdoroti duomenis, laikantis pasitikėjimo, saugumo ir pagrindinių teisių reikalavimų.
- g) Europos strateginio savarankiškumo paskata
- h) Pažangus pramonės, mokslinių tyrimų ir prekybos politikos priemonių derinys kartu su tarptautine partneryste galėtų užtikrinti tvarų ir įvairų tiekimą;

35. atkreipia dėmesį į tai, kad pereinant prie veiksmų, technologinė plėtra turėtų būti labiau nei iki šiol suderinta su socialiniais ir ekonominiais pokyčiais ir vykdoma realiomis sąlygomis, taip užtikrinant greitą rezultatų diegimą ir plėtojimą;

36. siūlo stiprinti ES tarpinstitucinį bendradarbiavimą prognozavimo srityje, numatant konkrečius vaidmenis JRC, Europos Parlamento tyrimų tarnyboms ir RK; siūlo nacionaliniu, regionų ir savivaldybių lygmenimis apvarstyti galimybę organizuoti dalyvaujama piliečių mokslo veiklą, skirtą visiems ir visų pirma jaunimui, ypač universitetų studentams ir vidurinių mokyklų moksleiviams, verslininkams ir priimantiems politinius sprendimus, įsteigiant ateities komitetus, kuriuose daugiausia dėmesio būtų skiriama prognozavimui ir technologijų vertinimui;

⁽⁶⁾ 2021 m. strateginio prognozavimo ataskaita (COM(2021) 750 final).

Naujas požiūris į technologijas ir tyrimų bei plėtros politiką, kurio laikomasi vykdamas ES misijas

37. pažymi, kad visuomenės ir elgsenos transformacija, kuria remiami ES misijų tikslai, turi būti įtrauki ir pozityvi, vadovaujantis plačiai taikomų prototipų kūrimo ir eksperimentavimo metodika;
38. primena, kad ES misijų pagrindas yra moksliniai tyrimai ir inovacijos. Sudėtingus visuomenės iššūkius įveikti galima tik didinant investicijas į mokslinius tyrimus ir inovacijas. Tiek Europos mokslinių tyrimų erdvės (EMTE), tiek pramonės tyrimuose pateikiami aiškūs faktai (⁷), kad ES atsilieka nuo savo pagrindinių pasaulinių konkurentų pagal MTP intensyvumą versle, visų pirma aukštųjų technologijų sektoriuose ir inovatyvių MVĮ plėtros srityje, o tai daro neigiamą poveikį našumui, darbo vietų kūrimui ir konkurencingumui;
39. pritaria EMTE tikslams (⁸) skatinti Europos ekonomikos atsigavimą ir remti jos žaliąją, skaitmeninę ir socialinę pertvarką didinant inovacijomis grindžiamą konkurencingumą ir skatinant technologinį savarankiškumą pagrindinėse strateginėse srityse (pavyzdžiui, dirbtinio intelekto, robotikos, kibernetinio saugumo, duomenų ekologijos, mikroelektronikos, kvantinės kompiuterijos, 5G, naujos kartos baterijų, atsinaujinančiųjų išteklių energijos, vandenilio technologijų, netaišios apstatytos aplinkos, pažangaus judumo ir kt.), laikantis atviro strateginio savarankiškumo modelio;
40. ragina vykdyti paklausa grindžiamą politiką ir remtis anglies pėdsako ir anglies atspaudu rodikliais kaip kriterijais vykdamas viešuosius pirkimus. Papildomai prie anglies pėdsako rodiklio, RK atkreipia dėmesį į anglies atspaudu svarbą – naują požiūrį į poveikio klimatui kūrimą ir apskaičiavimą, parodant teigiamą poveikį, kurį daro klimatui nekenkiantys produktai ir paslaugos (⁹);
41. pritaria pramonės mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų anglies atspaudu priemonėms, kuriant naujus išplėstinius produktus, sistemas ir kitus inovatyvius sprendimus, kurie yra labai svarbūs siekiant klimato politikos tikslų, ir atkreipia dėmesį į tai, kad jei nebus gerokai paspartintos švrios energijos inovacijos, nulinio grynojo išmetamųjų teršalų kiekio tikslai nebus pasiekti;
42. dar kartą primena poreikį kurti naujas technologijas. Tarptautinės energetikos agentūros (TEA) ataskaitoje (¹⁰) pateikiami analitiniai faktai, kad 25 % išmetamo anglies dioksido kiekio sumažinimą, kurio reikia, kad Žemės klimatas taptų tvarus, padės pasiekti brandžios technologijos. Palyginimui: 41 % būtinų technologijų bus sukurtos naudojant naujas technologijas ankstyvajame diegimo etape, o 34 % – naudojant technologijas, kurios yra parodomajame etape, prototipo etape arba dar net nesukurtas technologijas;
43. atkreipia dėmesį į išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio matavimo svarbą ir sudėtingumą. Pagrindinis išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio matavimas apima 1 ir 2 taikymo sritis. Be to, naudojant 3 taikymo sritis, galima pasiekti nulinio grynojo ir neigiamo poveikio tikslus. 3 taikymo sritis apima visus kitus netiesioginius išmetamuosius teršalus, susidarantiems visoje vertės grandinėje;
44. pabrėžia ES misijų, kuriomis grindžiami ES prioritetai siekiant įgyvendinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, vaidmenį. Europos Komisija pradėjo bandomąjį EMTE centrų iniciatyvos etapą, kuriuo siekiama sudaryti palankesnes sąlygas regioniniam bendradarbiavimui mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų srityje ir geriausios praktikos mainams, skatinant kuo labiau padidinti žinių kūrimo, sklaidos ir naudojimo vertę; ragina ES misijas iširti, kaip galima EMTE centrus kaip priemonę vietos ir regionų mokslinių tyrimų ir inovacijų ekosistemoms sujungti ir aktyviai bendradarbiauti su vietos ir regionų lygmeniu sprendimus priimančiais asmenimis, kurie išbando EMTE centrus, kad būtų plėtojamas konkretus bendradarbiavimas;
45. pabrėžia, kad, taikant EMTE centrų sistemą, bandoma įtraukti trūkstamus elementus į EMTE ir Europos švietimo erdvės sistemas, kad visoje Europoje būtų sukurtos stiprios Europos žinių visuomenės ir paspartinta visuomenės pertvarka siekiant ekologiško, tvaraus ir skaitmeninio augimo. Idealiu atveju EMTE centrų tinklas užtikrina, kad vietos ir regionų MTP ir inovacijų ekosistemos taptų integruota visos Europos MTP ir inovacijų ekosistemos dalimi;

(⁷) Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų erdvė (COM(2020) 628 *final*).

(⁸) Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų erdvė (COM(2020) 628 *final*).

(⁹) 2021 m. liepos 1 d. plenarinė sesija, nuomonė „Klimato kaitai atsparios Europos kūrimas. Naujoji ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategija“ (OL C 440, 2021 10 29, p. 42).

(¹⁰) TEA 2020 m. energetikos technologijų perspektyvos.

46. pritaria tam, kad būtų sudarytos sąlygos aktyviai vietos lygmeniu prisidėti prie integruoto EMTE centrų įgyvendinimo, kitų regioninių ekosistemų eksperimentų ir ES misijų eksperimentų, greito prototipų kūrimo, testavimo, demonstravimo ir mokslinių tyrimų bei inovacijų veiksmingumo miestuose ir regionuose didinimo;

47. pripažįsta, kad įvairių regioninių ir vietos išvalgų, idėjų ir mokymosi organizavimas yra labai svarbus kuriant visos Europos požiūrį į inovacinę veiklą. Labai svarbu dalytis mokymosi rezultatais tarp miestų ir regionų, taip pat tarp visų penkių ES misijų; rekomenduoja kuo anksčiau sukurti bendro mokymosi tinklą, kurį pasitelkiant būtų galima dalytis svarbiausiomis išvalgomis apie procesą ir turinį bei keičiant jų mastą – mažinant mastą kitiems miestams ir (arba) regionams, didinant mastą kitoms ES misijoms ir visai Europai;

48. ragina, kad, pirmininkaujant Prancūzijai, būtų paskelbtos Tarybos išvados dėl ES misijų, siekiant taip pat suteikti galimybę sustiprinti EMTE centrų koncepciją, kuria turi remtis misijos, siekdamos sėkmingai įsitvirtinti vietos ir regionų lygmeniu. Šiose išvadose taip pat turėtų būti pabrėžta mokslinių tyrimų infrastruktūrą, kurias tvirtai remia miestai ir regionai ir kurios yra labai svarbios ES misijų įgyvendinimui, reikšmė;

49. patvirtina, kad, nors misijų, dėl kurių jau priimtas sprendimas, įgyvendinimas yra prioritetas, turi būti toliau nepertraukiamai svarstoma galimybė kurti naujas misijas, kai iškils didelių naujų bendrų iššūkių. Atsižvelgiant į labai svarbų iššūkį susijusį su Europos visuomenės pasirengimu sveikatos grėsmėms ir krizėms bei jų valdymui, įsteigus Europos pasirengimo ekstremalioms sveikatai situacijoms ir reagavimo į jas instituciją (HERA), reikėtų apsvarstyti naują misiją, kuri daugiausia dėmesio skirtų būtent šiam iššūkiui, atsižvelgiant į jo sisteminių, tarpsektorinių ir daugiašalių pobūdį;

RK patirtis: ES misijų ir kitų svarbiausių politikos priemonių sąveika

50. teigia, kad ES misijos turėtų būti paremtos patirtimi, įgyta įgyvendinant esamas ES iniciatyvas ir programas, kad jos veiktų sąveikaudamos. Sisteminiams pokyčiams įgyvendinti reikia bendrai kurti transformuojančias ekosistemas, pagrįstas mokymusi, moksliniais tyrimais, plėtra ir inovacijomis, užtikrinant tarpdalykinę mokslinę ir operatyvinę sąveiką visoje Europoje ir visose penkiose ES misijose;

51. primena, kad kuriant naują, į žmogų orientuotą tvarią Europos ateitį, reikia ugdyti mąstyseną, kuri būtų palanki atviram darbui kartu, stiprinti vietos bendradarbiavimą ir Europos partnerystes. Galimi pajėgumai labai priklauso nuo vietos ir regionų lygmens bet kurioje Europos vietoje. Labai svarbu greitis. Per ateinančius kelerius metus reikia išspręsti didžiuosius visuomenės iššūkius. Žinios ir mokymasis yra šių procesų pagrindas;

52. siūlo ypatingą dėmesį skirti veiksams, kuriais miestai ir regionai įgyvendina ES misijas ir kuriuos įgyvendinant RK tenka pagalbinis vaidmuo, įskaitant daugiapakopį valdymą, finansavimą ir sėkmingą įgyvendinimą, plataus užmojo tikslus veiksmingai integruojant į ES mokslinių tyrimų ir inovacijų politiką, visų pirma į pažangiosios specializacijos strategijas (S3/S4), EMTE centrus, naująjį europinį bauhauzą ir kitas aktualiausias iniciatyvas, programas ir priemones, teikiamas vykdant ES daugiapakopę politiką;

53. yra įsipareigojęs bendradarbiaujant su JRC organizuoti mokymosi veiklą, kad būtų remiama ES misijų veikla kryptimis „Miesto mokslas“ ir „Mokslas ir regionai“, skatinant plataus poveikio veiklą ir dalijantis ES misijų rezultatais. Trumpalaikės priemonės nėra tinkamas atsakas sprendžiant tas problemas, kurias iš tiesų reikia spręsti. Naudinga veikla – remti regioninių ateities centrų tinklo kūrimą siekiant skatinti kūrybiškumą ir verslumą ir susieti juos su veikla naujojo bauhauzo, JT DVT srityse ir UNESCO ateities raštingumo laboratorijose, siekiant užtikrinti tiek trumpalaikį, tiek ilgalaikį vykdomų iniciatyvų tvarumą;

54. ragina stiprinti bendradarbiavimą su Europos tinklais, aktyviai skatinančiais mokslinius tyrimus, plėtra ir inovacijas sprendžiant visuomenės iššūkius, pavyzdžiui, su Europos universitetų asociacija (EUA), Europos mokslinių tyrimų ir technologijų organizacijų asociacija (EARTO) ir Europos regionų mokslinių tyrimų ir inovacijų tinklu (ERRIN). Be to, kiekviena ES misija turėtų veiksmingai bendradarbiauti su savo konkrečios srities tinklais, pavyzdžiui, CEMR, EUROCITIES ir Periferinių jūrų regionų konferencija (CPMR). RK glaudžiai bendradarbiauja su visais šiais suinteresuotųjų subjektų tinklais, siekdamas užtikrinti, kad ES misijos, kaip nauja, pagal principą „iš apačios į viršų“ veikianti politikos priemonė darytų pageidaujamą poveikį;

55. ragina stiprinti regionų ir miestų pajėgumus, kad būtų galima teikti paraiškas dėl ES misijų finansavimo ir pasinaudoti ES finansuojamų *plataus masto* iniciatyvų, pavyzdžiui, Europos gyvųjų laboratorijų tinklo, iniciatyvų „Vanguard“, „Digitalising Cities“, „Open and Agile Smart Cities“, Miestų mokslo iniciatyvos ir „Living-in.ES“ (europinis skaitmeninės transformacijos miestuose ir bendruomenėse būdas) patirtimi. Tai padidins miestų ir regionų atsparumą, gebėjimą reaguoti ir aktyvų dalyvavimą Europos reformose ir sustiprins piliečių įtrauktį visoje ES. Tai savo ruožtu padidins ES iniciatyvų poveikį ir užtikrins platesnį ir teisingesnį išteklių paskirstymą, kad visur būtų sudarytos geresnės sąlygos gauti finansavimą iš ES ir ne ES šaltinių ir kad būtų galima pirmauti vystymosi srityje;

Konkrečioms misijoms skirtos rekomendacijos

56. akcentuoja tarpžinybinio bendradarbiavimo visais valdymo lygmenimis svarbą; pabrėžia, kad visos ES misijos turi aiškius bendrus prioritetus kuriant tvarią pažangią ateitį. Tai gali pasireikšti ieškant bendros kūrybos ir moksliniais tyrimais, plėtra ir inovacijomis pagrįstų sprendimų šiais klausimais:

- prisitaikymo prie klimato kaitos: potvynių, miškų gaisrų ir kitų nelaimių valdymas, gamtos procesais pagrįsti sprendimai, ypatingos svarbos infrastruktūros objektų atsparumo klimato kaitai didinimas, stebėjimo ir įspėjimo apie poveikį gyventojų sveikatai sistemos;
- vėžio: sveikatos apskritai – prevencinių priemonių didinimas, visų pirma propaguojant sveiko gyvenimo įpročius;
- vandenynų ir vandens: apsaugojant ir atkuriant vandens ekosistemas, mažinant taršą ir neutralizuojant mėlynosios ekonomikos poveikį klimatui;
- neutralaus poveikio klimatui miestų: pažanga kompleksinių aplinkosaugos, infrastruktūros ir pramonės sprendimų, kuriais prisidedama prie miestų anglies dioksido poveikio neutralumo;
- dirvožemio: užkertant kelią taršai dėl žemės naudojimo ir bet kokiomis aplinkybėmis apsaugojant gelą ir sveiką požeminį vandenį;

57. siūlo, siekiant didinti ES misijų poveikį, vykdyti šią su konkrečia misija susijusią veiklą:

a) *Prisitaikymas prie klimato kaitos*

RK pabrėžia, kad prisitaikymo prie klimato kaitos misijai turėtų tekti esminis bendras vaidmuo, ypač prognozavimo srityje ir skatinant visus Europos subjektus aktyviai prisidėti prie ES misijų. Šioje misijoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama socialiniam ir visuomenės informuotumui ir bendram įsipareigojimui kurti plataus masto sisteminius sprendimus. Visų pirma jos tikslas turi būti spręsti ekologinės pramonės pertvarkos, būsto ir judumo problemas. Dėl klimato kaitos patiriami nuostoliai jau dabar vidutiniškai siekia 12 mlrd. eurų per metus, todėl ES turi atlikti makrofiskalinę klimato analizę ir įtikinti, kad kartu su klimato kaitos švelninimo priemonėmis būtina sparčiau taikyti prisitaikymo prie klimato kaitos priemones. Veiksmai, skirti apsaugoti žmones nuo klimato kaitos, taip pat turi apimti socialinius aspektus ir sanglaudos uždavinius.

b) *Kova su vėžiu*

RK pabrėžia svarbiausių pasaulinių mokslinių tyrimų svarbą ir ragina tyrėjus bei novatorius stiprinti Europos ir tarpsektorinių suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą dėl sėkmingo šios misijos įgyvendinimo. RK pabrėžia, kad svarbu plėsti skiepijimą nuo ŽPV ir kurti biobankus, sudaryti galimybes naudotis inovatyviausiais gydymo būdais, taip pat skatinti geriausios patirties sklaidą tarp šalių ir regionų. Vienas iš pagrindinių iššūkių yra vėžio gydymo prieinamumo skirtumai tarp ES šalių ir regionų ir jų viduje, taip pat pacientų gyvenimo kokybė. Todėl labai svarbu gerinti ankstyvosios atrakinės patikros, naujų diagnozavimo instrumentų ir inovatyvaus vėžio gydymo prieinamumą Europos šalyse bei tam reikalingas investicijas į infrastruktūrą, įrangą, skaitmeninę sveikatos priežiūros pertvarką, sveikatos priežiūros darbuotojus ir naujus priežiūros modelius. Kitas iššūkis – galimybė gauti įperkamus gydymą ir medicinos produktus, taip pat kokybiška individuali pagalba pacientams ir socialinės inovacijos siekiant padėti slaugytojams.

c) *Iki 2030 m. atkurti mūsų vandenyną ir kitus vandenis*

RK pabrėžia, kad sveikų vandenynų ir vandenų atkūrimas ir gėlo vandens užtikrinimas yra pasaulinio masto, trumpalaikiai ir ilgalaikiai klausimai. Taršos problemas galima išspręsti tik pabrėžiant tarptautinį aspektą – Viduržemio jūros, Atlanto vandenyno, Baltijos jūros, Juodosios jūros ir Dunojaus upės baseinų aspektą, ir stiprinant regionų bendradarbiavimą.

Ypatingą dėmesį reikia skirti Arkties regionui. RK ragina jūrą ir vandenį nustatyti nauju bendru siekiu, kuris yra Europos projekto atnaujinimo pagrindas; pabrėžia, kad ypatingas dėmesys moksliniams tyrimams ir švaraus vandens technologijoms bei vandens tiekimo veiksmingumo gerinimui yra gyvybiškai svarbus yra gyvybiškai svarbus šiai misijai, taip pat mėlynojo vandenyno ekonomikai, ypatingą dėmesį skiriant verslumui, tvariam turizmui, jūrų transporto priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimui ir jūrų atsinaujinančiajai energijai. Tai suteiks naujų plataus masto galimybių tarpvalstybiniam ir standartiniam verslo bendradarbiavimui. RK pabrėžia, kad reikia sutelkti miestų ir regionų pastangas kurti Europos tinklus, kurie sujungia vietos jūrų inovacijų ekosistemas į vertės grandines ir kuria inovacijas jūrų pramonėje.

d) *Neutralaus poveikio klimatui ir pažangieji miestai*

RK primygtinai teigia, kad Europai reikia aktyvių pirmaujančių miestų, kurie tarpusavyje kurtų naujus neatidėliotinus sprendimus ir dalytųsi savo eksperimentų rezultatais su kitais – visi Europos miestai ir regionai turi būti įtraukti bei remiami. Pirmaujantys miestai turėtų būti naudojami kaip inovacijų centrai, kartu kuriant sprendimus, kuriuos būtų galima tiesiogiai pritaikyti visiems kitiems Europos miestams, kurie siekia pereiti prie neutralaus poveikio klimatui iki 2050 m. ES Komisija turėtų sujungti paraiškas pateikusius, tačiau neatrinktus miestus į išplėstinę grupę, kad jie galėtų įvairiais būdais pasinaudoti pirmaujančių miestų pažanga ir rezultatais, be kita ko, tiesiogiai perimti sprendimus. Jau esamos sėkmingos programos ir projektai arba susijusios „žaliosios iniciatyvos“ yra išvardytos šios misijos priede. Įgyta patirtimi turėtų būti remiamasi rengiant daugiapakopės miestų neutralaus poveikio klimatui veiksmų gaires. Turėtų būti taikomas daugiašalių pertvarkos bendruomenių, turinčių bendras priemones, principas, kuris užkirstų kelią kiekvienai bendruomenei veikti savarankiškai. RK pabrėžia, kad dalyvaujantys miestai turi rengti Klimato kaitos miestų sutartis, nes tai yra į paklausą orientuotas procesas, kuris turėtų sudaryti sąlygas priimti vietos sprendimus, tačiau jam būtina stipri nacionalinio ir regionų lygmens parama.

e) *Europos dirvožemio būklės gerinimas*

RK pabrėžia, kad norint įgyvendinti dirvožemio misijos, kuri apima visų rūšių žemės naudojimą, tikslus ir ištirti naujus platesnių užmojų ES BŽŪP politikos pertvarkos kelius, reikia sisteminio mąstymo bei transformacijos priemonių valdymo, įskaitant mokslinius tyrimus, plėtrą, inovacijas ir mokymąsi. Norint padidinti sekvestruojamąjį ūkininkavimą bei miškininkystę ir siekiant, kad misija būtų sėkminga, labai svarbu pertvarkyti žemės ūkio gamybos sistemas ir sukurti tarptautines gyvųjų laboratorijų grupes. Biologinės įvairovės rėmimas ir piliečių teikiama pirmenybė miškų biologiniams produktams, tvariams ir vietoje gaunamiems maisto produktams yra būtini veiksmai, kurių reikia imtis kaimo ir miesto aplinkoje. Kitas labai svarbus aspektas – kaip pasiekti, kad su mišku susijusi veikla būtų patraukli ir ekonomiškai tvari kartu neprarandant pelningumo remiant dirvožemio misijos tikslus.

RK vaidmuo remiant Europos ir pasaulinę pertvarką

58. pabrėžia, kad žmonės gyvena ir dirba miestuose ir regionuose ir visa ES misijų veikla turėtų būti orientuota į žmones: pradedant įmonėmis, akademiniais ir valdymo suinteresuotaisiais subjektais ir baigiant įvairiausio amžiaus ir kilmės piliečiais. RK, JRC ir kiti susiję subjektai žino apie įvairias veiksmingas ir pasiteisinusias piliečių dalyvavimui skirtas technologijas, pradedant verslumo galimybių paieška ir baigiant visuomeninių inovacijų stovyklomis, kurios bus naudojamos siekiant užtikrinti piliečių dalyvavimą;

59. yra pasirengęs užmegzti ryšius su vietos bendruomenėmis, kad būtų didinamas informuotumas apie ES misijas ir padėti joms bendradarbiauti su Europos piliečiais ir įmonėmis;

60. pabrėžia, kad ES misijos bus sėkmingos tik tuo atveju, jei bus atkreiptas dėmesys į žinių ir inovacijų atotrūkį Europoje ir inovacijų atotrūkį tarp Europos ir JAV. Daug dėmesio turi būti skiriama plataus užmojo konkrečioms ir įtraukioms realiam gyvenime pritaikomoms priemonėms, kuriomis skatinama naudoti mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų rezultatus;

61. pabrėžia, kad nauji pokyčiai mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų srityje yra reikalavimas, kuris užtikrintų ES misijos būtų sėkmingos. Tai reiškia naujus plataus masto sprendimus, kuriais užtikrinamas papildomumas ir skatinama sąveika su Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų bendrosiomis programomis ir kitomis Sąjungos ir pasaulinėmis programomis bei fondais. Naujas žingsnis – bandomoji EMTE centrų sistema, kuri turėtų skatinti visų susijusių ES mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų iniciatyvų taikymą kaip esminę regioninės politikos formavimo;

62. atkreipia dėmesį į tai, kad ES misijų įgyvendinimas paskatins vietos ir regionų lyderystę ne tik ES, bet ir visame pasaulyje. RK, stiprindamas miestų ir regionų vaidmenį Merų pakte ir kituose pasauliniuose tinkluose, turėtų kurti ES misijų ir JT DVT veiklos ir kampanijų „Race to Zero“ ir „Race to Resilience“ sąveiką. ES miestų ir regionų pasaulinės lyderystės stiprinimas taip pat gali prisidėti prie RK pastangų pasiekti, kad UNFCCC sistemoje ir rengiantis COP27 būtų oficialiai pripažintos subnacionalinio lygmens valdžios institucijos;

Svarbiausių sėkmės veiksnių apibendrinimas

63. primena, kad Europa turi stiprinti savo pasaulinį konkurencingumą, grindžiamą žiniomis, Europos masto partnerystę, gebėjimais ir talentu dirbti ateičiai – tai įtraukus požiūris siekiant, kad šiame procese dalyvautų visi. Europa turi galimybę imtis pasaulinės lyderės vaidmens įgyvendinant bendradarbiavimo politiką, kad būtų pasiekti DVT ir kovojama su klimato kaita;

64. pabrėžia, kad realūs veiksmai yra labai svarbūs ES misijoms. Moksliniai tyrimai turi didžiulės reikšmės kuriant naujus sprendimus ir nustatant geriausius tolesnius veiksmus, nes tinkamas pritaikymas labai svarbus rezultatams. ES misijos bus sėkmingos, jei jos veiks vietos įgalėjančioje ekosistemoje. Kalbama ne tik apie technologijas ir mokslinius tyrimus, bet visų pirma apie žmogų orientuotą požiūrį, kuriuo siekiama ugdyti kompetencijas, spręsti vietos lygmens rizikos problemas ir pasinaudoti geriausia visos Europos. Žmogiškieji inovacijų aspektai yra labai svarbūs bendrai kuriant tvarius sprendimus;

65. teigia, kad ES misijos yra labai svarbios remiant Europos perėjimą prie ekologiškesnio, sveikesnio, įtraukesnio ir atsparesnio žemyno. Kad pasiektų plataus užmojo tikslus, kiekviena ES misija turi veikti kaip plataus masto veiksmus vykdanči grupė. Šie Europos projektai turi būti formuojami remiantis išsamiais regionų ir vietos lygmeniu suderintais veiksmų rinkiniais, įskaitant integruotus mokslinių tyrimų projektus, politikos ir teisėkūros priemones bei vietos lygmeniu vykdomą įgyvendinimo veiklą;

66. primygtinai ragina bendrai finansuoti ir remti kasdienį miestų ir regionų darbą, susijusį su jų vertės kūrimu ir lyginamuoju mokymusi, kad būtų plėtojami geriausi procesai ir veiksmai kasdieni piliečių gerovei užtikrinti. Parodomųjų bendruomenių vaidmuo – būti sisteminių pokyčių pradininkėmis, kūrėjomis ir pirmosiomis, kurios jas išbando visiems kitiems;

67. yra pasirengęs bendradarbiauti su ES misijomis, kad demonstracinių miestų ir (arba) regionų ir kitų šalių lyginamosios analizės ir lyginamojo mokymosi procesai taptų patrauklūs. Finansavimo priemonės turi būti lanksčios, inovatyvios ir skatinančios tikruosius miestų ir (arba) regionų interesus;

68. pabrėžia, kad pagrindiniai klausimai yra tai, kaip miestai ir regionai mokosi organizuoti būtiną veiklą ir kaip veikla pritraukia privačias pramonės ir kitas investicijas. Idealiu atveju EMTE centrų tinklas užtikrina, kad vietos ir regionų MTP ir inovacijų ekosistemos taptų integruota visos Europos MTP ir inovacijų ekosistemos dalimi;

69. ragina užtikrinti geresnį visuomeninį ir technologinį nuspėjamumą ir glaudesnį bendradarbiavimą, nes tai yra svarbiausi sėkmės veiksniai siekiant paspartinti pramonės ir kitas investicijas siekiant anglies dioksido poveikio neutralumo ir kitų ES misijų tikslų. Į misijas orientuota politika labai tinka principu „iš apačios į viršų“ paremtam unikalios ES daugiapakopio valdymo sistemos matmeniui stiprinti: sukaupta patirtimi galima ir bus aktyviai dalijamasi valstybėse narėse. Reikia labiau atsižvelgti į ES misijų tikslus ir juos integruoti rengiant būsimus teisės aktus, pavyzdžiui, susijusius su anglies dioksido apmokestinimu ir Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkiniu;

70. pabrėžia, kad naujausios ES lygmens pramonės ir inovacijų politikos gairės, planai ir būtinos naujos mokslinės ir technologinės žinios bei inovacijos turi būti integruoti į ES misijas ir plėtojami bei perkeliama į realius sprendimus ir praktiką taikant veiksmingą žinių valdymą pagal principą „iš apačios į viršų“ ir kitus veiksmus;

71. pripažįsta, kad ES misijoms reikalingos skaitmeninės platformos, siekiant paspartinti žinių perdavimą ir valdymą, remiant virtualų bendradarbiavimą ir partnerystės ryšius, supaprastinant finansavimo procesus ir t. t. Visa tai turi būti kuriama drauge su miestų ir regionų atstovais;

72. apibendrina, kad nauji tinkami ir veiksmingi darbo procesai yra būtini siekiant užtikrinti ES misijų sėkmę. Šie procesai turi atspindėti „atvirųjų inovacijų 2.0“, įvairių „keturgubų spiralių“ iniciatyvų ir daugelio kitų iniciatyvų patirtis kuriant patrauklų naujos kartos dalyvaujamojo valdymo. Turi dalyvauti visi piliečiai – nuo jaunimo iki vyresnio amžiaus asmenų. Vykdamas misijos veiklą turėtų būti atsižvelgiama į įvairius skirtingų kartų aspektus ir ieškoti inovatyvių ir atsakingų būdų, kaip sukurti įsipareigojimą, kurio reikia siekiant tvarios Europos ateities.

Briuselis, 2022 m. balandžio 27 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Apostolos TZITZIKOSTAS

Europos regionų komiteto nuomonė „Europos pasirengimo ekstremaliosioms sveikatai situacijoms ir reagavimo į jas institucija“

(2022/C 301/06)

Pranešėjas

Christophe CLERGEAU (FR/PES), Luaros krašto regiono tarybos narys

POLITINĖS REKOMENDACIJOS**Bendrosios pastabos**

1. Europos regionų komitetas primena, kad 2020 m. kovo mėn. jo pirmininkas paragino Europos Komisiją ir valstybes nares sukurti Europos sveikatos mechanizmą⁽¹⁾ ir kad šią idėją jis išplėtojo vėliau, tais pačiais 2020 m. parengtoje nuomonėje dėl Europos ekstremaliųjų sveikatai situacijų mechanizmo⁽²⁾. Komitetas pažymi, kad rengiant Komisijos komunikatą COM(2021) 576 buvo semtasi įkvėpimo iš joje išdėstytų minčių.

Diskusijos dėl Pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas institucijos (HERA) įsteigimo vyko tebesitęsiant COVID epidemijai, kuri labiau nei bet kada skatina mus siekti, kad sveikata taptų Europos Sąjungos prioritetu. Tačiau HERA kuriama siekiant platesnio tikslo, apimančio visus didelio masto ir (arba) tarpvalstybinius pavojus žmonių sveikatai, pasirengimo krizėms ir jų valdymo etapus, taip pat prevencijos ir visuomenės bei teritorijų atsparumo uždavinius; visas šis procesas turi vykti atsižvelgiant į platesnį karo Ukrainoje kontekstą, nes šis karas daro didžiulį poveikį sveikatos paslaugoms, infrastruktūrai ir tarpvalstybiniam bendradarbiavimui, kurie ir taip susidūrė su didžiuliais sunkumais ir neteko išteklių sunkiausiu COVID pandemijos laikotarpiu.

2. Europos regionų komitetas remia HERA, kaip institucijos, atsakingos už pasirengimą sveikatos krizėms ir jų valdymą, įsteigimą, kartu ragina atsižvelgti į tai, kad, viena vertus, už prevenciją, visuomenės sveikatą ir sveikatos priežiūrą, pasirengimą krizėms ir jų valdymą pirmiausia yra atsakingos valstybės narės, ir, antra vertus, į labai svarbų regionų vaidmenį, nes ES du trečdaliai valstybių narių turi decentralizuotas pagal skirtingą tvarką veikiančias sveikatos priežiūros sistemas. Komitetas primygtinai pabrėžia, kad reikia kompleksinio požiūrio į gyventojų apsaugą, nes šiuo metu Komisijos veiksmai vis dar išskaidyti tarp keleto sprendimų priėmimo centrų, taip pat tai, kad ES turi teikti paramą valstybėms ir regionams.

3. Sveikatos krizės, nepriklausomai nuo jų kilmės, ne tik kelia pavojų gyventojams ir juos veikia labai nevienodai, jos taip pat gali kelti nepaprastai didelę grėsmę pačiai Europos integracijai, jei ES nesugebės greitai, veiksmingai, darniai ir solidarčiai į jas reaguoti. COVID krizė tapo išbandymu europiečių solidarumui, vidaus rinkos vientisumui ir bendradarbiavimui Šengeno erdvėje. Europos regionų komitetas mano, kad krizė taip pat parodė, kad ES sveikatos saugos ir gyventojų apsaugos tikslų „valstybės narės [...] negali deramai pasiekti centriniu, regioniniu ir vietiniu lygiu“, todėl didesnė ES intervencija šioje srityje atitinka subsidiarumo principą⁽³⁾.

4. Nors sveikatos ir priežiūros sistemų valdymas priklauso nacionalinei kompetencijai, Europos Komisijai tenka svarbus vaidmuo užtikrinant gyventojų sveikatos apsaugą ir išsaugant bendrąją rinką, laikantis Sutarčių, kuriose numatyta gyventojų sveikatos apsauga, kaip esminis reikalavimas, ir kuriomis suteikiamas Bendrijos *acquis* apsaugos vaidmuo. Šie veiksmai turi būti vykdomi glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir įteisinant aktyvų Europos Parlamento dalyvavimą. Europos regionų komitetas nori, kad šioje diskusijoje būtų išgirstas jo balsas, nes, pirma, krizės sąlygomis vietos lygmeniu ir arčiausiai piliečių vykdomi veiksmai yra labai svarbūs užtikrinant gyventojų apsaugą, antra, daugelis regionų turi didelius įgaliojimus sveikatos srityje ir, trečia, regionų parama inovacijoms ir pramonei yra pagrindinis elementas siekiant parengti reagavimo į krizes priemones.

(1) <https://cor.europa.eu/en/news/Pages/COVID-19-CoR-President-calls-for-a-EU-Health-Emergency-Mechanism-to-support-regions-and-cities.aspx>.

(2) OL C 440, 2020 12 18, p. 15.

(3) <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:12008M005:EN:HTML>

HERA intervencijos sritis, jos valdymas ir galių stiprinimo planas

5. Europos regionų komitetas pritaria Komisijos pasiūlymui suteikti HERA plačius įgaliojimus, kartu atsižvelgiant į kitų esamų organų kompetenciją⁽⁴⁾. Siekiamas tikslas – kovoti su grėsmėmis žmonių sveikatai, kurias gali sukelti natūralūs, atsitiktinio arba tyčinio pobūdžio, įskaitant terorizmo išpuolius, veiksniai ir kurios taip pat gali būti pandeminės, biologinės, susijusios su aplinka, branduolinės ar nežinomos kilmės.

6. Komitetas pabrėžia, kad plati ne tik HERA intervencijos, bet ir veiklos sritis: prieš kylant krizėms nustatyti ir analizuoti riziką, skatinti išankstines priemones, stiprinti visuomenių ir regionų gebėjimus įveikti krizes, nustatyti valdymo scenarijus, įskaitant tinkamą atsaką, stiprinti pramonės ir mokslinių tyrimų ir inovacijų ekosistemą, leidiančią nustatyti ir parengti tinkamas atsako priemones ir, galiausiai, užtikrinti, kad visos tokios atsako priemonės būtų prieinamos Sąjungos regionams, miestams ir visiems gyventojams.

7. Atsižvelgdamas į šiuos didžiulius iššūkius, Europos regionų komitetas reiškia susirūpinimą dėl HERA gebėjimo sėkmingai atlikti savo užduotis.

8. HERA, kaip Komisijos vidaus tarnybos, sukūrimas turi būti suprantamas kaip pragmatiškas pasirinkimas, leidžiantis greitai priimti sprendimus ir koordinuoti įvairių Komisijos veiklą, tačiau šis pasirinkimas turėtų būti tik laikinas ir prireikus peržiūrimas. Komisijos vidaus tarnybos statusas neturi būti kliūtis įdarbinti specialistus ir aukšto lygio darbuotojus, reikalingus sveikatos krizėms pasirengti ir jas valdyti. Svarbu, laikantis subsidarumo ir proporcingumo principų, užtikrinti sprendimų priėmimo savarankiškumą, nes tai yra būtina siekiant nepriklausomai analizuoti riziką ir nedelsiant imtis būtinų priemonių žmonių gyvybei apsaugoti.

9. Vasario 10 d. paskelbtame 2022 m. veiksmų plane numatytas 1,3 mlrd. EUR metinis biudžetas ir tai yra teigiamas signalas, tačiau neatitinkantis šešeriems metams numatyto 6 mlrd. EUR biudžeto. Išnagrinėjęs šį metinį biudžetą paaiškėjo, kad didelė dalis skiriama atsakomųjų priemonių įsigijimui ir Europos atsargų sukūrimui ir valdymui (675,5 mln. EUR), tačiau nenurodomas poveikis kitų Europos civilinės saugos priemonių finansavimui, taip pat paramai naujiems gamybos pajėgumams (160 mln. EUR) ir „Europos horizontas“ mokslinių tyrimų programoms (350 mln. EUR), kurių dauguma nėra naujos. Taigi, veiksams, kuriais siekiama numatyti riziką ir pritaikyti sveikatos priežiūros sistemas, lieka vos 100 mln. EUR.

10. Trečia problema – HERA valdymas. Už valdymą atsakinga tik Komisija ir valstybės narės, o Europos Parlamentas dalyvauja tik stebėtojo teisėmis ir į HERA nuolatinius organus neįtraukiami visi suinteresuotieji subjektai, miestai ir regionai, taip pat pilietinės visuomenės veikėjai. Toks valdymas nėra nei tinkamas, nei veiksmingas, nes pasirengimas krizėms ir jų valdymas apima daug įvairių subjektų ir kompetencijų. Miestai ir regionai, įvairūs sveikatos priežiūros specialistai, pacientų asociacijos, kiti svarbūs mokslo ir mokslinių tyrimų subjektai, sveikatos ir solidarumo NVO yra labai svarbūs dalyviai siekiant sėkmingai kovoti su krizėmis, todėl būtina į juos visapusiškai atsižvelgti. Bent jau įvairūs suinteresuotieji subjektai turėtų būti nuolatiniai Patariamojo forumo (angl. advisory forum), kuris turėtų teikti rekomendacijas HERA valdymo organams ir dalyvauti įvairiose jos veiklos srityse, nariais.

11. Europos regionų komitetas pripažįsta nacionalinės kompetencijos viršenybę ir ypač didelę bendro Komisijos ir valstybių narių darbo svarbą, tačiau ragina Komisiją ir Tarybą grįžti prie atviro ir įtraukaus koordinavimo su suinteresuotaisiais subjektais metodo ir, nepaisant teisinių nuostatų, suteikti vietas ir regionų valdžios institucijų atstovams ir Europos Parlamentui deramą vaidmenį.

12. Atrodo, kad HERA operatyviniai veiksmai labiausiai orientuoti į medicininių atsako priemonių teikimą. Tačiau krizių valdymas yra susijęs su daugeliu kitų, visų pirma prevencijos ir civilinės saugos aspektų. Europos regionų komitetas mano, kad terminas „atsako priemonės“ turėtų apimti visus vaistus ir farmacijos produktus, įskaitant jų sudėtyje esančias veikliąsias medžiagas, taip pat antibiotikus, vakcinas, testus ir diagnostiką, medicinos priemones ir reikmenis, asmenines apsaugos priemones, ligoninių ir vietos įrangą, taip pat infekcinių ligų ir naujų teršalų stebėjimo sistemas. Visi šie išteklių yra būtini siekiant įveikti krizes ir apsaugoti žmones bei jų sveikatą.

⁽⁴⁾ Visų pirma Reagavimo į nelaimės koordinavimo centro (ERCC – Civilinė sauga), Europos vaistų agentūros (EMA) ir Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro (ECDC).

13. Komitetas ragina vienodą dėmesį skirti visuomenės atsparumo didinimui ir bendrai krizių ir nelaimių valdymo kultūrai. Todėl reikėtų skirti didesnę paramą Sąjungos civilinės saugos mechanizmui, kurio biudžetas dėl HERA įsteigimo neturėtų sumažėti. Terminu „ekstremalioji situacija“ įtraukimas į HERA pavadinimą neturėtų kelti painiavos ar paskatinti HERA dubliuoti pagal Sąjungos civilinės saugos mechanizmą jau sukurtas krizių valdymo priemonės, kurių kertinis akmuo yra Komisijos reagavimo į nelaimės koordinavimo centras (RNKC). Šias dvi Komisijos priemones reikia labai gerai koordinuoti ir aiškiai paskirstyti vaidmenis, kurie ateityje galėtų būti suartinti. Taip pat būtina nustatyti ribas tarp pakeisto teisės akto, kuriuo reglamentuojami tarpvalstybiniai pavojai sveikatai ir dėl kurio dabar diskutuoja Taryba ir Parlamentas, priemonių ir tarp Europos vaistų agentūros (EMA) ir, visų pirma, Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro (ECDC) užduočių.

14. HERA daugiamečio strateginio plano rengimas yra vienas svarbiausių prioritetų ir šiame procese taip pat turi dalyvauti Europos Parlamentas, miestai ir regionai, taip pat suinteresuotieji subjektai. Šiame plane turėtų būti nustatytas išteklių, reikalingų, kad HERA galėtų veiksmingai vykdyti įvairias užduotis, lygis, nurodyti jos galių stiprinimo etapai ir numatyti stebėsenos rodikliai. Strateginiame plane taip pat turėtų būti nurodyti HERA ir kitų ES intervencijos priemonių, įskaitant EMA, ECDC ir civilinės saugos mechanizmą, bendradarbiavimo mechanizmai ir nustatyta, kaip juos būtų galima sustiprinti, kad jie visapusiškai atliktų savo vaidmenį koordinuojant veiklą su HERA.

Parengti Europą krizėms ir nelaimėms, veiksmingai apsaugoti visus žmones visuose ES miestuose ir regionuose

15. COVID patirtis rodo, kad nesant bendro ir nuoseklaus atsako Europos lygmeniu, pritaikyto prie skirtingų nacionalinių, regioninių ir vietos poreikių ir aplinkybių, priemonės nebus veiksmingos. HERA taip pat turi siekti didesnių ir labiau suderintų Europos užmojų, susijusių su žmonių apsauga nuo krizių. Tuo tarpu šiandien dėl COVID išryškėjo nelygybė tarp regionų ir socialinė nelygybė, kalbant apie galimybes gauti priežiūros paslaugas ir skiepytis, o tai trukdo reaguoti į sveikatos krizes ir kelia pavojų visai Europai.

16. Europos regionų komitetas norėtų, kad HERA atliktų regionų ir gyventojų pažeidžiamumo sveikatos krizių atžvilgiu analizę. Atliekant šią pažeidžiamumo analizę būtina atsižvelgti į visoje Europoje esamas atsargas ir veiklos pajėgumus, kad būtų galima pasiekti visus gyventojus, pirmiausia tuos, kurių sveikata yra labiausiai pažeidžiama, ir tuos, kurie gyvena atskirties ir nesaugumo sąlygomis. Joje taip pat turėtų būti įvertintas sveikatos priežiūros sistemų, ligoninių ir kitų sveikatos priežiūros įstaigų gebėjimas padidinti savo pajėgumus kilus krizei, kad būtų galima kuo labiau išlaikyti suplanuotą gydymą ir kartu priimti papildomus dėl krizės susirgusius pacientus.

17. Komitetas mano, jog labai svarbu, kad HERA, bendradarbiaudama su kitomis kompetentingoms ES struktūromis, parengtų sveikatos saugos pažeidžiamumo rezultatų suvestinę, o kartu su valstybėmis narėmis ir regionais – reagavimo į įvairaus pobūdžio ekstremaliąsias situacijas ir sveikatos priežiūros sistemų testavimo nepalankiausias sąlygomis programas. Remdamosi šių testų rezultatais, Komisija ir Taryba turėtų parengti valstybėms narėms ir regionams skirtas rekomendacijas ir užtikrinti jų stebėseną, kad pririnkus jie sustiprintų savo sveikatos sistemas, teritorijų reagavimo į sveikatos situacijas ir sveikatos priežiūros pajėgumus ir vienodą įvairių gyventojų grupių apsaugą.

18. Be to, HERA turėtų padėti rengti mokslinių tyrimų programas pagal programą „Europos Horizontas“, sutelktas į pažeidžiamiausiems gyventojams (skurdą ir atskirtį patiriantiems asmenims, izoliuotiems, mažumoms, pabėgėliams, smurto aukomis tapusioms moterims, vyresnio amžiaus žmonėms ir neįgaliems asmenims, sergantiems gretutinėmis ligomis ir t. t.) skirtus veiksmus, nes COVID-19 patirtis rodo, kad dažnai jie yra pirmosios aukos. Šiose mokslinių tyrimų programose taip pat turėtų būti konkrečiai nagrinėjami šie klausimai: nevienodos galimybės vyresnio amžiaus žmonėms naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis, vaikų ir jaunimo psichikos sveikata, ligoninių ir bendruomeninės medicinos papildomumas ir inovacijos, įskaitant skaitmenines, sveikatos priežiūros sistemų organizavimo srityje. Jose visada turi būti laikomasi lyčių aspektu grindžiamo požiūrio siekiant užtikrinti, kad bus tinkamai atsižvelgta į moterų poreikius.

19. Pagrindinis uždavinys, prie kurio turi prisidėti HERA, – parengti žmones būsimums nelaimėms ir epidemijoms. Europos lygmeniu mums taip pat reikia stiprinti ir derinti visuomenės sveikatos prevencijos, sveikatingumo skatinimo ir kovos su skaitmenine atskirtimi ir dezinformacija programas. Šios sveikatos prevencijos priemonės turi apimti visas viešosios politikos sritis. HERA intervenciniai veiksmai turi būti įgyvendinami vykdant platesnio užmojo Europos prevencijos politiką, apibrėžtą pagal programą „ES – sveikatos labui“, kurią reikėtų sustiprinti ir kurioje taip pat reikėtų labiau atsižvelgti į psichikos sveikatos, negalios ir kovos su lėtinėmis ligomis klausimus.

20. Taip pat būtina pasinaudoti konkrečia per COVID krizę įgyta ir karo Ukrainoje patirtimi atliekant mokslinius tyrimus. Reikėtų pradėti taikyti priemones, kuriomis būtų užtikrintas greitas sveikatos sistemų reagavimas ir spartesnis atsako priemonių diegimas (modulinės liginės, nešiojamosios ir supaprastintos medicinos priemonės, mobilieji medicinos skyriais, „mažieji“ skiepavimo centrai, pakankamo kvalifikuotų medicinos darbuotojų skaičiaus sutelkimas ir kt.).

21. Ypatingą dėmesį reikėtų skirti specifiniams atokių kaimo vietovių, kalnuotų vietovių ir atokiausių regionų iššūkiams. Reikia pažymėti, kad tokie veiksmai iš esmės neįtraukti į 2022 m. HERA darbo programą ir Europos regionų komitetas dėl to apgailestauja ir ragina 2023 m. tai persvarstyti.

22. Europos regionų komiteto nuomone, dėl šių priemonių nekyla grėsmė valstybių narių kompetencijai: priešingai – jos suteikia galimybę kiekvienai valstybei narei, koordinuojant veiksmus su regionais, veiksmingiau apsaugoti savo gyventojus.

23. Išsami Europos Komisijos atlikta pandemijos metais sveikatos priežiūros srityje panaudotų sanglaudos fondų ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų analizė galėtų būti naudinga valdant būsimas krizes. Taip pat būtų galima nustatyti gerąją nacionalinę, regioninę ir vietos praktiką, kuri būtų naudinga planuojant būsimus sveikatos krizių prevencijos ir valdymo veiksmus.

24. Europos regionų komitetas ragina Europos semestre laikytis ypatingo požiūrio į sveikatos sistemos stiprinimo ir pasirengimo krizėms išlaidas, kurios neabejotinai didės, ir, atsižvelgiant į Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyvą, joms turėtų būti nuolat skiriamos sanglaudos politikos lėšos. Jis yra susirūpinęs, kad iki šiol sveikatos priežiūros išlaidos sudarė tik labai mažą ekonomikos gaivinimo plano dalį, ir ragina labiau remti miestų ir regionų atsparumą ir jų aprūpinimą sveikatos ir civilinės saugos srityse.

25. Komitetas primena, kad miestai ir regionai turėtų aktyviai dalyvauti kartu su ES ir valstybėmis narėmis plėtojant naują požiūrį į gyventojų apsaugą. Tai dar svarbiau tais atvejais, kai jie turi specialių įgaliojimų sveikatos priežiūros srityje ir kai jie valdo ligininių ir sveikatos priežiūros sistemą. Šis vaidmuo turi būti pripažintas nacionaliniu ir Europos lygmenimis, laikantis aktyvaus subsidiarumo principo.

Karo Ukrainoje pamokos

26. Europos regionų komitetas palankiai vertina HERA dalyvavimą Ukrainos pabėgėlių skiepavimo kampanijoje ES ir jos paramą Sąjungos civilinės saugos mechanizmui, kuriuo, gaunant farmacijos pramonės ir sveikatos apsaugos ministerijų paramą, užtikrinamos vakcinos vaikams ir kitos būtinos medicininės priemonės.

27. Europos regionų komitetas mano, kad karas Ukrainoje yra akivaizdus priminimas, kad Europa turi būti pasirengusi visų rūšių krizėms: kaip netikėtai mūsų teritorijoms smogė COVID-19, taip pat nebuvo tikimasi ginkluoto konflikto artimiausiose Sąjungos kaimyninėse šalyse. Karo poveikis sveikatos priežiūros sistemoms, ypač Vidurio ir Rytų Europoje, vis didėja ir turi būti atidžiai stebimas, kad nebūtų pasiektas lūžio taškas. HERA analitiniai ir prognozavimo gebėjimai turi būti sparčiai plėtojami, kad kita nelaimė Europos Sąjungai netaptų staigmena.

28. Komitetas dar kartą patvirtina, kad pirmenybė turi būti teikiama sveikatos priežiūros sistemų pajėgumų stiprinimui visose ES valstybėse narėse ir regionuose, siekiant greitai prisitaikyti prie nenumatytų įvykių. Todėl Sveikatos saugumo pažeidžiamumo rezultatų suvestinė ir sveikatos priežiūros sistemų testavimo nepalankiausiomis sąlygomis programos labiau nei kada nors anksčiau yra prioritetiniai veiksmai.

29. Europos regionų komitetas atkreipia dėmesį į apšvitos dėl galimos civilinei branduolinei infrastruktūrai daromos žalos ir į lėtinių ligų, įskaitant vėžį ir ŽIV (Ukrainoje yra vienas didžiausių ŽIV paplitimo rodiklių Europoje), gydymo nutraukimo riziką, kuri taip pat gali turėti įtakos priimančiųjų šalių sveikatos priežiūros sistemoms.

30. Karas Ukrainoje, dėl kurio į ES atvyko milijonai neskiepytų žmonių, yra paskata stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą dėl galimybės naudotis atsakomosiomis priemonėmis, visų pirma vakcinomis, pirmenybę teikiant mūsų kaimyninėms šalims. Todėl Europos regionų komitetas yra susirūpinęs, kad 2022 m. HERA darbo programoje nėra numatyta pakankamai veiksmų šia kryptimi.

Pramonės ir viešųjų pirkimų sveikatos srityje politika

31. Europos regionų komitetas palankiai vertina iniciatyvas, kurių imtasi nuo krizės pradžios siekiant paspartinti atsako priemonių prieinamumą, ir Tarybos reglamento dėl krizių valdymo priemonių projektą. Tačiau, jo nuomone, dabartinių pasiūlymų vis dar nepakanka, kad būtų galima veiksmingai pasirengti sveikatos krizėms.

32. Komitetas pabrėžia, kad pramonės ir inovacijų politika turi būti vykdoma prieš prasidedant krizėms ir kad būtina sukurti naują reguliavimo ir intervencijos sistemą, kuri sudarytų sąlygas ES suverenumui sveikatos srityje ir jos gebėjimui industrializuoti mokslinių tyrimų ir inovacijų produktus.

33. Komiteto nuomone, Europos Sąjunga turėtų padaryti viską, kad pati pagamintų „pagrindines“ atsako priemones, kurių dažniausiai prireikia įvairių rūšių krizėms valdyti. Pagrindinių vaistų, įskaitant jų sudėtyje esančias veikliąsias medžiagas, medicinos prietaisų, testų, diagnostikos ir įrangos Europoje negalima gaminti be aktyvios viešųjų pirkimų politikos, pagal kurią padengiamos galimos didesnės tiekimo išlaidos. Šiuo metu nesuprantama, kaip Europos taisyklėmis ir veiklos principais bus pasiektas šis, beje, esminis tikslas.

34. Komitetas labai nerimauja dėl to, kad daug įmonių, kurios prasidėjus krizei investavo valdžios institucijų prašymu, kad sumažintų trūkumą, patiria sunkumų, nes dabar šios įmonės yra apleistos ir pirkimai vykdomi už ES ribų. Jis mano, kad iš krizės nebuvo pasimokyta ir kad ši klausimą būtina skubiai spręsti. Komitetas visų pirma prašo, kad, jei įmanoma, būtų sukauptos ir atnaujintos nacionalinės ir Europos strateginės atsargos iš Europoje pagamintų produktų.

35. Todėl Europos regionų komitetas ragina Europos Komisiją išnagrinėti ir pasiūlyti tinkamą teisės aktų sistemą, kuria būtų leidžiama nukrypti nuo valstybės pagalbos ir viešųjų pirkimų taisyklių, ypač kai kalbama apie „pagrindines“ atsako priemones. Tai, kas šiuo metu daroma puslaidininkių srityje (Europos puslaidininkių teisės aktai arba „Europos lustų aktas“), turėtų būti numatyta vykdyti ir sveikatos srityje.

36. Šia nauja teisine sistema turėtų būti siekiama lankstesnių ir visų pirma inovatyvių viešųjų pirkimų taisyklių, stiprinti užsienio investicijų kontrolę ir suteikti galimybę teikti pakankamą tiesioginę paramą, kad būtų veiksmingai prisidedama prie spartesnio medicinos inovacijų, pavyzdžiui, vakcinų, kūrimo ir pateikimo rinkai. Šiuo metu Europos Sąjunga teisiškai negali imtis tokių pačių priemonių kaip Jungtinė Karalystė ar Jungtinės Amerikos Valstijos, todėl kyla pavojus jos galimybėms gauti vakcinų.

37. Europos regionų komitetas yra susirūpinęs dėl prarasto laiko, apgailėstauja, kad paskelbus 2022 m. HERA darbo programą nebuvo pradėta šios srities iniciatyva, ir ragina Komisiją skubiai pateikti pasiūlymą Parlamentui ir Tarybai.

38. Europos regionų komitetas atkreipia dėmesį į naujausią pažangą struktūrizuojant mokslinius tyrimus ir inovacijas pasirengimo sveikatos krizėms srityje. Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija iš tiesų tvirtai remia „bendriems Europos interesams svarbų projektą, kuriuo siekiama sustiprinti sveikatos pramonės politiką ir strateginę Sąjungos padėtį šiame sektoriuje, skatinant inovacijas skirtinguose sveikatos pramonės segmentuose“. Be to, 2021 m. balandžio mėn. Komisija pradėjo konsultacijas dėl Europos pasirengimo pandemijoms viešosios partnerystės pagal programos „Europos horizontas“ 2023–2024 m. darbo programą; šia partneryste siekiama koordinuoti valstybių narių vykdomus mokslinius tyrimus. Nepaisant to, šiuo metu nėra sistemos, kuri leistų užtikrinti visų veiksmų, vykdomų pagal programą „Europos horizontas“, kuriais galima prisidėti prie HERA misijų, nuoseklumo ir numatytas biudžetas siekia tik 1,7 mlrd. EUR, o pagal dvi ankstesnes bendrąsias programas pandemijų ir vakcinų moksliniams tyrimams buvo sutelkta 4 mlrd. EUR. Todėl Europos regionų komitetas ragina:

- įsteigti pliuralistinę HERA mokslo tarybą įtraukiant suinteresuotuosius subjektus, siekiant nustatyti mokslo prioritetus ir mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmų gaires, į kurias reikėtų atsižvelgti įgyvendinant programą „Europos horizontas“;
- dėti daugiau pastangų sutelkiant biudžetą pagal programą „Europos horizontas“, kad būtų patenkinti HERA mokslinių tyrimų ir inovacijų poreikiai;
- pradėti svarstyti, kaip sukurti būsimą „misiją“, skirtą pasirengimui sveikatos krizėms ir jų valdymui, kuri leistų taikyti kompleksinį požiūrį įgyvendinant programą „Europos horizontas“, koordinuoti mokslinę ir operatyvinę veiklą bei suburti visus suinteresuotuosius subjektus, ypatingą dėmesį skiriant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės skatinimui.

39. Moksliniai tyrimai atsparumo antimikrobinėms medžiagoms srityje yra pagrindinis HERA prioritetas. Perteklinis antimikrobinių medžiagų naudojimas tiek gyvulininkystėje, tiek žmonių sveikatos priežiūroje yra uždelsto veikimo bomba. Jei greitai nerasime sprendimo, netrukus susidursime su scenarijumi, kai nebeturėsime „nei vaistų, nei gydymo“. Beveik visi nauji antibiotikai, pateikti rinkai per pastaruosius dešimtmečius, yra antibiotikų grupių, kurios buvo atrastos devintajame dešimtmetyje, variantai. Kaip matyti iš 2019 m. Audito Rūmų ataskaitos, Komisija dar nepasiekė įtikinamų rezultatų šioje srityje⁽⁵⁾. Todėl būtina stiprinti prevencinės sveikatos priežiūros paslaugas, kad būtų galima koordinuoti visus subjektus, vykdančius antimikrobinių medžiagų naudojimo kontrolę teritoriniu, ligoninių ir bendruomenių lygmeniu, ir investuoti į naujų antibiotikų ir alternatyvių profilaktikos metodų mokslinius tyrimus.

40. Nauja teisės aktų sistema leistų plėtoti Sąjungos ir farmacijos pramonės strateginę partnerystę, kad būtų geriau atsižvelgiama į visuotinės svarbos sveikatos srities tikslus. Tiesioginė Sąjungos parama savo ruožtu turėtų suteikti galimybę vykdyti Europos industrializaciją, suteikti privilegijuotą galimybę gauti produktų ir teisę tikrinti atsako priemonių kainą ir licencijavimo politiką.

41. Taip pat reikėtų atsižvelgti į numatytus mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmus ir HERA vaidmenį šioje srityje. Būtina nedelsiant pagerinti šio skyriaus įgyvendinimą pagal programą „Europos horizontas“, kad HERA nedelsiant būtų pateiktas mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmų planas, kuriame būtų paašškintas 1,8 mlrd. jos biudžeto pagal šią programą *modus operandi*.

42. Europos regionų komitetas pabrėžia, kad būtina nedelsiant sustiprinti novatoriškų medicininių atsako priemonių srityje veikiančių MVĮ struktūrą, taip pat visų rūšių prietaisų ir įrangos, skirtų žmonėms apsaugoti ir krizėms įveikti, kūrimą. Visų pirma reikia remti įmonių kūrimą ir inovacijas – veiklos sritys, kurios, be kita ko, priklauso miestų ir regionų kompetencijai – o vėliau padėti jas plėtoti ir stiprinti gebėjimus atlikti klininius tyrimus ir gaminti produktus Europoje.

43. Tam reikia numatyti dideles investicijas ir stiprinti atitinkamų įmonių kapitalą. Todėl būtina sutelkti Europos inovacijų tarybą (EIC), kad būtų galima geriau struktūruoti Europos inovacijų ekosistemą, susijusią su atsako priemonių kūrimu ir sveikatos krizių valdymu, ir sustiprinti rizikos ir plėtros kapitalo intervencijos priemones, kad novatoriškos įmonės galėtų augti išlikdamos Europoje. Šiomis intervencijos priemonėmis taip pat turi būti sudaromos sąlygos dalytis pramonės plėtros ir atsako priemonių kūrimo rizika.

44. Medicininių atsako priemonių veiksmingumas neatsiejamas nuo lankstesnio klinikinių tyrimų valdymo, kartu užtikrinant etikos taisyklių laikymąsi ir asmens duomenų apsaugą. HERA turi pasiūlyti tvirtesnę bendradarbiavimo su EMA sistemą, skirtą vidutinio ir didelio masto klinikinių tyrimų, kurių COVID-19 krizės įkarštyje labai trūko, koordinavimui. Inicijatyvomis „Vaccelerate“ ir „HERA inkubatorius“ skatinama užpildyti šias spragas, tačiau reikia užmegzti aiškesnius veiklos ryšius su nacionalinėmis valdžios institucijomis, kad būtų greičiau pašalintos bet kokios reguliavimo ar protokolo kliūtys. Persvarstant naująją Europos farmacijos strategiją turėtų būti galima iš esmės pakeisti ir visų pirma centralizuoti vaistų, skirtų tiesti Europos rinkai, klinikinių tyrimų leidimus.

45. Mokslinių tyrimų infrastruktūra taip pat yra labai svarbi. Kalbant apie kovą su didelėmis tarpvalstybinio masto sveikatos problemomis, būtina turėti tinkamas analitines priemones, našius kompiuterius, epidemiologinių tyrimų duomenų saugyklas ir išsamius kohortinius tyrimus, kad būtų galima peržiūrėti kylančias grėsmes ir pavyzdinius reagavimo scenarijus.

Prevenција ir solidarumu grindžiami tarptautiniai veiksmai

46. Europos regionų komitetas mano, kad Europai svarbu imtis veiksmų tais atvejais, kai kyla naujų pavojų sveikatai, kad būtų sumažinta Sąjungai kylanti rizika. Todėl HERA turi turėti priemonių plėtoti tinklaveiką (kurioje dalyvautų tarptautinio lygmens subjektai, tokie kaip Jungtinių Tautų Organizacija ir Europos Taryba), kad galėtų bendradarbiauti su daugeliu partnerių ir, nustačius riziką, dalyvauti veiksmuose už ES ribų bendradarbiaujant su atitinkamomis šalimis sutelkiant didelius išteklius. Šis bendradarbiavimas taip pat turėtų apimti parengiamąjį etapą, visų pirma priemones, skirtas visuomenės prevencijai, pažeidžiamumo mažinimui ir pasirengimui krizėms. Šiuo tikslu HERA turi užmegzti partnerystes su pilietinės visuomenės subjektais, vietos ir tarptautinėmis NVO ir daugiašalėmis organizacijomis, dalyvaujančiomis rizikos prevencijos programose.

⁽⁵⁾ <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/DocItem.aspx?did={8892C8C4-6776-4B27-BE36-C181456EED71}>

47. Nepakanka atverti intelektinės nuosavybės teises į vakcinas ir kitus medicinos reikmenis, jei mažiausiai išsivysčiusios šalys neturi pajėgumų savarankiškai plėtoti gamybą. Europos regionų komitetas ragina prireikus reguliuoti kai kurių vaistų kainas ir reikalauti, kad farmacijos pramonė išduotų gamybos licencijas, kaip siūlo PPO. Jis ragina Sąjungos politikos priemonėmis prisidėti kuriant produktus, pritaikytus prie konkrečių mažiausiai išsivysčiusių šalių aplinkybių. Komitetas ragina Sąjungą vykdyti aktyvią technologijų perdavimo politiką, remti vietos gamybą ir teikti deramą tiesioginę pagalbą, siekiant prireikus padėti užtikrinti gyventojų sveikatos apsaugą ten, kur ji yra būtina.

48. Europos regionų komitetas atkreipia dėmesį į labai didelius Europos piliečių lūkesčius suteikti Sąjungai svarbesnį vaidmenį sveikatos apsaugos srityje ir tam pritaria. Jis pažymi, kad šiuo metu tam trukdo labai griežta dabartinė Sutarčių 168 straipsnio formuluotė, ir mano, kad Europos kompetencijos sveikatos apsaugos srityje stiprinimo klausimas turėtų būti įtrauktas į Konferencijos dėl Europos ateities darbotvarkę. Jau dabar Sąjungos kompetencija vidaus rinkos srityje turi sudaryti sąlygas toliau vykdyti Bendrijos veiksmus sveikatos srityje, stiprinti programą „ES – sveikatos labui“, o Europos Sąjungos sveikatos apsaugos ministrai turėtų labai reguliariai susitikti Tarybos *ad hoc* darbo grupėje, užuot tai darę tik du kartus per metus, prisidėdami prie Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos (EPSCO) posėdžio.

Briuselis, 2022 m. balandžio 27 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Apostolos TZITZIKOSTAS

Europos regionų komiteto nuomonė „ES ekonomika po COVID-19 pandemijos. Poveikis ekonomikos valdymui“

(2022/C 301/07)

Pranešėjas	Elio DI RUPO (BE/PES), Valonijos Ministras Pirmininkas
Pamatinis dokumentas	Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES ekonomika po COVID-19 pandemijos. Poveikis ekonomikos valdymui“ COM(2021) 662 final

POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS (RK)

1. palankiai vertina Europos Komisijos komunikatą „ES ekonomika po COVID-19 pandemijos. Poveikis ekonomikos valdymui“ ir jos parodytą pasirengimą reformuoti ekonomikos ir biudžeto taisykles, be kita ko, atsižvelgiant į COVID-19 krizės poveikį; taip pat palankiai vertina Komisijos pranešimą 2022 m. viduryje pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto;
2. mano, kad vykdant Europos ekonomikos valdymo reformą taip pat reikia atsižvelgti į piliečių pasiūlymus, aptartus Konferencijoje dėl Europos ateities;
3. visų pirma primena 2020 m. ir 2021 m. barometro ataskaitose ⁽¹⁾ padarytą išvadą, kad COVID-19 krizės daugialypis poveikis yra asimetriškas ir jam būdingi teritoriniai aspektai; dėl šio poveikio sustiprėja kai kurie anksčiau buvę skirtumai tarp valstybių narių regionų ir jų viduje, turint omenyje, kad vietos ir regionų valdžios institucijos ir toliau yra pirminėje grandyje kovojant su pandemija ir jos padariniais, taip pat įgyvendinant priemones, skirtas padėti piliečiams ir įmonėms, ir rengiantis laipsniškam ir tvariam atsigavimui;
4. pažymi, kad piliečiai visoje ES prašo valdžios institucijų, valstybių narių, regionų, vietos ir regionų valdžios institucijų padėti jiems ne tik įveikti COVID-19 pandemijos padarinius, bet ir ES numatytos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos iššūkius, o šiuo metu – ir karo Ukrainoje padarinius;
5. pabrėžia, kad jau prieš COVID-19 krizę kai kuriose valstybėse narėse buvo neįvykdyta daug investicijų, pavyzdžiui, į infrastruktūros atnaujinimą ir pastatų renovaciją, ir kad dėl priemonių krizei įveikti finansavimo viešosios investicijos buvo atidėtos; kuo ilgiau bus atidedamos šios investicijos, tuo brangiau jos kainuos;
6. pažymi, kad ES yra lemiamas momentas ir kad ji turi rasti būdų ir priemonių Europos piliečių sanglaudai ir klestėjimui užtikrinti;

Reagavimas į krizę

7. palankiai vertina sėkmingą priemonę SURE, finansuojamą Europos Komisijos išleistomis obligacijomis, ir ragina Komisiją imtis atitinkamų tolesnių veiksmų pateikiant baltąją knygą, kurioje, remiantis programos SURE vertinimu, būtų pristatytos politikos galimybės sukurti nuolatinę Europos nedarbo perdraudimo sistemą;
8. taip pat palankiai vertina žaliųjų obligacijų, išleistų priemonei „NextGenerationEU“ – didžiausios pasaulyje žaliųjų obligacijų emisijos – sėkmę; tai padės finansuoti klimato srities investicijas pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę (EGADP);

⁽¹⁾ Europos regionų komitetas, 2020 m. ES metinis regionų ir vietos barometras, 2020 m. spalio 12 d., ir 2021 m. ES metinis regionų ir vietos barometras, 2021 m. spalio 12 d.

9. pakartoja remiantis Stabilumo ir augimo pakto bendrosios leidžiančios nukrypti išlygos taikymą pirmą kartą euro zonos istorijoje; išlygos taikymas atliko svarbų vaidmenį valstybėms narėms, regionams ir vietos bei regionų valdžios institucijoms reaguojant į šią krizę, nes leido visapusiškai panaudoti viešuosius biudžetus siekiant sušvelninti COVID-19 pandemijos padarinius, visų pirma socialines pasekmes;

10. pabrėžia, kad karas Ukrainoje parodė, kokia svarbi Europos Sąjungos energetinė nepriklausomybė, ir kad būtina spartinti energetikos pertvarką; vis dėlto nuogąstauja, kad Taksonomijos reglamente dujų ir branduolinės energijos priskyrimas tvarioms energijos rūšims gali suteikti paskatas, kurios prieštarauja sparčiai atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtrai;

11. apgailestauja, kad dėl šių priemonių išaugo valstybės skola: 2020 m. valstybės skolos lygis padidėjo 13 procentinių punktų ir visoje ES pasiekė 92 % BVP, o euro zonoje – 100 % ⁽²⁾;

12. mano, kad nutraukus Stabilumo ir augimo pakto nukrypti leidžiančios išlygos taikymą dabartinėje ekonomikos valdymo sistemoje ir atsižvelgiant į energetikos krizę, geopolitinį nestabilumą ir atsigavimą po COVID-19 pandemijos, dėl reikiamo skolos sumažinimo tektų grįžti prie griežto taupymo politikos ir atitinkamai kiltų didelių ekonominių, socialinių ir aplinkos apsaugos sąnaudų; todėl prašo, kad bendroji nukrypti leidžianti išlyga būtų toliau taikoma tol, kol kaip įmanoma greičiau įsigalios peržiūrėta ekonomikos valdymo sistema;

13. pritaria Europos fiskalinės valdybos analizei dėl poreikio reformuoti Stabilumo ir augimo paktą, kad būtų užtikrintas valstybės skolos tvarumas, taikant vieną pagrindinę praktinę taisyklę dėl viešųjų išlaidų paskirstymo siekiant laipsniškai mažinti skolos santykį iki priimtino lygio tokiu tempu, kuris atitiktų nacionalines aplinkybes ⁽³⁾;

Peržiūrėta valdymo sistema

14. pabrėžia, kad Europos ekonomikos valdymo sistema daro didelį poveikį visiems valdžios lygmenims, ypač vietos ir regionų valdžios institucijoms, kurios yra atsakingos už beveik trečdalį viešųjų išlaidų ir daugiau kaip pusę viešųjų investicijų visoje Europos Sąjungoje, nors valstybėse narėse ir pastebima didelių skirtumų ⁽⁴⁾;

15. pakartoja, kad Stabilumo ir augimo pakte ir kituose dabartinės Europos ekonomikos valdymo sistemos elementuose yra penki dideli trūkumai: nepageidaujamas procikliškas poveikis, sudėtingumas, nepakankamas veiksmingumas, nepakankamas atsižvelgimas į rodiklius, susijusius su darniu vystymusi ir gerove, ir galiausiai skaidrumo ir demokratinio teisėtumo trūkumas;

16. mano, kad peržiūrėta Europos ekonomikos valdymo sistema turi užtikrinti skaidrų sprendimų priėmimą įtraukiant Europos ir nacionalinius parlamentus ir, atsižvelgiant į valstybių narių vidaus ir teisėkūros įgaliojimus turinčių parlamentinių asamblėjų kompetenciją. Taip pat turėtų būti galima įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas, socialinius partnerius, pilietinę visuomenę ir akademinę bendruomenę;

17. mano, kad šioje peržiūroje sistemoje taip pat turi būti skirtas dėmesys labai aukštam valstybės skolos lygiui, kurį reikia mažinti palaipsniui ir kurio negalima labai sumažinti per vieną dieną dėl COVID-19 krizės, dėl gaivalinių nelaimių ir dėl kitų ypatingų aplinkybių patirtų išlaidų, didelių valstybių narių skirtumų, naujos makroekonominės padėties (labai žemų obligacijų palūkanų normų, pinigų politikos ribų, didelio netikrumo dėl infliacijos, palūkanų normų ir darbo rinkos), būtinybės vengti griežto taupymo politikos ir aplinkosaugos, energetikos, technologinių bei socialinių prioritetų;

18. pakartoja savo poziciją, kad reikia atsisakyti vieningo sprendimų dėl apmokestinimo priėmimo, kad Europos Sąjunga galėtų priimti reikiamus sprendimus kvalifikuota balsų dauguma, kaip ir kitose politikos srityse, nes tai sudaro sąlygas daryti pažangą kovojant su mokesčiniu sukčiavimu ir dalijantis informacija tarp valstybių narių. Šia nuostata ir toliau užtikrinama nacionalinio, regioninio ar vietos lygmens kompetencija rinkti mokesčius ar nustatyti mokesčių tarifus;

⁽²⁾ Europos Komisija, 2021 m. rudens Europos ekonominė prognozė (dokumentas anglų k.), Institucinis dokumentas Nr. 160, 2021 m. lapkričio mėn.

⁽³⁾ Žr. 2021 m. EFV metinę ataskaitą <https://bit.ly/3HqqvIQ>.

⁽⁴⁾ 2018 m. duomenys. Šaltinis: Eurostatas, duomenų kodai TEC00023 ir TEC00022.

19. dar kartą primygtinai reikalauja imtis veiksmų, kad nacionalinės, regionų ir vietos valdžios institucijos, taip pat piliečiai, galėtų aiškiai suprasti taikytinas taisykles; šiuo tikslu palankiai vertina Komisijos siekį supaprastinti biudžeto taisykles, pagal kurias būtų naudojami stebimi rodikliai; primena, kad taip pat labai svarbu įtraukti pagal ciklą koreguojamą anticiklinį stabilizavimą;

20. mano, kad patikimo biudžeto valdymo sistema turi būti grindžiama ne tik pagrįstomis išlaidomis, bet ir pagrįstomis bei subalansuotomis pajamomis; primena, kad dėl mokesčių slėpimo ir sukčiavimo ES valstybių biudžetai kasmet praranda kelis šimtus milijardų eurų ir kad kova su mokesčiniu sukčiavimu yra vienas iš pagrindinių klausimų, dėl kurio dauguma europiečių nori daugiau Europos lygmens veiksmų;

21. mano, kad ekonomikos valdymas turi būti grindžiamas biudžetinės drausmės rodiklių ir socialine sanglaudos, infrastruktūros ir bendrojo ekonominio intereso paslaugų teikimo visiems piliečiams (pvz., visuomenės sveikatos ir gerovės paslaugų) rodiklių pusiausvyra; todėl laikosi nuomonės, kad pagal makroekonominio disbalanso procedūrą (MDP), kuri apima įvairesnius rodiklius, įskaitant nedarbo lygį, reformuojant ekonomikos valdymą taip pat turi būti atsižvelgiama į kitus aplinkos ir socialinius tikslus; šios problemos negali likti antraeilės biudžetinės drausmės rodiklių atžvilgiu;

22. dar kartą siūlo išplėsti MDP įtraukiant į ją pagalbinius rodiklius, kuriais daugiausia dėmesio būtų skiriama regioniniams skirtumams, ir mano, kad šioje procedūroje taip pat būtų galima atsižvelgti į pažangą įgyvendinant darnaus vystymosi tikslus (DVT), kurie apima ne tik aplinkos apsaugą, bet ir socialinius, ekonominius bei valdymo kriterijus, ir kuriems pritaria 193 pasaulio valstybės;

23. nurodo, kad taisomosios priemonės, kurių imamasi pagal valstybių narių makroekonominio disbalanso procedūras, skirtingiems regionams daro skirtingą poveikį ir yra itin žalingos regionams, kurių ekonomika yra ne tokia diversifikuota, pavyzdžiui, atokiausiems regionams, kuriems būdingi SESV 349 straipsnyje numatyti struktūriniai ir išskirtiniai suvaržymai. Šie regionai yra itin jautrūs išorės sukrėtimams, o ribojanti ekonomikos politika juose daro didesnę poveikį investicijoms ir užimtumo mažinimui;

Racionalus viešųjų investicijų skatinimas

24. ir toliau mano, kad staigų viešųjų investicijų sumažėjimą po euro zonos krizės iš dalies lėmė Europos ekonomikos valdymo sistema, nes joje nepakankamai atsižvelgiama į einamųjų ir ilgalaikių investicinių išlaidų skirtumą; 2009–2018 m. visos viešosios investicijos ES sumažėjo 20 % BVP; vietos ir regionų valdžios institucijų investicijos sumažėjo beveik 25 %, o keliose labiausiai nuo krizės nukentėjusiose valstybėse narėse – 40 % ar daugiau ⁽⁵⁾; mano, kad būtina vengti tokio scenarijaus pasikartojimo po COVID-19 krizės; investicijos vietos ir regionų lygmeniu gali būti labai naudingos ekonomikos atgaivinimui;

25. primena, kad Europos fiskalinė valdyba nustatė, kad valstybės, kurių viešųjų investicijų lygis yra aukštas, buvo linkusios jį gerokai sumažinti perviršinio deficito procedūros (PDP) metu ⁽⁶⁾ ir kad pati Komisija pažymėjo, jog fiskalinė sistema neužkirto kelio investicijų mažėjimui ⁽⁷⁾;

26. pabrėžia, kad savo nuomonėje dėl 2015 m. aiškinamojo komunikato šiuo klausimu ⁽⁸⁾ RK jau nurodė, kad esamas su investicijomis susijęs SAP lankstumas yra pernelyg griežtas ir ribotas, be to, jo prašė tik dvi valstybės narės ir net tais atvejais jo poveikis buvo tik minimalus;

⁽⁵⁾ Eurostatas, duomenų kodas TEC00022.

⁽⁶⁾ Europos fiskalinė valdyba, *Assessment of EU fiscal rules with a focus on the six and two-pack legislation*, p. 76.

⁽⁷⁾ Europos Komisija, *Ekonomikos valdymo peržiūra*, COM(2020) 55 final, 2020 m. vasario 5 d.

⁽⁸⁾ RK nuomonė *Geriausias pasinaudojimas lankstumu, kurį suteikia galiojančios Stabilumo ir augimo pakto taisyklės* (COR-2015-01185) (OL C 313, 2015 9 22, p. 22), pranešėja Olga Zrihen (BE/PES), priimta 2015 m. liepos 9 d.

27. pabrėžia, kad ES taip pat turi patenkinti didžiulius finansavimo poreikius, kad galėtų įveikti pagrindinius šiandienos iššūkius: Komisijos teigimu, 650 mlrd. EUR per metus vien žaliajai ir skaitmeninei pertvarkoms ⁽⁹⁾ ir beveik 200 mlrd. EUR per metus socialinei infrastruktūrai ⁽¹⁰⁾;

28. mano, kad, atsižvelgiant į dabartinius ypatingus investicijų poreikius, atgrasymu nuo viešųjų investicijų deficito finansavimo (kaip tai daroma pagal dabartinę fiskalinę sistemą), įskaitant vietos ir regionų valdžios institucijų investicijas, gali paskatinti nepakankamai investuoti, o tai pakenktų ateities kartoms ir ES nustatytiems tikslams, visų pirma klimato srityje;

29. palankiai vertina tai, kad Komisija galiausiai aiškiai pripažįsta, jog reikia valdymo sistemos, kuri skatintų investicijas, visų pirma žaliąsias, skaitmenines ir atsparumo didinimo viešąsias investicijas;

30. pakartoja savo jau ne kartą išsakytą prašymą pagal struktūrinius ir investicijų fondus bendrai finansuojamų valstybių narių ir vietos bei regionų valdžios institucijų viešųjų išlaidų, atsižvelgiant į atitinkamas ES bendro finansavimo ribas, neįtraukti į nacionalines ar atitinkamas struktūrines išlaidas, nurodytas Stabilumo ir augimo pakte („auksinė“ bendro finansavimo taisyklė); pabrėžia, kad viešosios valdžios investicijos, pavyzdžiui, skirtos tvariai žaliajai, skaitmeninei ir socialinei pertvarkai ir Europos konkurencingumo išlaikymui, yra svarbios ateities kartoms ir todėl į jas turėtų būti tinkamai atsižvelgiama, kai kalbama apie viešąsias Vyriausybės investicijas;

31. pabrėžia, kad dėl struktūrinių ir investicijų fondų remiamų projektų tipo, tokia „auksinė“ bendro finansavimo taisyklė automatiškai būtų ypač naudinga pastangoms spręsti svarbius dabarties uždavinius ir įgyvendinti Europos prioritetus. Tai apima ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą, atsparumo didinimą, socialinės, aplinkos ir skaitmeninės politikos priemonių įgyvendinimą ir kt. Finansinėje sistemoje suteikus šiems uždaviniams palankų statusą būtų didinamas bendras Europos politikos nuoseklumas;

32. ragina Komisiją, iš naujo parengus savo pasiūlymus, kuriais būtų atsižvelgta į COVID-19 žalą ekonomikai ir biudžetui, parengti baltąją knygą dėl ekonomikos valdymo pertvarkos, pagrįstos galimu minėtos „auksinės“ taisyklės nustatymu, atsižvelgiant į atitinkamas ES bendro finansavimo ribas. Komisija savo vertinime taip pat turėtų apsvarstyti ir kitas priemones, pavyzdžiui, išlaidų taisyklę, pagal kurią, atsižvelgiant į ekonomikos augimo tendencijas ir skolos dydį, ribojamas metinis visų viešųjų išlaidų augimas ir kuri gali užtikrinti visuomenės pasitikėjimą didinant skaidrumą, mažinant administracinę naštą ir užtikrinant tinkamą biudžetinės drausmės ir pakankamų viešųjų investicijų pajėgumų pusiausvyrą;

33. primena, kad šios išlaidos iš esmės yra visuotinės svarbos Europos investicijos ir jų svarto poveikis tvariam augimui ir teritorinės sanglaudos stiprinimui yra įrodytas;

34. be to, pritaria, kad būtų nustatyta „auksinė“ žaliųjų ir socialinės sanglaudos taisyklė, pagal kurią apskaitoje nebūtų atsižvelgiama į viešąsias investicijas į projektus, kuriais siekiama skatinti perėjimą prie aplinkos, ekonomikos ir socialinės sanglaudos požiūriu tvarios visuomenės, kaip apibrėžta DVT ir žaliajame kurse, nes šios investicijos pripažįstamos esminėmis ne tik atsigauant po COVID-19 krizės, bet ir siekiant užtikrinti ateities kartų gerovę ir gyvenimo kokybę;

35. siūlo dar vieną galimą sprendimą: atleisti vietos ir regionų valdžios sektorių nuo reikalavimo taikyti Stabilumo ir augimo pakto taisykles. 2019 m. viešosios investicijos šiame sektoriuje Europos Sąjungos lygmeniu iš viso sudarė 49,2 % visų viešųjų investicijų ⁽¹¹⁾, o Europos Sąjungos vietos valdžios sektoriaus bendroji skola sudaro tik 6,0 % Europos Sąjungos bendrojo vidaus produkto ⁽¹²⁾, todėl tai nėra didelės valstybės skolos priežastis. Be to, vietos valdžios sektorius įsiskolina tik tam, kad investuotų, o ne siekdamas makroekonominio stabilizavimo einamosiomis išlaidomis, ir vietos valdžios institucijoms taikoma vidaus biudžeto kontrolė, kurią vykdo regioninės arba nacionalinės valdžios institucijos. Komitetas primygtinai ragina Komisiją išnagrinėti galimybę atleisti vietos valdžios institucijas nuo reikalavimo taikyti Stabilumo ir augimo pakto taisykles;

⁽⁹⁾ Europos Komisija, *ES ekonomika po COVID-19 pandemijos. Poveikis ekonomikos valdymui* (COM(2021) 662 final, 2020 m. spalio 19 d.).

⁽¹⁰⁾ Europos Komisija, Komisijos tarnybų darbinis dokumentas *Europos ekonomikos gaivinimo poreikių nustatymas* (SWD(2020) 98 final, 2020 m. gegužės 27 d.).

⁽¹¹⁾ Šaltinis: Eurostato ir nacionalinių sąskaitų duomenys.

⁽¹²⁾ Šaltinis: Eurostato ir nacionalinių sąskaitų duomenys.

36. mano, kad apskritai būtina atsižvelgti į principą „nepakenkti sanglaudai“, kuris įtrauktas į Komisijos komunikatą dėl 8-osios sanglaudos ataskaitos, siekiant užtikrinti sanglaudos politikos ir kitų ES politikos sričių papildomumą ir sinergiją, kad nebūtų trukdoma konvergencijos procesui ir būtų išvengta regioninių skirtumų didėjimo;

37. ragina Komisiją iki 2022 m. pabaigos pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl ekonomikos valdymo sistemos naujos redakcijos, visų pirma siekiant nustatyti minėtas „auksines“ taisykles jas derinant su išlaidų taisykle ir taip užtikrinant pusiausvyrą tarp biudžetinės drausmės ir pakankamų pajėgumų viešosioms investicijoms išsaugojimo;

38. ragina Komisiją iki 2022 m. pabaigos pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl ekonomikos valdymo sistemos naujos redakcijos, visų pirma siekiant nustatyti minėtas auksines taisykles jas derinant su išlaidų taisykle ir taip užtikrinant pusiausvyrą tarp biudžetinės drausmės ir pakankamų pajėgumų viešosioms investicijoms išsaugojimo;

Nuodugni Europos semestro peržiūra

39. primena, kad ekonomikos valdymas, kuris praktiškai įgyvendinamas per Europos semestro koordinavimo ciklą, nėra pakankamai veiksmingas įgyvendinant reformas.

40. taip pat pabrėžia, kad per Europos semestrą svarstyto reformų mastas niekada nebuvo apibrėžtas Europos teisės aktuose, visų pirma jų svarbos ir pridėtinės vertės Europai požiūriu. Dėl šios trūkstamo apibrėžimo ribojama galima nacionalinio lygmens reformų ir ES politikos (finansų srities teisės aktų ir programų) sąveika ir kyla su subsidiarumo principu susijusių problemų.

41. mano, jog labai svarbu, kad Europos semestras – vienodomis sąlygomis ir užtikrinant sinergiją su savo ekonominiais ir biudžeto tikslais – būtų pagrindas įgyvendinti aplinkos ir socialinės sanglaudos reikalavimus, nustatytus Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tiksluose (DVT), kuriuos ES ir jos valstybės narės įsipareigojo pasiekti iki 2030 m.;

42. yra įsitikinęs, kad Komiteto pasiūlymas dėl elgesio kodekso, kuriuo vietos ir regioninės valdžios institucijos būtų įtrauktos į Europos semestrą⁽¹³⁾, gali padėti ištaisyti šį semestro veiksmingumo trūkumą, nes būtų geriau atsižvelgiama į vietos ir regionų realijas, ir kad jo įgyvendinimas tebėra būtinas, juo labiau kad EGADP nacionaliniai planai iš dalies grindžiami Europos semestro konkrečioms šalims skirtomis rekomendacijomis;

43. mano, kad toks dvejopas semestro perorientavimas, apimantis tiek jo tikslus, tiek veiklos procesą, gali sustiprinti semestro ir visos Europos ekonomikos valdymo sistemos, kuri tebėra pernelyg silpna, demokratinį teisėtumą.

Bruselis, 2022 m. balandžio 27 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹³⁾ RK nuomonė Europos semestro valdymo gerinimas. Elgesio kodeksas dėl vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimo (COR-2016-05386) (OL C 306, 2017 9 15, p. 24), pranešėjas Rob Jonkman (NL/ECR), priimta 2017 m. gegužės 11 d.

Europos regionų komiteto nuomonė „Visuotinis minimalaus tarptautinių subjektų grupių apmokestinimo lygio užtikrinimas Sąjungoje“

(2022/C 301/08)

Pagrindinis pranešėjas:	Federico BORGNA (IT/PES)
Pamatinis dokumentas:	Pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos dėl visuotinio minimalaus tarptautinių subjektų grupių apmokestinimo lygio užtikrinimo Sąjungoje COM(2021) 823 <i>final</i>

I. SIŪLOMI PAKEITIMAI

1 pakeitimas

7 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p><i>nors</i> būtina užtikrinti, kad nuo mokesčių vengimo praktikos būtų atgrasoma, reikėtų vengti neigiamo poveikio mažesniems tarptautiniams subjektams vidaus rinkoje. Šiuo tikslu ši direktyva turėtų būti taikoma tik Sąjungoje esantiems subjektams, kurie yra TSG arba didelių vietos subjektų grupių, kurios atitinka bent 750 000 000 EUR konsoliduotųjų pajamų metinę ribą, nariai. Ši riba atitiktų galiojančiose tarptautinėse mokesčių taisyklėse, kaip antai ataskaitų pagal šalis teikimo taisyklėse, nustatytą ribą. Subjektai, kuriems taikoma ši direktyva, vadinami į grupę įeinančiais subjektais. Tam tikri subjektai neturėtų patekti į taikymo sritį atsižvelgiant į jų konkrečią paskirtį ir statusą. Neįtraukti subjektai būtų tie, kurie nėra pelno siekiantys subjektai ir kurie vykdo visuotinės svarbos veiklą ir kurie dėl šių priežasčių valstybėje narėje, kurioje jie yra, greičiausiai nebūtų apmokestinami. Siekiant apsaugoti tuos konkrečius interesus, ši direktyva neturi būti taikoma Vyriausybės subjektams, tarptautinėms organizacijoms, ne pelno organizacijoms ir pensijų fondams. Investiciniai fondai ir nekilnojamojo turto investavimo subjektai taip pat neturėtų būti įtraukiami į taikymo sritį, kai jie yra nuosavybės grandinės viršuje, nes tų vadinamųjų pereiginių subjektų gautos pajamos apmokestinamos savininkų lygmeniu;</p>	<p>būtina užtikrinti, kad nuo mokesčių vengimo praktikos būtų atgrasoma. Kartu reikėtų vengti neigiamo poveikio mažesniems tarptautiniams subjektams vidaus rinkoje. Šiuo tikslu ši direktyva turėtų būti taikoma tik Sąjungoje esantiems subjektams, kurie yra TSG arba didelių vietos subjektų grupių, kurios atitinka bent 750 000 000 EUR konsoliduotųjų pajamų metinę ribą, nariai. Ši riba atitiktų galiojančiose tarptautinėse mokesčių taisyklėse, kaip antai ataskaitų pagal šalis teikimo taisyklėse, nustatytą ribą. Subjektai, kuriems taikoma ši direktyva, vadinami į grupę įeinančiais subjektais. Tam tikri subjektai neturėtų patekti į taikymo sritį atsižvelgiant į jų konkrečią paskirtį ir statusą. Neįtraukti subjektai būtų tie, kurie nėra pelno siekiantys subjektai ir kurie vykdo visuotinės svarbos veiklą ir kurie dėl šių priežasčių valstybėje narėje, kurioje jie yra, greičiausiai nebūtų apmokestinami. Siekiant apsaugoti tuos konkrečius interesus, ši direktyva neturi būti taikoma Vyriausybės subjektams (įskaitant vietos ir regionų valdžios institucijas bei šių institucijų asociacijas), tarptautinėms organizacijoms, ne pelno organizacijoms ir pensijų fondams.</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

2 pakeitimas

2 straipsnio 3 dalies a punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
a) Vyriausybės subjektams, tarptautinėms organizacijoms, ne pelno organizacijoms, pensijų fondams, investavimo subjektams, kurie yra pagrindiniai patronuojantys subjektai, ir nekilnojamojo turto investavimo subjektams, kurie yra pagrindiniai patronuojantys subjektai , arba	a) Vyriausybės subjektams (įskaitant vietos ir regionų valdžios institucijas bei šių institucijų asociacijas), tarptautinėms organizacijoms, ne pelno organizacijoms, pensijų fondams ,

Paaiškinimas

Patikslinimas. Savaime suprantama.

3 pakeitimas

3 straipsnio 31 dalies d punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
d) Vyriausybės subjektui, tarptautinei organizacijai, ne pelno organizacijai, pensijų fondui, investavimo subjektui, kuris nepriklauso TSG, arba gyvybės draudimo bendrovei, jeigu dividendai gaunami vykdant pensijų fondo veiklą, apmokestinamą taip pat, kaip ir pensijų fondo veiklą;	d) Vyriausybės subjektui (įskaitant vietos ir regionų valdžios institucijas bei šių institucijų asociacijas), tarptautinei organizacijai, ne pelno organizacijai, pensijų fondui ,

Paaiškinimas

Patikslinimas. Savaime suprantama.

4 pakeitimas

11 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
TNAM taikymas visoje TSG Kai TSG pagrindinis patronuojantysis subjektas yra trečiosios valstybės jurisdikcijoje, kuri netaiko reikalavimus atitinkančios pajamų įtraukimo taisyklės, valstybės narės užtikrina, kad Sąjungoje esantys į grupę įeinantys subjektai valstybėje narėje, kurioje yra jų buvimo vieta, tais finansiniais metais būtų apmokestinami papildiniu mokesčiu (toliau – papildinis mokestis pagal TNAM), susijusiu su tai valstybei narei pagal 13 straipsnį priskirta suma. Į grupę įeinantiems subjektams, kurie yra investavimo subjektai ir pensijų fondai, papildinis mokestis pagal TNAM netaikomas.	TNAM taikymas visoje TSG Kai TSG pagrindinis patronuojantysis subjektas yra trečiosios valstybės jurisdikcijoje, kuri netaiko reikalavimus atitinkančios pajamų įtraukimo taisyklės, valstybės narės užtikrina, kad Sąjungoje esantys į grupę įeinantys subjektai valstybėje narėje, kurioje yra jų buvimo vieta, tais finansiniais metais būtų apmokestinami papildiniu mokesčiu (toliau – papildinis mokestis pagal TNAM), susijusiu su tai valstybei narei pagal 13 straipsnį priskirta suma. Pensijų fondams papildinis mokestis pagal TNAM netaikomas.

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

5 pakeitimas

12 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>TNAM taikymas pagrindinio patronuojančiojo subjekto jurisdikcijoje</p> <p>Jei TSG pagrindinis patronuojantysis subjektas yra mažų mokesčių jurisdikcijoje, valstybės narės užtikrina, kad į grupę įeinantiems subjektams, esantiems valstybėje narėje, tais finansiniais metais būtų taikomas papildinis mokestis pagal TNAM už sumą, kuri tai valstybei narei pagal 13 straipsnį priskirta už mažus mokesčius mokančius į grupę įeinančius subjektus, kurie yra pagrindiniai patronuojantieji subjektai jurisdikcijoje, neatsižvelgiant į tai, ar toje jurisdikcijoje taikoma reikalavimus atitinkanti pajamų įtraukimo taisyklė.</p> <p>Į grupę įeinantiems subjektams, kurie yra investavimo subjektai ir pensijų fondai, papildinis mokestis pagal TNAM netaikomas.</p>	<p>TNAM taikymas pagrindinio patronuojančiojo subjekto jurisdikcijoje</p> <p>Jei TSG pagrindinis patronuojantysis subjektas yra mažų mokesčių jurisdikcijoje, valstybės narės užtikrina, kad į grupę įeinantiems subjektams, esantiems valstybėje narėje, tais finansiniais metais būtų taikomas papildinis mokestis pagal TNAM už sumą, kuri tai valstybei narei pagal 13 straipsnį priskirta už mažus mokesčius mokančius į grupę įeinančius subjektus, kurie yra pagrindiniai patronuojantieji subjektai jurisdikcijoje, neatsižvelgiant į tai, ar toje jurisdikcijoje taikoma reikalavimus atitinkanti pajamų įtraukimo taisyklė. Pensijų fondams papildinis mokestis pagal TNAM netaikomas.</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

6 pakeitimas

36 straipsnio 2 dalies b punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>b) Vyriausybės subjektas, tarptautinė organizacija, ne pelno organizacija ar pensijų fondas, išskyrus pensijų paslaugas teikiančią subjektą, kuris yra rezidentas mokesčių tikslais jurisdikcijoje, kurioje yra pagrindinis patronuojantysis subjektas, ir turi nuosavybės dalių, sudarančių teisę į 5 % arba mažiau pagrindinio patronuojančiojo subjekto pelno ir turto.</p>	<p>b) Vyriausybės subjektas (įskaitant vietos ir regionų valdžios institucijas bei šių institucijų asociacijas), tarptautinė organizacija, ne pelno organizacija ar pensijų fondas,</p>

Paaiškinimas

Patikslinimas. Savaime suprantama.

7 pakeitimas

37 straipsnio 3 dalies c punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>c) Vyriausybės subjektas, tarptautinė organizacija, ne pelno organizacija ar pensijų fondas, išskyrus pensijų paslaugas teikiančią subjektą, kuris yra rezidentas mokesčių tikslais jurisdikcijoje, kurioje yra pagrindinis patronuojantysis subjektas, ir turi nuosavybės dalių, sudarančių teisę į 5 % arba mažiau pagrindinio patronuojančiojo subjekto pelno ir turto.</p>	<p>c) Vyriausybės subjektas (įskaitant vietos ir regionų valdžios institucijas bei šių institucijų asociacijas), tarptautinė organizacija, ne pelno organizacija ar pensijų fondas,</p>

Paiškinimas

Patikslinimas. Savaimė suprantama.

8 pakeitimas

53a straipsnis (naujas)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
	<p><i>Praėjus trejiems metams nuo šios direktyvos įsigaliojimo, Europos Komisija peržiūri jos rezultatus ir gali siūlyti iš dalies pakeisti direktyvą, visų pirma dėl apibrėžčių, susijusių su apyvartos riba ir mažiausiu mokesčio tarifu, pritaikymo, atsižvelgdama į pokyčius tarptautiniu lygmeniu.</i></p>

Paiškinimas

Kadangi rengdama šią direktyvą Europos Komisija neatliko poveikio vertinimo, peržiūra yra dar svarbesnė siekiant išnagrinėti jos įgyvendinimo rezultatus ir pasekmes.

II. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS (RK)

Bendros pastabos

1. palankiai vertina pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos dėl visuotinio minimalaus tarptautinių subjektų grupių apmokestinimo lygio užtikrinimo ⁽¹⁾;
2. pakartoja, kad Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnyje numatytas tvarus Europos vystymasis, pagrįstas subalansuotu ekonomikos augimu ir stabiliomis kainomis, labai konkurencinga socialine rinkos ekonomika, kuria siekiama visiško užimtumo ir socialinės pažangos, ir kad Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 113 straipsnyje numatyta, kad Taryba vieningai siekia užtikrinti, jog būtų sukurta ir imtų veikti vidaus rinka ir būtų išvengta konkurencijos iškraipymo;
3. mano, kad iki šiol EBPO atliktas darbas rengiant priemones, kuriomis galima kovoti su mokesčių bazės erozija bei pelno perkėlimu už ES ribų, gali turėti didelį teigiamą poveikį ir vietos bei regioniniu lygmenimis, susijusį ne tik su mokesstinėmis pajamomis, kurias gauna valstybės narės, bet ir siekiant užtikrinti teisingumą ir MVL konkurencingumą, nes joms šiuo metu nacionaliniu ir vietos lygmenimis sudaromos nepalankesnės mokesstinės sąlygos, tai taip pat gali turėti teigiamą poveikį užimtumui ir darbuotojams;
4. yra įsitikinęs, kad pasiūlymo dėl minimalaus apmokestinimo lygio pateikimas yra pirmas žingsnis kuriant bendrą apmokestinimo sistemą ES, o tai dar labiau būtina siekiant pereiti prie tinkamos įmonių konkurencijos Europos vidaus rinkoje, stiprinti Europos konkurencingumą ir išvengti gamybos centrų perkėlimo ar savavališko uždarymo, turinčio didelį neigiamą poveikį darbuotojams, kurie priversti ieškoti naujo darbo arba leisti į sunkias keliones, kad neprarastų darbo vietos;
5. mano, kad tiesiog būtina užtikrinti, jog taisyklėmis nebūtų užkraunama biurokratinė našta įmonėms ir taip nebūtų trukdoma jų plėtrai, visų pirma mokslinių tyrimų ir inovacijų sektoriuose bei poveikio klimatui neutralumo srityje, kurie yra labai svarbūs norint užtikrinti būtiną skaitmeninę ir ekologinę pertvarką.

Tobulas taisyklių suderinimas ES

6. tikisi, kad ES valstybėse narėse direktyva bus taikoma visapusiškai ir nuosekliai, tačiau kartu visiškai laikantis EBPO susitarimo: dėl nesuderintų minimalių mokesčių taisyklių ES arba tarp ES ir trečiųjų šalių gali kilti ginčų, susijusių su dvigubu apmokestinimu, turinčių tiesioginį neigiamą poveikį daugeliui pasaulyje pirmaujančių įmonių ir galimų pasekmių jų tiekėjams (dažnai MVL), susijusių su surenkamomis mokesstinėmis pajamomis, prekyba ir investicijomis;

⁽¹⁾ COM(2021) 823 final.

7. mano, kad labai svarbu, jog EBPO pastabos ir papildoma techninė informacija, susijusi su pavyzdinėmis taisyklėmis, būtų visapusiškai įtrauktos į ES direktyvą ir nebūtų skubotai perkeltos į nacionalinę teisę, neatmetant galimybės ateityje priemones įgyvendinti reglamentu;

8. pabrėžia, kad rengiant galutinę direktyvą ir vėliau ją taikant svarbu vartoti bendrą ir vienodą terminiją; kai kurios direktyvoje vartojamos naujos apibrėžtys gali būti nevisiškai suderintos su tarptautinėje mokesčių teisėje jau nustatytais apibrėžtimis; siekiant užtikrinti didesnę teisinį tikrumą bus labai svarbu atlikti ES direktyvos vertimų kryžmines patikras, kad jie būtų tiksliai suderinti su atskirų šalių mokesčių teisės sąvokomis;

9. kiek tai susiję su vietos subjektų grupėmis, ragina imtis visų būtinų priemonių užtikrinti, kad naujas minimalus mokestis atitiktų ES teisę, siekiant išvengti teisinio netikrumo, ir primygtinai ragina, jeigu įmanoma, nustatyti supaprastinimo priemones šioms išimtinai vietos grupėms. Šiuo metu neaišku, kiek ES yra didelių išimtinai vietos subjektų grupių ir kokios būtų šios priemonės mokestinės bei administracinės išlaidos.

Bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis ir vienodos sąlygos

10. tikisi, kad ES, perkeldama minimalų EBPO mokesčių į teisės aktus, nuolat keisis informacija su savo pasauliniais partneriais ir vadovausis savo politinėmis gairėmis, kad Europos įmonėms netektų laikytis griežtesnių taisyklių nei jų tiesioginėms konkurentėms, dėl ko ES verslo aplinka taptų mažiau atvira ir jos ekonomikos augimas sulėtėtų, būtų kuriama mažiau darbo vietų ir turima mažiau pajėgumų bei išteklių inovacijų diegimo sunkumams spręsti. Visų pirma mano, kad Jungtinių Valstijų nedalyvavimas įgyvendinant pirmąjį ramstį gali pakenkti viso EBPO susitarimo tikslui ir pusiausvyrai;

11. ragina ES atidžiai stebėti antrojo ramsčio sistemos diegimo daromą įtaką investuotojų ir įmonių elgsenai, siekiant suprasti, kokią poveikį naujos taisyklės turės investicijoms, užimtumui, augimui, prekybai ar mokesčiams. Tokia stebėseną yra būtina siekiant išvengti neigiamo šalutinio poveikio darbuotojams (t. y. mažesnio darbo užmokesčio), vartotojams (dėl padidėjusių kainų) ar akcininkams (dėl mažesnių dividendų). Kadangi labai svarbu, kad visi pagrindiniai ES prekybos partneriai taikytų minimalų mokesčių, būtina, kad trečiosios šalys laikytųsi tarptautinės teisės tam, kad ES įmonėms nebūtų taikoma griežtesnė tvarka nei kitoms ir jos netaptų priklausomos nuo nesuderintos pasaulinės sistemos;

12. pabrėžia, kad taikant taisyklę dėl nepakankamai apmokestinamų mokėjimų galima tam tikru mastu sumažinti nevienodas sąlygas tarp įmonių, tačiau taip nėra visiškai išsprendžiama situacija, visų pirma dėl to, kad šią taisyklę labai sudėtinga taikyti praktiškai ir todėl ES galėtų tapti mažiau patraukli, pavyzdžiui, MTP veiklai ar investicijoms į energetikos ar su klimato kaita susijusių pertvarką;

13. mano, kad būtina užtikrinti, jog ES įmonėms nebūtų taikomas dvigubas apmokestinimas, pavyzdžiui, dėl nesuderintų Europos BEPS ar pajamų įtraukimo taisyklių (IIR) ir JAV mokesčio bazės erozijos ir kovos su piktnaudžiavimu mokesčio (BEAT) bei visuotinio nematerialiųjų mažai apmokestinamų pajamų mokesčio (GILTI).

Suderinimas su paskatomis ir kitomis ES mokesčių taisyklėmis

14. rekomenduoja, atsižvelgiant į didelį įmonių pelno apmokestinimo sumažinimą Europos lygmeniu (per pastaruosius 25 metus sumažėjo perpus), atlikti daugybės per pastaruosius dešimt metų priimtų kovos su mokesčių vengimu priemonių ir jų veiksmingumo, efektyvumo, nuoseklumo bei Europos pridėtinės vertės vertinimą, kiek tai susiję su mokestinėmis pajamomis (įskaitant tai, kaip valstybės narės įgyvendino šiuos teisės aktus vykdydamos auditą);

15. ragina Komisiją įvertinti, ar 2017 m. ES ginčių sprendimo mechanizmas gali būti naudojamas įgyvendinant antrąjį ramstį, ar būtina atlikti pakeitimų;

16. mano, kad Komisija ir valstybių narių mokesčių administratoriai turėtų atnaujinti ir performuoti savo mokesčių sistemas, siekdami užtikrinti, kad jos toliau galėtų skatinti (žaliąsias) inovacijas, ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą. Per pastaruosius dešimtmečius šalys sukūrė ir taiko įvairius nacionalinius mokesčius bei daugelį paskatų, siekdamas skatinti užimtumą ir inovacijų diegimą vietos ekonomikoje. Svarbus naujusias reiškinys yra mokesčių paskatos, visų pirma sukurtos klimato apsaugai, energijos tiekimo saugumui ir MTP skatinti pagal Europos žaliąjį kursą: išgaliojus direktyvai, kai kuriose valstybėse narėse naudojamos mokesčių paskatos nebegalės būti taikomos arba bus mažiau patrauklios investicijų požiūriu. Todėl reiktų, kad Komisija parengtų gaires, kuriose būtų paaiškinta, kaip planuoti būsimas mokesčių paskatas laikantis antrojo ramsčio reikalavimų (pvz., paskatas, kuriomis siūloma sumažinti darbo užmokesčio fondo mokesčius ar socialinio draudimo įmokas tyrėjams arba nustatyti paspartinto nusidėvėjimo sistemas, siekiant skatinti investicijas);

17. mano, kad ES valstybės narės turi teikti daugiau mokesčių paskatų siekdamos pritraukti užsienio investicijų, tačiau tik jeigu jomis skatinama realiosios ekonomikos veikla samdant daugiau darbuotojų, mokant darbuotojams didesnę darbo užmokestį arba investuojant į materialiąsias prekes: tarptautinės įmonės taip pat kliaujasi vietos MVI dėl gamybos veiksmų savo vertės grandinėse, o jų buvimas gali turėti papildomą teigiamą poveikį vietos verslo aplinkai;

18. pritaria verslo bendruomenės prašymui pradėti bandomąjį numatytų sankcijų taikymo etapą, pavyzdžiui, pirmaisiais įgyvendinimo metais, siekiant visoms įmonėms suteikti galimybę išmolti naujas taisykles, kad reikalavimų nesilaikantiems subjektams taikomos sankcijos būtų proporcingos ir nebūtų taikomos subjektams, kurių reikalavimų nesilaikymas siejamas su pavėluotu procedūrų pritaikymu, o ne su tyčiniu nusižengimu;

19. siūlo, kad informacija, susijusi su įmonėmis, būtų atskleista tik mokesčių administratoriams oficialiai keičiantis informacija, laikantis visiško konfidencialumo ir tinkamų naudojimo sąlygų, kad būtų išvengta nekontroliuojamo neskelbtinos informacijos nutekėjimo, tačiau nepažeidžiant skaidrumo įsipareigojimų, kaip išdėstyta EBPO Tarybos rekomendacijoje dėl bendrųjų oficialiai remiamų eksporto kreditų ir aplinkos principų bei socialinio išsamaus patikrinimo;

20. tikisi, kad bus supaprastintos administracinės procedūros, kad būtų galima sumažinti įmonių ir mokesčių administratorių išlaidas, patiriamas prisitaikant prie naujų taisyklių: reikia imtis visų būtinų priemonių, kad administracinė našta liktų kuo mažesnė. Ne pernelyg sudėtingi teisės aktai gali padėti įmonėms išmolti naujas taisykles ir sutrumpinti būtiną pereinamąjį laikotarpį, taip pat padėti mokesčių administratoriams lengviau tikrinti, ar naujos taisyklės veiksmingai taikomos.

Bruselis, 2022 m. balandžio 28 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Apostolos TZITZIKOSTAS

Europos regionų komiteto nuomonė „Europos universitetų strategija“

(2022/C 301/09)

Pranešėjas	Emil BOC (RO / EPP), Klužo-Napokos meras
Pamatinis dokumentas	Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos universitetų strategijos COM(2022) 16

POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS (RK)

1. palankiai vertina ES įsipareigojimą skatinti ir remti kompetenciją švietimo srityje; šiuo požiūriu pabrėžia svarbą Europos universitetų strategijos, kuri yra aukštojo mokslo dokumentų rinkinio dalis, vaidmenį; šis dokumentų rinkinys sudarys galimybę iki 2025 m. sukurti Europos švietimo erdvę;
2. pabrėžia, kad demokratines vertybes Europoje stiprinanti civilizacija gali išlikti tik tuo atveju, jei bus investuojama į žmogiškąjį kapitalą. Puiki švietimo sistema, kurioje daugiausia dėmesio skiriama stipriems universitetams, yra mokymosi visą gyvenimą pagrindas;
3. pabrėžia, kad svarbu gerinti mokymo ir mokslinių tyrimų kokybę Europos universitetuose ir užtikrinti vietas ir regionų lygmeniu paramą, būtiną konkrečioms šios strategijos tikslams įgyvendinti;
4. pripažįsta labai svarbų universitetų vaidmenį visuomenėje ir jų indėlį į darnų, atsparų, įtraukų ir tiek valstybių narių, tiek vietos ir regionų bendruomenių demokratinėmis vertybėmis grindžiamą vystymąsi. Universitetų vaidmuo yra dar svarbesnis krizių atveju, nes jie gali padėti krizes įveikti ir paskatinti atsigavimą joms pasibaigus⁽¹⁾;
5. pabrėžia lemiamą universitetų vaidmenį atremiant pasaulinius iššūkius. ES jau daug metų pabrėžia, kad universitetuose reikia glaudžiau susieti mokslinius tyrimus, mokymą, mokymąsi ir inovacijas ir kartu geriau finansuoti aukštąsias mokyklas, kad būtų galima sustiprinti būtiną kokybės lygį. Aukštosioms mokykloms kaip naujų mokslinių žinių šaltiniui ir inovacijų skatintojoms tenka labai svarbus vaidmuo sprendžiant neatidėliotinas visuomenės problemas, kurios buvo nustatytos per ES misijas;
6. atkreipia dėmesį į tai, kad universitetai turi būti laikomi esmine Europos kultūros dalimi ir kad akademinio sektoriaus, apimančio švietimo įstaigas, mokslo tiriamąsias įstaigas ir profesines mokyklas, įvairovė yra strateginis privalumas;

⁽¹⁾ Howard, G., Weinstein, R., Yang, Y. (2021), *Do universities improve local economic resilience?*, IZA DP Nr. 14422, galima rasti internete adresu: <https://docs.iza.org/dp14422.pdf>.

7. pažymi, kad universitetų buvimas vietos ir regionų lygmeniu daugeliu atvejų yra didelis konkurencinis pranašumas bendruomenėms, kuriose jie išsikūrę⁽²⁾. Pavyzdžiui, investuotojų interesai ir dėmesys krypsta į bendruomenes, kuriose yra aukštos kvalifikacijos darbo jėgos ir kurios turi galimybių bendradarbiauti su akademinė bendruomene ir perduoti technologijas bei praktinę patirtį iš universitetų į verslo sektorių. Be to, universiteto buvimas taip pat lemia dideles pajamas atitinkamoms bendruomenėms⁽³⁾, nes studentai, dėstytojai ir kiti darbuotojai išleidžia dideles pinigų sumas (vartojimo požiūriu universitetai turi didelį didinamąjį poveikį). Be šios kiekybiškai įvertinamos ekonominės naudos, vietos lygmeniu veikiančios universitetai sukuria kosmopolitinę aplinką, kurioje yra tarptautinių studentų ir dėstytojų ir kuriai būdingos tolerancijos, kultūrinės, religinės ir etninės įvairovės ir kt. vertybės⁽⁴⁾;
8. palankiai vertina Europos universitetų strategijoje pasiūlytą daugiapakopį požiūrį, pagal kurį numatoma suderinti politikos prioritetus ir investicijas ES nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis; vis dėlto pabrėžia, kad stipresnis vietos ir regionų matmuo būtų naudingas ateityje kuriant ir įgyvendinant idealų akademinį modelį;
9. pabrėžia, kad svarbu užmegzti strateginę vietos ir regionų valdžios institucijų ir universitetų partnerystę, be kita ko, rengiant vietos ir regionų plėtros strategijas. Universitetai atlieka labai svarbų vaidmenį plėtojant konkrečių vietovių ekosistemas, kurioms gerą pagrindą suteikė regioninės pažangiosios specializacijos strategijos;
10. atkreipia dėmesį į tai, kad vietos ir regionų valdžios institucijos gali remti universitetus sukurdamos ir pagerindamos vietos ir regionų sąlygas (galimybė naudotis įvairia infrastruktūra ir paslaugomis, gyvenimo kokybė, įtrauki aplinka ir t. t.), kurios gali padidinti universitetų konkurencingumą pasaulinėje rinkoje;
11. pabrėžia, kad Europos lygmeniu jau yra puiki skirtingų valstybių narių universitetų bendradarbiavimo pagal programą „Erasmus +“ tradicija ir kad ji turėtų būti nuolat plėtojama ir stiprinama;
12. pažymi, kad universitetų vaidmuo visuomenėje keičiasi ir be tradicinių funkcijų (daugiausia švietimo ir mokslinių tyrimų srityse) jie atlieka naujas funkcijas⁽⁵⁾. Dabar universitetai yra ir pagrindiniai veikėjai, pavyzdžiui, technologinių ir socialinių inovacijų, verslumo ir technologijų perdavimo ekonomikai srityje. Jie yra ne pasyvūs stebėtojai bendruomenėse ir visuomenėje, bet tampa veikėjais, kurie gali padėti surasti kai kurių visuomenės problemų sprendimus⁽⁶⁾;
13. pabrėžia, kad universitetai yra pagrindiniai veikėjai skatinant įgyvendinti ES itin svarbius tikslus pavyzdžiui, žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Jie turi didelės patirties šiose srityse ir kartu gali įgyvendinti ir skleisti gerą patirtį šiuo klausimu vietos bendruomenėse, kuriose jie veikia;
14. pažymi, kad universitetai gali pasiūlyti sprendimų ir parengti priemones, kurios padėtų spręsti daugelį pagrindinių problemų, su kuriomis susiduria ES, pavyzdžiui, protų nutekėjimo⁽⁷⁾ ir gyventojų kėlimosi iš kaimo į miestą. Neigiamas šio reiškimo poveikis ir protų apykaitos svarba yra glaudžiai susiję su universitetų, vietos ir regionų valdžios institucijų, verslo ir pilietinės visuomenės bendradarbiavimu ir partneryste; pabrėžia, kad reikia dėti daug daugiau pastangų siekiant Europoje sumažinti žinių ir inovacijų atotrūkį ir pašalinti tarp Europos ir JAV egzistuojantį atotrūkį inovacijų srityje;

⁽²⁾ Fonseca, L., Nieth, L. (2021), *The role of universities in regional development strategies: A comparison across actors and policy stages*, *European Urban and Regional Studies*, 22(3); Goddard, J., Puukka, J. (2008), *The engagement of higher education institutions in regional development: an overview of the opportunities and challenges*, *Higher Education Management and Policy*, 20 (2); 20(2): 11–41.

⁽³⁾ Chirca, A., Lazar, D.T. (2021), *Cluj-Napoca without students: an estimation of the gap in the city's economy*, *Transylvanian Review of Administrative Sciences*, 66E: 44–59.

⁽⁴⁾ Goddard, J., Vallance, P. (2014), *The university and the city*, *Higher Education*, 68(2): 319–321.

⁽⁵⁾ Liddle J., Addiddle G.D. (2022), *The Changing Role of Universities in Society: Key Influences in The Role of Universities and HEIs in the Vulnerability Agenda. Rethinking University-Community Policy Connections*. Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-89086-5_3.

⁽⁶⁾ Myklebust, J.P., Smidt, H. (2021), *What is the role of universities in global upskilling?*, *University World News*, online at <https://www.universityworldnews.com/post.php?story=20210129110449887>.

⁽⁷⁾ Hammerbauer, M., Pavletić, P., Vespa, M. (2021) *Brain drain in higher education in European context*, Galutinė ataskaita – ESC41, galima susipažinti šiuo adresu <https://www.esu-online.org/wp-content/uploads/2021/03/Brain-Drain-final-report-ESC41-Google-Docs.pdf>.

15. pabrėžia, kad bendradarbiaujant vietos ir regionų valdžios institucijoms ir universitetams svarbu nuolat ir plačiu mastu nustatyti ir taikyti geriausią patirtį vietos ir regionų lygmeniu. Todėl tarpvalstybinių tinklų, kurie skleistų geriausią patirtį, kūrimas plačiai įtraukiant aukštojo mokslo suinteresuotuosius subjektus turėtų būti valstybių narių vietos ir regionų valdžios institucijų prioritetas. Toks tinklas galėtų būti numatytas rengiant Europos universitetų strategiją;

16. atkreipia dėmesį į tai, kad keisdami ir prisiimdami naują atsakomybę universitetai susiduria su didelėmis problemomis ir kliūtimis. Labai tikėtina, kad su finansiniais sunkumais susidurs visos valstybės narės. Todėl Komitetas siūlo parengti investicijų strategiją, kurioje būtų atsižvelgiama į finansavimą regionų, nacionalinių ir Europos lygmenimis, ir ragina dėmesį skirti viešojo, privačiojo ir ne pelno sektorių bendradarbiavimui siekiant sustiprinti Europos universitetų pajėgumus. RK taip pat pažymi, kad kyla iššūkių, susijusių su universitetų autonomija ir (arba) politiniu kišimusi priimant svarbius sprendimus dėl universitetų finansavimo, dėstytojų įdarbinimo ir atrankos, saviraiškos laisvės, temų ir mokslinių tyrimų veiklos krypties pasirinkimo, laisvos komunikacijos galimybių, necenzūruojant mokslinių tyrimų rezultatų ir t. t.;

17. pabrėžia, jog svarbu, kad valstybių narių vietos ir regionų valdžios institucijos aktyviai dalyvautų didinant vietos ir regionų ekosistemų įvairovę ir skatintų įvairių bendruomenių sektorių bendradarbiavimą ir tarpusavio pasitikėjimą. Komitetas atkreipia dėmesį į tai, kad vietos ir regionų lygmeniu universitetai turi būti laikomi platesnių ekosistemų, apimančių įvairius suinteresuotuosius subjektus, dalimi⁽⁸⁾. Kad universitetai galėtų suteikti naujų įgūdžių, leidžiančių kūrybiškai spręsti problemas, naudoti technologijas ar veiksmingai bendrauti bendruomenei, būtinas universitetų ir atitinkamų vietos subjektų bendradarbiavimas;

18. pažymi, kad tarptautinio universitetų bendradarbiavimo stiprinimas ir aukštojo mokslo europinio aspekto plėtojimas yra pagrindiniai Europos universitetų strategijos prioritetai. Šiuo požiūriu Komitetas mano, kad vietos ir regionų valdžios institucijos prirėkus gali imtis priemonių tarptautiniam akademiniam bendradarbiavimui remti (programos „Erasmus+“ Europos universitetų tinklų iniciatyva šioje srityje yra svarbi priemonė kompetencijos siekiantiems universiteto aljansams). Vietos ir regionų valdžios institucijos gali dalyvauti strategijoje siūlomoje Europos studento pažymėjimo iniciatyvoje. Šis pažymėjimas galėtų būti pripažįstamas ne tik universitetų lygmeniu, bet ir galėtų būti naudojamas tarptautinių studentų, mokslininkų bei dėstytojų ir vietos administracijų santykiuose (pvz., leidimas gyventi, viešojo transporto bilietai ir muziejų lankymas);

19. pabrėžia, kad įgyvendinant Europos universitetų strategiją valstybių narių vietos ir regionų valdžios institucijos turi būti tarpininkės, galinčios suburti įvairius bendruomenės suinteresuotuosius subjektus įgyvendinant universitetams svarbias iniciatyvas ir projektus. RK taip pat pažymi, kad daugelyje valstybių narių vietos ir regionų valdžios institucijos nėra tiesiogiai atsakingos už universitetų finansavimą. Tačiau jos gali sudaryti palankesnes sąlygas gauti įvairių fondų finansavimą universitetams ir jų iniciatyvoms, sukurdamos sinergiją vietos ir regionų lygmeniu;

20. pripažįsta, kad universitetai turi pertvarkyti studijų programas, kad būtų kuo veiksmingiau reaguojama į sparčią technologijų pažangą, žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir struktūrinius Europos darbo rinkų pokyčius, kuriems reikia naujų įgūdžių⁽⁹⁾. Komitetas taip pat pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos gali atlikti svarbų vaidmenį šiame mokymo programų pertvarkymo ir šių naujų įgūdžių ugdymo procese; kartu pabrėžia, kad nors universitetai labai prisideda prie galimybių įsidarbinti didinimo ir ekonomikos konkurencingumo globalizuotoje ekonomikoje, reikia išsaugoti tretinio mokslo savarankiškumą;

21. pabrėžia vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį kuriant ir stiprinant vietos ir regionines ekosistemas, kurios sukuria sąlygas aktyviam subnacionalinių valdžios institucijų, verslo ir pramonės bei akademinės bendruomenės bendradarbiavimui ir tinklų kūrimui. Vietos ir regionų valdžios institucijos turi veikti kaip šių ekosistemų iniciatorės ir tarpininkės, kurios nustato bendradarbiavimo galimybes, skiria įvairius išteklius, įskaitant finansinius išteklius, reikalingus tinklų kūrimo ir bendradarbiavimo veiklai, ir kurios remia tokių struktūrų kaip švietimo centrai vietos ir (arba) regionų

⁽⁸⁾ Reichert, S. (2019), *The Role of Universities in Regional Innovation Ecosystems*, Europos universitetų asociacijos tyrimas, galima susipažinti šiuo adresu https://www.eua.eu/downloads/publications/eua%20innovation%20ecosystem%20report_final_digital.pdf.

⁽⁹⁾ Jackson, N. J. (2011) *Learning for a complex world: A lifewide concept of learning, education and personal development*. Bloomington, IN: Author House; Williams, S., Dodd, L. J., Steele, C., & Randall, R. (2015), *A systematic review of current understandings of employability*, *Journal of Education and Work*, 29 tomas, Nr. 8, p. 877–901.

lygmeniu kūrimą. Šie centrai yra puikios priemonės, sukurtos siekiant suteikti erdvę pagrindinių formaliojo švietimo subjektų dialogui ir bendradarbiavimui siekiant padėti jaunimui dalyvauti profesinio mokymo programose. Remdamos šiais švietimo centrais, vietos ir regionų valdžios institucijos, bendradarbiaudamos su kitais ekosistemos dalyviais, gali įgyvendinti tokias priemones kaip inovacijų fondai, mažos dotacijos startuoliams keliose pagrindinėse srityse ir t. t.;

22. mano, kad šiandien studentai turi iš dalies mokytis visiškai kitaip nei anksčiau; jiems turėtų būti suteikta galimybė taikyti teorines koncepcijas realiose situacijose ir kartu spręsti problemas, kurias jie mato savo bendruomenėse. Vietos ir regionų valdžios institucijos, bendradarbiaudamos su universitetais ir kitais vietos ir regionų ekosistemos dalyviais, gali paskatinti tokią pedagoginę patirtį, pavyzdžiui, remdamos gyvasias laboratorijas, skatindamos studentus analizuoti viešosios politikos klausimus, rengdamos bendrus bendruomenei naudingus strateginius projektus arba sudarydamos palankesnes sąlygas bendradarbiauti su kitais bendruomenės suinteresuotaisiais subjektais;

23. mano, kad vietos ir regionų valdžios institucijos, bendradarbiaudamos su universitetais ir kitais vietos ar regioninės ekosistemos dalyviais, gali labai paremti jaunus verslininkus, įskaitant studentus ar absolventus, sudarydamos jiems palankesnes sąlygas naudotis pagrindiniais inovacijoms reikalingais ištekliais. Daugeliui jaunuolių ir (arba) studentų reikia išteklių, pavyzdžiui, laboratorijų, naujų technologijų, naujų ryšių, kad galėtų plėtoti verslo projektus ir (arba) produktus bei paslaugas. Vietos ir regionų valdžios institucijos, bendradarbiaudamos su kitais tokių išteklių turinčiais subjektais, gali sudaryti palankesnes sąlygas jauniems verslininkams naudotis inovacijų ištekliais (patalpos, mokymai, konsultacijos ir t. t.);

24. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos gali plėtoti pažangius santykius su universitetais vietos ir regionų bendruomenės vystymosi tikslais. Svarbu, kad universitetai teiktų žinias ir paslaugas bendruomenėms, kuriose jie veikia. Vietos ir regionų valdžios institucijos turi galimybę palengvinti šiuos santykius, parengdamos programas, pagal kurias universitetai nuolat dalyvautų sprendžiant vietos ir regionų bendruomenių problemas, pasinaudodamos universitetų konsultavimo paslaugomis ir kompetencija ir skleidamos naujus geriausias patirties pavyzdžius, kad juos galėtų įgyvendinti daugiau bendruomenių ir valdžios institucijų. Visuomenės pripažinimas ir universitetų dalyvavimo skatinimas taip pat atlieka itin svarbų vaidmenį įteisinant įvairių akademinę ir (arba) profesinę patirtį, raginant universitetus skatinti dėstytojų, mokslininkų ir studentų dalyvavimą vietos lygmeniu;

25. pabrėžia, kad universitetų buvimas gali būti vienodai naudingas bet kokio dydžio vietos ir regionų bendruomenėms. Vietos valdžios institucijos gali svariai prisidėti prie universitetų plėtros ir jų patrauklumo didinimo, sudarydamos sąlygas aukštai gyvenimo kokybei ir skatindamos požiūrį ir elgseną, kuriais propaguojama tolerancija, įtrauktis, daugiakultūriškumas ir saugumas viešojoje erdvėje. Universitetai gali plėtoti tam tikrą veiklą ir struktūras ne tik didmiesčiuose, bet ir vidutinio dydžio bei mažuose miestuose. Vietos ir regionų valdžios institucijos gali skatinti šiose mažesnėse bendruomenėse steigti universitetų filialus ir (arba) mokslo tiriamąsias įstaigas, remdamos ir įgyvendindamos įvairias priemones, tokias kaip įperkamas būstas studentams, galimybė naudoti viešuosius pastatus mokymo, mokslinių tyrimų ir žinių sklaidos veiklai, nustatydamos geros gyvenimo kokybės rodiklius ir pasinaudodamos tam tikrais privalumais, kurių, nesuteikia didmiesčiai;

26. mano, kad skaitmeninę transformaciją vietos ir regionų lygmeniu galima paspartinti bendradarbiaujant su universitetais ir visapusiškai išnaudojant jų išteklius šioje srityje. Palaikydami ryšius su vietos ir regionų valdžios institucijomis universitetai gali teikti konsultacijas arba įgyvendinti skaitmeninės transformacijos strategijas, pritaikytas vietos ar regionų lygmeniui. Kalbant apie skaitmeninius įgūdžius, universitetai, bendradarbiaudami su vietos valdžios institucijomis, gali siūlyti trumpalaikius kursus arba visiems atvirus mokymus, daugiausia dėmesio skirdami tam tikroms grupėms, kurioms gresia atskirtis (pvz., vyresnio amžiaus žmonėms arba žemos kvalifikacijos asmenims);

27. mano, kad vietos ir regionų valdžios institucijos gali remti mišrių universitetinių miestelių plėtrą siekiant skatinti skaitmeninės transformacijos procesą bendruomenėse ir universitetuose, užtikrinant lygias galimybes, skatinant socialinę integraciją, didinant jaunimo konkurencingumą darbo rinkoje, stiprinant jaunimo darbą, nediskriminavimą ir kultūrų tarpusavio supratimą. Mišrūs universitetiniai miesteliai turėtų skirti dėmesio komunikacijai, kad būtų užtikrintos lygios galimybės ir informacijos sklaida, siekiant, kad ji būtų tikrai prieinama visiems reikalavimus atitinkantiems jaunuoliams, ypač gyvenantiems periferiniuose regionuose. Vietos ir regionų valdžios institucijos taip pat gali finansuoti remti šių mišrių universitetinių miestelių atvėrimą įvairiems atitinkamiems bendruomenės subjektams, visų pirma rizikos grupėms arba nepalankioje padėtyje esančioms grupėms, pažeidžiamiems asmenims ir rizikos grupei priklausančiam jaunimui (nesimokantiems ir nedirbantiems jaunuoliams (NEET), jauniems bedarbiams, moterims, pabėgėliams, neįgaliesiems, pensininkams ir t. t.). ES ir valstybių narių politikoje pirmenybė turi būti teikiama rizikos grupei priklausančių jaunuolių įtraukčiai;

28. pabrėžia, kad universitetai turi daug žinių ir patirties žaliosios pertvarkos srityje. Universitetai taip pat gali būti geros praktikos pavyzdžiu vykdydami švietimo ir informavimo žaliosios pertvarkos klausimais veiklą. Universitetai, bendradarbiaudami su vietos ir regionų valdžios institucijomis, gali kurti žaliuosius universitetinius miestelius ir aktyviai dalyvauti miestų atnaujinimo procesuose, pasiūlydami bendruomenei tokius universitetinius miestelius arba pastatus, kurie būtų energijos vartojimo efektyvumo arba ekologinio projektavimo pavyzdys;

29. palankiai vertina numatytą aiškų strategijos įgyvendinimo veiksmų planą, metinius rodiklius ir kriterijus, kuriuos RK jau ragino nustatyti ir kurie bus naudojami vertinant pažangą, padarytą siekiant Europos švietimo erdvės tikslų. Vis dėlto atkreipia dėmesį į tai, kad kuriant Europos aukštojo mokslo sektoriaus observatoriją reikia įtraukti vietos ir regionų aspektą, nes tai leistų užtikrinti, kad planuojama rezultatų suvestinė taip pat būtų pritaikyta vietos ir regionų lygmeniui;

30. pažymi, kad vietos ir regionų valdžios institucijos gali remti Europos universitetų pastangas internacionalizuoti ir skatinti Europos Sąjungos vaidmenį tarptautinėje arenoje. Tai, be kita ko, apimtų paramą Europos universitetų dalyvavimui plataus užmojo tarpvalstybiniuose aljansuose, kuriais siekiama plėtoti ilgalaikį sisteminių bendradarbiavimą švietimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje ir suteikti nuolatinių judumo galimybių studentams, dėstytojams, mokslininkams ir darbuotojams.

Briuselis, 2022 m. balandžio 28 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Apostolos TZITZIKOSTAS

Europos regionų komiteto nuomonė „Būsimos ES valstybės pagalbos žemės ūkiui, miškininkystei ir kaimo vietovėms taisyklės“

(2022/C 301/10)

Pranešėjas

Guido MILANA (IT/PES), Olevano Romano savivaldybės tarybos narys

POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS

1. palankiai vertina neseniai Europos Komisijos pateiktus naujus pasiūlymus dėl valstybės pagalbos žemės ūkiui teikimo, kurie bus taikomi nuo 2023 m. sausio 1 d.;
2. primena, kad Sutarties dėl ES veikimo 107 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad įmonėms teikiama valstybės pagalba, kai tokia pagalba galėtų iškraipyti konkurenciją tarp valstybių narių, yra nesuderinama su vidaus rinka, kartu nustatomos tam tikros nukrypti leidžiančios nuostatos;
3. primena, kad tokį iškraipymą žemės ūkio, miškininkystės sektoriuose ir kaimo vietovėse Komisija vertina remdamasi gairėmis dėl valstybės pagalbos teikimo žemės ūkio, miškininkystės sektoriams ir kaimo vietovėms ir kad tos gairės apima 2014–2022 m. programavimo laikotarpį;
4. pabrėžia, kad Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 ⁽¹⁾ dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, 81 straipsnyje nustatyta, kad į SESV I priedą neįtrauktų priemonių finansavimas turi būti įgyvendinamas taikant valstybės pagalbos taisykles;
5. atkreipia dėmesį, kad atliekant šį pritaikymą numatyta, kad valstybės pagalbos taisyklių trukmė turi atitikti paramos kaimo plėtrai taisyklių trukmę;
6. pažymi, kad šiuo tikslu 2019 m. Komisija pradėjo konsultacijas ir kad šių konsultacijų rezultatai išdėstyti darbo dokumente SWD (2021) 107 final ⁽²⁾;
7. primena, kad per tą laiką Parlamentas ir ES Taryba priėmė reglamentus dėl naujos BŽŪP, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/2115 dėl strateginių planų rėmimo taisyklių ⁽³⁾, kuriame atsižvelgta į Regionų komiteto nuomonę dėl naujos bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP);
8. pabrėžia, kad naujuose pasiūlymuose dėl valstybės pagalbos teikimo reikia atsižvelgti į naują BŽŪP ir toliau jos laikytis;
9. pabrėžia, kad žemės ūkio valdos turės įgyvendinti žaliojo kurso strategijas, visų pirma Biologinės įvairovės strategiją ir strategiją Nuo ūkio iki stalo;

⁽¹⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL L 347, 2013 12 20, p. 487).

⁽²⁾ Žr. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą *Evaluation of the instruments applicable to State aid in the agricultural and forestry sectors and in rural areas* (Paramos priemonių, taikomų žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose ir kaimo vietovėms, vertinimas).

⁽³⁾ 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013 (OL L 435, 2021 12 6, p. 1).

10. pabrėžia, kad labai svarbu padėti žemės ūkio ir miško valdoms vykdyti žaliąją pertvarką, visų pirma mažesniems valdoms, esančioms strateginėse regionų teritorijose ir atliekančioms svarbų vaidmenį saugant teritoriją ir užtikrinant jos išlikimą;
11. primygtinai ragina Komisiją reikalauti, kad importuojamiems gaminiams būtų taikomi Europos gamybos standartai ir abipusiškumo principas arba „veidrodinės“ nuostatos, kaip to reikalaujama ES gamintojų atžvilgiu;
12. reikalauja, kad Komisija sugriežtintų pasienio kontrolę ir reikalautų taikyti tokias procedūras, kaip importuojamų gaminių apdorojimas šalčiu;
13. primena, kad Regionų komitetas jau išreiškė savo nuomonę dėl šių dviejų strategijų, pateikdamas Europos regionų komiteto nuomones: „Biologinės įvairovės užtikrinimas miestuose ir regionuose po 2020 m. per JT BĮK COP 15 ir rengiant kitą ES 2030 m. biologinės įvairovės strategiją“⁽⁴⁾ ir „Nuo ūkio iki stalo. Vietos ir regionų aspektas“⁽⁵⁾;
14. pabrėžia, kad vietos valdžios institucijos atlieka pagrindinį vaidmenį nustatant ir valdant kai kurias procedūras dėl tam tikros pagalbos, visų pirma susijusios su rizikos valdymu žemės ūkyje, išmoky;
15. primena, kad regionai, provincijos ir savivaldybės ne tik dalyvauja rengiant nacionalinius strateginius planus, numatytus Reglamente (ES) 2021/2115, bet ir yra kaimo plėtros priemonių naudos gavėjai ir dalyvauja apibrėžiant principą „iš apačios į viršų“, numatytą iniciatyvoje LEADER;
16. pabrėžia, kad 2014–2019 m. žemės ūkio sektoriuje Europos lygmeniu suteikta valstybės pagalba sumažėjo nuo 7,6 iki 6 mlrd. EUR, nors COVID-19 pandemijos laikotarpiu ji buvo padidinta;
17. pabrėžia, kad pandemijos laikotarpiu žemės ūkio valdos, miškininkystės sektorius ir žemės ūkio maisto produktų sektorius niekada nenutraukė gamybos ir taip užtikrino aprūpinimą maistu, kaip numatyta pagal SESV 39 straipsnį;
18. pabrėžia, kad dėl Rusijos ir Ukrainos karo susidarė nestabili padėtis žaliavų ir maisto tiekimo rinkose;
19. pabrėžia, kad šiuo klausimu BŽŪP turėtų atlikti svarbų vaidmenį užtikrinant savarankišką apsirūpinimą ir aprūpinimą maistu;
20. primena, kad toks tiekimas taip pat buvo įmanomas dėl galimybės pasinaudoti Komisijos *ad hoc* pagalba, nustatyta atsižvelgiant į COVID sukeltą ekonomikos krizę;
21. be to, pažymi, kad didžioji dalis valstybės pagalbos, išskyrus specialią COVID krizei įveikti skirtą pagalbą, buvo teikiama pagal kaimo plėtros programas, visų pirma priemonėms, nesusijusioms su Sutarties I priedo tikslais (žemės ūkio produktai);
22. pažymi, kad valstybės pagalbos įtraukimo į kaimo plėtros programas procedūra buvo sudėtinga;
23. pabrėžia, kad nors Reglamente (ES) Nr. 1305/2013 dėl EŽŪFKP paramos kaimo plėtros tikslams pasiekti ir 2014–2020 m. gairėse dėl valstybės pagalbos teikimo žemės ūkio, miškininkystės sektoriams ir kaimo vietovėms yra daug panašumų, kaimo plėtros intervencinės priemonės ne visada visiškai atitinka valstybės pagalbos taisykles;
24. atkreipia dėmesį į tai, kad Komisijos pradėtos konsultacijos atskleidė tam tikrus pasenusius dabartinių valstybės pagalbos taisyklių aspektus;
25. pabrėžia, kad tikslas užtikrinti vienodas sąlygas visoms Europos Sąjungos įmonėms tebėra vienas iš pagrindinių tikslų;

⁽⁴⁾ OL C 440, 2020 12 18, p. 20.

⁽⁵⁾ OL C 37, 2021 2 2, p. 22.

26. pažymi, kad reikia toliau taikyti ir pritaikyti kai kuriuos veiksmus, ypač susijusius su rizikos valdymu;
27. pažymi, kad parama miškininkystės sektoriuje daugiausia buvo naudojama kaimo plėtros veiksams ir kad, atsižvelgiant į svarbų miškų vaidmenį, reikės palengvinti pagalbos taikymo sąlygas;
28. mano, kad būtina remti žemės ūkio ir miškų valdas vykdant žaliąją pertvarką, visų pirma labai mažas valdas, smulkius vietos ūkininkus ir trumpas vietos maisto tiekimo grandines, kuriems, atsižvelgiant į dideles maisto kainas ir gamybos sąnaudas, pvz., energiją ir trąšas, kurias dar labiau paveikė karas Ukrainoje, savarankiškai nepavyktų įveikti susijusių padarinių; šiuo požiūriu palankiai vertina Europos Komisijos komunikatą „Apsirūpinimo maistu užtikrinimas ir maisto sistemų atsparumo didinimas“;
29. suvienodinti su išipareigojimais susijusius kriterijus informacijos ir viešumo srityje, visų pirma susijusius su pranešimų apie pagalbos schemas, kurioms taikomi išimties reglamentai, pateikimo terminais;
30. pabrėžia, kad ką tik patvirtinta BŽŪP reforma grindžiama subsidiarumo principu, todėl svarbu, kad valstybės pagalbos taisyklėse taip pat būtų laikomasi šio principo, kartu nedarant poveikio skirtingų valstybių narių ūkininkų konkurencijai;
31. mano, jog būtina užtikrinti, kad būtų ir toliau laikomasi subsidiarumo principo, ypač kalbant apie vietos ir regionų valdžios institucijų, kurios yra arčiausiai vietos subjektų, vykdančių labai svarbią pagalbos valdymo funkciją vietos lygmeniu, vaidmenį.

Todėl siūlo:

Supaprastinimas

32. neįpareigoti valstybių narių kasmet siųsti informaciją apie įvykius, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, gyvūnų ar augalų ligoms arba užkrėtimams, dėl kurių, jei nacionalinės valdžios institucijos juos tokiais pripažįsta, neturėtų būti taikomas įpareigojimas kasmet teikti ataskaitas;
33. neįpareigoti valstybių narių skelbti informaciją apie pavienius gavėjus, kai pagalbos suma žemės ūkio gamybai yra mažesnė nei 75 000 EUR, o žemės ūkio produktų perdirbimui ir prekybai mažesnė nei 500 000 EUR;
34. neapsunkinti procedūrų, susijusių su pagalbos, apie kurią pranešta, bendro vertinimo dalimi;
35. numatyti galimybę teikti investicinę pagalbą pagal Bendrosios išimties reglamentą (BIR) ⁽⁶⁾ net ir vieno sektoriaus produktams, visų pirma tais atvejais, kai tokia pagalba skirta į gaivalines nelaimes panašių įvykių padariniams arba gyvūnų ar augalų ligų ar kenksmingų organizmų padarytai žalai kompensuoti;
36. Reglamente (ES) Nr. 2021/2115 nurodytuose nacionaliniuose strateginiuose planuose numatyti vieno langelio principą pranešimui apie valstybės pagalbą;
37. apibrėžti *de minimis* reglamento taikymo žemės ūkyje *lex specialis*, atsižvelgiant į didelius žemės ūkio sektoriaus ir kitų sektorių skirtumus; visų pirma prašoma padidinti *de minimis* pagalbos viršutinę ribą iki 50 000 EUR per trejų metų laikotarpį ir numatyti sumą (pvz., 1 000 EUR), kurios neviršijus *de minimis* pagalbos reglamentas netaikomas (labai mažos pagalbos sumos);
38. iš dalies pakeisti žemės ūkio sektoriui taikomą *de minimis* reglamentą jį supaprastinant, visų pirma panaikinti reikalavimo „viena įmonė“ tikrinimą;
39. palikti valstybėms narėms teisę apibrėžti „sunkumus patiriančią įmonę“;
40. supaprastinti administracines procedūras, susijusias su pagalba vietos valdžios institucijoms, ypač kai jos yra valstybės pagalbos gavėjos; Visų pirma prašoma jų nelaikyti didelėmis įmonėmis;

⁽⁶⁾ 2014 m. birželio 25 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 702/2014, kuriuo skelbiama, kad tam tikrų kategorijų pagalba žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnius (OL L 193, 2014 7 1, p. 1).

41. nustatyti paprastesnes procedūras, kad visų pirma vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų valdyti vietos ir regionų poreikius ir ekstremaliąsias situacijas;
42. supaprastinti valstybės pagalbos reklamos ir skatinimo kampanijoms procedūras, visų pirma NELAIKYTI pagalba institucijų vykdomos skatinimo veiklos, kuri nėra susijusi su konkrečiais prekių ženklais ir kuria vartotojai neskatinami pirkti tam tikro produkto;
43. kalbant apie supaprastintas išlaidas, šiuo metu jos atitinka valstybės pagalbos taisykles tik tuo atveju, kai jos įtrauktos į pagalbos priemones, kurios yra bendrai finansuojamos Europos Sąjungos lėšomis. Raginama taikyti supaprastintą išlaidų apmokėjimą neatsižvelgiant į tai, ar taikomas bendras Europos finansavimas. Atrodo, kad nėra pagrįstos priežasties toliau taikyti skirtingus tinkamų finansuoti išlaidų apskaičiavimo metodus, atsižvelgiant į schemos finansavimo šaltinį;

Žalimas

44. padėti žemės ūkio ir miško valdoms, ypač labai mažoms, vykdyti žaliąją pertvarką;
45. užtikrinti pakankamai lankstų valstybės pagalbos taisyklių taikymą tokios krizės, kokią sukėlė COVID-19 ir karas Ukrainoje, atveju, numatant tinkamas ir suderintas pagalbos viršutines ribas, kad ūkininkai galėtų toliau gaminti maisto produktus, o vartotojai – mokėti sąžiningas vartotojų kainas, taip pat supaprastinant pagalbą įgyvendinimo ir teikimo procedūras ir kartu mažinant biurokratiją, visų pirma galutiniams pagalbą gavėjams;
46. supaprastinti tam tikrus valstybės pagalbos teikimo procedūrų aspektus, susijusius su investicijomis į atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą ir visų pirma su skatinamojo poveikio apimtimi;
47. nustatyti didesnę investicijų lygį žemės ūkio MŪI, investuojančioms į žaliąją pertvarką;
48. sukurti *ad hoc* pagalbą anglies dioksido sekvestraciją dirvožemyje didinančiam ūkininkavimui, kad ūkininkams būtų atlyginta už šios svarbios užduoties vykdymą;
49. mano, kad ūkių susiskaidymas yra neigiamas veiksnys, neleidžiantis patekti į rinką ir pradėti žaliąją pertvarką žemės ūkyje;

Teritorinė sanglauda

50. mano, kad būtina iš naujo apibrėžti žemės ūkio sektoriaus MŪI sąvoką ir, atsižvelgiant į specifinį sektoriaus pobūdį, reikėtų peržiūrėti labai mažos įmonės apibrėžtį, pateiktą Reglamento (ES) Nr. 702/2014 I priedo 2 straipsnio 3 dalyje, ir sukurti specialiai žemės ūkio sektoriui skirtą apibrėžtį; siūlo apibrėžti naujo tipo labai mažą žemės ūkio įmonę.
51. remti kalnuotų ir sausumos vietovių ir atokiausių regionų žemės ūkio ir miškininkystės mažas ir vidutines įmones, atliekančias svarbų vaidmenį išsaugant teritoriją ir užtikrinant jos išlikimą;
52. skirti premijas už buveinių išsaugojimą ir apsaugą žemės ūkio sektoriaus MŪI, kurios laikosi 50 punkte nustatytų sąlygų ir yra kalnuotose vietovėse arba sausumos ar mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse, kaip apibrėžta valstybių narių nacionaliniuose strateginiuose planuose;
53. taip pat ragina numatyti galimybę kalnuotose vietovėse esančioms valdoms pirkti žemės už sumą, viršijančią 10 % visų atitinkamo veiksmo tinkamų finansuoti išlaidų, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 2021/2115 73 straipsnio 3 dalies c punkte, kad būtų sudarytos sąlygos valdų konsolidavimui, kuris būtinas, kad jos išliktų ekonomiškai aktyvios ir galėtų vykdyti veiklą, kuria siekiama teritorijos apsaugos ir išlikimo;
54. taikyti miškininkystės sektoriui atleidimo nuo pranešimo procedūrą, įskaitant veiksmus, kurie nesusiję su nacionaliniais strateginiais planais;
55. paramos infrastruktūrai miškininkystės sektoriuje NELAIKYTI pagalba, jei ji susijusi su negamybinėmis investicijomis;

56. iš dalies pakeisti dabartines rizikos valdymo taisykles, visų pirma iki 20 % sumažinant žalos ribą nustatant įvykius, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, kaip numatyta Reglamente (ES) Nr. 2021/2115;
57. numatyti padidinti subsidijuojamo draudimo ir kitų rizikos valdymo priemonių kompensavimo ribą, kaip numatyta Reglamento (ES) 2021/2115 76 straipsnyje. Ši riba turi būti suderinta su dabartine ūkių draudimo kaina;
58. nereikalauti pranešti apie pagalbą, skirtą saugomų gyvūnų padarytai žalai kompensuoti;
59. tokiai žalai atlyginti numatyti galimybę kompensuoti prarastas pajamas, kaip tai jau numatyta žalos, dėl kurios prarandama gamybos įranga, atveju;
60. taip pat numatyti galimybę atlyginti ne tik saugomų, bet ir kitų gyvūnų padarytą žalą, paliekant teisę nacionalinėms, regionų ir vietos valdžios institucijoms nustatyti tokius gyvūnus, nes padarytos žalos pasekmės įvairiose šalyse skiriasi;
61. pagalba NELAIKYTI institucijų skatinimo priemonių, kurios nesusijusios su konkrečiais prekių ženklais;
62. turėtų būti teikiama tinkama parama ne žemės ūkio veiklai kaimo vietovėse pradėti, suderinant nedidelės pagalbos sumą su didžiausia suma (100 000 EUR), numatyta žemės ūkio įmonėms įsteigti. Nėra pagrindo diferencijuoti, nes tai kenkia ne žemės ūkio įmonių įvairinimui ir tai yra labai nedidelės sumos;
63. siekiant teikti paramą MVĮ, gaunančioms naudos iš bendruomenės inicijuotos vietos plėtros projektų arba veiklos grupių projektų, prašoma:
- išplėsti taikymo sritį taip pat įtraukiant, vietos valdžios institucijas, vietos veiklos grupes, universitetus, kitas įstaigas, nepriklausomai nuo jų dydžio, atsižvelgiant į šiuos labai įvairius projektus, kuriuose dalyvauja daug įvairių ir tarpusavyje bendradarbiaujančių subjektų;
 - padidinti bendrą vienam projektui skiriamos ribotos pagalbos sumą iki 300 000 EUR bendruomenės inicijuotos vietos plėtros projektų atveju ir iki 500 000 EUR EIP veiklos grupių projektų atveju.

Bruselis, 2022 m. balandžio 28 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Apostolos TZITZIKOSTAS

Europos regionų komiteto nuomonė „2030 m. ES miškų strategija“

(2022/C 301/11)

Pranešėjas

Joan CALABUIG RULL (ES / PES), Valensijos srities vyriausybės sekretorius Europos Sąjungos ir išorės santykių klausimais

POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS (RK)

Bendrosios pastabos

1. palankiai vertina tai, kad ES miškų strategijoje nustatyta politikos sistema, skirta Europos miškams valdyti ir apsaugoti, siekiant pagerinti jų ekosistemų funkcijas, užtikrinti pragyvenimo šaltinį, ypač kaimo vietovėse, ir prisidėti prie miškų bioekonomikos, parentos tvaria miškotvarka, kaip daugiavfunkce, gamta grindžiama priemone, ir derinant reguliavimo ir finansines priemones plane iki 2030 m.;
2. mano, kad 2030 m. ES miškų strategija, kuria pakeičiama 2013 m. priimta ⁽¹⁾ ir 2018 m. įvertinta ⁽²⁾ miškų strategija, nustatoma Europos bendradarbiavimo miškų srityje sistema ir pabrėžiamas svarbus tvarios miškotvarkos vaidmuo užtikrinant piliečių gerovę ir pragyvenimą, biologinės įvairovės išsaugojimą ir klimato kaitai atsparias ekosistemas;
3. palankiai vertina kai kuriuose regionuose vykdomos tam tikros specifinės miškininkystės praktikos vertinimą ir koregavimą siekiant apsaugoti biologinę įvairovę, taip pat dirvožemio bei vandens kokybę ir atsparumą klimato kaitos keliamiems trikdžiams (vandens stygiui, uraganams ir sniegui, kenkėjams ir miškų gaisrams);
4. pripažįsta svarbų miško ekosistemos vaidmenį įgyvendinant Europos žaliąjį kursą ⁽³⁾, Europos klimato paktą ⁽⁴⁾, Europos klimato teisės aktą ⁽⁵⁾ ir 2030 m. biologinės įvairovės strategiją ⁽⁶⁾ ir pabrėžia, kad įvairūs su mišku susiję sektoriai, įskaitant tuos, kurie gauna neekstrakcinę miškų naudą, gali ir turi prisidėti prie tvarios, neutralaus poveikio klimatui ir socialiniu bei ekonominiu požiūriu konkurencingos žiedinės bioekonomikos;
5. pažymi, kad miškininkystės sektorius nebuvo įtrauktas į pirmąją Europos taksonomijos aplinkosaugos kriterijų ekspertų platformos ataskaitą dėl to, kad miškininkystė yra pažeidžiamas sektorius, kuriame sunku rasti pusiausvyrą tarp skirtingų suinteresuotųjų subjektų poreikių ir interesų. Taip pat pažymi, kad Europos Komisija neprivalo teirautis ekspertų nuomonės;
6. ragina Komisiją darniai, aplinkos, socialiniu ir ekonominiu požiūriu teisingai siekti klimato ir biologinės įvairovės ir miškų bioekonomikos tikslų, kurie yra vienas iš pagrindinių Europos žaliojo kurso ramsčių;
7. pažymi, kad valstybės narės bei vietos ir regionų valdžios institucijos, turinčios kompetenciją miškininkystės srityje, parengė ir įgyvendino nacionalines ir (arba) regionines tvarios miškininkystės strategijas, politiką, programas ir priemones, todėl pabrėžia valstybių narių, Komisijos, suinteresuotųjų subjektų ir miškininkystės sektoriaus pilietinės visuomenės bendradarbiavimo ir konstruktyvaus dialogo svarbą;

⁽¹⁾ COM(2013) 659 *final*.⁽²⁾ COM(2018) 811 *final*.⁽³⁾ Europos žaliasis kursas: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_lt.⁽⁴⁾ COM(2020) 788 *final*.⁽⁵⁾ 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).⁽⁶⁾ COM(2020) 380 *final*.

8. pabrėžia, kad miškai teikia įvairiapusę naudą visai visuomenei per įvairias ekosistemines paslaugas, įskaitant neekstracines paslaugas, todėl su miškais susiję sprendimai yra svarbūs daugeliui piliečių ir miškų valdytojų;

Poreikis stiprinti dialogą su miškų srities suinteresuotaisiais subjektais, regionų ir vietos valdžios institucijomis, valstybėmis narėmis ir Komisija

9. mano, kad sistemos ir bendrų tikslų nustatymas Europos lygmeniu yra labai sveikintinas, tačiau, atsižvelgiant į Europos miškų įvairovę ir valstybių narių vaidmenį, ragina vengti šioje srityje silpninti subsidiarumą ir laikytis labiau pritaikyto regioninio požiūrio. RK taip pat pritaria nuomonei, kad, nors Sutartyse miškų politika nėra aiškiai įtraukta į ES kompetencijos sritis, ES turi didelę kompetenciją susijusiais klausimais ir ji buvo naudojama teisiniuose dokumentuose, skirtuose miškininkystės klausimams spręsti;

10. taip pat pabrėžiama, kad miškotvarka turi didelį poveikį, ypač retai apgyvendintose vietovėse ir vidaus teritorijose, kuriose su miškais susijusi ekonomika yra pagrindinis pragyvenimo šaltinis;

11. rekomenduoja stiprinti valstybių narių, vietos ir regionų valdžios institucijų ir sektoriaus subjektų (viešųjų ir privačių savininkų, profesinių asociacijų, miškininkystės sektoriaus įmonių, gamtos apsaugos ekspertų, mokslininkų, įskaitant klimato srities mokslininkus, ir t. t.) komunikaciją, dialogą ir dalyvavimą rengiant dokumentus, nes mano, kad ankstesnės esamų dalyvaujančių institucijų diskusijos buvo ribotos ir gali būti tobulinamos, kaip tai buvo padaryta ankstesnėse strategijose, siekiant kuo didesnio sutarimo tarp visų suinteresuotųjų subjektų, norinčių gauti naudos iš mūsų miškų. Tačiau pateiktame galutiniame dokumente nurodoma, kad didžioji jo turinio dalis jau buvo įtraukta į 2020 m. Biologinės įvairovės strategiją;

12. taikant Europos miškų strategijoje numatytas priemones rekomenduoja įtraukti konkrečiai su šiomis priemonėmis susijusias suinteresuotąsias šalis (regionų ir vietos valdžios institucijas, pilietinę visuomenę ir įmones), iki minimumo sumažinant administracinę našta, visų pirma miškų savininkams ir įmonėms, taip pat vietos ir regionų valdžios institucijoms;

Poreikis pasiekti sutarimą ES lygmeniu

13. apgailestauja, kad ES trūksta politinio sutarimo, nes pastarosiomis savaitėmis ir mėnesiais buvo galima pastebėti, kad dabartinė Europos miškų strategijos versija vis labiau kritikuojama, kaip matyti iš pareiškimų, kuriuos išdėstė Europos Sąjungos institucijos, pavyzdžiui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (nuomonė NAT/831 „Nauja 2030 m. ES miškų strategija“ (?)), įvairių valstybių narių ir regionų vyriausybės ir jas remiančios politinės partijos, įvairių frakcijų Europos Parlamento nariai ir miškininkystės sektoriaus (viešųjų ir privačių miškų savininkų asociacijų, vietos ir regionų valdžios institucijų, verslo asociacijų, nacionalinių ir regioninių sektorių platformų) atstovai;

14. apgailestauja, kad nesilaikoma Vokietijos pirmininkavimo laikotarpiu priimtų Tarybos išvadų dėl būsimo glaudesnio bendradarbiavimo ES, kuriose siūloma taikyti principą „iš viršaus į apačią“, nepakankamai atsižvelgiant į esamas struktūras (pvz., regioninius ir (arba) nacionalinius miškų inventorius) apimtų nuostatas ir priemones, už kurias išimtinai atsako Komisija, kuri nėra atsakinga už miškininkystės politiką, ir kuriomis neužtikrinamas deramas kompetentingo patarimojo komiteto dalyvavimas;

15. pripažįsta bendrus Europos miškų strategijos tikslus užtikrinti gerą miškotvarkos praktiką valstybėse narėse ir regionų bei vietos valdžios institucijose, tačiau atkreipia Komisijos dėmesį į tai, kad reikia rasti pusiausvyrą tarp miškotvarkos, įskaitant apsaugą kaip miškotvarkos galimybę, aplinkosaugos, socialinių ir ekonominių funkcijų, ir pabrėžia, kad svarbu gerbti ir išlaikyti miškų įvairovę ir planavimo bei tvarios miškotvarkos praktiką ir rotacijos laikotarpius valstybėse narėse ir regionų bei vietos valdžios institucijose;

(?) OL C 152, 2022 4 6, p. 169.

16. pažymi, kad žvelgiant iš pagrindinių miškininkystės sektoriaus suinteresuotųjų subjektų (privatų ir viešųjų savininkų, specialistų, ūmonių ir didelės miškininkystės srities mokslo bendruomenės dalies) perspektyvos, ES miškų strategijos metodai neviseškai atitinka realybę vietoje, ir atkreipia dėmesį į tai, kad tvarios miškotvarkos praktika, atrodo, nėra nukreipta tinkama linkme ir todėl turėtų būti iš esmės pakeista;

17. pripažįsta, kad iš duomenų matyti biologinės įvairovės mažėjimas kai kuriose teritorijose ir netinkama tinklui „Natura 2000“ priklausančių buveinių apsaugos būklė; taip iš dalies yra dėl to, kad nėra tinkamos jų valdytojams skirtos paskatų sistemos (kainos, išorinių sąnaudų atlyginimas, regionų lygmeniu pritaikyta ir racionali reglamentavimo sistema). ES miškų strategijoje turėtų būti sprendžiami šie esminiai klausimai, skiriant papildomų lėšų iš ES ir valstybių narių biudžetų; ragina glaudžiau bendradarbiauti skatinant priemones ekosistemai atkurti, įskaitant pažeistų miško ekosistemų atstatymo tikslus;

18. mano, kad daugiafunkcė miškininkystė yra neatsiejama daugumos regionų, ypač tų, kurie jaučia didžiausią klimato kaitos poveikį, tvarios miškotvarkos priemonė ir, kadangi miškų savininkai ir miškus valdantys specialistai iš esmės yra išipareigoję saugoti biologinę įvairovę ir kitas miškų ekosistemines paslaugas, mažinti miškų gaisrų pavojų ir dažnumą, kartu siekdami, kad jie taptų atsparesni, gyvybingesni ir augantys, todėl jie aktyviai prisideda išsaugant vietos ekonomiką ir pragyvenimo šaltinius kaimo vietovėse;

19. rekomenduoja taikyti daug sistemingesnį požiūrį, integruojant tvarios miškotvarkos įvairovę ir sudėtingumą, neapsiribojant kirtimų ir prieaugio rodikliais, nuosavybės teises ir realijas, su kuriomis susiduria savininkai, specialistai, viešosios ir privačios ūmonės ir vietos bei regionų valdžios institucijos, taip pat Europos miškininkystės sektoriaus laimėjimus darnaus vystymosi srityje, ir mano, kad miškų apsaugai tam tikrose srityse turi būti skiriama parama, įskaitant ekonominę paramą, skirtą tvariam aktyviam valdymui, kuriuo siekiama kuo labiau padidinti teigiamą ekosisteminių paslaugų išorės poveikį ir užkirsti kelią būklės blogėjimui, įskaitant aplinkos būklės blogėjimą, kurį lemia miško plotų apleidimas;

20. biologinės įvairovės klausimu, norėtų pabrėžti, kad kai kuriuose Europos Sąjungos atokiausiuose regionuose yra neliestų, atogrąžų ir subtropinių miškų, kurie yra išskirtinė laboratorija moksliniams tyrimams, specializacijai ir inovacijoms (pavyzdžiui, farmacijos moksliniams tyrimams ir augalų ekstraktų gamybai). Atokiausių regionų biologinė įvairovė sudaro beveik 80 proc. Europos biologinės įvairovės ir atlieka labai svarbų vaidmenį užtikrinant planetos ekologinę pusiausvyrą. Vietos ir regionų valdžios institucijos yra svarbios šio turto sergėtojos, todėl joms turėtų būti skiriama derama parama jo valdymui ir išsaugojimui;

21. mano, kad nors ES miškų strategija yra glaudžiai susijusi su Biologinės įvairovės strategija ir tai iš tikrųjų gali užtikrinti nuoseklumą šiuo klausimu, nagrinėjamoje strategijoje reikėtų laikytis kitokio – įtraukesnio ir sistemingesnio – požiūrio, kad veiksmai būtų efektyviai ir nuosekliai suderinti su bendros politikos tikslais žaliosios pertvarkos ir klimato kaitos srityse, kad būtų pasiekti ES aplinkos apsaugos, socialiniai ir augimo tikslai, įskaitant žaliąsias darbo vietas; tai ES miškų strategijoje leistų užtikrinti būtiną ir esminę atitinkamų ES politikos krypčių, turinčių įtakos tvariai miškotvarkai, darną ir būtų skatinamas potencialus sektoriaus indėlis siekiant su žaliuoju kursu susijusių darnaus vystymosi tikslų;

Būtina užtikrinti didesnę Komisijos tarnybų horizontalumą

22. teigiamai vertina ES miškų strategiją, kuri yra Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD, Aplinkos GD ir Klimato politikos GD bendro darbo rezultatas, tačiau rekomenduoja integruoti įvairius su miškininkystės sektoriumi dirbančius Komisijos padalinius (Mokslinių tyrimų ir inovacijų GD, Energetikos GD, Regioninės ir miestų politikos GD), kad sistemiškai ir įtraukiai būtų integruoti visi socialiniai, ekonominiai ir aplinkosauginiai aspektai ir pasekmės, nes kitaip šios strategijos modelis gali būti neišsamus ir dalinis;

23. rekomenduoja aiškiai apibrėžti Miškų nuolatinio komiteto, kaip vieno iš pagrindinių ES miškų strategijos dalyvių, vaidmenį, kad būtų galima išreikšti šio sektoriaus ir kitų pagrindinių suinteresuotųjų subjektų nuomonę, sudarant sąlygas aktyviai naudoti miškus įvairiuose ES regionuose;

24. be to, rekomenduoja atsižvelgti į teritorijų morfologiją, turint omenyje tai, kad, pirma, reikia naujovių ir investicijų į infrastruktūrą siekiant palengvinti logistiką ir sudaryti sąlygas skaitmeninimui, kuris modernizuotų miškų vertės grandines, nes tai yra svertas prieš išteklių praradimo ir gyventojų skaičiaus mažėjimo reiškinius, ir, antra, tinkamos paskatų sistemos;

Regionų ir vietos lygmens vaidmuo

25. rekomenduoja atsižvelgti į miškų teritorinį matmenį, kaip antai žemės naudojimą (šiuo metu sudaro 43 proc., tačiau ši dalis didėja), daugiausia regionuose, kuriuose mažai gyventojų (atokūs regionai, kalnai, šalto klimato vietovės, potvynių zonos, vietovės, kuriose prastas dirvožemiais), integruojant valstybių narių ir regionų bei vietos valdžios institucijų žemės valdymo ir kovos su gyventojų skaičiaus mažėjimu politiką;

26. mano, kad būtina pripažinti ne tik subsidiarumo principą, bet ir pasidalijamąją kompetenciją miškų ir kraštovaizdžio išsaugojimo srityse, susijusią su įvairiais aplinkosaugos teisės aktais, kurie turi įtakos miškininkystės politikai, atsižvelgiant į įvairias miškininkystės praktikos gaires ir skirtingus valstybių narių miško išteklius biologinės, socialinės, ekonominės ir kultūrinės miškų įvairovės įvairiuose ES regionuose kontekste;

27. pabrėžia poreikį nustatyti Europos lygmeniu sutartus principus dėl pagrindinių ES miškų strategijos aspektų. Tačiau nacionaliniu lygmeniu turi būti galima nuspręsti, kokių priemonių reikia tikslams pasiekti, kad jie atitiktų už miškus atsakingų vietos ir regionų valdžios institucijų politiką ir taisykles; akcentuoja, kad tvari miškotvarka, viso šio sektoriaus konkurencingumas ir pelningumas bei tinkamos politikos nuoseklumas yra miškų apsaugos garantas;

Siekiant spręsti pagrindinius ES uždavinius, būtina suderinti miškų aplinkosaugos, socialines ir ekonomines funkcijas

28. mano, kad ES miškų strategijoje turi būti pakankamai įtvirtinta visų miško ekosisteminių paslaugų svarba, todėl miškų bioekonomikos strategija ir tvari miškotvarka neturėtų pažeisti miškų funkcijų pusiausvyros, įskaitant įvairių ekosisteminių paslaugų teikimą. Jei pirmenybė teikiama tik vienam aspektui, pusiausvyra sutrikdoma;

29. pabrėžia, kad 2018 m. ES miškininkystės sektoriuje (miškotvarka ir kirtimas, medienos ir popieriaus pramoninis perdirbimas) tiesiogiai dirbo 2,1 mln. žmonių, o jo bendroji pridėtinė vertė siekė 109 855 mln. EUR. Dar 1,2 mln. žmonių dirbo medinių baldų gamybos ir popierinių leidinių spausdinimo sektoriuose, kurių bendroji pridėtinė vertė atitinkamai siekė 25 000 mln. EUR ir 31 000 mln. EUR. 2018 m. miško pramonės sektoriuose veikė 397 000 įmonių, t. y. 15 proc. visų gamybos įmonių. Be to, 4 mln. papildomų darbo vietų buvo sukurta bioenergijos, medinių statinių ir nemedieninių miško produktų sektoriuose;

30. pažymi, kad biologinės įvairovės išsaugojimas, ekosistemų atkūrimas ir anglies dioksido absorbentų didinimas yra esminiai ES miškų strategijos elementai, tačiau viena iš opiausių problemų yra tai, kad trūksta suderinamumo su klimato ir tvaraus socialinio ir ekonominio augimo tikslais;

31. atkreipia dėmesį į socialinį miškų aspektą ES, nes 60 proc. miškų ploto priklauso daugiau kaip 16 mln. privačių miškų savininkų, kurių didžioji dauguma yra smulkūs savininkai, išsibarstę po visus regionus, o vienam savininkui vidutiniškai tenka trylika hektarų;

32. nurodo, kad tvarios miškotvarkos principai atspindi tvarumą pasauliniu mastu, t. y. ekologiniu, ekonominiu ir socialiniu požiūriu, todėl tvari miškotvarka turi būti suprantama kaip geriausias būdas valdyti išsaugant arba išsaugoti valdant, taigi ir būdas panaikinti tariamą išsaugojimo ir valdymo dichotomiją, labiau grindžiamą politiniu diskursu, o ne tikrąja valdymo praktika vietoje;

33. atkreipia dėmesį į tai, kad vietos ir regionų valdžios institucijoms priklausantys miškai sudaro apie 14 proc. (22 mln. hektarų) viso miško ploto. Vietos ir regionų valdžios institucijos ne tik yra miškų savininkės, bet ir valdo bei administruoja miškų politikos ir biudžetų įgyvendinimą, vykdo įstatymus ir teikia tvarios miškotvarkos paramą privatiems savininkams, o tai visada daroma pagal miškų politiką, kuri priklauso valstybės narės kompetencijai, ir pagal ES iniciatyvas, parengtas pagal įvairių sektorių politiką, visada siekiant suderinti aplinkosaugines, socialines ir ekonomines miškų funkcijas;

34. pažymi, kad per proceso eigoje vykusias diskusijas ima aiškėti klaidinanti aplinkosaugos ir socialinių bei ekonominių miškų funkcijų dichotomija, dėl kurios vyksta šališkos diskusijos ir dėmesys nukreipiamas nuo pagrindinio tikslo – darnaus vystymosi: mūsų miškų sveikatos apsaugos ilguoju laikotarpiu, gebėjimo kovoti su klimato krize pasitelkiant atsparias ekosistemas, tvaraus išteklių valdymo ir atsakingo bei veiksmingo jų produktų perdirbimo, siekiant užtikrinti milijonų Europos piliečių gerovę ir gyvenimo būdą;

35. rekomenduoja stiprinti ES miškų strategijos turinį, atsižvelgiant į tam tikrus aplinkos tikslus (vandenį, dirvožemį, kraštovaizdį), ir daugiau dėmesio skirti svarbiam tvariai tvarkomų ir pramoniniu būdu perdirbtų miško produktų indėliui į bioekonomiką, kuri yra pagrindinis Europos žaliojo kurso ramstis. Šių produktų atveju svarbu finansuoti technologiniu požiūriu novatoriškus procesus, kad būtų vystomas įvairaus pobūdžio verslas – pirmiausia, sustiprintos pirminio perdirbimo įmonės, kurios yra silpnoji miško ir medienos tiekimo grandinės grandis ir kurios turi didžiausią potencialą kuo geriau panaudoti vietos išteklius;

36. rekomenduoja daugiau dėmesio skirti tvarios miškotvarkos apibrėžtims ir priemonėms, kuriomis siekiama gerinti vandens ciklus ir dirvožemio apsaugą, ypač Viduržemio jūros ir kalnų ekosistemose, ir pabrėžia, kad reikia stiprinti rodiklius, siekiant pagerinti tvarią miškotvarką, nes tai yra būtina ilgalaikio ekosistemų paslaugų teikimo sąlyga;

37. rekomenduoja iš naujo nustatyti tikslus, kuriais siekiama geriau informuoti apie pastangas užtikrinti tvarią pusiausvyrą ir suderinamumą tarp miškų aplinkosaugos, socialinių ir ekonominių funkcijų, grindžiamų tvaria ir daugiafunkce miškotvarka įvairiuose miškų regionuose (borealiniuose, Viduržemio jūros regiono, kalnų ir miesto miškuose), neatsisakant biologinės įvairovės apsaugos ir kitų aplinkosaugos paslaugų;

38. mano, kad ES miškų strategijoje daugiau dėmesio turėtų būti skiriama įtraukimo ir lygybės skatinimui miškų sektoriuje; taip pat mano, kad naujoji ES miškų strategija turėtų, laikantis naujosios ES lyčių lygybės strategijos (2020 m. kovo mėn.), skatinti teisingesnį lyčių dalyvavimą darbo rinkoje, kad būtų galima atskleisti visą miškų sektoriaus potencialą;

39. rekomenduoja atkreipti dėmesį į miškų vaidmenį atokiose, kalnuotose ar nepalankiausioje padėtyje esančiose vietovėse, kuriose miško plotų procentinė dalis yra didesnė ir kurios susiduria su didesne gyventojų skaičiaus mažėjimo rizika, taip pat kuriose miškų vertės grandinės yra pagrindiniai užimtumo ir ekonominės veiklos, susijusios su miškų išteklių telkimu ir pirmuoju perdirbimu, šaltiniai;

40. pažymi, kad miškų vaidmuo plėtojant žiedinę bioekonomiką pristatomas labiau kaip rizika, o ne kaip galimybė, ir pabrėžia, kad ekologiški produktai atlieka svarbų vaidmenį mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro vartojant mažiau iškastinės kilmės kuro ir medžiagų, nes tai vienas iš pagrindinių Komisijos nustatytų tikslų; tačiau mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro reikia atsižvelgti į miško produktų gyvavimo ciklo vertinimą ir į pakopinio naudojimo principą, pirmenybę teikiant ilgaamžių produktų gamybai;

41. rekomenduoja skatinti medienos produktų ir nemedieninių miško produktų perdirbimą vietoje, kad būtų sumažintas poveikis aplinkai;

42. palankiai vertina Konferencijos dėl Europos ateities piliečių forumo rekomendaciją, kurioje raginama ypatingą dėmesį skirti eksploatuojamų arba sunaikintų miškų atkūrimui ir miško įveisimui vietovėse, kuriose nualintas dirvožemis, taip pat skatinti atsakingesnius sprendimus siekiant geriau panaudoti medieną⁽⁸⁾;

43. rekomenduoja iš naujo apibrėžti ES miškų strategijos tikslus ir sinergiją su 2012 m. bioekonomikos strategija, peržiūrėta 2018 m.⁽⁹⁾, integruojant ir populiarinant miško produktus: tiek medieną (ne tik statybinę medieną, bet ir biokompozitines medžiagas, biodegalus, skirtus biologinių žaliavų perdirbimo įmonėms ir didelės pridėtinės vertės produktams chemijos, maisto ir kosmetikos parfumerijos pramonėje), tiek nemedieninius miško produktus (kamštieną,

⁽⁸⁾ Konferencijos dėl Europos ateities piliečių forumo rekomendacija dėl klimato kaitos ir aplinkos.

⁽⁹⁾ COM(2018) 673 *final* ir SWD(2018) 431 *final*.

grybus, laukines uogas ir vaisius, aromatinius ir vaistinius augalus, dervas), atsižvelgiant į jų, kaip anglies dioksido absorbentų, indėlį į klimato kaitos švelninimą per visą jų gyvavimo ciklą ir pakeičiamąjį poveikį kitoms medžiagoms, kurios išmeta daug ŠESD;

44. rekomenduoja iš naujo apibrėžti tikslus ir sinergiją su 2020 m. Nauju žiedinės ekonomikos veiksmų planu⁽¹⁰⁾, kuris yra pagrindinis Europos žaliojo kurso ramstis, skatinant miško produktų naudojimą ir perdirbimą visose šių produktų atliekų apdirbimo ir naudojimo grandinėse;

45. rekomenduoja sukurti sistemą, pagal kurią daugumos įmonių vykdoma geriausia patirtis (optimizuotas, racionalus ir atsakingas išteklių naudojimas, kilmės grandinės sertifikavimas, ekologinis projektavimas, energijos vartojimo efektyvumas, medžiagų ar atliekų naudojimas energijai gauti) būtų perduodama visam su mišku susijusiam pramonės sektoriui;

46. pabrėžia, kad ES miškų strategijos tikslas turėtų būti pripažinti miškų ne tik kaip anglies dioksido absorbentų, bet ir kaip anglies sancaupų, kurias būtų galima didinti ir taip iš esmės prisidėti prie ES poveikio klimatui neutralumo tikslo įgyvendinimo iki 2050 m., svarbą; pabrėžia, kad vertinant alternatyvų miško produktų poveikį reikia atsižvelgti į poveikį per visą gyvavimo ciklą, kad būtų galima įvertinti visą miškininkystės sektoriaus potencialą švelninant klimato kaitą; pažymi, kad miškams senstant mažėja jų grynasis anglies dioksido absorbavimo poveikis;

47. rekomenduoja nustatyti aiškias miškų apibrėžtis, atskiriant bent jau pirmąsias miškus, kurie niekada nebuvo tvarkomi (0,7 proc. visų miškų), nuo anksčiau tvarkytų ir per pastaruosius dešimtmečius apleistų miškų, siekiant veiksmingai apsaugoti pirmąsias miškus, ypač kai kuriuose Vidurio ir Rytų Europos regionuose, ir atgaivinti kalnus, kurių tvarkymas buvo apleistas, o dėl to kyla miškų gaisrų, ligų ir kenkėjų pavojus;

48. mano, kad bioenergija turėtų būti vertinama kaip galimybė imtis tvarios miškotvarkos veiksmų ir kaip atsinaujinantis šaltinis, skirtas pramoninių šalutinių produktų transformavimo ir perdirbimo procesams, kaip numatyta 2018 m. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvoje⁽¹¹⁾; mano, kad bioenergija yra svarbi Europos energetiniam saugumui ir nepriklausomybei nuo iškastinio kuro;

49. rekomenduoja persvarstyti siūlomus bioenergijos arba su miškininkyste susijusios veiklos tvarumo kriterijų pakeitimus, nes dėl kai kurių siūlomų priemonių gali padidėti našta vietos ir regionų valdžios institucijoms, kaip miškų savininkams ir institucijoms, atsakingoms už tvarią miškininkystę daugelyje valstybių narių, nes apribojimai, susiję su griežta teisine 10 proc. miškų apsauga, lems labai dideles kompensacijas, nesant aiškaus Komisijos finansinio įsipareigojimo; mano, kad turėtų būti taikomi 2018 m. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvoje nustatyti bioenergijos tvarumo kriterijai;

50. mano, kad socialinis ir ekonominis miškininkystės sektoriaus vaidmuo daugelyje regionų yra labai svarbus kaimo plėtrai ir vietos ekonomikai, ir apgailestauja, kad ES miškų strategijoje nenustatyta, kad vienas iš prioritetinių tikslų yra aiškiai ir nedviprasmiškai didinti medienos ir nemedieninių miško produktų naudojimą, taip pat jų pramoninį perdirbimą Europos įmonėse (daugiausiai kaimo regionuose įsikūrusiose MVL), remiantis tvarios miškotvarkos principais ir atsižvelgiant į žaliąją bioekonomiką;

51. mano, kad įgyvendinant ES miškų strategiją būtina ne tik skatinti ir stiprinti švietimą tvarios miškotvarkos klausimais visose srityse, ypač mokyklose ir pilietinės visuomenės organizacijose, bet ir vykdyti sklaidos žiniasklaidoje kampanijas, siekiant pašalinti ES piliečių žinių apie tvarios miškotvarkos praktiką ir jos trigubą ekologinį, ekonominį ir socialinį aspektą trūkumą;

⁽¹⁰⁾ COM(2020) 98 final.

⁽¹¹⁾ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

52. mano, kad į ES miškų strategiją turėtų būti įtrauktas tarptautinis aspektas, kuriuo būtų siekiama sustabdyti pasaulinį miškų naikinimą ir biologinės įvairovės nykimą, naudojantis tvarios miškotvarkos patirtimi, perduodamomis žiniomis ir gerąja patirtimi valstybėse narėse bei daugelyje vietos ir regionų valdžios institucijų; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl Reglamento dėl tam tikrų su miškų naikinimu ir alinimu siejamų prekių ir produktų tiekimo Sąjungos rinkai ir jų eksporto iš Sąjungos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 995/2010⁽¹²⁾, kuriuo siekiama sumažinti prekių, susijusių su miškų naikinimu ir miškų alinimu pasaulyje, importą; be to, pabrėžia, kad kartu su pasiūlymu pateikta Subsidiarumo lentelė⁽¹³⁾, kurioje išdėstyta išsami analizė, skirta subsidiarumo klausimams spręsti;

Poreikis pasiekti sutarimą moksliniu ir techniniu lygiu

53. rekomenduoja ES miškų strategijoje atkreipti dėmesį į puikius pastarųjų dešimtmečių gerosios miškų praktikos Europos miškuose rezultatus (nuolatinis miškų plotų augimas, anglies dioksido absorbentų augimas, saugomų teritorijų ir ekosistemų skaičiaus didėjimas, didėjantys kirtimai, atsakingų ūmonių ir pramonės šakų plėtra, geresni tvarios miškotvarkos srities ir miškininkystės subjektų mokymai); siūlo ES miškų strategijoje aiškiai pripažinti šį darbą, kuris leido ES tapti pasauline gerosios miškininkystės praktikos lydere ir kuris yra pavyzdys kitoms šalims;

54. primygtinai ragina laikytis tvarios miškotvarkos apibrėžčių, ypač „Forest Europe“ proceso, nustatytų ES ir jos valstybių narių prisiimtais tarptautiniais įsipareigojimais;

55. rekomenduoja atlikti papildomus tyrimus dėl galimo įgyvendinimo planavimo, siekiant, kad būtų išvengta sutapimo su esamomis sistemomis, ir patikslinti sinergiją, pridėtinę vertę ir sąnaudų bei naudos santykį, kuriuos gali turėti siūlomas gamtiškosios miškotvarkos sertifikavimas ir nepriklausomas ES sertifikatas, taip pat strateginiai miškų planai, atsižvelgiant į tarptautiniu mastu pripažintas ir įgyvendinamas dabartines miškų sertifikavimo sistemas (PEFC, FSC) ir į valstybėse narėse ir regionų bei vietos valdžios institucijose jau parengtas tvarios miškotvarkos strategijas, planus ir programas; taip pat trūksta paaiškinimų, ar naujoji sistema turėtų būti privaloma ar savanoriška, taip pat nėra teisinio pagrindo, kuriuo remiantis būtų vykdomi tokie veiksmai;

56. ragina aiškiai nurodyti visą miškų neekstrakcinę naudą;

57. ragina peržiūrėti ir išanalizuoti visos Europos miškų mokslo ekspertų, įskaitant miškų ekologus, atliktus vertinimus, kuriuose įspėjama, kad siūloma politika gali būti nepakankamai atsižvelgiama į galimą riziką, susijusios su dideliais trikdžiais (gaisrais, uraganais, gausiu sniegu ir kenkėjais), padidėjimą, ypatingą dėmesį skiriant tiems miškams, kurie yra ypač pažeidžiami dėl kritinės klimato padėties;

58. siūlo siekti didesnio konsensuso, paremto moksliniais ir techniniais įrodymais, dėl prielaidų, kuriomis pagrįsta tiek ES miškų strategija, tiek ir Biologinės įvairovės strategija, įtraukiant reprezentatyvią mokslinių ekspertų grupę, turinčią labai patikimos ir pasitvirtinusios patirties, apimančios visus miško vertės grandinės aspektus ir įvairius Europos miškų tipus;

59. mano, kad tam tikromis moksliniais tyrimais patvirtintomis sąlygomis kai kuriose „Natura 2000“ teritorijose saugomos buveinės, jei joms kyla grėsmė arba pavojus dėl su klimato kaita susijusių trikdžių, gali būti remiamos, kad taptų atsparesnėmis ekosistemomis;

60. pripažįsta ir palankiai vertina pasiūlymą dėl patikimo duomenų rinkimo ir šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad svarbu paskelbti naują pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl ES miškų stebėjimo, ataskaitų teikimo ir duomenų apie juos rinkimo;

⁽¹²⁾ COM(2021) 706 *final*.

⁽¹³⁾ SWD(2021) 325 *final*.

Prieš įgyvendinant strategiją reikia patikslinti svarbius aspektus

61. mano, kad ES miškų strategijoje nenustatytas nuoseklus ir visapusiškas Europos miškininkystės sektoriaus 2030 m. tikslas, tačiau ji apima keletą veiksmų ir iniciatyvų, kurių daugelis vis dar yra neaiškūs ir tik kai kurie turi orientacinį tvarkaraštį;

62. mano, kad įgyvendinant ES miškų strategiją pirmiausia reikia išaiškinti sąvokas ir veiksmus ir parengti veiksmų planą, kuriame būtų aiškiau apibrėžti tikslai, taikymo sritis, terminai ir atsakomybė; šiame veiksmų plane turėtų būti pripažinta valstybių narių, regionų ir vietos valdžios institucijų bei sektorių veikėjų pozicija dėl ES miškų strategijos ir joje pateikiami argumentai dėl siūlomų tolesnių veiksmų; strategijoje taip pat turėtų būti atsižvelgta į RK, Europos Parlamento ir visų su miškininkystės sektoriumi susijusių suinteresuotųjų subjektų nuomones;

63. rekomenduoja paaiškinti, kaip nauji tvarios miškotvarkos rodikliai, ribinės vertės ir intervalai bus susieti su iniciatyvos FOREST EUROPE tvarios miškotvarkos kriterijais ir rodikliais, atsižvelgiant į tai, kad ES ir jos valstybės narės yra pasirašiusios šią iniciatyvą; mano, kad taip pat reikia informacijos apie teisinį pagrindą, kuriuo būtų galima pagrįsti šį veiksmą, ir apie tai, ką reiškia „savanoriška pradžia“ kalbant apie galimus veiksmus ateityje, taip pat reikėtų paaiškinti tvarios miškotvarkos ir gamtiškumo sąvokos ryšį;

64. rekomenduoja su valstybėmis narėmis ir sektorių suinteresuotaisiais subjektais išsamiai aptarti mokėjimo už ekosistemines paslaugas plėtojimo mastą ir galimybes, o vėliau atlikti patikrą realiomis sąlygomis, siekiant įvertinti, ar pasitelkiant ES miškų strategijoje numatytus finansinius mechanizmus (BŽŪP, anglies dioksido kiekį dirvožemyje didinantį ūkininkavimą ir anglies dioksido kiekio sertifikavimą) būtų įmanoma pasiekti numatytus tikslus;

65. palankiai vertina ES masto ir koordinuotos miškų stebėsenos taikymą, tačiau mano, kad reikia įvertinti naujo pasiūlymo dėl ES miškų stebėjimo, ataskaitų teikimo ir duomenų rinkimo pridėtinę vertę bei sąnaudų ir naudos santykį, taip pat esamus ir trūkstamus duomenis ir informaciją, kartu pripažįstant, kad nuotoliniai duomenys, įskaitant per palydovus ir kitomis priemonėmis gaunamą informaciją, yra ekonomiškai efektyvus būdas tobulinti žinių bazę, papildant esamus ir vykdomus nacionalinius miško inventorių; šiuo atžvilgiu pagrindiniai aspektai, į kuriuos reikėtų atkreipti dėmesį, yra subsidiarumas, išlaidos ir administracinė našta. Miškų stebėseną visoje ES gali suteikti pridėtinės vertės, jei ją remtų valstybės narės bei vietos ir regionų valdžios institucijos ir jei ji bus grindžiama nacionalinių ir regioninių miškų inventorizacijų metu surinktais duomenimis ir „Forest Focus“ patirtimi. Be to, turi būti aiškiai apibrėžtas nacionalinių strateginių planų pobūdis (savanoriškas ar privalomas), formatas ir aiškus tikslas, o miškų savininkams sukurtos ekonomiškai efektyvios paskatos prisidėti prie duomenų rinkimo;

Tvariai miškotvarkai reikia didesnio Europos finansavimo

66. rekomenduoja skirti aiškių ir realių finansinių išteklių, kadangi nors gerokai padidėjęs ES finansavimas tvariam miškų valdymui ir biologinės įvairovės apsaugai gali būti siejamas su ES miškų strategija, dėl priklausomybės nuo lėšų, kurios jau skirtos ir paskirstytos kitiems uždaviniams įgyvendinti (pvz., BŽŪP), taip pat nepaskyrus finansavimo iš kitų ES fondų (tai susiję „Brexit“ aplinkybėmis, ekonomikos krize po COVID-19 ir didėjančia infliacija), abejotina, kad trumpuoju arba vidutinės trukmės laikotarpiu dabartinis nepakankamas ES finansavimas miškų sektoriui ir biologinei įvairovei staiga bus padidintas.

67. rekomenduoja Komisijai padėti vietos ir regionų valdžios institucijoms užtikrinti, kad tvariai miškotvarkai būtų galima lengviau skirti turimų Europos fondų (EŽŪFKP, ERPF, priemonės „NextGenerationEU“) lėšų, supaprastinant administracinius procesus;

68. rekomenduoja skirti daugiau finansinių išteklių mokymui, moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai bei žinių perdavimui Europos ir tarptautiniu lygmenimis, kad būtų bendradarbiaujama šioje srityje, perduodama ir įgyvendinama geroji tvarios miškotvarkos ir su miškų vertės grandinėmis susijusi patirtis visuose Europos ir pasaulio;

69. mano, kad naująja ES miškų strategija turėtų būti skatinamos iniciatyvos, kuriomis siekiama kurti tarpregioninio bendradarbiavimo ir finansavimo platformas, susijusias su miškais ir ekonomikos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu.

Briuselis, 2022 m. balandžio 28 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Apostolos TZITZIKOSTAS

III

(Parengiamieji aktai)

REGIONŲ KOMITETAS

149-OJI RK PLENARINĖ SESIJA, 2022 4 27–2022 4 28

Europos regionų komiteto nuomonė „Siekiant socialiai teisingo žaliajo kurso įgyvendinimo“

(2022/C 301/12)

Pranešėjas	Csaba BORBOLY (RO/EPP), Hargitos regiono tarybos pirmininkas, Rumunija
Pamatiniai dokumentai:	Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo įsteigiamas Socialinis klimato fondas COM(2021) 568 final Pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos, kuria pakeičiama Sąjungos energinių produktų ir elektros energijos mokesčių struktūra (nauja redakcija) COM(2021) 563 final

I. SIŪLOMI PAKEITIMAI

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo įsteigiamas Socialinis klimato fondas

COM (2021) 568 final

1 pakeitimas

7 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
norint įgyvendinti išsipareigojimus siekti poveikio klimatui neutralumo, Sąjungos klimato ir energetikos srities teisės aktai buvo peržiūrėti ir iš dalies pakeisti siekiant paspartinti išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą;	norint įgyvendinti išsipareigojimus siekti poveikio klimatui neutralumo, Sąjungos klimato ir energetikos srities teisės aktai buvo peržiūrėti ir iš dalies pakeisti siekiant paspartinti išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą. Tie pakeitimai turėtų atitikti Europos socialinių teisių ramsčio principus, kuriais užtikrinama, kad visi galėtų visapusiškai pasinaudoti teisingos pertvarkos teikiama nauda ir kad niekas nebūtų paliktas nuošalyje. Naujasis Socialinis klimato fondas padėtų apsaugoti ir įgalinti pažeidžiamiausius namų ūkius ir judumo naudotojus siekiant visoje Europoje panaikinti energijos ir judumo nepriteklių.

Paiškinimas

Savaime suprantama.

2 pakeitimas

8 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>tie pakeitimai turi skirtingą ekonominį ir socialinį poveikį įvairiems ekonomikos sektoriams, piliečiams ir valstybės narėms. Visų pirma pastatų ir kelių transporto sektoriuose išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų įtraukimas į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB ⁽¹⁾ taikymo sritį turėtų būti papildoma ekonominė paskata investuoti į iškastinio kuro suvartojimo mažinimą ir taip paspartinti išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą. Tai kartu su kitomis priemonėmis vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu turėtų sumažinti išlaidas pastatams ir kelių transportui, taip pat suteikti naujų galimybių kurti darbo vietas ir investuoti;</p> <p>⁽¹⁾ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).</p>	<p>tie pakeitimai turi skirtingą ekonominį ir socialinį poveikį įvairiems ekonomikos sektoriams, namų ūkiams, labai mažoms ir mažosioms įmonėms, regionams ir miestams bei valstybės narėms. Visų pirma pastatų ir kelių transporto sektoriuose išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų įtraukimas į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB ⁽¹⁾ taikymo sritį turėtų būti papildoma ekonominė paskata investuoti į iškastinio kuro suvartojimo mažinimą ir taip paspartinti išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą. Tai kartu su kitomis priemonėmis vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu turėtų sumažinti išlaidas pastatams ir kelių transportui, taip pat suteikti naujų galimybių kurti darbo vietas ir investuoti;</p> <p>⁽¹⁾ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).</p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

3 pakeitimas

10 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>iškastinio kuro kainų padidėjimas gali padaryti neproporcingai didelį poveikį pažeidžiamiems namų ūkiams, pažeidžiamoms labai mažoms įmonėms ir pažeidžiamiems transporto naudotojams, kurie didesnę dalį savo pajamų išleidžia energijai ir transportui, kurie tam tikruose regionuose neturi galimybės naudotis alternatyviais, įperkama judumo ir transporto sprendimais ir kuriems gali pritrūkti finansinių pajėgumų investuoti į iškastinio kuro suvartojimo mažinimą;</p>	<p>iškastinio kuro kainų padidėjimas gali padaryti neproporcingai didelį poveikį pažeidžiamiems namų ūkiams, pažeidžiamoms labai mažoms ir mažosioms įmonėms ir pažeidžiamiems judumo naudotojams, kurie didesnę dalį savo pajamų išleidžia energijai ir transportui, kurie tam tikruose regionuose neturi galimybės naudotis alternatyviais, įperkama judumo ir transporto sprendimais ir kuriems gali pritrūkti finansinių pajėgumų investuoti į iškastinio kuro suvartojimo mažinimą. Šių priemonių poveikis taip pat gali labai skirtis, atsižvelgiant į konkrečias įvairių ES regionų sąlygas ir aplinkybes, ir šiuos skirtumus reikėtų aiškiai išnagrinėti;</p>

Paaiškinimas

Svarbu pabrėžti, kad reikėtų išnagrinėti ir išanalizuoti regioninius ir vietos skirtumus. Socialinio klimato fondo taikymo sritis turėtų būti išplėsta įtraukiant pažeidžiamas labai mažas ir mažąsias įmones, užuot taikius jį tik labai mažoms įmonėms.

4 pakeitimas

11 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
todėl dalis pajamų, kurios bus gautos įtraukus pastatus ir kelių transportą į Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritį, turėtų būti panaudojamos dėl šio įtraukimo atsirandančiam socialiniam poveikiui mažinti, kad pertvarka būtų teisinga ir įtrauki ir nė vieno nepaliktų nuošalyje;	todėl pajamos, kurios bus gautos įtraukus pastatus ir kelių transportą į Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritį, turi būti panaudojamos dėl šio įtraukimo atsirandančiam socialiniam ir ekonominiam poveikiui mažinti, kad pertvarka būtų teisinga ir įtrauki ir nė vieno nepaliktų nuošalyje;

Paaiškinimas

Visos pajamos, gautos iš pastatams ir kelių transportui skirtos ATLPS, bus panaudotos priemonėms, skirtoms mažinti socialinį poveikį, kurį sukelia anglies dioksido kainos nustatymas.

5 pakeitimas

12 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>tai dar aktualiau turint omenyje dabartinę energijos nepritekliaus lygį. Energijos nepriteklis – tai tokia padėtis, kai namų ūkiai negali gauti pagrindinių energetikos paslaugų, pavyzdžiui, vėsinimo, kai temperatūra kyla, ir šildymo paslaugų. 2018 m. duomenimis, maždaug 34 milijonai europiečių neišgalėjo palaikyti namuose pakankamos šilumos, o 6,9 % 2019 m. atliktoje ES masto apklausoje dalyvavusių Sąjungos gyventojų teigė, kad jie negali sau leisti pakankamai apšildyti savo namų⁽¹⁾. Energijos nepritekliaus stebėjimo centro skaičiavimais, iš viso energijos nepriteklių patiria daugiau nei 50 milijonų Europos Sąjungos namų ūkių. Todėl energijos nepriteklis yra vienas didžiausių Sąjungos iššūkių. Nors socialiniai tarifai ar tiesioginė pajamų parama gali iškart palengvinti energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių padėtį, sprendimų tvarumą galima užtikrinti tik imantis tikslių struktūrinių priemonių, pavyzdžiui, energetinės renovacijos;</p> <p>⁽¹⁾ 2018 m. duomenys. Eurostatas, SPGS [ilc_mdcs01]</p>	<p>tai dar aktualiau turint omenyje dabartinę energijos nepritekliaus lygį. Energijos nepriteklis – tai tokia padėtis, kai namų ūkiai negali gauti pagrindinių energetikos paslaugų, kuriomis užtikrinamas deramas gyvenimo ir sveikatos lygis, įskaitant tinkamą šildymą, vėsinimą, apšvietimą, taip pat energiją elektros prietaisams atitinkamoje valstybėje arba regione, pagal socialinę ir kitą aktualią politiką dažnai dėl mažų pajamų, didelių išlaidų energijai ir mažo energijos vartojimo veiksmingumo, sudarančių didelę jų disponuojamųjų pajamų dalį. 2018 m. duomenimis, maždaug 34 milijonai europiečių neišgalėjo palaikyti namuose pakankamos šilumos, o 6,9 % 2019 m. atliktoje ES masto apklausoje dalyvavusių Sąjungos gyventojų teigė, kad jie negali sau leisti pakankamai apšildyti savo namų⁽¹⁾. Energijos nepritekliaus stebėjimo centro skaičiavimais, iš viso energijos nepriteklių patiria daugiau nei 50 milijonų Europos Sąjungos namų ūkių. Todėl energijos ir judumo nepriteklis yra vienas didžiausių Sąjungos iššūkių. Nors šio uždavinio svarba Sąjungos lygmeniu pripažįstama jau daugiau kaip dešimtmetį įgyvendinant įvairias iniciatyvas, teisės aktus ir gaires, nėra standartinės Sąjungos lygmens energijos ar judumo nepritekliaus apibrėžties, todėl reikia rengti būtinus rodiklius jam įvertinti, visapusiškai atsižvelgiant į regionų ir vietos įvairovę, nes tik trečdalis valstybių narių yra nustatę nacionalinę energijos nepritekliaus apibrėžtį. Todėl nėra skaidrių ir palyginamų duomenų apie energijos nepriteklių Sąjungoje. Dėl šios priežasties, siekiant veiksmingai spręsti energijos nepritekliaus problemą ir įvertinti valstybių narių pažangą, turėtų būti nustatyta Sąjungos lygmens apibrėžtis. Nors socialiniai tarifai ar tiesioginė pajamų parama gali iškart palengvinti energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių padėtį, sprendimų tvarumą užtikrinti ir veiksmingai kovoti su energijos nepriteklumi galima tik imantis tikslių struktūrinių priemonių, taikant principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, įrengiant papildomus atsinaujinančiosios energijos išteklius, be kita ko, įgyvendinant bendruomenės vadovaujamus projektus, pavyzdžiui, atliekant energetinę renovaciją.</p> <p>⁽¹⁾ 2018 m. duomenys. Eurostatas, SPGS [ilc_mdcs01]</p>

Paaiškinimas

Reikėtų nustatyti aiškią ir standartizuotą energijos nepritekliaus apibrėžtį ir koncepciją, laikantis bendro, kompleksinio, lankstaus ir koordinuoto požiūrio į įvairius socialinius, techninius, ekonominius ir biudžeto aspektus.

6 pakeitimas

14 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>tuo tikslu kiekviena valstybė narė turėtų pateikti Komisijai socialinį klimato planą (toliau – planas). Šiais planais turėtų būti siekiama dviejų tikslų. Pirma, juose turėtų būti numatyti reikiami ištekliai pažeidžiamiems namų ūkiams, pažeidžiamoms labai mažoms įmonėms ir pažeidžiamoms transporto naudotojams, kad jie galėtų finansuoti ir įgyvendinti investicijas į energijos vartojimo efektyvumą, šildymo ir vėsinimo sistemų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, taip pat į netaršias ir mažataršes transporto bei judumo priemones. Antra, jais turėtų būti mažinamas iškastinio kuro kainų didėjimo poveikis pažeidžiamiausiems asmenims ir taip užkertamas kelias energijos ir su transportu susijusiam nepritekliui pereinamuoju laikotarpiu, kol šios investicijos bus įgyvendintos. Į planus turėtų būti įtrauktas investicijų komponentas, skatinantis ilgalaikį priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo klausimo sprendimą, taip pat galėtų būti numatytos kitos priemonės, įskaitant laikiną tiesioginę pajamų paramą, kad trumpuoju laikotarpiu būtų sumažintas neigiamas poveikis pajamoms;</p>	<p>tuo tikslu kiekviena valstybė narė turėtų pateikti Komisijai socialinį klimato planą (toliau – planas). Šiais planais turėtų būti siekiama dviejų tikslų. Pirma, juose turėtų būti apibrėžiami ir kartografuojami energijos ir judumo nepriteklių patiriantys namų ūkiai arba tie namų ūkiai, kuriems gresia energijos nepritekliaus rizika, pažeidžiamos labai mažos ir mažosios įmonės, ir pateikta kartu su vietos ir regionų valdžios institucijomis, socialiniais partneriais ir pilietine visuomene parengta išsami analizė apie pagrindines energijos ir judumo nepritekliaus priežastis atitinkamose teritorijose. Planuose taip pat turėtų būti nustatyti laipsniško ir veiksmingo energijos ir judumo nepritekliaus panaikinimo tikslai. Antra, energijos nepriteklių patiriantiems namų ūkiams ir judumo nepriteklių patiriantiems asmenims bei labai mažoms ir mažosioms įmonėms turėtų būti suteikiami reikiami ištekliai, kad jie galėtų finansuoti ir investuoti į visapusišką pastatų, ypač prasčiausio energinio naudingumo pastatų ir socialinio būsto, renovaciją, likusio šildymo ir vėsinimo poreikio tenkinimą naudojant atsinaujinančiąją energiją ir visiškai netaršų judumą. Į planus pirmiausia turėtų būti įtrauktas investicijų komponentas, skatinantis ilgalaikius sprendimus, kaip sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro. Galima numatyti ir kitas priemones, pvz., tiesioginę paramą, tačiau jos turėtų būti ribotos trukmės ir susietos su ilgalaikėmis investicijomis, turinčiomis ilgalaikį poveikį.</p>

Paaiškinimas

Ruošiant žemėlapią taip pat turėtų būti įtraukiami tie namų ūkiai, kuriems kol kas energijos nepritekliaus negresia, tačiau kuriems šis nepritekliaus gali grėsti artimoje ateityje dėl netinkamo izoliavimo ir kylančių energijos kainų.

7 pakeitimas

15 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>valstybės narės, konsultuodamosi su regioninėmis valdžios institucijomis, turi daugiausiai galimybių parengti ir įgyvendinti planus, kurie yra tikslingai pritaikyti prie jų vietinių, regioninių ir nacionalinių ypatumų, tokių kaip jų dabartinė atitinkamų sričių politika ir numatytas kitų atitinkamų ES fondų lėšų naudojimas. Taip galima geriausiai atsižvelgti į plačią situacijų įvairovę, specifines vietas ir regioninių valdžios institucijų žinias, mokslinius tyrimus ir inovacijas, darbo santykius ir socialinio dialogo struktūras, taip pat į nacionalines tradicijas ir kuo labiau prisidėti prie bendros paramos pažeidžiamiems asmenims efektyvumo ir veiksmingumo;</p>	<p>valstybės narės, konsultuodamosi su regioninėmis, vietais, miestų ir kitomis valdžios institucijomis, pilietinė visuomenė, ekonominiais ir socialiniais partneriais, turi daugiausiai galimybių parengti ir įgyvendinti planus, kurie yra tikslingai pritaikyti prie jų vietinių, regioninių ir nacionalinių ypatumų, tokių kaip jų dabartinė atitinkamų sričių politika ir numatytas kitų atitinkamų ES fondų lėšų naudojimas. Taip galima geriausiai atsižvelgti į plačią situacijų įvairovę, specifines vietas ir regioninių valdžios institucijų, socialinių ir ekonominių partnerių ir pilietinės visuomenės žinias, mokslinius tyrimus ir inovacijas, darbo santykius ir socialinio dialogo struktūras, taip pat į nacionalines tradicijas ir kuo labiau prisidėti prie bendros paramos pažeidžiamiems asmenims efektyvumo ir veiksmingumo;</p>

Paiškinimas

Vietos ir regionų valdžios institucijos turėtų būti pripažintos svarbiomis dalyvėmis įgyvendinant ir rengiant planus.

Tam tikrą vaidmenį taip pat turi atlikti pilietinė visuomenė ir ekonominiai bei socialiniai partneriai.

8 pakeitimas

16 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>siekiant teisingo perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos, labai svarbu užtikrinti, kad priemonės ir investicijos būtų visų pirma skirtos energijos nepriteklių patiriantiems ar pažeidžiamiems namų ūkiams, pažeidžiamoms labai mažoms įmonėms ir pažeidžiamiems transporto naudotojams. Padėti valstybėms narėms mažinti socialinį poveikį, kylantį dėl pastatų ir kelių transporto sektoriams taikomos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos, turėtų paramos priemonės, skirtos išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui mažinti;</p>	<p>siekiant teisingo perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos, labai svarbu užtikrinti, kad priemonės ir investicijos būtų visų pirma skirtos energijos nepriteklių patiriantiems ar pažeidžiamiems namų ūkiams, pažeidžiamoms labai mažoms ir mažosioms įmonėms ir pažeidžiamiems judumo naudotojams. Padėti valstybėms narėms, regionams ir miestams mažinti socialinį poveikį, kylantį dėl pastatų ir kelių transporto sektoriams taikomos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos, turėtų paramos priemonės, skirtos išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui mažinti;</p>

Paiškinimas

Subnacionalinės valdžios institucijos taip pat yra atsakingos už pažeidžiamų namų ūkių, labai mažų įmonių ir mažųjų įmonių ir judumo naudotojų apsaugą pereinamuoju laikotarpiu, tačiau tam, kad jos galėtų veiksmingai įgyvendinti savo kompetenciją, joms taip pat reikalingos paramos schemos.

9 pakeitimas

20 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>valstybės narės turėtų pateikti savo planus kartu su Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnyje nurodytais atnaujintais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais. Į planus turėtų būti įtrauktos finansuotinos priemonės, jų išlaidų sąmata ir nacionalinis įnašas. Į juos taip pat turėtų būti įtrauktos pagrindinės tarpinės ir siektinos reikšmės, kad būtų galima įvertinti priemonių įgyvendinimo veiksmingumą;</p>	<p>Valstybės narės turėtų pateikti savo planus kartu su Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnyje nurodytais atnaujintais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais, parengtais glaudžiai ir prasmingai bendradarbiaujant su vietos ir regionų valdžios institucijomis, laikantis Europos partnerystės elgesio kodekso, nustatyto Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 240/2014, principų. Į planus turėtų būti įtrauktas numatytas tikėtinas poveikis bei finansavimas skirtinguose regionuose, bent 3-uoju NUTS lygmeniu, finansuotinos priemonės, jų išlaidų sąmata ir nacionalinis įnašas. Į juos taip pat turėtų būti įtrauktos pagrindinės tarpinės ir siektinos reikšmės, kad būtų galima įvertinti priemonių įgyvendinimo veiksmingumą, ir stebėsenos sistema. Regionams turėtų būti suteikta galimybė parengti savo planą, ypač kaimo, kalnų, periferiniams ir salų regionams;</p>

Paaiškinimas

Į planus turėtų būti įtrauktas numatomo poveikio įvairiuose regionuose įvertinimas ir numatyta įgyvendinimo stebėsenos sistema, nes vietos ir regioninės valdžios institucijos geriau išmano savo vietovių socialines ir ekonomines aplinkybes. Kad fondas būtų sėkmingas, labai svarbu, kad vietos ir regionų valdžios institucijos aktyviai dalyvautų rengiant ir įgyvendinant socialinį klimato planą, nes didelė dalis priemonių, atsižvelgiant į teritorinius veiksmus ir skirtumus, turi būti įgyvendinta vietos lygmeniu.

10 pakeitimas

21 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Fondo veikla ir planai turėtų derėti su valstybių narių numatytais reformomis ir išsipareigojimais, prisiimtais pagal jų atnaujintus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, parengtus pagal Reglamentą (ES) 2018/1999, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą [mmmm/nnn] ir Tarybos [pasiūlymą dėl Direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo naujos redakcijos], Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planą ⁽¹⁾, „Europos socialinį fondą +“ (ESF+), įsteigtą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1057 ⁽²⁾, teisingos pertvarkos planus, parengtus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1056 ⁽³⁾, ir valstybių narių ilgalaikes pastatų renovacijos strategijas, parengtas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/31/ES ⁽⁴⁾, ir įgyvendinami atsižvelgiant į tas reformas ir išsipareigojimus. Siekiant užtikrinti administracinį veiksmingumą, kai taikoma, į planus įtraukta informacija turėtų atitikti pirmiau išvardytus teisės aktus ir planus;</p> <p>⁽¹⁾ Europos Vadovų Tarybos patvirtinta 2021 m. birželio 24 ir 25 d.</p> <p>⁽²⁾ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1057, kuriuo įsteigiamas „Europos socialinis fondas +“ (ESF+) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1296/2013 (OL L 231, 2021 6 30, p. 21).</p> <p>⁽³⁾ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1056, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas (OL L 231, 2021 6 30, p. 1).</p> <p>⁽⁴⁾ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).</p>	<p>Fondo veikla ir planai turėtų ne tik būti suderinti su kitais struktūriniais ir pereinamojo laikotarpio fondais, t. y. ERPF, ESF+, SF ir TPF, bet ir derėti su valstybių narių numatytais reformomis ir išsipareigojimais, prisiimtais pagal jų atnaujintus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, parengtus pagal Reglamentą (ES) 2018/1999, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą [mmmm/nnn] ir Tarybos [pasiūlymą dėl Direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo naujos redakcijos], Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą [mmmm/nnn][kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/70/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją], ir valstybių narių ilgalaikes pastatų renovacijos strategijas, parengtas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/31/ES ⁽¹⁾, ir įgyvendinami atsižvelgiant į tas reformas ir išsipareigojimus. Siekiant užtikrinti administracinį veiksmingumą, kai taikoma, į planus įtraukta informacija turėtų atitikti pirmiau išvardytus teisės aktus ir planus;</p> <p>⁽¹⁾ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).</p>

11 pakeitimas

22 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Sąjunga turėtų remti valstybes nares finansinėmis priemonėmis, kad jos įgyvendintų savo planus naudodamosi Socialinio klimato fondo lėšomis. Lėšos iš Socialinio klimato fondo turėtų būti išmokamos su sąlyga, kad pasiekiamos planuose nurodytos tarpinės ir siektinos reikšmės. Tai suteiktų galimybę veiksmingai atsivėlgti į nacionalinius ypatumus ir prioritetus, kartu supaprastinant finansavimą, sudarant palankesnes sąlygas jį įtraukti į kitas nacionalines išlaidų programas ir užtikrinant paveikų ir sąžiningą ES lėšų naudojimą;</p>	<p>Sąjunga turėtų remti valstybes nares pagal pasidalijamojo valdymo principą finansinėmis priemonėmis, kad jos įgyvendintų savo planus naudodamosi Socialinio klimato fondo lėšomis. Siekiant užtikrinti veiksmingiausių ES lėšų panaudojimą, lėšos iš Socialinio klimato fondo turėtų būti išmokamos su sąlyga, kad pasiekiamos planuose nurodytos tarpinės ir siektinos reikšmės, taip pat kad valstybės narės patvirtina teisiškai privalomus tikslus ir priemones siekiant per tam tikrą laikotarpį laipsniškai atsisakyti viso iškastinio kuro, suderintus su tikslu užtikrinti, kad visuotinis atšilimas neviršytų 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, įskaitant laipsnišką kietojo iškastinio kuro atsisakymą ne vėliau kaip iki 2030 m. ir iškastinių dujų naudojimą ne ilgiau kaip iki 2040 m.;</p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

12 pakeitimas

23 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Fondo finansinis paketas iš esmės turėtų būti proporcingas sumoms, atitinkančioms 25 % pajamų, kurias numatoma gauti 2026–2032 m. laikotarpiu, pastatus ir kelių transportą įtraukus į Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritį. Pagal Tarybos sprendimą (ES, Euratomas) 2020/2053, valstybės narės turėtų skirti tas pajamas į Sąjungos biudžetą kaip nuosavus išteklius. Valstybės narės turi pačios finansuoti 50 % visų savo plano išlaidų. Šiuo tikslu, taip pat investicijoms ir priemonėms, kuriomis siekiama paspartinti būtiną pertvarką ir palengvinti neigiamą jos poveikį patiriantiems piliečiams tenkančią našta, finansuoti valstybės narės turėtų, inter alia, naudoti savo pajamas, kurias numatoma gauti iš pastatams ir kelių transportui skirtų apyvartinių taršos leidimų prekybos, vykdomos pagal Direktyvą 2003/87/EB;</p>	<p>Fondo finansinis paketas turėtų būti proporcingas sumoms, atitinkančioms mažiausiai 25 % pajamų, kurios bus gautos 2026–2032 m. laikotarpiu, pastatus ir kelių transportą įtraukus į Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritį. Pagal Tarybos sprendimą (ES, Euratomas) 2020/2053, valstybės narės turėtų skirti tas pajamas į Sąjungos biudžetą kaip nuosavus išteklius. Valstybės narės turi pačios finansuoti 35 % visų savo plano išlaidų. Šiuo tikslu, taip pat investicijoms ir priemonėms, kuriomis siekiama paspartinti būtiną pertvarką ir palengvinti neigiamą jos poveikį patiriantiems piliečiams tenkančią našta, finansuoti valstybės narės turėtų naudoti savo pajamas, kurias numatoma gauti iš pastatams ir kelių transportui skirtų apyvartinių taršos leidimų prekybos, vykdomos pagal Direktyvą 2003/87/EB.</p> <p>Valstybės narės turėtų nustatyti 35 % mažiausią pajamų dalį, kuri būtų skirta vietos ir regionų valdžios institucijoms, kurios ją panaudotų įgyvendinant priemones, skirtas pastatų sektoriaus ir kelių transporto įtraukimo į apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą socialiniam poveikiui mažinti.</p> <p>Reiktų numatyti tam tikrą lankstumą, kad didesnę fondo dalį būtų galima skirti pažeidžiamiausiems regionams;</p>

Paiškinimas

Socialinio klimato fondo lėšų teikiamas galimybes galima išnaudoti tik padidinus bendrą finansavimą, nes pasiūlyta norma galėtų pakenkti valstybėms narėms ir regionams, kurių fiskalinis pajėgumas yra mažesnis. Vietos ir regionų valdžios institucijoms taip pat turėtų būti suteikta tiesioginė prieiga prie finansavimo ir išteklių.

13 pakeitimas

24 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p><i>socialiniam klimato fondui bus suteikta pirminė išmoka iš ES biudžeto, kuri taip pat bus papildoma metinėmis įmokomis atsižvelgiant į didesnę anglies dioksido kainą, taikant automatinį atitinkamą daugiametės finansinės programos viršutinių ribų patikslinimą siekiant toliau remti namų ūkius ir transporto naudotojus, kad būtų užtikrinama su klimato kaita susijusi pertvarka. Jis turėtų būti neatskiriama ES biudžeto dalis siekiant išsaugoti biudžeto vientisumą ir integralumą, atsižvelgti į Bendrijos metodą ir užtikrinti veiksmingą iš Parlamento ir Tarybos atstovų sudarytos biudžeto valdymo institucijos kontrolę;</i></p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

14 pakeitimas

25 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>siekiant užtikrinti veiksmingą ir nuoseklų lėšų paskirstymą ir patikimo finansų valdymo principo laikymąsi, veiksmai, kurių imamasi pagal šį reglamentą, turėtų atitikti ir papildyti vykdomas Sąjungos programas, kartu vengiant dvigubo tų pačių išlaidų finansavimo fondo ir kitų Sąjungos programų lėšomis. [...]</p>	<p>siekiant užtikrinti veiksmingą ir nuoseklų lėšų paskirstymą ir patikimo finansų valdymo principo laikymąsi, veiksmai, kurių imamasi pagal šį reglamentą, turėtų atitikti vykdomas Sąjungos, nacionalines ir, kai tinkama – regionines programas, instrumentus ir fondus, prie jų prisidėti ir juos papildyti, kartu vengiant dvigubo tų pačių išlaidų finansavimo ir užtikrinant, kad Fondas nepakeistų kitų programų, instrumentų ir fondų. [...]</p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

15 pakeitimas

1 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Įsteigiamas Socialinis klimato fondas (toliau – Fondas).	Įsteigiamas Socialinis klimato fondas (toliau – Fondas).

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Jis padeda valstybėms narėms finansuoti priemones ir investicijas, įtrauktas į jų socialinius klimato planus (toliau – Planai).</p> <p>Fondo lėšomis remiamos priemonės ir investicijos turi būti naudingos pažeidžiamiems namų ūkiams, labai mažoms įmonėms ir transporto naudotojams, kuriems pastatų ir kelių transporto sektoriuje išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų įtraukimas į Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritį daro ypač didelį poveikį, visų pirma energijos nepriteklių patiriantiems namų ūkiams ir piliečiams, neturintiems galimybės vietoj asmeninių automobilių naudotis viešuoju transportu (atokiose ir kaimo vietovėse).</p> <p>Bendras Fondo tikslas – padėti pereiti prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos, mažinant pastatų ir kelių transporto sektoriuje išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų įtraukimo į Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritį socialinį poveikį. Konkretus Fondo tikslas – remti pažeidžiamus namų ūkius, pažeidžiamas labai mažas įmones ir pažeidžiamus transporto naudotojus, teikiant laikiną tiesioginę pajamų paramą ir įgyvendinant priemones bei investicijas, kuriomis siekiama didinti pastatų energijos vartojimo efektyvumą, mažinti pastatų šildymo ir vėsinimo sistemų priklausomybę nuo iškastinio kuro, įskaitant atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimą, taip pat suteikiant geresnes galimybes naudotis netaršaus ir mažataršio judumo bei transporto priemonėmis.</p>	<p>Jis padeda valstybėms narėms ir regionams pagal pasidalijamojo valdymo principą finansuoti priemones ir investicijas, įtrauktas į jų nacionalinius ar regioninius socialinius klimato planus (toliau – Planai) kaip dalį jų struktūrinių fondų.</p> <p>Fondo lėšomis remiamos priemonės ir investicijos turi būti naudingos pažeidžiamiems namų ūkiams, labai mažoms ir mažosioms įmonėms ir transporto naudotojams, kuriems pastatų ir kelių transporto sektoriuje išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų įtraukimas į Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritį daro ypač didelį poveikį, visų pirma energijos nepriteklių patiriantiems namų ūkiams ir transporto nepriteklių patiriantiems piliečiams, įskaitant paramą asmeniniam motorizuotam judumui atokiose ir kaimo vietovėse, kuriose dėl viešojo transporto trūkumo kyla judumo problemų.</p> <p>Bendras Fondo tikslas – padėti pereiti prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos, mažinant pastatų ir kelių transporto sektoriuje išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų įtraukimo į Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritį socialinį poveikį.</p> <p>Konkretus Fondo tikslas – remti pažeidžiamus namų ūkius, pažeidžiamas labai mažas įmones ir mažąsias įmones ir pažeidžiamus judumo naudotojus, teikiant laikiną tiesioginę pajamų paramą ir įgyvendinant priemones bei investicijas, kuriomis siekiama didinti pastatų energijos vartojimo efektyvumą, mažinti pastatų šildymo ir vėsinimo sistemų priklausomybę nuo iškastinio kuro, įskaitant atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimą, taip pat suteikiant geresnes galimybes naudotis netaršaus ir mažataršio tvaraus judumo sprendimais bei integruotomis transporto paslaugomis, įskaitant tvarų viešąjį transportą, bendro naudojimosi transportą, dviračius ir pėstiesiems pritaikytą infrastruktūrą.</p>

Paiškinimas

Fondas daugiausia dėmesio skiria pažeidžiamiems asmenims. Geografiniai, klimato, socialiniai ir ekonominiai aspektai, galintys nulemti asmens pažeidžiamumą, turi teritorinį aspektą. Nustatant pažeidžiamumą itin svarbus vaidmuo tenka regioniniams veiksniams. Vietos ir regionų valdžios institucijos, jei jos to pageidauja, taip pat turėtų parengti socialinius klimato planus, kuriuose būtų išsamiai išdėstytos konkrečios priemonės, skirtos dėl žaliosios pertvarkos atsiradusiai nelygybei mažinti.

Į tikslą taip pat turėtų būti įtraukti piliečiai, turintys alternatyvą naudotis viešuoju transportu, bet neturintys pakankamai ekonominių galimybių arba patiriantys socialinių sunkumų.

Fondas turėtų būti struktūrinių fondų dalis.

16 pakeitimas

2 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
(...)	(...)
(2) energijos nepriteklus – energijos nepriteklus, apibrėžtas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) [mmmm/nnn] 2 straipsnio [49] punkte [50];	(2) energijos nepriteklus – nepriteklus, kurį jaučia pažeidžiami namų ūkiai, kurių didelę disponuojamųjų pajamų dalį sudaro išlaidos energijai arba kurie turi ribotas galimybes naudotis pagrindinėmis ir įperkamosiomis energetikos paslaugomis, kuriomis užtikrinamas deramas gyvenimo ir sveikatos lygis, įskaitant tinkamą šildymą, vėsinimą, apšvietimą, taip pat energiją elektros prietaisams, dėl, be kita ko, prastos kokybės būsto ir mažų pajamų;
(...)	(...)
(10) transporto naudotojai – namų ūkiai ir labai mažos įmonės, kurie naudojami įvairiomis transporto ir judumo galimybėmis;	(9a) mažoji įmonė – įmonė, kurioje dirba mažiau nei 50 darbuotojų ir kurios metinė apyvarta ir (arba) bendras metinis balansas neviršija 10 mln. EUR;
(11) pažeidžiami namų ūkiai – energijos nepriteklių patiriantys namų ūkiai arba namų ūkiai, įskaitant mažesnes nei vidutines pajamas gaunančius namų ūkius, kuriuos ypač veikia pastatų įtraukimo į Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritį poveikis kainoms ir kurie neturi išteklių pastatui, kuriame gyvena, renovuoti;	(11) pažeidžiami namų ūkiai – energijos nepriteklių patiriantys namų ūkiai arba fiziniai asmenys, patiriantys arba galintys patirti energijos ar judumo trūkumą , arba namų ūkiai, įskaitant mažesnes nei vidutines pajamas gaunančius namų ūkius, kuriuos ypač veikia pastatų ir kelių transporto įtraukimo į Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritį poveikis kainoms arba kuriuos gali ištikti energijos nepriteklus dėl didėjančių energijos kainų ir neveiksmingo energijos naudojimo namų ūkiuose ir kurie neturi išteklių arba teisių pastatui, kuriame gyvena, renovuoti, ir dažnai gali priklausyti nuo savininkų, o tai yra viena iš didžiausių kliūčių, trukdančių plėtoti tvarytą gyvenamųjų pastatų renovaciją Europoje;
(12) pažeidžiamos labai mažos įmonės – labai mažos įmonės, kurias ypač veikia pastatų įtraukimo į Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritį poveikis kainoms ir kurios neturi išteklių pastatui, kuriame įsikūrusios, renovuoti;	(12) pažeidžiamos labai mažos ir mažosios įmonės – labai mažos ir mažosios įmonės, kurias ypač veikia pastatų ir kelių transporto įtraukimo į Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritį poveikis kainoms ir kurios neturi išteklių pereiti prie tvarytą transporto rūšių arba pastatui, kuriame įsikūrusios, renovuoti;

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p>(13a) judumo nepriteklis – namų ūkių ar fizinių asmenų padėtis, neleidžianti įpirkti būtino transporto, reikalingo pagrindinėms paslaugoms gauti, taip pat pagrindiniams kultūriniais ir socialiniams bei ekonominiams poreikiams tenkinti, ypač kokybiškam užimtumui, švietimui ir mokymui atitinkamomis aplinkybėmis, kurių gali lemti vienas iš šių veiksnių arba jų derinys: mažos pajamos, didelės išlaidos degalams ir (arba) didelės viešojo transporto išlaidos, judumo alternatyvų prieinamumas ir pasiekiamumas, buvimo vieta, nuvažiuojami atstumai ir vežimo praktika, visų pirma kaimo, salų, kalnų ir atokiose vietovėse, įskaitant priemiestines vietas;</p>

Paaiškinimas

Apibrėžčių įtraukimas siekiant išaiškinti paramos gavėjus.

17 pakeitimas

3 straipsnio 1 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Kiekviena valstybė narė pateikia Komisijai socialinį klimato planą (toliau – Planas) kartu su Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnio 2 dalyje nurodytu atnaujintu nacionaliniu energetikos ir klimato srities veiksmų planu, laikydamosi tame straipsnyje nustatytos procedūros ir tvarkaraščio. Planas apima nuoseklų priemonių ir investicijų rinkinį, kurio tikslas – mažinti anglies dioksido apmokestinimo poveikį pažeidžiamiems namų ūkiams, pažeidžiamoms labai mažoms įmonėms ir pažeidžiamiems transporto naudotojams, siekiant užtikrinti įperkama šildymą, vėsinimą ir judumą, kartu papildant būtinas priemones ir paspartinant jų įgyvendinimą siekiant Sąjungos klimato srities tikslų.</p>	<p>Kiekviena valstybė narė kaip struktūrinių fondų programavimo dokumentų dalį ir remdamasi partnerystės ir daugiapakopio valdymo principais pateikia Komisijai socialinį klimato planą (toliau – Planas) kartu su Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnio 2 dalyje nurodytu atnaujintu nacionaliniu energetikos ir klimato srities veiksmų planu, laikydamosi tame straipsnyje nustatytos procedūros ir tvarkaraščio. Planas apima nuoseklų priemonių ir investicijų rinkinį, kurio tikslas – mažinti anglies dioksido apmokestinimo poveikį pažeidžiamiems namų ūkiams, pažeidžiamoms labai mažoms ir mažosioms įmonėms ir pažeidžiamiems transporto naudotojams, siekiant užtikrinti įperkama šildymą, vėsinimą ir judumą, kartu papildant būtinas priemones ir paspartinant jų įgyvendinimą siekiant Sąjungos klimato srities tikslų. Rengdamos savo planus valstybės narės glaudžiai bendradarbiauja su regionų ir vietos valdžios institucijomis, kurios turėtų dalyvauti šių planų rengimo procese;</p>

Paaiškinimas

Socialinis klimato planas turėtų būti struktūrinių fondų dalis ir jį turėtų parengti kiekviena valstybė narė, remdamasi partnerystės ir daugiapakopio valdymo principais.

18 pakeitimas

3 straipsnio 2 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Į planą gali būti įtrauktos nacionalinės priemonės, kuriomis užtikrinama laikina tiesioginė pažeidžiamų namų ūkių ir namų ūkių, kurie yra pažeidžiami transporto naudotojai, pajamų parama, siekiant mažinti iškastinio kuro kainų didėjimo, kurį lemia pastatų ir kelių transporto įtraukimas į Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritį, poveikį.</p>	<p>Į planą gali būti įtrauktos nacionalinės ir (arba) subnacionalinės priemonės, kuriomis užtikrinama laikina tiesioginė namų ūkių ir žmonių parama, jeigu įrodoma, kad tokia parama yra proporcinga ir sudaro holistinę strategiją, skirtą padėti tiems namų ūkiams ir žmonėms išbristi iš energijos ir judumo nepritekliaus, ypatingą dėmesį skiriant moterims ir atokiose bei sunkiau prieinamose vietovėse, įskaitant priemiestines vietoves, gyvenantiems žmonėms, siekiant padėti sumažinti energijos ir judumo išlaidas, suteikiant geresnes galimybes naudotis žaliaisiais efektyvaus energijos vartojimo sprendimais ir integruotomis judumo paslaugomis.</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

19 pakeitimas

3 straipsnio 3 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Į planą įtraukiami nacionaliniai projektai, kuriais finansuojamos:</p> <p>a) priemonės ir investicijos, skirtos pastatų energijos vartojimo efektyvumui didinti, energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėms įgyvendinti, pastatų renovacijai atlikti ir pastatų šildymo ir vėsinimo sistemų priklausomybei nuo iškastinio kuro mažinti, įskaitant energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių integravimą;</p> <p>b) priemonės ir investicijos, skirtos netaršių ir mažataršių judumo bei transporto priemonių naudojimo mastui didinti.</p>	<p>Į planą įtraukiami nacionaliniai, regioniniai ir vietos projektai, kuriais finansuojamos:</p> <p>a) priemonės ir investicijos, skirtos pastatų energijos vartojimo efektyvumui didinti, energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėms įgyvendinti, pastatų renovacijai atlikti ir pastatų šildymo ir vėsinimo sistemų priklausomybei nuo iškastinio kuro mažinti, įskaitant energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių integravimą bei centralizuotą šilumos ir vėsumos tiekimą;</p> <p>b) finansinė ir techninė parama atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms ir bendruomenės vykdomiems vietos plėtros projektams miesto ir kaimo vietovėse, įskaitant vietines energetikos sistemas, taip pat dalyvavimo ir gebėjimų stiprinimo vietos lygmeniu tvarka;</p> <p>c) priemonės ir investicijos, kuriomis užtikrinamos galimybės turėti įperkama ir tvarų būstą, be kita ko, atnaujinant apleistus pastatus;</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p>d) priemonės, kuriomis siekiama pašalinti nepinigines kliūtis, trukdančias didinti pastatų energijos vartojimo efektyvumą ir naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, taip pat kliūtis, trukdančias naudotis darnaus judumo ir viešojo transporto paslaugomis, siekiant įveikti energijos nepriteklių ir judumo nepriteklių; šios priemonės gali apimti priemones, kuriomis šalinamos administracinės kliūtys ir informacijos trūkumas, pavyzdžiui, konsultacijas energetikos klausimais ir konsultavimo paslaugas, be kita ko, bendruomenės lygmeniu;</p> <p>e) priemonės ir ilgalaikį poveikį turinčios investicijos, skirtos paspartinti perėjimą prie visai netaršaus judumo, pirmenybę teikiant paklausos valdymo priemonėms ir taikant principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, pradėdant priemonėmis ir investicijomis, kuriomis siekiama pereiti nuo privačiojo transporto prie viešojo judumo, judumo dalijantis transporto priemonėmis ir aktyvaus judumo.</p>

Paiškinimas

Europos regionams ir miestams turi tekti labai svarbus vaidmuo įgyvendinant atskiras fondo politikos kryptis ir projektus. Geografiniai, klimato, socialiniai ir ekonominiai aspektai, galintys nulemti asmens pažeidžiamumą, turi teritorinį aspektą.

20 pakeitimas

4.1.b straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>b) konkrečios papildomos priemonės, kurių reikia plane nustatytoms priemonėms ir investicijoms įgyvendinti ir c punkte nurodytam poveikiui mažinti, taip pat informacija apie esamą arba planuojamą priemonių ir investicijų finansavimą iš kitų Sąjungos, tarptautinių, viešųjų ar privačiųjų šaltinių;</p>	<p>b) konkrečios papildomos priemonės ir reformos, kurių reikia plane nustatytoms priemonėms ir investicijoms įgyvendinti, taip pat informacija apie esamą arba planuojamą priemonių ir investicijų finansavimą iš kitų Sąjungos, tarptautinių, viešųjų ar privačiųjų šaltinių, įskaitant priemones, kuriomis siekiama užtikrinti, kad dėl pastatų renovacijos pažeidžiami žmonės nebūtų išskeldinami arba netiesiogiai išskeldinami didinant nuomos mokesčių, kartu stiprinant nuomininkų apsaugą bei garantijas ir skatinant teisę į tinkamą, įperkama ir tvarų būstą;</p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

21 pakeitimas

4.1.d straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p>d) poveikio lytims vertinimas ir paaiškinimas, kaip į planą įtrauktomis priemonėmis ir investicijomis atsižvelgiama į tikslus prisidėti prie lyčių lygybės ir lygių galimybių visiems bei tų tikslų integravimas, vadovaujantis Europos socialinių teisių ramsčio 2 ir 3 principais, 5-uoju JT darnaus vystymosi tikslu ir, kai aktualu, nacionaline lyčių lygybės strategija;</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

22 pakeitimas

4.1.e straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p>e) priemonės ir investicijos, skirtos Europos smulkiųjų ūkininkų, kurie privalo laikytis aukštų ES gamybos standartų, pajamoms užtikrinti. Importuojamiems produktams taikomas abipusiškumas arba „veidrodinės“ nuostatos;</p>

Paaiškinimas

Turi būti užtikrinti aukšti kokybės standartai ir aprūpinimas maistu, neatsižvelgiant į produktų kilmę. Tai paskatins šių sveikatos, darbo ar socialinių standartų taikymą trečiosiose šalyse ir taip bus skatinama bendra nauda.

23 pakeitimas

4.1.i straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>i) atitinkamos valstybės narės tvarka, leidžianti veiksmingai stebėti ir įgyvendinti planą, visų pirma pasiūlytas tarpines ir siektinas reikšmes, įskaitant priemonių ir investicijų įgyvendinimo rodiklius, kurie tam tikrais atvejais turi būti rodikliai, kuriuos yra parengusi Europos Sąjungos statistikos tarnyba ir Europos energijos nepritekliaus stebėjimo centras, kaip apibrėžta Komisijos rekomendacijoje 2020/1563 ⁽¹⁾ dėl energijos nepritekliaus;</p> <p>⁽¹⁾ OL L 357, 2020 10 27, p. 35.</p>	<p>i) atitinkamos valstybės narės ir atitinkamų regionų ir vietos valdžios institucijų, įskaitant ekonominių ir socialinių partnerių bei pilietinės visuomenės įtraukimą į procesą, tvarka, leidžianti veiksmingai stebėti ir įgyvendinti planą, visų pirma pasiūlytas tarpines ir siektinas reikšmes, įskaitant priemonių ir investicijų įgyvendinimo rodiklius, kurie tam tikrais atvejais turi būti rodikliai, kuriuos yra parengusi Europos Sąjungos statistikos tarnyba ir Europos energijos nepritekliaus stebėjimo centras, kaip apibrėžta Komisijos rekomendacijoje 2020/1563 ⁽¹⁾ dėl energijos nepritekliaus;</p> <p>⁽¹⁾ OL L 357, 2020 10 27, p. 35.</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

24 pakeitimas

4.1.j straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>j) plano parengimo ir, kur įmanoma, įgyvendinimo tikslais pagal Reglamento (ES) 2018/1999 10 straipsnį ir nacionalinę teisinę sistemą surengtų konsultacijų su vietos ir regionų valdžios institucijomis, socialiniais partneriais, pilietinės visuomenės organizacijomis, jaunimo organizacijomis ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais proceso santrauka ir tai, kaip plane atspindi suinteresuotųjų subjektų indėlis;</p>	<p>j) plano parengimo ir įgyvendinimo tikslais vietos ir regioninių valdžios institucijų rašytinė nuomonė ir pagal Reglamento (ES) 2018/1999 10 straipsnį ir nacionalinę teisinę sistemą surengtų konsultacijų su vietos ir regionų valdžios institucijomis, socialiniais partneriais, pilietinės visuomenės organizacijomis, jaunimo organizacijomis ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais proceso santrauka, kurioje nurodoma, kaip plane atspindi suinteresuotųjų subjektų indėlis ir kaip atsižvelgta į skirtingą regionų pažeidžiamumo laipsnį, ypatingą dėmesį skiriant gamtinių kliūčių turintiems ir itin pažeidžiamiems regionams, pavyzdžiui salų ir kalnų regionams;</p>

Paaiškinimas

Vietos ir regionų valdžios institucijos žino, kas geriausia jų regionams ir miestams, nes jos žino savo vietos problemas ir socialines bei ekonomines aplinkybes. Konsultacijų nepakanka, kad jų požiūris būtų įtrauktas į nacionalinius socialinius klimato planus. Vietos ir regionų valdžios institucijoms turi būti suteikta galimybė perteikti ir išreikšti savo piliečių poreikius, o ši informacija turi būti svarstoma nacionaliniu lygmeniu, pabrėžiant regionų skirtumus ir ypatumus.

25 pakeitimas

4.1.l straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p>fondo dalis, skirta Bendrijos vykdomoms vietinėms su klimato kaita susijusioms pertvarkos strategijoms, turi būti ne mažesnė kaip 5 % viso paketo;</p>

Paaiškinimas

Bendruomenės inicijuota vietos plėtra pasirodė daugumoje valstybinių narių besanti speciali vietinio strateginio planavimo priemonė, kuri taip pat gali užtikrinti geresnį koordinavimą ir veiksmingumą kaimiškose vietovėse ir miestų rajonuose.

26 pakeitimas

4.3 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Rengdamos planus valstybės narės gali prašyti Komisijos organizuoti keitimąsi gerąja patirtimi. Valstybės narės taip pat gali prašyti techninės paramos pagal 2009 m. Komisijos ir Europos investicijų banko susitarimu nustatytą priemonę ELENA arba pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/240 nustatytą techninės paramos priemonę.	Rengdamos planus valstybės narės ir vietos ir regionų valdžios institucijos gali prašyti Komisijos organizuoti keitimąsi gerąja patirtimi. Valstybės narės taip pat gali prašyti techninės paramos pagal 2009 m. Komisijos ir Europos investicijų banko susitarimu nustatytą priemonę ELENA arba pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/240 nustatytą techninės paramos priemonę.

Paiškinimas

Savaime suprantama.

27 pakeitimas

5 straipsnio 1 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Fondas teikia valstybėms narėms finansinę paramą, kad jos galėtų finansuoti savo planuose nustatytas priemones ir investicijas.	Fondas teikia valstybėms narėms ir regionams finansinę paramą pagal pasidalijamojo valdymo principą ir laikydamasis partnerystės bei daugiapakopio valdymo principų , kad jie galėtų finansuoti savo planuose nustatytas priemones ir investicijas. Kiekviena valstybė narė turėtų nustatyti ne mažesnę kaip 35 % šių turimų lėšų dalį, kurią tiesiogiai valdytų vietos ir regionų valdžios institucijos.

Paiškinimas

Regioninis aspektas yra labai svarbus Socialinio klimato fondo įgyvendinimui ir sėkmei. Vietos ir regionų valdžios institucijos geriausiai žino savo teritorijos problemas ir socialines bei ekonomines aplinkybes ir gali geriau nustatyti pažeidžiamiausius asmenis ir sektorius, todėl joms taip pat reikėtų skirti fondo lėšų. Fondas turėtų būti valdomas taikant pasidalijamąjį valdymą, laikantis partnerystės ir daugiapakopio valdymo principų.

28 pakeitimas

5.2 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Parama išmokama su sąlyga, kad pasiekiamos planuose nustatytos priemonių ir investicijų tarpinės ir siektinos reikšmės. Tos tarpinės ir siektinos reikšmės turi atitikti Sąjungos klimato srities tikslus ir visų pirma apimti:	Parama išmokama su sąlyga, kad pasiekiamos planuose nustatytos priemonių ir investicijų tarpinės ir siektinos reikšmės. Tos tarpinės ir siektinos reikšmės turi atitikti Sąjungos klimato srities tikslus ir visų pirma apimti:
a) energijos vartojimo efektyvumą;	a) energijos vartojimo efektyvumą;

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>b) <i>pastatų renovaciją</i>;</p> <p>c) netaršias <i>ir</i> mažataršes judumo ir transporto <i>priemones</i>;</p> <p>d) išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą;</p> <p>e) pažeidžiamų namų ūkių, <i>ypač energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių, pažeidžiamų labai mažų įmonių</i> ir <i>pažeidžiamų transporto naudotojų</i>, be kita ko, gyvenančių kaimo ir atokiose vietovėse, skaičiaus mažinimą.</p>	<p>b) <i>pastatų energinį atnaujinimą</i>;</p> <p>c) <i>atsinaujinančiųjų energijos išteklių, įskaitant atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijas, plėtrą ir naudojimą</i>;</p> <p>d) netaršų <i>arba</i> mažataršį (<i>elektrinį, hibridinį ar vandeniū varomą</i>) <i>judumą, integruotas</i> judumo <i>paslaugas</i> ir <i>viešąjį</i> transportą;</p> <p>e) išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą;</p> <p>f) pažeidžiamų namų ūkių, <i>labai mažų ir mažųjų įmonių, judumo naudotojų</i>, be kita ko, gyvenančių kaimo ir atokiose vietovėse, <i>suskirstytų pagal lytį</i>, skaičiaus mažinimą;</p> <p>g) <i>prisitaikymą prie neigiamo klimato kaitos poveikio pažeidžiamiems namų ūkiams</i>;</p> <p>h) <i>gamtos apsaugą, biologinės įvairovės tikslus ir gamtos procesais pagrįstus sprendimus</i>.</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

29 pakeitimas

6 straipsnio 2 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Valstybės narės gali į bendras numatomas planų išlaidas įtraukti toliau nurodomų priemonių ir investicijų išlaidas, jeigu jos daugiausia naudingos pažeidžiamiems namų ūkiams, pažeidžiamoms labai mažoms įmonėms ar pažeidžiamiems transporto naudotojams ir jomis ketinama:</p>	<p>Valstybės narės ir regionai gali į bendras numatomas planų išlaidas įtraukti toliau nurodomų priemonių ir investicijų išlaidas, jeigu jos daugiausia naudingos pažeidžiamiems namų ūkiams, daugiausia dėmesio skiriant banko sąskaitos neturintiems piliečiams ir mažesnes pajamas gaunantiems namų ūkiams, pažeidžiamoms labai mažoms ir mažosioms įmonėms ar pažeidžiamiems judumo naudotojams ir jomis ketinama:</p>

Paaiškinimas

Regioninis aspektas yra labai svarbus Socialinio klimato fondo įgyvendinimui ir sėkmei. Vietos ir regionų valdžios institucijos geriausiai žino savo vietos problemas ir socialines bei ekonomines aplinkybes ir gali geriau nustatyti pažeidžiamiausius asmenis ir sektorius. Piliečiams, turintiems labai nedaug išteklių ir negalintiems ar nenorintiems atidaryti banko sąskaitos, taip pat turėtų būti skiriama parama fondo priemonėmis.

30 pakeitimas

6.2.d straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
d) suteikti galimybę naudotis netaršiomis ir mažataršėmis transporto priemonėmis ir dviračiais, įskaitant finansinę paramą ar fiskalines paskatas jiems įsigyti, taip pat tinkamai viešajai ir privačiajai infrastruktūrai, įskaitant įkrovimo ir degalų papildymo infrastruktūrą; kalbant apie paramą, susijusią su mažataršėmis transporto priemonėmis, turi būti pateikiamas laipsniško paramos mažinimo tvarkaraštis;	d) suteikti galimybę naudotis netaršiomis ir mažataršėmis transporto priemonėmis ir dviračiais, įskaitant finansinę paramą ar fiskalines paskatas jiems įsigyti, taip pat tinkamai viešajai ir privačiajai infrastruktūrai, įskaitant įkrovimo ir degalų papildymo infrastruktūrą; kalbant apie paramą, susijusią su mažataršėmis transporto priemonėmis, turi būti pateikiamas laipsniško paramos mažinimo tvarkaraštis, atsižvelgiant į tai, kad siūlomi sprendimai turėtų būti laiku prieinami pažeidžiamiesiems namų ūkiams išlaidų, priežiūros ir tvarumo požiūriu, taip pat turi būti užtikrintas priemonių veiksmingumas;

Paaiškinimas

Ekonominė parama elektra varomoms transporto priemonėms įsigyti nėra tinkamiausias sprendimas pažeidžiamiesiems namų ūkiams dėl didelių priežiūros išlaidų. Turi būti užtikrinta, kad priemonės būtų pagrįstos ir pragmatiškos siekiant spręsti realias pažeidžiamų piliečių problemas (sąskaitų už energiją kaina).

31 pakeitimas

6.2.e straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
e) suteikti galimybę nemokamai naudotis viešuoju transportu arba taikyti adaptuotus viešojo transporto tarifus, taip pat skatinti darnų užsakomąjį judumą ir dalijimosi transporto priemonėmis paslaugas;	e) suteikti galimybę nemokamai naudotis viešuoju transportu arba taikyti adaptuotus viešojo transporto tarifus, taip pat skatinti visiškai netaršų ir mažataršį užsakomąjį judumą ir dalijimosi transporto priemonėmis paslaugas, ypač kaimo, salų, kalnų, atokiose ir mažiau prieinamose vietovėse arba mažiau išsivysčiusiuose regionuose ar teritorijose, taip pat mažiau išsivysčiusiose priemiesčio teritorijose;

Paaiškinimas

Reglamentas technologijos atžvilgiu turėtų būti neutralus, jeigu būtų vertinama atsižvelgiant į teikimo laikotarpio perspektyvą. Atsižvelgiant tik į tiesiogiai per išmetimo vamzdį išmetamus teršalus didėja išmetamų teršalų kiekis gaminant elektrą ir rizika neįtraukti kitų kuro iš atsinaujinančių išteklių rūšių.

32 pakeitimas

6.2.g straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	g) remti atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos iniciatyvas, įskaitant bendrą atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą ir pasigamintos energijos vartojimą, kaip būdą spręsti energijos nepritekliaus problemą.

Paiškinimas

Savaime suprantama.

33 pakeitimas

8 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Valstybės narės į bendras numatomas išlaidas gali įtraukti paramą, teikiamą viešiesiems ar privatesiems subjektams, kurie nėra pažeidžiami namų ūkiai, pažeidžiamos labai mažos įmonės ir pažeidžiami transporto naudotojai, jei tie subjektai įgyvendina priemones ir investicijas, kurios galiausiai naudingos pažeidžiamiems namų ūkiams, pažeidžiamoms labai mažoms įmonėms ir pažeidžiamiems transporto naudotojams.</p> <p>Valstybės narės numato reikiamas teisinės ir sutartines apsaugos priemones, kuriomis užtikrinama, kad namų ūkiams, labai mažoms įmonėms ir transporto naudotojams būtų perduota visa nauda.</p>	<p>Valstybės narės ir regionai į bendras numatomas išlaidas gali įtraukti paramą, teikiamą viešiesiems ar privatesiems subjektams, kurie nėra pažeidžiami namų ūkiai, pažeidžiamos labai mažos ir mažosios įmonės ir pažeidžiami judumo naudotojai, jei tie subjektai įgyvendina priemones ir investicijas, kurios galiausiai naudingos pažeidžiamiems namų ūkiams, pažeidžiamoms labai mažoms ir mažosioms įmonėms ir pažeidžiamiems judumo naudotojams.</p> <p>Valstybės narės numato reikiamas teisinės ir sutartines apsaugos priemones, kuriomis užtikrinama, kad pažeidžiamiems namų ūkiams, labai mažoms ir mažosioms įmonėms bei judumo naudotojams būtų perduota visa nauda ir kad ji jiems būtų finansiškai tvari ilguoju laikotarpiu.</p>

Paiškinimas

Regioninis aspektas yra labai svarbus Socialinio klimato fondo įgyvendinimui ir sėkmei. Ekonominė parama elektra varomai transporto priemonei įsigyti nėra tinkamiausias sprendimas pažeidžiamiems namų ūkiams, nes tikrosios problemos yra susijusios su sąskaitų už energiją apmokėjimu.

34 pakeitimas

10 straipsnio 2 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Valstybės narės gali pavesti Reglamentu (ES) 2021/1057 įsteigto „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) ir sanglaudos politikos veiksmų programų pagal Reglamentą (ES) 2021/1058 vadovaujančiosioms institucijoms įgyvendinti priemones ir investicijas [...]</p>	<p>Valstybės narės gali patikėti Reglamentu (ES) 2021/1057 įsteigto „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) ir sanglaudos politikos veiksmų programų pagal Reglamentą (ES) 2021/1058 vadovaujančiosioms institucijoms įgyvendinti priemones ir investicijas [...]</p>

Paiškinimas

Savaime suprantama [netaikoma redakcijai lietuvių kalba].

35 pakeitimas

11 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Vadovaujantis pagal SESV 322 straipsnį priimtomis atitinkamomis taisyklėmis [...] Fondą Komisija įgyvendina taikydama tiesioginio valdymo principą.</p>	<p>Vadovaujantis partnerystės ir daugiapakopio valdymo principu, kaip nustatyta Bendrųjų nuostatų reglamente, ir pagal SESV 322 straipsnį priimtomis atitinkamomis taisyklėmis [...] Fondą Komisija ir valstybės narės įgyvendina taikydamos pasidalijamojo valdymo principą.</p>

Paaiškinimas

Fondo veikla turėtų būti įgyvendinama taikant pasidalijamąjį valdymą, laikantis partnerystės ir daugiapakopio valdymo principų.

36 pakeitimas

14 straipsnio 1 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Valstybės narės padengia ne mažiau kaip 50 % visų numatomų savo planų išlaidų.	Valstybės narės padengia ne mažiau kaip 50 % visų numatomų savo planų išlaidų pagal pasidalijamojo valdymo principą.

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

37 pakeitimas

14.2 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Valstybės narės, <i>inter alia</i> , naudoja pajamas, gautas parduo-dant savo apyvartinius taršos leidimus aukcione pagal Direktyvos 2003/87/EB IVa skyrių, savo nacionaliniam įnašui į bendras numatomas savo planų išlaidas skirti.	Valstybės narės, <i>inter alia</i> , naudoja pajamas, gautas parduo-dant savo apyvartinius taršos leidimus aukcione pagal Direktyvos 2003/87/EB IVa skyrių, savo nacionaliniam įnašui į bendras numatomas savo planų išlaidas skirti. a) Valstybė narė turėtų nustatyti bent 20 % mažiausią jų ATLPS aukcionuose gautų pajamų procentinę dalį, kurią tiesiogiai valdytų vietos ir regionų valdžios institucijos. Vietos ir regionų valdžios institucijų valdomos pajamos turėtų būti skiriamos išskirtinai klimato kaitos padarinių švelninimo ir prisitaikymo prie jų priemonėms, ypač tokioms, kuriomis priside-dama prie energetikos pertvarkos ir labiausiai pažei-džiamoms teritorijoms ir namų ūkiams kylančios rizikos mažinimo; Jeigu taikant anglies dioksido kainą būtų gaunamos didesne nei numatytos pajamos, finansinis Socialinio klimato fondo paketas būtų atitinkamai padidinamas.

Paaiškinimas

Labai svarbu, kad naujasis Socialinis klimato fondas taip pat galėtų tiesiogiai remti vietos ir regionų valdžios institucijų investicijas į vietos socialinio būsto atnaujinimą ir gerinimą bei vietos viešojo transporto įperkumą.

38 pakeitimas

15.1 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Komisija įvertina, ar planas ir, kai aktualu, visi to plano pakeitimai, kuriuos valstybė narė pateikė pagal 17 straipsnį, atitinka šio reglamento nuostatas. Atlikdama tą vertinimą, Komisija glaudžiai bendradarbiauja su atitinkama valstybe narė. Komisija gali pateikti pastabų arba prašyti papildomos informacijos. Atitinkama valstybė narė prašomą papildomą informaciją pateikia ir gali ją peržiūrėti, jei reikia, be kita ko, po plano pateikimo. Atitinkama valstybė narė ir Komisija gali susitarti prireikus pratęsti vertinimo terminą pagrįstos trukmės laikotarpiui.</p>	<p>Komisija įvertina, ar planas ir, kai aktualu, visi to plano pakeitimai, kuriuos valstybė narė pateikė pagal 17 straipsnį, atitinka šio reglamento nuostatas. Atlikdama tą vertinimą, Komisija glaudžiai bendradarbiauja su atitinkama valstybe narė. Komisija gali pateikti pastabų arba prašyti papildomos informacijos. Atitinkama valstybė narė prašomą papildomą informaciją pateikia ir gali ją peržiūrėti, jei reikia, be kita ko, po plano pateikimo. Atitinkama valstybė narė ir Komisija gali susitarti prireikus pratęsti vertinimo terminą pagrįstos trukmės laikotarpiui. Regionų, norinčių prašyti papildomo finansinio paketo, parengtus regioninius socialinius klimato planus vertins valstybė narė, kad būtų užtikrintas suderinamumas su nacionaliniu Socialiniu klimato planu ir išvengta sutampančių priemonių.</p>

Paaiškinimas

Regioninis aspektas yra labai svarbus Socialinio klimato fondo įgyvendinimui ir sėkmei. Vietos ir regionų valdžios institucijos geriausiai žino savo teritorijų problemas ir socialines bei ekonomines aplinkybes ir gali geriau nustatyti pažeidžiamiausius asmenis ir sektorius.

39 pakeitimas

15.2 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Komisija įvertina plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir suderinamumą taip:</p> <p>a) siekdama įvertinti aktualumą, Komisija atsižvelgia į šiuos kriterijus:</p>	<p>Komisija įvertina plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir suderinamumą taip:</p> <p>a) siekdama įvertinti aktualumą, Komisija atsižvelgia į šiuos kriterijus:</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>i) tai, ar planu reaguojama į socialinį poveikį atitinkamų valstybių narių pažeidžiamiems namų ūkiams, pažeidžiamoms labai mažoms įmonėms ir pažeidžiamiems transporto naudotojams, ypač energijos nepriteklių patiriantiems namų ūkiams, ir į sunkumus, kurių jie patiria dėl apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos, nustatytos pagal Direktyvos 2003/87/EB IVa skyrių pastatams ir kelių transportui, ir ar deramai atsižvelgiama į sunkumus, nustatytus Komisijos atliktuose atitinkamos valstybės narės integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano ir jo įgyvendinimo pažangos vertiniuose, parengtuose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 9 straipsnio 3 dalį ir 13 bei 29 straipsnius, taip pat Komisijos rekomendacijose valstybėms narėms, pateiktose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 34 straipsnį, atsižvelgiant į ilgalaikį Sąjungos tikslą pasiekti poveikio klimatui neutralumą iki 2050 m. Kartu turi būti atsižvelgiama į konkrečius atitinkamos valstybės narės iššūkius ir finansinius asignavimus;</p> <p>ii) tai, ar planu numatoma užtikrinti, kad jokia į planą įtraukta priemonė ar investicija nebūtų padaryta Reglamento (ES) 2020/852 17 straipsnyje apibrėžta reikšminga žala aplinkos tikslams;</p> <p>iii) tai, ar į planą įtrauktos priemonės ir investicijos, kuriomis prisidedama prie žaliosios pertvarkos, be kita ko, prie jos keliamų iššūkių įveikimo, visų pirma prie Sąjungos 2030 m. klimato ir energetikos srities tikslų ir Judumo strategijos 2030 m. tarpinių reikšmių pasiekimo;</p>	<p>i) tai, ar planu reaguojama į socialinį poveikį atitinkamų valstybių narių pažeidžiamiems namų ūkiams, pažeidžiamoms labai mažoms įmonėms ir pažeidžiamiems transporto naudotojams, ypač energijos nepriteklių patiriantiems namų ūkiams, ir į sunkumus, kurių jie patiria dėl apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos, nustatytos pagal Direktyvos 2003/87/EB IVa skyrių pastatams ir kelių transportui, ir ar deramai atsižvelgiama į sunkumus, nustatytus Komisijos atliktuose atitinkamos valstybės narės integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano ir jo įgyvendinimo pažangos vertiniuose, parengtuose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 9 straipsnio 3 dalį ir 13 bei 29 straipsnius, taip pat Komisijos rekomendacijose valstybėms narėms, pateiktose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 34 straipsnį, atsižvelgiant į ilgalaikį Sąjungos tikslą pasiekti poveikio klimatui neutralumą iki 2050 m. Kartu turi būti atsižvelgiama į konkrečius atitinkamos valstybės narės iššūkius ir finansinius asignavimus;</p> <p>ii) tai, ar planu numatoma užtikrinti, kad jokia į planą įtraukta priemonė ar investicija nebūtų padaryta Reglamento (ES) 2020/852 17 straipsnyje apibrėžta reikšminga žala aplinkos tikslams;</p> <p>iii) tai, ar į planą įtrauktos priemonės ir investicijos, kuriomis prisidedama prie žaliosios pertvarkos, be kita ko, prie jos keliamų iššūkių įveikimo, visų pirma prie Sąjungos 2030 m. klimato ir energetikos srities tikslų ir Judumo strategijos 2030 m. tarpinių reikšmių pasiekimo;</p> <p>iv) tai, ar planas parengtas ir išdėstytas užtikrinus prasmingą ir įtraukų visų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą;</p> <p>v) tai, ar planas apima poveikio lytims analizę ir paaiškinimą, kaip į planą įtrauktomis priemonėmis ir investicijomis numatoma atsižvelgti į energijos nepritekliaus ir su transportu susijusio nepritekliaus lyčių aspektą ir užtikrinti lyčių pusiausvyra pagrįstą poveikį, kartu prisidedant prie lyčių lygybės aspekto integravimo, vadovaujantis nacionaline lyčių lygybės strategija, Europos socialinių teisių ramsčiu ir JT darnaus vystymosi tikslais;</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>b) siekdama įvertinti veiksmingumą, Komisija atsižvelgia į šiuos kriterijus:</p> <p>i) tai, ar numatoma, kad planas turės ilgalaikį poveikį iššūkiams, kuriuos ketinama juo įveikti, visų pirma atitinkamos valstybės narės pažeidžiamiems namų ūkiams, pažeidžiamoms labai mažoms įmonėms ir pažeidžiamiems transporto naudotojams, ypač energijos nepriteklių patiriantiems namų ūkiams;</p> <p>ii) tai, ar atitinkamos valstybės narės pasiūlyta tvarka numatoma užtikrinti veiksmingą plano stebėseną ir įgyvendinimą, įskaitant numatomą tvarkaraštį, tarpines bei siektinas reikšmes ir susijusius rodiklius;</p> <p>iii) tai, ar atitinkamos valstybės narės pasiūlytos priemonės ir investicijos yra nuoseklios ir atitinka Direktyvos [mmmm/nnn] [Pasiūlymas dėl Direktyvos 2012/27/ES naujos redakcijos], Direktyvos (ES) 2018/2001, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/94/ES, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/1161 ir Direktyvos 2010/31/ES reikalavimus;</p> <p>c) siekdama įvertinti efektyvumą, Komisija atsižvelgia į šiuos kriterijus:</p> <p>i) tai, ar valstybės narės pateiktas bendrų numatomų plano išlaidų sumos pagrindimas yra pagrįstas ir patikimas, atitinka išlaidų veiksmingumo principą ir yra proporcingas tikėtinam poveikiui valstybės narės aplinkai ir socialiniam poveikiui;</p> <p>ii) tai, ar atitinkamos valstybės narės pasiūlyta tvarka numatoma užkirsti kelią su Fondo lėšų naudojimu susijusiems korupcijos, sukčiavimo atvejams ir interesų konfliktams, juos nustatyti ir ištaisyti, įskaitant tvarką, kuria siekiama užkirsti kelią dvigubam finansavimui Fondo ir kitų Sąjungos programų lėšomis;</p>	<p>vi) tai, ar planas pagerina sąlygas energijos ir judumo nepriteklių patiriantiems namų ūkiams ir labai mažoms bei mažosioms įmonėms prisitaikant prie klimato kaitos padarinių;</p> <p>b) siekdama įvertinti veiksmingumą, Komisija atsižvelgia į šiuos kriterijus:</p> <p>i) tai, ar numatoma, kad planas turės ilgalaikį poveikį iššūkiams, kuriuos ketinama juo įveikti, visų pirma atitinkamos valstybės narės pažeidžiamiems namų ūkiams, pažeidžiamoms labai mažoms įmonėms ir pažeidžiamiems transporto naudotojams, ypač energijos nepriteklių patiriantiems namų ūkiams;</p> <p>ii) tai, ar atitinkamos valstybės narės pasiūlyta tvarka numatoma užtikrinti veiksmingą plano stebėseną ir įgyvendinimą, įskaitant numatomą tvarkaraštį, tarpines bei siektinas reikšmes ir susijusius rodiklius;</p> <p>iii) tai, ar atitinkamos valstybės narės pasiūlytos priemonės ir investicijos yra nuoseklios ir atitinka Direktyvos [mmmm/nnn] [Pasiūlymas dėl Direktyvos 2012/27/ES naujos redakcijos], Direktyvos (ES) 2018/2001, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/94/ES, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/1161 ir Direktyvos 2010/31/ES reikalavimus;</p> <p>c) siekdama įvertinti efektyvumą, Komisija atsižvelgia į šiuos kriterijus:</p> <p>i) tai, ar valstybės narės pateiktas bendrų numatomų plano išlaidų sumos pagrindimas yra pagrįstas ir patikimas, atitinka išlaidų veiksmingumo principą ir yra proporcingas tikėtinam poveikiui valstybės narės aplinkai ir socialiniam poveikiui;</p> <p>ii) tai, ar atitinkamos valstybės narės pasiūlyta tvarka numatoma užkirsti kelią su Fondo lėšų naudojimu susijusiems korupcijos, sukčiavimo atvejams ir interesų konfliktams, juos nustatyti ir ištaisyti, įskaitant tvarką, kuria siekiama užkirsti kelią dvigubam finansavimui Fondo ir kitų Sąjungos programų lėšomis;</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>iii) tai, ar valstybių narių pasiūlytos tarpinės ir siektinos reikšmės yra veiksmingos atsižvelgiant į Fondo taikymo sritį, tikslus ir tinkamus finansuoti veiksmus;</p> <p>d) siekdama įvertinti suderinamumą, Komisija atsižvelgia į tai, ar į planą yra įtrauktos priemonės ir investicijos, kurios laikomos darniais veiksmais.</p>	<p>iii) tai, ar valstybių narių pasiūlytos tarpinės ir siektinos reikšmės yra veiksmingos atsižvelgiant į Fondo taikymo sritį, tikslus ir tinkamus finansuoti veiksmus;</p> <p>d) siekdama įvertinti suderinamumą, Komisija atsižvelgia į tai, ar į planą yra įtrauktos priemonės ir investicijos, kurios laikomos darniais veiksmais.</p>

Paaiškinimas

Vertinimai yra labai svarbūs Fondo raidai, veiksmingumui ir poveikiui stebėti. Kaip minėta, regioninis aspektas yra labai svarbus siekiant atsižvelgti į visų pažeidžiamų piliečių ir tų, kuriems ATLPS pakeitimas daro didžiausią poveikį, skirtumus ir ypatumus.

40 pakeitimas

21 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Komisija ir atitinkamos valstybės narės, veikdamos savo atsakomybės ribose, skatina Fondo sąveiką su kitomis Sąjungos programomis ir priemonėmis, įskaitant programą „InvestEU“, techninės paramos priemonę, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę ir fondus, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2021/1060, ir užtikrina veiksmingą jų tarpusavio koordinavimą. Tuo tikslu jos imasi šių veiksmų:</p> <p>a) užtikrina skirtingų priemonių papildomumą, sąveiką, nuoseklumą ir suderinamumą Sąjungos, nacionaliniu ir, kai taikoma, regioniniu lygmenimis tiek planavimo etapu, tiek jas įgyvendinant;</p> <p>b) optimizuoja koordinavimo mechanizmą, kad išvengtų veiksmų dubliavimo, ir</p> <p>c) užtikrina glaudų už įgyvendinimą ir kontrolę Sąjungos, nacionaliniu ir, kai taikoma, regioniniu lygmenimis atsakingų asmenų bendradarbiavimą, kad būtų pasiekti Fondo tikslai.</p>	<p>Komisija, atitinkamos valstybės narės ir regionai, veikdami savo atsakomybės ribose, skatina Fondo sąveiką su kitomis Sąjungos programomis ir priemonėmis, įskaitant programą „InvestEU“, techninės paramos priemonę, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę ir fondus, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2021/1060, ir užtikrina veiksmingą jų tarpusavio koordinavimą. Tuo tikslu jos imasi šių veiksmų:</p> <p>a) užtikrina skirtingų priemonių papildomumą, sąveiką, nuoseklumą ir suderinamumą Sąjungos, nacionaliniu ir, kai taikoma, regioniniu ir vietos lygmenimis tiek planavimo etapu, tiek jas įgyvendinant;</p> <p>b) optimizuoja koordinavimo mechanizmą, kad išvengtų veiksmų dubliavimo, ir</p> <p>c) užtikrina glaudų už įgyvendinimą ir kontrolę Sąjungos, nacionaliniu ir, kai taikoma, regioniniu ir vietos lygmenimis atsakingų asmenų bendradarbiavimą, kad būtų pasiekti Fondo tikslai.</p>

Paaiškinimas

Vertinimai yra labai svarbūs Fondo raidai, veiksmingumui ir poveikiui stebėti. Kaip minėta, regioninis aspektas yra labai svarbus siekiant atsižvelgti į visų pažeidžiamų piliečių ir tų, kuriems ATLPS pakeitimas daro didžiausią poveikį, skirtumus ir ypatumus.

41 pakeitimas

22 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Valstybės narės vienoje interneto svetainėje viešai skelbia ir atnaujina šio reglamento 20 straipsnio 2 dalies d, i, ii ir iv punktuose nurodytus duomenis atviraisiais kompiuterio skaitomais formatais, nustatytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/1024 5 straipsnio 1 dalyje, kad duomenis būtų galima rūšiuoti, atlikti jų paiešką, juos gauti, palyginti ir pakartotinai naudoti. Šio reglamento 20 straipsnio 2 dalies d, i ir ii punktuose nurodyta informacija neskelbiama Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 38 straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais arba jeigu išmokėta tiesioginės pajamų paramos suma yra mažesnė nei 15 000 EUR.</p>	<p>Valstybės narės ir regionai vienoje interneto svetainėje viešai skelbia ir atnaujina šio reglamento 20 straipsnio 2 dalies d, i, ii ir iv punktuose nurodytus duomenis atviraisiais kompiuterio skaitomais formatais, nustatytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/1024 5 straipsnio 1 dalyje, kad duomenis būtų galima rūšiuoti, atlikti jų paiešką, juos gauti, palyginti ir pakartotinai naudoti. Šio reglamento 20 straipsnio 2 dalies d, i ir ii punktuose nurodyta informacija neskelbiama Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 38 straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais arba jeigu išmokėta tiesioginės pajamų paramos suma yra mažesnė nei 15 000 EUR.</p>

Paaiškinimas

Regioninis aspektas yra labai svarbus Socialinio klimato fondo įgyvendinimui ir sėkmei. Vietos ir regionų valdžios institucijos geriausiai žino savo teritorijų problemas ir socialines bei ekonomines aplinkybes ir gali geriau nustatyti pažeidžiamiausius asmenis ir sektorius.

42 pakeitimas

23 straipsnio 1 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Kiekviena atitinkama valstybė narė kas dvejus metus pateikia Komisijai savo plano įgyvendinimo ataskaitą, kuri įtraukiama į integruotą nacionalinę energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitą, rengiamą pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 straipsnį ir jo 28 straipsnį. Atitinkamos valstybės narės į savo pažangos ataskaitą įtraukia:</p> <p>a) išsamią kiekybinę informaciją apie energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių skaičių;</p> <p>b) kai taikoma, išsamią informaciją apie pažangą siekiant nacionalinio orientacinio uždavinio sumažinti energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių skaičių;</p> <p>c) išsamią informaciją apie į planą įtrauktų priemonių ir investicijų įgyvendinimo rezultatus;</p> <p>d) Reglamento (ES) 2018/1999 18 ir 24 straipsniuose nurodytą informaciją apie šiltnamio efektą sukeliančių dujų srities politiką bei priemones ir prognozes, taip pat informaciją apie energijos nepriteklių;</p>	<p>Kiekviena atitinkama valstybė narė ir regionas kas dvejus metus pateikia Komisijai savo plano įgyvendinimo ataskaitą, kuri įtraukiama į integruotą nacionalinę energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitą, rengiamą pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 straipsnį ir jo 28 straipsnį. Atitinkamos valstybės narės į savo pažangos ataskaitą įtraukia:</p> <p>a) išsamią kiekybinę informaciją apie energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių skaičių;</p> <p>b) kai taikoma, išsamią informaciją apie pažangą siekiant nacionalinio orientacinio uždavinio sumažinti energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių skaičių;</p> <p>c) išsamią informaciją apie į planą įtrauktų priemonių ir investicijų įgyvendinimo rezultatus;</p> <p>d) Reglamento (ES) 2018/1999 18 ir 24 straipsniuose nurodytą informaciją apie šiltnamio efektą sukeliančių dujų srities politiką bei priemones ir prognozes, taip pat informaciją apie energijos nepriteklių;</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
e) informaciją, pateiktą įgyvendinant ilgalaikes pastatų renovacijos strategijas pagal Direktyvą 2010/31/ES;	e) informaciją, pateiktą įgyvendinant ilgalaikes pastatų renovacijos strategijas pagal Direktyvą 2010/31/ES;
f) 2027 m. – 17 straipsnio 5 dalyje nurodytą plano vertinimą, parengtą atsižvelgiant į faktinį tiesioginį pastatams ir kelių transportui pagal Direktyvos 2003/87/EB IV a skyrių nustatytos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos poveikį;	f) 2027 m. – 17 straipsnio 5 dalyje nurodytą plano vertinimą, parengtą atsižvelgiant į faktinį tiesioginį pastatams ir kelių transportui pagal Direktyvos 2003/87/EB IV a skyrių nustatytos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos poveikį;
g) informaciją apie plano pakeitimus pagal 17 straipsnį.	g) informaciją apie plano pakeitimus pagal 17 straipsnį;
	h) <i>periodišką regionų teritorijų, visų pirma nuolatinių gamtinių trūkumų turinčių teritorijų, kurios yra itin pažeidžiamos, pavyzdžiui, salų ir kalnų regionų, pažeidžiamumo vertinimo peržiūrą ir faktinio papildomų ATLPS priemonių poveikio 2-uoju arba 3-uoju NUTS lygmeniu stebėseną.</i>

Paaiškinimas

Vertinimai yra labai svarbūs Fondo raidai, veiksmingumui ir poveikiui stebėti. Kaip minėta, regioninis aspektas yra labai svarbus siekiant atsižvelgti į visų pažeidžiamų piliečių ir tų, kuriems ATLPS pakeitimas daro didžiausią poveikį, skirtumus ir ypatumus.

Pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos, kuria pakeičiama Sąjungos energinių produktų ir elektros energijos mokesčių struktūra (nauja redakcija)

COM (2021) 563 final

43 pakeitimas

28 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Siekiant spręsti energijos mokesčių daromo socialinio poveikio problemą gali būti reikalinga tikslingai sumažinti apmokestinimo lygį. Siekiant apsaugoti pažeidžiamus namų ūkius, gali būti reikalinga juos laikinai atleisti nuo mokesčių;	Siekiant spręsti energijos mokesčių daromo socialinio poveikio problemą gali būti reikalinga tikslingai sumažinti apmokestinimo lygį. Siekiant apsaugoti pažeidžiamus namų ūkius, <i>pažeidžiamas labai mažas įmones ir mažąsias įmones, pažeidžiamus judumo naudotojus, bent jau esančius kaimo, kalnuotuose, periferiniuose ar salų regionuose</i> , gali būti reikalinga juos laikinai atleisti nuo mokesčių;

Paaiškinimas

Formuluotė pritaikoma prie pasiūlymo dėl Socialinio klimato fondo, nes energijos apmokestinimas gali būti naudojamas siekiant papildyti planuojamas socialines priemones.

44 pakeitimas

17 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Taikant c punktą energiniams produktams ir elektros energijai, kuriuos naudoja pažeidžiamais pripažinti namų ūkiai, ne ilgesnį kaip dešimties metų nuo šios direktyvos įsigaliojimo laikotarpį gali būti netaikomas mokestis. Šioje dalyje pažeidžiami namų ūkiai – tai namų ūkiai, kuriems ši direktyva daro didelį poveikį; šioje direktyvoje tai reiškia, kad jie yra žemiau skurdo rizikos ribos, kuri apibrėžiama kaip 60 % nacionalinės ekvivalentinių disponuojamųjų pajamų medianos.</p>	<p>Taikant c punktą energiniams produktams ir elektros energijai, kuriuos naudoja nacionaliniu ar regioniniu lygmeniu pažeidžiamais pripažinti namų ūkiai, gali būti netaikomas mokestis. Šioje dalyje pažeidžiami namų ūkiai – tai namų ūkiai, kuriems ši direktyva daro didelį poveikį; šioje direktyvoje tai reiškia, kad jie yra žemiau skurdo rizikos ribos, kuri apibrėžiama kaip 60 % nacionalinės ekvivalentinių disponuojamųjų pajamų medianos, o jų vartojimas neviršija tame regione taikomo minimumo, būtino deramoms gyvenimo sąlygoms užtikrinti. Pažeidžiami namų ūkiai – tai taip pat energijos nepriteklių patiriantys namų ūkiai, įskaitant mažesnes nei vidutinės pajamos gaunančius namų ūkius, kuriuos ypač veikia pastatų ir transporto įtraukimo į Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritį poveikis kainoms.</p>

Paaiškinimas

Neturėtų būti nustatytas maksimalus atleidimo nuo mokesčio laikotarpis, jei namų ūkis vis dar yra pažeidžiamoje padėtyje. „Pažeidžiamo namų ūkio“ apibrėžtis pritaikyta prie fondo įstatuose naudojamos apibrėžties.

45 pakeitimas

31 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>[...]. Ataskaitoje turi būti atsižvelgiama į tinkamą vidaus rinkos veikimą, aplinkos apsaugos ir socialinius aspektus, realią minimalaus apmokestinimo lygio vertę ir atitinkamus platesnius Sutarčių tikslus.</p>	<p>[...]. Ataskaitoje turi būti atsižvelgiama į tinkamą vidaus rinkos veikimą, aplinkos apsaugos, regionų, vietos ir socialinius aspektus, realią minimalaus apmokestinimo lygio vertę ir atitinkamus platesnius Sutarčių tikslus.</p>

Paaiškinimas

Reikėtų įvertinti regioninę perspektyvą.

II. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS (RK)

1. palankiai vertina Socialinio klimato fondo, padėsiančio atsverti neigiamą poveikį labiausiai pažeidžiamoms grupėms ir teritorijoms ir užtikrinti socialiniu požiūriu tvarų vystymąsi, įkūrimą; pabrėžia, kad klimato ir energetikos politikos priemonės, o taip pat ir anglies dioksido rinka neturi daryti poveikio pažeidžiamiems namų ūkiams, labai mažoms įmonėms ir mažosioms įmonėms ir judumo naudotojams, įskaitant kaimo ir atokiuose rajonuose, nes per pastaruosius kelis mėnesius dėl pernelyg sparčiai kylančių energijos kainų nuo 2021 m. vasaros labai išaugo energijos ir judumo nepriteklių patiriančių asmenų dalis;
2. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra labai svarbūs subjektai energetikos ir klimato srityje, nes jos geriausiai žino teritorijų ypatumus ir socialines bei ekonomines aplinkybes, kuriomis šios politikos kryptys įgyvendinamos, jos taip pat turi kompetenciją šioje srityje ir gali laikytis tinkamiausio požiūrio siekiant padidinti priemonių veiksmingumą;
3. primygtinai ragina, kad tikrinant ir tvirtinant planus daugiausia dėmesio būtų skiriama užtikrinimui, kad numatytos priemonės yra suplanuotos atsižvelgiant į gavėjus siekiant iš tikrųjų paremti pasiūlyme apibrėžtas grupes. Socialinio klimato fondo lėšos yra ribotos, todėl būtina labai kruopščiai užtikrinti, kad jomis būtų remiami labiausiai pažeidžiami namų ūkiai, labai mažos įmonės ir mažosios įmonės, judumo naudotojai, įskaitant kaimo ir atokius rajonus;

4. laikosi nuomonės, kad visos politikos priemonės, darančios poveikį verslo subjektams, ūkiams ir namų ūkiams, turėtų būti pagrįstos įrodymais, todėl Komisija, Eurostatas ir vietos ir regionų valdžios institucijos turėtų bendradarbiauti kuriant patikimas duomenų valdymo ir rinkimo struktūras, kuriomis galėtų laisvai naudotis visi politikos formuotojai ir suinteresuotieji subjektai;

5. pabrėžia, kad strateginis savarankiškumas yra labai svarbus Europos energijos tiekimo požiūriu; pabrėžia, kad neužtenka vien tik išsivaduoti nuo iškasamojo kuro tiekimo, kurį užtikrina Rusijos Federacija, tačiau nagrinėja REPowerEU planą, kuris padėtų paspartinti energetikos pertvarką siekiant sumažinti ES priklausomybę nuo energijos ir žaliavų importo ir, vadinasi, panaikinti politinę, ekonominę ir saugumo riziką, kurią kelia minėtas importas. Vadinasi, didelės investicijos ir konkrečios priemonės siekiant spartinti iš atsinaujinančių išteklių gaunamos energijos vartojimą, energijos vartojimo veiksmingumo skatinimas, žiedžiškumas, švari elektros energija ir vandenilis bei moksliniai pakaitinio tvaraus kuro tyrimai – pirmenybiniai ir susietieji dalykai;

6. mano, jog svarbu, kad valstybės narės turėtų galimybę sumažinti energijos ir judumo nepriteklių naudodamos įvairias priemones. Viena iš tokių priemonių yra „šildymo išlaidų įtraukimo į nuomą“ sistema, pagal kurią nekilnojamojo turto savininkas yra atsakingas už priimtinos patalpų temperatūros užtikrinimą ir todėl turi aiškį paskatą didinti energijos vartojimo efektyvumą. Tačiau tai prieštarauja Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje Komisijos pateiktam ekonominio efektyvumo aiškinimui, pagal kurį būtent rekomenduojama šilumos matavimui ir apmokestinimui naudoti individualius skaitiklius;

7. prašo Komisijos pradėti mokslinius tyrimus ir konsultacijas su atitinkamais subjektais siekiant aiškiai apibrėžti minimalų namų ūkio energijos poreikį deramam gyvenimo lygiui užtikrinti, remiantis patikimais duomenimis ir laiko eilutėmis, atsižvelgiant į regioninius skirtumus ir tuo pat metu remiantis nauja koncepcija;

8. palankiai vertina Komisijos komunikatą „Augančių energijos kainų problemos sprendimas: veikslių ir paramos priemonių rinkinys“ ir ragina valstybes nares naudotis šiame priemonių rinkinyje nustatytais priemonėmis; palankiai vertina Europos Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos dėl sąžiningo perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos užtikrinimo; ragina nacionalines valdžios institucijas skubiai atsižvelgti į šias priemones užtikrinant teisingą pertvarką ir nieko nepaliekant nuošalyje, kartu užtikrinant, kad vietos ir regionų valdžios institucijos dalyvautų jas įgyvendinant ir stebint teritorinius skirtumus;

9. primena, kad Merų paktas dėl klimato ir energetikos parodė savo naudingumą prisidedant prie energijos vartojimo efektyvumo ir klimato klausimų sprendimo, todėl nauja redakcija išdėstytoje Energijos mokesčių direktyvoje ir naujajame Socialiniame klimato fonde (toliau – naujasis fondas) turėtų būti pasinaudota Merų pakto narių išvalgomis ir ekspertinėmis žiniomis, taip pat paspartintais veiksmais, įtrauktais į tvarios energijos veikslių planus vietos ar regionų lygmeniu;

10. palankiai vertina tai, kad EK kartu su pasiūlymu persvarstyti Energijos mokesčių direktyvą pateikia subsidiarumo lentelę, tačiau apgailestauja, kad jos nėra pasiūlyme dėl Socialinio klimato fondo. Pateikti argumentai dėl pasiūlymų Europos pridėtinės vertės ir priemonių, priklausančių ES kompetencijai transporto, klimato kaitos, aplinkos ir vidaus rinkos srityse, atitinka subsidiarumo ir proporcingumo principus;

11. pabrėžia, kad visoje Europoje yra regionų, kuriuose centralizuotas šilumos ir vėsumos tiekimas piliečiams galėtų būti patikimesnis, veiksmingesnis ir įperkamesnis sprendimas, todėl naujojo fondo veiksmai turėtų būti suderinti su kitais ESI fondais, siekiant suteikti pakankamą paramą butų ir būstų atnaujinimo išlaidoms, kad būtų galima naudotis naujomis sistemomis;

12. mano, kad elektros energijos gamyba ateityje bus labiau decentralizuota nei anksčiau, todėl įmonėms ir namų ūkiams, pasirengusiems diegti fotovoltinę arba vėjo energiją, reikia decentralizuotiems pažangiesiems tinklams labiau pritaikytos paramos ir panaikinti nereikalingą biurokratiją; tai taip pat apima tikslią paramą iš Socialinio klimato fondo atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms;

13. atkreipia dėmesį į tai, kad valstybėse narėse yra keletas ESI fondų paramos schemų, pagal kurias pirmenybė teikiama energijos vartojimo efektyvumo priemonėms, skirtoms namų ūkiams ir įmonėms, todėl gali būti naudinga parengti aiškias gaires ir kurti paramą energijos ir judumo paslaugų nepriteklių patiriantiems pažeidžiamiausiems namų ūkiams ir pažeidžiamiausioms labai mažoms bei mažosioms įmonėms, kad būtų išvengta bet kokios rizikos, kad tie, kuriems labiausiai reikia paramos, neliktų nuošalyje;

14. rekomenduoja valstybėms narėms, regionams ir savivaldybėms atnaujinti miestų ir žemės naudojimo planus, taip pat suteikti galimybę naudotis su statybos leidimais susijusia praktika, kad būtų sumažinti mokesčiai ir išlaidos bei išvengta biurokratiškos kliūčių namų ūkių ir įmonių investicijoms į energijos vartojimo efektyvumą;

Dėl pasiūlymo dėl Socialinio klimato fondo

15. palankiai vertina pasiūlymą dėl Socialinio klimato fondo kaip solidarumo išraišką ir išipareigojimą siekti teisingos ir socialiai sąžiningos pertvarkos, nes tai yra pagrindinė priemonė, skirta remti piliečius, kuriuos labiausiai paveikė perėjimas prie poveikio klimatui neutralumo, ir atsakas į mūsų raginimą stiprinti ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ATLPS) vientisumą ir veikimą, kartu teikiant paramą pažeidžiamiems regionams ir grupėms;

16. reikalauja, kad bent 35 % Socialinio klimato fondo finansinio paketo tiesiogiai valdytų vietos ir regionų valdžios institucijos, nes jos gali pateikti tikslesnį pažeidžiamumo žemėlapi ir yra atsakingos už sėkmingą, tikslingą ir veiksmingą planuose nustatytų priemonių įgyvendinimą; jos gali būti skirtos ir iš tikrųjų patenkinti mažesnes pajamas gaunančių grupių, įskaitant tas, kurioms gresia skurdas, poreikius;

17. apgailestauja, kad prieš pateikiant pasiūlymą dėl Socialinio klimato fondo nebuvo atliktas konkretus ir specifinis poveikio vertinimas. Atlikus tokį vertinimą būtų buvę galima tiksliai įvertinti fondo mechanizmo, veikimo, valdymo ir priemonių pasiskirstymo poveikį ir naudą, sutelkiant dėmesį į pasekmes pažeidžiamiausiems piliečiams vietos ir regionų lygmeniu, ir būtų buvę galima geriau nustatyti finansiškai silpniausias grupes, siekiant tinkamai nukreipti paramą tiems, kuriems jos labiausiai reikia;

18. rekomenduoja, kad RK, kaip vietos ir regionų valdžios institucijoms atstovaujantis organas, atliktų tarpininko vaidmenį rengiant ir įgyvendinant socialinius klimato planus, suteikiant papildomą galimybę pasiekti vietos ir regionų lygmenį, neapsiribojant valstybių narių nacionalinėmis sistemomis;

19. ragina pripažinti, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra pagrindiniai subjektai įgyvendinant nacionalinius socialinius klimato planus, atsižvelgiant į tai, kad jos yra arčiausiai piliečių esantis valdžios lygmuo ir gali suteikti didelių žinių ir patirties, sukauptų vietoje, kartu užtikrinant, kad rengiant socialinius klimato planus vietos ir regionų valdžios institucijoms nebūtų užkraunama administracinė našta; siūlo vietos ir regionų valdžios institucijoms suteikti galimybę rengti regioninius socialinius klimato planus, atitinkančius nacionalinio lygmens planus, vadovaujantis partnerystės, daugiapakopio valdymo, subsidarumo ir proporcingumo principais;

20. atkreipia dėmesį į tai, kad viena iš būstų fondo atnaujinimo siekiant efektyvaus energijos vartojimo problemų yra ta, kad trūksta galimybių naudotis žiniomis apie energijos vartojimo efektyvumą ir rinkoje jau prieinamais pažangiaisiais sprendimais. Siekdamas išspręsti šią problemą, RK siūlo finansuoti šias priemones ir iš naujojo fondo;

21. pabrėžia, kad energijos kainos ir bendra perkamoji galia yra labai menkai susijusios ir, nors bendras BVP arba BNP rodiklis nustatant perkamosios galios standartus (PGS) yra tinkamas bendrai sanglaudos politikai energijos vartojimo klausimais, prašo Komisijos rasti tokį pat patikimą rodiklį kaip BVP ir BNP, kuris geriau atspindėtų su energijos vartojimu susijusią namų ūkių ir įmonių elgseną Europoje ir kuris suteiktų valstybėms narėms daugiau lankstumo išlyginant ES lėšų skyrimo neatitikimus;

22. pabrėžia, kad nors Socialinio klimato fondo tikslas yra žingsnis tinkama linkme siekiant teisingos žaliosios pertvarkos, reikėtų toliau dėti pastangas finansiniu požiūriu. Vien tik Socialinio klimato fondo nepakaks, kad būtų pašalinti nepageidaujami priemonių, kuriomis siekiama neutralizuoti poveikį klimatui, socialiniai padariniai ir ekonominiai trūkumai. Reikalauja, kad iš ATLPS 2 gautos pajamos iš dalies būtų skiriamos Socialiniam klimato fondui ir priemonėms, skirtoms užtikrinti, kad siekiant poveikio klimatui neutralumo niekas neatsidurtų nepalankioje padėtyje; siūlo, kad jeigu anglies dioksido kaina užtikrintų didesnes pajamas nei numatytosios, finansinis Socialinio klimato fondo paketas būtų atitinkamai padidintas. RK pasisako už tai, kad būtų taikoma daugiau ekonominės paramos formų, kuriomis būtų galima atsižvelgti į teritorijų, gyventojų, sektorių, miestų ir regionų ypatumus. Norint remti labiausiai pažeidžiamus asmenis, ypatingas dėmesys turės būti skiriamas priemonių tinkamumui ir paramai benamiams, moterims, išteklių neturintiems piliečiams, jaunimui ir finansiškai silpnesniems subjektams;

23. prašo Europos Parlamento ir Tarybos naujojo fondo veikla neskatinti jokio individualaus motorizuoto judumo, o remti tvarius visiškai netaišaus ar mažai taršaus tvaraus (elektrinio, hibridinio ar vandeniliu varomo) judumo sprendimus ir integruotas transporto paslaugas;

Dėl Energijos mokesčių direktyvos peržiūros

24. palankiai vertina pasiūlymo dėl direktyvos tikslą energijos mokesčių susieti su faktine energine verte ir aplinkosauginiu veiksmingumu ir taip paskatinti mažinti CO₂ išmetimą ir prisidėti prie ES klimato srities tikslų įgyvendinimo. Dabartinė direktyvos redakcija to neatspindi, kaip yra nurodę Europos Audito Rūmai ⁽¹⁾;

25. apgailestauja, kad pasiūlymui dėl Socialinio klimato fondo trūksta specialios subsidiarumo lentelės, tačiau palankiai vertina tai, kad pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 91 straipsnio 1 dalies d punktu, 192 straipsnio 1 dalimi ir 194 straipsnio 1 dalies c punktu, susijusiais su transportu, klimato kaita ir energetika, ir mano, kad pasiūlyme aiškiai apibrėžiama jo Europos pridėtinė vertė ir laikomasi subsidiarumo ir proporcingumo principų;

26. palankiai vertina tai, kad įtraukta galimybė valstybėms narėms padėti pažeidžiamoms grupėms ir apsaugoti namų ūkius nuo energijos nepritekliaus, taip kovojant su galimu neigiamu mokesčio poveikiu;

27. palankiai vertina Energijos mokesčių direktyvos persvarstymą, kad jos turinys būtų pakoreguotas ir pritaikytas prie poreikio imtis aktyvesnių veiksmų klimato ir aplinkos apsaugos srityse, kartu suteikiant galimybę remti atsinaujinančiųjų išteklių energijos vystymąsi ir plėtrą ir išsaugoti tinkamą vidaus rinkos veikimą, suderinant energinių produktų ir elektros energijos apmokestinimą su ES energetikos ir klimato politika;

28. siūlo analizuoti valstybių narių teritorinius modelius regionų lygmeniu, kad labiausiai paveiktiems namų ūkiams ir įmonėms būtų galima taikyti regionines ar net vietos išimtis, sumažinti mokesčius arba ypatingomis aplinkybėmis taikyti kitokias kompensacijas;

29. atkreipia dėmesį į tai, kad Europoje yra regionų, kuriuose šildymui ir maisto gaminiui naudojamos malkos, ir tai yra aiškus energijos nepritekliaus požymis. Tokiomis aplinkybėmis Energijos mokesčių direktyvos nauja redakcija ir ATLPS 2 padarys poveikį šiems vartotojams, todėl rekomenduoja parengti papildomas programas, skirtas remti perėjimą nuo malkų naudojimo prie švarių atsinaujinančiųjų ir efektyvių energijos šaltinių.

Bruselis, 2022 m. balandžio 27 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹⁾ Europos Audito Rūmų apžvalga Nr. 01/2022: Energijos mokesčiai, anglies dioksido apmokestinimas ir energijos subsidijos.

Europos regionų komiteto nuomonė „Demokratijos ir rinkimų integralumo stiprinimas“

(2022/C 301/13)

Pranešėjas	Vincenzo BIANCO (IT/PES), Katanijos savivaldybės tarybos narys
Pamatiniai dokumentai:	<p>Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Rinkimų sąžiningumo apsauga ir demokratinio dalyvavimo skatinimas“</p> <p>COM(2021) 730 <i>final</i></p> <p>Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl politinės reklamos skaidrumo ir atrankiojo adresavimo</p> <p>COM(2021) 731 <i>final</i></p> <p>Pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos, kuria nustatoma išsami Sąjungos piliečių, gyvenančių valstybėje narėje ir neturinčių jos pilietybės, naudojimosi teise balsuoti ir kandidatuoti Europos Parlamento rinkimuose tvarka (nauja redakcija)</p> <p>COM(2021) 732 <i>final</i></p> <p>Pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos, kuria nustatoma išsami Sąjungos piliečių, gyvenančių valstybėje narėje ir neturinčių jos pilietybės, naudojimosi teise balsuoti ir kandidatuoti vietos savivaldos rinkimuose tvarka (nauja redakcija)</p> <p>COM(2021) 733 <i>final</i></p> <p>Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo (nauja redakcija)</p> <p>COM(2021) 734 <i>final</i></p>

I. SIŪLOMI PAKEITIMAI

1 pakeitimas

COM(2021) 731 *final*

7 straipsnio 2 punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>Skaidrumo pranešime, kuris įtraukiamas į kiekvieną politinės reklamos skelbimą arba kurį turi būti įmanoma lengvai iš to skelbimo pasiekti, pateikiama ši informacija: (a) užsakovo tapatybė ir jo kontaktiniai duomenys; (b) laikotarpis, per kurį politinės reklamos skelbimą numatoma publikuoti ir platinti; (c) remiantis, be kita ko, informacija, gauta pagal 6 straipsnio 3 dalį, – informacija apie bendras panaudotas sumas arba kitą naudą, gautą iš dalies arba visiškai atsilyginant už atitinkamo politinės reklamos skelbimo ir, kai taikoma, politinės reklamos kampanijos parengimą, rodymą, sklaidą, publikavimą arba platinimą, taip pat jų šaltiniai; (d) kai taikoma, nurodomi rinkimai ar referendumai, su kuriais yra susijęs reklamos skelbimas; (e) kai taikoma, nuorodos į internetines reklamos skelbimų saugyklas; (f) informacija apie 9 straipsnio 1 dalyje numatytų mechanizmų naudojimą; (g) informacija, kuri turi būti įtraukta į skaidrumo pranešimą, pateikiama naudojant konkrečius I priede nustatytus duomenų laukus.</p>	<p>Skaidrumo pranešime, kuris įtraukiamas į kiekvieną politinės reklamos skelbimą internetu ir ne internetu arba kurį turi būti įmanoma lengvai iš to skelbimo pasiekti, pateikiama ši informacija: (a) užsakovo tapatybė ir jo kontaktiniai duomenys; (b) laikotarpis, per kurį politinės reklamos skelbimą numatoma publikuoti ir platinti; (c) remiantis, be kita ko, informacija, gauta pagal 6 straipsnio 3 dalį, – informacija apie bendras panaudotas sumas arba kitą naudą, gautą iš dalies arba visiškai atsilyginant už atitinkamo politinės reklamos skelbimo ir, kai taikoma, politinės reklamos kampanijos parengimą, rodymą, sklaidą, publikavimą arba platinimą, taip pat jų šaltiniai; (d) kai taikoma, nurodomi rinkimai ar referendumai, su kuriais yra susijęs reklamos skelbimas; (e) kai taikoma, nuorodos į internetines reklamos skelbimų saugyklas; (f) informacija apie 9 straipsnio 1 dalyje numatytų mechanizmų naudojimą; (g) informacija, kuri turi būti įtraukta į skaidrumo pranešimą, pateikiama naudojant konkrečius I priede nustatytus duomenų laukus.</p>

Paiškinimas

Reglamento projekto 7 straipsnio 2 punkte pateikiama informacija, kuri turėtų būti įtraukta į skaidrumo pranešimą dėl kiekvieno publikuojamo politinės reklamos skelbimo ir lengvai prieinama iš paties skaidrumo pranešimo. Atsižvelgiant į teiktinos informacijos sudėtingumą, nustatant prievolės turėtų būti atsižvelgiama į internetinės ir ne internetinės žiniasklaidos priemonių ypatumus.

2 pakeitimasCOM(2021) 731 *final*

9 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>Galimai neteisėtos politinės reklamos skelbimų nurodymas</p> <p>1. Teikdami politinės reklamos paslaugas, reklamos skelbėjai įdiegia mechanizmus, fiziniams asmenims suteikiančius galimybę nemokamai pranešti, kad konkretus jų publikuotas reklamos skelbimas neatitinka šio reglamento.</p> <p>2. Informacija apie tai, kaip pranešti apie 1 dalyje nurodytus politinės reklamos skelbimus, turi būti patogi naudoti ir lengvai prieinama, įskaitant informaciją iš skaidrumo pranešimo.</p> <p>3. Politinės reklamos skelbėjai sudaro sąlygas 1 dalyje nurodytą informaciją pateikti elektroninėmis priemonėmis. Politinės reklamos skelbėjas informuoja atitinkamus asmenis apie tolesnius veiksmus, kurių imtasi gavus 1 dalyje nurodytą pranešimą.</p> <p>4. Į pakartotinius pranešimus pagal 1 dalį dėl to paties reklamos skelbimo ar reklamos kampanijos gali būti atsakoma kolektyviai, be kita ko, pateikiant nuorodą į atitinkamo politinės reklamos skelbėjo svetainėje pateiktą informacinį pranešimą.</p>	<p>Galimai neteisėtos politinės reklamos skelbimų nurodymas</p> <p>1. Teikdami politinės reklamos paslaugas, reklamos skelbėjai įdiegia mechanizmus, fiziniams asmenims suteikiančius galimybę nemokamai pranešti, kad konkretus jų publikuotas reklamos skelbimas neatitinka šio reglamento.</p> <p>2. Informacija apie tai, kaip pranešti apie 1 dalyje nurodytus politinės reklamos skelbimus, turi būti patogi naudoti ir lengvai prieinama, įskaitant informaciją iš skaidrumo pranešimo.</p> <p>3. Politinės reklamos skelbėjai sudaro sąlygas 1 dalyje nurodytą informaciją pateikti elektroninėmis priemonėmis. Politinės reklamos skelbėjas informuoja atitinkamus asmenis apie tolesnius veiksmus, kurių imtasi gavus 1 dalyje nurodytą pranešimą.</p> <p>4. Į pakartotinius pranešimus pagal 1 dalį dėl to paties reklamos skelbimo ar reklamos kampanijos gali būti atsakoma kolektyviai, be kita ko, pateikiant nuorodą į atitinkamo politinės reklamos skelbėjo svetainėje pateiktą informacinį pranešimą.</p> <p>5. Taip pat sukuriama specialūs kanalai, leidžiantys asmenims pateikti skundą kompetentingoms institucijoms, kaip nustatyta šio reglamento 15 straipsnyje.</p>

Paiškinimas

Pagal 15 straipsnį reikalaujama, kad valstybės narės paskirtų kompetentingas institucijas, kurios stebėtų, ar tarpininkavimo paslaugų teikėjai laikosi reglamento nuostatų. Atsižvelgiant į jų vaidmenį, šios kompetentingos institucijos taip pat turėtų galėti stebėti pranešimus dėl reglamento nesilaikymo. Tai taip pat sumažintų tikimybę, kad privačios įmonės nesilaikys reikalavimų dėl tokių pranešimų.

3 pakeitimasCOM(2021) 731 *final*

15 straipsnio 7 punktą

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
Šio reglamento tikslais kiekviena valstybė narė paskiria vieną kompetentingą instituciją Sąjungos lygmens kontaktiniu subjektu.	Šio reglamento tikslais kiekviena valstybė narė paskiria vieną kompetentingą instituciją Sąjungos lygmens kontaktiniu subjektu. <i>Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad būtų įsteigtas informacijos centrus regionų ir vietos lygmeniu.</i>

Paiškinimas

Šiuo pakeitimu siekiama užtikrinti, kad nacionalinės valdžios institucijos imtųsi veiksmų regionų ir vietos lygmeniu ir kad regionų ir vietos lygmeniu būtų įsteigti informacijos centrai.

4 pakeitimasCOM(2021) 731 *final*

15 straipsnio 9 punktą

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
Kontaktiniai subjektai reguliariai susitinka Sąjungos lygmeniu Europos bendradarbiavimo rinkimų klausimais tinkle, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos greitai ir saugiai keistis informacija klausimais, susijusiais su jų priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduočių atlikimu pagal šį reglamentą.	Kontaktiniai subjektai reguliariai susitinka Sąjungos lygmeniu Europos bendradarbiavimo rinkimų klausimais tinkle, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos greitai ir saugiai keistis informacija klausimais, susijusiais su jų priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduočių atlikimu pagal šį reglamentą, <i>ir siekdami išnagrinėti galimybes suderinti taisykles dėl politinės reklamos skelbimo paslaugų teikėjams taikomų sankcijų, įskaitant administracines baudas ir pinigines nuobaudas, kaip nustatyta 16 straipsnyje.</i>

Paiškinimas

Siekiant šio reglamento tikslo suderinti politinės reklamos paslaugų teikimo vidaus rinką ir sukurti vienodas sąlygas, būtų pageidautina suderinti sankcijas už šio reglamento nuostatų pažeidimus. Be to, toks požiūris padėtų išvengti, kad kai kuriose valstybėse narėse sankcijos pernelyg neatgrasytų suinteresuotųjų subjektų į politinę veiklą.

5 pakeitimasCOM(2021) 732 *final*

12 straipsnio 1 punktą

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>Valstybės narės paskiria nacionalinę instituciją, atsakingą už priemonių, būtinų užtikrinti, kad valstybės piliečių neturintys Sąjungos piliečiai būtų laiku informuojami apie rinkėjų ar kandidatų registravimo Europos Parlamento rinkimuose sąlygas ir išsamias taisykles, taikymą.</p>	<p>Valstybės narės, <i>bendradarbiaudamos su regionų ir, kai taikytina, su vietos valdžios institucijomis</i>, paskiria nacionalinę instituciją, atsakingą už priemonių, būtinų užtikrinti, kad valstybės piliečių neturintys Sąjungos piliečiai būtų laiku informuojami apie rinkėjų ar kandidatų registravimo Europos Parlamento rinkimuose sąlygas ir išsamias taisykles, taikymą.</p> <p><i>Valstybės narės imasi visų tolesnių priemonių didinti informuotumą, skatinti ir palengvinti naudojimąsi Sąjungos piliečių rinkimų teisėmis, be kita ko, pasitelkdamos regionų ir, kai taikytina, vietos valdžios institucijas.</i></p>

Paiškinimas

Reikėtų atsižvelgti į skirtingas rinkimų administravimo valstybėse narėse struktūras. Šiuo pakeitimu taip pat raginama, kad nacionalinės valdžios institucijos bendradarbiautų su regionų ir, kai taikytina, vietos padalinuose, kad piliečiai būtų plačiai informuojami vadovaujantis artumo principu apie registravimosi rinkėjais ar kandidatais į Europos Parlamentą sąlygas ir tvarką.

6 pakeitimasCOM(2021) 732 *final*

12 straipsnio 3 punktą

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>Informacija apie rinkėjų ar kandidatų registravimo Europos Parlamento rinkimuose sąlygas ir išsamias taisykles bei 2 dalyje nurodyta informacija pateikiama aiškia ir paprasta kalba.</p> <p>Pirmoje pastraipoje nurodyta informacija pateikiama ne tik viena ar keliomis priimančiosios valstybės narės valstybinėmis kalbomis, bet ir pateikiamas vertimas į bent vieną kitą oficialiąją Sąjungos kalbą, kurią plačiai supranta kuo daugiau Sąjungos piliečių, gyvenančių jos teritorijoje, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1724[30] 9 straipsnyje nustatytų kokybės reikalavimų.</p>	<p>Informacija apie rinkėjų ar kandidatų registravimo Europos Parlamento rinkimuose sąlygas ir išsamias taisykles bei 2 dalyje nurodyta informacija pateikiama aiškia ir paprasta kalba.</p> <p><i>Su sąlyga, kad kompetentingos institucijos turi būtinų administracinių pajėgumų</i>, pirmoje pastraipoje nurodyta informacija pateikiama ne tik viena ar keliomis priimančiosios valstybės narės valstybinėmis kalbomis, bet ir pateikiamas vertimas į bent vieną kitą oficialiąją Sąjungos kalbą, kurią plačiai supranta kuo daugiau Sąjungos piliečių, gyvenančių jos teritorijoje, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1724[30] 9 straipsnyje nustatytų kokybės reikalavimų.</p>

Paaiškinimas

Šiuo straipsniu kompetentingos institucijos įpareigojamos jūdiems ES piliečiams pateikti plataus spektro informaciją keliomis kalbomis, be kita ko, informaciją dėl jų registracijos statuso, susijusių rinkėjų ir kandidatų teisių ir įpareigojimų ir būdų gauti papildomos informacijos apie rinkimų organizavimą. Kaip nurodyta 12 straipsnio 1 dalies pakeitime, kompetentingos institucijos neturėtų būti skiriamos tik nacionaliniu lygmeniu. Atsižvelgiant į teiktiną išsamią informaciją, toks įpareigojimas kai kurių valstybių narių vietos ir regionų valdžios institucijoms gali tapti administracine našta.

7 pakeitimasCOM(2021) 732 *final*

14 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>Valstybės narės, kurios numato išankstinio balsavimo, balsavimo paštu, elektroninio ir internetinio balsavimo Europos Parlamento rinkimuose galimybes, užtikrina, kad Sąjungos rinkėjai galėtų naudotis tais balsavimo metodais panašiomis sąlygomis į tas, kurios taikomos jų piliečiams.</p>	<p>Valstybės narės siekia numatyti išankstinio balsavimo, balsavimo paštu, elektroninio ir internetinio balsavimo Europos Parlamento rinkimuose galimybes.</p> <p>Valstybės narės, pasitelkdamos vietos ir regionų valdžios institucijas, imasi visų priemonių, kad užtikrintų valstybės narės pilietybės neturintiems Sąjungos piliečiams išankstinio balsavimo, balsavimo paštu, elektroninio balsavimo ir balsavimo internetu galimybes panašiomis sąlygomis į tas, kurios taikomos jų piliečiams.</p>

Paaiškinimas

Šiuo pakeitimu siekiama skatinti vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimą užtikrinant Sąjungos rinkėjams galimybę naudotis visais balsavimo būdais. Tuo pat metu visos valstybės narės rinkimus turėtų rengti ekologiškai ir tvariai.

8 pakeitimasCOM(2021) 732 *final*

15 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>Valstybės narės paskiria instituciją, atsakingą už atitinkamų statistinių duomenų apie Sąjungos piliečių, kurie neturi valstybės narės pilietybės, dalyvavimą Europos Parlamento rinkimuose rinkimą ir teikimą visuomenei ir Komisijai.</p>	<p>Valstybės narės paskiria instituciją, atsakingą už atitinkamų statistinių duomenų apie Sąjungos piliečių, kurie neturi valstybės narės pilietybės, dalyvavimą Europos Parlamento rinkimuose rinkimą ir teikimą visuomenei, Komisijai ir Europos regionų komitetui.</p>

Paaiškinimas

Šiuo pakeitimu siekiama užtikrinti Europos regionų komiteto dalyvavimą atliekant statistinių duomenų apie valstybės narės pilietybės neturinčių Sąjungos piliečių dalyvavimą Europos Parlamento rinkimuose stebėseną.

9 pakeitimasCOM(2021) 732 *final*

17 straipsnio 1 punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
Per šešis mėnesius nuo kiekvienų Europos Parlamento rinkimų valstybės narės siunčia Komisijai informaciją apie šios direktyvos taikymą savo teritorijoje. Be bendrų pastabų, ataskaitoje pateikiami statistiniai duomenys apie Sąjungos rinkėjų ir Sąjungos piliečių, turinčių teisę kandidatuoti, dalyvavimą Europos Parlamento rinkimuose ir priemonių, kurių imtasi tokiam dalyvavimui remti, santrauka.	Per šešis mėnesius nuo kiekvienų Europos Parlamento rinkimų valstybės narės siunčia Komisijai ir Europos regionų komitetui informaciją apie šios direktyvos taikymą savo teritorijoje. Be bendrų pastabų, ataskaitoje pateikiami statistiniai duomenys apie Sąjungos rinkėjų ir Sąjungos piliečių, turinčių teisę kandidatuoti, dalyvavimą Europos Parlamento rinkimuose ir priemonių, kurių imtasi tokiam dalyvavimui remti, santrauka.

Paiškinimas

Šiuo pakeitimu siekiama užtikrinti Europos regionų komiteto dalyvavimą atliekant statistinių duomenų apie valstybės narės pilietybės neturinčių Sąjungos piliečių dalyvavimą Europos Parlamento rinkimuose stebėseną.

10 pakeitimasCOM(2021) 733 *final*

2 straipsnio 1 punkto b papunktis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
vietos savivaldos rinkimai – tiesioginiu visuotiniu balsavimu paremti rinkimai, kad būtų išrinkti atstovaujamos tarybos nariai ir, atitinkamais atvejais, pagal kiekvienos valstybės narės įstatymus , pagrindinio vietos savivaldos administracinio vieneto vykdomosios valdžios vadovas ir nariai;	vietos savivaldos rinkimai – tiesioginiu visuotiniu balsavimu paremti rinkimai, kad būtų išrinkti atstovaujamos tarybos nariai ir pagrindinio vietos savivaldos administracinio vieneto vykdomosios valdžios vadovas ir nariai;

Paiškinimas

Šiuo pakeitimu siekiama išplėsti valstybių narių piliečių tinkamumą į visas renkamas pareigas, įskaitant vykdomąsias pareigas vietos valdžios institucijose.

11 pakeitimasCOM(2021) 733 *final*

5 straipsnio 3 punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
Valstybė narė gali nustatyti, kad tik jos piliečiai, išrinkti eiti pareigas mandato galiojimo laikotarpiu, gali eiti pagrindinio vietos savivaldos administracinio vieneto vykdomosios valdžios institucijos vadovo, jo pavaduotojo ar valdančiosios kolegijos nario pareigas.	Valstybė narė gali ribotais, išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais nustatyti, kad tik jos piliečiai, išrinkti eiti pareigas mandato galiojimo laikotarpiu, gali eiti pagrindinio vietos savivaldos administracinio vieneto vykdomosios valdžios institucijos vadovo, jo pavaduotojo ar valdančiosios kolegijos nario pareigas.

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>Valstybė narė taip pat gali nustatyti, kad tik jos piliečiai gali laikinai atlikti pagrindinio vietos savivaldos administracinio vieneto vykdomosios valdžios institucijos vadovo, jo pavaduotojo ar valdančiosios kolegijos nario funkcijas.</p> <p>Atsižvelgdamos į Sutartį ir bendruosius teisės principus, valstybės narės gali imtis atitinkamų būtinų ir proporcingų priemonių siekdamos užtikrinti, kad pirmoje pastraipoje nurodytas pareigas galėtų eiti ir antroje pastraipoje nurodytas funkcijas galėtų atlikti tik jos piliečiai.</p>	<p>Valstybė narė ribotais, išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais taip pat gali nustatyti, kad tik jos piliečiai gali laikinai atlikti pagrindinio vietos savivaldos administracinio vieneto vykdomosios valdžios institucijos vadovo, jo pavaduotojo ar valdančiosios kolegijos nario funkcijas.</p> <p>Atsižvelgdamos į Sutartį ir bendruosius teisės principus, valstybės narės gali imtis atitinkamų būtinų ir proporcingų priemonių siekdamos užtikrinti, kad pirmoje pastraipoje nurodytas pareigas galėtų eiti ir antroje pastraipoje nurodytas funkcijas galėtų atlikti tik jos piliečiai.</p>

Paiškinimas

Šiuo pakeitimu siekiama mažinti valstybių narių piliečių tinkamumui į visas renkamas pareigas, įskaitant vykdomąsias pareigas, taikomus apribojimus, juos taikyti tik išimties tvarka ir tik tinkamai pagrįstais atvejais, kad būtų kovojama su diskriminacija, susijusia su galimybe eiti renkamas pareigas vietos valdžios institucijose.

12 pakeitimas

COM(2021) 733 final

10 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>Valstybės narės, kurios numato galimybę piliečiams vietos savivaldos rinkimuose balsuoti iš anksto, paštu, elektroniniu būdu ir internetu, užtikrina, kad tokios balsavimo priemonės tomis pačiomis sąlygomis taip pat būtų prieinamos rinkėjams, nustatytiems 3 straipsnyje.</p>	<p>Valstybės narės siekia numatyti išankstinio balsavimo, balsavimo paštu, elektroninio ir internetinio balsavimo savivaldos rinkimuose galimybes.</p> <p>Valstybės narės, pasitelkdamos vietos ir regionų valdžios institucijas, imasi visų priemonių, kad užtikrintų valstybės narės pilietybės neturintiems Sąjungos piliečiams išankstinio balsavimo, balsavimo paštu, elektroninio balsavimo ir balsavimo internetu galimybes tokiomis pačiomis sąlygomis, kurios taikomos jų piliečiams.</p>

Paiškinimas

Šiuo pakeitimu siekiama pabrėžti vietos ir regionų valdžios institucijų indėlį užtikrinant, kad savivaldybių rinkimuose dalyvaujantiems rinkėjams, kurie yra arba nėra tos valstybės piliečiai, būtų prieinami visi balsavimo būdai. Tuo pat metu visos valstybės narės rinkimus turėtų rengti ekologiškai ir tvariai.

13 pakeitimasCOM(2021) 733 *final*

12 straipsnio 1 punktą

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>Valstybės narės paskiria nacionalinę instituciją, atsakingą už priemonių, būtinų užtikrinti, kad valstybės narės piliečiai neturintys Sąjungos piliečiai būtų laiku informuojami apie rinkėjų ar kandidatų registravimo vietos savivaldos rinkimuose sąlygas ir išsamias taisykles, taikymą.</p>	<p>Valstybės narės, bendradarbiaudamos su regionų ir, kai taikytina, vietos valdžios institucijomis, paskiria nacionalinę instituciją, atsakingą už priemonių, būtinų užtikrinti, kad valstybės narės piliečiai neturintys Sąjungos piliečiai būtų laiku informuojami apie rinkėjų ar kandidatų registravimo vietos savivaldos rinkimuose sąlygas ir išsamias taisykles, taikymą.</p> <p>Valstybės narės ir jų atitinkami valdymo lygmenys, be kita ko, pasitelkdamos regionų ir, kai taikytina, vietos valdžios institucijas, imasi visų papildomų priemonių didinti informuotumą, skatinti ir palengvinti valstybės narės piliečių neturinčių ir toje valstybėje narėje gyvenančių Sąjungos piliečių naudojimąsi rinkimų teisėmis.</p>

Paaiškinimas

Reikėtų atsižvelgti į skirtingas rinkimų administravimo valstybėse narėse struktūras. Šiuo pakeitimu siekiama užtikrinti regionų ir, kai taikytina, vietos valdžios institucijų dalyvavimą didinant informuotumą, remiant ir palengvinant valstybės narės piliečių neturinčių Sąjungos piliečių, gyvenančių valstybėje narėje, naudojimąsi rinkimų teisėmis rengiant vietos valdžios institucijų rinkimus.

14 pakeitimasCOM(2021) 733 *final*

14 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>1. Per trejus metus nuo šios direktyvos įsigaliojimo ir vėliau kas ketverius metus valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo, įskaitant 5 straipsnio 3 ir 4 dalių taikymą, savo teritorijoje ataskaitą. Ataskaitoje pateikiami statistiniai duomenys apie rinkėjų ir kandidatų, nustatytų 3 straipsnyje, dalyvavimą vietos savivaldos rinkimuose ir priemonių, kurių imtasi šiuo klausimu, santrauka.</p> <p>2. Per penkerius metus nuo šios direktyvos įsigaliojimo ir vėliau kas penkerius metus Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šios direktyvos taikymo ataskaitą, be kita ko, grindžiamą pagal šio straipsnio 1 dalį valstybių narių pateikta informacija.</p>	<p>1. Per trejus metus nuo šios direktyvos įsigaliojimo ir vėliau kas ketverius metus valstybės narės pateikia Komisijai ir Europos regionų komitetui šios direktyvos taikymo, įskaitant 5 straipsnio 3 ir 4 dalių taikymą, savo teritorijoje ataskaitą. Ataskaitoje pateikiami statistiniai duomenys apie rinkėjų ir kandidatų, nustatytų 3 straipsnyje, dalyvavimą vietos savivaldos rinkimuose ir priemonių, kurių imtasi šiuo klausimu, santrauka, taip pat administracinių problemų, su kuriomis susiduriama atitinkamais valdžios lygmenimis, apžvalga.</p> <p>2. Per penkerius metus nuo šios direktyvos įsigaliojimo ir vėliau kas penkerius metus Komisija Europos Parlamentui, Tarybai ir ir Europos regionų komitetui pateikia šios direktyvos taikymo ataskaitą, be kita ko, grindžiamą pagal šio straipsnio 1 dalį valstybių narių pateikta informacija.</p>

Paiškinimas

Šiuo pakeitimu siekiama skatinti Europos regionų komiteto dalyvavimą vykdant direktyvos įgyvendinimo valstybėse narėse stebėseną.

Su rinkimais susijusius organizacinius klausimus sprendžia valstybės narės, todėl konkreti rinkimų rengimo tvarka gali skirtis. Šiuo atžvilgiu kai kurie nauja Tarybos direktyvos 94/80/EB ⁽¹⁾ redakcija nustatyti įpareigojimai gali užkrauti didelę administracinę naštą vietos valdžios institucijoms. Todėl svarbu stebėti nustatytas problemas, nes tai gali padėti tinkamai ištaisyti padėtį Europos, nacionaliniu ar vietos lygmeniu.

15 pakeitimasCOM(2021) 733 *final*

15 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
Per dvejus metus nuo 2029 m. Europos Parlamento rinkimų Komisija įvertina šios direktyvos taikymą ir parengia šioje direktyvoje nustatytų tikslų įgyvendinimo pažangos vertinimo ataskaitą.	Per dvejus metus nuo 2029 m. Europos Parlamento rinkimų Komisija, pasikonsultavusi su Europos regionų komitetu , įvertina šios direktyvos taikymą ir parengia šioje direktyvoje nustatytų tikslų įgyvendinimo pažangos vertinimo ataskaitą.

Paiškinimas

Šiuo pakeitimu siekiama užtikrinti Europos regionų komiteto dalyvavimą Komisijai įgyvendinant direktyvą.

16 pakeitimasCOM(2021) 733 *final*

17 straipsnio 1 punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad 8 straipsnio 2, 3 ir 5 dalių, 9 straipsnio 1 ir 2 dalių, 10 straipsnio, 11 straipsnio 1 ir 3 dalių, 12 ir 14 straipsnių ir I, II bei III priedų būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2023 m. gruodžio 31 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.	Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad 8 straipsnio 2, 3 ir 5 dalių, 9 straipsnio 1 ir 2 dalių, 10 straipsnio, 11 straipsnio 1 ir 3 dalių, 12 ir 14 straipsnių ir I, II bei III priedų būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2023 m. gruodžio 31 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai ir Europos regionų komitetui tų teisės aktų nuostatų tekstą.
Valstybės narės, priimdamos tas priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jos taip pat turi įtraukti teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvą, kurią panaikina ši direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Nuorodos darymo tvarką ir minėto teiginio redakciją nustato valstybės narės.	Valstybės narės, priimdamos tas priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jos taip pat turi įtraukti teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvą, kurią panaikina ši direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Nuorodos darymo tvarką ir minėto teiginio redakciją nustato valstybės narės.

(¹) 1994 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva 94/80/EB, nustatanti išsamias priemones Sąjungos piliečiams, gyvenantiems valstybėje narėje ir nesantiems jos piliečiais, naudotis balsavimo teise ir būti kandidatais per vietos savivaldos rinkimus (OL L 368, 1994 12 31, p. 38).

Paaiškinimas

Šiuo pakeitimu siekiama skatinti Europos regionų komiteto dalyvavimą vykdant direktyvos įgyvendinimo valstybėse narėse stebėseną.

17 pakeitimasCOM(2021) 733 *final*

17 straipsnio 2 punktą

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.	Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus. Komisija perduoda Europos regionų komitetui informaciją ir dokumentus, gautus iš valstybių narių pagal šį straipsnį.

Paaiškinimas

Šiuo pakeitimu siekiama užtikrinti Europos regionų komiteto dalyvavimą Komisijai įgyvendinant direktyvą.

18 pakeitimasCOM(2021) 734 *final*

4 straipsnio 1 punktą

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
1. Europos politinės partijos statutas atitinka taikytiną valstybės narės, kurioje yra jos būstinė, teisę ir į ją įtraukiamos nuostatos, apimančios bent: [...] j) jos vidaus taisyklės dėl lyčių pusiausvyros.	1. Europos politinės partijos statutas atitinka taikytiną valstybės narės, kurioje yra jos būstinė, teisę ir į ją įtraukiamos nuostatos, apimančios bent: [...] j) aiškias ir tikslias vidaus taisyklės dėl lyčių pusiausvyros, nurodant konkrečias priemones, taikomas siekiant lyčių lygybės narystės, politinio atstovavimo ir demokratinių įgaliojimų vykdymo srityse.

Paaiškinimas

Europos politinės partijos turėtų rodyti pavyzdį lyčių pusiausvyros srityje. Todėl jų vidaus taisyklėse turėtų būti numatytos konkrečios priemonės, kuriomis būtų siekiama užtikrinti lyčių pusiausvyrą, taip pat kalbant apie narystę partijoje, politinį atstovavimą ir apskritai įgaliojimų vykdymą.

19 pakeitimasCOM(2021) 734 *final*

4 straipsnio 2 punktą

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
2. Į Europos politinės partijos statutą įtraukiamos nuostatos dėl partijos vidaus organizacinės struktūros, apimančios bent:	2. Į Europos politinės partijos statutą įtraukiamos nuostatos dėl partijos vidaus organizacinės struktūros, apimančios bent:

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
[...]	[...]
e) jos požiūrį į skaidrumą, visų pirma kiek tai susiję su apskaita, sąskaitomis, dovanomis, privatumu ir asmens duomenų apsauga;	e) jos požiūrį į skaidrumą, visų pirma kiek tai susiję su apskaita, sąskaitomis, dovanomis, privatumu ir asmens duomenų apsauga;
f) jos statuto keitimo vidaus tvarką.	f) pareiškimą dėl išsipareigojimo laikytis Sąjungos pamatinių vertybių, įtvirtintų ES sutarties 2 straipsnyje, kovoti su dezinformacija ir susilaikyti nuo neteisingos ar klaidinančios informacijos, neapykantos retorikos ir smurtą kurstančių pranešimų skleidimo;
	g) jos statuto keitimo vidaus tvarką.

Paaiškinimas

Europos politinės partijos atlieka svarbų vaidmenį stiprinant europinę tapatybę ir priklausymo bendrai Europos politinei erdvei jausmą. Šiomis aplinkybėmis jos taip pat padeda propaguoti teises ir vertybes, kuriomis grindžiama Europos Sąjunga, ir kovoti su dezinformacija bei susilaikyti nuo bet kokių veiksmų, kurstančių neapykantą ir smurtą. Šis išsipareigojimas turėtų atsispindėti jų statute.

20 pakeitimas

COM(2021) 734 final

23 straipsnio 9 ir 10 dalys

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
Dovanos, įnašai ir nuosavi ištekliai	Dovanos, įnašai ir nuosavi ištekliai
9. Europos politinės partijos nariai, kurių būstinė yra valstybėje narėje arba kurie yra valstybės narės piliečiai, taip pat narėmis esančios partijos, kurių būstinė yra Europos Tarybai priklausančioje šalyje , gali teikti įnašus. Bendra narių įnašų vertė turi neviršyti 40 % Europos politinės partijos metinio biudžeto. Narėmis esančių partijų, kurių būstinė yra Sąjungai nepriklausančioje šalyje, įnašų vertė turi neviršyti 10 % bendros narių įnašų sumos.	9. Tik Europos politinės partijos nariai, kurių būstinė yra valstybėje narėje arba kurie yra valstybės narės piliečiai, gali teikti įnašus. Bendra narių įnašų vertė turi neviršyti 40 % Europos politinės partijos metinio biudžeto. Narėmis esančių partijų, kurių būstinė yra Sąjungai nepriklausančioje šalyje, įnašų vertė turi neviršyti 10 % bendros narių įnašų sumos.
10. Europos politinio fondo nariai, kurių būstinė yra valstybėje narėje arba kurie yra valstybės narės piliečiai, taip pat narėmis esančios organizacijos, kurių būstinė yra Europos Tarybai priklausančioje šalyje , ir Europos politinės partijos, su kuria fondas susijęs, gali teikti įnašus. Bendra narių įnašų vertė turi neviršyti 40 % Europos politinio fondo metinio biudžeto, o šių įnašų šaltinis negali būti lėšos, kurias Europos politinė partija pagal šį reglamentą gavo iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto. Narėmis esančių organizacijų, kurių būstinė yra Sąjungai nepriklausančioje šalyje, įnašų vertė turi neviršyti 10 % bendros narių įnašų sumos.	10. Tik Europos politinio fondo nariai, kurių būstinė yra valstybėje narėje arba kurie yra valstybės narės piliečiai, ir Europos politinės partijos, su kuria fondas susijęs, gali teikti įnašus. Bendra narių įnašų vertė turi neviršyti 40 % Europos politinio fondo metinio biudžeto, o šių įnašų šaltinis negali būti lėšos, kurias Europos politinė partija pagal šį reglamentą gavo iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto. Narėmis esančių organizacijų, kurių būstinė yra Sąjungai nepriklausančioje šalyje, įnašų vertė turi neviršyti 10 % bendros narių įnašų sumos.

Paaiškinimas

Nauja nuostata, leidžianti finansuoti Europos politines partijas ir fondus ne tik iš Europos Sąjungos, bet ir iš Europos Tarybai priklausančių šalių, kelia susirūpinimą dėl šių įnašų skaidrumo.

21 pakeitimasCOM(2021) 734 *final*

24 straipsnio 2 punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų lėšos, gautos iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto ar bet kurio kito šaltinio, gali būti naudojamos referendumų kampanijoms finansuoti, jei tos kampanijos yra susijusios su Sąjungos sutarčių įgyvendinimu.	Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų lėšos, gautos iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto ar bet kurio kito šaltinio, deramai atsižvelgiant į subsidiarumo principą , gali būti naudojamos referendumų kampanijoms finansuoti, jei tos kampanijos yra susijusios su Sąjungos sutarčių įgyvendinimu.

Paaiškinimas

Kai kuriose valstybėse narėse referendumai rengiami vietos ir regionų (arba valstybės) lygmeniu. Tai reiškia, kad šiais administravimo lygmenimis vykstantys referendumai būtų skirti klausimams, kurie teisiniu požiūriu yra susiję su konkrečia kompetencijos sritimi. Būtina nustatyti papildomas apsaugos priemones, kad Europos politinės partijos ir Europos politiniai fondai finansuotų tik tas referendumų kampanijas, kurioms akivaizdžiai būdingas ES masto matmuo.

22 pakeitimasCOM(2021) 734 *final*

35 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
Informacijos teikimas piliečiams Atsižvelgdamos į 24 ir 25 straipsnius, taip pat į savo statutus ir vidaus procedūras, rengdamosi rinkimams į Europos Parlamentą, Europos politinės partijos gali imtis visų tinkamų priemonių, kad informuotų Sąjungos piliečius apie nacionalinių politinių partijų bei kandidatų ir atitinkamų Europos politinių partijų tarpusavio sąsajas.	Informacijos teikimas piliečiams Atsižvelgdamos į 24 ir 25 straipsnius, taip pat į savo statutus ir vidaus procedūras, rengdamosi rinkimams į Europos Parlamentą, Europos politinės partijos imasi visų tinkamų priemonių, kad informuotų Sąjungos piliečius apie nacionalinių politinių partijų bei kandidatų ir atitinkamų Europos politinių partijų tarpusavio sąsajas.

Paaiškinimas

Įpareigojimas skatinti nacionalinių politinių partijų ir kandidatų ryšius su atitinkamomis Europos politinėmis partijomis labiau tinka ir dera su bendroju šio reglamento tikslu, taip pat didinant Europos politinių partijų matomumą nacionaliniu lygmeniu. Pavyzdžiui, pagal naują 4 straipsnio 1 dalies nuostatą partijos narės privalo aiškiai matomai ir patogiausiai naudotojui skelbti Europos politinės partijos logotipą, kad jis ir tos partijos narės logotipas būtų matomi vienodai.

II. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS (RK)

Ižanga

1. palankiai vertina Europos Komisijos priemonių rinkinį dėl demokratijos ir rinkimų integralumo stiprinimo; pritaria šių priemonių tikslams ir tvirtai remia visas pastangas užtikrinti atvirus, teisingus ir pliuralistinius debatus ir lygiateisį demokratinį dalyvavimą bei įsitraukimą;

2. apgailestauja, kad rinkinyje dėl demokratijos ir rinkimų integralumo stiprinimo siūlomos priemonės tinkamai neatspindi poveikio vietos ir regionų lygmeniu; pabrėžia specialiąsias vietas ir regionų lygmens žinias atpažįstant galimas grėsmes demokratinų procesų integralumui;

Demokratinis atsparumas

3. remia požiūrį stiprinti bendradarbiavimą ir gerosios patirties mainus demokratinio ir rinkimų atsparumo srityje ir atsižvelgdamas į tai palankiai vertina bendro rinkimų atsparumo mechanizmo sukūrimą; be to, mano, kad į šį bendradarbiavimą turėtų būti įtrauktas vietos ir regionų matmuo, nes taip siekiama apsaugoti rinkimus visais lygmenimis;

Demokratinis dalyvavimas

4. vienareikšmiškai remia nediskriminavimo principą, taip pat dalyvavimo rinkimuose ir apskritai demokratinio dalyvavimo atžvilgiu; mano, kad Konferencija dėl Europos ateities yra geras šio principo pavyzdys ir ragina šią praktiką tęsti visais lygmenimis;

5. pabrėžia, kad reikia įveikti nuovargį demokratijos srityje ir vėl pažadinti piliečių susidomėjimą dalyvavimu demokratinuose procesuose ir aktyvumą vietos, regionų, nacionaliniu ir Europos politinėje arenoje, kartu pripažįstant, kad būtina supaprastinti administracines dalyvavimo rinkimuose procedūras;

Judžių ES piliečių rinkimų teisės

6. palankiai vertina Komisijos veiksmus didinant teisinį tikrumą judiems ES piliečiams, norintiems pasinaudoti savo rinkimų teisėmis; šiuo požiūriu pabrėžia, kad dėl naudojimosi laisvo judėjimo teisėmis neturėtų nukentėti naudojimasis kitomis susijusiomis teisėmis;

7. remia judžių ES piliečių įtraukimą į vietos gyvenimą ir mano, kad jie savo aktyvumu gali vertingai prisidėti prie įvairiapusių visuomenių kūrimo valstybėse narėse;

8. tikisi, kad pasiūlymuose dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų bus pripažinta, kad vietos ir regionų valdžios institucijos prisideda prie Europos demokratijos stiprinimo skatindamos Europos piliečius dalyvauti Europos Parlamento rinkimuose ir vietos rinkimuose ir tam sudarydamos palankesnes sąlygas; ši užduotis negali būti priskirta tik valstybių narių nacionalinių valdžios institucijų kompetencijai;

9. tikisi, kad valstybės narės pripažins kitose valstybėse narėse gyvenančių Europos piliečių (judžių piliečių) teisę būti kandidatais vietos savivaldos rinkimuose į visas pareigas;

10. tikisi, kad, siekiant sumažinti nebalsuojančių asmenų skaičių ir skatinti jaunimo dalyvavimą, turėtų būti skatinama piliečių teisė dalyvauti išankstiniame balsavime, balsuoti paštu, naudotis elektroninio balsavimo galimybėmis ir balsuoti internetu;

11. pripažįsta, kad judiems ES piliečiams reikia suteikti tinkamą, išsamią ir tikslią informaciją apie dalyvavimą rinkimuose, ir šiuo požiūriu palankiai vertina Komisijos lygmens informacijos centro rinkimų teisių klausimais įsteigimą; pabrėžia su tuo susijusią būtinybę užtikrinti vietos ir regionų valdžios institucijų gebėjimų stiprinimą ir tinkamą finansavimą;

Skaidrumas ir dezinformacija

12. pripažindamas, kad visiems susijusiems dalyviams reikia sudaryti vienodas sąlygas, RK prašo deramą dėmesį skirti subsidiarumo ir proporcingumo principams, ypač atsižvelgiant į siūlomo reglamentą poveikį politinės valios formavimui valstybėse narėse, taip pat išimtinai nacionaliniu, regionų ir vietos lygmeniu;

13. pabrėžia, kad būtinos ryžtingos pastangos priešintis dezinformacijai, kuri gali pakenkti mūsų demokratinų visuomenių pamatui ir kelti pavojų laisviems ir sąžiningiems rinkimams, pasitikėjimui visų lygmenų viešosiomis institucijomis ir informuotiems bei aktyviems piliečiams; pakartoja savo poziciją, pateiktą nuomonėje dėl Europos demokratijos veiksmų plano^(?);

(?) OL C 440, 2021 10 29, p. 31; <https://cor.europa.eu/LT/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-1278-2021>.

14. ragina susijusias iniciatyvas papildyti viešųjų institucijų gebėjimų stiprinimu, kad jos galėtų visais lygmenimis tikslingai spręsti dezinformacijos problemą; pažymi, jog nepakankamai pripažįstama, kad arčiausiai piliečių esančios vietos ir regionų valdžios institucijos gali svariai prisidėti kovojant su dezinformacija;

Išvada

15. ragina Europos Komisiją dėti daugiau pastangų Europos teisėms ir vertybėms ginti, taip pat įgyvendinant likusius Europos demokratijos veiksmų plane išdėstytus įsipareigojimus; ypač pabrėžia, kad reikia užtikrinti kuo didesnę įvairių siūlomų priemonių suderinamumą, ir pažymi, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra neatsiejama Europos demokratijos sistemos sudedamoji dalis.

Bruselis, 2022 m. balandžio 28 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Apostolos TZITZIKOSTAS

Europos regionų komiteto nuomonė „Užtikrinti, kad ATLPS ir PADKM būtų naudingi ES miestams ir regionams“

(2022/C 301/14)

Pranešėjas	Peter KURZ (DE/PSE), Manheimio meras
Pamatiniai dokumentai:	<p>Pasiūlymas dėl direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje, ir Sprendimas (ES) 2015/1814 dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo</p> <p>COM(2021) 551 final</p> <p>Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria dėl aviacijos sektoriaus indėlio siekiant visos ekonomikos išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslo ir tinkamo pasaulinės rinkos priemonės įgyvendinimo iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB</p> <p>COM(2021) 552 final</p> <p>Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomas pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas</p> <p>COM(2021) 564 final</p> <p>Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, kuriuo dėl Sąjungoje įsisteigusių orlaivių naudotojų informavimo apie kompensavimą pagal pasaulinę rinkos priemonę iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB</p> <p>COM(2021) 567 final</p> <p>Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, kuriuo dėl apyvartinių taršos leidimų, perkeltinų į Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervą iki 2030 m., skaičiaus iš dalies keičiamas Sprendimas (ES) 2015/1814</p> <p>COM(2021) 571 final</p>

I. SIŪLOMI PAKEITIMAI

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje, Sprendimas (ES) 2015/1814 dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo ir Reglamentas (ES) 2015/757

COM(2021) 551 *final*

1 pakeitimas

7 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>visi ekonomikos sektoriai turi prisidėti prie to, kad būtų sumažintas tų išmetamų teršalų kiekis. Todėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB ⁽¹⁾ nustatytos ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ES ATLPS) užmojį skatinti ekonomiškai efektyviai ir veiksmingai mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį reikėtų didinti atsižvelgiant į įsipareigojimą iki 2030 m. sumažinti visos ekonomikos išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį;</p> <p>⁽¹⁾ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).</p>	<p>visi ekonomikos sektoriai turi prisidėti prie to, kad būtų sumažintas tų išmetamų teršalų kiekis. Todėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB ⁽¹⁾ nustatytos ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ES ATLPS) užmojį skatinti ekonomiškai efektyviai ir veiksmingai bei socialiai atsakingai ir tausojant aplinką mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį reikėtų didinti atsižvelgiant į įsipareigojimą iki 2030 m. sumažinti visos ekonomikos išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir į bendrą poveikio klimatui neutralumo tikslą, kaip nustatyta Reglamente (ES) 2021/1119;</p> <p>⁽¹⁾ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).</p>

2 pakeitimas

9 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Tarybos direktyva 96/61/EB⁽¹⁾ buvo panaikinta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/EB⁽²⁾. Reikėtų atitinkamai atnaujinti nuorodas į Direktyvą 96/61/EB Direktyvos 2003/87/EB 2 straipsnyje ir IV priede. Atsižvelgiant į tai, kad reikia skubiai mažinti visos ekonomikos išmetamą teršalų kiekį, valstybės narės turėtų turėti galimybę imtis veiksmų, kad sumažintų į ES ATLPS taikymo sritį įtrauktą išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį vykdydamos kitą politiką, nesusijusią su išmetamo teršalų kiekio ribomis, priimtomis pagal Direktyvą 2010/75/ES;</p> <p>⁽¹⁾ 1996 m. rugsėjo 24 d. Tarybos direktyva 96/61/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (OL L 257, 1996 10 10, p. 26).</p> <p>⁽²⁾ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17).</p>	<p>Tarybos direktyva 96/61/EB⁽¹⁾ buvo panaikinta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/EB⁽²⁾. Reikėtų atitinkamai atnaujinti nuorodas į Direktyvą 96/61/EB Direktyvos 2003/87/EB 2 straipsnyje ir IV priede. Atsižvelgiant į tai, kad reikia skubiai mažinti visos ekonomikos išmetamą teršalų kiekį, valstybės narės turėtų turėti galimybę, paisydamos vietos ir regionų valdžios institucijų nuomonės – naudodamosi aktyvaus dalyvavimo sistemomis – ir laikydamosi subsidiarumo ir proporcingumo bei socialinio teisingumo principų, imtis veiksmų, kad sumažintų į ES ATLPS taikymo sritį įtrauktą išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį vykdydamos kitą politiką, nesusijusią su išmetamo teršalų kiekio ribomis, priimtomis pagal Direktyvą 2010/75/ES;</p> <p>⁽¹⁾ 1996 m. rugsėjo 24 d. Tarybos direktyva 96/61/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (OL L 257, 1996 10 10, p. 26).</p> <p>⁽²⁾ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17).</p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

3 pakeitimas

13 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>šiltnamio efektą sukeliančios dujos, kurios nėra tiesiogiai išleidžiamos į atmosferą, ES ATLPS turėtų būti laikomi išmetamu teršalų kiekiu ir dėl tokio išmetamo teršalų kiekio apyvartinių taršos leidimų reikėtų atsakyti, nebent jie būtų saugomi saugykloje pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/31/EB⁽¹⁾ arba būtų nuolat chemiškai surišti produkte ir įprastai naudojant į atmosferą nepatektų. Komisiją reikėtų įgalinti priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose būtų nustatytos sąlygos, kada šiltnamio efektą sukeliančias dujas reikia laikyti nuolat chemiškai surištomis produkte, kad įprastai naudojant į atmosferą nepatektų, įskaitant anglies dioksido absorbuojimo sertifikato gavimą, kai tinkama, atsižvelgiant į anglies dioksido absorbuojimo sertifikavimo reguliavimo pakeitimus;</p> <p>⁽¹⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 85/337/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 (OL L 140, 2009 6 5, p. 114).</p>	<p>šiltnamio efektą sukeliančios dujos, kurios nėra tiesiogiai išleidžiamos į atmosferą, ES ATLPS turėtų būti laikomos išmetamu teršalų kiekiu ir dėl tokio išmetamo teršalų kiekio apyvartinių taršos leidimų reikėtų atsakyti, nebent jie būtų saugomi aplinkai nekenkenčioje ir saugioje saugykloje pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/31/EB⁽¹⁾ arba būtų nuolat chemiškai surišti produkte ir įprastai naudojant į atmosferą nepatektų. Komisiją reikėtų įgalinti priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose būtų nustatytos sąlygos, kada šiltnamio efektą sukeliančias dujas reikia laikyti nuolat chemiškai surištomis produkte, kad įprastai naudojant į atmosferą nepatektų, įskaitant anglies dioksido absorbuojimo sertifikato gavimą, kai tinkama, atsižvelgiant į anglies dioksido absorbuojimo sertifikavimo reguliavimo pakeitimus;</p> <p>⁽¹⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 85/337/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 (OL L 140, 2009 6 5, p. 114).</p>

Paaiškinimas

Išskatinių kurą deginančiose elektrinėse išmetama daug didesnė CO₂ dalis nei bet kurioje kitoje pramonės šakoje. Taikant anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijas šiame sektoriuje būtų galima gerokai sumažinti išmetamą CO₂ kiekį.

4 pakeitimas

Naujas punktas po 14.1 konstatuojamosios dalies

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p><i>būtina, kad jūrų transporto sektorių įtraukus į ES ATLPS nesusidarytų anglies dioksido nutekėjimas nukreipiant laivų eismą į sistemoje nedalyvaujančių kaimyninių trečiųjų valstybių uostus;</i></p>

Paaiškinimas

Anglies dioksido nutekėjimas į ES ATLPS nepriklausančių kaimyninių trečiųjų valstybių uostus yra reali rizika ir gali turėti pakeičiamąjį poveikį, palankų už ES ribų esantiems uostams, taip pat sudaryti sąlygas netoli ES sukurti CO₂ mokesčių rojus ir kelti grėsmę Europos uostų sistemos konkurencingumui.

5 pakeitimas

28 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>norint pasiekti didesnę klimato politikos tikslą ES reikės nemažai viešųjų išteklių, taip pat nacionalinių biudžetų lėšų, skirtų su klimato kaita susijusiai pertvarkai. Siekiant papildyti ir sustiprinti reikšmingas su klimatu susijusias ES biudžeto išlaidas, visas aukcionų pajamas, neįtrauktas į Sąjungos biudžetą, reikėtų panaudoti su klimatu susijusiems tikslams. Tai apima naudojamą finansinės paramos tikslais sprendžiant mažesnes ir vidutines pajamas gaunančių namų ūkių socialinius klausimus sumažinant iškraipančius mokesčius. Be to, siekiant pašalinti pertvarkos skirstomąjį ir socialinį poveikį mažas pajamas gaunančiose valstybėse narėse, papildomą 2,5 % Sąjungos apyvartinių taršos leidimų skaičiaus dalį nuo [direktyvos įsigaliojimo metai] iki 2030 m. reikėtų panaudoti energetikos pertvarkai finansuoti valstybėse narėse, kuriose bendrasis vidaus produktas (BVP) vienam gyventojui 2016–2018 m. neviršijo 65 % Sąjungos vidurkio, pasitelkiant Direktyvos 2003/87/EB 10d straipsnyje nurodytą Modernizavimo fondą;</p>	<p>norint pasiekti didesnę klimato politikos tikslą ES reikės nemažai viešųjų išteklių, taip pat nacionalinių, regioninių ir vietos biudžetų lėšų, skirtų su klimato kaita susijusiai pertvarkai. Siekiant papildyti ir sustiprinti reikšmingas su klimatu susijusias ES biudžeto išlaidas, visas aukcionų pajamas, neįtrauktas į Sąjungos biudžetą, reikėtų panaudoti su klimatu susijusiems tikslams, įtrauktiems į atitinkamos srities valstybinius, regioninius ir (arba) vietos lygmens planus. Tai apima naudojamą finansinės paramos tikslais sprendžiant mažesnes ir vidutines pajamas gaunančių namų ūkių socialinius klausimus sumažinant iškraipančius mokesčius. Be to, siekiant pašalinti pertvarkos skirstomąjį ir socialinį poveikį mažas pajamas gaunančiose valstybėse narėse, papildomą mažiausiai 2,5 % Sąjungos apyvartinių taršos leidimų skaičiaus dalį nuo [direktyvos įsigaliojimo metai] iki 2030 m. reikėtų panaudoti energetikos pertvarkai finansuoti valstybėse narėse, kuriose bendrasis vidaus produktas (BVP) vienam gyventojui 2016–2018 m. neviršijo 65 % Sąjungos vidurkio, ir valstybių narių NUTS III regionams, kuriems būdingas akivaizdus vidaus disbalansas, pasitelkiant Direktyvos 2003/87/EB 10d straipsnyje nurodytą Modernizavimo fondą;</p>

Paiškinimas

Suteikiant nemokamus apyvartinius taršos leidimus turi būti atsižvelgta ir į NUTS 2 regionų BVP vienam gyventojui, kadangi valstybėse narėse, kuriose yra didesnių regioninių skirtumų, nepakanka atsižvelgti tik į šalies BVP.

6 pakeitimas

30 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>[...] Nemokamus apyvartinius taršos leidimus, kurie pagal šį skaičiavimą nebebus skiriami CBAM sektoriams (CBAM paklausa), reikia parduoti aukcionuose ir kaupti pajamas Inovacijų fonde, kad būtų remiamos inovacijos mažo anglies dioksido kiekio technologijų, anglies dioksido surinkimo ir panaudojimo (CCU), anglies dioksido surinkimo ir geologinio saugojimo (CCS), atsinaujinančiosios energijos ir energijos saugojimo srityse taip, kad būtų prisidedama prie klimato kaitos švelninimo. Ypatinę dėmesį reikėtų skirti CBAM sektorių projektams. Kad būtų laikomasi ne CBAM sektoriams paskirstytinų nemokamų apyvartinių taršos leidimų dalies, galutinį skaičių, kurį reikia atimti iš nemokamai paskirstomų apyvartinių taršos leidimų skaičiaus ir parduoti aukcionuose, reikėtų apskaičiuoti remiantis dalimi, kurią CBAM paklausa sudaro, palyginti su visų nemokamus apyvartinius taršos leidimus gaunančių sektorių nemokamų apyvartinių taršos leidimų poreikiais;</p>	<p>[...] Nemokamus apyvartinius taršos leidimus, kurie pagal šį skaičiavimą nebebus skiriami CBAM sektoriams (CBAM paklausa), reikia parduoti aukcionuose ir kaupti pajamas Inovacijų fonde ir Socialiniame klimato fonde, kad būtų remiamos inovacijos mažo anglies dioksido kiekio technologijų, anglies dioksido surinkimo ir panaudojimo (CCU), anglies dioksido, kuris neišvengiamai susidaro pramonės gamybos procesuose ne iškastinio kuro deginimo, kurio pagrindinis tikslas yra energijos gamyba, metu, surinkimo ir geologinio saugojimo (CCS), atsinaujinančiosios energijos ir energijos saugojimo srityse taip, kad būtų prisidedama prie klimato kaitos švelninimo taip pat mažinant bet kokį neigiamą poveikį labiausiai pažeidžiamoms teritorijoms ir namų ūkiams. Ypatinę dėmesį reikėtų skirti CBAM sektorių projektams. Kad būtų laikomasi ne CBAM sektoriams paskirstytinų nemokamų apyvartinių taršos leidimų dalies, galutinį skaičių, kurį reikia atimti iš nemokamai paskirstomų apyvartinių taršos leidimų skaičiaus ir parduoti aukcionuose, reikėtų apskaičiuoti remiantis dalimi, kurią CBAM paklausa sudaro, palyginti su visų nemokamus apyvartinius taršos leidimus gaunančių sektorių nemokamų apyvartinių taršos leidimų poreikiais;</p>

Paiškinimas

Laipsniškas nemokamų leidimų paskirstymo atsisakymas sektoriuose, kuriems taikomas CBAM, turėtų būti užbaigtas anksčiau, nes nemokamų leidimų paskirstymo galimybė susilpnina anglies dioksido kainų signalą.

7 pakeitimas

33 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 8 dalyje nurodyto Inovacijų fondo taikymo sritį reikėtų išplėsti siekiant remti inovacijas mažo anglies dioksido kiekio technologijų ir procesų, susijusių su kuro suvartojimu pastatų ir kelių transporto sektoriuose, srityje. Be to, Inovacijų fondas turėtų būti naudojamas siekiant remti investicijas į jūrų transporto sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, įskaitant investicijas į tvarų alternatyvų kurą, kaip antai iš atsinaujinančiųjų energijos šaltinių gaminamą vandenilį ir amoniaką, taip pat netaršias varomąsias technologijas, kaip antai vėjo technologijas. Atsižvelgiant į tai, kad pajamos, gautos iš Reglamentu xxxx/xxxx [„FuelEU Maritime“] ⁽¹⁾ nustatytų baudų, skiriamos Inovacijų fondui kaip išorės asignuotosios pajamos pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalį, Komisija turėtų užtikrinti, kad būtų tinkamai atsižvelgta į paramą novatoriškiems projektams, kuriais siekiama paspartinti atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako kuro kūrimą ir diegimą jūrų sektoriuje, kaip nurodyta Reglamente xxxx/xxxx [„FuelEU Maritime“] 21 straipsnio 1 dalyje. Siekiant užtikrinti pakankamą inovacijų finansavimą pagal šią išplėstą taikymo sritį, Inovacijų fondą reikėtų papildyti 50 mln. apyvartinių taršos leidimų, kurių dalį sudaro apyvartiniai taršos leidimai, kuriuos priešingu atveju būtų galima parduoti aukcionuose, ir dalį – leidimai, kuriuos priešingu atveju būtų galima paskirstyti nemokamai, dabartinėmis Inovacijų fondo finansavimo iš visų šaltinių dalimis;</p> <p>⁽¹⁾ [įrašyti nuorodą į Reglamentą „FuelEU Maritime“].</p>	<p>Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 8 dalyje nurodyto Inovacijų fondo taikymo sritį reikėtų išplėsti siekiant remti inovacijas mažo anglies dioksido kiekio technologijų ir procesų, susijusių su kuro suvartojimu pastatų ir kelių transporto sektoriuose, srityje, taip pat priemones, kurio- mis siekiama sumažinti didelį išmetamą ŠESD kiekį ir kurios nėra grindžiamos projektais ar novatoriškos. Be to, Inovacijų fondas turėtų būti naudojamas siekiant remti investicijas į jūrų transporto sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, įskaitant investicijas į tvarų alternatyvų kurą, kaip antai iš atsinaujinančiųjų energijos šaltinių gaminamą vandenilį ir amoniaką, taip pat netaršias varomąsias technologijas, kaip antai vėjo technologijas. Atsižvelgiant į tai, kad pajamos, gautos iš Reglamentu xxxx/xxxx [„FuelEU Maritime“] ⁽¹⁾ nustatytų baudų, skiriamos Inovacijų fondui kaip išorės asignuotosios pajamos pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalį, Komisija turėtų užtikrinti, kad būtų tinkamai atsižvelgta į paramą novatoriškiems projektams, kuriais siekiama paspartinti atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako kuro kūrimą ir diegimą jūrų sektoriuje, kaip nurodyta Reglamente xxxx/xxxx [„FuelEU Maritime“] 21 straipsnio 1 dalyje. Siekiant užtikrinti pakankamą inovacijų ir priemonių finansavimą pagal šią išplėstą taikymo sritį, Inovacijų fondą reikėtų papildyti 50 mln. apyvartinių taršos leidimų, kurių dalį sudaro apyvartiniai taršos leidimai, kuriuos priešingu atveju būtų galima parduoti aukcionuose, ir dalį – leidimai, kuriuos priešingu atveju būtų galima paskirstyti nemokamai, dabartinėmis Inovacijų fondo finansavimo iš visų šaltinių dalimis;</p> <p>⁽¹⁾ [įrašyti nuorodą į Reglamentą „FuelEU Maritime“].</p>

Paiškinimas

Inovacijų fondas yra vienas iš pagrindinių klimato politikos finansavimo šaltinių, tačiau jis skirtas tik novatoriškoms technologijoms, nors pagrindinės kliūtys mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro yra ne tik inovacijų trūkumas. Pakeitimu siekiama pasiūlyti išplėsti taikymo sritį, įtraukiant jau esamas priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo priemones.

8 pakeitimas

38 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Modernizavimo fondo taikymo sritį reikėtų suderinti su naujausiais Sąjungos klimato politikos tikslais reikalaujant, kad investicijos atitiktų Europos žaliojo kurso tikslus ir Reglamentą (ES) 2021/1119, ir nutraukiant paramą visoms su iškastiniu kuru susijusioms investicijoms. Be to, Modernizavimo fondo procentinę dalį, kurią reikia skirti prioritetinėms investicijoms, reikėtų padidinti iki 80 %; energijos vartojimo efektyvumas turėtų būti laikomas prioritetine paklausos sritimi; į prioritetinių investicijų taikymo sritį reikėtų įtraukti paramą namų ūkiams, skirtą energijos nepritekliaus problemai spręsti, be kita ko, kaimo ir atokiose vietovėse;</p>	<p>Modernizavimo fondo taikymo sritį reikėtų suderinti su naujausiais Sąjungos klimato politikos tikslais reikalaujant, kad investicijos atitiktų Europos žaliojo kurso tikslus ir Reglamentą (ES) 2021/1119, ir nutraukiant paramą visoms su iškastiniu kuru susijusioms investicijoms. Be to, Modernizavimo fondas turėtų būti naudojamas tik prioritetinėms investicijoms; energijos vartojimo efektyvumas ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimas turėtų būti laikomas prioritetinėmis paklausos sritimis; į prioritetinių investicijų taikymo sritį reikėtų įtraukti paramą pažeidžiamoms teritorijoms ir namų ūkiams, skirtą energijos ir judumo nepritekliaus problemai spręsti, ypač atokiausiuose regionuose, kaimo ir atokiose vietovėse. Be to, Modernizavimo fondo lėšos turėtų būti skiriamos ir valstybių narių NUTS III regionams, kuriems būdingas akivaizdus vidaus disbalansas, siekiant skatinti energetikos sektoriaus atgaivinimą ir modernizavimą;</p>

9 pakeitimas

43 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Komisijos komunikate „Platesnis Europos 2030 m. klimato srities užmojis“⁽¹⁾ akcentuojamas ypatingas uždavinys sumažinti išmetamą teršalų kiekį kelių transporto ir pastatų sektoriuose. Taigi Komisija paskelbė, kad toliau plečiant apyvartinių taršos leidimų prekybą būtų galima įtraukti kelių transporto ir pastatų sektoriuose išmetamą teršalų kiekį. Apyvartinių taršos leidimų prekybą šiuose dviejuose naujuose sektoriuose reikėtų pradėti apyvartinių taršos leidimų prekybą vykdant atskirai, bet lygiagrečiai. Tai padėtų išvengti stacionariems įrenginiams ir aviacijai skirtos gerai veikiančios apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos trikdymo. Naujoji sistema kuriama kartu parengiant papildomą politiką ir priemones, kuriomis apsaugoma nuo netinkamo kainų poveikio, formuojami rinkos dalyvių lūkesčiai ir siekiama sukurti anglies dioksido kainų signalą visai ekonomikai. Iš ankstesnės patirties matyti, kad kuriant naująją rinką reikia sukurti veiksmingą stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemą. Siekiant užtikrinti sinergiją ir suderinamumą su esama Sąjungos infrastruktūra ES ATLPS, į kurią įtraukiamas stacionarių įrenginių ir aviacijos sektoriuose išmetamas teršalų kiekis, tikslinga pradėti kelių transporto ir pastatų sektoriams skirtą apyvartinių taršos leidimų prekybą iš dalies pakeitus Direktyvą 2003/87/EB;</p> <p>⁽¹⁾ COM(2020) 562 final.</p>	<p>Komisijos komunikate „Platesnis Europos 2030 m. klimato srities užmojis“⁽¹⁾ akcentuojamas ypatingas uždavinys sumažinti išmetamą teršalų kiekį kelių transporto ir pastatų sektoriuose. Taigi Komisija paskelbė, kad toliau plečiant apyvartinių taršos leidimų prekybą būtų galima įtraukti kelių transporto ir pastatų sektoriuose išmetamą teršalų kiekį. Apyvartinių taršos leidimų prekybą šiuose dviejuose naujuose sektoriuose reikėtų pradėti apyvartinių taršos leidimų prekybą vykdant atskirai, bet lygiagrečiai. Tai padėtų išvengti stacionariems įrenginiams ir aviacijai skirtos gerai veikiančios apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos trikdymo. Kadangi kompetencija šių sektorių atžvilgiu daugiausia priklauso būtent vietos ir regionų valdžios institucijoms, minėta nauja ATLPS turi būti kuriama joms dalyvaujant. Dalis naujosios taršos leidimų prekybos sistemos pajamų bus skiriama vietos ir regionų valdžios institucijoms – labiausiai poveikį jaučiančiam valdžios lygmeniui. Naujoji sistema kuriama kartu parengiant papildomą politiką ir priemones, kuriomis apsaugoma nuo netinkamo kainų poveikio, kurį visų pirma patiria pažeidžiami namų ūkiai, labai mažos ir mažosios įmonės ir judumo dalyviai, įskaitant kaimo ir atokiose vietovėse, formuojami rinkos dalyvių lūkesčiai ir siekiama sukurti anglies dioksido kainų signalą visai ekonomikai. Iš ankstesnės patirties matyti, kad kuriant naująją rinką reikia sukurti veiksmingą stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemą. Siekiant užtikrinti sinergiją ir suderinamumą su esama Sąjungos infrastruktūra ES ATLPS, į kurią įtraukiamas stacionarių įrenginių ir aviacijos sektoriuose išmetamas teršalų kiekis, tikslinga pradėti kelių transporto ir pastatų sektoriams skirtą apyvartinių taršos leidimų prekybą iš dalies pakeitus Direktyvą 2003/87/EB, kaip nustatyta 55 % tikslo priemonių rinkinyje ir, jei taikytina, teisės aktuose, kurie taikomi minėtiems atskiriems sektoriams;</p> <p>⁽¹⁾ COM(2020) 562 final.</p>

Paiškinimas

Kelių transporto ir pastatų sektorių įtraukimas į ATLPS turės didžiulį poveikį vietos ir regionų valdžios institucijoms. Šie sektoriai didele dalimi priklauso vietos ir regionų valdžios institucijų kompetencijai, todėl kuriant naująją ATLPS į jas turėtų būti atsižvelgta.

10 pakeitimas

51 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>aukcionams skirtų dalių paskirstymo taisyklės yra labai svarbios bet kokioms aukcionų pajamoms, kurios kaupsis valstybėse narėse, ypač atsižvelgiant į poreikį didinti valstybių narių gebėjimus sumažinti anglies dioksido kainų signalo socialinį poveikį pastatų ir kelių transporto sektoriuose. Neatsižvelgiant į tai, kad šiems dviem sektoriams būdingos labai skirtingos charakteristikos, tikslinga nustatyti bendrą paskirstymo taisyklę, panašią į stacionariams įrenginiams taikytiną taisyklę. Pagrindinė apyvartinių taršos leidimų dalis turėtų būti paskirstoma visoms valstybėms narėms remiantis vidutiniu apyvartinių taršos leidimų paskirstymu dalyvaujančiuose sektoriuose 2016–2018 m.;</p>	<p>aukcionams skirtų dalių paskirstymo taisyklės yra labai svarbios bet kokioms aukcionų pajamoms, kurios kaupsis valstybėse narėse, ypač atsižvelgiant į poreikį didinti valstybių narių gebėjimus sumažinti anglies dioksido kainų signalo socialinį poveikį pastatų ir kelių transporto sektoriuose. Neatsižvelgiant į tai, kad šiems dviem sektoriams būdingos labai skirtingos charakteristikos, tikslinga nustatyti bendrą paskirstymo taisyklę, panašią į stacionariams įrenginiams taikytiną taisyklę. Pagrindinė apyvartinių taršos leidimų dalis turėtų būti paskirstoma visoms valstybėms narėms remiantis vidutiniu apyvartinių taršos leidimų paskirstymu dalyvaujančiuose sektoriuose 2016–2018 m. Kiekviena valstybė narė turėtų nustatyti bent 20 % mažiausią aukcionuose gautų pajamų procentinę dalį, kurią tiesiogiai valdytų vietos ir regionų valdžios institucijos. Vietos ir regionų valdžios institucijų valdomos pajamos turėtų būti skiriamos išskirtinai klimato kaitos padarinių švelninimo ir prisitaikymo prie jų priemonėms, visų pirma toms, kuriomis prisidedama prie energetikos pertvarkos ir labiausiai pažeidžiamoms teritorijoms, namų ūkiams, labai mažoms bei mažosioms įmonėms ir judumo dalyviams kylančios rizikos mažinimo;</p>

Paaiškinimas

Kadangi Europos teritorijos geografiniu, socialiniu ir ekonominiu požiūriu yra labai skirtingos, vietos ir regionų valdžios institucijos yra valdžios lygmuo, kuris geriausiai gali užtikrinti, kad pertvarka nepakenktų Europos teritorinei sanglaudai ir nekeltų grėsmės labiausiai pažeidžiamiems namų ūkiams.

11 pakeitimas

52 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>kelių transporto ir pastatų sektoriuose nustatant anglies dioksido kainą reikėtų kartu įgyvendinti veiksmingas socialines kompensacines priemones, ypač atsižvelgiant į esamus energijos nepritekliaus lygius. Maždaug 34 mln. europiečių, kaip pranešama, 2018 m. negalėjo tinkamai apšildyti savo namų, o 2019 m. ES masto apklausoje ⁽¹⁾ tai, kad negali sau leisti pakankamai apšildyti namų, minėjo 6,9 % Sąjungos gyventojų. Siekiant numatyti veiksmingą socialinę ir paskirstymo kompensaciją, valstybės narės turėtų būti įpareigosios skirti aukcionų pajamas su klimatu ir energetika susijusiems tikslams, jau nustatytiems esamoje apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje, bet taip pat priemonėms, nustatytoms konkrečiai siekiant spręsti atitinkamus susirūpinimą keliančius klausimus naujuose kelių transporto ir pastatų sektoriuose, įskaitant susijusias politikos priemones pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/27/ES ⁽²⁾. Aukcionų pajamas reikėtų naudoti socialiniams klausimams spręsti vykdant apyvartinių taršos leidimų prekybą naujuose sektoriuose, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamiems namų ūkiams, labai mažoms įmonėms ir transporto naudotojams. Taigi naujas Socialinis klimato fondas teiks valstybėms narėms skirtą finansavimą, kad paremtų Europos piliečius, kurie patyrė didžiausią poveikį arba kuriems kyla energijos ar judumo nepritekliaus pavojus. Šiuo fondu bus skatinamas teisingumas ir solidarumas tarp valstybių narių ir jų viduje, kartu per pereinamąjį laikotarpį sumažinant energijos ir judumo nepritekliaus pavojų. Jis bus grindžiamas esamais solidarumo mechanizmais ir juos papildys. Naujojo fondo ištekliai iš principo sudarys 25 % tikėtinų naujosios apyvartinių taršos leidimų prekybos pajamų 2026–2032 m. ir bus įgyvendinami remiantis socialiniais klimato planais, kuriuos valstybės narės turėtų pateikti pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 20.../.... ⁽³⁾. Be to, kiekviena valstybė narė turėtų naudoti savo aukcionų pajamas, <i>inter alia</i>, savo socialinių klimato planų išlaidų daliai finansuoti;</p>	<p>kelių transporto ir pastatų sektoriuose nustatant anglies dioksido kainą reikėtų kartu įgyvendinti veiksmingas socialines kompensacines priemones, ypač atsižvelgiant į esamus energijos nepritekliaus lygius. Maždaug 34 mln. europiečių, kaip pranešama, 2018 m. negalėjo tinkamai apšildyti savo namų, o 2019 m. ES masto apklausoje ⁽¹⁾ tai, kad negali sau leisti pakankamai apšildyti namų, minėjo 6,9 % Sąjungos gyventojų, o kai kurie regionai dėl skurdo yra priversti naudoti neefektyvius energijos šaltinius šildymui. Siekiant numatyti veiksmingą socialinę ir paskirstymo kompensaciją, valstybės narės ir regionų bei vietos valdžios institucijos turėtų būti įpareigosios skirti aukcionų pajamas su klimatu ir energetika susijusiems tikslams, jau nustatytiems esamoje apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje, bet taip pat priemonėms, nustatytoms konkrečiai siekiant spręsti atitinkamus susirūpinimą keliančius klausimus naujuose kelių transporto ir pastatų sektoriuose, įskaitant susijusias politikos priemones pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/27/ES ⁽²⁾. Aukcionų pajamas taip pat reikėtų naudoti socialiniams klausimams spręsti vykdant apyvartinių taršos leidimų prekybą naujuose sektoriuose, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamiems namų ūkiams, labai mažoms ir mažosioms įmonėms ir judumo dalyviams. Taigi naujas Socialinis klimato fondas teiks valstybėms narėms ir regionų bei vietos valdžios institucijoms skirtą finansavimą, kad paremtų Europos piliečius, kurie patyrė didžiausią poveikį arba kuriems kyla energijos ar judumo nepritekliaus pavojus. Šiuo fondu bus skatinamas teisingumas ir solidarumas tarp valstybių narių ir jų viduje, kartu per pereinamąjį laikotarpį sumažinant energijos ir judumo nepritekliaus pavojų. Jis bus grindžiamas esamais solidarumo mechanizmais ir juos papildys. Naujojo fondo ištekliai sudarys mažiausiai 25 % tikėtinų naujosios apyvartinių taršos leidimų prekybos pajamų 2026–2032 m. ir bus įgyvendinami remiantis socialiniais klimato planais, kuriuos valstybės narės turėtų pateikti pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 20.../.... ⁽³⁾. Jeigu taikant anglies dioksido kainą bus gaunamos didesnės nei numatytos pajamos, finansinis Socialinio klimato fondo paketas bus atitinkamai padidinamas. Kiekviena valstybė narė turėtų nustatyti bent 35 % mažiausią šio joms skirto Socialinio klimato fondo finansinio paketo dalį, kurią tiesiogiai valdytų vietos</p>

⁽¹⁾ 2018 m. duomenys. Eurostatas, SPGS [ilc_mdcs01].

⁽²⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).

⁽³⁾ [rašyti nuorodą į reglamentą, kuriuo įsteigiamas Socialinis klimato fondas].

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p>ir regionų valdžios institucijos. Be to, kiekviena valstybė narė ir regionų bei vietos valdžios institucijos turėtų naudoti savo aukcionų pajamas, <i>inter alia</i>, savo socialinių klimato planų išlaidų daliai finansuoti;</p> <p>(¹) 2018 m. duomenys. Eurostatas, SPGS [ilc_mdcs01].</p> <p>(²) 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).</p> <p>(³) [Irašyti nuorodą į reglamentą, kuriuo įsteigiamas Socialinis klimato fondas].</p>

Paiškinimas

Vietos ir regionų valdžios institucijos geriausiai gali spręsti šiuos klausimus, todėl fondo ištekliai turėtų būti prieinami ir joms.

12 pakeitimas

54 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>inovacijos ir naujų mažo anglies dioksido kiekio technologijų kūrimas pastatų ir kelių transporto sektoriuose yra labai svarbūs siekiant užtikrinti ekonomiškai efektyvų šių sektorių indėlį į numatomą išmetamųjų teršalų kiekio sumažinimą. Taigi 150 mln. apyvartinių taršos leidimų prekiaujant apyvartiniais taršos leidimais pastatų ir kelių transporto sektoriuose taip pat turėtų būti skirta Inovacijų fondui, siekiant skatinti ekonomiškai efektyvų išmetamųjų teršalų kiekio sumažinimą;</p>	<p>inovacijos ir naujų mažo anglies dioksido kiekio technologijų ir priemonių kūrimas pastatų ir kelių transporto sektoriuose yra labai svarbūs siekiant užtikrinti ekonomiškai efektyvų šių sektorių indėlį į numatomą išmetamųjų teršalų kiekio sumažinimą. Taigi 150 mln. apyvartinių taršos leidimų prekiaujant apyvartiniais taršos leidimais pastatų ir kelių transporto sektoriuose taip pat turėtų būti skirta Inovacijų fondui, siekiant skatinti ekonomiškai efektyvų, socialiai ir aplinkos požiūriu atsakingą išmetamųjų teršalų kiekio sumažinimą;</p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

13 pakeitimas

58 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Komisija turėtų stebėti, kaip vyksta apyvartinių taršos leidimų prekyba pastatų ir kelių transporto sektoriuose, įskaitant kainų konvergencijos laipsnį esamoje ATLPS, ir prirėkus pasiūlyti Europos Parlamentui ir Tarybai atlikti peržiūrą siekiant padidinti apyvartinių taršos leidimų prekybos veiksmingumą ir pagerinti jos administravimą bei praktinį taikymą tuose sektoriuose, remiantis įgytomis žiniomis ir didesne kainų konvergencija. Komisija turėtų būti įpareigota pateikti pirmąją ataskaitą šiais klausimais ne vėliau kaip iki 2028 m. sausio 1 d.;</p>	<p>Komisija turėtų stebėti, kaip vyksta apyvartinių taršos leidimų prekyba pastatų ir kelių transporto sektoriuose, įskaitant kainų konvergencijos laipsnį esamoje ATLPS, ir prirėkus pasiūlyti Europos Parlamentui ir Tarybai atlikti peržiūrą siekiant padidinti apyvartinių taršos leidimų prekybos veiksmingumą ir pagerinti jos administravimą bei praktinį taikymą tuose sektoriuose, remiantis įgytomis žiniomis ir didesne kainų konvergencija. Komisija turėtų būti įpareigota pateikti pirmąją ataskaitą šiais klausimais ne vėliau kaip iki 2028 m. sausio 1 d. Prieš pateikiant ataskaitą nuo 2027 m. rugsėjo 1 d. iki 2027 m. spalio 31 d. turėtų vykti konsultacijos. Tuo pačiu laikotarpiu turėtų būti rengiamos tikslinės konsultacijos su vietos ir regionų valdžios institucijomis;</p>

Paaiškinimas

Kelių transporto ir pastatų sektoriai didele dalimi priklauso vietos ir regionų valdžios institucijų kompetencijai, todėl vertinant ir teikiant ataskaitas apie naujosios ATLPS veiksmingumą su jomis turi būti konsultuojamasi.

14 pakeitimas

1.2 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>(2) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:</p> <p>a) b punktas pakeičiamas taip:</p> <p>„b) išmetamieji teršalai (emisijos) – šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas iš šaltinių įrenginyje arba atitinkamai veiklai nurodytų dujų išmetimas iš orlaivio, vykdančio I priede nurodytą aviacijos veiklą, arba iš laivų, vykdančių I priede nurodytą jūrų transporto veiklą, arba šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas vykdamas III priede nurodytą veiklą;“;</p> <p>b) d punktas pakeičiamas taip:</p> <p>„d) leidimas išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas – pagal 5, 6 ir 30b straipsnius išduotas leidimas;“;</p> <p>c) u punktas išbraukiamas;</p> <p>d) įterpiami šie v–z punktai:</p> <p>„v) laivybos bendrovė – laivų savininkas arba bet kokia kita organizacija ar asmuo, kaip antai valdytojas ar laivo be įgulos frachtuotojas, perėmęs iš laivo savininko atsakomybę už laivo eksploatavimą ir perimdamas atsakomybę sutikęs perimti visas pareigas ir atsakomybę pagal Tarptautinį saugaus laivų eksploatavimo ir taršos prevencijos valdymo kodeksą, išdėstytą Europos Parlamento ir tarybos reglamento (EB) Nr. 336/2006(*) I priede;“;</p>	<p>(2) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:</p> <p>a) b punktas pakeičiamas taip:</p> <p>„b) išmetamieji teršalai (emisijos) – šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas iš šaltinių įrenginyje arba atitinkamai veiklai nurodytų dujų išmetimas iš orlaivio, vykdančio I priede nurodytą aviacijos veiklą, arba iš laivų, vykdančių I priede nurodytą jūrų transporto veiklą, arba šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas vykdamas III priede nurodytą veiklą;“;</p> <p>b) d punktas pakeičiamas taip:</p> <p>„d) leidimas išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas – pagal 5, 6 ir 30b straipsnius išduotas leidimas;“;</p> <p>c) u punktas išbraukiamas;</p> <p>d) įterpiami šie v–z punktai:</p> <p>„v) laivybos bendrovė – laivų savininkas arba bet kokia kita organizacija ar asmuo, kaip antai valdytojas ar laivo be įgulos frachtuotojas, perėmęs iš laivo savininko atsakomybę už laivo eksploatavimą ir perimdamas atsakomybę sutikęs perimti visas pareigas ir atsakomybę pagal Tarptautinį saugaus laivų eksploatavimo ir taršos prevencijos valdymo kodeksą, išdėstytą Europos Parlamento ir tarybos reglamento (EB) Nr. 336/2006(*) I priede;“;</p> <p>„aa) <i>įplaukimo uostas</i> – uostas, kuriame laivas sustoja kroviniui pasikrauti arba iškrauti arba keleiviams įlaipinti arba išlaipinti. Taigi, ši direktyva netaikoma įplaukimui į uostą, kurio vienintelis tikslas yra: papildyti degalų, papildyti atsargų, pakeisti įgulą, įplaukti į sausąjį doką arba atlikti laivo ar jo įrangos remontą, įplaukimui į uostą, kai laivui reikia pagalbos arba jam kyla pavojus. Direktyva taip pat netaikoma kai vykdomas perkrovimas iš vieno laivo į kitą ne uoste, įplaukimui į ES nepriklausančios kaimyninės šalies perkrovimo uostą ir įplaukimui, kurio vienintelis tikslas yra apsisaugoti nuo blogų oro sąlygų arba kuris yra būtinas paieškos ir gelbėjimo darbams atlikti;“;</p>

Paaiškinimas

Pakeitus „įplaukimo uosto“ apibrėžtį, užtikrinama, kad plaukiojant maršrutais, jungiančiais Europos uostus su Azijos arba Amerikos uostais, kai atliekami tarpiniai sustojimai Europos uostuose, nebūtų gaunama jokia nauda minėtas operacijas perkeltiant į ES nepriklausančių kaimyninių šalių uostus.

15 pakeitimas

1.5 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Apyvartiniai taršos leidimai paskirstomi ir jų atsisakymo reikalavimai jūrų transporto veiklai taikomi taip:</p> <p>1. penkiasdešimčiai procentų (50 %) išmetamųjų teršalų kiekio, jei laivai vykdo reisu iš valstybės narės jurisdikcijai priklausančio uosto į valstybės narės jurisdikcijai nepriklausantį uostą, penkiasdešimčiai procentų (50 %) išmetamųjų teršalų kiekio, jei laivai vykdo reisu iš valstybės narės jurisdikcijai nepriklausančio uosto į valstybės narės jurisdikcijai priklausančią uostą, šimtui procentų (100 %) išmetamųjų teršalų kiekio, jei laivai vykdo reisu iš valstybės narės jurisdikcijai priklausančio uosto į valstybės narės jurisdikcijai nepriklausantį uostą, ir šimtui procentų (100 %) išmetamųjų teršalų kiekio, kurį laivai išmeta prisišvartavę valstybės narės jurisdikcijai priklausančiame uoste.</p>	<p>Apyvartiniai taršos leidimai paskirstomi ir jų atsisakymo reikalavimai jūrų transporto veiklai taikomi taip:</p> <p>1. penkiasdešimčiai procentų (50 %) išmetamųjų teršalų kiekio, jei laivai vykdo reisu iš valstybės narės jurisdikcijai priklausančio uosto į valstybės narės jurisdikcijai nepriklausantį uostą, penkiasdešimčiai procentų (50 %) išmetamųjų teršalų kiekio, jei laivai vykdo reisu iš valstybės narės jurisdikcijai nepriklausančio uosto į valstybės narės jurisdikcijai priklausančią uostą, šimtui procentų (100 %) išmetamųjų teršalų kiekio, jei laivai vykdo reisu iš valstybės narės jurisdikcijai priklausančio uosto į valstybės narės jurisdikcijai nepriklausantį uostą, ir šimtui procentų (100 %) išmetamųjų teršalų kiekio, kurį laivai išmeta prisišvartavę valstybės narės jurisdikcijai priklausančiame uoste.</p> <p>Apyvartinių taršos leidimų skyrimas ir atsisakymo reikalavimai vykdant jūrų transporto veiklą taikomi laikantis šios tvarkos ir šiais atvejais:</p> <p>a) laivams, vykdantiems reisu iš valstybės narės jurisdikcijai priklausančio uosto ir į valstybės narės jurisdikcijai nepriklausantį uostą, arba laivams, vykdantiems reisu iš valstybės narės jurisdikcijai nepriklausančio uosto į valstybės narės jurisdikcijai priklausančią uostą, sustojantiems kaimyniniame perkrovimo uoste, nepriklausančiame valstybės narės jurisdikcijai:</p> <p>i) šimtui procentų (100 %) išmetamųjų teršalų kiekio reiso atkarpoje tarp valstybės narės jurisdikcijai priklausančio uosto ir kaimyninio perkrovimo uosto, nepriklausančio valstybės narės jurisdikcijai, ir</p> <p>ii) penkiasdešimčiai procentų (50 %) išmetamųjų teršalų kiekio likusiai kelionės daliai;</p> <p>b) laivams, vykdantiems reisu iš valstybės narės jurisdikcijai priklausančio uosto į valstybės narės jurisdikcijai priklausančią uostą, sustojantiems kaimyniniame perkrovimo uoste, nepriklausančiame valstybės narės jurisdikcijai šimtui procentų (100 %) išmetamųjų teršalų kiekio per visą reisą;</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
2. 9, 9a ir 10 straipsniai jūrų transporto veiklai taikomi taip pat, kaip jie taikomi kitų rūšių veiklai, įtrauktai į ES ATLPS.“;	2. 9, 9a ir 10 straipsniai jūrų transporto veiklai taikomi taip pat, kaip jie taikomi kitų rūšių veiklai, įtrauktai į ES ATLPS.“;

Paiškinimas

Priėmus šį pasiūlymą, ilgais maršrutais plaukiojantys konteinervežiai negali „iš naujo nustatyti savo CO₂ skaitiklio“ vietoje ES uostų įplaukdami į ES nepriklausančių šalių uostus.

16 pakeitimas

1 straipsnio 11 dalies a punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>a) 1 dalies trečia pastraipa pakeičiama taip:</p> <p>„2021–2030 m. laikotarpiu 2 % bendro apyvartinių taršos leidimų kiekio skiriami fondui, kurio lėšos būtų naudojamos energijos vartojimo efektyvumui didinti ir energetikos sistemoms modernizuoti tam tikrose valstybėse narėse (toliau – valstybės narės gavėjos), kaip išdėstyta 10d straipsnyje, sukurti (toliau – Modernizavimo fondas). Tokių apyvartinių taršos leidimų skaičių gaunančios valstybės narės gavėjos yra valstybės narės, kuriose BVP vienam gyventojui rinkos kainomis 2013 m. nesiekė 60 % Sąjungos vidurkio. Šių apyvartinių taršos leidimų skaičių atitinkančios lėšos paskirstomos pagal IIb priedo A dalį.</p> <p>Be to, 2,5 % bendro apyvartinių taršos leidimų skaičiaus nuo [kitų metų po direktyvos įsigaliojimo] iki 2030 m. parduodami aukcionuose juos skiriant Modernizavimo fondui. Tokių apyvartinių taršos leidimų skaičių gaunančios valstybės narės gavėjos yra valstybės narės, kuriose BVP vienam gyventojui rinkos kainomis 2016–2018 m. nesiekė 65 % Sąjungos vidurkio. Šių apyvartinių taršos leidimų skaičių atitinkančios lėšos paskirstomos pagal IIb priedo B dalį.“;</p>	<p>a) 1 dalies trečia pastraipa pakeičiama taip:</p> <p>„2021–2030 m. laikotarpiu 2 % bendro apyvartinių taršos leidimų kiekio skiriami fondui, kurio lėšos būtų naudojamos energijos vartojimo efektyvumui didinti ir energetikos sistemoms modernizuoti tam tikrose valstybėse narėse (toliau – valstybės narės gavėjos), kaip išdėstyta 10d straipsnyje, sukurti (toliau – Modernizavimo fondas). Tokių apyvartinių taršos leidimų skaičių gaunančios valstybės narės gavėjos yra valstybės narės, kuriose BVP vienam gyventojui rinkos kainomis 2013 m. nesiekė 60 % Sąjungos vidurkio, ir valstybių narių NUTS III regionai, kuriems būdingas akivaizdus vidaus disbalansas. Šių apyvartinių taršos leidimų skaičių atitinkančios lėšos paskirstomos pagal IIb priedo A dalį.</p> <p>Be to, mažiausiai 2,5 % bendro apyvartinių taršos leidimų skaičiaus nuo [kitų metų po direktyvos įsigaliojimo] iki 2030 m. parduodami aukcionuose juos skiriant Modernizavimo fondui. Tokių apyvartinių taršos leidimų skaičių gaunančios valstybės narės gavėjos yra valstybės narės, kuriose BVP vienam gyventojui rinkos kainomis 2016–2018 m. nesiekė 65 % Sąjungos vidurkio, ir valstybių narių NUTS III regionai, kuriems būdingas akivaizdus vidaus disbalansas. Šių apyvartinių taršos leidimų skaičių atitinkančios lėšos paskirstomos pagal IIb priedo B dalį.“;</p>

17 pakeitimas

1 straipsnio 11 dalies b punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>b) 3 dalies pirmas ir antras sakiniai pakeičiami taip:</p> <p>„3. Valstybės narės nusprendžia, kaip naudoti aukcionuose pardavus apyvartinius taršos leidimus gautas pajamas, išskyrus pajamas, pagal SESV 311 straipsnio 3 dalį pripažintas nuosavais ištekliais ir įtrauktas į Sąjungos biudžetą. Valstybės narės panaudoja 2 dalyje nurodytas apyvartinių taršos leidimų aukcionų pajamas, išskyrus pajamas, naudojamas netiesioginėms anglies dioksido išlaidoms kompensuoti, kaip nurodyta 10a straipsnio 6 dalyje, vienu ar daugiau šių tikslų:“;</p>	<p>b) 3 dalies pirmas ir antras sakiniai pakeičiami taip:</p> <p>„3. Valstybės narės nusprendžia, kaip naudoti aukcionuose pardavus apyvartinius taršos leidimus gautas pajamas, išskyrus pajamas, pagal SESV 311 straipsnio 3 dalį pripažintas nuosavais ištekliais ir įtrauktas į Sąjungos biudžetą, ir skiria mažiausiai 20 % pajamų dalį vietos ir regionų valdžios institucijoms. Valstybės narės panaudoja 2 dalyje nurodytas apyvartinių taršos leidimų aukcionų pajamas, išskyrus pajamas, naudojamas netiesioginėms anglies dioksido išlaidoms kompensuoti, kaip nurodyta 10a straipsnio 6 dalyje, vienu ar daugiau šių tikslų:“;</p>

18 pakeitimas

1 straipsnio 12 dalies g punkto trečia pastraipa

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>10a straipsnis iš dalies keičiamas taip:</p> <p>g) 8 dalis pakeičiama taip:</p> <p>„8. 365 mln. apyvartinių taršos leidimų iš skaičiaus, kuris antraip galėtų būti skirtas nemokamai pagal šį straipsnį, ir 85 mln. apyvartinių taršos leidimų iš skaičiaus, kuris antraip galėtų būti parduotas aukcionuose pagal 10 straipsnį, taip pat apyvartiniai taršos leidimai, likę sumažinus nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičių, kaip nurodyta 10a straipsnio 1a dalyje, perkeliama į fondą, kurio tikslas – remti mažo anglies dioksido kiekio technologijų ir procesų inovacijas ir prisidėti prie nulinės taršos tikslų (toliau – Inovacijų fondas). [...]“</p>	<p>10a straipsnis iš dalies keičiamas taip:</p> <p>g) 8 dalis pakeičiama taip:</p> <p>„8. 365 mln. apyvartinių taršos leidimų iš skaičiaus, kuris antraip galėtų būti skirtas nemokamai pagal šį straipsnį, ir 85 mln. apyvartinių taršos leidimų iš skaičiaus, kuris antraip galėtų būti parduotas aukcionuose pagal 10 straipsnį, taip pat apyvartiniai taršos leidimai, likę sumažinus nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičių, kaip nurodyta 10a straipsnio 1a dalyje, perkeliama į fondą, kurio tikslas – remti taršos prevenciją ir mažo anglies dioksido kiekio technologijų ir procesų inovacijas ir prisidėti prie nulinės taršos tikslų (toliau – Inovacijų fondas). [...]“</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Inovacijų fondo lėšos skiriamos I ir III prieduose išvardytiems sektoriams, įskaitant aplinkai saugų anglies dioksido surinkimą ir naudojimą (CCU), padedantį gerokai sušvelninti klimato kaitą, taip pat produktams, kuriais pakeičiami daug anglies dioksido išskiriantys produktai, gaminami I priede išvardytuose sektoriuose, pastangoms skatinti projektų objektų, kuriais siekiama užtikrinti aplinkai saugų CO₂ surinkimą ir geologinį saugojimą (CCS), statybą ir eksploatavimą ir novatoriškoms atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijoms ir energijos kaupimo technologijoms geografiniu atžvilgiu subalansuotose vietovėse. Inovacijų fondo lėšomis taip pat gali būti remiamos novatoriškos proveržio technologijos, jūrų sektoriaus priklausomybei nuo iškastinio kuro mažinti skirta infrastruktūra ir mažataršių bei netaršių aviacijos, geležinkelių ir kelių transporto degalų gamyba. Ypatingas dėmesys skiriamas projektams sektoriuose, kuriems taikomas [CBAM reglamentas], siekiant remti mažo anglies dioksido kiekio technologijų, CCU, CCS, atsinaujinančiosios energijos ir energijos kaupimo inovacijas taip, kad būtų prisidedama prie klimato kaitos švelninimo.</p> <p>Finansavimo reikalavimus atitinka visų valstybių narių teritorijose vykdomi projektai, įskaitant nedidelio masto projektus. Technologijos, kurioms skiriama parama, turi būti novatoriškos ir be paramos tokiu mastu dar komerciškai neperspektyvios, tačiau tai turi būti proveržio sprendimai, arba jos turi būti pakankamai subrendusios, kad jas būtų galima taikyti ikiprekybiniu mastu. [...]</p> <p>Projektai atrenkami remiantis objektyviais ir skaidriais kriterijais, prireikus atsižvelgiant į tai, kiek projektais padedama sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį gerokai labiau nei 2 dalyje nurodyti santykiniai taršos rodikliai.</p>	<p>Inovacijų fondo lėšos skiriamos I ir III prieduose išvardytiems sektoriams, įskaitant didelio masto išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo projektus, kuriuos įgyvendinant naudojamos brandžios technologijos, viešosios ir privačios iniciatyvos, kuriomis remiamas žiediškas, ES masto išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo programos, aplinkai saugų anglies dioksido surinkimą ir naudojimą (CCU), padedantį gerokai sušvelninti klimato kaitą, taip pat produktams, kuriais pakeičiami daug anglies dioksido išskiriantys produktai, gaminami I priede išvardytuose sektoriuose, pastangoms skatinti projektų objektų, kuriais siekiama užtikrinti aplinkai nekenkiantį ir saugų CO₂ surinkimą ir geologinį saugojimą (CCS), statybą ir eksploatavimą ir novatoriškoms atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijoms ir energijos kaupimo technologijoms geografiniu atžvilgiu subalansuotose vietovėse. Inovacijų fondo lėšomis taip pat gali būti remiamos novatoriškos proveržio technologijos, jūrų sektoriaus priklausomybei nuo iškastinio kuro mažinti skirta infrastruktūra ir mažataršių bei netaršių aviacijos, geležinkelių ir kelių transporto degalų gamyba. Ypatingas dėmesys skiriamas projektams sektoriuose, kuriems taikomas [CBAM reglamentas], siekiant remti žiediško priemonės, profesinį mokymą naudoti mažo anglies dioksido kiekio technologijų produktus, mažo anglies dioksido kiekio technologijų, CCU, aplinkai nekenkiantį ir saugų CCS, atsinaujinančiosios energijos ir energijos kaupimo inovacijas taip, kad būtų prisidedama prie klimato kaitos švelninimo arba prie jos prisitaikoma socialiai atsakingu būdu.</p> <p>Finansavimo reikalavimus atitinka visų valstybių narių teritorijose vykdomi projektai ir priemonės, įskaitant nedidelio masto projektus. Technologijos, kurioms skiriama parama, turi būti mažinančios priklausomybę nuo iškastinio kuro, novatoriškos ir be paramos tokiu mastu komerciškai neperspektyvios, tačiau tai turi būti sprendimai, arba jos turi būti pakankamai subrendusios, kad jas būtų galima taikyti ikiprekybiniu mastu. [...]</p> <p>Projektai ir priemonės atrenkami remiantis objektyviais ir skaidriais kriterijais, atitinkamais atvejais atsižvelgiant į tai, koku mastu projektai padeda sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį, kuris yra gerokai mažesnis už 2 dalyje nurodytus santykinus rodiklius.</p> <p>3 dalis papildoma šiais punktais:</p> <p>1) skatinti igūdžių ugdymą atsižvelgiant į poreikį priitaikyti profesinę praktiką prie žiediško ir mažo anglies dioksido kiekio medžiagų naudojimo;</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	m) remti žiedinės ekonomikos plėtrą;

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

19 pakeitimas

1 straipsnio 14 dalies a punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
10d straipsnis iš dalies keičiamas taip:	10d straipsnis iš dalies keičiamas taip:
a) 1 dalies pirma ir antra pastraipos pakeičiamos taip:	a) 1 dalies pirma ir antra pastraipos pakeičiamos taip:
<p>„1. 2021–2030 m. laikotarpiui įsteigiamas fondas, skirtas remti valstybių narių gavėjų siūlomas investicijas, įskaitant nedidelio masto investicinių projektų finansavimą, kuriomis modernizuojamos energetikos sistemos ir padidinamas energijos vartojimo efektyvumas (toliau – Modernizavimo fondas). Modernizavimo fondas finansuojamas iš pajamų, gautų pardavus apyvartinius taršos leidimus aukcionuose pagal 10 straipsnį ten pat nurodytų valstybių narių gavėjų labui.</p> <p>Remiamos investicijos turi atitikti šios direktyvos tikslus, taip pat 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikato dėl Europos žaliojo kurso(*) bei Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1119^(**) tikslus ir Paryžiaus susitarime nustatytus ilgalaikius tikslus. Modernizavimo fondo lėšomis nėra remiami energiją gaminantys įrenginiai, kuriuose naudojamas iškastinis kuras.“;</p>	<p>„1. 2021–2030 m. laikotarpiui įsteigiamas fondas, skirtas remti valstybių narių gavėjų ir NUTS III regionų siūlomas investicijas, įskaitant nedidelio masto investicinių projektų finansavimą, kuriomis modernizuojamos energetikos sistemos ir padidinamas energijos vartojimo efektyvumas (toliau – Modernizavimo fondas). Modernizavimo fondas finansuojamas iš pajamų, gautų pardavus apyvartinius taršos leidimus aukcionuose pagal 10 straipsnį ten pat nurodytų valstybių narių gavėjų labui.</p> <p>Remiamos investicijos turi atitikti šios direktyvos tikslus, taip pat 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikato dėl Europos žaliojo kurso(*) bei Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1119^(**) tikslus ir Paryžiaus susitarime nustatytus ilgalaikius tikslus. Modernizavimo fondo lėšomis nėra remiami energiją gaminantys įrenginiai, kuriuose naudojamas iškastinis kuras.“;</p>

20 pakeitimas

1 straipsnio 14 dalies b punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
b) 2 dalis pakeičiama taip:	b) 2 dalis pakeičiama taip:
<p>„2. Bent 80 % Modernizavimo fondo finansinių išteklių panaudojama remiant investicijas į:</p> <p>a) elektros energijos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių gamybą ir naudojimą;</p>	<p>„2. Visi Modernizavimo fondo finansiniai ištekliai skiriami investicijoms į:</p> <p>a) elektros energijos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių gamybą ir naudojimą;</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>b) šildymą ir vėsinimą naudojant atsinaujinančius energijos šaltinius;</p> <p>c) su paklausa susijusios energijos vartojimo efektyvumo didinimą, įskaitant transporto, pastatų, žemės ūkio ir atliekų sektorius;</p> <p>d) energijos kaupimą ir energetikos tinklų modernizavimą, įskaitant centralizuoto šilumos tiekimo vamzdynus, elektros perdavimo tinklus ir jungčių tarp valstybių narių didinimą;</p> <p>e) paramą mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams, taip pat kaimo ir atokiose vietovėse, siekiant kovoti su energijos nepriteklumi ir modernizuoti jų šildymo sistemas, ir</p> <p>f) teisingą pertvarką nuo iškastinio kuro priklausomuose valstybių narių gavėjų regionuose, siekiant remti darbuotojų perkėlimą, perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą, švietimą, darbo paieškos iniciatyvas ir startuolius, palaikant dialogą su socialiniais partneriais.“;</p>	<p>b) šildymą ir vėsinimą, įskaitant centralizuotą šildymą ir vėsinimą, naudojant atsinaujinančius energijos šaltinius;</p> <p>c) su paklausa susijusios energijos vartojimo efektyvumo didinimą, įskaitant transporto, pastatų, žemės ūkio ir atliekų sektorius;</p> <p>d) energijos kaupimą ir energetikos tinklų modernizavimą, įskaitant centralizuoto šilumos tiekimo vamzdynus, elektros perdavimo tinklus ir jungčių tarp valstybių narių didinimą;</p> <p>e) e) paramą mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams, pažeidžiamoms labai mažoms ir mažosioms įmonėms bei judumo dalyviams, taip pat kaimo ir atokiose vietovėse, siekiant kovoti su energijos ir judumo nepriteklumi ir modernizuoti jų šildymo ir vėsinimo sistemas, ir</p> <p>f) teisingą pertvarką nuo iškastinio kuro priklausomuose valstybių narių gavėjų regionuose ir NUTS III regionuose, siekiant remti darbuotojų perkėlimą, perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą, švietimą, darbo paieškos iniciatyvas ir startuolius, palaikant dialogą su socialiniais partneriais.“;</p> <p>g) Žiedinės ekonomikos vystymą.“;</p>

21 pakeitimas

1.21 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Valstybės narės sprendžia, kaip naudoti pajamas, gautas aukcionuose pardavus apyvartinius taršos leidimus pagal 4 dalį, išskyrus pajamas, pagal SESV 311 straipsnio 3 dalį pripažintas nuosavais ištekliais ir įtrauktas į Sąjungos biudžetą. Valstybės narės panaudoja savo pajamas vienos ar kelių 10 straipsnio 3 dalyje išvardytų rūšių veiklai arba vienam ar daugiau iš toliau išvardytų dalykų:</p>	<p>Valstybės narės sprendžia, kaip naudoti pajamas, gautas aukcionuose pardavus apyvartinius taršos leidimus pagal 4 dalį, išskyrus pajamas, pagal SESV 311 straipsnio 3 dalį pripažintas nuosavais ištekliais ir įtrauktas į Sąjungos biudžetą. Valstybės narės panaudoja savo pajamas vienos ar kelių 10 straipsnio 3 dalyje išvardytų rūšių veiklai arba vienam ar daugiau iš toliau išvardytų dalykų:</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>a) priemonėms, kuriomis siekiama sumažinti pastatams šildyti ir vėsinti naudojamo iškastinio kuro kiekį arba sumažinti pastatų energijos poreikius, įskaitant atsinaujinančiųjų šaltinių energijos integravimą, ir susijusioms priemonėms pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 11 dalį ir 12 bei 20 straipsnius [atnaujinti nuorodas pagal peržiūrėtą direktyvą], taip pat priemonėms, kuriomis siekiama skirti finansinę paramą mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams mažiausio energinio naudingumo pastatuose;</p> <p>b) b) priemonėms, kuriomis ketinama paspartinti netaršių transporto priemonių naudojimą arba skirti finansinę paramą, kad visiškai sąveiki papildymo degalais ir įkrovimo infrastruktūra būtų naudojama netaršioms transporto priemonėms, arba priemonėms, kuriomis siekiama skatinti perėjimą prie viešojo transporto ir pagerinti daugiarūšiškumą arba skirti finansinę paramą siekiant spręsti socialinius klausimus, susijusius su mažas ir vidutinės pajamas gaunančiais transporto naudotojais.</p> <p>Valstybės narės panaudoja dalį savo aukcionų pajamų, gautų pagal šį straipsnį, pagal šį skyrių vykdomos apyvartinių taršos leidimų prekybos socialiniams aspektams, sutelkdamos dėmesį į pažeidžiamus namų ūkius, pažeidžiamas labai mažas įmones ir pažeidžiamus transporto naudotojus, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 20.../... [Socialinio klimato fondo reglamentas](*). Kai valstybė narė pagal tą reglamentą Komisijai pateikia [socialinį klimato planą], valstybė narė panaudoja tas pajamas, <i>inter alia</i>, tam planui finansuoti.</p> <p>Laikoma, kad valstybės narės įvykdė šios dalies nuostatas, jeigu jos turi ir įgyvendina fiskalinės ar finansinės paramos politiką ar reguliavimo politiką, pagal kurią pirmoje pastraipoje nustatytais tikslais teikiama finansinė parama ir kurios vertė atitinka šiame skyriuje nurodytų apyvartinių taršos leidimų aukcionų pajamas.</p>	<p>a) priemonėms, kuriomis siekiama sumažinti pastatams šildyti ir vėsinti naudojamo iškastinio kuro kiekį arba pagerinti pastatų energijos vartojimo efektyvumą, įskaitant atsinaujinančiųjų šaltinių energijos integravimą, ir susijusioms priemonėms pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 11 dalį ir 12 bei 20 straipsnius [atnaujinti nuorodas pagal peržiūrėtą direktyvą], taip pat priemonėms, kuriomis siekiama skirti finansinę paramą mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams mažiausio energinio naudingumo pastatuose energetiniu požiūriu;</p> <p>b) priemonėms, kuriomis ketinama paspartinti netaršių transporto priemonių naudojimą arba skirti finansinę paramą, kad visiškai sąveiki papildymo degalais ir įkrovimo infrastruktūra būtų naudojama netaršioms transporto priemonėms, arba priemonėms, kuriomis siekiama skatinti perėjimą prie kitų – efektyvesnių ir nulinės energijos – krovinio ir keleivinio transporto rūšių, arba priemonėms, skirtoms gerinti transporto infrastruktūros ir paslaugų energijos vartojimo efektyvumą, arba skirti finansinę paramą siekiant spręsti socialinius klausimus, susijusius su mažas ir vidutinės pajamas gaunančiais judumo dalyviais.</p> <p>Valstybės narės panaudoja dalį savo aukcionų pajamų, gautų pagal šį straipsnį, pagal šį skyrių vykdomos apyvartinių taršos leidimų prekybos socialiniams aspektams, sutelkdamos dėmesį į pažeidžiamus namų ūkius, pažeidžiamas labai mažas ir mažąsias įmones ir pažeidžiamus judumo dalyvius, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 20.../... [Socialinio klimato fondo reglamentas](*). Kai valstybė narė pagal tą reglamentą Komisijai pateikia [socialinį klimato planą], valstybė narė panaudoja tas pajamas, <i>inter alia</i>, tam planui finansuoti.</p> <p>Valstybės narės turėtų nustatyti 20 % mažiausią pajamų dalį, kuri būtų skirta vietos ir regionų valdžios institucijoms, kurios ją panaudotų vienai ar keliomis šiame straipsnyje nurodytoms priemonėms įgyvendinti.</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Valstybės narės informuoja Komisiją apie pajamų naudojimą ir veiksmus, kurių imtasi pagal šią dalį, įtraukdamos šią informaciją į savo ataskaitas, teikiamas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1999⁽⁴⁾.</p>	<p>Laikoma, kad valstybės narės ir vietos ir regionų valdžios institucijos įvykdė šios dalies nuostatas, jeigu jos turi ir įgyvendina fiskalinės ar finansinės paramos politiką ar reguliavimo politiką, pagal kurią pirmoje pastraipoje nustatytais tikslais teikiama finansinė parama ir kurios vertė atitinka šiame skyriuje nurodytų apyvartinių taršos leidimų aukcionų pajamas.</p> <p>Valstybės narės informuoja Komisiją apie pajamų naudojimą ir veiksmus, kurių imtasi pagal šią dalį, įtraukdamos šią informaciją į savo ataskaitas, teikiamas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1999⁽⁴⁾.</p>

22 pakeitimas

1 straipsnio 21 dalis – iš dalies keičiamas 30 straipsnio i punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Iki 2028 m. sausio 1 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą dėl šio skyriaus nuostatų įgyvendinimo veiksmingumo, administravimo ir praktinio taikymo, taip pat dėl Sprendimo (ES) 2015/1814 taisyklių taikymo ir apyvartinių taršos leidimų, kuriems taikomas šis skyrius, naudojimo siekiant vykdyti II, IIa ir III skyrius įtrauktų reikalavimus vykdančių subjektų atitiktis išsipareigojimus. Kai tinkama, Komisija kartu su šia ataskaita pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymą iš dalies pakeisti šį skyrių. Iki 2031 m. spalio 31 d. Komisija turėtų įvertinti, ar įmanoma į III priedą įtrauktus sektorius integruoti į apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, apimančią Direktyvos 2003/87/EB 1 priede išvardytus sektorius.“;</p>	<p>Iki 2028 m. sausio 1 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą dėl šio skyriaus nuostatų įgyvendinimo veiksmingumo, administravimo ir praktinio taikymo, taip pat dėl Sprendimo (ES) 2015/1814 taisyklių taikymo ir apyvartinių taršos leidimų, kuriems taikomas šis skyrius, naudojimo siekiant vykdyti II, IIa ir III skyrius įtrauktų reikalavimus vykdančių subjektų atitiktis išsipareigojimus. Prieš pateikiant ataskaitą nuo 2027 m. rugsėjo 1 d. iki 2027 m. spalio 31 d. vyks konsultacijos. Tuo pačiu laikotarpiu bus rengiamos tikslinės konsultacijos su vietos ir regionų valdžios institucijomis. Kai tinkama, Komisija kartu su šia ataskaita pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymą iš dalies pakeisti šį skyrių. Iki 2031 m. spalio 31 d. Komisija turėtų įvertinti, ar įmanoma į III priedą įtrauktus sektorius integruoti į apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, apimančią Direktyvos 2003/87/EB 1 priede išvardytus sektorius.“;</p>

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomas pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas

COM(2021) 564 final

23 pakeitimas

10 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>esami anglies dioksido nutekėjimo rizikos mažinimo mechanizmai sektoriuose arba pasektoriuose, kuriems gresia anglies dioksido nutekėjimas, yra pereinamasis nemokamas ES ATLPS leidimų paskirstymas ir finansinės priemonės, kuriomis kompensuojamos netiesioginės su išmetamosiomis susijusios išlaidos, perkeliamos į elektros energijos kainas, kaip išdėstyta, atitinkamai, Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 6 dalyje ir 10b straipsnyje. Tačiau nemokamas leidimų paskirstymas pagal ES ATLPS silpnina kainos signalą, kurį sistema siunčia ji gaunantiems įrenginiams, palyginti su visų leidimų pardavimu aukcione – tai turi poveikį paskatoms investuoti į tolesnį ŠESD kiekio mažinimą;</p>	<p>esami anglies dioksido nutekėjimo rizikos mažinimo mechanizmai sektoriuose arba pasektoriuose, kuriems gresia anglies dioksido nutekėjimas, yra pereinamasis nemokamas ES ATLPS leidimų paskirstymas ir finansinės priemonės, kuriomis kompensuojamos netiesioginės su išmetamosiomis susijusios išlaidos, perkeliamos į elektros energijos kainas, kaip išdėstyta, atitinkamai, Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 6 dalyje ir 10b straipsnyje. Tačiau nemokamas leidimų paskirstymas pagal ES ATLPS silpnina kainos signalą, kurį sistema siunčia ji gaunantiems įrenginiams, palyginti su visų leidimų pardavimu aukcione – tai turi poveikį paskatoms investuoti į tolesnį ŠESD kiekio mažinimą. Todėl laipsniškas nemokamų leidimų paskirstymo atsisakymas turi vykti efektyviai ir laiku, kaip nustatyta Europos klimato teisės akto tiksluose, konkrečiai – 55 % tikslo priemonių rinkinyje;</p>

II. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS (RK)

1. primena, kad pasirašydama Paryžiaus susitarimą ES įsipareigojo iki 2050 m. pasiekti visuotinį grynąjį klimato neutralumą ir tai dabar yra įtvirtinta Europos klimato teisės akte; palankiai vertina precedento neturinčius Europos Komisijos siekius aplinkosaugos srityje ir įsipareigojimą pereiti prie tvaresnės visuomenės ir ekonomikos ir mano, kad 55 % tikslo priemonių rinkinys yra šio įsipareigojimo tvirtumo įrodymas; pabrėžia, kad kartu su išmetamųjų teršalų mažinimo tikslais turi būti nustatyti energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančios energijos vartojimo tikslai, persvarstant žemės naudojimo paskirtį (siekiant vienareikšmiškai padidinti natūralią anglies dioksido sekvestraciją), taip pat kiti Europos žaliuojo kurso tikslai, siekiant užtikrinti teisingą ir nuolatinę pertvarką;
2. pabrėžia, kad pakankamai aukšta bet palapsniui įvedama anglies dioksido kaina turėtų duoti reikiamą signalą įmonėms ir paskatinti pertvarką ekonomiškai efektyviausiu būdu, taip pat pažymi, kad reikia veiksmingos peržiūrėtos ATLPS ir pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo (PADKM, angl. CBAM – *Carbon Border Adjustment mechanism*) sąveikos, kartu taikant papildomas ES paramos priemones siekiant užtikrinti neutralaus poveikio klimatui ir konkurencingą ekonomiką ES regionuose, ypač tuose, kuriuose vyksta tvari energijai imlių pramonės šakų pertvarka;
3. pripažįsta, kad ši nelygybė gali dar labiau išryškėti dėl nuolatinio energijos kainų kilimo ir geopolitinio nestabilumo, kurį sustiprino karas Ukrainoje; palankiai vertina Komisijos pasiūlymus šioms rizikoms šalinti, išdėstytus komunikate „REPowerEU“, tačiau pabrėžia, kad kai kurių priemonių, pavyzdžiui, didesnio nenumatyto pelno apmokestinimo, gali nepakakti patikimai paramai teikti, todėl ragina ieškoti ilgalaikių sprendimų;
4. pripažįsta, kad ekologinės krizės didina nelygybę, lygiai taip pat kaip nelygybė didina žalą aplinkai. Taigi politika, kuria siekiama mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, turi atkurti teisingumą mūsų visuomenėje ir teritorijose;
5. pritaria principui, kad visi ekonomikos sektoriai turi prisidėti prie perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos ir išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo, o ES ATLPS nauda būtų didžiulė, jei principas „teršėjas moka“ būtų taikomas visiems sistemai priklausantiems sektoriams; pažymi, kad judumui tenka ketvirtadalis ES išmetamo CO₂ kiekio, o statybos sektoriuje suvartojama 40 % viso Europoje suvartojamos energijos kiekio; tačiau pabrėžia, kad anglies dioksido apmokestinimo įvedimas šiuose sektoriuose yra keblus klausimas ir neturėtų tapti našta labiausiai pažeidžiamiems namų ūkiams, labai mažoms ir mažosioms įmonėms ir judumo dalyviams, įskaitant kaimo ir atokias vietas;

6. reikalauja, kad įvedant, vertinant ir peržiūrint naująjį kelių transportui ir pastatams taikomą ATLPS (toliau – antroji ATLPS) būtų atsižvelgta į vietas ir regionų valdžios institucijas, kaip valdžios lygmenį, turintį didelius įgaliojimus abiejuose sistemos sektoriuose; pabrėžia, kad nuo 2013 m. ES transporto sektoriuje išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis nuolat didėjo, o pastatų sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas tebėra pagrindinis būdas mažinti išmetamųjų teršalų kiekį; pabrėžia, kad tuo atveju, jei teisėkūros institucijos nuspręstų nepražinti taikyti antrosios ATLPS, kaip numatyta Komisijos pasiūlyme, dabartinė ATLPS turėtų būti dar labiau sustiprinta ir taikoma kelių transportui ir pastatų sektoriui;

7. visiškai pripažįsta, kad siekiant padėti ES pasiekti didesnių užmojų klimato srityje, reikia anglies dioksido apmokestinimo priemonių, tačiau yra labai susirūpinęs dėl galimo su paskirstymu susijusio jų poveikio ir pabrėžia, kad būtina vienu metu atsižvelgti į visus darnaus vystymosi aspektus: ekonominį, aplinkosauginį, socialinį ir kultūrinį tvarumą. Todėl ragina laikytis bent šių trijų principų:

- **solidarumas ir teisingumas tarp valstybių narių įgyvendinimo metu.** Įvedant anglies dioksido apmokestinimą turi būti atsižvelgta į skirtumus tarp valstybių narių, susijusius su iššūkiais vietas ir regionų ekonomikai,
- **solidarumas ir teisingumas valstybėse narėse.** Turi būti sprendžiamas anglies dioksido apmokestinimo poveikio pažeidžiamoms visuomenės grupėms ir mažesnes pajamas gaunantiems namų ūkiams klausimas, kuris apima ne tik įperkumą, bet ir galimybę gauti tam tikrų prekių ir paslaugų jų poreikiams tenkinti (energija, vėsinimas ir šildymas, transportas ir judumas ir t. t.),
- **atsižvelgimas į šios politikos teritorinį poveikį** ne tik atokiose ar periferinėse vietovėse, bet apskritai tose ES vietovėse, kuriose jau vyksta dideli socialinės ir ekonominės plėtros pokyčiai (atsiliekančiose vietovėse, pramoninėse vietovėse, kuriose būtini pertvarkos procesai), atokiausiuose regionuose ir kaimo vietovėse;

8. palankiai vertina Socialinio klimato fondo, padėsiančio atsverti neigiamą poveikį labiausiai pažeidžiamiems namų ūkiams, labai mažoms ir mažosioms įmonėms ir judumo naudotojams ir užtikrinti socialiniu požiūriu tvarų vystymąsi, įkūrimą; pabrėžia, kad peržiūretoje dabartinėje ATLPS šiuo metu numatytas finansavimas yra nepakankamas, kad būtų užtikrintas tikrai teisingas perėjimas, ir akcentuoja, kad reikėtų apsvarstyti galimybę Socialiniam klimato fondui skirti pajamas, gaunamas ne tik iš antrosios ATLPS; siūlo, kad pajamų telkimas Socialinio klimato fondui būtų pradėtas anksčiau nei antrosios ATLPS įgyvendinimas;

9. pabrėžia, kad svarbu tiksliai įvertinti Socialinio klimato fondo mechanizmo, veikimo, valdymo ir priemonių pasiskirstymo poveikį, sutelkiant dėmesį į pasekmes ir naudą pažeidžiamiausiems piliečiams vietas ir regionų lygmeniu ir galimybę geriau nustatyti ekonomiškai silpniausius namų ūkius, kad būtų galima tiksliai nukreipti laikiną tikslinę tiesioginę paramą pajamoms tiems, kuriems jos labiausiai reikia. Atsižvelgiant į tai, atskiromis socialinių klimato planų priemonėmis ir paties fondo lėšomis turėtų būti siekiama paspartinti perėjimą prie žaliosios ekonomikos, bet ne socialinės ir teritorinės sanglaudos sąskaita, taip pat neturėtų susilpnėti pažeidžiamiausių piliečių apsauga;

10. pabrėžia, kad Modernizavimo fondas turėtų būti naudojamas tvariam vystymuisi remti, o pirmenybė naudojant jo lėšas turėtų būti teikiama pastangoms stiprinti pažeidžiamų grupių ir teritorijų gyvybingumą; pakartoja, kad siekiant atsižvelgti į didelę ES ekonominę, socialinę ir geografinę įvairovę, Modernizavimo fondu turėtų būti leista naudotis ir valstybių narių NUTS III regionams, kuriems būdingas akivaizdus vidaus disbalansas;

11. ragina į ATLPS pajamų paskirstymą įtraukti vietas ir regionų valdžios institucijas. Vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo įgyvendinant klimato kaitos padarinių švelninimo ir prisitaikymo prie jos politiką yra labai svarbus. Europos regionai ir miestai yra pagrindiniai visuomenės pokyčių novatoriai ir varomoji jėga, todėl jiems turėtų būti sudarytos sąlygos svariau prisidėti prie žaliosios pertvarkos; pabrėžia, kad tai ypač aktualu naujai antrajai ATLPS;

12. palankiai vertina rinkos stabilumo rezervo, padedančio valdyti apyvartinių taršos leidimų perteklių ir trūkumą, sukūrimą, taip pat išankstinio telkimo sistemos įvedimą, siekiant sumažinti naujosios antrosios ATLPS diegimo poveikį kainoms ir likvidumui; vis dėlto pakartoja, kad greta rezervo turėtų veikti papildomas mechanizmas, skirtas visam laikui panaikinti leidimus, kad būtų nustatyta minimali kaina, atitinkanti 2030 m. ir 2050 m. ES klimato tikslus;

13. apgailestauja, jog Komisijos pasiūlyme neatsižvelgiama į tikrąją riziką, kad tarptautinės jūrų laivybos sektoriuje anglies dioksidas nutekės į kaimyninių trečiųjų valstybių uostus, esančius netoli Europos uostų. Šis anglies dioksido nutekėjimas turės pražūtingų padarinių uostų veiklai ir atitinkamai su ja susijusioms valstybių narių logistikos grandinėms, įskaitant darbo vietų praradimą, rinkos ir laisvos konkurencijos iškraipymą, Europos uostų sujungiamumo ir apskritai mūsų pramonės konkurencingumo praradimą. Tokia padėtis taip pat pakenktų Europos strateginės autonomijos principui ir logistikos grandinės ir iš ES išvežamų bei į ją įvežamų prekių saugumui ir kontrolei, nes būtų palankiau prekes perkrauti trečiųjų šalių, kurių logistikos ir ekonomikos prioritetai bei interesai nebūtinai sutampa su atitinkamais ES prioritetais bei interesais, uostuose;

14. palankiai vertina pasiūlymą sukurti PADKM, kuriuo būtų skatinami kovos su klimato kaita veiksmai visame pasaulyje; reikalauja užtikrinti, kad jis būtų įtrauktas į platesnę ES pramonės strategiją, kuria būtų skatinamos neutralaus poveikio klimatui investicijos, nustatoma palanki ES reguliavimo sistema ir kuriamos neutralaus poveikio klimatui produktams skirtos eksperimentinės rinkos, įskaitant galimybes sudaryti sutartis dėl anglies dioksido kainų skirtumų, taikomas susijusiems sektoriams, ir dėti pastangas kuo greičiau pradėti taikyti naują praktiką. Todėl reiktų artimiausiu metu panaikinti nemokamų ATLPS leidimų ⁽¹⁾ skirstymą sektoriams, kuriems taikomas PADKM, ir vietoj to parduoti visus taršos leidimus aukcionuose, nes taip bus užtikrintas suderinamumas su PPO;

15. pabrėžia ypatingą padidinto Inovacijų fondo svarbą, kurio lėšomis ES regionuose būtų remiamas būtinas energijai imlių pramonės šakų, kurioms taikoma ES ATLPS ir PADKM, perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui, šiuo tikslu skatinant novatoriškų, neutralaus poveikio klimatui produktų, pavyzdžiui, ekologiško plieno, kūrimą; pabrėžia, kad pagrindinės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo kliūtys yra ne tik technologinių inovacijų trūkumas, todėl siūlo išplėsti taikymo sritį įtraukiant priemones, turinčias didelį išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo potencialą netechnologinėse srityse, pavyzdžiui, kūrybiškus ir novatoriškus bendradarbiavimo metodus, profesinį mokymą ir žiediškumą, kurioms nepalankios į pramonės produkciją orientuotos ATLPS paskatos;

16. pabrėžia, kad taip pat turi būti tobulinami reguliavimo ir kontrolės mechanizmai, kad būtų išvengta spekuliacijų CO₂ kainomis, nes tai daro nemažą poveikį tiek energijos kainoms, tiek susijusiems sektoriams;

17. palankiai vertina tai, kad pertvarkytos ATLPS pajamos bus nukreipiamos poveikio klimatui neutralumo veiksams finansuoti (pvz., didinti Inovacijų fondo, Modernizavimo fondo ir Socialinio klimato fondo finansavimą ir prisidėti prie to, kad būtų spartinamas atsinaujinančios energijos naudojimas, energijos vartojimo efektyvumas ir žiediškumas) ir nebus naudojamos bendram ES biudžetui finansuoti; reikalauja, kad šis principas būtų taikomas ir pajamoms, gautoms iš PADKM;

18. mano, kad siekiant prisitaikyti prie technologinių, reglamentavimo ir rinkos pokyčių, PADKM turėtų būti dinamiškas, o jo taikymą sektoriams ir aprėpiamą išmetamųjų teršalų kiekį reiktų reguliariai peržiūrėti, atsižvelgiant į mechanizmo poveikį vietos ir regionų lygmeniu; yra pasirengęs dalyvauti vertinant PADKM poveikį teritorijoms;

19. pabrėžia, kad taip pat turi būti tobulinami reguliavimo ir kontrolės mechanizmai, kad būtų išvengta spekuliacijų CO₂ kainomis, nes tai daro nemažą poveikį tiek energijos kainoms, tiek atitinkamiems sektoriams;

20. labai teigiamai vertina tai, kad Komisija prie pasiūlymo dėl naujos ATLPS ir reglamento, kuriuo sukuriamas PADKM, projekto pridėjo subsidiarumo lenteles ⁽²⁾. Jose pateikti argumentai dėl pasiūlymų pridėtinės vertės Europai ir dėl priemonių, susijusių su ES kompetencija klimato kaitos srityje, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 191–193 straipsniuose, įgyvendinimo, atitinka RK atliktą vertinimą dėl visiško šių pasiūlymų suderinamumo su subsidiarumo principu.

Bruselis, 2022 m. balandžio 28 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹⁾ Pagal ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą įmonės turi gauti taršos leidimus, atitinkančius jų išmetamo anglies dioksido kiekį. Nemokamų apyvartinių taršos leidimų paskirstymas yra pereinamasis leidimų paskirstymo metodas, priešingas numatytajam metodui (pardavimas aukcionuose). Tačiau nemokami leidimai ir toliau sudaro daugiau kaip 40 % visų leidimų.

⁽²⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021PC0571&from=lt>

**Europos regionų komiteto nuomonė „Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos pakeitimas
siekiant įgyvendinti naujuosius 2030 m. klimato srities tikslus“**

(2022/C 301/15)

Pranešėjas	Rafał Kazimierz TRZASKOWSKI (PL / EPP), sostinės Varšuvos meras
Pamatiniai dokumentai:	Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl energijos vartojimo efektyvumo (nauja redakcija)
	COM(2021) 558 – 2021/0203 (COD)
	SEC(2021) 558 – 2021/0203 (COD)
	SWD(2021) 623 – 2021/0203 (COD)
	SWD(2021) 624 – 2021/0203 (COD)
	SWD(2021) 625 – 2021/0203 (COD)
	SWD(2021) 626 – 2021/0203 (COD)
	SWD(2021) 627 – 2021/0203 (COD)

I. SIŪLOMI PAKĖITIMAI

1 pakeitimas

16 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>igyvendinant Europos žaliąjį kursą labai svarbu, kad pertvarka siekiant iki 2050 m. užtikrinti Sąjungos poveikio klimatui neutralumą būtų teisinga. Energijos nepriteklis yra pagrindinė sąvoka, konsoliduota teisės aktų rinkinyje „Švari energija visiems europiečiams“ ir sudaranti sąlygas vykdyti teisingą energetikos pertvarką. Pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/944 ⁽¹⁾, Komisija pateikė orientacines gaires dėl tinkamų energijos nepritekliaus vertinimo rodiklių ir apibrėžia, kas yra „didelis energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių skaičius“ ⁽²⁾. Direktyva (ES) 2019/944 ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB ⁽³⁾ reikalaujama, kad valstybės narės imtųsi tinkamų priemonių energijos nepritekliaus problemai spręsti visais atvejais, kai jis nustatomas, įskaitant priemones, kuriomis sprendžiamos platesnės skurdo problemos.</p> <p>⁽¹⁾ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES (OL L 158, 2019 6 14, p. 125).</p> <p>⁽²⁾ Komisijos rekomendacija dėl energijos nepritekliaus (C(2020) 9600 <i>final</i>).</p> <p>⁽³⁾ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/55/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 94).</p>	<p>igyvendinant Europos žaliąjį kursą labai svarbu, kad pertvarka siekiant iki 2050 m. užtikrinti Sąjungos poveikio klimatui neutralumą būtų teisinga. Energijos nepriteklis yra pagrindinė sąvoka, konsoliduota teisės aktų rinkinyje „Švari energija visiems europiečiams“ ir sudaranti sąlygas vykdyti teisingą energetikos pertvarką. Pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/944 ⁽¹⁾, Komisija pateikė orientacines gaires dėl tinkamų energijos nepritekliaus vertinimo rodiklių ir apibrėžia, kas yra „didelis energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių skaičius“ ⁽²⁾. Direktyva (ES) 2019/944 ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB ⁽³⁾ reikalaujama, kad valstybės narės imtųsi tinkamų priemonių energijos nepritekliaus problemai spręsti visais atvejais, kai jis nustatomas, neatsižvelgiant į tai, ar jis daro poveikį pažeidžiamiesiems namų ūkiams, pažeidžiamoms labai mažoms įmonėms ar pažeidžiamoms judumo naudotojams; taip pat reikėtų įtraukti priemones, kuriomis sprendžiamos platesnės skurdo problemos.</p> <p>⁽¹⁾ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES (OL L 158, 2019 6 14, p. 125).</p> <p>⁽²⁾ Komisijos rekomendacija dėl energijos nepritekliaus (C(2020) 9600 <i>final</i>).</p> <p>⁽³⁾ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/55/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 94).</p>

2 pakeitimas

17 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ taikymas turėtų būti naudingas mažas ir vidutines pajamas gaunantiems namų ūkiams, pažeidžiamiems vartotojams, įskaitant galutinius naudotojus, žmonėms, kurie patiria energijos nepriteklių ar kuriems jis gresia, ir socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms. Energijos vartojimo efektyvumo priemonės turėtų būti įgyvendinamos pirmumo tvarka siekiant pagerinti tų asmenų ar namų ūkių padėtį arba sumažinti energijos nepriteklių. Laikantis holistinio požiūrio į politikos formavimą ir politikos bei priemonių įgyvendinimą valstybės narės turi užtikrinti, kad neigiamo poveikio tiems asmenims ir namų ūkiams neturėtų kitos politikos kryptys ir priemonės;</p>	<p>principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ taikymas turėtų būti naudingas mažas ir vidutines pajamas gaunantiems namų ūkiams, labai mažoms ir mažosioms žmonėms, pažeidžiamiems vartotojams, įskaitant galutinius naudotojus, žmonėms, kurie patiria energijos ir judumo nepriteklių ar kuriems jis gresia, ir socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms. Energijos vartojimo efektyvumo priemonės turėtų būti įgyvendinamos pirmumo tvarka siekiant pagerinti tų asmenų ar namų ūkių padėtį arba sumažinti energijos nepriteklių. Laikantis holistinio požiūrio į politikos formavimą ir politikos bei priemonių įgyvendinimą valstybės narės turi užtikrinti, kad tiesioginio ir netiesioginio neigiamo poveikio tiems asmenims ir namų ūkiams neturėtų kitos politikos kryptys ir priemonės;</p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

3 pakeitimas

25 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>pageidautina, kad energijos vartojimo efektyvumo tikslas būtų pasiektas kartu įgyvendinant konkrečias nacionalines ir Europos priemones, kuriomis įvairiose srityse skatinama efektyviai vartoti energiją. Turėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų nacionalines energijos vartojimo efektyvumo politikos kryptis ir priemones. Komisija turėtų įvertinti tas politikos kryptis ir priemones ir kiekvienos atskiros valstybės narės pastangas, taip pat padarytos pažangos duomenis, kad įvertintų tikimybę pasiekti bendrą Sąjungos tikslą ir kiek individualių pastangų pakanka bendram tikslui pasiekti;</p>	<p>pageidautina, kad energijos vartojimo efektyvumo tikslas būtų pasiektas kartu įgyvendinant konkrečias vietos, regionines, nacionalines ir Europos priemones, kuriomis įvairiose srityse skatinama efektyviai vartoti energiją. Turėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų nacionalines energijos vartojimo efektyvumo politikos kryptis ir priemones. Komisija turėtų įvertinti tas politikos kryptis ir priemones ir kiekvienos atskiros valstybės narės pastangas, taip pat padarytos pažangos duomenis, kad įvertintų tikimybę pasiekti bendrą Sąjungos tikslą ir kiek individualių pastangų pakanka bendram tikslui pasiekti;</p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

4 pakeitimas

28 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>vykdydamos įpareigojimą valstybės narės turėtų daugiausia dėmesio skirti visų viešųjų paslaugų ir viešojo sektoriaus įstaigų įrangos galutinės energijos suvartojimui. Nustatydamos priemonių adresatus valstybės narės turėtų taikyti perkančiosios organizacijos apibrėžtį, pateiktą Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/24/ES ⁽¹⁾. Įpareigojimas gali būti įvykdytas sumažinant galutinės energijos suvartojimą bet kurioje viešojo sektoriaus srityje, įskaitant transportą, viešuosius pastatus, sveikatos priežiūrą, teritorijų planavimą, vandentvarką ir nuotekų tvarkymą, nuotekų ir vandens valymą, atliekų tvarkymą, centralizuotą šilumos ir vėsumos tiekimą, energijos skirstymą, tiekimą ir kaupimą, viešąjį apšvietimą ir infrastruktūros planavimą. Siekdamos sumažinti viešųjų įstaigų administracinę naštą, valstybės narės turėtų sukurti skaitmenines platformas arba priemones, skirtas bendriems viešųjų įstaigų suvartojimo duomenims rinkti, tuos duomenis skelbti viešai ir teikti juos Komisijai;</p> <p>⁽¹⁾ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).</p>	<p>vykdydamos įpareigojimą valstybės narės turėtų daugiausia dėmesio skirti visų viešųjų paslaugų ir viešojo sektoriaus įstaigų įrangos galutinės energijos suvartojimui. Nustatydamos priemonių adresatus valstybės narės turėtų taikyti perkančiosios organizacijos apibrėžtį, pateiktą Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/24/ES ⁽¹⁾. Įpareigojimas gali būti įvykdytas sumažinant galutinės energijos suvartojimą bet kurioje viešojo sektoriaus srityje, įskaitant transportą, viešuosius pastatus, sveikatos priežiūrą, teritorijų planavimą, vandentvarką ir nuotekų tvarkymą, nuotekų ir vandens valymą, atliekų tvarkymą, centralizuotą šilumos ir vėsumos tiekimą, energijos skirstymą, tiekimą ir kaupimą, viešąjį apšvietimą ir infrastruktūros planavimą. Siekdamos sumažinti vietos ir regionų valdžios institucijų ir kitų viešųjų įstaigų administracinę naštą, valstybės narės turėtų sukurti skaitmenines platformas arba priemones, skirtas bendriems visų viešųjų įstaigų suvartojimo duomenims rinkti, tuos duomenis skelbti viešai ir teikti juos Komisijai. Valstybės narės turės užtikrinti, kad vietos ir regionų valdžios institucijos ir kitos viešosios įstaigos turėtų pakankamai priemonių tokiems duomenims rinkti;</p> <p>⁽¹⁾ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).</p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

5 pakeitimas

29 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>valstybės narės turėtų rodyti pavyzdį užtikrinamos, kad visos viešajame sektoriuje vykdomos sutartys dėl energijos vartojimo efektyvumo ir energijos valdymo sistemos atitiktų Europos arba tarptautinius standartus arba kad viešojo sektoriaus dalyse, kuriose intensyviai vartojama energija, būtų plačiai taikomi energijos vartojimo auditai;</p>	<p>valstybės narės, regionai ir vietos valdžios institucijos turėtų rodyti pavyzdį užtikrinamos, kad visos viešajame sektoriuje vykdomos sutartys dėl energijos vartojimo efektyvumo ir energijos valdymo sistemos atitiktų Europos arba tarptautinius standartus arba kad viešojo sektoriaus dalyse, kuriose intensyviai vartojama energija, būtų plačiai taikomi energijos vartojimo auditai. Kad pasiektų šį tikslą, valstybės narės turės pateikti aiškias šių priemonių naudojimo gaires ir procedūras;</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

6 pakeitimas

30 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>viešojo sektoriaus institucijos raginamos naudotis, kai tinkama, parama, kurią teikia tokie subjektai, kaip tvariosios energetikos agentūros, įsteigtos regionų arba vietos lygmeniu. Tų agentūrų organizavimas paprastai atspindi individualius tam tikro regiono ar tam tikroje viešojo sektoriaus srityje veikiančių viešųjų institucijų poreikius. Centralizuotos agentūros gali geriau patenkinti poreikius ir veikti veiksmingiau kitais aspektais, pavyzdžiui, mažesnėse arba centralizuotose valstybėse narėse arba sprendžiant sudėtingus arba tarpregioninius aspektus, kaip antai centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo. Tvariosios energetikos agentūros gali veikti vieno langelio principu pagal 21 straipsnį. Tos agentūros dažnai yra atsakingos už vietos arba regionų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo planų rengimą, o tai gali apimti ir kitas priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo priemones, kaip antai iškastinio kuro katilų pakeitimą, ir paramą viešojo sektoriaus institucijoms įgyvendinant su energija susijusias politikos kryptis. Tvariosios energetikos agentūros ar kiti regionų ir vietos valdžios institucijoms padedantys subjektai gali turėti aiškius tvariosios energetikos gebėjimus, tikslus ir išteklius. Tvariosios energetikos agentūros galėtų būti skatinamos apsvaistinti iniciatyvas, pagal Merų paktą įgyvendinamas savanoriškai susitelkusių vietos valdžios institucijų, įsipareigojusių įgyvendinti Sąjungos klimato ir energetikos tikslus, taip pat kitas šiuo tikslu įgyvendinamas iniciatyvas. Priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo planai turėtų būti siejami su teritorinės plėtros planais ir juose turėtų būti atsižvelgiama į išsamius vertinimus, kuriuos turi atlikti valstybės narės;</p>	<p>viešojo sektoriaus institucijos raginamos naudotis, kai tinkama, parama, kurią teikia tokie subjektai, kaip tvariosios energetikos agentūros, įsteigtos regionų arba vietos lygmeniu. Tų agentūrų organizavimas paprastai atspindi individualius tam tikro regiono ar tam tikroje viešojo sektoriaus srityje veikiančių viešųjų institucijų poreikius. Centralizuotos agentūros gali geriau patenkinti poreikius ir veikti veiksmingiau kitais aspektais, pavyzdžiui, mažesnėse arba centralizuotose valstybėse narėse arba sprendžiant sudėtingus arba tarpregioninius aspektus, kaip antai centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo. Tvariosios energetikos agentūros gali veikti vieno langelio principu pagal 21 straipsnį. Tos agentūros dažnai yra atsakingos už vietos arba regionų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo planų rengimą, o tai gali apimti ir kitas priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo priemones, kaip antai iškastinio kuro katilų pakeitimą, ir paramą viešojo sektoriaus institucijoms įgyvendinant su energija susijusias politikos kryptis. Tvariosios energetikos agentūros ar kiti regionų ir vietos valdžios institucijoms padedantys subjektai gali turėti aiškius tvariosios energetikos gebėjimus, tikslus ir išteklius. Tvariosios energetikos agentūros galėtų būti skatinamos apsvaistinti kovojant su klimato kaita vietos ir regionų valdžios institucijų priimtas iniciatyvas, įgyvendinamas vykdant planus, kuriuos jos parengė šioje srityje pagal teisinius įgaliojimus arba savanoriškai, taip pat pagal Merų paktą įgyvendinamas savanoriškai susitelkusių vietos valdžios institucijų, įsipareigojusių įgyvendinti Sąjungos klimato ir energetikos tikslus bei kitas šiuo tikslu įgyvendinamas iniciatyvas. Kovos su klimato kaita veiksmų planai turėtų būti siejami su teritorinės plėtros planais ir juose turėtų būti atsižvelgiama į išsamius vertinimus, kuriuos turi atlikti valstybės narės. Šie planai taip pat turėtų būti įtraukti į nacionalinio lygmens energetikos ir klimato planavimą, pradedant nuo periodiškai peržiūrimų nacionalinių energetikos ir klimato planų: atitinkamai turėtų būti peržiūrėtas Reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos valdymo.</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

7 pakeitimas

31 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>valstybės narės turėtų padėti viešosioms įstaigoms planuoti ir įsisavinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, be kita ko, regionų ir vietos lygmenimis, pateikdamos gaires, remdamos gebėjimų stiprinimo ir mokymo galimybes ir <i>skatindamos</i> viešųjų įstaigų, taip pat agentūrų, tarpusavio bendradarbiavimą. Tuo tikslu valstybės narės galėtų steigti nacionalinius kompetencijos centrus, kurie spręstų kompleksinius klausimus, kaip antai patartų vietos ar regioninėms energetikos agentūroms centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo klausimais;</p>	<p>valstybės narės turėtų padėti vietos ir regionų valdžios institucijoms ir kitoms viešosioms įstaigoms planuoti ir įsisavinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, be kita ko, regionų ir vietos lygmenimis, teikdamos finansinę ir techninę paramą ir pateikdamos planus, kuriuose būtų sprendžiamas darbo jėgos ir kvalifikuotų specialistų, reikalingų visuose žaliosios pertvarkos etapuose, įskaitant amatininkus, taip pat aukštos kvalifikacijos ekologiškų technologijų ekspertus, taikomosios srities mokslininkus ir novatorius, trūkumo klausimas. Valstybės narės turėtų remti viešąsias įstaigas, kad būtų atsižvelgta į platesnę naudą, apimančią ne tik energijos taupymą, pavyzdžiui, sveiką patalpų mikroklimatą, pasižymintį geresne vidaus oro kokybe ir aplinkos kokybe, bet ir gyvenimo kokybės gerinimą, ypač mokyklose, dienos užimtumo centruose, prieglaudose, slaugos namuose bei ligoninėse. Valstybės narės turėtų pateikti gaires, remdamos gebėjimų stiprinimo ir mokymo galimybes, bei skatinti glaudų viešųjų įstaigų, taip pat agentūrų, tarpusavio bendradarbiavimą. Tuo tikslu valstybės narės galėtų steigti nacionalinius ir regioninius kompetencijos centrus, kurie spręstų kompleksinius klausimus, kaip antai patartų vietos ar regioninėms energetikos agentūroms centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo klausimais;</p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

8 pakeitimas

32 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Be pramonės, pagrindiniai energijos naudotojai ir taršos šaltiniai yra pastatai ir transportas ⁽¹⁾. Pastatams tenka maždaug 40 proc. visos Sąjungoje suvartojamos energijos ir 36 proc. su energija susijusių išmetamų ŠESD ⁽²⁾. Komisijos komunikate „Renovacijos banga“ ⁽³⁾ sprendžiamas dvejopas energijos vartojimo ir išteklių naudojimo efektyvumo ir įperkamumo pastatų sektoriuje klausimas ir siekiama padvigubinti renovacijos lygį. Daugiausia dėmesio jame skiriama prasčiausio energinio naudingumo pastatams, energijos nepritekliui ir visuomeniniams pastatams. Be to, pastatai yra itin svarbūs siekiant Sąjungos tikslo iki 2050 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumą. Viešosioms organizacijoms priklausantys pastatai sudaro didelę pastatų fondo dalį ir visuomeniniame gyvenime jiems skiriama daug dėmesio. Todėl tikslinga nustatyti viešosioms įstaigoms priklausančių ir jų naudojamų pastatų valstybės narės teritorijoje metinę renovavimo normą, kad būtų padidintas jų energinis naudingumas. Valstybės narės raginamos nustatyti didesnę renovacijos normą, kai tai ekonomiškai efektyvu renovuojant pastatų fondą pagal jų ilgalaikes renovacijos strategijas arba nacionalines renovacijos programas. Ši renovavimo norma neturėtų daryti poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES ⁽⁴⁾ dėl pastatų energinio naudingumo nustatytiems išipareigojiamams dėl beveik nulinės energijos pastatų (energijos beveik</p>	<p>Be pramonės, pagrindiniai energijos naudotojai ir taršos šaltiniai yra pastatai ir transportas ⁽¹⁾. Pastatams tenka maždaug 40 proc. visos Sąjungoje suvartojamos energijos ir 36 proc. su energija susijusių išmetamų ŠESD ⁽²⁾. Komisijos komunikate „Renovacijos banga“ ⁽³⁾ sprendžiamas dvejopas energijos vartojimo ir išteklių naudojimo efektyvumo ir įperkamumo pastatų sektoriuje klausimas ir siekiama padvigubinti renovacijos lygį. Daugiausia dėmesio jame skiriama prasčiausio energinio naudingumo pastatams, energijos nepritekliui ir visuomeniniams pastatams. Be to, pastatai yra itin svarbūs siekiant Sąjungos tikslo iki 2050 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumą. Viešosioms organizacijoms priklausantys pastatai sudaro didelę pastatų fondo dalį ir visuomeniniame gyvenime jiems skiriama daug dėmesio. Todėl tikslinga nustatyti viešosioms įstaigoms priklausančių ir jų naudojamų pastatų valstybės narės teritorijoje metinę renovavimo normą, kad būtų padidintas jų energinis naudingumas. Valstybės narės raginamos nustatyti didesnę renovacijos normą, kai tai ekonomiškai efektyvu renovuojant pastatų fondą pagal jų ilgalaikes renovacijos strategijas arba nacionalines renovacijos programas. Ši renovavimo norma neturėtų daryti poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES ⁽⁴⁾ dėl pastatų energinio naudingumo nustatytiems išipareigojiamams dėl beveik nulinės energijos pastatų (energijos beveik</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>nevartojančių pastatų). Per kitą Direktyvos 2010/31/ES peržiūrą Komisija turėtų įvertinti valstybių narių padarytą viešųjų įstaigų pastatų renovacijos pažangą. Komisija turėtų apsvarstyti galimybę pateikti teisės akto pasiūlymą dėl renovacijos normos persvarstymo, kartu atsižvelgiant į valstybių narių padarytą pažangą, esminius ekonomikos ar technikos pokyčius arba, kai reikia, Sąjungos išsipareigojimus dėl priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir nulinės taršos. Šioje direktyvoje nustatytu įpareigojimu renovuoti viešųjų įstaigų pastatus papildoma minėta direktyva, kurioje reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų, kad iš esmės renovuojant esamus pastatus jų energinis naudingumas būtų padidintas taip, kad jie atitiktų beveik nulinės energijos pastatų reikalavimus;</p> <p>⁽¹⁾ COM(2020) 562 final.</p> <p>⁽²⁾ Žr. Tarptautinio išteklių forumo (IRP) 2020 m. ataskaitą „Resource Efficiency and Climate Change“ ir JT aplinkos programos 2019 m. ataskaitą „Emissions Gap Report“. Šie skaičiai atspindi pastatų naudojimą ir eksploataciją, įskaitant netiesiogiai išmetamų ŠESD kiekį elektros energijos ir šilumos sektoriuose, o ne visą jų gyvavimo ciklą. Apskaičiuota, kad statybos sektoriaus anglies dioksido pėdsakas sudaro apie 10 proc. viso per metus pasaulyje išmetamų ŠESD kiekio, žr. Tarptautinio išteklių forumo (IRP) 2020 m. ataskaitą „Resource Efficiency and Climate Change“ ir JT aplinkos programos 2019 m. ataskaitą „Emissions Gap Report“.</p> <p>⁽³⁾ COM(2020) 662 final.</p> <p>⁽⁴⁾ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).</p>	<p>nevartojančių pastatų). Per kitą Direktyvos 2010/31/ES peržiūrą Komisija turėtų įvertinti valstybių narių padarytą viešųjų įstaigų pastatų renovacijos pažangą. Komisija turėtų apsvarstyti galimybę pateikti teisės akto pasiūlymą dėl renovacijos normos persvarstymo, kartu atsižvelgiant į valstybių narių padarytą pažangą, esminius ekonomikos ar technikos pokyčius arba, kai reikia, Sąjungos išsipareigojimus dėl priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir nulinės taršos. Šioje direktyvoje nustatytu įpareigojimu renovuoti viešųjų įstaigų pastatus papildoma minėta direktyva, kurioje reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų, kad iš esmės renovuojant esamus pastatus jų energinis naudingumas būtų padidintas taip, kad jie, kai taikytina, atitiktų beveik nulinės energijos pastatų reikalavimus. Europos Komisija ir valstybės narės pateiks papildomų gairių dėl istorinę vertę turinčių pastatų kapitalinės renovacijos: bus imtasi konkrečių iniciatyvų, kuriomis siekiama remti tokių pastatų renovaciją įskaitant skirtingų rūšių energinio naudingumo intervencines priemones.</p> <p>⁽¹⁾ COM(2020) 562 final.</p> <p>⁽²⁾ Žr. Tarptautinio išteklių forumo (IRP) 2020 m. ataskaitą „Resource Efficiency and Climate Change“ ir JT aplinkos programos 2019 m. ataskaitą „Emissions Gap Report“. Šie skaičiai atspindi pastatų naudojimą ir eksploataciją, įskaitant netiesiogiai išmetamų ŠESD kiekį elektros energijos ir šilumos sektoriuose, o ne visą jų gyvavimo ciklą. Apskaičiuota, kad statybos sektoriaus anglies dioksido pėdsakas sudaro apie 10 proc. viso per metus pasaulyje išmetamų ŠESD kiekio, žr. Tarptautinio išteklių forumo (IRP) 2020 m. ataskaitą „Resource Efficiency and Climate Change“ ir JT aplinkos programos 2019 m. ataskaitą „Emissions Gap Report“.</p> <p>⁽³⁾ COM(2020) 662 final.</p> <p>⁽⁴⁾ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

9 pakeitimas

34 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>2020 m. daugiau kaip pusė pasaulio gyventojų gyveno miestuose. Manoma, kad iki 2050 m. tas skaičius pasieks 68 proc. ⁽¹⁾. Be to, iki 2050 m. vis dar reikia pastatyti pusę miestų infrastruktūros objektų ⁽²⁾. Miestai ir didmiesčiai yra ekonominės veiklos, žinių kūrimo, inovacijų ir naujų technologijų centrai. Nuo miestų priklauso juose gyvenančių ar dirbančių piliečių gyvenimo kokybė. Valstybės narės turėtų techniškai ir finansiškai remti <i>savivaldybes</i>. Kai kurios valstybių narių <i>savivaldybės</i> ir kitos viešosios organizacijos jau ėmėsi įgyvendinti integruotą požiūrį į energijos taupymą ir tiekimą, pavyzdžiui, vykdydamos tvarios energetikos veiksmų planus (pvz., parengtus pagal Merų pakto <i>iniciatyvą</i>) ir taikydamos integruotus urbanistinius metodus, kurie apima ne vien atskiras pastatams ar transporto rūšims taikomas intervencines priemones;</p> <p>⁽¹⁾ https://www.unfpa.org/world-population-trends ⁽²⁾ https://www.un.org/en/ecosoc/integration/pdf/fact_sheet.pdf</p>	<p>2020 m. daugiau kaip pusė pasaulio gyventojų gyveno miestuose. Manoma, kad iki 2050 m. tas skaičius pasieks 68 proc. ⁽¹⁾. Be to, iki 2050 m. vis dar reikia pastatyti pusę miestų infrastruktūros objektų ⁽²⁾. Miestai ir didmiesčiai yra ekonominės veiklos, žinių kūrimo, inovacijų ir naujų technologijų centrai. Nuo miestų priklauso juose gyvenančių ar dirbančių piliečių gyvenimo kokybė. Valstybės narės turėtų techniškai ir finansiškai remti <i>vietos valdžios institucijas</i>. Kai kurios valstybių narių <i>vietos ir regionų valdžios institucijos</i> ir kitos viešosios įstaigos jau ėmėsi įgyvendinti integruotą požiūrį į energijos taupymą, tiekimą ir darnų judumą, pavyzdžiui, pagal reguliavimo įgaliojimus arba savanoriškai rengdamos kovos su klimato kaita veiksmų planus, pvz., parengtus pagal Merų paktą ir integruotus urbanistinius metodus, <i>parengtus, pavyzdžiui, pagal darnaus judumo mieste planus</i>, kurie apima ne vien atskiras pastatams ar transporto rūšims taikomas intervencines priemones. <i>Reikia dėti daugiau pastangų gerinant miesto judumą – tiek keleivinio, tiek krovinio transporto – energijos vartojimo efektyvumą. Atsižvelgiant į tai, kad vietos ir regionų valdžios institucijų – energetikos pertvarkos lyderių – prašoma dėti nemažas papildomas pastangas, reikia užtikrinti, kad šios vietos ir regionų valdžios institucijos turėtų plačias galimybes gauti reikalingą finansinę paramą savo tvarios energetikos ir klimato srities veiksmų planams bei darnaus judumo mieste žaliosios pertvarkos planams įgyvendinti naudojant Europos priemones. Šiuo tikslu ypatingas dėmesys bus skiriamas priemonių, kurios jau yra dabartinėje teisinėje sistemoje, įgyvendinimui. Galima, pavyzdžiui, naudoti Europos fondus, tokius kaip DFP ir priemonė „NextGenerationEU“, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, struktūrinius fondus ir sanglaudos politikos fondus, Kaimo plėtros fondą ir Teisingos pertvarkos fondą, taip pat pagal programą „InvestEU“ teikiamas finansines priemones ir techninę paramą. Labai svarbu, kad regionai ir, kai taikytina, vietos valdžios institucijos aktyviai dalyvautų rengiant ir įgyvendinant partnerystės susitarimus ir veiksmų programas kartu teikiant tiesioginę paramą tvariai miestų plėtrai, taip pat pakankamai išteklių pagal politikos tikslą sukurti ekologiškesnę, pereinančią nuo mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančios prie grynai nulinio anglies dioksido poveikio ekonomikos bei atsparią Europą.</i></p> <p>⁽¹⁾ https://www.unfpa.org/world-population-trends ⁽²⁾ https://www.un.org/en/ecosoc/integration/pdf/fact_sheet.pdf</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

10 pakeitimas

36 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>visi viešojo sektoriaus subjektai, kurie investuoja visuomenės išteklius vykdydami pirkimą, turėtų rodyti pavyzdį – skirdami sutartis ir koncesijas rinktis didžiausio energijos vartojimo efektyvumo produktus, paslaugas, darbus ir pastatus, taip pat ir vykdydami pirkimą, kuriam netaikoma konkrečių reikalavimų pagal Direktyvą 2009/30/EB. Šiame kontekste visose viešųjų sutarčių ir koncesijų, kurių vertė viršija Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/23/ES 6 ir 7 straipsniuose ⁽¹⁾, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES 2 straipsnio 1 dalyje ⁽²⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES 3 ir 4 straipsniuose nustatytas ribas, skyrimo procedūrose reikia atsižvelgti į Sąjungos arba nacionalinės teisės aktuose nustatytą gaminių energijos vartojimo efektyvumą, pastatų energinį naudingumą ir paslaugų energijos vartojimo efektyvumą, viešojo pirkimo procedūrose pirmumo tvarka atsižvelgiant į principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“;</p> <p>⁽¹⁾ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių suteikimo (OL L 94, 2014 3 28, p. 1).</p> <p>⁽²⁾ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).</p>	<p>visi viešojo sektoriaus subjektai, kurie investuoja visuomenės išteklius vykdydami pirkimą, turėtų rodyti pavyzdį – skirdami sutartis ir koncesijas rinktis didžiausio energijos vartojimo efektyvumo produktus, paslaugas, darbus ir pastatus, taip pat ir vykdydami pirkimą, kuriam netaikoma konkrečių reikalavimų pagal Direktyvą 2009/30/EB; šiuo požiūriu gairėmis turėtų būti laikomi žaliųjų ir žiedinių viešųjų pirkimų kriterijai. Šiame kontekste visose viešųjų sutarčių ir koncesijų, kurių vertė viršija Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/23/ES 6 ir 7 straipsniuose ⁽¹⁾, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES 2 straipsnio 1 dalyje ⁽²⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES 3 ir 4 straipsniuose nustatytas ribas, skyrimo procedūrose reikia atsižvelgti į Sąjungos arba nacionalinės teisės aktuose nustatytą gaminių energijos vartojimo efektyvumą, pastatų energinį naudingumą ir paslaugų energijos vartojimo efektyvumą, viešojo pirkimo procedūrose pirmumo tvarka atsižvelgiant į principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“;</p> <p>⁽¹⁾ [10] 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių suteikimo (OL L 94, 2014 3 28, p. 1).</p> <p>⁽²⁾ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

11 pakeitimas

39 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>svarbu, kad valstybės narės pateiktų reikiamas gyvavimo ciklo sąnaudų, poveikio aplinkai ir sąnaudų vertinimo gaires ir metodikas ir taip suteiktų reikiamą paramą viešosioms įstaigoms, kad šios, vykdydamos viešuosius pirkimus, taikytų energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus ir, kai tinkama, vykdytų žaliąjį viešąjį pirkimą. Tikimasi, kad gerai parengtos priemonės, visų pirma skaitmeninės priemonės, palengvins viešojo pirkimo procedūras ir sumažins administracines išlaidas, ypač mažesnėse valstybėse narėse, kurios gali neturėti pakankamai pajėgumų pasiūlymams parengti. Šiuo atžvilgiu valstybės narės turėtų aktyviai skatinti naudotis skaitmeninėmis priemonėmis ir remti perkančiųjų organizacijų tarpusavio bendradarbiavimą, be kita ko, tarpvalstybinio mastu, siekiant keistis geriausios praktikos pavyzdžiais;</p>	<p>svarbu, kad valstybės narės pateiktų reikiamas gyvavimo ciklo sąnaudų, poveikio aplinkai ir sąnaudų vertinimo gaires ir metodikas ir taip suteiktų reikiamą paramą vietos ir regionų valdžios institucijoms ir kitoms viešosioms įstaigoms, kad šios, vykdydamos viešuosius pirkimus, taikytų energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus ir, kai tinkama, vykdytų žaliąjį viešąjį pirkimą. Tikimasi, kad gerai parengtos priemonės, visų pirma skaitmeninės priemonės, palengvins viešojo pirkimo procedūras ir sumažins administracines išlaidas, ypač mažesnėse valstybėse narėse, kurios gali neturėti pakankamai pajėgumų pasiūlymams parengti. Šiuo atžvilgiu valstybės narės turėtų aktyviai skatinti naudotis skaitmeninėmis priemonėmis ir remti perkančiųjų organizacijų tarpusavio bendradarbiavimą, be kita ko, tarpvalstybinio mastu, siekiant keistis geriausios praktikos pavyzdžiais. Be to, turėtų būti vykdoma konkreti pajėgumų didinimo veikla, siekiant užtikrinti, kad visų dydžių administravimo institucijos galėtų naudotis tomis pačiomis priemonėmis ir galimybėmis, taip pat ir pagal planą „RePowerEU“.</p> <p>Valstybės narės turi skatinti savivaldybėse ir savivaldybių grupėse biodujų gamybą iš miesto organinių atliekų. Taip pat būtina įrengti fotovoltines plokštes ant viešųjų pastatų.</p> <p>Be to, drėkinimo bendruomenių grupės bus skatinamos veikti kaip fotovoltinės energijos gamintojos ir įterpti energiją į bendrą elektros tinklą;</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

12 pakeitimas

61 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>šioje direktyvoje remiamasi pažeidžiamų vartotojų sąvoka, kurią valstybės narės turi apibrėžti pagal Direktyvą (ES) 2019/944. Be to, pagal Direktyvą 2012/27/ES termino „galutiniai naudotojai“ vartojimas kartu su terminu „galutinis vartotojas“ reiškia, kad teises į sąskaitų išrašymą ir informaciją apie suvartojimą taip pat turi vartotojai, nesudarę individualių ar tiesioginių sutarčių su daugiabučių pastatų bendrose šilumos, vėsumos ar buitinio karšto vandens ruošimo sistemose naudojamos energijos tiekėju. Pažeidžiamų vartotojų sąvoka nebūtinai užtikrina, kad galutiniai naudotojai nebūtų palikti nuošaly. Todėl, siekiant užtikrinti, kad šioje direktyvoje nustatytos priemonės pasiektų visus pažeidžiamoje padėtyje esančius asmenis ir namų ūkius, valstybės narės į pažeidžiamų vartotojų apibrėžtį turėtų įtraukti ne tik vartotojus siaurąja prasme, bet ir galutinius naudotojus;</p>	<p>šioje direktyvoje remiamasi pažeidžiamų vartotojų sąvoka, kurią valstybės narės turi apibrėžti pagal Direktyvą (ES) 2019/944. Be to, pagal Direktyvą 2012/27/ES termino „galutiniai naudotojai“ vartojimas kartu su terminu „galutinis vartotojas“ reiškia, kad teises į sąskaitų išrašymą ir informaciją apie suvartojimą taip pat turi vartotojai, nesudarę individualių ar tiesioginių sutarčių su daugiabučių pastatų bendrose šilumos, vėsumos ar buitinio karšto vandens ruošimo sistemose naudojamos energijos tiekėju. Pažeidžiamų vartotojų sąvoka nebūtinai užtikrina, kad galutiniai naudotojai nebūtų palikti nuošaly. Todėl, siekiant užtikrinti, kad šioje direktyvoje nustatytos priemonės pasiektų visus pažeidžiamoje padėtyje esančius asmenis ir namų ūkius, valstybės narės į pažeidžiamų vartotojų apibrėžtį turėtų įtraukti ne tik vartotojus siaurąja prasme, bet ir galutinius naudotojus; pažeidžiamų labai mažų ir mažųjų įmonių sąvoka, kaip apibrėžia Socialinis klimato fondas, taip pat patenka į direktyvos taikymo sritį.</p>

Paaškinimas

Savaime suprantama.

13 pakeitimas

69 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>labai svarbu didinti visų Sąjungos piliečių informuotumą apie didesnio energijos vartojimo efektyvumo teikiamą naudą ir jiems teikti tikslią informaciją apie būdus, kuriais tai gali būti pasiekta. Visų amžiaus grupių piliečiai taip pat turėtų dalyvauti energetikos pertvarkoje pagal Europos klimato paktą ir Konferenciją dėl Europos ateities. Didesnis energijos vartojimo efektyvumas taip pat itin svarbus siekiant užtikrinti Sąjungos energijos tiekimo saugumą mažinant Sąjungos priklausomybę nuo iš trečiųjų valstybių importuojamo kuro;</p>	<p>labai svarbu didinti visų Sąjungos piliečių informuotumą apie didesnio energijos vartojimo efektyvumo teikiamą naudą ir jiems teikti tikslią informaciją apie būdus, kuriais tai gali būti pasiekta. Visų amžiaus grupių piliečiai taip pat turėtų dalyvauti energetikos pertvarkoje pagal Europos klimato paktą, programą „Erasmus+“ ir Konferenciją dėl Europos ateities. Didesnis energijos vartojimo efektyvumas taip pat itin svarbus siekiant užtikrinti Sąjungos energijos tiekimo saugumą mažinant Sąjungos priklausomybę nuo iš trečiųjų valstybių importuojamo kuro;</p>

Paaškinimas

Savaime suprantama.

14 pakeitimas

71 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>įgyvendindamos šią direktyvą ir imdamosi kitų energijos vartojimo efektyvumo priemonių, valstybės narės turėtų itin daug dėmesio skirti energijos vartojimo efektyvumo priemonių ir veiksmingo gamtos išteklių panaudojimo sinergijai laikantis žiedinės ekonomikos principų;</p>	<p>įgyvendindamos Direktyvą 2012/27/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva, ir imdamosi kitų energijos vartojimo efektyvumo priemonių, valstybės narės turėtų itin daug dėmesio skirti energijos vartojimo efektyvumo priemonių ir veiksmingo gamtos išteklių panaudojimo sinergijai laikantis nulinės taršos užmojo ir žiedinės ekonomikos bei gamtos ir biologinės įvairovės apsaugos principų;</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

15 pakeitimas

80 konstatuojamoji dalis (naujas punktas)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p><i>(80 a) vertindamos efektyvaus šildymo ir vėsinimo galimybes, valstybės narės atsižvelgia į platesnius aplinkos, sveikatos bei saugos aspektus. Dėl šilumos siurblių vaidmens energijos vartojimo efektyvumo potencialui realizuoti šildant ir vėsinant, reikėtų kuo labiau sumažinti aušinimo medžiagų, kurios yra patvarios, bioakumuliacinės bei toksiškos, neigiamo poveikio aplinkai riziką;</i></p>

16 pakeitimas

92 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>turėtų būti pripažintas atsinaujinančių išteklių energetikos bendruomenių pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/2001 ⁽¹⁾ ir piliečių energetikos bendruomenių pagal Direktyvą (ES) 2019/944 įnašas siekiant Europos žaliojo kurso ir 2030 m. klimato tikslo įgyvendinimo plano tikslų. Todėl valstybės narės turėtų apsvarstyti atsinaujinančių išteklių energetikos bendruomenių ir piliečių energetikos bendruomenių vaidmenį ir jas skatinti. Tos bendruomenės gali padėti valstybėms narėms pasiekti šios direktyvos tikslus, didindamos energijos vartojimo efektyvumą vietos ar namų ūkių lygmeniu. Jos gali įgalinti ir įtraukti vartotojus ir sudaryti sąlygas tam tikroms namų ūkių vartotojų grupėms, be kita ko, kaimo ir atokiose vietovėse, dalyvauti energijos vartojimo efektyvumo projektuose ir intervencinėse programose. Energetikos bendruomenės gali padėti kovoti su energijos nepriteklumi palengvindamos energijos vartojimo efektyvumo projektų įgyvendinimą, mažindamos energijos suvartojimą ir tiekimo tarifus;</p> <p>⁽¹⁾ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).</p>	<p>turėtų būti pripažintas atsinaujinančių išteklių energetikos bendruomenių pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/2001 ⁽¹⁾ ir piliečių energetikos bendruomenių pagal Direktyvą (ES) 2019/944 įnašas siekiant Europos žaliojo kurso ir 2030 m. klimato tikslo įgyvendinimo plano tikslų. Todėl valstybės narės turėtų apsvarstyti atsinaujinančių išteklių energetikos bendruomenių ir piliečių energetikos bendruomenių vaidmenį ir jas skatinti. Tos bendruomenės gali padėti valstybėms narėms pasiekti šios direktyvos tikslus ir įgyvendinti pirmąjį energijos vartojimo efektyvumo principą, didindamos energijos vartojimo efektyvumą vietos ar namų ūkių lygmeniu ir viešuosiuose pastatuose, bendradarbiaudamos su vietos valdžios institucijomis. Jos gali įgalinti ir įtraukti vartotojus ir sudaryti sąlygas tam tikroms namų ūkių vartotojų grupėms, be kita ko, kaimo ir atokiose vietovėse, dalyvauti energijos vartojimo efektyvumo projektuose ir intervencinėse programose. Energetikos bendruomenės gali padėti kovoti su energijos nepriteklumi palengvindamos energijos vartojimo efektyvumo projektų įgyvendinimą, mažindamos energijos suvartojimą ir tiekimo tarifus. Šiuo tikslu valstybės narės turėtų peržiūrėti įgyvendinimo teisės aktus ir procedūras, kad būtų pašalintos nereikalingos kliūtys ir trukdžiai. Visų lygmenų viešojo administravimo institucijos turėtų būti tinkamai apmokytos šiuo klausimu. Šios pastangos taip pat padės didinti ES energetinį saugumą.</p> <p>⁽¹⁾ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).</p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

17 pakeitimas

97 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis prieinamas viešasis finansavimas turėtų būti strategiškai investuojamas į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, visų pirma skirtas pažeidžiamiems vartotojams, energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms ir socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms. Valstybės narės turėtų pasinaudoti kiekvienu finansiniu įnašu, kurį jos galėtų gauti iš Socialinio klimato fondo [Socialinio klimato fondo reglamentas], ir pajamomis, gautomis iš ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos. Šios pajamos padės valstybėms narėms įvykdyti pareigą įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo priemones ir politikos priemones pagal įpareigojimą taupyti energiją, pirmenybę teikiant pažeidžiamiems vartotojams ir energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms, kurie gali būti ir kaimo ar atokiuose regionuose gyvenantys žmonės;</p>	<p>nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis prieinamas viešasis finansavimas turėtų būti strategiškai investuojamas į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, visų pirma skirtas pažeidžiamiems vartotojams, energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms ir socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms. Valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su vietos ir regionų valdžios institucijomis, turėtų pasinaudoti kiekvienu finansiniu įnašu, kurį jos galėtų gauti iš Socialinio klimato fondo [Socialinio klimato fondo reglamentas], ir pajamomis, gautomis iš ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos. Šios pajamos padės valstybėms narėms įvykdyti pareigą įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo priemones ir politikos priemones pagal įpareigojimą taupyti energiją, pirmenybę teikiant pažeidžiamiems vartotojams ir energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms, kurie gali būti ir kaimo ar atokiuose regionuose gyvenantys žmonės;</p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

18 pakeitimas

98 konstatuojamoji dalis (naujas punktas)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p><i>ilgalaikius elgsenos pokyčius energijos vartojimo srityje galima pasiekti suteikiant piliečiams galių. Energetikos bendruomenės gali padėti užtikrinti ilgalaikį energijos taupymą, ypač tarp namų ūkių, ir didinti tvarias piliečių bei mažų verslo įmonių investicijas. Valstybės narės turėtų suteikti piliečiams galių imtis tokių veiksmų, remdamos bendruomeninius energetikos projektus ir organizacijas;</i></p>

19 pakeitimas

108 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Valstybės narės ir regionai turėtų būti skatinami visapusiškai naudotis lėšomis iš DFP ir „NextGenerationEU“, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, Sanglaudos politikos fondu Europos žemės ūkio fondu kaimo plėtrai ir Teisingos pertvarkos fondu, taip pat finansinėmis priemonėmis ir technine pagalba, teikiamomis pagal programą „InvestEU“, kad paskatintų privačias ir viešąsias investicijas į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones. Investuojant į energijos vartojimo efektyvumą gali būti prisidėta prie ekonomikos augimo, užimtumo, inovacijų ir namų ūkių energijos nepritekliaus mažinimo, todėl investicijomis teigiamai prisidedama prie ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos ir žaliojo ekonomikos gaivinimo. Galimos finansavimo sritys – energijos vartojimo efektyvumo priemonės viešuosiuose pastatuose ir būstuose, taip pat naujų gebėjimų ugdymas siekiant skatinti užimtumą energijos vartojimo efektyvumo sektoriuje. Komisija užtikrins įvairių finansavimo priemonių, visų pirma pagal pasidalijamojo valdymo ir tiesioginio valdymo principą valdomų fondų (kaip antai centralizuotai valdomų programų „Europos Horizontas“ ar LIFE), taip pat dotacijų, paskolų ir techninės pagalbos sinergiją, kad užtikrintų kuo didesnę jų svėro poveikį privačiam finansavimui ir poveikį energijos vartojimo efektyvumo politikos tikslų įgyvendinimui;</p>	<p>valstybės narės, regionai, miestai ir savivaldybės turėtų būti skatinami visapusiškai naudotis lėšomis iš DFP ir „NextGenerationEU“, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, Sanglaudos politikos fondu Europos žemės ūkio fondu kaimo plėtrai ir Teisingos pertvarkos fondu, taip pat finansinėmis priemonėmis ir technine pagalba, teikiamomis pagal programą „InvestEU“, kad paskatintų privačias ir viešąsias investicijas į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, ypač vietos lygmeniu. Turėtų būti užtikrinta, kad vietos valdžios institucijos aktyviai dalyvautų rengiant ir įgyvendinant partnerystės susitarimus ir veiksmų programas ir teikiant joms tiesioginę paramą tvariai miestų plėtrai, taip pat pakankamai išteklių pagal politikos tikslą sukurti ekologiškesnę ir pereinančią nuo mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančios prie grynai nulinio anglies dioksido poveikio ekonomikos. Investuojant į energijos vartojimo efektyvumą gali būti prisidėta prie ekonomikos augimo, užimtumo, inovacijų ir namų ūkių energijos nepritekliaus mažinimo, todėl investicijomis teigiamai prisidedama prie ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos ir žaliojo ekonomikos gaivinimo. Galimos finansavimo sritys – energijos vartojimo efektyvumo priemonės viešuosiuose pastatuose ir būstuose, taip pat mokymas, perkvalifikavimas ir profesinių įgūdžių tobulinimas, visų pirma darbo vietose, susijusiose su pastatų renovacija, siekiant skatinti užimtumą energijos vartojimo efektyvumo sektoriuje. Šiuo tikslu Europos ir valstybių narių lygmeniu reikės dėti daugiau pastangų, kad būtų sustiprinti vietos ir regionų valdžios institucijų gebėjimai naudotis Europos fondais, ir taip pagerėtų bendras ES regionų ir miestų gebėjimas įsisavinti lėšas. Komisija sieks sudaryti plačias galimybes miestams ir regionams naudotis centralizuotai valdomomis programomis, taip pat užtikrins daugiau lėšų, kurias galima gauti tiesiogiai. Ji užtikrins įvairių finansavimo priemonių, visų pirma pagal pasidalijamojo valdymo ir tiesioginio valdymo principą valdomų fondų (kaip antai centralizuotai valdomų programų „Europos Horizontas“ ar LIFE), taip pat dotacijų, paskolų ir techninės pagalbos sinergiją, kad užtikrintų kuo didesnę jų svėro poveikį privačiam finansavimui ir poveikį energijos vartojimo efektyvumo politikos tikslų įgyvendinimui;</p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

20 pakeitimas

109 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>valstybės narės turėtų skatinti naudoti finansavimo priemonės šios direktyvos tikslams siekti. Tokios finansavimo priemonės galėtų apimti finansinius įnašus ir baudas už tam tikrų šios direktyvos nuostatų nesilaikymą; išteklius, skirtus energijos vartojimo efektyvumui pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 10 straipsnio 3 dalį⁽¹⁾; išteklius, skirtus energijos vartojimo efektyvumui pagal Europos fondus ir programas ir specialias Europos finansines priemones, kaip antai Europos energijos vartojimo efektyvumo fondą.</p> <p>⁽¹⁾ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).</p>	<p>valstybės narės turėtų skatinti naudoti finansavimo priemonės šios direktyvos tikslams siekti. Tokios finansavimo priemonės galėtų apimti finansinius įnašus ir baudas už tam tikrų šios direktyvos nuostatų nesilaikymą; išteklius, skirtus energijos vartojimo efektyvumui pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 10 straipsnio 3 dalį⁽¹⁾; išteklius, skirtus energijos vartojimo efektyvumui pagal Europos fondus ir programas ir specialias Europos finansines priemones, kaip antai Europos energijos vartojimo efektyvumo fondą.</p> <p>Šiuo tikslu Europos Komisija ir valstybės narės turės kurti platformas, kuriomis būtų siekiama sujungti mažus ir vidutinio dydžio projektus, kad būtų sukurti finansavimui tinkami projektų rinkiniai;</p> <p>⁽¹⁾ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).</p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

21 pakeitimas

113 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>turėtų būti naudojamos Sąjungos turimos finansavimo programos, finansinės priemonės ir novatoriški finansavimo mechanizmai, kad būtų pasiektas viešųjų organizacijų pastatų energinio naudingumo didinimo tikslo įgyvendinimo praktinis poveikis. Šiuo požiūriu tokių mechanizmų kūrimui valstybės narės savanoriškai gali naudoti savo pajamas, gautas iš metinių išmetamo dujų kiekio kvotų pagal Sprendimą Nr. 406/2009/EB, atsižvelgdamos į nacionalines biudžeto taisykles;</p>	<p>turėtų būti naudojamos Sąjungos turimos finansavimo programos, finansinės priemonės ir novatoriški finansavimo mechanizmai, kad būtų pasiektas viešųjų organizacijų pastatų energinio naudingumo didinimo tikslo įgyvendinimo praktinis poveikis. Šiuo požiūriu tokių mechanizmų kūrimui valstybės narės savanoriškai gali naudoti savo pajamas, gautas iš metinių išmetamo dujų kiekio kvotų pagal Sprendimą Nr. 406/2009/EB, atsižvelgdamos į nacionalines biudžeto taisykles.</p> <p>Europos Komisija ir valstybės narės turės regionų ir vietos valdžios institucijoms teikti tinkamą informaciją ir mokymus apie tokias programas, kad būtų pagerintas jų gebėjimas pritraukti finansinius išteklius. Merų pakto platforma galėtų būti viena iš priemonių tokiems veiksams, taip pat ir pagal planą „RePowerEU“, kartu su kitomis priemonėmis, sukurtomis regionų ir vietos lygmeniu pagal galiojančius teisės aktus dėl klimato kaitos.</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

22 pakeitimas

119 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>vietos ir regionų institucijos turėtų atlikti vadovaujamą vaidmenį plėtojant, rengiant, įgyvendinant ir vertinant šioje direktyvoje nustatytas priemones, kad jos galėtų tinkamai spręsti klausimus, susijusius su jų klimato, kultūros ir visuomenės ypatumais;</p>	<p>vietos ir regionų institucijos turėtų atlikti vadovaujamą vaidmenį plėtojant, rengiant, įgyvendinant ir vertinant šioje direktyvoje nustatytas priemones, kad jos galėtų tinkamai spręsti klausimus, susijusius su jų klimato, kultūros ir visuomenės ypatumais.</p> <p>Europos Komisija glaudžiai bendradarbiaus su Europos regionų komitetu, kad padėtų vietos ir regionų valdžios institucijoms imtis šių veiksmų;</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

23 pakeitimas

2 straipsnio 49 paantraštė

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>(49) energijos nepriteklis – padėtis, kai aktualiomis nacionalinėmis aplinkybėmis pagal socialinę ir kitą aktualią politiką namų ūkis neturi galimybių gauti deramą gyvenimo lygį ir sveikatą užtikrinančias pagrindines energetikos paslaugas, įskaitant tinkamą šildymą, vėsinimą, apšvietimą ir buitiniams prietaisams būtiną elektros energiją;</p>	<p>(49) energijos nepriteklis – padėtis, kai aktualiomis nacionalinėmis aplinkybėmis pagal socialinę ir kitą aktualią politiką nėra galimybių gauti deramą gyvenimo lygį, darbą ir sveikatą užtikrinančias pagrindines energetikos paslaugas, įskaitant tinkamą šildymą, vėsinimą, buitinį karštą vandenį, apšvietimą, judumą ir buitiniams prietaisams būtiną elektros energiją;</p> <p>(49a) pažeidžiami namų ūkiai – energijos nepriteklių patiriantys namų ūkiai arba namų ūkiai, įskaitant mažesnes nei vidutines pajamas gaunančius namų ūkius, kuriuos ypač veikia pastatų įtraukimo į Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritį poveikis kainoms, kurie yra pažeidžiami dėl energijos nepritekliaus – didėjančių energijos kainų bei neefektyvaus energijos vartojimo savo namų ūkiuose, ir kurie neturi išteklių pastatui, kuriame gyvena, renovuoti;</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p>(49b) <i>judumo naudotojai – namų ūkiai arba verslo įmonės, įskaitant labai mažas įmones, kurie naudojami įvairiomis transporto ir judumo galimybėmis;</i></p> <p>(49c) <i>pažeidžiami judumo naudotojai – transporto naudotojai, įskaitant asmenis iš mažesnes nei vidutinės pajamos gaunančių namų ūkių, nei vidutinės pajamos gaunančių namų ūkių, kuriuos ypač veikia kelių transporto įtraukimo į Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritį poveikis kainoms ir kurie neturi išteklių netaršioms ar mažataršioms transporto priemonėms įsigyti arba pereiti prie alternatyvių darnių transporto rūšių, įskaitant viešąjį transportą, visų pirma kaimo ir atokiose vietovėse;</i></p> <p>(49d) <i>labai maža įmonė – įmonė, kurioje dirba mažiau nei 10 darbuotojų ir kurios metinė apyvarta arba metinis balansas neviršija 2 mln. EUR, apskaičiuotų pagal Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014 I priedo 3–6 straipsnius;</i></p> <p>49d bis) <i>mažoji įmonė – įmonė, kurioje dirba mažiau nei 50 darbuotojų ir kurios metinė apyvarta ir (arba) bendras metinis balansas neviršija 10 milijonų EUR;</i></p> <p>(49e) <i>pažeidžiamos labai mažos ir mažos įmonės – labai mažos ir mažosios įmonės, kurias ypač veikia pastatų įtraukimo į Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritį poveikis kainoms ir kurios neturi išteklių pastatui, kuriame įsikūrusios, renovuoti;</i></p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

24 pakeitimas

4 straipsnio 1 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Valstybės narės kartu užtikrina energijos suvartojimo sumažinimą bent 9 proc. 2030 m., palyginti su 2020 m. atskaitos scenarijaus projekcijomis, kad 2030 m. Sąjungoje galutinės energijos būtų suvartojama ne daugiau kaip 787 mln. tne, o pirminės energijos – ne daugiau kaip 1 023 mln. tne.</p>	<p>Valstybės narės kartu užtikrina energijos suvartojimo sumažinimą bent 9 proc. 2030 m., palyginti su 2020 m. atskaitos scenarijaus projekcijomis, kad 2030 m. Sąjungoje galutinės energijos būtų suvartojama ne daugiau kaip 787 mln. tne, o pirminės arba suminės energijos ne daugiau kaip 1 023 mln. tne.</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

25 pakeitimas

4 straipsnio 2 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Kiekviena valstybė narė nustato nacionalinį galutinės ir pirminės energijos vartojimo mažinimo įnašą, kad kartu būtų pasiektas 1 dalyje nustatytas privalomas Sąjungos tikslas. Valstybės narės praneša apie tuos įnašus ir orientacinę jų pasiekimo trajektoriją Komisijai pateikdamos savo atnaujintus integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus pagal Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnį ir integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, nurodytus Reglamento (ES) 2018/1999 3 ir 7–12 straipsniuose ir pagal tuose straipsniuose nustatytą procedūrą. Tai darydamos valstybės narės naudojami šios direktyvos I priede pateikta formule ir paaiškina, koku būdu ir kokiais duomenimis remiantis buvo apskaičiuoti įnašai.</p>	<p>Kiekviena valstybė narė nustato orientacinį nacionalinį galutinės ir pirminės energijos vartojimo mažinimo įnašą, kad kartu būtų pasiektas 1 dalyje nustatytas privalomas Sąjungos tikslas. Valstybės narės praneša apie tuos įnašus ir orientacinę jų pasiekimo trajektoriją su pagrindiniais etapais Komisijai pateikdamos savo atnaujintus integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus pagal Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnį ir integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, nurodytus Reglamento (ES) 2018/1999 3 ir 7–12 straipsniuose ir pagal tuose straipsniuose nustatytą procedūrą. Tai darydamos valstybės narės naudojami šios direktyvos I priede pateikta formule ir paaiškina, koku būdu ir kokiais duomenimis remiantis buvo apskaičiuoti įnašai.</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

26 pakeitimas

4 straipsnio 2 punkto d papunktis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
[...]	[...] (iv a) energijos tiekimo saugumo;

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

27 pakeitimas

5 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Viešojo sektoriaus rodomas energijos vartojimo efektyvumo didinimo pavyzdys</p> <p>1. Valstybės narės užtikrina, kad bendras visų viešųjų įstaigų suvartojamos galutinės energijos kiekis kasmet sumažėtų bent 1,7 proc., palyginti su X – 2 metais (X – šios direktyvos įsigaliojimo metai).</p>	<p>Viešojo sektoriaus rodomas energijos vartojimo efektyvumo didinimo pavyzdys</p> <p>1. Valstybės narės užtikrina, kad bendras visų viešųjų įstaigų suvartojamos galutinės energijos kiekis kasmet sumažėtų 1,7 proc., palyginti su X – 2 metais (X – šios direktyvos įsigaliojimo metai).</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Apskaičiuodama savo viešųjų įstaigų galutinės energijos suvartojimą, valstybė narė gali atsižvelgti į klimato skirtumus valstybėje narėje.</p> <p>2. Valstybės narės, pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 rengdamos savo nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus ir juos atnaujindamos, įtraukia viešųjų įstaigų, kurios prisideda prie šio straipsnio 1 dalyje nustatyto įpareigojimo vykdymo, sąrašą, nurodydamos energijos suvartojimo sumažinimą, kurį kiekviena iš jų turi pasiekti, ir priemones, kurių jos planuoja imtis šiam tikslui pasiekti. Rengdamos savo integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 straipsnį, valstybės narės praneša Komisijai pasiektą metinį galutinės energijos suvartojimo sumažinimą.</p> <p>3. Valstybės narės užtikrina, kad regioninės ir vietos valdžios institucijos, pasikonsultavusios su suinteresuotaisiais subjektais ir visuomene, įskaitant konkrečias grupes, kurioms gresia energijos nepriteklius arba kurios yra pažeidžiamesnės dėl jo poveikio, pvz., moteris, neigaliuosius, pagyvenusius asmenis, vaikus ir rasinėms ar etninėms mažumoms priklausančius asmenis, savo priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo planuose nustatytą konkrečias energijos vartojimo efektyvumo priemones.</p> <p>4. Valstybės narės padeda viešosioms įstaigoms diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, be kita ko, regiono ir vietos lygmenimis, teikdamos gaires, propaguodamos gebėjimų stiprinimo bei mokymo galimybes ir skatindamos viešąsias įstaigas bendradarbiauti tarpusavyje.</p> <p>5. Valstybės narės skatina viešąsias įstaigas atsižvelgti į su jų investavimo ir politikos veikla susijusį per visą gyvavimo ciklą išmetamo anglies dioksido kiekį.</p>	<p>Apskaičiuodama savo viešųjų įstaigų galutinės energijos suvartojimą, valstybė narė gali atsižvelgti į klimato skirtumus valstybėje narėje.</p> <p>2. Valstybės narės, pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 rengdamos savo nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus ir juos atnaujindamos, įtraukia viešųjų įstaigų, kurios prisideda prie šio straipsnio 1 dalyje nustatyto įpareigojimo vykdymo, sąrašą, nurodydamos energijos suvartojimo sumažinimą, kurį kiekviena iš jų turi pasiekti, ir priemones, kurių jos planuoja imtis šiam tikslui pasiekti. Rengdamos savo integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 straipsnį, valstybės narės praneša Komisijai pasiektą metinį galutinės energijos suvartojimo sumažinimą.</p> <p>3. Valstybės narės užtikrina, kad regioninės ir vietos valdžios institucijos, pasikonsultavusios su suinteresuotaisiais subjektais ir visuomene, įskaitant konkrečias grupes, kurioms gresia energijos nepriteklius arba kurios yra pažeidžiamesnės dėl jo poveikio, pvz., moteris, neigaliuosius, pagyvenusius asmenis, vaikus ir rasinėms ar etninėms mažumoms priklausančius asmenis, savo priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo planuose nustatytą konkrečias energijos vartojimo efektyvumo priemones.</p> <p>4. Valstybės narės padeda regionų ir vietos valdžios institucijoms ir kitoms viešosioms įstaigoms išsivinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, be kita ko, regionų ir vietos lygmenimis, pateikdamos finansinę ir techninę paramą bei patvirtindamos planus, susijusius su darbo jėgos, kuri reikalinga visuose perėjimo prie žaliosios ekonomikos etapuose, įskaitant amatininkus, taip pat aukštos kvalifikacijos ekologiškų technologijų ekspertus, taikomųjų mokslų mokslininkus ir novatorių, trūkumu. Valstybės narės skatina viešąsias įstaigas atsižvelgti į platesnę naudą, apimančią ne tik energijos taupymą, pvz., oro viduje ir aplinkoje kokybę, bet ir gyvenimo kokybės gerinimą, ypač mokyklose, dienos užimtumo centruose, prieglaudose, slaugos namuose bei ligoninėse. Valstybės narės pateikia gaires, propaguoja gebėjimų stiprinimo bei mokymo galimybes, įskaitant energetinį atnaujinimą sudarant energijos vartojimo efektyvumo sutartis ir kuriant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes, bei skatina viešąsias įstaigas glaudžiai bendradarbiauti.</p> <p>5. Valstybės narės skatina viešąsias įstaigas atsižvelgti į su jų investavimo ir politikos veikla susijusį per visą gyvavimo ciklą išmetamo anglies dioksido kiekį ir šiuo klausimu teikia konkrečias gaires.</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p>6. Valstybės narės padeda regionų ir vietos valdžios institucijoms ir kitoms viešosioms įstaigoms gauti pakankamai finansinių išteklių šiai direktyvai įgyvendinti, naudodamos specialių finansavimo eilučių lėšas ir vykdydamos pajėgumų didinimo veiklą lėšų rinkimo srityje.</p>

Paiškinimas

Trūksta 1,7 proc. lygio potencialo ir poveikio vertinimų. 1,7 proc. lygis gali būti priimtinas kaip išeities taškas, tačiau reikia atsižvelgti į valstybių narių aplinkybes ir poveikio vertinimą.

28 pakeitimas

5 straipsnis (naujas)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p style="text-align: center;">Energetikos pertvarkos partnerystės</p> <p>1. Komisija, visa apimančiai ir reprezentatyviai įtraukdama pagrindinius tokių sektorių kaip IRT, transportas, finansai ir statyba suinteresuotuosius subjektus, įsteigia Europos sektorių energetikos pertvarkos partnerystes. Komisija paskiria kiekvienos Europos sektorių energetikos pertvarkos partnerystės, kuri turėtų būti sudaryta per 12 mėnesių nuo šios direktyvos įsigaliojimo, pirmininką.</p> <p>2. Partnerystėmis sudaromos palankesnės sąlygos dialogui klimato kaitos klausimais, o sektoriai skatinami parengti „energetikos pertvarkos veiksmų gaires“, siekiant nustatyti esamas priemones ir technologines galimybes, kad būtų galima sutaupyti energijos, parengti atsinaujinančios energijos išteklius bei dekarbonizuoti sektorius. Tokios veiksmų gairės būtų naudingos sektoriams planuojant reikiamas investicijas, būtinas šios direktyvos ir ES klimato politikos tikslo įgyvendinimo plano tikslams pasiekti, taip pat palengvintų tarpvalstybinį subjektų bendradarbiavimą stiprinant Europos Sąjungos vidaus rinką.</p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

29 pakeitimas

5 straipsnis (naujas)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p data-bbox="842 405 1385 461"><i>Vieno langelio principu veikiančios centrai energijos vartojimo efektyvumo klausimams spręsti</i></p> <p data-bbox="812 479 1418 674">1. Valstybės narės kartu su atitinkamomis valdžios institucijomis ir privačiais suinteresuotaisiais subjektais kuria specialius vietinius, regioninius arba nacionalinius vieno langelio principu veikiančius centrus. Šie vieno langelio principu veikiančios centrai yra tarpsektoriniai ir tarpšakiniai bei prisideda prie vietos lygmeniu kuriamų projektų:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="831 692 1418 831">i. patardami ir teikdami supaprastintą informaciją apie technines ir finansines galimybes bei sprendimus labai mažoms ir mažoms įmonėms, regionų ir vietos valdžios institucijoms bei kitoms viešosioms įstaigoms ir namų ūkiams; <li data-bbox="823 848 1418 904">ii. susiedami potencialius projektus, visų pirma mažesnės apimties projektus, su rinkos dalyviais; <li data-bbox="815 922 1418 978">iii. palaiko aktyvius vartotojus, konsultuodami apie energijos vartojimo įpročius; <li data-bbox="820 996 1418 1135">iv. teikdami informaciją apie mokymo programas ir švietimą, siekdami parengti daugiau energijos vartojimo efektyvumo specialistų, taip pat perkvalifikuoti ir tobulinti specialistų profesinius įgūdžius, kad būtų patenkinti rinkos poreikiai; <li data-bbox="828 1153 1418 1209">v. skatindami remtis įvairių pastatų, būstų ir įmonių tipologijų geriausios praktikos pavyzdžiais; <li data-bbox="820 1227 1418 1395">vi. rinkdami ir Komisijai pateikdami energijos vartojimo efektyvumo projektų suvestinius tipologijos duomenis. Šią informaciją kaip ataskaitą bendram naudojimui Komisija turėtų pateikti kas antrus metus, kad pasidalytų patirtimi ir sustiprintų valstybių narių tarpvalstybinį bendradarbiavimą. <p data-bbox="812 1487 1418 1711">2. Šie vieno langelio principu veikiančios centrai sukuria tvirtas ir patikimas partnerystes su vietiniais bei regioniniais privačiais subjektais, pavyzdžiui, mažomis ir vidutinėmis įmonėmis, energetinių paslaugų bendrovėmis, montuotojais, konsultavimo įmonėmis, projektų rengėjais, finansų įstaigomis, kurie gali teikti tokias paslaugas, kaip energijos vartojimo auditai, finansavimo sprendimai bei energetinių renovacijų vykdymas.</p> <p data-bbox="812 1803 1418 1890">3. Valstybės narės bendradarbiauja su vietos ir regionų valdžios institucijomis, siekdamos remti šiuos vieno langelio principu veikiančius centrus.</p> <p data-bbox="812 1982 1418 2069">4. Komisija, siekdama formuoti suderintą požiūrį visoje Europoje valstybėms narėms pateikia gaires, kaip vystyti tokius vieno langelio principu veikiančius centrus.</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

30 pakeitimas

6 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p data-bbox="209 696 746 728">Pavyzdinis viešųjų organizacijų pastatų vaidmuo</p> <p data-bbox="177 860 778 1055">1. Nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/31/ES 7 straipsniui ⁽¹⁾, kiekviena valstybė narė užtikrina, kad kasmet bent 3 proc. bendro viešosioms įstaigoms priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų patalpų ploto būtų renovuojama taip, kad jie taptų beveik nulinės energijos pastatais pagal Direktyvos 2010/31/ES 9 straipsnį.</p> <p data-bbox="177 1413 778 1664">Jei viešosios įstaigos įsikūrusios pastate, kuris joms nepriklauso, jos kiek įmanoma naudojasi savo sutartinėmis teisėmis ir skatina pastato savininką renovuoti pastatą, kad jis taptų beveik nulinės energijos pastatu pagal Direktyvos 2010/31/ES 9 straipsnį. Sudarydamos naują sutartį dėl pastato, kuris joms nepriklauso, viešosios įstaigos siekia, kad tai būtų pastatas, pagal energinio naudingumo sertifikatą priskiriamas vienai iš dviejų aukščiausių energinio naudingumo klasių.</p> <p data-bbox="177 1883 778 2022">Minimali 3 proc. norma apskaičiuojama pagal atitinkamos valstybės narės viešosioms įstaigoms priklausančių pastatų, kurių naudingasis patalpų plotas viršija 250 m² ir kurie 2024 m. sausio 1 d. nėra beveik nulinės energijos pastatai, bendrą patalpų plotą.</p>	<p data-bbox="842 696 1380 728">Pavyzdinis viešųjų organizacijų pastatų vaidmuo</p> <p data-bbox="810 860 1412 1279">1. Nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos ⁽¹⁾ direktyvos 2010/31/ES 7 straipsniui, kiekviena valstybė narė užtikrina, kad kasmet bent 3 proc. bendro viešosioms įstaigoms priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų patalpų ploto būtų renovuojama taip, kad jie taptų beveik nulinės energijos pastatais pagal Direktyvos 2010/31/ES 9 straipsnį, siekiant užtikrinti bendrą energijos taupymo potencialą tiek, kiek tai ekonomiškai efektyvu, techniškai ir ekonomiškai įmanoma. Valstybės narės atleidžia socialinius būstus nuo įpareigojimo renovuoti 3 proc. bendro patalpų ploto, jei renovacijos neturės neutralaus poveikio išlaidoms ir dėl to socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms gerokai išsaugos nuomos mokesčiai, kurie bus didesni nei ekonominė nauda energijos sąskaitoje.</p> <p data-bbox="810 1413 1412 1749">Jei viešosios įstaigos įsikūrusios pastate, kuris joms nepriklauso, jos skatina pastato savininką atlikti esminę arba etapais suskirstytą kapitalinę pastato renovaciją, kad jis taptų beveik nulinės energijos pastatu pagal Direktyvos 2010/31/ES 9 straipsnį, siekiant užtikrinti bendrą energijos taupymo potencialą tiek, kiek tai ekonomiškai efektyvu ir techniškai įmanoma. Sudarydamos naują sutartį dėl pastato, kuris joms nepriklauso, viešosios įstaigos siekia, kad tai būtų pastatas, pagal energinio naudingumo sertifikatą priskiriamas vienai iš dviejų aukščiausių energinio naudingumo klasių arba kitam naudingumo lygiui, pripažįstamam toje valstybėje narėje.</p> <p data-bbox="810 1883 1412 2051">Minimali vidutinė 3 proc. kiekvieno penkerių metų laikotarpio norma apskaičiuojama pagal atitinkamos valstybės narės viešosioms įstaigoms priklausančių pastatų, kurių naudingasis patalpų plotas viršija 250 m² ir kurie 2024 m. sausio 1 d. nėra beveik nulinės energijos pastatai, bendrą patalpų plotą.</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>2. Išimtiniais atvejais valstybės narės gali į pastatų metinę renovacijos normą įskaičiuoti naujus pastatus, įsigytus vietoj konkrečių viešųjų įstaigų pastatų, kurie buvo nugriauti kuriais nors iš dvejų praėjusių metų. Tokios išimtys taikomos tik tuo atveju, jei tai būtų ekonomiškai efektyviau ir tvariau atsižvelgiant į energijos suvartojimą ir per gyvavimo ciklą išmetamo CO₂ kiekį, palyginti su tokių pastatų renovacija. Kiekviena valstybė narė aiškiai nustato ir paskelbia bendruosius tokių išimtinių atvejų nustatymo kriterijus, metodiką ir procedūras.</p> <p>3. Šio straipsnio tikslais valstybės narės viešai paskelbia šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų įstaigų pastatų, kurių bendras naudingasis patalpų plotas yra didesnis kaip 250 m², inventorių. Šis inventorių atnaujinamas bent kartą per metus. Inventoriuje pateikiami bent šie duomenys:</p> <p>a) patalpų plotas m²;</p> <p>b) pagal Direktyvos 2010/31/ES 12 straipsnį išduotas kiekvieno pastato energinio naudingumo sertifikatas.</p> <p>(¹) 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).</p>	<p>2. Valstybės narės gali nuspręsti taikyti ne tokius griežtus reikalavimus šių kategorijų pastatams:</p> <p>a) pastatams, kurie oficialiai saugomi kaip tam tikros aplinkos dalis arba dėl savo ypatingos architektūrinės ar istorinės vertės, tokiu mastu, koku dėl tam tikrų būtinausių energinio naudingumo reikalavimų laikymosi nepriimtinais pakistų charakteringos jų savybės arba išvaizda;</p> <p>b) pastatams, naudojamiems kaip kulto vietos ir religinei veiklai.</p> <p>Abiem atvejais atsakingos institucijos įrodo, kad beveik nulinės energijos pastatų lygio reikalavimai yra nesuderinami su pastatais, kuriems taikoma ši išimtis.</p> <p>3. Išimtiniais atvejais valstybės narės gali į pastatų metinę renovacijos normą įskaičiuoti naujus pastatus, įsigytus vietoj konkrečių viešųjų įstaigų pastatų, kurie buvo nugriauti kuriais nors iš dvejų praėjusių metų. Tokios išimtys taikomos tik tuo atveju, jei tai būtų ekonomiškai efektyviau ir tvariau atsižvelgiant į energijos suvartojimą ir per gyvavimo ciklą išmetamo CO₂ kiekį, palyginti su tokių pastatų renovacija. Kiekviena valstybė narė aiškiai nustato ir paskelbia bendruosius tokių išimtinių atvejų nustatymo kriterijus, metodiką ir procedūras.</p> <p>4. Šiuo tikslu valstybės narės iki ... m. ... d. viešai paskelbia šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų įstaigų pastatų, kurių bendras naudingasis patalpų plotas yra didesnis kaip 250 m², inventorių. Šis inventorių atnaujinamas bent kartą per metus. Inventoriuje pateikiami bent šie duomenys:</p> <p>a) patalpų plotas m²;</p> <p>b) pagal Direktyvos 2010/31/ES 12 straipsnį išduotas kiekvieno pastato energinio naudingumo sertifikatas.</p> <p>(¹) 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

31 pakeitimas

6 straipsnis (naujas)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p><i>1 a. Jei valstybė narė atitinkamais metais renovuoja daugiau kaip 3 proc. bendro viešosioms įstaigoms priklausančių pastatų patalpų ploto, jos rodikliai paskesniais metais gali būti mažesni, kad pasiektų per kiekvieną penkerių metų laikotarpį apskaičiuotą metinį vidurkį. Jei valstybė narė atitinkamais metais renovuoja mažiau nei 3 proc. bendro viešosioms įstaigoms priklausančių pastatų patalpų ploto, jos rodikliai turi būti didesni, kad pasiektų per kiekvieną penkerių metų laikotarpį apskaičiuotą metinį vidurkį.</i></p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

32 pakeitimas

6 straipsnis (naujas)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p><i>3 a. Planuodamos įgyvendinimo priemonės pagal šį straipsnį, valstybės narės teikia finansinę ir techninę paramą ir patvirtina planus, susijusius su darbo jėgos ir kvalifikuotų specialistų, kurie reikalingi visuose perėjimo prie žaliosios ekonomikos etapuose, trūkumu, įskaitant amatininkus, taip pat aukštos kvalifikacijos ekologiškų technologijų ekspertus, taikomųjų mokslų mokslininkus ir novatorius. Valstybės narės remia regionų ir vietos valdžios institucijas bei kitas viešąsias įstaigas, kad būtų atsižvelgta į platesnę naudą, apimančią ne tik energijos taupymą, pvz., sveiką geresnės oro viduje ir aplinkoje kokybės patalpų mikroklimatą, bet ir gyvenimo kokybės gerinimą, ypač mokyklose, dienos užimtumo centruose, prieglaudose, slaugos namuose bei ligoninėse.</i></p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

33 pakeitimas

7 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>1. Valstybės narės užtikrina, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai, sudarydami viešąsias sutartis ir koncesijas, kurių vertė yra ne mažesnė už Direktyvos 2014/23/ES 8 straipsnyje, Direktyvos 2014/24/ES 4 straipsnyje arba Direktyvos 2014/25/ES 15 straipsnyje nustatytas ribas, pirkimų tik aukštus energijos vartojimo efektyvumo rodiklius atitinkančius produktus, paslaugas, pastatus ir darbus, laikydami šios direktyvos IV priede nurodytų reikalavimų.</p> <p>5. Valstybės narės gali reikalauti, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai pirkimo praktikoje, kai tinkama, atsižvelgtų į platesnius tvarumo, socialinius, aplinkos ir žiedinės ekonomikos aspektus, kad būtų pasiekti Sąjungos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir nulinės taršos tikslai. Kai tinkama ir kai reikia laikytis IV priede nustatytų reikalavimų, valstybės narės reikalauja, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai atsižvelgtų į Sąjungos žaliajo viešojo pirkimo kriterijus.</p> <p>Siekdamos užtikrinti energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų taikymo viešojo pirkimo procese skaidrumą, valstybės narės viešai skelbia informaciją apie sutarčių, kurių vertė ne mažesnė už 1 dalyje nurodytas ribas, poveikį energijos vartojimo efektyvumui. Perkančiosios organizacijos gali nuspręsti reikalauti, kad konkurso dalyviai atskleistų informaciją apie naujo pastato visuotinio atšilimo potencialą per gyvavimo ciklą ir gali viešai paskelbti šią sutarčių, ypač sudaromų dėl naujų pastatų, kurių patalpų plotas didesnis nei 2 000 kvadratinį metrų, informaciją.</p> <p>Valstybės narės padeda perkančiosioms organizacijoms ir perkantiesiems subjektams plačiau taikyti energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus, be kita ko, regiono ir vietos lygmenimis, pateikdamos aiškias taisykles ir gaires, įskaitant gyvavimo ciklo sąnaudų ir poveikio aplinkai bei sąnaudų vertinimo metodikas, steigdamos kompetencijos palaikymo centrus, skatindamos perkančiąsias organizacijas bendradarbiauti tarpusavyje, be kita ko, tarpvalstybinio mastu, ir, kai įmanoma, vykdyti bendrus viešuosius pirkimus ir skaitmeninius viešuosius pirkimus.</p>	<p>1. Valstybės narės užtikrina, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai, tinkamai laikydami ES sutartis 4 straipsnyje įtvirtinto vietos savivaldos principo, sudarydami viešąsias sutartis ir koncesijas, kurių vertė yra ne mažesnė už Direktyvos 2014/23/ES 8 straipsnyje, Direktyvos 2014/24/ES 4 straipsnyje arba Direktyvos 2014/25/ES 15 straipsnyje nustatytas ribas, pirkimų tik III priede nurodytus aukštus energijos vartojimo efektyvumo rodiklius atitinkančius produktus, paslaugas, pastatus ir darbus, ties, kiek tai suderinama su ekonominiu efektyvumu, ekonominiu pagrįstumu, platesnio masto tvarumo aspektais, techniniu tinkamumu, taip pat pakankama konkurencija siekiant šios direktyvos IV priede nurodytų kriterijų.</p> <p>5. Valstybės narės reikalauja, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai pirkimo praktikoje, kai tinkama, atsižvelgtų į platesnius tvarumo, socialinius, aplinkos ir žiedinės ekonomikos aspektus, kad būtų pasiekti Sąjungos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir nulinės taršos tikslai. Kai tinkama ir kai reikia laikytis IV priede nustatytų reikalavimų, valstybės narės reikalauja, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai atsižvelgtų į Sąjungos žaliajo ir žiedinio viešojo pirkimo kriterijus.</p> <p>Siekdamos užtikrinti energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų taikymo viešojo pirkimo procese skaidrumą, valstybės narės viešai skelbia informaciją apie sutarčių, kurių vertė ne mažesnė už 1 dalyje nurodytas ribas, poveikį energijos vartojimo efektyvumui. Perkančiosios organizacijos gali nuspręsti reikalauti, kad konkurso dalyviai atskleistų informaciją apie naujo pastato visuotinio atšilimo potencialą per gyvavimo ciklą ir gali viešai paskelbti šią sutarčių, ypač sudaromų dėl naujų pastatų, kurių patalpų plotas didesnis nei 2 000 kvadratinį metrų, informaciją.</p> <p>Valstybės narės padeda perkančiosioms organizacijoms ir perkantiesiems subjektams plačiau taikyti energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus, be kita ko, regiono ir vietos lygmenimis, pateikdamos aiškias taisykles ir gaires, įskaitant gyvavimo ciklo sąnaudų ir poveikio aplinkai bei sąnaudų vertinimo metodikas, steigdamos kompetencijos palaikymo centrus, skatindamos perkančiąsias organizacijas bendradarbiauti tarpusavyje, be kita ko, tarpvalstybinio mastu, ir, kai įmanoma, vykdyti bendrus viešuosius pirkimus ir skaitmeninius viešuosius pirkimus.</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

34 pakeitimas

8 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>(3) Valstybės narės energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas, alternatyvias politikos priemones arba jų derinį, programas ar priemones, finansuojamas iš nacionalinio energijos vartojimo efektyvumo fondo, įgyvendina pirmenybę teikdamos energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms, pažeidžiamiesiems vartotojams ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms. Valstybės narės užtikrina, kad pagal šį straipsnį įgyvendinamos politikos priemonės neturėtų neigiamo poveikio tiems asmenims. Kai taikytina, valstybės narės kuo geriau naudoja finansavimą, įskaitant viešąjį finansavimą, Sąjungos lygmeniu nustatytas finansavimo priemones ir pajamas iš apyvartinių taršos leidimų pagal 22 straipsnio 3 dalies b punktą, siekdamos pašalinti neigiamą poveikį ir užtikrinti teisingą ir įtraukią energetikos pertvarką.</p> <p>Rengdamos tokias politikos priemones, valstybės narės apsvaisto, kaip prie šių politikos priemonių įgyvendinimo gali prisidėti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos ir piliečių energetikos bendruomenės, ir skatina jų vaidmenį.</p> <p>Valstybės narės užtikrina, kad dalį reikalaujamo sutaupyti galutinės energijos kiekio sutaupyto energijos nepriteklių patiriantys žmonės, pažeidžiami vartotojai ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantys žmonės. Ši dalis turi būti bent lygi energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių daliai, įvertintai nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane pagal Reglamento 2018/1999 3 straipsnio 3 dalies d punktą. Jei valstybė narė savo nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nepranešė apie energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių dalį, energijos nepriteklių patiriančių žmonių, pažeidžiamų vartotojų ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenančių žmonių bendro sutaupyto galutinės energijos kiekio dalis turi būti bent jau lygi toliau nurodytų rodiklių 2019 m. aritmetiniam vidurkiui arba, jei tokių 2019 m. duomenų nėra, tiesiškai ekstrapoliuotoms turimoms jų pastarųjų trejų metų vertėms:</p>	<p>(3) Valstybės narės energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas, alternatyvias politikos priemones arba jų derinį, programas ar priemones, finansuojamas iš nacionalinio energijos vartojimo efektyvumo fondo, įgyvendina pirmenybę teikdamos energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms, pažeidžiamiesiems vartotojams ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms, taip pat pažeidžiamoms labai mažoms ir mažosioms įmonėms bei pažeidžiamiesiems judumo naudotojams. Valstybės narės užtikrina, kad pagal šį straipsnį įgyvendinamos politikos priemonės neturėtų neigiamo poveikio tiems asmenims. Kai taikytina, valstybės narės kuo geriau naudoja finansavimą, įskaitant viešąjį finansavimą, Sąjungos lygmeniu nustatytas finansavimo priemones ir pajamas iš apyvartinių taršos leidimų pagal 22 straipsnio 3 dalies b punktą, siekdamos pašalinti neigiamą poveikį ir užtikrinti teisingą ir įtraukią energetikos pertvarką.</p> <p>Rengdamos tokias politikos priemones, valstybės narės apsvaisto, kaip prie šių politikos priemonių įgyvendinimo gali prisidėti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos ir piliečių energetikos bendruomenės, ir skatina jų vaidmenį.</p> <p>Valstybės narės užtikrina, kad dalį reikalaujamo sutaupyti galutinės energijos kiekio sutaupyto energijos nepriteklių patiriantys žmonės, pažeidžiami vartotojai ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantys žmonės, taip pat pažeidžiamos labai mažos ir mažosios įmonės bei pažeidžiami judumo naudotojai. Ši dalis turi būti bent lygi energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių daliai, įvertintai nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane pagal Reglamento 2018/1999 3 straipsnio 3 dalies d punktą. Jei valstybė narė savo nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nepranešė apie energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių dalį, energijos nepriteklių patiriančių žmonių, pažeidžiamų vartotojų ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenančių žmonių bendro sutaupyto galutinės energijos kiekio dalis turi būti bent jau lygi toliau nurodytų rodiklių 2019 m. aritmetiniam vidurkiui arba, jei tokių 2019 m. duomenų nėra, tiesiškai ekstrapoliuotoms turimoms jų pastarųjų trejų metų vertėms:</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>a) neišgalėjimas tinkamai šildyti būsto (Eurostatas, SPGS [ilc_md01]);</p> <p>b) įsiskolinimai už komunalines paslaugas (Eurostatas, SPGS, [ilc_md07]); ir</p> <p>c) vartojimo išlaidų struktūra pagal pajamų kvintilį ir COICOP vartojimo tikslą (Eurostatas, HBS, [hbs_str_t223], [CP045] Elektros, dujų ir kito kuro duomenys).</p>	<p>a) neišgalėjimas tinkamai šildyti būsto (Eurostatas, SPGS [ilc_md01]);</p> <p>b) įsiskolinimai už komunalines paslaugas (Eurostatas, SPGS, [ilc_md07]); ir</p> <p>c) vartojimo išlaidų struktūra pagal pajamų kvintilį ir COICOP vartojimo tikslą (Eurostatas, HBS, [hbs_str_t223], [CP045] Elektros, dujų ir kito kuro duomenys).</p>
	<p>Europos Komisija paskelbs pažeidžiamų labai mažų ir mažųjų įmonių bei pažeidžiamų judumo naudotojų nustatymo gaires, siūlydama aiškius kriterijus. Valstybės narės, peržiūrėdamos savo nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, įtrauks labai mažų ir mažųjų įmonių bei pažeidžiamų judumo naudotojų energijos nepritekliaus analizę.</p>

Paaiškinimas

Derinama su Socialinio klimato fondo pasiūlymu.

35 pakeitimas

8 straipsnio 14 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Atnaujintuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose ir atitinkamose pažangos ataskaitose, taip pat vėlesniuose integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, kurie teikiami pagal Reglamentą (ES) 2018/1999, valstybės narės turi įrodyti, prireikus taip pat pateikdamos patvirtinamuosius duomenis ir skaičiavimus:</p>	<p>Atnaujintuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose ir atitinkamose pažangos ataskaitose, taip pat vėlesniuose integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, kurie teikiami pagal Reglamentą (ES) 2018/1999, valstybės narės turi įrodyti, prireikus taip pat pateikdamos patvirtinamuosius duomenis ir skaičiavimus:</p>
<p>a) kad, kai politikos priemonių ar atskirų veiksmų poveikis sutampa, sutaupyta energijos kiekis nėra skaičiuojamas du kartus;</p>	<p>a) kad, kai politikos priemonių ar atskirų veiksmų poveikis sutampa, sutaupyta energijos kiekis nėra skaičiuojamas du kartus;</p>
<p>b) kaip pagal 1 dalies pirmos pastraipos b ir c punktus sutaupyta energija padeda užtikrinti jų nacionalinį įnašą pagal 4 straipsnį;</p>	<p>b) kaip pagal 1 dalies pirmos pastraipos b ir c punktus sutaupyta energija padeda užtikrinti jų nacionalinį įnašą pagal 4 straipsnį;</p>
<p>c) kad yra nustatytos politikos priemonės, skirtos jų energijos taupymo įpareigojimui įvykdyti, parengtos laikantis šio straipsnio reikalavimų, ir kad tos politikos priemonės atitinka reikalavimus ir yra tinkamos siekiant užtikrinti, kad iki kiekvieno įpareigojimo taikymo laikotarpio pabaigos būtų sutaupyta reikalaujamas suminis galutinės energijos kiekis.</p>	<p>c) kad yra nustatytos politikos priemonės, skirtos jų energijos taupymo įpareigojimui įvykdyti, parengtos laikantis šio straipsnio reikalavimų, ir kad tos politikos priemonės atitinka reikalavimus ir yra tinkamos siekiant užtikrinti, kad iki kiekvieno įpareigojimo taikymo laikotarpio pabaigos būtų sutaupyta reikalaujamas suminis galutinės energijos kiekis.</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p><i>Į šiuos skaičiavimus valstybės narės įtraukia regionų ir vietos lygmeniu sutaupyta kiekį, kuris netapatinamas su taikant nacionalines priemones sutaupytu kiekiu ir yra laikomas vietos lygmeniu nustatytais įpareigojančiais veiksmais siekiant nacionalinio tikslo.</i></p>

Paiškinimas

Kadangi direktyvoje nustatyti tikslai ir įpareigojimai yra susiję su veiksmais, kurių būtina imtis subnacionaliniu lygmeniu, į šiuos veiksmus turėtų būti tinkamai atsižvelgta ir turėtų matytis, koku lygmeniu jų yra imamasi, kad po pradinio peržiūros ciklo būtų galima pakoreguoti politiką.

36 pakeitimas

9 straipsnio 5 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>5) Valstybės narės gali reikalauti, kad įpareigotosios šalys bendradarbiautų su vietos valdžios institucijomis ar savivaldybėmis, skatindamos energijos nepriteklių patiriančius žmones, pažeidžiamus vartotojus ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenančius žmones taikyti energijos vartojimo efektyvumo priemones. Tai apima konkrečių grupių, kurioms gresia energijos nepriteklis arba kurios yra pažeidžiamesnės dėl jo poveikio, specialių poreikių nustatymą ir tenkinimą. Siekdamas apsaugoti energijos nepriteklių patiriančius žmones, pažeidžiamus vartotojus ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenančius žmones, valstybės narės skatina įpareigotąsias šalis vykdyti tokius veiksmus kaip pastatų, įskaitant socialinius būstus, renovacija, prietaisų pakeitimas, finansinė parama ir paskatos įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, laikantis nacionalinių finansavimo ir paramos sistemų arba energijos vartojimo audito reikalavimų.</p>	<p>5) Valstybės narės gali reikalauti, kad įpareigotosios šalys bendradarbiautų su regionų ir vietos valdžios institucijomis, skatindamos energijos nepriteklių patiriančius žmones, pažeidžiamus vartotojus ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenančius žmones taikyti energijos vartojimo efektyvumo priemones. Tai apima konkrečių grupių, kurioms gresia energijos nepriteklis arba kurios yra pažeidžiamesnės dėl jo poveikio, specialių poreikių nustatymą ir tenkinimą. Siekdamas apsaugoti energijos nepriteklių patiriančius žmones, pažeidžiamus vartotojus ir, kai taikytina, socialiniuose būstuose gyvenančius žmones, valstybės narės skatina įpareigotąsias šalis vykdyti tokius veiksmus kaip pastatų, įskaitant socialinius būstus, renovacija, prietaisų pakeitimas, finansinė parama ir paskatos įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, laikantis nacionalinių finansavimo ir paramos sistemų arba energijos vartojimo audito reikalavimų.</p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

37 pakeitimas

11 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p>11. alstybės narės aktyviai skatina energijos valdymo sistemos įgyvendinimą viešojo administravimo institucijose nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis. Šiuo tikslu jos skatins pajėgumų didinimo veiksmus ir paskatas mažesnėms valdžios institucijoms;</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

38 pakeitimas

21 straipsnio 1 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>1. Valstybės narės užtikrina, kad informacija apie prieinamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, atskirus veiksmus ir finansinę bei teisinę bazę būtų skaidri ir plačiai skleidžiama visiems atitinkamiems rinkos dalyviams, pavyzdžiui, galutiniams vartotojams, galutiniams naudotojams, vartotojų organizacijoms, pilietinės visuomenės atstovams, atsinaujinančių išteklių energijos bendrijoms, piliečių energetikos bendruomenėms, vietos ir regionų valdžios institucijoms, energetikos agentūroms, socialinių paslaugų teikėjams, statytojams, architektams, inžinieriams, aplinkosaugos ir energijos vartojimo auditoriams ir Direktyvos 2010/31/ES 2 straipsnio 9 punkte apibrėžtų pastato dalių montuotojams.</p>	<p>1. Valstybės narės, jei yra galimybė, glaudžiai bendradarbiaudamos su regionų ir vietos valdžios institucijomis, užtikrina, kad informacija apie prieinamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, atskirus veiksmus ir finansinę bei teisinę bazę būtų skaidri ir plačiai skleidžiama visiems atitinkamiems rinkos dalyviams, pavyzdžiui, galutiniams vartotojams, galutiniams naudotojams, vartotojų organizacijoms, pilietinės visuomenės atstovams, atsinaujinančių išteklių energijos bendrijoms, piliečių energetikos bendruomenėms, vietos ir regionų valdžios institucijoms, energetikos agentūroms, socialinių paslaugų teikėjams, statytojams, architektams, inžinieriams, aplinkosaugos ir energijos vartojimo auditoriams ir Direktyvos 2010/31/ES 2 straipsnio 9 punkte apibrėžtų pastato dalių montuotojams.</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

39 pakeitimas

21 straipsnio 5 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>5. Nepažeisdamos pagrindinių savo nuosavybės ir nuomos teisės pagrindinių principų, valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad pašalintų reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias kliūtis energijos vartojimo efektyvumui, susijusių su savininkams ir nuomininkams arba skirtingiems pastato arba pastato vieneto savininkams skirtų skatinamųjų priemonių atskyrimo, siekiant užtikrinti, kad šios šalys nebūtų atgrasomos nuo investicijų į energijos vartojimo efektyvumo didinimą, kurias jos būtų vykdžiusios, jei jų nebūtų atgrasę tai, kad joms atskirai teks ne visa nauda arba kad nėra kaštų ir naudos pasidalijimo. Tokių kliūčių šalinimo priemonės gali apimti paskatų numatymą, teisinių ar reguliavimo nuostatų panaikinimą ar pakeitimą arba gairių ir aiškinamųjų rekomendacijų priėmimą, arba administracinių procedūrų, įskaitant nacionalines taisykles ir priemones, kuriomis reglamentuojamos sprendimų priėmimo procedūros bendrosios nuosavybės atveju, supaprastinimą. Priemonės galima apjungti su švietimo, mokymo ir specialios informacijos bei techninės pagalbos 1 dalyje nurodytiems rinkos dalyviams teikimu energijos vartojimo efektyvumo srityje.</p>	<p>5. Nepažeisdamos pagrindinių savo nuosavybės ir nuomos teisės pagrindinių principų, valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad pašalintų reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias kliūtis energijos vartojimo efektyvumui, susijusių su savininkams ir nuomininkams arba skirtingiems pastato arba pastato vieneto savininkams skirtų skatinamųjų priemonių atskyrimo, siekiant užtikrinti, kad šios šalys nebūtų atgrasomos nuo investicijų į energijos vartojimo efektyvumo didinimą, kurias jos būtų vykdžiusios, jei jų nebūtų atgrasę tai, kad joms atskirai teks ne visa nauda arba kad nėra kaštų ir naudos pasidalijimo. Tokių kliūčių šalinimo priemonės gali apimti paskatų numatymą, teisinių ar reguliavimo nuostatų panaikinimą ar pakeitimą, pavyzdžiui, greitų leidimų išdavimą, arba gairių ir aiškinamųjų rekomendacijų priėmimą, arba administracinių procedūrų, įskaitant nacionalines taisykles ir priemones, kuriomis reglamentuojamos sprendimų priėmimo procedūros bendrosios nuosavybės atveju, supaprastinimą. Šios priemonės rengiamos bendradarbiaujant su vietos ir regionų valdžios institucijomis ir jas galima apjungti su švietimo, mokymo ir specialios informacijos bei techninės pagalbos 1 dalyje nurodytiems rinkos dalyviams teikimu energijos vartojimo efektyvumo srityje.</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Valstybės narės imasi tinkamų priemonių, kad paremtų daugiašalį dialogą, kuriame dalyvautų atitinkami viešieji ir socialiniai partneriai, pavyzdžiui, savininkų ir nuomininkų organizacijos, vartotojų organizacijos, atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos, piliečių energetikos bendruomenės, vietos ir regionų valdžios institucijos, atitinkamos valdžios institucijos ir agentūros, ir siekia pateikti pasiūlymus dėl bendrai priimamų priemonių, paskatų ir gairių, susijusių su skirtingomis pastato arba pastato vieneto savininkų ir nuomininkų arba skirtingų savininkų paskatomis.</p> <p>Kiekviena valstybė narė praneša apie tokias kliūtis ir priemones, kurių imtasi jos ilgalaikėje renovacijos strategijoje pagal Direktyvos 2010/31/ES 2a straipsnį ir Reglamentą (ES) 2018/1999.</p>	<p>Valstybės narės imasi tinkamų priemonių, kad paremtų daugiašalį dialogą, kuriame dalyvautų atitinkamos vietos ir regionų valdžios institucijos, viešieji ir socialiniai partneriai, pavyzdžiui, savininkų ir nuomininkų organizacijos, vartotojų organizacijos, atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos, piliečių energetikos bendruomenės, vietos ir regionų valdžios institucijos, atitinkamos valdžios institucijos ir agentūros, ir siekia pateikti pasiūlymus dėl bendrai priimamų priemonių, paskatų ir gairių, susijusių su skirtingomis pastato arba pastato vieneto savininkų ir nuomininkų arba skirtingų savininkų paskatomis.</p> <p>Kiekviena valstybė narė praneša apie tokias kliūtis ir priemones, kurių imtasi jos ilgalaikėje renovacijos strategijoje pagal Direktyvos 2010/31/ES 2a straipsnį ir Reglamentą (ES) 2018/1999.</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

40 pakeitimas

22 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>1. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių, kad suteiktų galių energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms, pažeidžiamiems vartotojams ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms ir juos apsaugotų.</p> <p>Apibrėždamos pažeidžiamų vartotojų sąvoką pagal Direktyvos (ES) 2019/944 28 straipsnio 1 dalį ir 29 straipsnį ir Direktyvos 2009/73/EB 3 straipsnio 3 dalį, valstybės narės atsižvelgia į galutinius naudotojus.</p>	<p>1. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių, kad suteiktų galių energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms, pažeidžiamiems judumo naudotojams, pažeidžiamoms labai mažoms ir mažosioms įmonėms, pažeidžiamiems vartotojams ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms ir juos apsaugotų, visų pirma atsižvelgiama į energetiniu požiūriu izoliuotus regionus, neturinčius galimybės prisijungti prie Europos tinklo.</p> <p>Apibrėždamos pažeidžiamų vartotojų sąvoką pagal Direktyvos (ES) 2019/944 28 straipsnio 1 dalį ir 29 straipsnį ir Direktyvos 2009/73/EB 3 straipsnio 3 dalį, valstybės narės atsižvelgia į galutinius naudotojus.</p> <p>Europos Komisija parengs gaires dėl pažeidžiamų judumo naudotojų ir pažeidžiamų labai mažų ir mažųjų įmonių apibrėžties, laikydamosi Socialinio klimato fondo reglamente pateiktų apibrėžčių.</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

41 pakeitimas

23 straipsnio 2 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>2. Valstybės narės užtikrina, kad visuomenei būtų suteikta galimybė dalyvauti rengiant šildymo ir vėsinimo planus, atliekant išsamų vertinimą ir formuojant politiką bei priemones.</p>	<p>2. Valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su atitinkamomis vietos ir regionų valdžios institucijomis, rengia šildymo ir vėsinimo planus; kartu jos užtikrina, kad visuomenei būtų suteikta galimybė dalyvauti rengiant šildymo ir vėsinimo planus, atliekant išsamų vertinimą ir formuojant politiką bei priemones.</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

42 pakeitimas

23 straipsnio 3 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>1 dalyje nurodyto vertinimo tikslais valstybės narės atlieka jų teritoriją Ö ir Ō apimančią kaštų ir naudos analizę, kuri grindžiama klimato sąlygomis, ekonominiu pagrįstumu ir techniniu tinkamumu, remiantis IX priedo 1 dalimi. Pagal kaštų ir naudos analizę turi būti galima sudaryti palankesnes sąlygas nustatyti tausiausius išteklius naudojančius ir ekonomiškai veiksmingiausius sprendimus šildymo ir vėsinimo poreikiams patenkinti. Ta kaštų ir naudos analizė gali būti įtraukta į aplinkos vertinimą pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/42/EB.</p>	<p>1 dalyje nurodyto vertinimo tikslais valstybės narės, kai taikoma glaudžiai bendradarbiaujant su atitinkama vietos ir regionų valdžios institucija, atlieka jų teritoriją apimančią kaštų ir naudos analizę, kuri grindžiama klimato sąlygomis, ekonominiu pagrįstumu ir techniniu tinkamumu, remiantis IX priedo 1 dalimi. Pagal kaštų ir naudos analizę turi būti galima sudaryti palankesnes sąlygas nustatyti tausiausius išteklius naudojančius ir ekonomiškai veiksmingiausius sprendimus šildymo ir vėsinimo poreikiams patenkinti. Ta kaštų ir naudos analizė gali būti įtraukta į aplinkos vertinimą pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/42/EB.</p>

Paaiškinimas

Kai kurios šildymo ir vėsinimo sistemos, pavyzdžiui, centralizuoto šilumos tiekimo tinklai, yra labai susietos su jų aprūpinama teritorija. Bet kokia šių tinklų analizė turėtų būti atliekama glaudžiai bendradarbiaujant su vietos ir regionų valdžios institucijomis.

43 pakeitimas

23 straipsnio 4 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>4. Tais atvejais, kai, atlikus 1 dalyje nurodytą vertinimą ir 3 dalyje nurodytą analizę nustatomos galimybės taikyti didelio naudingumo kogeneraciją ir (arba) efektyvų centralizuotą šilumos ir vėsumos tiekimą, kurio nauda viršija kaštus, valstybės narės, vadovaudamosi 1 dalimi ir 24 straipsnio 4 ir 6 dalimis, imasi tinkamų priemonių, kad būtų sukurta efektyvi centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo infrastruktūra ir (arba) kad būtų pasirengta plėtoti didelio naudingumo kogeneraciją, taip pat naudoti šildymo ir vėsinimo energiją iš atliekinės šilumos ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių.</p> <p>Tais atvejais, kai, atlikus 1 dalyje nurodytą vertinimą ir 3 dalyje nurodytą analizę, nenustatomos galimybės, kurių nauda viršija kaštus, įskaitant 24 straipsnio 4 dalyje nurodytos kaštų ir naudos analizės atlikimo administracines sąnaudas, atitinkama valstybė narė gali įrenginiams netaikyti toje dalyje nustatytų reikalavimų.</p> <p>5. Valstybės narės priima politiką ir priemones, kuriomis užtikrinama, kad pagal 1 dalį atlikus išsamius vertinimus nustatytas potencialas būtų išnaudotas. Į šias politiką ir priemones įtraukiami bent IX priede nustatyti elementai. Kiekviena valstybė narė praneša apie tą politiką ir priemones atnaujindama savo integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą, rengdama savo paskesnę integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą ir atitinkamas pažangos ataskaitas, teikiamus pagal Reglamentą (ES) 2018/1999.</p> <p>6. Valstybės narės skatina regionines ir vietos valdžios institucijas parengti vietos šildymo ir vėsinimo planus bent tose savivaldybėse, kurių bendras gyventojų skaičius viršija 50 000. Tie planai turėtų būti bent:</p> <p>a) grindžiami informacija ir duomenimis, pateiktais išsamiuose vertinimuose, atliktuose pagal 1 dalį, juose turėtų būti pateikti galimo energijos vartojimo efektyvumo didinimo, be kita ko, panaudojant atliekinę šilumą, ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo šildymo ir vėsinimo reikmėms toje konkrečioje vietovėje įverčiai ir žemėlapis;</p>	<p>4. Tais atvejais, kai, atlikus 1 dalyje nurodytą vertinimą ir 3 dalyje nurodytą analizę nustatomos galimybės taikyti didelio naudingumo kogeneraciją ir (arba) efektyvų centralizuotą šilumos ir vėsumos tiekimą, kurio nauda viršija kaštus, valstybės narės bei vietos ir regionų valdžios institucijos, kurių jurisdikcijai priklauso atitinkama teritorija, vadovaudamosi 1 dalimi ir 24 straipsnio 4 ir 6 dalimis, imasi tinkamų priemonių, kad būtų sukurta efektyvi centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo infrastruktūra ir (arba) kad būtų pasirengta plėtoti didelio naudingumo kogeneraciją, taip pat naudoti šildymo ir vėsinimo energiją iš atliekinės šilumos (įskaitant komunalines atliekas) ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių.</p> <p>Tais atvejais, kai, atlikus 1 dalyje nurodytą vertinimą ir 3 dalyje nurodytą analizę, nenustatomos galimybės, kurių nauda viršija kaštus, įskaitant 24 straipsnio 4 dalyje nurodytos kaštų ir naudos analizės atlikimo administracines sąnaudas, atitinkama valstybė narė kartu su vietos ir regionų valdžios institucijomis gali įrenginiams netaikyti toje dalyje nustatytų reikalavimų.</p> <p>5. Valstybės narės priima politiką ir priemones, kuriomis užtikrinama, kad pagal 1 dalį atlikus išsamius vertinimus nustatytas potencialas būtų išnaudotas. Į šias politiką ir priemones įtraukiami bent IX priede nustatyti elementai. Kiekviena valstybė narė praneša apie tą politiką ir priemones atnaujindama savo integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą, rengdama savo paskesnę integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą ir atitinkamas pažangos ataskaitas, teikiamus pagal Reglamentą (ES) 2018/1999.</p> <p>6. Valstybės narės skatina regionines ir vietos valdžios institucijas parengti vietos šildymo ir vėsinimo planus bent tose savivaldybėse, kurių bendras gyventojų skaičius viršija 50 000. Tie planai turėtų būti bent:</p> <p>a) grindžiami informacija ir duomenimis, pateiktais išsamiuose vertinimuose, atliktuose pagal 1 dalį, juose turėtų būti pateikti galimo energijos vartojimo efektyvumo didinimo, be kita ko, panaudojant atliekinę šilumą, ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo šildymo ir vėsinimo reikmėms toje konkrečioje vietovėje įverčiai ir žemėlapis;</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>b) jie turėtų apimti pagal 6 dalies a punktą nustatyto potencialo išnaudojimo strategiją;</p> <p>c) jie turėtų būti parengti dalyvaujant visiems atitinkamiems regiono ar vietos suinteresuotiesiems subjektams ir užtikrinti plačiosios visuomenės dalyvavimą;</p> <p>d) juose turėtų būti atsižvelgta į bendrus vietos bendruomenių ir daugelio vietos ar regioninių administracinių vienetų ar regionų poreikius;</p> <p>e) jie turėtų apimti nustatytos politikos ir priemonių įgyvendinimo pažangos stebėseną.</p>	<p>b) jie turėtų apimti pagal 6 dalies a punktą nustatyto potencialo išnaudojimo strategiją;</p> <p>c) jie turėtų būti parengti dalyvaujant visiems atitinkamiems regiono ar vietos suinteresuotiesiems subjektams ir užtikrinti plačiosios visuomenės dalyvavimą;</p> <p>d) juose turėtų būti atsižvelgta į bendrus vietos bendruomenių ir daugelio vietos ar regioninių administracinių vienetų ar regionų poreikius;</p> <p>e) jie turėtų apimti nustatytos politikos ir priemonių įgyvendinimo pažangos stebėseną.</p>
<p>Valstybės narės užtikrina, kad visuomenei būtų suteikta galimybė dalyvauti rengiant šilumos ir vėsumos planus, atliekant išsamų vertinimą ir formuojant politiką bei priemones.</p>	<p>Valstybės narės ir atitinkamos vietos ir regionų valdžios institucijos užtikrina, kad visuomenei būtų suteikta galimybė dalyvauti rengiant šildymo ir vėsinimo planus, atliekant išsamų vertinimą ir formuojant politiką bei priemones.</p>
<p>Šiuo tikslu valstybės narės parengia rekomendacijas, padedančias regionų ir vietos valdžios institucijoms įgyvendinti efektyvaus energijos vartojimo ir šilumos ir vėsumos naudojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją politiką ir priemones regiono ir vietos lygmenimis, išnaudojant nustatytą potencialą. Valstybės narės kuo labiau remia regionines ir vietos valdžios institucijas bet kokiomis priemonėmis, įskaitant finansinę paramą ir techninės paramos schemas.</p>	<p>Šiuo tikslu valstybės narės parengia rekomendacijas, padedančias regionų ir vietos valdžios institucijoms įgyvendinti efektyvaus energijos vartojimo ir šildymo ir vėsinimo naudojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją politiką ir priemones regiono ir vietos lygmenimis, išnaudojant nustatytą potencialą. Valstybės narės kuo labiau remia regionines ir vietos valdžios institucijas bet kokiomis priemonėmis, įskaitant finansinę paramą ir techninės paramos schemas.</p>

44 pakeitimas

23 straipsnio 6 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Šiuo tikslu valstybės narės parengia rekomendacijas, padedančias regionų ir vietos valdžios institucijoms įgyvendinti efektyvaus energijos vartojimo ir šildymo ir vėsinimo naudojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją politiką ir priemones regiono ir vietos lygmenimis, išnaudojant nustatytą potencialą. Valstybės narės kuo labiau remia regionines ir vietos valdžios institucijas bet kokiomis priemonėmis, įskaitant finansinę paramą ir techninės paramos schemas.</p>	<p>Šiuo tikslu valstybės narės parengia rekomendacijas, padedančias regionų ir vietos valdžios institucijoms įgyvendinti efektyvaus energijos vartojimo ir šildymo ir vėsinimo naudojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją politiką ir priemones regiono ir vietos lygmenimis, išnaudojant nustatytą potencialą. Valstybės narės kuo labiau remia regionines ir vietos valdžios institucijas bet kokiomis priemonėmis, įskaitant finansinę paramą ir techninės paramos schemas. Valstybės narės užtikrina, kad šildymo ir vėsinimo planai yra suderinti su kitais vietos klimato, energetikos ir aplinkos planavimo reikalavimais turinio ir datų požiūriu, siekiant išvengti vietos ir regionų valdžios institucijų darbo dubliavimo ir administracinės naštos bei skatinti veiksmingą planų įgyvendinimą.</p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

45 pakeitimas

23 straipsnio 6a dalis (naujas punktas)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	6a. Vietos šildymo ir vėsinimo planus kartu vykdyti gali kelių kaimyninių vietos valdžios institucijų grupė, jei tinkama geografinė ir administracinė aplinka, taip pat šildymo ir vėsinimo infrastruktūra.

Paiškinimas

Savaime suprantama.

46 pakeitimas

23 straipsnio 6 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	(d bis 1) įvertinamas svarbus atsinaujinančiąją energiją naudojančių bendruomenių ir kitų vartotojų vadovaujamų iniciatyvų, kuriomis galima aktyviai prisidėti prie vietos šildymo ir vėsinimo projektų įgyvendinimo, vaidmuo;

Paiškinimas

Savaime suprantama.

47 pakeitimas

23 straipsnio 6 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	(d bis 2) įvertinti, kaip finansuoti nustatytos politikos ir priemonių įgyvendinimą, ir numatyti finansinius mechanizmus, įskaitant ES tiesioginį finansavimą, kad vietos ir regionų valdžios institucijos ir pavieniai vartotojai galėtų pereiti prie atsinaujinančiais ištekliais grindžiamo šildymo ir vėsinimo;

Paiškinimas

Savaime suprantama.

48 pakeitimas

24 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
1. Siekiant padidinti pirminės energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje, veiksminga centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistema yra sistema, atitinkanti šiuos kriterijus:	1. Siekiant padidinti pirminės energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje, veiksminga centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistema yra sistema, atitinkanti šiuos kriterijus:

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
a) iki 2025 m. gruodžio 31 d. – sistema, kurioje bent 50 proc. suvartojamos energijos sudaro energija iš atsinaujinančiųjų išteklių, 50 proc. atliekinė šiluma, 75 proc. – kogeneracijos būdu pagaminta šiluma arba 50 proc. – tokios energijos ir šilumos derinio;	a) iki 2029 m. gruodžio 31 d. – sistema, kurioje bent 50 proc. suvartojamos energijos sudaro energija iš atsinaujinančiųjų išteklių, 50 proc. atliekinė šiluma, 75 proc. – kogeneracijos būdu pagaminta šiluma arba 50 proc. – tokios energijos ir šilumos derinio;
b) nuo 2026 m. sausio 1 d. – sistema, kurioje bent 50 proc. suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, 50 proc. atliekinė šiluma, 80 proc. didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagaminta šiluma arba į tinklą tiekiamas bent toks šiluminės energijos derinys, kuriame atsinaujinančių išteklių energijos dalis sudaro bent 5 proc., o bendra atsinaujinančiųjų išteklių energijos, atliekinės šilumos arba didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos šilumos dalis yra bent 50 proc.;	b) nuo 2030 m. sausio 1 d. – sistema, kurioje bent 50 proc. suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, 50 proc. atliekinė šiluma, 80 proc. didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagaminta šiluma arba į tinklą tiekiamas bent toks šiluminės energijos derinys, kuriame atsinaujinančių išteklių energijos dalis sudaro bent 5 proc., o bendra atsinaujinančiųjų išteklių energijos, atliekinės šilumos arba didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos šilumos dalis yra bent 50 proc.;
c) nuo 2035 m. sausio 1 d. – sistema, kurioje bent 50 proc. suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija ir atliekinė šiluma, kai atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis yra bent 20 proc.;	c) nuo 2035 m. sausio 1 d. – sistema, kurioje bent 50 proc. suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija ir atliekinė šiluma, kai atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis yra bent 20 proc.;
d) nuo 2045 m. sausio 1 d. – sistema, kurioje bent 75 proc. suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija ir atliekinė šiluma, kai atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis yra bent 40 proc.;	d) nuo 2045 m. sausio 1 d. – sistema, kurioje bent 75 proc. suvartojamos energijos sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija ir atliekinė šiluma, kai atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis yra bent 40 proc.;
e) nuo 2050 m. sausio 1 d. – sistema, kurioje naudojama tik atsinaujinančiųjų išteklių energija ir atliekinė šiluma, kai atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis sudaro bent 60 proc.	e) nuo 2050 m. sausio 1 d. – sistema, kurioje naudojama tik atsinaujinančiųjų išteklių energija ir atliekinė šiluma, kai atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis sudaro bent 60 proc.

Paiškinimas

Kogeneracijos, kaip efektyvesnio energijos vartojimo, sprendimų skatinimui turėtų būti teikiama pirmenybė įgyvendinant centralizuoto šilumos tiekimo gerinimo priemones. Toks greitas efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemos apibrėžties pakeitimas reikštų, kad didelė dalis šiuo metu modernizuojamų įrenginių ir tinklų atėjus laikui juos naudoti neatitiktų kriterijų, nes tie sprendimai jau būtų pasenę ir nebūtų įmanoma gauti finansavimo tolesniam modernizavimui ir investicijoms į naujus energijos šaltinius. Dėl greitų pokyčių šioje srityje taip pat gali nekontroliuojamai padidėti energijos tiekimo iš centralizuoto šilumos tiekimo tinklų sąnaudos, o dėl to vartotojai gali imti mažiau domėtis šių sistemų naudojimu ir grįžti prie mažiau efektyvių vietos šilumos šaltinių, kurių neįmanoma kontroliuoti išmetamo CO₂ ir dulkių kiekio požiūriu.

Apskritai centralizuoto šilumos tiekimo sistemose naudojamos technologijos ir kuras iš esmės neturėtų panaikinti galimybės pranešti apie energijos vartojimo efektyvumo priemonėmis sutaupytą kiekį ir jį finansuoti.

49 pakeitimas

26 straipsnio 1 dalies 1 punktą

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<i>Valstybės narės imasi priemonių, skirtų būtent mažųjų ir vidutinių įmonių, labai mažų įmonių ir savarankiškai dirbančių asmenų dalyvavimui tokiose programose skatinti.</i>

50 pakeitimas

26 straipsnio 1 dalies b punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p>1 b. Komisija sukuria bendrą paramos ir dalijimosi žiniomis prieigos platformos centrą, kuriuo siekiama užtikrinti tinkamą kvalifikuotų specialistų lygį, kad per 12 mėnesių nuo šios direktyvos įsigaliojimo būtų pasiekti ES klimato ir energetikos tikslai. Platforma jungia valstybes nares, socialinius partnerius, švietimo įstaigas, akademinę bendruomenę bei kitus susijusius suinteresuotuosius subjektus, kad būtų puoselėjami ir skatinami geriausios praktikos pavyzdžiai, kuriais siekiama parengti daugiau energijos vartojimo efektyvumo specialistų, taip pat perkvalifikuoti ir tobulinti specialistų profesinius įgūdžius rinkos poreikiams patenkinti bei prisijungti prie įgyvendinamų ES iniciatyvų iššūkio, pvz., Socialinio klimato fondo, „Erasmus+“ ir naujojo europinio bauhauso.</p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

51 pakeitimas

27 straipsnio 4 ir 5 paantraštė

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>4. Valstybės narės skatina viešąsias įstaigas didelių pastatų renovacijai taikyti sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo. Didelių negyvenamųjų pastatų, kurių naudingasis patalpų plotas viršija 1 000 m², renovacijos atveju valstybės narės užtikrina, kad viešosios įstaigos įvertintų galimybę sudaryti sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo.</p> <p>Valstybės narės gali skatinti viešąsias įstaigas sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo derinti su platesnėmis energetinėmis paslaugomis, įskaitant paklausos valdymą ir energijos kaupimą.</p> <p>5. Valstybės narės remia viešąjį sektorių jam priimant pasiūlymus dėl energetinių paslaugų, visų pirma dėl pastatų atnaujinimo; tai daroma:</p>	<p>4. Valstybės narės skatina vietos ir regionų valdžios institucijas ir kitas viešąsias įstaigas didelių pastatų renovacijai taikyti sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo. Didelių negyvenamųjų pastatų, kurių naudingasis patalpų plotas viršija 1 000 m², renovacijos atveju valstybės narės užtikrina, kad visos viešosios įstaigos įvertintų galimybę sudaryti sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo.</p> <p>Valstybės narės gali skatinti vietos ir regionų valdžios institucijas ir kitas viešąsias įstaigas sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo derinti su platesnėmis energetinėmis paslaugomis, įskaitant paklausos valdymą ir energijos kaupimą.</p> <p>5. Valstybės narės remia viešąjį sektorių, ypač vietos ir regionų valdžios institucijas, jam priimant pasiūlymus dėl energetinių paslaugų, visų pirma dėl pastatų atnaujinimo; tai daroma:</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>a) rengiant pavyzdines sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo, į kurias įtraukiamos bent XIII priede išvardytos nuostatos ir kuriose atsižvelgiama į esamus Europos arba tarptautinius standartus, konkursų rengimo gaires ir Eurostato vadovą dėl sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo traktavimo valdžios sektoriaus sąskaitose;</p> <p>b) teikiant informaciją apie sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo geriausios praktikos pavyzdžius, įskaitant prirėikus kaštų ir naudos analizę, paremtą gyvavimo ciklo metodu;</p> <p>c) sukuriant viešą pagal sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo įgyvendintų ir vykdomų projektų duomenų bazę, kurioje nurodomas numatomas sutaupyti ir sutaupytas energijos kiekis.</p>	<p>a) rengiant pavyzdines sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo, į kurias įtraukiamos bent XIII priede išvardytos nuostatos ir kuriose atsižvelgiama į esamus Europos arba tarptautinius standartus, konkursų rengimo gaires ir Eurostato vadovą dėl sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo traktavimo valdžios sektoriaus sąskaitose;</p> <p>b) teikiant informaciją apie sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo geriausios praktikos pavyzdžius, įskaitant prirėikus kaštų ir naudos analizę, paremtą gyvavimo ciklo metodu;</p> <p>c) sukuriant viešą pagal sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo įgyvendintų ir vykdomų projektų duomenų bazę, kurioje nurodomas numatomas sutaupyti ir sutaupytas energijos kiekis.</p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

52 pakeitimas

28 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>1. Nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsniams, valstybės narės sudaro palankesnes sąlygas sukurti finansavimo priemonės arba naudotis esamomis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėmis, kad būtų padidinta daugiašalio finansavimo ir dotacijų, finansinių priemonių ir techninės pagalbos derinio teikiama nauda.</p> <p>2. Komisija atitinkamais atvejais tiesiogiai arba pasitelkdama Europos finansų įstaigas padeda valstybėms narėms sukurti finansavimo priemonės ir projektų rengimo pagalbos centrus nacionaliniu, regiono ar vietos lygmeniu, skirtus investicijoms į energijos vartojimo efektyvumą didinti įvairiuose sektoriuose ir pažeidžiamiems vartotojams, energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms apsaugoti bei įgalinti, taip pat integruojant lygybės principą, kad nė vienas nebūtų paliktas nuošalyje.</p>	<p>1. Nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsniams, valstybės narės sudaro palankesnes sąlygas sukurti finansavimo priemonės arba naudotis esamomis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėmis, kad būtų padidinta daugiašalio finansavimo ir dotacijų, finansinių priemonių ir techninės pagalbos derinio teikiama nauda.</p> <p>2. Komisija atitinkamais atvejais tiesiogiai arba pasitelkdama Europos finansų įstaigas padeda valstybėms narėms sukurti finansavimo priemonės ir projektų rengimo pagalbos centrus nacionaliniu, regiono ar vietos lygmeniu, skirtus investicijoms į energijos vartojimo efektyvumą didinti įvairiuose sektoriuose ir pažeidžiamiems vartotojams, energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms apsaugoti bei įgalinti, taip pat integruojant lygybės principą, kad nė vienas nebūtų paliktas nuošalyje.</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>3. Valstybės narės patvirtina priemonės, kuriomis užtikrinama, kad finansų įstaigos plačiai ir nediskriminuodamos teiktų paskolas energijos vartojimo efektyvumui didinti, pavyzdžiui, žaliąsias hipotekos paskolas ir užtikrintas ar neužtikrintas žaliąsias paskolas, ir kad jos būtų matomos ir prieinamos vartotojams. Valstybės narės patvirtina priemonės, kuriomis sudaromos sąlygos įgyvendinti išsimokėjimo apmokant sąskaitas už komunalines paslaugas ir mokant mokesčius schemas. Valstybės narės užtikrina, kad bankai ir kitos finansų įstaigos gautų informaciją apie galimybes dalyvauti finansuojant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, be kita ko, kuriant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes.</p>	<p>3. Valstybės narės patvirtina priemonės, kuriomis užtikrinama, kad finansų įstaigos plačiai ir nediskriminuodamos teiktų paskolas energijos vartojimo efektyvumui didinti, pavyzdžiui, žaliąsias hipotekos paskolas ir užtikrintas ar neužtikrintas žaliąsias paskolas bei finansinę paramą viešojo transporto ir netaršių transporto rūšių įsigijimui arba prieigai prie jų, ir kad jos būtų matomos ir prieinamos vartotojams. Valstybės narės patvirtina priemonės, kuriomis sudaromos sąlygos įgyvendinti išsimokėjimo apmokant sąskaitas už komunalines paslaugas ir mokant mokesčius schemas. Valstybės narės užtikrina, kad bankai ir kitos finansų įstaigos gautų informaciją apie galimybes dalyvauti finansuojant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, be kita ko, kuriant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes.</p>
<p>4. Komisija sudaro palankesnes sąlygas kompetentingoms nacionalinėms ar regioninėms valdžios institucijoms ar įstaigoms keistis geriausios praktikos pavyzdžiais, pavyzdžiui, rengiant metinius reguliavimo subjektų susitikimus, naudojant viešai prieinamas duomenų bazines, kuriose pateikiama informacija apie tai, kaip valstybės narės įgyvendina priemones, ir skirtingų šalių palyginimas.</p>	<p>4. Komisija sudaro palankesnes sąlygas kompetentingoms nacionalinėms, regioninėms ar vietos valdžios institucijoms ar įstaigoms keistis geriausios praktikos pavyzdžiais, pavyzdžiui, rengiant metinius reguliavimo subjektų susitikimus, naudojant viešai prieinamas duomenų bazines, kuriose pateikiama informacija apie tai, kaip valstybės narės įgyvendina priemones, ir skirtingų šalių palyginimas.</p>
<p>5. Kad sutelktų privatų finansavimą energijos vartojimo efektyvumo priemonėms ir energetinėms renovacijoms, Komisija, laikydamasi Direktyvos 2010/31/ES, veda dialogą tiek su viešosiomis, tiek su privačiomis finansų įstaigomis, kad būtų nustatyti galimi veiksmai, kurių ji galėtų imtis.</p>	<p>5. Kad sutelktų privatų finansavimą energijos vartojimo efektyvumo priemonėms ir energetinėms renovacijoms, Komisija, laikydamasi Direktyvos 2010/31/ES, veda dialogą tiek su viešosiomis, tiek su privačiomis finansų įstaigomis, kad būtų nustatyti galimi veiksmai, kurių ji galėtų imtis.</p>
<p>6. 4 dalyje nurodytus veiksmus sudaro šie elementai:</p> <p>a) kapitalo investicijų į energijos vartojimo efektyvumą sutelkimas, atsižvelgiant į sutaupytos energijos platesnio pobūdžio poveikį;</p> <p>b) geresnių energijos ir finansų sričių veiklos rezultatų duomenų užtikrinimas imantis šių veiksmų:</p> <p>i) toliau nagrinėti, kaip investicijos į energijos vartojimo efektyvumą padidina pagrindinio turto vertę;</p> <p>ii) remti tyrimus, kuriais siekiama įvertinti investicijų į energijos vartojimo efektyvumą su energija nesusijusios naudos monetizavimą.</p>	<p>6. 4 dalyje nurodytus veiksmus sudaro šie elementai:</p> <p>a) kapitalo investicijų į energijos vartojimo efektyvumą sutelkimas, atsižvelgiant į sutaupytos energijos platesnio pobūdžio poveikį;</p> <p>b) geresnių energijos ir finansų sričių veiklos rezultatų duomenų užtikrinimas imantis šių veiksmų:</p> <p>i) toliau nagrinėti, kaip investicijos į energijos vartojimo efektyvumą padidina pagrindinio turto vertę;</p> <p>ii) remti tyrimus, kuriais siekiama įvertinti investicijų į energijos vartojimo efektyvumą su energija nesusijusios naudos monetizavimą.</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>7. Siekdamas sutelkti privatų finansavimą energijos vartojimo efektyvumo priemonėms ir energetinėms renovacijoms, įgyvendindamos šią direktyvą valstybės narės:</p> <p>a) apsvarsto būdus, kaip geriau pasinaudoti energijos vartojimo auditais pagal 11 straipsnį siekiant paveikti sprendimų priėmimą;</p> <p>b) optimaliai naudojasi galimybėmis ir priemonėmis, prieinamomis iš Sąjungos biudžeto ir pasiūlytomis Pažangiojo išmaniųjų pastatų finansavimo iniciatyvoje ir Komisijos komunikate „Renovacijos banga“.</p> <p>8. Komisija iki 2024 m. gruodžio 31 d. pateikia valstybėms narėms ir rinkos dalyviams rekomendacijas, kaip paskatinti privačiojo sektoriaus investicijas.</p>	<p>7. Siekdamas sutelkti privatų finansavimą energijos vartojimo efektyvumo priemonėms ir energetinėms renovacijoms, įgyvendindamos šią direktyvą valstybės narės:</p> <p>a) apsvarsto būdus, kaip geriau pasinaudoti energijos vartojimo auditais pagal 11 straipsnį siekiant paveikti sprendimų priėmimą;</p> <p>b) optimaliai naudojasi galimybėmis ir priemonėmis, prieinamomis iš Sąjungos biudžeto ir pasiūlytomis Pažangiojo išmaniųjų pastatų finansavimo iniciatyvoje ir Komisijos komunikate „Renovacijos banga“.</p> <p>8. Komisija iki 2024 m. gruodžio 31 d. pateikia valstybėms narėms ir rinkos dalyviams rekomendacijas, kaip paskatinti privačiojo sektoriaus investicijas.</p>
<p>Rekomendacijų tikslas – padėti valstybėms narėms ir rinkos dalyviams plėtoti ir įgyvendinti jų investicijas į energijos vartojimo efektyvumą pagal įvairias Sąjungos programas ir pasiūlyti tinkamus finansinius mechanizmus ir sprendimus, derinamus su dotacijomis, finansinėmis priemonėmis ir projektų rengimo pagalba, siekiant išplėsti esamas iniciatyvas ir panaudoti Sąjungos finansavimą kaip katalizatorių siekiant pritraukti ir paskatinti privatų finansavimą.</p>	<p>Rekomendacijų tikslas – padėti valstybėms narėms, regionams, vietos valdžios institucijoms ir rinkos dalyviams plėtoti ir įgyvendinti jų investicijas į energijos vartojimo efektyvumą pagal įvairias Sąjungos programas ir pasiūlyti tinkamus finansinius mechanizmus ir sprendimus, derinamus su dotacijomis, finansinėmis priemonėmis ir projektų rengimo pagalba, siekiant išplėsti esamas iniciatyvas ir panaudoti Sąjungos finansavimą kaip katalizatorių siekiant pritraukti ir paskatinti privatų finansavimą.</p>
<p>9. Valstybės narės gali įsteigti nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą. Šio fondo tikslas – įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo priemones, įskaitant priemones pagal 8 straipsnio 3 dalį ir 22 straipsnį, pirmenybę teikiant pažeidžiamiems vartotojams, energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms ir įgyvendinti nacionalines energijos vartojimo efektyvumo priemones, siekiant padėti valstybėms narėms užtikrinti 4 straipsnio 2 dalyje nurodytus nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo įnašus ir orientacines trajektorijas. Nacionalinis energijos vartojimo efektyvumo fondas gali būti finansuojamas pajamomis iš pastatų ir transporto sektoriams skirtų apyvartinių taršos leidimų aukcionų pagal ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą.</p>	<p>9. Valstybės narės gali įsteigti nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą. Šio fondo tikslas – įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo priemones, įskaitant priemones pagal 8 straipsnio 3 dalį ir 22 straipsnį, pirmenybę teikiant pažeidžiamiems vartotojams, energijos nepriteklių patiriantiems žmonėms ir, kai taikoma, socialiniuose būstuose gyvenantiems žmonėms ir įgyvendinti nacionalines energijos vartojimo efektyvumo priemones, siekiant padėti valstybėms narėms užtikrinti 4 straipsnio 2 dalyje nurodytus nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo įnašus ir orientacines trajektorijas. Nacionalinis energijos vartojimo efektyvumo fondas gali būti finansuojamas pajamomis iš pastatų ir transporto sektoriams skirtų apyvartinių taršos leidimų aukcionų pagal ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą.</p>
<p>10. Valstybės narės gali leisti viešosioms įstaigoms įvykdyti 6 straipsnio 1 dalyje nustatytus įpareigojimus į nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą kasmet įmokant sumą, lygiavertę investicijų, kurių reikia tiems įpareigojimams įvykdyti, sumai.</p>	<p>10. Valstybės narės gali leisti viešosioms įstaigoms įvykdyti 6 straipsnio 1 dalyje nustatytus įpareigojimus į nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą kasmet įmokant sumą, lygiavertę investicijų, kurių reikia tiems įpareigojimams įvykdyti, sumai.</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>11. Valstybės narės gali nustatyti, kad įpareigotosios šalys galėtų įvykdyti 9 straipsnio 1 ir 4 dalyje nustatytus įpareigojimus kasmet įmokėdamos į nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą sumą, lygią investicijoms, kurių reikia tiems įpareigojimams įvykdyti.</p> <p>12. Valstybės narės savo pajamas, gautas iš metinių išmetamo dujų kiekio kvotų pagal Sprendimą Nr. 406/2009/EB, gali naudoti novatoriškam energijos vartojimo efektyvumo didinimo finansavimui kurti.</p>	<p>11. Valstybės narės gali nustatyti, kad įpareigotosios šalys galėtų įvykdyti 9 straipsnio 1 ir 4 dalyje nustatytus įpareigojimus kasmet įmokėdamos į nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą sumą, lygią investicijoms, kurių reikia tiems įpareigojimams įvykdyti.</p> <p>12. Valstybės narės savo pajamas, gautas iš metinių išmetamo dujų kiekio kvotų pagal Sprendimą Nr. 406/2009/EB, gali naudoti novatoriškam energijos vartojimo efektyvumo didinimo finansavimui kurti.</p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

53 pakeitimas

IV priedas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Vykdydami viešojo pirkimo sutarčių ir koncesijų skyrimo procedūras, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai, kurie perka produktus, paslaugas, pastatus ir darbus, kiek įmanoma:</p> <p>[...]</p> <p>d) perka tik padangas, kurios atitinka aukščiausios degalų ir (arba) energijos vartojimo efektyvumo klasės kriterijų, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2020/740. Šiuo reikalavimu viešosioms organizacijoms nėra draudžiama pirkti aukščiausios sukibimo su šlapia danga klasės arba išorinio riedėjimo triukšmo klasės padangų, jei tai pagrįsta dėl saugos ar visuomenės sveikatos priežasčių;</p> <p>[...]</p> <p>f) perka tik tuos pastatus arba sudaro naujas nuomos sutartis tik dėl tų pastatų, kurie atitinka bent Direktyvos 2010/31/ES 4 straipsnio 1 dalyje nurodytus minimalius energinio naudingumo reikalavimus, nebent pirkimo tikslas yra:</p> <p>[...]</p>	<p>Vykdydami viešojo pirkimo sutarčių ir koncesijų skyrimo procedūras, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai, kurie, atsižvelgdami į sąnaudų veiksmingumą, ekonominį pagrįstumą, didesnę tvarumą, techninį tinkamumą ir pakankamą konkurenciją, perka produktus, paslaugas, pastatus ir darbus:</p> <p>[...]</p> <p>d) perka tik padangas, kurios atitinka aukščiausios degalų ir (arba) energijos vartojimo efektyvumo klasės kriterijų, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2020/740. Tačiau taikant šį reikalavimą subalansuotai atsižvelgiama į žiemos sąlygas perkant aukštos sukibimo su šlapia danga klasės ir išorinio riedėjimo triukšmo klasės padangas, jei tai pagrįsta dėl saugos ar visuomenės sveikatos priežasčių;</p> <p>[...]</p> <p>f) perka tik tuos pastatus arba sudaro naujas nuomos sutartis tik dėl tų pastatų, kurie atitinka bent Direktyvos 2010/31/ES 4 straipsnio 1 dalyje nurodytus minimalius energinio naudingumo reikalavimus arba kitus valstybėms narėms tinkančius reikalavimus dėl esamų pastatų renovacijos arba platesnio masto renovacijos, nebent pirkimo tikslas yra:</p> <p>[...]</p>

Paaiškinimas

Reikėtų atsižvelgti į visus tvarumo aspektus, taigi ir į Energijos vartojimo efektyvumo direktyvą. Padangų atveju taip pat reikėtų atsižvelgti į žiemos sąlygas. Minimalūs energinio naudingumo reikalavimai pagal Pastatų energinio naudingumo direktyvą nėra tinkamas su renovacija susijusių reikalavimų lygis, nes valstybėse narėse jie apibrėžiami skirtingai.

II. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS (RK)

1. pritaria Europos Komisijai, kad energijos vartojimo efektyvumas yra labai svarbus siekiant iki 2050 m. užtikrinti neutralumą klimato atžvilgiu, padidinti energijos tiekimo saugumą ir sumažinti ES priklausomybę nuo importuojamų degalų, o tai ypač svarbu dabar, atsižvelgiant į dabartinę energijos kainų krizę, kuriai didžiulį poveikį padarė karas Ukrainoje;
2. palankiai vertina siūlomus esamų Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos nuostatų pakeitimus ir pabrėžia, kad šiais pakeitimais turėtų būti sustiprinta teisinė sistema, suteikiant daugiau galimybių išnaudoti energijos vartojimo efektyvumo didinimo potencialą pagal Klimato teisės aktą, įgyvendinant jį nacionaliniu, regionų ar vietos lygmeniu;
3. pakartoja, kad ES lygmens veiksmai energijos vartojimo efektyvumo srityje yra labai svarbūs, nes yra būtini siekiant žaliajo kurso tikslų; pabrėžia, kad šie veiksmai, žinoma, turi būti įgyvendinami nacionaliniu, regionų ar vietos lygmeniu, todėl palankiai vertina tai, kad pasiūlyme labiau pripažįstamas vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo;
4. pabrėžia, kad vykstant energetikos sistemos pertvarkai pereinama nuo tradicinės centralizuotos energetikos sistemos prie labiau decentralizuotos, efektyvaus energijos vartojimo, lankstesnės ir atsinaujinančiaisiais energijos išteklių grindžiamos sistemos; todėl palankiai vertina tai, kad pripažįstamas piliečių vaidmuo įgyvendinant energetikos pertvarką ir būtinybė nuolat didinti informuotumą, be kita ko, pasitelkiant tokias priemones kaip klimato paktas; atsižvelgdamas į tai, pakartoja, kad vietos ir regioninio lygmens veiksmai atlieka labai svarbų vaidmenį įtraukiant piliečius ir skatinant perėjimą prie žaliosios ekonomikos taikant sėkmingą bendruomenės vadovaujamą geriausią praktiką;
5. mano, kad energetikos sąjunga turėtų suteikti piliečiams galimybę individualiai arba kolektyviai gaminti, vartoti, kaupti arba parduoti savo atsinaujinančiųjų išteklių energiją, imtis energijos taupymo priemonių, tapti aktyviais energijos rinkos dalyviais įtvirtinant vartotojų pasirinkimą ir suteikti jiems galimybę saugiai ir patikimai dalyvauti reagavimo į paklausą procese; atsižvelgdamas į tai, pakartoja savo raginimą⁽¹⁾ ir Europos Parlamento raginimą ES lygmeniu susitarti dėl bendro praktinio „gaminančių vartotojų“ apibrėžties⁽²⁾ supratimo, vykdant dalyvaujamąjį procesą pagal Komisijos gaires;
6. atkreipia dėmesį į tai, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra pastatų savininkės ir juos valdo visų pirma tam, kad galėtų vykdyti įstatymo numatytą administracinę ir socialinę veiklą. Pastatai yra gerokai daugiau nei tik priemonė taupyti energiją. Todėl energinei pastatų renovacijai keliami nelankstūs reikalavimai vers vietos ir regionų valdžios institucijas įgyvendinti brangius statybos projektus, kurie nebūtinai atitinka kompleksinį požiūrį į pastatus ir nebūtinai yra tvarūs vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu. Į tai atsižvelgdamas Komitetas norėtų, kad Efektyvaus energijos vartojimo direktyvoje efektyvesnis ir pažangesnis esamų viešųjų pastatų naudojimas būtų labiau pripažįstamas ir į jį būtų orientuojamasi;
7. palankiai vertina tai, kad aiškiai nurodoma, jog reikia kovoti su energijos nepriteklumi taikant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir kad šiuo tikslu valstybės narės turi remti vietos ir regionų lygmenį; mano, kad šiuo atveju būtina sušvelninti pradinę išlaidų našą, susijusią su energijos vartojimo efektyvumo priemonėmis, ypač pažeidžiamais namų ūkiams ir vartotojams;
8. palankiai vertina nuorodą į susisiekimą kaimo ir atokiose vietovėse, kuriose pereinant prie tvaraus judumo dauguma gyventojų gali tapti pažeidžiamais transporto naudotojais;

⁽¹⁾ Renovacijos banga Europoje: pastatų ekologizavimas, darbo vietų kūrimas ir gyvenimo gerinimas (CDR-2786-2020) (OL C 175, 2021 5 7, p. 23).

⁽²⁾ Esama įvairių gaminančių vartotojų tipų: buitiniai gaminantys vartotojai, gaminantys elektros energiją namuose – daugiausia tai daroma naudojant saulės fotovoltines plokštes ant stogų ar buriantis į piliečių vadovaujamas energetikos kooperatyvus ar būsto asociacijas, gaminantys komerciniai vartotojai, kurių pagrindinė verslo veikla nėra elektros energijos gamyba, ir viešosios institucijos, pvz., mokyklos ar ligoninės.

9. pabrėžia, kad siūlomas absoliutus energijos suvartojimo ir galutinio energijos suvartojimo sumažinimas 1,7 proc. kiekvienais metais daugeliui valstybių narių bus didžiulis iššūkis. Tam reikės plačiu mastu stiprinti gebėjimus finansų, kompetencijos, vadovavimo, duomenų, ataskaitų teikimo ir kt. požiūriu. Būtina plačiai taikyti tiek esamus, tiek naujus pokyčius skatinančius metodus ir praktiką; todėl ragina į šį procesą visapusiškai įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas kartu su kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais;

10. siūlo persvarstyti energijos suvartojimo tikslus, kad būtų įtraukta galimybė vietoj atskirų galutinės ir pirminės energijos reikalavimų nustatyti bendrus energijos taupymo ir suvartojimo tikslus. Tai padidins energijos vartojimo efektyvumą visoje grandinėje – nuo gamybos iki perdavimo, paskirstymo ir galutinio naudojimo;

11. palankiai vertina pasiūlymą dėl teisės aktų reikalavimų kasmet renovuoti 3 proc. viešųjų pastatų fondo; mano, kad reikia plačiu mastu stiprinti gebėjimus teikiant techninę, finansinę ir politinę paramą ir keičiantis gerąja patirtimi, ir ragina išsamiau paaiškinti ir apibrėžti su pastatų renovacija susijusias priemones ir metodus, įvairiems pastatų tipams ir ypatumams taikytinus pataisos koeficientus⁽³⁾, taip pat vietos, regionų ir nacionaliniu lygmenimis taikomas finansines priemones;

12. palankiai vertina Socialinio klimato fondo paskelbimą kaip būdą subalansuoti neigiamą poveikį labiausiai pažeidžiamiesiems namų ūkiams, labai mažoms ir mažosioms įmonėms bei judumo naudotojams ir užtikrinti socialiai tvarią plėtrą; pabrėžia, kad peržiūroje esamoje ATLPS šiuo metu numatytas finansavimas yra nepakankamas, kad būtų užtikrintas tikrai teisingas perėjimas, ir pažymi, kad reikėtų apsvarstyti galimybę Socialiniam klimato fondui skirti pajamas, gaunamas ne tik iš kelių transportui ir pastatams (ATLPS II) taikomos ATLPS; siūlo, kad Socialinio klimato fondo pajamų telkimas turėtų prasidėti anksčiau nei ATLPS II įgyvendinimas; pažymi, kad tais atvejais, kai teisės aktų leidėjai nusprendžia nesiūlyti ATLPS II, kaip numatyta Komisijos pasiūlyme, dabartinė ATLPS turėtų būti dar labiau sustiprinta siekiant spręsti kelių transporto ir pastatų problemas;

13. pritaria Europos klimato teisės akte įtvirtintam principui, kad visi ekonomikos sektoriai turi padėti vykdyti perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos ir išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo, o ES ATLPS nauda būtų didžiulė, jei principas „teršėjas moka“ būtų taikomas visiems sistemą sudarantiems sektoriams; pažymi, kad statybos sektoriuje suvartojama 40 proc. viso Europoje suvartojamos energijos kiekio; mano, kad anglies dioksido apmokestinimo įvedimas šiame sektoriuje yra keblus klausimas ir neturėtų tapti našta labiausiai pažeidžiamoms ES teritorijoms ir piliečių grupėms;

14. pabrėžia, kad solidi anglies dioksido kaina turėtų duoti reikiamą signalą įmonėms ir paskatinti pertvarką ekonomiškai efektyviausiu būdu, taip pat, kad reikia veiksmingos peržiūretos ATLPS ir pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo (PADKM) sąveikos, kartu taikant papildomas ES paramos priemones siekiant užtikrinti neutralaus poveikio klimatui ir konkurencingą ekonomiką ES regionuose, ypač tuose, kuriuose vyksta tvari energijai imlių pramonės šakų pertvarka; Komitetas primygtinai rekomenduoja kiek įmanoma naudoti su rinka suderinamas priemones, įskaitant finansines priemones, pasitelkiant daugiametę finansinę programą ir priemonę „NextGenerationEU“;

15. pritaria Komisijos ketinimui užtikrinti „įvairių finansavimo priemonių, visų pirma pagal pasidalijamojo valdymo ir tiesioginio valdymo principą valdomų fondų (kaip antai centralizuotai valdomų programų „Europos Horizontas“ ar LIFE), taip pat dotacijų, paskolų ir techninės pagalbos sinergiją, kad užtikrintų kuo didesnę jų svėrto poveikį privačiam finansavimui ir poveikį energijos vartojimo efektyvumo politikos tikslų įgyvendinimui“; atsižvelgdamas į tai ragina kuo greičiau imtis konkrečių tolesnių veiksmų, nes tai yra būtina sąlyga norint visiškai renovuoti pastatų fondą;

16. ragina Komisiją ir Europos Parlamentą parengti bandomąjį projektą, konkrečiai skirtą sudėtingai istorinių ir (arba) svarbių pastatų renovacijai ir energijos vartojimo efektyvumo didinimui. Šiame bandomajame projekte dalyvaujantys regionai ar miestai pateiktų išsamią savo pasirinkto istorinio ar kito svarbaus pastato renovacijos koncepciją. Atrinkus projektą finansavimui ir užbaigus renovaciją, šio bandomojo projekto rezultatai dar labiau išryškintų vietos ir regionų valdžios institucijų išipareigojimą siekti efektyvaus energijos vartojimo ateityje ir galėtų būti akivaizdūs pavyzdžiai kitoms vietos ir regionų valdžios institucijoms, kaip renovuoti sudėtingus istorinius ir (arba) svarbius pastatus regionuose ir miestuose;

⁽³⁾ Pastatų ypatumai, pavyzdžiui, amžius, forma, naudojimas, istorinis ir (arba) architektūrinis dizainas, nuosavybė, paskirtis, vietos nekilnojamojo turto rinka, alternatyvi vertė, subrangos kaina ir visi ankstesni renovacijos darbai.

17. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad būtų visapusiškai taikomos jau turimos įvairių programų ir finansavimo priemonių, kuriomis gali naudotis miestai ir regionai, teisinės sistemos priemonės. Atsižvelgiant į papildomas pastangas energijos vartojimo efektyvumo srityje, kurių prašoma iš vietos ir regionų valdžios institucijų, labai svarbu, kad miestai ir regionai galėtų lengvai pasinaudoti įvairiomis programomis ir finansavimo priemonėmis. Į šį padidėjusį spaudimą vietos ir regionų valdžios institucijoms būtų galima atsižvelgti, pavyzdžiui, vertinant tinkamumą paraiškų dėl finansavimo vertinimo etape;
18. apgailestauja dėl nepakankamų peržiūros užmojų nustatant aiškius žaliųjų ir žiedinių viešųjų pirkimų tikslus; todėl ragina Komisiją, bendradarbiaujant su vietos ir regionų valdžios institucijomis, parengti aiškias, bendrai taikomas ir išsamias procedūras, susijusias su energijos vartojimo efektyvumu ir tvarumu viešuosiuose pirkimuose, kad būtų išvengta taisyklės, pagal kurią pirmenybė teikiama mažiausiai kainai;
19. pabrėžia, kad reikėtų atsižvelgti ne tik į energijos vartojimo efektyvumą, ypač įmonėse, visų pirma gamybos sektoriuje, bet ir į su vartojimu susijusią ribą, kuri labiau taikoma namų ūkiams;
20. pabrėžia, kad centralizuoto šilumos ir vėsumo tiekimo sistemų, grindžiamų kogeneracijos įrenginiais, naudojimas yra veiksmingiausias būdas pagerinti oro kokybę ir padidinti energijos vartojimo efektyvumą; todėl remia ir skatina bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą ir efektyvų atliekinės šilumos (įskaitant komunalines atliekas) naudojimą, kai tai neišvengiama, laikantis žiediško principo; pripažįsta, kad atliekinė šiluma gali papildyti dujų ir (arba) atsinaujinančiųjų išteklių sprendimus, tuo pat metu pažymi, kad svarbu riboti su tuo kuru susijusius teršalus, atsižvelgiant į jų poveikį visuotiniam atšilimui; be to, turėtų būti taikoma papildoma priemonė pramonės, duomenų centrų ir kitos visuomeninės veiklos atliekinės šilumos naudojimui, nes yra daromas poveikis aplinkai ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos pasiūla vis dar ribota;
21. palankiai vertina aiškų efektyvaus centralizuoto šildymo ir vėsinimo sistemų įdiegimo tvarkaraštį. Tačiau reikia užtikrinti pakankamą lankstumą, kad šildymo ir vėsinimo sistemos būtų pritaikytos prie atitinkamos teritorijos regioninių ir vietos ypatumų;
22. pripažįsta vietos ir regionų energetikos agentūrų, kaip veiksmingos priemonės energijos vartojimo efektyvumui visoje ES skatinti, vaidmenį ir ragina Europos Komisiją remti jų veiklą pasitelkiant specialų tinklą ir specialius fondus;
23. pritaria teisiniam pagrindui, kuriuo Europos Komisija grindžia ES kompetenciją šioje srityje. Pagal SESV 194 straipsnį Sąjungai suteikti įgaliojimai imtis priemonių, kuriomis, be kita ko, skatinamas energijos vartojimo efektyvumas; todėl mano, kad pasiūlymas atitinka subsidiarumo principą, jei laikomasi ES sutarties 4 straipsnyje įtvirtinto savivaldos principo ir atsižvelgiama į pirmiau pateiktus pakeitimus. Priemonės, skirtos energijos nepritekliaus problemai spręsti, turėtų būti grindžiamos SESV 151 straipsniu. Regionų komitetas mano, kad ketinimas nustatyti ir įgyvendinti Europos energijos vartojimo efektyvumo tikslą yra teisėtas. Proporcingumo principo laikymosi vertinimas yra teigiamas.

Briuselis, 2022 m. balandžio 28 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Apostolos TZITZIKOSTAS

Europos regionų komiteto nuomonė „Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos pakeitimas siekiant įgyvendinti naujuosius 2030 m. klimato srities tikslus“

(2022/C 301/16)

Pranešėjas	Andries GRYFFROY (BE/EA), Regiono asamblėjos narys: Flandrijos parlamentas
Pamatinis dokumentas	Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/70/EB ir panaikinama Tarybos direktyva (ES) 2015/652 COM(2021) 557

I. SIŪLOMI PAKĖITIMAI

1 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

Konstatuojamoji dalis (nauja)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
	<i>Europos Komisija, laikydama subsidiarumo principo, valstybėms narėms ir regionų bei vietos valdžios institucijoms pateiks gaires dėl tinkamų leidimų išdavimo procedūrų ir priemonių, kuriomis būtų supaprastintos jau esamos leidimų išdavimo procedūros, kad būtų lengviau laikytis terminų, iki kurių turi būti išduoti leidimai statyti, rekonstruoti ir eksploatuoti atsinaujinančiosios energijos gamybos objektus ir įrenginius, reikalingus jų prijungimui prie tinklo. Šios gairės bus paskelbtos per šešis mėnesius nuo direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2018/2001(2021/0218 (COD)), priėmimo;</i>

Paaiškinimas

Vėlavimai per leidimų išdavimo procedūras trukdo veiksmingai įgyvendinti atsinaujinančiosios energijos projektus ir kelia sunkumų siekiant 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslų.

2 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

Konstatuojamoji dalis (nauja)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
	<p><i>atsinaujinančiosios energijos gamyba turi stiprų vietos matmenį.</i></p> <p><i>Todėl svarbu, kad valstybės narės į nacionalinių kovos su klimato kaita priemonių planavimo ir įgyvendinimo procesą visapusiškai įtrauktų vietos ir regionų valdžios institucijas, užtikrindamos joms tiesioginę prieigą prie finansavimo ir stebėdamos priimtų priemonių įgyvendinimo pažangą. Kai taikytina, valstybės narės į nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus turėtų įtraukti vietos ir regioninius įpareigojančius veiksmus. Reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo turėtų būti atitinkamai peržiūrėtas;</i></p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

3 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

Konstatuojamoji dalis (nauja)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
	<p><i>siekiant įgyvendinti Europos žaliojo kurso tikslus, ypač užtikrinti didesnę atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, Europos Komisija ir valstybės narės turėtų remti regioninius ir vietos lygmens įsipareigojimus ir principo „iš apačios į viršų“ taikymą: tai padės ne tik siekti ES klimato srities tikslų, bet ir remti ES pastangas siekiant užtikrinti didesnę energijos tiekimo saugumą energetikos sistemoje.</i></p> <p><i>Didinant vietos užmojus ir vietos lygmeniu įgyvendinamus veiksmus, įtraukiant piliečius, vietos subjektus ir sektorius, kurie susiję su klimato kaitos politika arba yra šios politikos paveikti, esminį vaidmenį atlieka esami arba rengiami regioniniai ir vietos lygmens planavimai, susiję su klimato kaita (kaip numatyta teisės aktais), taip pat tinklai, kaip antai ES merų paktas, ir atitinkamos ES iniciatyvos, pavyzdžiui, Klimato paktas, ES miestų misija „Neutralaus poveikio klimatui ir pažangieji miestai“, C40 tinklas ir kt., nes tai sudaro palankias sąlygas daugiapakopio valdymo sistemai;</i></p>

4 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos
Konstatuojamoji dalis (nauja)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
	<p><i>atsinaujinančiosios energijos bendrijos yra pagrindinė priemonė, skirta skatinti plačiai naudoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius ir kurti decentralizuotą bei saugią energetikos sistemą, kartu užtikrinant vietos ekonominę ir socialinę naudą.</i></p> <p><i>Reikėtų sudaryti palankesnes sąlygas įgyvendinti iniciatyvas, skirtas (kolektyvinei) savarankiškai energijos gamybai ir (kolektyviniam) pasigamintos energijos vartojimui būstuose ir pastatuose rajonų lygmeniu, mažinant leidimų išdavimo sunkumus, taip pat tuos veiksnius, kurie apsunkina prieigą prie tinklo, bei tinklo mokesčius ir skatinant tokių technologijų, kaip saulės šiluminės, fotovoltinės energijos, vėjo ir geoterminės energijos, diegimą;</i></p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

5 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos
Konstatuojamoji dalis (nauja)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
	<p><i>valstybės narės atlieka atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų plėtrai kylančių kliūčių vertinimą, kaip reikalaujama pagal peržiūrėtos Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvos (ES) 2018/2001 (RED II) 22 straipsnį.</i></p> <p><i>Europos Komisija valstybėms narėms teiks pagalbą, siekdama užtikrinti, kad direktyva būtų laiku perkelta į nacionalinę teisę, taip pat kad būtų užtikrintas jos suderinamumas su nacionaliniais teisės aktais bei vietos ir regionų valdžios institucijų įsitraukimas.</i></p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

6 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

3 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2018/2001⁽¹⁾ nustatytas privalomas Sąjungos tikslas pasiekti, kad iki 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis sudarytų bent 32 % Sąjungos bendrojo galutinio energijos suvartojimo. Klimato politikos tikslo įgyvendinimo planą, kad būtų pasiektas Sąjungos išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslas, iki 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis, palyginti su bendroju galutiniu energijos suvartojimu, turėtų padidėti iki 40 %. Todėl reikia padidinti tos direktyvos 3 straipsnyje nustatytą tikslą;</p> <p>⁽¹⁾ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82–209.</p>	<p>Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2018/2001⁽¹⁾ nustatytas privalomas Sąjungos tikslas pasiekti, kad iki 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis sudarytų bent 32 % Sąjungos bendrojo galutinio energijos suvartojimo. Klimato politikos tikslo įgyvendinimo planą, kad būtų pasiektas Sąjungos išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslas, iki 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis, palyginti su bendroju galutiniu energijos suvartojimu, turėtų padidėti bent jau iki 40 %. Todėl reikia padidinti tos direktyvos 3 straipsnyje nustatytą tikslą;</p> <p>Norint prisidėti prie didesnio energetinio saugumo ir užtikrinti spartesnę ir ekonomiškai veiksmingą perėjimą prie nulinio išmetamųjų teršalų kiekio, bendradarbiaudama su Europos regionų komitetu Komisija pateiks pasiūlymą dar labiau padidinti Direktyvos 3 straipsnyje nustatytus išmetamųjų teršalų tikslus, atsižvelgdama į poveikio vertinimą, kuris apims ir teritorinį matmenį.</p> <p>⁽¹⁾ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82–209.</p>

7 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

4 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p>Specifinė atokiausių regionų ir salų padėtis pripažįstama atitinkamai SESV 349 ir 174 straipsniuose, todėl jai reikia kryptingo požiūrio. Šių teritorijų, kurioms dažnai būdingos izoliuotos sistemos ir priklausomybė nuo iškastinio kuro, energijos gamybos, jos laikymo pajėgumų sąnaudos didesnės ir joms reikia paramos, kad jos galėtų pasinaudoti vietos atsinaujinančiosios energijos gamybos potencialu;</p>

Paiškinimas**8 pakeitimas**

Pasiūlymas dėl direktyvos

Konstatuojamoji dalis (nauja)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
	<p><i>Europos Komisija, laikydama subsidiarumo principo, valstybėms narėms ir regionų bei vietos valdžios institucijoms pateiks gaires dėl tinkamų leidimų išdavimo procedūrų ir priemonių, kuriomis būtų supaprastintos jau esamos leidimų išdavimo procedūros, kad būtų lengviau laikytis terminų, iki kurių turi būti išduoti leidimai statyti, rekonstruoti ir eksploatuoti atsinaujinančiosios energijos gamybos objektus ir įrenginius, reikalingus jų prijungimui prie tinklo. Šios gairės bus paskelbtos per šešis mėnesius nuo direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2018/2001(2021/0218 (COD)), priėmimo;</i></p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

9 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

5 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>(5) sąnaudų atžvilgiu vis konkurencingiau ir sparčiau didėjančiu mastu gaminama atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija gali būti naudojama patenkinti vis didesnei energijos paklausos daliai, pavyzdžiui, šilumos siurbliai gali būti naudojami patalpoms šildyti arba žemos temperatūros pramoniniams procesams, elektrinės transporto priemonės – transporto reikmėms, o elektrinės krosnys – tam tikrose pramonės šakose. Iš atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos taip pat galima gaminti sintetinius degalus, skirtus vartoti transporto sektoriuose, kurių priklausomybę nuo iškastinio kuro sunku sumažinti, tokiuose kaip aviacija ir jūrų transportas. Elektrifikavimo sistema turi būti sudarytos sąlygos tvirtam ir veiksmingam koordinavimui atlikti ir plečiami rinkos mechanizmai, kad jie atitiktų tiek pasiūlą, tiek paklausą erdvės ir laiko požiūriu, skatinamos investicijos į lankstumą ir padedama integruoti dideles kintamas iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagamintos elektros energijos dalis. Todėl valstybės narės turėtų užtikrinti, kad atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pajėgumų diegimas ir toliau didėtų tinkamu tempu, atitinkančiu augančią paklausą. Šiuo tikslu valstybės narės turėtų sukurti sistemą, apimančią su rinka suderinamus mechanizmus, kuriais būtų šalinamos likusios kliūtys turėti saugias ir tinkamas elektros energijos sistemas, pritaikytas dideliame atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekiui, taip pat saugyklas, visiškai integruotas į elektros energijos sistemą. Visų pirma, šioje sistemoje turi būti pašalintos likusios kliūtys, įskaitant nefinansines, pvz., nepakankami valdžios institucijų skaitmeniniai ir žmogiškieji ištekliai, kad būtų galima išnagrinėti vis daugiau prašymų suteikti leidimus;</p>	<p>(5) sąnaudų atžvilgiu vis konkurencingiau ir sparčiau didėjančiu mastu gaminama atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija gali būti naudojama patenkinti vis didesnei energijos paklausos daliai, pavyzdžiui, šilumos siurbliai gali būti naudojami patalpoms šildyti arba žemos temperatūros pramoniniams procesams, elektrinės transporto priemonės – transporto reikmėms, o elektrinės krosnys – tam tikrose pramonės šakose. Iš atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos taip pat galima gaminti sintetinius degalus, skirtus vartoti transporto sektoriuose, kurių priklausomybę nuo iškastinio kuro sunku sumažinti, tokiuose kaip aviacija ir jūrų transportas, taip pat ją naudoti atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro ir biodegalų srityje. Elektrifikavimo sistema ir atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro ir biologinių degalų tiekimo infrastruktūra turi būti sudarytos sąlygos tvirtam ir veiksmingam koordinavimui atlikti ir plečiami rinkos mechanizmai, kad jie atitiktų tiek pasiūlą, tiek paklausą erdvės ir laiko požiūriu, skatinamos investicijos į lankstumą ir padedama integruoti dideles kintamas iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagamintos elektros energijos dalis. Todėl valstybės narės ir Europos lygiu koordinuojamos importo strategijos turėtų užtikrinti, kad atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pajėgumų diegimas ir toliau didėtų tinkamu tempu, atitinkančiu augančią paklausą. Šiuo tikslu valstybės narės turėtų sukurti sistemą, apimančią su rinka suderinamus mechanizmus, kuriais būtų šalinamos likusios kliūtys turėti saugias ir tinkamas elektros energijos sistemas ir atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro ir biologinių degalų tiekimo infrastruktūras, pritaikytas dideliame atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekiui, taip pat saugyklas, visiškai integruotas į elektros energijos sistemą. Visų pirma, šioje sistemoje turi būti pašalintos likusios kliūtys, įskaitant nefinansines, pvz., nepakankami valdžios institucijų skaitmeniniai ir žmogiškieji ištekliai, kad būtų galima išnagrinėti vis daugiau prašymų suteikti leidimus;</p>

Paiškinimas

Reikia paminėti biodegalų ir importo strategijų vaidmenį mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro.

10 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

7 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>valstybių narių bendradarbiavimas remiant atsinaujinančiųjų išteklių energiją gali būti vykdomas atliekant statistinius perdavimus, įgyvendinant paramos schemas arba bendrus projektus. Taip suteikiama galimybė ekonomiškai efektyviai diegti atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumus visoje Europoje ir prisidedama prie rinkos integracijos. Nepaisant bendradarbiavimo teikiamų galimybių, jis buvo labai ribotas, todėl rezultatai, susiję su atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalies didinimo efektyvumu, nebuvo optimalūs.</p> <p>Dėl to valstybės narės turėtų būti įpareigosios išbandyti bendradarbiavimą įgyvendindamos bandomąjį projektą. Vykdydamos šį įpareigojimą, susijusias valstybės narės galėtų įgyvendinti projektus, finansuojamus nacionaliniais įnašais pagal Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos finansavimo mechanizmą, nustatytą Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2020/1294;</p>	<p>valstybių narių bendradarbiavimas (<i>į kurį gali būti įtraukiamos vietos ir regionų valdžios institucijos</i>) remiant atsinaujinančiųjų išteklių energiją gali būti vykdomas atliekant statistinius perdavimus, įgyvendinant paramos schemas arba bendrus projektus. Taip suteikiama galimybė ekonomiškai efektyviai diegti atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumus visoje Europoje ir prisidedama prie rinkos integracijos. Nepaisant bendradarbiavimo, visų pirma pasienio regionuose, teikiamų galimybių, jis buvo labai ribotas, todėl rezultatai išlaidų efektyvumo požiūriu ir susiję su atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalies didinimo efektyvumu nebuvo optimalūs.</p> <p>Tarpvalstybiniam požiūriui didelės pridėtinės vertės gali suteikti pasienio regionuose įgyvendinami pažangiųjų tinklų projektai, įskaitant tarpvalstybinius elektros energijos mainus vidutinės įtampos elektros energija, nes jie leidžia geriau optimizuoti elektros energijos sistemų išteklius, junglumą, lankstumą bei atsparumą ir taip susijusioms vietos bendruomenėms užtikrinti didesnę visuomeninę naudą, taip pat prisidedant prie ES energijos tiekimo.</p> <p>Dėl to valstybės narės turėtų būti įpareigosios išbandyti bendradarbiavimą įgyvendindamos bandomuosius projektus be tų, kurie jau suplanuoti TEN-E sistemoje. Vienas iš jų turėtų būti pasienio regione. Vykdydamos šį įpareigojimą, susijusias valstybės narės galėtų įgyvendinti projektus, finansuojamus nacionaliniais įnašais pagal Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos finansavimo mechanizmą, nustatytą Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2020/1294;</p>

Paaškinimas

Savaime suprantama.

11 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

7a (nauja) konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
	<p><i>integruotoje ir decentralizuotoje energetikos sistemoje labai svarbų vaidmenį atlieka vietos ir regionų valdžios institucijos. Komisija remia tarpvalstybiniu mastu dirbančias vietas ir regionų valdžios institucijas, visų pirma salų teritorijose, padėdama joms kurti bendradarbiavimo mechanizmus, įskaitant Europos teritorinio bendradarbiavimo grupes (ETBG). Glaudesnis ES ir valstybių narių bendradarbiavimas ir didesnės investicijos į mokslinius tyrimus, technologinę plėtrą ir inovacijas, pavyzdžiui, ES misijoms skatinti, suteiks didelės pridėtinės vertės, reikalingos šios direktyvos tikslams pasiekti visoje ES;</i></p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

12 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

7b (nauja) konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
	<p><i>mažesnio masto tarpvalstybinio bendradarbiavimo projektai ir tarpvalstybinės jungtys tarp valstybių narių ir regionų taip pat bus finansuojami naudojantis Europos finansavimo mechanizmais, pavyzdžiui, Europos infrastruktūros tinklų priemone ir Inovacijų fondu;</i></p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

13 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

7c (nauja) konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
	<p><i>siekiant nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis užtikrinti perėjimą prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijomis grindžiamos energetikos sistemos, būtini tikslūs duomenys ir informacija. Šių duomenų galima gauti iš įvairių šaltinių – pradedant išmaniaisiais prietaisais ir baigiant Žemės stebėjimo sistemomis, kaip antai „Copernicus“;</i></p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

14 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

8 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>Jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos strategijoje nustatytas plataus užmojo tikslas – iki 2050 m. visuose Sąjungos jūros baseinuose įdiegti 300 GW jūros vėjo ir 40 GW vandenynų energijos gamybos pajėgumus. Siekdamas užtikrinti šiuos esminius pokyčius, valstybės narės turės bendradarbiauti tarpvalstybiniu mastu jūrų baseinų lygmeniu. Todėl valstybės narės turėtų kartu nustatyti jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos apimtį, iki 2050 m. diegtinas kiekviename jūros baseine ir jų diegimo tarpinius 2030 m. ir 2040 m. tikslus. Šie tikslai turėtų atspindėti atnaujintuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, kurie pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 bus pateikti 2023 m. ir 2024 m.. Nustatydamos šias apimtį valstybės narės turėtų atsižvelgti į jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialą kiekviename jūros baseine, aplinkosaugą, prisitaikymą prie klimato kaitos ir kitus jūrų naudojimo būdus, taip pat Sąjungos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslus. Be to, valstybės narės turėtų geriau apsvarstyti galimybę derinti jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos ir perdavimo linijų, jungiančių kelias valstybes nares, projektus, įgyvendindamos hibridinius projektus arba, vėlesniu etapu, sukurdamos sudėtingesnę tinklą. Taip būtų sudarytos sąlygos elektros energijai tekėti skirtingomis kryptimis, taigi, būtų kuo labiau padidinta socialinė ir ekonominė gerovė, optimizuotos infrastruktūros išlaidos ir užtikrintas tvaresnis jūros naudojimas;</p>	<p>Jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos strategijoje nustatytas plataus užmojo tikslas – iki 2050 m. visuose Sąjungos jūros baseinuose įdiegti 300 GW jūros vėjo ir 40 GW vandenynų energijos gamybos pajėgumus. Siekdamas užtikrinti šiuos esminius pokyčius, valstybės narės arba jų kompetentingos regionų ir vietos valdžios institucijos turės bendradarbiauti tarpvalstybiniu mastu jūrų baseinų lygmeniu. Todėl valstybės narės savo jūrinių teritorijų plane turėtų kartu nustatyti jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos apimtį ir susijusių infrastruktūrą, iki 2050 m. diegtiną kiekviename jūros baseine ir jų diegimo tarpinius 2030 m. ir 2040 m. tikslus, ir skirti tam pakankamai vietos. Šie tikslai turėtų atspindėti atnaujintuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, kurie pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 bus pateikti 2023 m. ir 2024 m. Nustatydamos šias apimtį valstybės narės turėtų atsižvelgti į jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialą kiekviename jūros baseine, aplinkosaugą ir biologinę įvairovę, prisitaikymą prie klimato kaitos ir kitus jūrų naudojimo būdus, taip pat Sąjungos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslus. Be to, valstybės narės turėtų geriau apsvarstyti galimybę derinti jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos ir kaupimo sistemų bei perdavimo linijų, jungiančių kelias valstybes nares, projektus, įgyvendindamos hibridinius projektus arba, vėlesniu etapu, sukurdamos sudėtingesnę tinklą. Taip būtų sudarytos sąlygos elektros energijai tekėti skirtingomis kryptimis, taigi, būtų kuo labiau padidinta socialinė ir ekonominė gerovė, optimizuotos infrastruktūros išlaidos ir užtikrintas tvaresnis jūros naudojimas;</p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

15 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

19 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>naudojant paskirstytojo kaupimo įrenginius, pvz., buitines baterijas ir elektrinių transporto priemonių baterijas, tinklui per telkėjus gali būti pasiūlyta daug lankstumo ir balansavimo paslaugų. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas plėtoti tokias paslaugas, reglamentavimo nuostatos, susijusios su kaupimo įrenginių prijungimu ir eksploatavimu, pvz., nuostatos dėl tarifų, įpareigojimų vykdymo laiko ir prijungimo specifikacijų, turėtų būti parengtos taip, kad netrukdytų išnaudoti visų kaupimo įrenginių, įskaitant mažus ir mobilius įrenginius (palyginti su didesniais stacionariais kaupimo įrenginiais), potencialo teikti sistemai lankstumo ir balansavimo paslaugas ir prisidėti prie tolesnio atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos naudojimo;</p>	<p>naudojant paskirstytojo kaupimo įrenginius, pvz., bendrijų ir buitines baterijas ir elektrinių transporto priemonių baterijas, tinklui per telkėjus gali būti pasiūlyta daug lankstumo ir balansavimo paslaugų. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas plėtoti tokias paslaugas, reglamentavimo nuostatos, susijusios su kaupimo įrenginių prijungimu ir eksploatavimu, pvz., nuostatos dėl tarifų, įpareigojimų vykdymo laiko ir prijungimo specifikacijų, turėtų būti parengtos taip, kad netrukdytų išnaudoti visų kaupimo įrenginių, įskaitant mažus ir mobilius įrenginius (palyginti su didesniais stacionariais kaupimo įrenginiais), potencialo teikti sistemai lankstumo ir balansavimo paslaugas ir prisidėti prie tolesnio atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos naudojimo;</p>

Paaiškinimas

Bendrijos sistemos lygmens baterijos yra saugesnės ir reikalauja mažiau investicijų, palyginti su buitėmis baterijomis.

16 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

22 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurą galima naudoti ne tik energetikos, bet ir ne energetikos tikslais kaip pradinę žaliavą arba žaliavą tokiose pramonės šakose kaip plieno ar cheminių medžiagų pramonė. Naudojant atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurą abiem tikslais išnaudojamas visas jo potencialas pakeisti iškastinį kurą, naudojamą kaip pradinę žaliavą, ir sumažinti pramonėje išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, todėl jis turėtų būti įtrauktas į atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro naudojimo tikslą. Nacionalinės priemonės, kuriomis remiamas atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro naudojimas pramonėje, neturėtų padidinti grynosios taršos, kurią lemia padidėjusi elektros energijos gamybos paklausa, kuriai patenkinti naudojamas taršiausias iškastinis kuras, toks kaip akmens anglis, dyzelinas, lignitas, nafta, durpės ir degieji skalūnai;</p>	<p>atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurą galima naudoti ne tik energetikos, bet ir ne energetikos tikslais kaip pradinę žaliavą arba žaliavą tokiose pramonės šakose kaip plieno ar cheminių medžiagų pramonė, kuriose ji dažniausiai yra vienintelis pasirinkimas mažinant iškastinį kurą ir naudojama labai veiksmingai padeda išvengti šiltnamio efektą sukeliančių dujų. Naudojant atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurą abiem tikslais išnaudojamas visas jo potencialas pakeisti iškastinį kurą, naudojamą kaip pradinę žaliavą, ir sumažinti pramonėje išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, todėl jis turėtų būti įtrauktas į atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro naudojimo tikslą. Nacionalinės priemonės, kuriomis remiamas atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro naudojimas pramonėje, neturėtų padidinti grynosios taršos, kurią lemia padidėjusi elektros energijos gamybos paklausa, kuriai patenkinti naudojamas taršiausias iškastinis kuras, toks kaip akmens anglis, dyzelinas, lignitas, nafta, durpės ir degieji skalūnai;</p>

Paaiškinimas

Žvelgiant iš tarpsektorinės perspektyvos, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimui ypač svarbu naudoti atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurą, pavyzdžiui, vandenilį iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių kaip pradinę žaliavą ar žaliavą plieno ar cheminių medžiagų pramonėje.

17 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

29 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>naudojant atsinaujinančiųjų išteklių degalus ir atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją transporto sektoriuje, galima ekonomiškai efektyviai prisidėti prie Sąjungos transporto sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir, be kita ko, labiau įvairinti energijos tiekimą šiame sektoriuje, kartu skatinant inovacijas, ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą Sąjungos ekonomikoje bei mažinant priklausomybę nuo energijos importo. Siekiant įgyvendinti Sąjungos nustatytą didesnę išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslą, turėtų būti padidintas visų rūšių Sąjungos transportui tiekiamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekis. Transporto tikslą išreiškus kaip taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumo mažinimo tikslą, transporto sektoriuje būtų skatinama vis daugiau naudoti ekonomiškai efektyviausius ir veiksmingiausius degalus, padedančius mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Be to, taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumo mažinimo tikslas paskatintų inovacijas ir padėtų nustatyti aiškų lyginamąjį indeksą, pagal kurį būtų galima palyginti įvairias degalų rūšis ir atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją, atsižvelgiant į jų taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumą. Dar daugiau, padidinus pažangiesiems biodegalams ir biodujoms taikomo su energija susijusio tikslo lygį ir nustatčius atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalų tikslą, būtų užtikrintas didesnis atsinaujinančiųjų išteklių degalų, darančių mažiausią poveikį aplinkai, naudojimas tų rūšių transportui, kurį sunku elektrifikuoti. Šių tikslų įgyvendinimas turėtų būti užtikrintas nustatant įpareigojimus degalų tiekėjams ir kitomis priemonėmis, įtrauktomis į [Reglamentą (ES) 2021/XXX dėl atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako kuro naudojimo jūrų transporto sektoriuje („FuelEU Maritime“) ir Reglamentą (ES) 2021/XXX dėl vienodų sąlygų darniajam oro transportui užtikrinimo]. Specialūs aviacinių degalų tiekėjų įpareigojimai turėtų būti nustatyti tik pagal [Reglamentą (ES) 2021/XXX dėl vienodų sąlygų darniajam oro transportui užtikrinimo];</p>	<p>naudojant atsinaujinančiųjų išteklių degalus ir atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją transporto sektoriuje, galima ekonomiškai efektyviai prisidėti prie Sąjungos transporto sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir, be kita ko, labiau įvairinti energijos tiekimą šiame sektoriuje, kartu skatinant inovacijas, ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą Sąjungos ekonomikoje bei mažinant priklausomybę nuo energijos importo. Siekiant įgyvendinti Sąjungos nustatytą didesnę išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslą, turėtų būti padidintas visų rūšių Sąjungos transportui tiekiamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekis. Transporto tikslą išreiškus kaip taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumo mažinimo tikslą, transporto sektoriuje būtų skatinama vis daugiau naudoti ekonomiškai efektyviausius ir veiksmingiausius degalus, padedančius mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Be to, taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumo mažinimo tikslas paskatintų inovacijas ir padėtų nustatyti aiškų lyginamąjį indeksą, pagal kurį būtų galima palyginti įvairias degalų rūšis ir atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją, atsižvelgiant į jų taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumą. Dar daugiau, padidinus pažangiesiems biodegalams ir biodujoms taikomo su energija susijusio tikslo lygį ir nustatčius atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalų tikslą, būtų užtikrintas didesnis atsinaujinančiųjų išteklių degalų, darančių mažiausią poveikį aplinkai, naudojimas tų rūšių transportui ir regionams, kuriuos sunku elektrifikuoti. Šių tikslų įgyvendinimas turėtų būti užtikrintas nustatant įpareigojimus degalų tiekėjams ir kitomis priemonėmis, įtrauktomis į [Reglamentą (ES) 2021/XXX dėl atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako kuro naudojimo jūrų transporto sektoriuje („FuelEU Maritime“) ir Reglamentą (ES) 2021/XXX dėl vienodų sąlygų darniajam oro transportui užtikrinimo]. Specialūs aviacinių degalų tiekėjų įpareigojimai turėtų būti nustatyti tik pagal [Reglamentą (ES) 2021/XXX dėl vienodų sąlygų darniajam oro transportui užtikrinimo];</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

18 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

33 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>tiesiogiai elektrifikuojant galutinio energijos suvartojimo sektorius, įskaitant transporto sektorių, didinamas efektyvumas ir sudaromos palankesnės sąlygos pereiti prie atsinaujinančiųjų išteklių energija pagrįstos energetikos sistemos. Todėl tai savaime yra veiksminga priemonė išmetamam šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui mažinti. Todėl nebūtina sukurti papildomumo sistemos, kuri transporto sektoriuje būtų taikoma būtent atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijai, tiesiamai elektrinėms transporto priemonėms;</p>	<p>tiesiogiai elektrifikuojant galutinio energijos suvartojimo sektorius, įskaitant transporto sektorių, didinamas efektyvumas ir sudaromos palankesnės sąlygos pereiti prie atsinaujinančiųjų išteklių energija pagrįstos energetikos sistemos. Todėl tai savaime yra veiksminga priemonė išmetamam šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui mažinti. Todėl nebūtina sukurti papildomumo sistemos, kuri būtų taikoma atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijai, kuri naudojama nebiologinės kilmės degalams iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių gaminti;</p>

Paaiškinimas

Papildomumo principas daro neproporcingą poveikį šalims, kurių energetikos sistemoje atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos dalis jau sudaro didelę dalį. Be to, papildomumo ir koreliacijos principai apsunkina jau ir taip sudėtingą elektrolizės verslą ir žaliajo vandenilio kiekio didinimą.

19 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

34 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuras turi būti apskaičiuojamas kaip atsinaujinančiųjų išteklių energija, neatsižvelgiant į tai, kuriame sektoriuje jis sunaudojamas, todėl taisyklės, pagal kurias nustatomas jo kaip atsinaujinančiųjų išteklių kuro pobūdis, kai jis gaminamas iš elektros energijos, ir kurios buvo taikomos tik tiems degalams, kurie naudojami transporto sektoriuje, turėtų būti taikomos ir visam atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurui, nepriklausomai nuo sektoriaus, kuriame jis naudojamas;</p>	<p>atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuras turi būti apskaičiuojamas kaip atsinaujinančiųjų išteklių energija, neatsižvelgiant į tai, kuriame sektoriuje jis sunaudojamas, todėl taisyklės, pagal kurias nustatomas jo kaip atsinaujinančiųjų išteklių kuro pobūdis, kai jis gaminamas iš elektros energijos, turėtų būti taikomos visam atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurui, nepriklausomai nuo sektoriaus, kuriame jis naudojamas;</p>

Paaiškinimas

Atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro naudojimas turėtų būti taikomas nepriklausomai nuo galutinio energijos suvartojimo ir turėtų būti taikomas visiems sektoriams.

20 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

36 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>Direktyva (ES) 2018/2001 sustiprinta bioenergijos tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo sistema, nustatant kriterijus visiems galutinio energijos suvartojimo sektoriams. Joje nustatytos specialios taisyklės dėl biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro, pagaminto iš miško biomasės, pagal kurias reikalaujama užtikrinti biomasės ruošos/žaliavų derliaus nuėmimo operacijų tvarumą ir apskaičiuoti dėl žemės paskirties keitimo išmetamą teršalų kiekį. Siekiant sustiprinti itin didelės biologinės įvairovės ir daug anglies turinčių buveinių, tokių kaip pirmąsčiai miškai, didelės biologinės įvairovės miškai, pievos ir durpynai, apsaugą, turėtų būti nustatytos su miško biomasės gavyba tose teritorijose susijusios išimties ir apribojimai, laikantis iš žemės ūkio biomasės pagamintam biokurui, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui taikomo požiūrio. Be to, išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai taip pat turėtų būti taikomi esamiems įrenginiams, kuriuose naudojama biomasė, siekiant užtikrinti, kad gaminant bioenergiją visuose šiuose įrenginiuose būtų užtikrintas išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimas, palyginti su energija, gaminama iš iškastinio kuro;</p>	<p>Direktyva (ES) 2018/2001 sustiprinta bioenergijos tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo sistema, nustatant kriterijus visiems galutinio energijos suvartojimo sektoriams. Joje nustatytos specialios taisyklės dėl biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro, pagaminto iš miško biomasės, pagal kurias reikalaujama užtikrinti biomasės ruošos/žaliavų derliaus nuėmimo operacijų tvarumą ir apskaičiuoti dėl žemės paskirties keitimo išmetamą teršalų kiekį.</p> <p>Tokie tvarumo kriterijai turėtų būti taikomi kartu su nacionaliniais teisės aktais, kad būtų atsižvelgta į skirtingas nacionalines ir regionines sąlygas.</p> <p>Siekiant sustiprinti itin didelės biologinės įvairovės ir daug anglies turinčių buveinių, tokių kaip pirmąsčiai miškai, didelės biologinės įvairovės miškai, pievos ir durpynai, apsaugą, turėtų būti nustatytos su miško biomasės gavyba tose teritorijose susijusios išimties ir apribojimai, laikantis iš žemės ūkio biomasės pagamintam biokurui, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui taikomo požiūrio;</p>

21 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

1 straipsnio 1 dalis

Direktyva (ES) 2018/2001

2 straipsnio 2 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>Direktyva (ES) 2018/2001 iš dalies keičiama taip:</p> <p>1) 2 straipsnio antra pastraipa iš dalies keičiama taip:</p>	<p>Direktyva (ES) 2018/2001 iš dalies keičiama taip:</p> <p>1) 2 straipsnio antra pastraipa iš dalies keičiama taip:</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>a) 36 punktas pakeičiamas taip:</p> <p>„36) atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuras (degalai) – skystasis ir dujinis kuras (degalai), kurio energinė vertė gaunama iš atsinaujinančiųjų išteklių, išskyrus biomase;“;</p> <p>b) 47 punktas pakeičiamas šiuo tekstu:</p> <p>„47) numatytoji vertė – naudojant tipinę vertę ir naudojantis iš anksto nustatytais veiksniais nustatoma vertė, kuri šioje direktyvoje nustatytais aplinkybėmis gali būti naudojama vietoj faktinės vertės;“;</p>	<p>a) 16 punktas pakeičiamas šiuo tekstu:</p> <p>„16) atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrija – juridinis asmuo:</p> <p>a) kuris pagal taikytiną nacionalinę teisę grindžiamas atviru ir savanorišku dalyvavimu, yra autonominis ir kurį veiksmingai kontroliuoja akcininkai arba nariai, esantys netoli atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų, kuriuos tas juridinis asmuo nuosavybės teise valdo ir plėtoja;</p> <p>b) kurio akcininkai arba nariai yra fiziniai asmenys, MVĮ arba vietos ir regionų valdžios institucijos, įskaitant savivaldybes;</p> <p>c) kurio pagrindinis tikslas yra ne gauti finansinio pelno, o teikti savo akcininkams arba nariams ar vietos teritorijoms, kuriose jis veikia, aplinkosauginę, ekonominę arba socialinę bendruomeninę naudą;“</p> <p>b) 36 punktas pakeičiamas taip:</p> <p>„36) atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuras (degalai) – skystasis ir dujinis kuras (degalai), kurio energinė vertė ir žaliavos gaunamos iš atsinaujinančiųjų išteklių, išskyrus biomase;“</p> <p>c) 47 punktas pakeičiamas taip:</p> <p>„47) numatytoji vertė – naudojant tipinę vertę ir naudojantis iš anksto nustatytais veiksniais nustatoma vertė, kuri šioje direktyvoje nustatytais aplinkybėmis gali būti naudojama vietoj faktinės vertės;“;</p>

Paaiškinimas

Regionų valdžios institucijos taip pat gali svariai prisidėti prie decentralizuotos atsinaujinančiosios energijos gamybos.

Dabartinė apibrėžties formuluotė (36 punktas) galėtų apimti degalus, pagamintus iš neatsinaujinančiųjų žaliavų (naftos, gamtinių dujų ir t. t.), kurie sintetizuojami naudojant energiją, gaunamą iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių (šiluminės arba atsinaujinančiosios elektros energijos). Siūloma iš dalies pakeisti formuluotę, kad į šią tipologiją nebūtų įtrauktas kuras, pagamintas iš naftos, gamtinių dujų ir kito iškastinio kuro. Manome, kad pagal straipsnio, kuriame pateikiama ši apibrėžtis, dvasią netinkama degalus, gaminamus iš neatsinaujinančių žaliavų, laikyti atsinaujinančiųjų išteklių degalais.

22 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

1 straipsnio 1 dalies c punktas

Direktyva (ES) 2018/2001

2 straipsnio 2 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
	<p>14p) bendrijos baterija – atskira įkraunamoji baterija, kurios vardinė galia yra didesnė kaip 50 kWh, kuri yra tinkama įrengti ir naudoti gyvenamojoje, komercinėje arba pramoninėje aplinkoje ir kuri nuosavybės teise priklauso bendrai veikiantiems iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojams arba atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijai;</p> <p>14q) bendras projektas – bet kokia teisiškai, techniškai ar finansiškai bendra tarpvalstybinė regionų, miestų ar valstybių narių įmonė, užsiimanti atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamyba, kuri be tokio bendradarbiavimo nebūtų įmanoma;</p>

Paiškinimas

Bendrijos sistemos lygmens baterijos yra saugesnės ir reikalauja mažiau investicijų, palyginti su buitinėmis baterijomis.

23 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

1.2 straipsnio b punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>b) 3 dalis pakeičiama taip:</p> <p>„3. Valstybės narės imasi priemonių užtikrinti, kad energija iš biomasės būtų gaminama taip, kad būtų kuo labiau sumažintas nederamas iškreipiamasis poveikis biomasės žaliavų rinkai ir žalingas poveikis biologinei įvairovei. Šiuo tikslu jos atsižvelgia į atliekų hierarchiją, nustatytą Direktyvos 2008/98/EB 4 straipsnyje, ir į trečiojoje pastraipoje nurodytą pakopinį naudojimo principą.</p> <p>Taikydamos pirmoje pastraipoje nurodytas priemones:</p> <p>a) valstybės narės neteikia paramos:</p>	<p>b) 3 dalis pakeičiama taip:</p> <p>„3. Valstybės narės imasi priemonių užtikrinti, kad energija iš biomasės būtų gaminama taip, kad būtų kuo labiau sumažintas nederamas iškreipiamasis poveikis biomasės žaliavų rinkai ir žalingas poveikis biologinei įvairovei. Šiuo tikslu jos atsižvelgia į atliekų hierarchiją, nustatytą Direktyvos 2008/98/EB 4 straipsnyje, ir į trečiojoje pastraipoje nurodytą pakopinį naudojimo principą.</p> <p>Taikydamos pirmoje pastraipoje nurodytas priemones:</p> <p>a) valstybės narės neteikia paramos:</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>i) pjautinųjų rąstų, fanerrąsčių, kelmų ir šaknų naudojimui energijai gaminti.</p> <p>ii) atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybai deginant atliekas, jei nesilaikoma Direktyvoje 2008/98/EB nustatytų atskiro surinkimo įpareigojimų;“</p> <p>[...]</p> <p><i>Ne vėliau kaip per vienus metus nuo [šios iš dalies keičiančios direktyvos įsigaliojimo] Komisija pagal 35 straipsnį priima deleguotąjį aktą dėl to, kaip taikyti pakopinį biomasės naudojimo principą ir kaip visų pirma sumažinti kokybiškos apvaliosios medienos naudojimą energijai gaminti, daugiausia dėmesio skiriant paramos schemoms ir deramai atsižvelgiant į nacionalines ypatybes.</i></p>	<p>i) pjautinųjų rąstų, fanerrąsčių, kelmų ir šaknų naudojimui energijai gaminti.</p> <p>ii) atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybai deginant atliekas, jei nesilaikoma Direktyvoje 2008/98/EB nustatytų atskiro surinkimo įpareigojimų;“</p> <p>[...]</p> <p><i>Energija, gauta iš namų ūkių ir pramonės atliekų energijos gamybos iš atliekų jėgainėse, laikoma iš atliekų gauta energija, jeigu atliekos buvo surinktos, rūšiuotos ir panaudotos medžiagoms gauti pagal atliekų hierarchiją.</i></p>

Paiškinimas

Nauja pastraipa dėl energijos, gaunamos iš namų ūkių ir pramonės atliekų.

24 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

1 straipsnio 2 dalies c punktas

Direktyva (ES) 2018/2001

3 straipsnio 4 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>„4a. Valstybės narės nustato sistemą, kuri gali apimti paramos schemas ir kuria gali būti sudarytos palankesnės sąlygos naudoti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartis, suteikiant galimybę pasiekti tokį atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pajėgumų diegimo lygį, kuris atitinka 2 dalyje nurodytą valstybės narės nacionalinį įnašą, ir tokiu tempu, kuris atitinka Reglamento (ES) 2018/1999 4 straipsnio a punkto 2 dalyje nurodytas orientacines trajektorijas. Visų pirma tokia sistema turi padėti šalinti likusias kliūtis, įskaitant kliūtis, susijusias su leidimų išdavimo procedūromis, trukdančias atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją tiekti dideliu mastu. Rengdamos tą sistemą, valstybės narės atsižvelgia į papildomą atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kiekį, reikalingą transporto, pramonės, pastatų ir šildymo ir vėsinimo sektorių paklausai patenkinti ir atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurui gaminti.“</p>	<p>„4a. Valstybės narės nustato sistemą, kuri gali apimti paramos schemas ir kuria gali būti sudarytos palankesnės sąlygos naudoti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartis, suteikiant galimybę pasiekti tokį atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pajėgumų diegimo lygį, kuris atitinka 2 dalyje nurodytą valstybės narės nacionalinį įnašą, ir tokiu tempu, kuris atitinka Reglamento (ES) 2018/1999 4 straipsnio a punkto 2 dalyje nurodytas orientacines trajektorijas. Visų pirma tokia sistema turi padėti šalinti likusias kliūtis, įskaitant kliūtis, susijusias su leidimų išdavimo procedūromis, trukdančias atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją tiekti dideliu mastu. Rengdamos tą sistemą, valstybės narės atsižvelgia į papildomą atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kiekį, reikalingą transporto, pramonės, pastatų ir šildymo bei vėsinimo sektorių paklausai patenkinti ir atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurui <i>ir perdirbtos anglies kurui gaminti. Ši sistema nustatoma ne vėliau kaip per dvejus metus nuo direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2018/2001 (2021/0218 (COD)), priėmimo;“</i></p>

Paaiškinimas

Panašiai kaip iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto nebiologinės kilmės kuro atveju, perdirbtos anglies kurui pagaminti reikės skirti tam tikrą tvarios atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį. Siekiant klimato srities tikslų, svarbus vaidmuo tenka žiedinės ekonomikos modeliams, kuriais sudaromos sąlygos mažinti ir perdirbti atliekas, kartu užtikrinant didelį šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą.

25 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

1 straipsnio 4 dalies a ir b punktai

Direktyva (ES) 2018/2001

9 straipsnio 1a dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>9 straipsnis iš dalies keičiamas taip:</p> <p>a) įterpiama 1a dalis:</p> <p>„1a. Iki 2025 m. gruodžio 31 d. kiekviena valstybė narė susitaria su viena ar keliomis kitomis valstybėmis narėmis parengti bent vieną bendrą atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos projektą. Komisijai pranešama apie tokį susitarimą, įskaitant datą, kurią tikimasi projektą pradėti vykdyti. Projektai, finansuojami nacionaliniais įnašais pagal Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos finansavimo mechanizmą, nustatytą Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2020/1294, laikomi atitinkančiais šio susijusių valstybių narių įpareigojimo sąlygas.“;</p> <p>b) įterpiama ši dalis:</p> <p>„7a. Valstybės narės, besiribojančios su jūros baseinu, bendradarbiauja siekdamos kartu nustatyti jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos, kurią jos planuoja pagaminti tame jūros baseine, kiekį iki 2050 m. su tarpiniais tikslais 2030 m. ir 2040 m. Jos atsižvelgia į kiekvieno regiono ypatumus ir plėtrą, jūros baseino jūrų atsinaujinančiųjų išteklių potencialą ir į tai, kad svarbu užtikrinti susijusių integruoto tinklo planavimą. Valstybės narės apie tą kiekį praneša atnaujintuose integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, teikiamuose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnį.“;</p>	<p>9 straipsnis iš dalies keičiamas taip:</p> <p>a) įterpiama 1a dalis:</p> <p>„1a. Iki 2025 m. gruodžio 31 d. kiekviena valstybė narė arba regionas susitaria su viena ar keliomis kitomis valstybėmis narėmis arba regionais parengti daugiau nei vieną bendrą atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos projektą. Bendri projektai nėra tie patys projektai kaip pagal transeuropinę sistemą jau patvirtinti bendro intereso projektai. Į tokį bendradarbiavimą gali būti įtrauktos vietos ir regionų valdžios institucijos, taip pat privatūs ūkio subjektai. Komisijai pranešama apie tokį susitarimą, įskaitant datą, kurią tikimasi projektą pradėti vykdyti. Projektai, finansuojami nacionaliniais įnašais pagal Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos finansavimo mechanizmą, nustatytą Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2020/1294, laikomi atitinkančiais šio susijusių valstybių narių įpareigojimo sąlygas.“;</p> <p>b) įterpiamos šios dalys:</p> <p>„7. Vietos ir regionų valdžios institucijos, dalyvaujančios tarpvalstybiniuose projektuose, įskaitant jungtines struktūras, pavyzdžiui, euroregionus ir ETBG, turi teisę gauti finansinę paramą ir techninę pagalbą.“;</p> <p>„8. Valstybės narės, besiribojančios su jūros baseinu, pasitarusios su vietos ir regionų valdžios institucijomis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, bendradarbiauja siekdamos kartu nustatyti jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos, kurią jos planuoja pagaminti tame jūros baseine, kiekį iki 2050 m. su tarpiniais tikslais 2030 m. ir 2040 m. Jos atsižvelgia į kiekvieno regiono kompetencijas, ypatumus ir plėtrą, jūros baseino jūrų atsinaujinančiųjų išteklių potencialą ir į tai, kad svarbu užtikrinti susijusių integruoto tinklo planavimą. Valstybės narės apie tą kiekį praneša atnaujintuose integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, teikiamuose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnį.“;</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
	„9. Pasienuo valstybės narės ir regionai taip pat gali bendradarbiauti įgyvendindami bendrus atsinaujančiosios energijos gamybos ir saugojimo sprendimų projektus;“

Paiškinimas

Vietos ir regionų lygmenys integruotoje ir decentralizuotoje energetikos sistemoje atlieka labai svarbų vaidmenį. Tokių projektų sėkmė priklauso nuo bendradarbiavimo su vietos ir regionų lygmenimis. Komisija turėtų padėti vietos ir regionų valdžios institucijoms dirbti tarpvalstybiniu mastu.

26 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

1.6 straipsnio 2 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
Kad pasiektų 1 dalyje nurodytą orientacinę atsinaujančiųjų energijos išteklių dalį, valstybės narės savo statybos reglamentuose bei kodeksuose ir, kai taikoma, savo paramos schemose ar kitose lygiaverčio poveikio priemonėse nustato, kiek atsinaujančiųjų išteklių energijos būtina minimaliai naudoti pastatuose, laikantis Direktyvos 2010/31/ES nuostatų. Valstybės narės suteikia galimybę šį minimalų lygį kiekį užtikrinti, be kita ko, naudojant efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemą.	Kad pasiektų 1 dalyje nurodytą orientacinę atsinaujančiųjų energijos išteklių dalį, valstybės narės savo statybos reglamentuose bei kodeksuose ir, kai taikoma, savo paramos schemose ar kitose lygiaverčio poveikio priemonėse nustato, kiek atsinaujančiųjų išteklių energijos būtina minimaliai naudoti naujuose ir renovuotiniuose pastatuose, laikantis Direktyvos 2010/31/ES nuostatų. Valstybės narės suteikia galimybę šį minimalų lygį kiekį užtikrinti, be kita ko, naudojant efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemą.

Paiškinimas

Savaime suprantama.

27 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

1 straipsnio 7 dalis

Direktyva (ES) 2018/2001

18 straipsnio 3 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
„[...] Siekdamas užtikrinti tokį pakankamą montuotojų ir projektuotojų skaičių, valstybės narės užtikrina, kad būtų parengta pakankamai mokymo programų, kurias užbaigus būtų suteikiama kvalifikacija ar sertifikatas, apimantys atsinaujančiųjų išteklių energija grindžiamas šildymo ir vėsinimo technologijas ir jų naujausius novatoriškus sprendimus. Valstybės narės imasi priemonių dalyvavimui, visų pirma mažųjų ir vidutinių įmonių bei savarankiškai dirbančių asmenų, tokiose programose skatinti. Valstybės narės gali sudaryti savanoriškus susitarimus su atitinkamais technologijų tiekėjais ir pardavėjais, kad jie parengtų pakankamai montuotojų – gali būti remiamasi numatoma pardavimo apimtimi – naujausių rinkoje siūlomų novatoriškų sprendimų ir technologijų srityse. [...]“	„[...] Siekdamas užtikrinti tokį pakankamą montuotojų ir projektuotojų skaičių, valstybės narės ar jų kompetentingos regionų ir vietos lygmens valdžios institucijos turi skatinti mokymo programas, kurias užbaigus būtų suteikiama kvalifikacija ar sertifikatas, apimantys atsinaujančiųjų išteklių energija grindžiamas šildymo ir vėsinimo technologijas, kaupimo technologijas ir jų naujausius novatoriškus sprendimus, pagrįstus modernia infrastruktūra . Valstybės narės imasi priemonių dalyvavimui, visų pirma mažųjų ir vidutinių įmonių bei savarankiškai dirbančių asmenų, tokiose programose skatinti. Valstybės narės gali sudaryti savanoriškus susitarimus su atitinkamais technologijų tiekėjais ir pardavėjais, kad jie parengtų pakankamai montuotojų – gali būti remiamasi numatoma pardavimo apimtimi – naujausių rinkoje siūlomų novatoriškų sprendimų ir technologijų srityse. [...]“

Paaiškinimas

Mokymai turėtų būti rengiami naudojant pažangiąją technologiją, kad jie nebūtų orientuojami į ne taip efektyviai energiją vartojančias sistemas. ES kompetencija švietimo politikos srityje yra ribota, o mokymo programos taip pat administruojamos regionų ir vietos lygmeniu.

28 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

1 straipsnio 9 dalis

Direktyva (ES) 2018/2001

20 straipsnio 3 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>Vadovaudamosi savo atliktu būtinumu statyti naują infrastruktūrą, skirtą šilumai ir vėsumai iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių centralizuotai tiekti, kad būtų pasiektas šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas Sąjungos tikslas, įvertinimu, pagal Reglamento (ES) 2018/1999 I priedą įtrauktu į integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, valstybės narės prireikus imasi būtinų veiksmų efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo infrastruktūrai plėtoti, siekdamos skatinti šildymą ir vėsinimą, kuriam naudojami atsinaujinantieji energijos ištekliai, įskaitant saulės, aplinkos ir geotermine energiją, biomasę, biodujas, skystuosius bioproduktus ir atliekinę šilumą ir vėsumą, o kartu skatinti šiluminės energijos kaupimą.</p>	<p>Vadovaudamosi savo atliktu būtinumu statyti naują infrastruktūrą, skirtą šilumai ir vėsumai iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių centralizuotai tiekti, kad būtų pasiektas šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas Sąjungos tikslas, įvertinimu, pagal Reglamento (ES) 2018/1999 I priedą įtrauktu į integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, valstybės narės prireikus imasi būtinų veiksmų efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo infrastruktūrai plėtoti, siekdamos skatinti šildymą ir vėsinimą, kuriam naudojami atsinaujinantieji energijos ištekliai, įskaitant saulės, aplinkos ir geotermine energiją, biomasę, biodujas, skystuosius bioproduktus, perdirbtos anglies kurą ir atliekinę šilumą ir vėsumą, o kartu skatinti šilumos siurblius ir šiluminės energijos kaupimą.</p>

Paaiškinimas

Savaime suprantama.

29 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

1 straipsnio 10 dalis

Direktyva (ES) 2018/2001

20a straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>„1. Valstybės narės reikalauja, kad jų teritorijoje veikiančios perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai leistų susipažinti su informacija apie kiekvienoje prekybos zonoje tiekiamos atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos dalį ir su tiekiamą elektros energiją susijusį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį kuo tiksliau ir kuo arčiau tikrojo laiko, bet ne ilgesniais kaip vienos valandos intervalais, pateikdamos prognozes, jei turimos. Ši informacija turi būti prieinama skaitmeniniu būdu taip, kad būtų užtikrinta, kad ja galėtų naudotis elektros energijos rinkos dalyviai, telkėjai, vartotojai ir galutiniai vartotojai, ir kad ją galėtų skaityti elektroninio ryšio prietaisai, pvz., pažangiosios matavimo sistemos, elektrinių transporto priemonių įkrovimo priemonių, šildymo ir vėsinimo sistemos ir pastatų energijos naudojimo vadybos sistemos.</p> <p>2. Be reikalavimų, [nustatytų pasiūlyme dėl Reglamento dėl baterijų ir baterijų atliekų, kuriuo panaikinama Direktyva 2006/66/EB ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/1020], valstybės narės užtikrina, kad buitinių, bendrųjų ir pramoninių baterijų gamintojai sudarytų sąlygas baterijų savininkams ir naudotojams, taip pat jų vardu veikiančioms trečiosioms šalims, pvz., pastatų energijos naudojimo vadybos įmonėms ir elektros energijos rinkos dalyviams nediskriminacinėmis sąlygomis nemokamai realiuoju laiku susipažinti su pagrindine baterijos valdymo sistemos informacija, įskaitant baterijos talpą, būklę, įkrovos būseną ir galios nuostatį.</p> <p>Valstybės narės užtikrina, kad, be papildomų su tipo patvirtinimu susijusių ir Rinkos priežiūros reglamente nustatytų reikalavimų, transporto priemonių gamintojai sudarytų sąlygas elektrinių transporto priemonių savininkams ir naudotojams, taip pat savininkų ir naudotojų vardu veikiančioms trečiosioms šalims, pvz., elektros energijos rinkos dalyviams ir elektromobilumo paslaugų teikėjams, realiuoju laiku nediskriminacinėmis sąlygomis nemokamai susipažinti su transporto priemonėje sukauptais duomenimis, susijusiais su baterijos būkle, įkrovos būseną, galios nuostačiu ir talpa, taip pat elektrinių transporto priemonių buvimo vieta.</p>	<p>„1. Valstybės narės reikalauja, kad jų teritorijoje veikiančios perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai leistų susipažinti su informacija apie kiekvienoje prekybos zonoje tiekiamos atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos dalį ir su tiekiamą elektros energiją susijusį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį kuo tiksliau ir taikant laikinę skyrą, kurią valstybės narės laiko svarbia siekiant skatinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimą. Ši informacija turi būti prieinama skaitmeniniu būdu taip, kad būtų užtikrinta, kad ja galėtų naudotis elektros energijos rinkos dalyviai, telkėjai, vartotojai ir galutiniai vartotojai, ir kad ją galėtų skaityti elektroninio ryšio prietaisai, pvz., pažangiosios matavimo sistemos, elektrinių transporto priemonių įkrovimo priemonių, šildymo ir vėsinimo sistemos ir pastatų energijos naudojimo vadybos sistemos.</p> <p>2. Be reikalavimų, [nustatytų pasiūlyme dėl Reglamento dėl baterijų ir baterijų atliekų, kuriuo panaikinama Direktyva 2006/66/EB ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/1020], valstybės narės užtikrina, kad buitinių, bendrųjų ir pramoninių baterijų gamintojai sudarytų sąlygas baterijų savininkams ir naudotojams, taip pat jų vardu veikiančioms trečiosioms šalims, pvz., pastatų energijos naudojimo vadybos įmonėms ir elektros energijos rinkos dalyviams nediskriminacinėmis sąlygomis nemokamai realiuoju laiku susipažinti su pagrindine baterijos valdymo sistemos informacija, įskaitant baterijos talpą, būklę, įkrovos būseną ir galios nuostatį.</p> <p>Valstybės narės užtikrina, kad, be papildomų su tipo patvirtinimu susijusių ir Rinkos priežiūros reglamente nustatytų reikalavimų, transporto priemonių ir laivų gamintojai sudarytų sąlygas elektrinių transporto priemonių ir laivų savininkams ir naudotojams, taip pat savininkų ir naudotojų vardu veikiančioms trečiosioms šalims, pvz., elektros energijos rinkos dalyviams ir elektromobilumo paslaugų teikėjams, realiuoju laiku nediskriminacinėmis sąlygomis nemokamai susipažinti su transporto priemonėje ar laive sukauptais duomenimis, susijusiais su baterijos būkle, įkrovos būseną, galios nuostačiu ir talpa, taip pat elektrinių transporto priemonių buvimo vieta.</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>3. Be reikalavimų, [nustatytų pasiūlyme dėl Reglamento dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo, kuriuo panaikinama Direktyva 2014/94/ES], valstybės narės užtikrina, kad jų teritorijoje įrengtos viešai neprieinamos įprastos galios įkrovimo priegios nuo [šios iš dalies keičiančios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę termino] galėtų užtikrinti išmaniojo įkrovimo funkcijas ir, kai tinkama, remiantis reguliavimo institucijos vertinimu, abikrypčio įkrovimo funkcijas.</p> <p>4. Valstybės narės užtikrina, kad nacionaline reglamentavimo sistema nebūtų tiek tiesiogiai, tiek per telkėjus diskriminuojamas mažų ar mobilių sistemų, pvz., buitinių baterijų ir elektrinių transporto priemonių, dalyvavimas elektros energijos rinkose, įskaitant perkrovos valdymą ir lankstumo bei balansavimo paslaugų teikimą.“;</p>	<p>3. Be reikalavimų, [nustatytų pasiūlyme dėl Reglamento dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo, kuriuo panaikinama Direktyva 2014/94/ES], valstybės narės užtikrina, kad jų teritorijoje įrengtos viešai neprieinamos įprastos galios įkrovimo priegios nuo [šios iš dalies keičiančios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę termino] galėtų užtikrinti išmaniojo įkrovimo funkcijas ir, kai tinkama, remiantis reguliavimo institucijos vertinimu, abikrypčio įkrovimo funkcijas.</p> <p>4. Valstybės narės užtikrina, kad nacionaline reglamentavimo sistema nebūtų tiek tiesiogiai, tiek per telkėjus diskriminuojamas mažų ar mobilių sistemų, pvz., buitinių baterijų, bendrijos baterijų ir elektrinių transporto priemonių, įskaitant sunkvežimius ir laivus, dalyvavimas elektros energijos rinkose, įskaitant perkrovos valdymą ir lankstumo bei balansavimo paslaugų teikimą.“;</p>

Paaiškinimas

Bendrijos sistemos lygmens baterijos yra saugesnės ir reikalauja mažiau investicijų, palyginti su buitinėmis baterijomis; laivai suteikia daugiau lankstumo ir turėtų būti įtraukti į šią rinką.

30 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

1 straipsnio 10 dalis

Direktyva (ES) 2018/2001

20a straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
	<p>6 dalis iš dalies keičiama taip:</p> <p><i>„Valstybės narės gali numatyti, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos gali dalyvauti veikloje tarpvalstybiniu mastu. Tai gali apimti tiesioginę fizinę tarpvalstybinę jungtį, skirtą elektros energijos mainams Bendrijos viduje.“</i></p>

31 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

1 straipsnio 11 dalis

Direktyva (ES) 2018/2001

22a straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>1. Valstybės narės stengiasi iki 2030 m. pramonės sektoriuje atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalį, palyginti su energijos išteklių kiekiu, naudojamu galutiniais energetikos ir ne energetikos tikslais, preliminariai vidutiniškai per metus padidinti ne mažiau kaip 1,1 procentinio punkto.</p> <p>Valstybės narės planuojamas priemonės ir priemonės, kurių imtasi, kad toks orientacinis padidėjimas būtų pasiektas, įtraukia į savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus bei pažangos ataskaitas, teikiamas pagal Reglamento (ES) 2018/1999 3, 14 ir 17 straipsnius.</p> <p>Valstybės narės užtikrina, kad iki 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro, naudojamo galutiniais energetikos ir ne energetikos tikslais, įnašas pramonėje sudarytų 50 % vandenilio, sunaudojamo galutiniais energetikos ir ne energetikos tikslais. Tam procentiniam dydžiui apskaičiuoti taikomos toliau nurodytos taisyklės.</p> <p>a) Apskaičiuojant vardiklį, įskaitoma vandenilio, sunaudoto galutiniais energetikos ir ne energetikos tikslais, energinė vertė, išskyrus vandenilį, naudojamą kaip tarpinį produktą įprastiniams transporto degalams gaminti.</p> <p>b) Apskaičiuojant skaitiklį, įskaitoma atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro, sunaudoto pramonės sektoriuje galutiniais energetikos ir ne energetikos tikslais, energinė vertė, išskyrus atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurą, naudojamą kaip tarpinį produktą įprastiniams transporto degalams gaminti.</p> <p>c) Ir skaitiklis, ir vardiklis apskaičiuojami naudojant III priede nustatytas kuro energines vertes.</p>	<p>1. Valstybės narės, derindamos savo veiksmus su regionais ir miestais, stengiasi iki 2030 m. pramonės sektoriuje atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalį, palyginti su energijos išteklių kiekiu, naudojamu galutiniais energetikos ir ne energetikos tikslais, preliminariai vidutiniškai per metus padidinti ne mažiau kaip 1,1 procentinio punkto.</p> <p>Valstybės narės, derindamos savo veiksmus su regionais ir miestais, planuojamas priemonės ir priemonės, kurių imtasi, kad toks orientacinis padidėjimas būtų pasiektas, įtraukia į savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus bei pažangos ataskaitas, teikiamas pagal Reglamento (ES) 2018/1999 3, 14 ir 17 straipsnius.</p> <p>Valstybės narės, derindamos savo veiksmus su regionais ir miestais, stengiasi užtikrinti, kad iki 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro, naudojamo galutiniais energetikos ir ne energetikos tikslais, įnašas pramonėje sudarytų 50 % vandenilio, sunaudojamo galutiniais energetikos ir ne energetikos tikslais. Tam procentiniam dydžiui apskaičiuoti taikomos toliau nurodytos taisyklės.</p> <p>a) Apskaičiuojant vardiklį, įskaitoma vandenilio, sunaudoto galutiniais energetikos ir ne energetikos tikslais, energinė vertė, išskyrus vandenilį, naudojamą kaip tarpinį produktą įprastiniams transporto degalams gaminti.</p> <p>b) Apskaičiuojant skaitiklį, įskaitoma atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro ir mažo anglies dioksido pėdsako vandenilio, sunaudotų pramonės sektoriuje galutiniais energetikos ir ne energetikos tikslais, energinė vertė, išskyrus atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurą, naudojamą kaip tarpinį produktą įprastiniams transporto degalams gaminti.</p> <p>c) Ir skaitiklis, ir vardiklis apskaičiuojami naudojant III priede nustatytas kuro energines vertes.</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>2. Valstybės narės užtikrina, kad pramonės gaminiuose, kurie yra paženklinėti kaip pagaminti naudojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurą arba kurie, kaip tvirtinama, yra taip pagaminti, nurodomas atsinaujinančiųjų išteklių energijos arba atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro, naudoto žaliavų įsigijimo, parengiamojo apdorojimo, gamybos ir skirstymo etapais, procentinis dydis, apskaičiuotas remiantis Rekomendacijoje 2013/179/ES⁽¹⁾ arba, kaip alternatyva, ISO 14067:2018 nustatyta metodika.“;</p> <p>⁽¹⁾ 2013/179/ES: 2013 m. balandžio 9 d. Komisijos rekomendacija dėl produktų ir organizacijų gyvavimo ciklo aplinkosauginio veiksmingumo matavimo ir pranešimo apie jį bendrų metodų taikymo, OL L 124, 2013 5 4, p. 1.</p>	<p>2. Valstybės narės, derindamos savo veiksmus su regionais ir miestais, užtikrina, kad pramonės gaminiuose, kurie yra paženklinėti kaip pagaminti naudojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurą arba kurie, kaip tvirtinama, yra taip pagaminti, nurodomas atsinaujinančiųjų išteklių energijos arba atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro, naudoto žaliavų įsigijimo, parengiamojo apdorojimo, gamybos ir skirstymo etapais, procentinis dydis, apskaičiuotas remiantis Rekomendacijoje 2013/179/ES⁽¹⁾ arba, kaip alternatyva ISO 14067:2018 nustatyta metodika.“;</p> <p>⁽¹⁾ 2013/179/ES: 2013 m. balandžio 9 d. Komisijos rekomendacija dėl produktų ir organizacijų gyvavimo ciklo aplinkosauginio veiksmingumo matavimo ir pranešimo apie jį bendrų metodų taikymo, OL L 124, 2013 5 4, p. 1.</p>

Paiškinimas

Stengiantis veiksmingai taikyti persvarstyta direktyvą turėtų prisidėti vietos ir regionų valdžios institucijos. Jos turėtų dalyvauti apibrėžiant nacionalinius planus bei tikslus ir į jų indėlį turi būti atsižvelgiama.

32 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

1 straipsnio 12 dalies d punktas

Direktyva (ES) 2018/2001

23 straipsnio 4 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>„4. Kad užtikrintų 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytą vidutinį metinį padidėjimą, valstybės narės gali įgyvendinti vieną ar kelias iš šių priemonių:</p> <p>a) atsinaujinančiųjų išteklių energiją arba atliekinę šilumą ir vėsumą fiziškai įterpti į šildymui arba vėsinimui tiekiamus energijos išteklius ir kurą;</p> <p>b) pastatuose diegti ypač našias atsinaujinančiųjų išteklių energiją naudojančias šildymo ir vėsinimo sistemas arba pramoniniams šildymo ir vėsinimo procesams naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją arba atliekinę šilumą ir vėsumą;</p>	<p>„4. Kad užtikrintų 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytą vidutinį metinį padidėjimą, valstybės narės gali įgyvendinti vieną ar kelias iš šių priemonių:</p> <p>a) atsinaujinančiųjų išteklių energiją arba atliekinę šilumą ir vėsumą fiziškai įterpti į šildymui arba vėsinimui tiekiamus energijos išteklius ir kurą;</p> <p>b) pastatuose diegti ypač našias atsinaujinančiųjų išteklių energiją naudojančias šildymo ir vėsinimo sistemas arba pramoniniams šildymo ir vėsinimo procesams naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją arba atliekinę šilumą ir vėsumą;</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
c) taikyti priemones, įgyvendinamas prekiniais sertifikatais, kuriais įrodoma, kad 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatyto įpareigojimo laikomasi remiant diegimo priemones pagal šios dalies b punktą, kurias įgyvendina kitas ekonominės veiklos vykdytojas, pavyzdžiui, nepriklausomas atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų montuotojas arba energetinių paslaugų bendrovė, teikianti diegimo paslaugas atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje;	c) taikyti priemones, įgyvendinamas prekiniais sertifikatais, kuriais įrodoma, kad 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatyto įpareigojimo laikomasi remiant diegimo priemones pagal šios dalies b punktą, kurias įgyvendina kitas ekonominės veiklos vykdytojas, pavyzdžiui, nepriklausomas atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų montuotojas arba energetinių paslaugų bendrovė, teikianti diegimo paslaugas atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje;
d) didinti nacionalinių ir vietos valdžios institucijų pajėgumus planuoti ir įgyvendinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių projektus ir diegti infrastruktūrą;	d) didinti nacionalinių, regionų ir vietos valdžios institucijų pajėgumus planuoti ir įgyvendinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių projektus ir diegti infrastruktūrą;
e) kurti rizikos mažinimo sistemas siekiant sumažinti šildymo ir vėsinimo iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių projektų kapitalo sąnaudas;	e) kurti rizikos mažinimo sistemas siekiant sumažinti šildymo ir vėsinimo iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių projektų kapitalo sąnaudas;
f) skatinti įmones ir smulkiųjų vartotojų kolektyvus sudaryti šilumos pirkimo sutartis;	f) skatinti įmones ir smulkiųjų vartotojų kolektyvus, įskaitant MVĮ , sudaryti šilumos ir vėsumos pirkimo sutartis;
g) įgyvendinti suplanuotas iškastinių kurą naudojančių šildymo sistemų pakeitimo schemas arba iškastinio kuro laipsniško naudojimo nutraukimo schemas, kuriose nustatytos tarpinės reikšmės;	g) įgyvendinti suplanuotas iškastinių kurą naudojančių šildymo sistemų pakeitimo schemas arba iškastinio kuro laipsniško naudojimo nutraukimo schemas, kuriose nustatytos tarpinės reikšmės;
h) vykdyti šildymo iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, įtraukiant vėsinimą, planavimo reikalavimus vietos ir regionų lygmenimis;	h) vykdyti šildymo iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, įtraukiant vėsinimą, planavimo reikalavimus vietos ir regionų lygmenimis;
i) taikyti kitas lygiaverčio poveikio politikos priemones, įskaitant fiskalines priemones, paramos schemas ar kitas finansines paskatas.	i) skatinti atsinaujinančiųjų išteklių šildymo ir vėsinimo sistemas kaip atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos dalį;
j) taikyti kitas lygiaverčio poveikio politikos priemones, įskaitant fiskalines priemones, paramos schemas ar kitas finansines paskatas.	j) taikyti kitas lygiaverčio poveikio politikos priemones, įskaitant fiskalines priemones, paramos schemas ar kitas finansines paskatas.
Priimdamos ir įgyvendindamos tokias priemones valstybės narės užtikrina jų prieinamumą visiems vartotojams, visų pirma mažas pajamas gaunančių ar pažeidžiamų namų ūkių vartotojams, kurie kitu atveju gali neturėti pakankamo pradinio kapitalo, kad galėtų jomis pasinaudoti.“;	Priimdamos ir įgyvendindamos tokias priemones valstybės narės užtikrina jų prieinamumą visiems vartotojams, visų pirma mažas pajamas gaunančių ar pažeidžiamų namų ūkių ir pažeidžiamų labai mažų ir mažųjų įmonių vartotojams, kurie kitu atveju gali neturėti pakankamo pradinio kapitalo, kad galėtų jomis pasinaudoti.“;

Paiškinimas

Įtraukiamas regionų lygmuo ir pritaikomi Socialinio klimato fondo nustatyti energijos nepritekliaus kriterijai. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos gali pasiekti gerų aplinkosaugos rezultatų, sujungdamos šildymo ir (arba) vėsinimo sistemas su elektros sistemomis.

33 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

1 straipsnio 13 dalies e punktas

Direktyva (ES) 2018/2001

24 straipsnio 8 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>Valstybės narės nustato sistemą, pagal kurią elektros energijos skirstymo sistemų operatoriai, bendradarbiaudami su atitinkamuose jų rajonuose veiklą vykdančiais centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų operatoriais, bent kas ketverius metus įvertins potencialą centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemomis teikti balansavimo ir kitas sistemines paslaugas, įskaitant apkrovos atsaką ir šiluminį perteklinės atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kaupimą, ir tai, ar naudotis nustatyta galimybe būtų našiau ir ekonomiškai efektyviau nei alternatyviais sprendimais.</p> <p>Valstybės narės užtikrina, kad elektros energijos perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai į vertinimo, kurio reikalaujama pagal pirmąją pastraipą, rezultatus atitinkamai atsižvelgtų jų atitinkamose teritorijose planuodami tinklus, į juos investuodami ir plėtodami infrastruktūrą.</p> <p>Valstybės narės sudaro palankesnes sąlygas centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų operatoriams ir elektros perdavimo bei skirstymo sistemų operatoriams koordinuoti veiklą, siekdamos užtikrinti, kad balansavimo, kaupimo ir kitos lankstumo paslaugos, pavyzdžiui, apkrovos atsako, kurias teikia centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų operatoriai, galėtų būti teikiamos jų elektros energijos rinkose.</p> <p>Valstybės narės gali pirmoje ir trečioje pastraipose nustatytus vertinimo ir koordinavimo reikalavimus taikyti ir dujų perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriams, taip pat, be kita ko, vandenilio tinklams ir kitiems energetikos tinklams.</p>	<p>Valstybės narės arba jų kompetentingos regionų ir vietos valdžios institucijos nustato sistemą, pagal kurią elektros energijos skirstymo sistemų operatoriai, bendradarbiaudami su atitinkamuose jų rajonuose veiklą vykdančiais centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų operatoriais, bent kas ketverius metus įvertins potencialą centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemomis teikti balansavimo ir kitas sistemines paslaugas, įskaitant apkrovos atsaką ir šiluminį perteklinės atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kaupimą, ir tai, ar naudotis nustatyta galimybe būtų našiau ir ekonomiškai efektyviau nei alternatyviais sprendimais. Atliekant vertinimą pirmenybė turi būti teikiama tinklo plėtros alternatyvoms, laikantis principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“.</p> <p>Valstybės narės užtikrina, kad elektros energijos perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai į vertinimo, kurio reikalaujama pagal pirmąją pastraipą, rezultatus atitinkamai atsižvelgtų jų atitinkamose teritorijose planuodami tinklus, į juos investuodami ir plėtodami infrastruktūrą.</p> <p>Valstybės narės sudaro palankesnes sąlygas centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų operatoriams ir elektros perdavimo bei skirstymo sistemų operatoriams koordinuoti veiklą, siekdamos užtikrinti, kad balansavimo, kaupimo ir kitos lankstumo paslaugos, pavyzdžiui, apkrovos atsako, kurias teikia centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų operatoriai, galėtų būti teikiamos jų elektros energijos rinkose.</p> <p>Valstybės narės gali pirmoje ir trečioje pastraipose nustatytus vertinimo ir koordinavimo reikalavimus taikyti ir dujų perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriams, taip pat, be kita ko, vandenilio tinklams ir kitiems energetikos tinklams.</p> <p>Siekdamos sudaryti palankesnes sąlygas šios sistemos įgyvendinimui ir tolesniam veikimui, valstybės narės savo veiksmus derina su regionais ir miestais.</p>

Paiškinimas

Kad direktyva būtų sklandžiai įgyvendinama, visame procese turėtų dalyvauti vietos ir regionų lygmenys.

34 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

1.14 straipsnio 2 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>Valstybės narės nustato mechanizmą, kuriuo suteikiama galimybė jų teritorijoje esantiems degalų tiekėjams keistis kreditais už atsinaujinančiųjų išteklių energijos tiekimą transporto sektoriui. Ekonominės veiklos vykdytojai, tiekiantys atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją elektrinėms transporto priemonėms per viešąsias įkrovimo stoteles, gauna kreditus, neatsižvelgiant į tai, ar ekonominės veiklos vykdytojams taikomas valstybės narės nustatytas įpareigojimas degalų tiekėjams, ir jie gali tuos kreditus parduoti degalų tiekėjams, o šie galės juos panaudoti 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatytam įpareigojimui vykdyti;</p>	<p>Valstybės narės nustato mechanizmą, kuriuo suteikiama galimybė jų teritorijoje esantiems degalų tiekėjams keistis kreditais už atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir mažo anglies dioksido pėdsako vandenilio tiekimą taikant kitokį mechanizmą transporto sektoriui. Ekonominės veiklos vykdytojai, tiekiantys atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją elektrinėms transporto priemonėms per viešąsias įkrovimo stoteles, atsinaujinančiųjų išteklių energiją, mažo anglies dioksido pėdsako vandenilį arba iš vandenilio gautą atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurą, gauna kreditus, neatsižvelgiant į tai, ar ekonominės veiklos vykdytojams taikomas valstybės narės nustatytas įpareigojimas degalų tiekėjams, ir jie gali tuos kreditus parduoti degalų tiekėjams, o šie galės juos panaudoti 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatytam įpareigojimui vykdyti.</p>

Paiškinimas

Reikėtų atsižvelgti į spartesnę naujų atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtoją.

35 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

1.16 straipsnio b punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>ii) atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalų ir perdirbtos anglies kuro atveju – visų rūšių transportui tiekiamą šių degalų kiekį padauginus iš dėl jų sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, nustatyto remiantis deleguotaisiais aktais, priimtais pagal 29a straipsnio 3 dalį;</p>	<p>ii) atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalų, mažo anglies dioksido pėdsako vandenilio arba iš vandenilio gauto atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro ir perdirbtos anglies kuro atveju – visų rūšių transportui tiekiamą šių degalų kiekį padauginus iš dėl jų sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, nustatyto remiantis deleguotaisiais aktais, priimtais pagal 29a straipsnio 3 dalį;</p>

Paiškinimas

Siekiami suderinti įtraukiant mažo anglies dioksido pėdsako vandenilį.

36 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

1.16 straipsnio b ir d punktai

Direktyva (ES) 2018/2001

27 straipsnio 1 dalies d punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>d) taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumo mažinimas naudojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją apskaičiuojamas išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, sumažintą naudojant visų rūšių transportui tiekiamus biodegalus, biodujas ir atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją, padalijus iš bazinio lygio.</p>	<p>d) taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumo mažinimas naudojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją apskaičiuojamas išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, sumažintą naudojant visų rūšių transportui tiekiamus biodegalus, biodujas, atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurą, mažo anglies dioksido pėdsako vandenilį, perdirbtos anglies kurą ir atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją, padalijus iš bazinio lygio.</p>

Paiškinimas

Savaime suprantama.

37 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

1 straipsnio 16 dalies d punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>d) 3 dalis iš dalies keičiama taip:</p> <p>i) pirma, antra ir trečia pastraipos išbraukiamos;</p> <p>ii) ketvirta pastraipa pakeičiama taip: „Jei elektros energija naudojama atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalams gaminti (tiesiogiai arba tarpinių produktų gamybai), atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinei daliai apskaičiuoti naudojama vidutinė per dvejus metus iki aptariamų metų išmatuota atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos procentinė dalis gamybos šalyje.“;</p>	<p>d) 3 dalis iš dalies keičiama taip:</p> <p>i) pirma, antra ir trečia pastraipos išbraukiamos;</p> <p>ii) ketvirta pastraipa pakeičiama taip: „Jei elektros energija naudojama atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalams gaminti (tiesiogiai arba tarpinių produktų gamybai), atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinei daliai apskaičiuoti naudojama vidutinė per dvejus metus iki aptariamų metų išmatuota atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos procentinė dalis gamybos šalyje.“;</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>iii) penktos pastraipos įžanginis sakinys pakeičiamas taip: „Tačiau elektros energija, gaunama tiesiogiai prisijungus prie įrenginio, gaminančio atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją, gali būti visa apskaičiuojama kaip atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija, kai ji naudojamas atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalams gaminti, jeigu įrenginys:“;</p>	<p>iii) penkta pastraipa, įskaitant a ir b punktus, pakeičiama taip: „Tačiau elektros energija, gaunama tiesiogiai prisijungus prie įrenginio, gaminančio atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją, gali būti visa apskaičiuojama kaip atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija, kai ji naudojamas atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalams gaminti, jeigu įrenginys nėra prijungtas prie tinklo arba yra prijungtas prie tinklo, bet galima pateikti įrodymų, kad atitinkama elektros energija buvo tiekama neimant elektros energijos iš tinklo.“;</p> <p>iv) šešta pastraipa pakeičiama taip: „Iš tinklo imama elektros energija gali būti priskaičiuojama prie visiškai iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos, jeigu ji pagaminama tik iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, patvirtintų kilmės garantijomis“;</p> <p>v) septinta pastraipa išbraukiama.</p>

Paiškinimas

Papildomumo ir koreliacijos principai apsunkina jau ir taip sudėtingą elektrolizės verslą ir žaliojo vandenilio kiekio didinimą. Viešąją paramą žaliojo vandenilio gamybai taip pat turėtų būti galima teikti pagal sutartį su esamu saulės arba vėjo elektrinių parku, pavyzdžiui, suteikiant kilmės garantijas.

38 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

1 straipsnio 18 dalies a punktas

Direktyva (ES) 2018/2001

29 straipsnio 1 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>29 straipsnis iš dalies keičiamas taip:</p> <p>a) 1 dalis iš dalies keičiama taip:</p> <p>i) pirmos pastraipos a punktas pakeičiamas taip:</p> <p>„a) įnašas siekiant valstybių narių atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinių dalių ir šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje, 15a straipsnio 1 dalyje, 22a straipsnio 1 dalyje, 23 straipsnio 1 dalyje, 24 straipsnio 4 dalyje ir 25 straipsnio 1 dalyje nurodytų tikslų;“;</p>	<p>29 straipsnis iš dalies keičiamas taip:</p> <p>a) 1 dalis iš dalies keičiama taip:</p> <p>i) pirmos pastraipos a punktas pakeičiamas taip:</p> <p>„a) įnašas siekiant valstybių narių atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinių dalių ir šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje, 15a straipsnio 1 dalyje, 22a straipsnio 1 dalyje, 23 straipsnio 1 dalyje, 24 straipsnio 4 dalyje ir 25 straipsnio 1 dalyje nurodytų tikslų;“.</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>ii) <i>ketvirta pastraipa pakeičiama šiuo tekstu:</i></p> <p><i>„Biomasės kuras turi atitikti 2–7 ir 10 dalyse nustatytus tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus, jei jis naudojamas:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>– a) kietojo biomasės kuro atveju – įrenginiuose, gaminančiuose elektros energiją, šilumą ir vėsumą, kurių bendra vardinė šiluminė galia yra 5 MW arba didesnė,</i> <i>– b) dujinio biomasės kuro atveju – įrenginiuose, gaminančiuose elektros energiją, šilumą ir vėsumą, kurių bendra vardinė šiluminė galia yra 2 MW arba didesnė,</i> <i>– c) įrenginiuose, gaminančiuose dujinį biomasės kurą, kuriuose vidutinis biometano srautas yra:</i> <ul style="list-style-type: none"> <i>i) didesnis nei 200 m³ metano ekvivalento per valandą, matuojant standartinėmis temperatūros ir slėgio sąlygomis (t. y. esant 0 °C temperatūrai ir 1 baro atmosferos slėgiui);</i> <i>ii) jei biodujas sudaro metano ir kitų nedegusių dujų mišinys, metano srautui taikoma i punkte nustatyta ribinė vertė, proporcingai perskaičiuota metano tūrio daliai mišinyje.“;</i> <p><i>iii) po ketvirtos pastraipos įterpiama ši pastraipa:</i></p> <p><i>„Įrenginiams, kurių bendra vardinė šiluminė galia arba biometano srautas mažesni, valstybės narės gali taikyti tvarumo ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus.“;</i></p>	

Paaiškinimas

Šiuo pakeitimu siekiama atstatyti dalį šiuo metu galiojančios, prieš trejus metus priimtos Direktyvos (ES) 2018/2001 teksto (dar neperkelta į visų valstybių narių nacionalinę teisę).

Teisės aktų nestabilumas slopintų investicijas ir trukdytų rinkos plėtrai.

39 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

1.18 straipsnio e ir f punktai

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>e) 6 dalies pirmos pastraipos a punkto iv papunktis pakeičiamas taip:</p> <p>„iv) kirtimas būtų atliekamas rūpinantis dirvožemio kokybės ir biologinės įvairovės išlaikymu, siekiant kuo labiau sumažinti neigiamą poveikį – būtų vengiama rauti kelmus ir šaknis, alinti neliestus miškus ar juos paversti įveistais miškais, taip pat kirsti pažeidžiamuose dirvožemiuose augantį medyną; atliekama kuo mažiau didelio masto plynojo kirtimo ir užtikrinamos vietoje priimtinos negyvos medienos gavybos ribinės vertės bei reikalavimai naudoti medienos ruošos sistemas, kuriomis kuo labiau mažinamas poveikis dirvožemio kokybei, įskaitant dirvožemio tankinimą, ir biologinės įvairovės ypatybėms bei buveinėms“;</p>	<p>e) 6 dalies pirmos pastraipos a punkto iv papunktis pakeičiamas taip:</p> <p>„iv) kirtimas būtų atliekamas rūpinantis dirvožemio kokybės ir biologinės įvairovės išlaikymu, siekiant kuo labiau sumažinti neigiamą poveikį – būtų vengiama alinti neliestus miškus ar juos paversti įveistais miškais, taip pat kirsti pažeidžiamuose dirvožemiuose augantį medyną; atliekama kuo mažiau didelio masto plynojo kirtimo ir užtikrinamos vietoje priimtinos negyvos medienos gavybos ribinės vertės bei reikalavimai naudoti medienos ruošos sistemas, kuriomis kuo labiau mažinamas poveikis dirvožemio kokybei, įskaitant dirvožemio tankinimą, ir biologinės įvairovės ypatybėms bei buveinėms“;</p>
<p>f) 6 dalies pirmos pastraipos b punkto iv papunktis pakeičiamas taip:</p> <p>„iv) kirtimas būtų atliekamas rūpinantis dirvožemio kokybės ir biologinės įvairovės išlaikymu, siekiant kuo labiau sumažinti neigiamą poveikį – būtų vengiama rauti kelmus ir šaknis, alinti neliestus miškus ar juos paversti įveistais miškais, taip pat kirsti pažeidžiamuose dirvožemiuose augantį medyną; atliekama kuo mažiau didelio masto plynojo kirtimo ir užtikrinamos vietoje priimtinos negyvos medienos gavybos ribinės vertės bei reikalavimai naudoti medienos ruošos sistemas, kuriomis kuo labiau mažinamas poveikis dirvožemio kokybei, įskaitant dirvožemio tankinimą, ir biologinės įvairovės ypatybėms bei buveinėms“;</p>	<p>f) 6 dalies pirmos pastraipos b punkto iv papunktis pakeičiamas taip:</p> <p>„iv) kirtimas būtų atliekamas rūpinantis dirvožemio kokybės ir biologinės įvairovės išlaikymu, siekiant kuo labiau sumažinti neigiamą poveikį – būtų vengiama alinti neliestus miškus ar juos paversti įveistais miškais, taip pat kirsti pažeidžiamuose dirvožemiuose augantį medyną; atliekama kuo mažiau didelio masto plynojo kirtimo ir užtikrinamos vietoje priimtinos negyvos medienos gavybos ribinės vertės bei reikalavimai naudoti medienos ruošos sistemas, kuriomis kuo labiau mažinamas poveikis dirvožemio kokybei, įskaitant dirvožemio tankinimą, ir biologinės įvairovės ypatybėms bei buveinėms“;</p>

Paiškinimas

Ilgalaikiai lauko tyrimai Šiaurės šalių miškininkystėje rodo, kad dalinis kelmų ir šaknų išrovimas įmanomas nekenkiant biologinei įvairovei. Miškotvarkos strategijose turi būti atsizvelgiama į skirtingas vietas ir regionų sąlygas, susijusias su ekologinėmis pasekmėmis.

40 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

1 straipsnio 18 dalies g punktas

Direktyva (ES) 2018/2001

29 straipsnio 10 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>g) 10 dalies pirmos pastraipos d punktas pakeičiamas taip:</p> <p>„d) bent 70 % – elektros energijos, šilumos ir vėsumos gamybai iš biomasės kuro, naudojamo įrenginiuose iki 2025 m. gruodžio 31 d., ir bent 80 % – nuo 2026 m. sausio 1 d.“;</p>	

Paiškinimas

RED II taisyklės taikomos įrenginiams, kurie pradės veikti iki 2025 m. gruodžio 31 d.

Esamiems įrenginiams nustačius (atgaline data) naujus griežtesnius kriterijus būtų pakenkta teisinės sistemos stabilumui ir investicijoms. Itin didelį neigiamą poveikį tai padarytų kaimo vietovėms.

41 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

1 straipsnio 19 dalis

Direktyva (ES) 2018/2001

29a straipsnio 2 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>Perdirbtos anglies kuro energija gali būti įskaičiuojama į išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslą, nurodytą 25 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte, tik tuo atveju, jei naudojant tą kurą išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis sumažėja bent 70 %</p>	<p>Perdirbto anglies kuro energija ir mažo anglies dioksido pėdsako vandenilis gali būti įskaičiuojami į 15a straipsnio 1 dalyje, 22a straipsnio 1 dalyje, 23 straipsnio 1 dalyje, 24 straipsnio 4 dalyje ir 25 straipsnio 1 dalyje nurodytus tikslus tik tuo atveju, jei naudojant tą kurą išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis sumažėja bent 70 %</p>

Paiškinimas

Europos Komisija primygtinai tvirtina, kad CCU technologija bus svarbi mažinant pramonės priklausomybę nuo iškastinio kuro, todėl turėtų būti sukurta ir atitinkamo kuro rinka.

42 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

1 straipsnio 22 dalis

Direktyva (ES) 2018/2001

31 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>1. Komisijos užtikrinta, kad būtų sukurta Sąjungos duomenų bazė, kuria būtų sudarytos sąlygos atsekti atsinaujinančiųjų išteklių skystąjį ir dujinį kurą ir perdirbtos anglies kurą.</p> <p>2. Valstybės narės reikalauja, kad atitinkami ekonominės veiklos vykdytojai į tą duomenų bazę laiku įrašytų tikslią informaciją apie atliktus sandorius ir su tokiais sandoriais susijusio kuro tvarumo charakteristikas, įskaitant per jo gyvavimo ciklą išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, pradedant nuo gamybos vietos iki jo sunaudojimo Sąjungoje momento. Į duomenų bazę taip pat įtraukiama informacija apie tai, ar buvo suteikta parama konkrečios kuro siuntos gamybai, ir, jei taip, nurodomas paramos schemos tipas.</p> <p>Prireikus, siekiant pagerinti duomenų atsekamumą visoje tiekimo grandinėje, Komisijai pagal 35 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, siekiant toliau išplėsti į Sąjungos duomenų bazę įtrauktinos informacijos apimtį, kad ji apimtų atitinkamus duomenis iš gamybos vietos arba žaliavų, naudojamų kurui gaminti, surinkimo vietos.</p> <p>Valstybės narės reikalauja, kad kuro tiekėjai į Sąjungos duomenų bazę įvestų informaciją, reikalingą patikrinti, ar laikomasi 25 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatytų reikalavimų.</p> <p>3. Valstybėms narėms suteikiama prieiga prie Sąjungos duomenų bazės, kad jos galėtų stebėti ir tikrinti duomenis.</p> <p>4. Jei atsinaujinančiųjų išteklių dujų siuntos gamybai yra išduotos kilmės garantijos, valstybės narės užtikrina, kad tos kilmės garantijos būtų panaikintos anksčiau, nei atsinaujinančiųjų išteklių dujų siunta gali būti įregistruota duomenų bazėje.</p>	<p>1. Komisijos užtikrinta, kad būtų sukurta Sąjungos duomenų bazė, kuria būtų sudarytos sąlygos atsekti atsinaujinančiųjų išteklių skystąjį ir dujinį kurą ir perdirbtos anglies kurą.</p> <p>2. Valstybės narės reikalauja, kad atitinkami ekonominės veiklos vykdytojai į tą duomenų bazę laiku įrašytų tikslią informaciją apie atliktus sandorius ir su tokiais sandoriais susijusio kuro tvarumo charakteristikas, įskaitant žaliavas ir jų kilmę, per jo gyvavimo ciklą išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, pradedant nuo gamybos vietos iki jo sunaudojimo Sąjungoje momento. Į duomenų bazę taip pat įtraukiama informacija apie tai, ar buvo suteikta parama konkrečios kuro siuntos gamybai, ir, jei taip, nurodomas paramos schemos tipas.</p> <p>Prireikus, siekiant pagerinti duomenų atsekamumą visoje tiekimo grandinėje, Komisijai pagal 35 straipsnį ir tik visiškai išimtiniais atvejais suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, siekiant toliau išplėsti į Sąjungos duomenų bazę įtrauktinos informacijos apimtį, kad ji apimtų atitinkamus duomenis iš gamybos vietos arba žaliavų, naudojamų kurui gaminti, surinkimo vietos.</p> <p>Valstybės narės reikalauja, kad kuro tiekėjai į Sąjungos duomenų bazę įvestų informaciją, reikalingą patikrinti, ar laikomasi 25 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatytų reikalavimų.</p> <p>3. Valstybėms narėms ir regionų valdžios institucijoms suteikiama prieiga prie Sąjungos duomenų bazės, kad jos galėtų stebėti ir tikrinti duomenis.</p> <p>4. Jei atsinaujinančiųjų išteklių dujų siuntos gamybai yra išduotos kilmės garantijos, valstybės narės užtikrina, kad tos kilmės garantijos būtų panaikintos anksčiau, nei atsinaujinančiųjų išteklių dujų siunta gali būti įregistruota duomenų bazėje.</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>5. Valstybės narės užtikrina, kad būtų tikrinamas ekonominės veiklos vykdytojų į duomenų bazę įtrauktos informacijos tikslumas ir išsamumas, pavyzdžiui, naudojant savanoriškas ar nacionalines schemas.</p> <p>Duomenims tikrinti naudojant savanoriškas arba nacionalines schemas, kurias Komisija pripažino pagal 30 straipsnio 4, 5 ir 6 dalis, kaip duomenų rinkimo tarpininkai gali būti naudojamos trečiųjų šalių informacinės sistemos, jei apie tokį naudojimą yra pranešta Komisijai.</p>	<p>5. Valstybės narės užtikrina, kad būtų tikrinamas ekonominės veiklos vykdytojų į duomenų bazę įtrauktos informacijos tikslumas ir išsamumas, pavyzdžiui, naudojant savanoriškas ar nacionalines schemas.</p> <p>Duomenims tikrinti naudojant savanoriškas arba nacionalines schemas, kurias Komisija pripažino pagal 30 straipsnio 4, 5 ir 6 dalis, kaip duomenų rinkimo tarpininkai gali būti naudojamos trečiųjų šalių informacinės sistemos, jei apie tokį naudojimą yra pranešta Komisijai.</p> <p>6. Sąjungos duomenų bazėje bus kaupiami ir galės būti rodomi regionų lygmens duomenys.</p>

Paaškinimas

Duomenų detalumas gali pagerinti atsinaujinančiųjų išteklių skystojo ir dujinio kuro ir perdirtos anglies kuro srauto atsekamumą ir supratimą apie jį. Deleguotieji aktai gali būti naudojami tik išimtiniais atvejais ir tinkamai laikantis subsidiarumo principo.

43 pakeitimas

Pasiūlymas dėl direktyvos

3.2 straipsnio b punktas

Direktyvos 98/70/EB pakeitimai

2 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
<p>b) 8 ir 9 punktai pakeičiami taip:</p> <p>„8. Tiekėjas – kuro tiekėjas, apibrėžtas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio pirmos pastraipos 38 punkte.</p> <p>„9. Biodegalai – biodegalai, apibrėžti Direktyvos 2018/2001 2 straipsnio pirmos pastraipos 33 punkte.“;</p>	<p>b) 8 ir 9 punktai pakeičiami taip:</p> <p>„8. Tiekėjas – kuro tiekėjas, apibrėžtas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio pirmos pastraipos 38 punkte.</p> <p>9. Biodegalai – biodegalai, apibrėžti Direktyvos 2018/2001 2 straipsnio pirmos pastraipos 33 punkte.</p> <p>„10. <i>Mažo anglies dioksido pėdsako vandenilis – tai vandenilis iš iškastinio kuro, gaminamas surenkant ir saugant anglies dioksidą, arba elektrolizinis vandenilis, kurio gyvavimo ciklo metu išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis sumažinamas bent 73,4 %, todėl gyvenimo ciklo metu išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis yra mažesnis nei 3 tCO₂eq/tH₂, palyginti su iškastinio kuro lyginamuoju rodikliu 94 g CO₂e/MJ (2,256 tCO₂eq/tH₂). Elektrolizinio vandenilio išmetamo anglies dioksido kiekis nustatomas pagal ribinį gamybos vienetą prekybos zonoje, kurioje yra elektrolizeris, atsiskaitymo už disbalansą laikotarpiu, per kuriuos elektrolizeris naudoja elektros energiją iš tinklo;“</i></p>

II. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS

1. pabrėžia, kad prasidėjus Rusijos invazijai į Ukrainą poreikis skubiai pereiti prie švarios energijos ir užtikrinti energetinį saugumą tapo kaip niekada stiprus ir aiškus;
2. palankiai vertina siūlomą Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvos peržiūrą, kuri yra susijusi su bendru ES siekiu iki 2050 m. tapti neutralaus poveikio klimatui žemynu;
3. Pritaria tam, kad būtų padidintas 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslas ir kad visų sektorių atstovai labiau prisidėtų, ir pabrėžia, kad siekiant ES klimato srities tikslų labai svarbu dideliu mastu ir nuosekliai didinti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, kartu skatinant didesnę energetinį savarankiškumą ir energijos vartojimo efektyvumą, taip pat didinant ES energetikos sistemos įperkumą ir tiekimo saugumą.
4. vis dėlto pasisako už lankstų ir subalansuotą požiūrį į atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslus, kuriais skatinama nuolat plėtoti technologijas, užtikrinti tikrumą investuotojams, kartu išlaikant ES konkurencingumą ir užtikrinant tvarią ir teisingą pertvarką;
5. pabrėžia, kad labai svarbu užtikrinti teisinių dokumentų, siūlomų pagal pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinį, suderinamumą ir toliau įtvirtinti principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ ir technologinį neutralumą, kad iki 2050 m. tvariu ir ekonomiškai efektyviausiu būdu būtų pasiektas neutralus poveikis klimatui;
6. primygtinai tvirtina, kad valstybės narės turi perkelti RED II direktyvą į nacionalinę teisę, kaip numatyta tame dokumente;

Subsidiarumas ir poveikio vertinimas

7. palankiai vertina tai, kad prie pasiūlymų dėl teisės aktų pridedama subsidiarumo lentelė, kaip siūlė RK; kartu pritaria Reglamentavimo patikros valdybos pastaboms, pateiktoms prieš paskelbiant šį pasiūlymą, visų pirma dėl poreikio sistemingai spręsti subsidiarumo ir proporcingumo klausimus, būtinybės geriau pristatyti siūlomų priemonių poveikį valstybėms narėms ir regionams, įskaitant bioenergijos tvarumo kriterijus;
8. atkreipia dėmesį į tai, kad Europos Sąjungoje vietos ir regionų valdžios institucijų kompetencija nėra vienoda, todėl sprendimai turėtų būti priimami tuo valdymo lygmeniu, kuriuo galėtų būti užtikrintas veiksmingiausias sprendimas; išpareigoja stebėti, kaip įgyvendinami subsidiarumo ir proporcingumo principai, taip pat siūlomų teisės aktų teritorinį poveikį, siekiant ekonomiškai efektyviai ir sėkmingai įgyvendinti klimato srities tikslus;
9. pakartoja, kad Sąjungai svarbu atsižvelgti į esamus regioninius skirtumus ir kiekvieno regiono ypatumus, taip pat remti ekonomiškai efektyvius ir tausų išteklių naudojimą lemiančius sprendimus, kartu užtikrinant, kad energijos sąnaudos išliks prieinamos piliečiams ir įmonėms;
10. pabrėžia, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamyba dažnai vyksta vietos ir regionų lygmenimis ir priklauso nuo regionų MVĮ; ragina valstybes nares, apibrėžiant ir įgyvendinant nacionalines klimato politikos priemones, visapusiškai įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas, pavyzdžiui, numatant regionų ir vietos lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus, kurie papildytų Paryžiaus susitarime numatytus nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus;

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos

11. apgailestauja dėl sprendimo nekeisti straipsnio dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų, atsižvelgiant į patirtį, įgytą šiuo metu perkeltiant direktyvą į nacionalinę teisę, ir į tai, kad nėra naujų nuostatų, kuriomis būtų siekiama mažinti leidimų išdavimo, administracinius sunkumus ir kitus veiksnius, apsunkinančius prieigą prie tinklo, ir skatinti tokių technologijų, kaip saulės šiluminės ir fotovoltinės energijos, vandens, vėjo ir geoterminės energijos, diegimą;
12. pabrėžia, kad reikia visapusiškai atsižvelgti į gaminančių vartotojų, atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų ir naujų technologijų – pavyzdžiui, energijos kaupimo, paklausos atsako, mikrotinklų (galbūt tarpvalstybiniai), elektromobilumo indėlių ir jomis pasinaudoti;

13. pabrėžia žemos ir vidutinės įtampos elektros energijos tinklų svarbą, nes juose turi būti sukurta infrastruktūra, reikalinga daugeliui naujų decentralizuotų gamintojų, tiekiančių elektros energiją į sistemą; pabrėžia, kad naujus smulkiuosius gamintojus taip pat reikia prijungti prie žemos ir vidutinės įtampos tinklų; ragina Komisiją numatyti kelių mažesnių projektų sujungimo sistemą, kad jie atitiktų galiojančiuose teisės aktuose nustatytus kriterijus. Lankstumas šiuo atžvilgiu yra labai svarbus vietos ir regionų valdžios institucijoms, kad jos galėtų rengti tam tikrus bendrus projektus ir gauti finansavimą šioms pastangoms;

14. atkreipia dėmesį į tai, kad bendrijos sistemos lygmens kaupimo sistemos yra saugesnės ir reikalauja mažiau investicijų, palyginti su buitinėmis kaupimo sistemomis;

Tarpvalstybinis bendradarbiavimas

15. palankiai vertina pasiūlymą stiprinti valstybių narių bendradarbiavimą ir skatinti regionų ir vietos bendradarbiavimą atsinaujinančiųjų energijos išteklių srityje, siekiant pagerinti sąveiką energijos rinkoje; pabrėžia pagrindinį regionų vaidmenį didinant jūros vėjo ir vandenynų energijos gamybą;

16. dar kartą patvirtina, kad svarbu skatinti ir remti vietos ir regionų valdžios institucijų tarpvalstybinio bendradarbiavimo projektus (pvz., bendro intereso projektus), siekiant užtikrinti ekonomiškai efektyvią, integruotą, nuo iškastinio kuro nepriklausomą ir decentralizuotą energetikos sistemą; šiuo požiūriu taip pat pabrėžia sujungimo svarbą tinklų stabilizavimui atsižvelgiant į kintantį atsinaujinančiųjų energijos šaltinių pobūdį ir klimato kaitos poveikį aplinkai, kurie daro įtaką elektros energijos infrastruktūros funkcionalumui;

17. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijoms reikia teikti finansinę ir techninę pagalbą, kad jos galėtų geriau pritraukti ir sutelkti investicijas;

Bioenergetika

18. mano, kad siekiant užtikrinti aplinkos ir biologinės įvairovės apsaugą būtina tvari biomasės gamyba; vis dėlto pabrėžia, kad naujų ir griežtesnių kriterijų, taikomų visiems esamiems nedidelio masto biomasės, šilumos ir elektros energijos įrenginiams, nustatymas kenktų teisinės sistemos stabilumui ir darytų didžiulį socialinį poveikį pažeidžiamiems vartotojams, ypač kaimo vietovėse, taip pat įmonėms, kurių esamų įrenginių ir planuojamų investicijų negalima nepaisyti;

19. pažymi, kad ataskaitų teikimo reikalavimų ribą sumažinus nuo 20 MW iki 5 MW, gerokai padidėtų daugelio vidutinių energetikos įrenginių administracinė našta ir reikalauja išlaikyti dabartinius Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvos tvarumo kriterijus ir nacionalinės teisės aktus, kad būtų atsižvelgiama į įvairias nacionalines ir regionų sąlygas; nauji reikalavimai turėtų būti nustatyti tik tuo atveju, jei atlikus vertinimus paaiškėtų, kad dabartiniai reikalavimai kelia pavojų aplinkai, o tai skatintų taikyti griežtesnį požiūrį;

20. ragina išnaudoti biometano gamybos Europoje potencialą kaip būdą skubiai įvairinti ir sumažinti ES priklausomybę nuo Rusijos dujų, kartu didinant užmojus siekiant klimato srities tikslų; pritaria tikslui iki 2030 m. ES pagaminti 35 mlrd. kubinių metrų (mlrd. m³) biometano, kaip siūloma plane „REPowerEU“;

Žiedinė ekonomika ir efektyvus išteklių naudojimas

21. apgailestauja, kad nėra nuorodos į žaliuosius ir žiedinius viešuosius pirkimus, kurie yra viešojo administravimo institucijų priemonė atsinaujinančiųjų išteklių energijai skatinti perkant su energija susijusias prekes ir paslaugas;

22. pabrėžia, kad tvariai siekiant didesnio išteklių naudojimo efektyvumo atsinaujinančiųjų išteklių degalai ir iš perdirbtos anglies pagaminti degalai trumpuoju laikotarpiu ir nustačius tvarumo ir ekologiškumo kriterijus gali būti pereinamojo laikotarpio degalais ir prisidėti prie ekonomikos, įskaitant transporto sektorių, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo;

23. pritaria tam, kad alternatyviaisiais degalais varomų transporto priemonių gamintojai, alternatyviųjų degalų gamintojai ir degalų papildymo infrastruktūros valdytojai imtųsi koordinuotų veiksmų, siekiant užtikrinti transporto sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą;

Šildymas ir vėsinimas

24. ragina šildymo ir vėsinimo atžvilgiu laikytis subsidiarumo principo;

25. pritaria tikslui padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir atliekinės šilumos dalį šildymo ir vėsinimo sektoriuje, taip pat centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuose. Tačiau mano, kad reikia reformuluoti tikslus, kad atliekinę šilumą ir atsinaujinančiųjų išteklių energiją būtų galima derinti vienodomis sąlygomis, užuot nustačius atskirus tikslus. Pirmenybė turėtų būti teikiama atliekinės šilumos atgavimo pramonėje, duomenų centruose ir kt. veiklai, kai tokia veikla vykdoma, ir ji neturėtų būti diskriminuojama, kad būtų pasiekta nustatyta atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis;

26. pažymi, kad kvalifikacijos kėlimą, vykdam atsinaujinančiųjų išteklių šildymo ir vėsinimo bei energijos kaupimo technologijų diegėjams ir projektuotojams skirtas mokymo programas, turėtų užtikrinti valstybių narių kompetentinga institucija; tikslinių veiksmų turėtų būti imamasi pagal planą „Repower ES“, glaudžiai bendradarbiaujant su nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis ir laikantis subsidiarumo principo;

Energijos nepriteklis

27. apgailestauja, kad nepakankamai skatinama naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos šaltinius kaip kovos su energijos ir judumo nepriteklumi tarp pažeidžiamų namų ūkių, labai mažų ir mažųjų įmonių bei judumo priemonių naudotojų priemonę;

28. pažymi, kad ES strategija įvairinti savo iškastinio kuro tiekimą, atrodo, yra nepakankama; ragina ES ir valstybes nares sutelkti savo investicijas į atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir pabrėžia vietos atsinaujinančiosios energijos gamybos svarbą siekiant sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro importo iš trečiųjų šalių ir su tuo susijusias dideles ir nepastovias kainas, laikantis plane „REPowerEU“ išdėstyto požiūrio;

29. ragina imtis nuoseklių priemonių ir investicijų, kuriomis būtų grindžiamos bendros ir didelės pastangos visais lygmenimis, kad iki 2050 m. būtų panaikintas energijos ir judumo nepriteklis, siekiant teisingo neutralaus poveikio klimatui žemyno, remiantis esamomis iniciatyvomis, pavyzdžiui, Merų paktu ir Energijos nepritekliaus konsultacijų centru;

Vandenilis ir „žaliosios molekulės“

30. pabrėžia svarbų „žaliųjų molekulių“ vaidmenį vykdam energetikos pertvarką ir palankiai vertina tolesnį mokslinių įrodymų apie šių molekulių ir kitų naujų tvarių vektorių kaupimą;

31. pabrėžia vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių svarbą sektoriuose, kuriuose vandenilis naudojamas kaip žaliava arba kuriuose energijos vartojimo efektyvumo priemonės ir tiesioginė elektrifikacija nėra perspektyvūs sprendimai, kartu daugelyje Europos regionų sukuriant puikių galimybių inovacijoms, vertės kūrimui ir užimtumui;

32. pažymi, kad trumpuoju laikotarpiu vis dar reikės importuoti didelę vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių dalį, siekiant kompensuoti ribotą gamybą;

33. pabrėžia, kad peržiūrint Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą pasiūlyti tikslai dėl atsinaujinančiųjų išteklių vandenilio ir iš jo gautų produktų pagal RK nuomonėje išdėstytus reikalavimus dėl švaraus vandenilio veiksmų plano (RK 549/2020) ⁽¹⁾ yra svarbūs atsinaujinančiųjų išteklių vandenilio rinkos augimui įgyvendinant ES vandenilio strategiją; todėl remia numatytą atsinaujinančiųjų išteklių vandenilio sertifikavimą, naujuosius dalinius atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro tikslus transporto ir pramonės sektoriuose bei numatytą pramonės produktų, pagamintų naudojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurą, pavyzdžiui, žaliąjį plieną, ženklimą;

34. primena, kad vandenilis iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių turėtų būti prioritetas, o mažai anglies dioksido į aplinką išskiriantis vandenilis galėtų būti naudojamas priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslais kaip trumpalaikis pereinamasis sprendimas, nesukuriant ilgalaikės priklausomybės, kol vandenilis iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pats galės atlikti šį vaidmenį; todėl ragina ES institucijas, valstybes nares ir pramonę didinti atsinaujinančiosios elektros energijos ir vandenilio pajėgumus;

35. prašo Komisijos persvarstyti būsimą deleguotąjį aktą dėl nebiologinės kilmės degalų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, parengtą remiantis Direktyva (ES) 2018/2001, siekiant užtikrinti, kad jame būtų atsižvelgta atliekant šią peržiūrą;

Saulės energija

36. palankiai vertina pranešimą apie būsimą ES saulės energijos strategiją. Ji turėtų apimti tikslus ir konkrečias priemones saulės energijos naudojimui spartinti, taip pat naujesiems Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvos 15a straipsnio tikslams, susijusiems su atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo pastatuose ir kovoje su energijos nepriteklumi įtraukimu, remti ir prisidėti prie konkurencingos saulės energijos sistemos kūrimo;

⁽¹⁾ OL C 324, 2020 10 1, p. 41.

Jūrų energija

37. tvirtai remia Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvoje pasiūlytą naują siekį bendrai planuoti jūrų energiją, tikslus ir priemones, skirtas greta jūros baseino esančių valstybių narių jungtiniam integruotam tinklui planuoti; pabrėžia, kad norint toliau plėsti jūrų energijos sistemą, būtina ES lygmeniu toliau vienodinti atitinkamus reikalavimus, ypač dėl konkursų, rinkos taisyklių, techninių aspektų ir darbuotojų saugos ir sveikatos, kad pavyktų užtikrinti pageidaujamą valstybių narių bendradarbiavimą;

38. palankiai vertina neseniai priimtą Europos Komisijos vandenilio ir nuo iškastinio kuro nepriklausomos dujų rinkos dokumentų rinkinį ir taisykles, kuriomis skatinama naudoti esamą dujų infrastruktūrą siekiant priimti kitas „žaliąsias molekules“ kaip mišinius, taip pat šios infrastruktūros modernizavimą ir naujos dujų infrastruktūros vandeniliui transportuoti kūrimą; remia investicijas į vandenilio **iš atsinaujinančių energijos išteklių** rinkos plėtrą, aplinkai saugius ir ekonomiškai perspektyvius anglies dioksido surinkimo, naudojimo ir saugojimo projektus;

39. atsižvelgdamas į galimą šio reglamento poveikį vietos ir regionų valdžios institucijoms pabrėžia, kad laikantis nuoširdaus bendradarbiavimo principo teisėkūros institucijos turi būti informuojamos apie visus pradinio pasiūlymo pakeitimus kiekviename teisėkūros procedūros etape, įskaitant trišales derybas, kad RK galėtų tinkamai naudotis savo Sutartyje numatytais prerogatyvomis (SESV 91 straipsnis).

Briuselis, 2022 m. balandžio 28 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Apostolos TZITZIKOSTAS

Europos regionų komiteto nuomonė „LULUCF reglamento ir Pastangų pasidalijimo reglamento persvarstymas“

(2022/C 301/17)

Pranešėja	Åsa ÅGREN WIKSTRÖM (SE/EPP), Vesterboteno leno tarybos narė
Pamatiniai dokumentai	<p>Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl taikymo srities, atitikties taisyklių supaprastinimo, valstybių narių 2030 m. tikslų nustatymo ir įsipareigojimo iki 2035 m. bendrai pasiekti poveikio klimatui neutralumo tikslą žemės naudojimo, miškininkystės ir žemės ūkio sektoriuje iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/841 ir dėl stebėsenos, ataskaitų teikimo, pažangos stebėjimo ir peržiūros tobulinimo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1999</p> <p>COM(2021) 554</p> <p>Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įpareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį</p> <p>COM (2021) 555</p>

I. REKOMENDACIJOS DĖL PAKEITIMŲ

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl taikymo srities, atitikties taisyklių supaprastinimo, valstybių narių 2030 m. tikslų nustatymo ir įsipareigojimo iki 2035 m. bendrai pasiekti poveikio klimatui neutralumo tikslą žemės naudojimo, miškininkystės ir žemės ūkio sektoriuje iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/841 ir dėl stebėsenos, ataskaitų teikimo, pažangos stebėjimo ir peržiūros tobulinimo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1999

COM(2021) 554

1 pakeitimas

7 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>(7) 2020 m. rugsėjo 17 d. komunikate „Platesnis Europos 2030 m. klimato srities užmojis“³³ buvo numatyta galimybė sujungti žemės ūkio sektoriuje išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kurios nėra CO₂, kiekį su žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės sektoriaus grynuoju absorbuojamu kiekiu, taip sukuriant naujai reguliuojamą žemės sektorių. Tokiu sujungimu gali būti skatinama su žeme susijusių klimato kaitos švelninimo veiksmų sinergija ir sudaromos sąlygos labiau integruoti politikos formavimą ir politikos įgyvendinimą nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis. Šiuo tikslu reikėtų sugriežtinti valstybių narių pareigą pateikti integruotus žemės sektoriaus klimato kaitos švelninimo planus;</p>	<p>Išbraukta.</p>

Paaiškinimas

Abiejų sektorių sujungimas gali duoti priešingų rezultatų, gali būti neveiksmingas ir nesąžiningas. ES daugiausia dėmesio turėtų skirti išmetamųjų teršalų kiekio mažinimui, kartu optimizuojant LULUCF sektoriaus klimato kaitos švelninimo potencialą.

2 pakeitimas

8a konstatuojamoji dalis (nauja)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	(8a) <i>šiuo metu Sąjungoje pasėliai, pievos ir šlapynės išmeta grynąjį šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, tačiau jos gali tapti grynojo absorbuojamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio šaltiniu, visų pirma atkuriant šlapžemes bei durpynus;</i>

3 pakeitimas

10 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
tam, kad būtų galima padidinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų absorbuojamumą, pavieniams ūkininkams ar miškų valdytojams reikia tiesioginės paskatos saugoti daugiau anglies dioksido savo žemėje ir miškuose. [...] [...] Tokiomis paskatomis ir verslo modeliais bus paskatinta taikyti klimato kaitos švelninimo priemones bioekonomikoje, be kita ko, naudojant ilgaamžius iš nukirsto medžio pagamintus produktus ir visiškai laikantis ekologijos principų, skirtų biologinei įvairovei puoselėti ir žiedinei ekonomikai skatinti. Taigi, be iš nukirsto medžio pagamintų produktų kategorijos, turėtų būti įvesta naujų anglies dioksido saugojimo produktų kategorijų. Atsirandančiais verslo modeliais, ūkininkavimo ir žemėtvarkos praktika, kuriais siekiama padidinti absorbuojamą kiekį, prisidedama prie subalansuotos teritorinės plėtros ir ekonomikos augimo kaimo vietovėse. [...]	tam, kad būtų galima padidinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų absorbuojamumą, pavieniams ūkininkams ar miškų valdytojams reikia tiesioginės paskatos saugoti daugiau anglies dioksido savo žemėje, miškuose ir produktuose, kuriuose saugomas anglies dioksidas. [...] [...] Tokiomis paskatomis ir verslo modeliais bus paskatinta taikyti klimato kaitos švelninimo priemones bioekonomikoje, be kita ko naudojant iš nukirsto medžio pagamintus produktus ir pakeičiant medžiagas, kurioms naudojama daug iškastinio kuro arba daug anglies dioksido išskiriančias medžiagas ir visiškai laikantis ekologijos principų, skirtų biologinei įvairovei puoselėti ir žiedinei ekonomikai skatinti. Taigi, be iš nukirsto medžio pagamintų produktų kategorijos, turėtų būti įvesta naujų visų anglies dioksido saugojimo produktų kategorijų, įskaitant naujus inovatyvius sprendimus, ir bioenergijos gamybą surenkant ir saugant anglies dioksidą. Valstybės narės taip pat turėtų pateikti poveikio mažinimo galimybių, susijusių su medžiagų, kurioms naudojamas iškastinis kuras, ar daug anglies dioksido išskiriančių medžiagų pakeitimu mediena, įvėrčius. Atsirandančiais verslo modeliais, tolesne bioenergijos gamybos surenkant ir saugant anglies dioksidą plėtra, ūkininkavimo ir žemėtvarkos praktika, kuriais siekiama padidinti absorbuojamą kiekį, ir ilgalaikėmis investicijomis į bioekonomiką prisidedama prie subalansuotos teritorinės plėtros ir ekonomikos augimo kaimo vietovėse. [...]

Paaiškinimas

Reikėtų visapusiškai atsižvelgti į inovatyvių biologinių produktų poveikį klimatui. Turėtų būti įtrauktos visos atitinkamos kategorijos, pavyzdžiui, plaušiena, popierius, kartonas, fanera, plaušų plokštės, smulkinių plokštės, lentos, kompozitinė mediena, tekstilė, sudėtinės medžiagos, ligninas, cheminės medžiagos, bioanglis ir kiti biogeniniai anglies produktai.

ES klimato srities tikslas – tapti neutralaus anglies dioksido poveikio regionu ir iki 2050 m. iš esmės panaikinti priklausomybę nuo iškastinio kuro. Mokslininkai ir kūrėjai (pvz., JT ir IPPC) sutinka, jog mažai tikėtina, kad netaikydami technologijomis grindžiamo anglies dioksido absorbuojamumo, galėsime pasiekti Paryžiaus susitarimo tikslus. Bioenergijos gamyba surenkant ir saugant anglies dioksidą yra bioenergijos gamybos iš biomasės procesas ir anglies surinkimas bei saugojimas, taip pašalinant jį iš atmosferos.

Bioenergijos gamybos surenkant ir saugant anglies dioksidą įtraukimas į reglamentą yra logiškas, nes biogeniniai išmetamieji teršalai susidaro iš atsinaujinančiųjų energijos šaltinių, auginamų žemėje. Taikant tą pačią apskaitos sistemą visiems produktams, kuriuose saugomas anglies dioksidas, išmetamiesiems teršalams ir anglies dioksido absorbavimui bus išvengta dvigubos apskaitos.

4 pakeitimas

11a konstatuojamoji dalis (nauja)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p>(11a) <i>atsižvelgiant į tai, kad vykdant tvarią miškotvarką didinama anglies dioksido sekvestracija ir kovojama su miškų senėjimu ir gaivalinėmis nelaimėmis, kurios yra vienas iš veiksnių, padedančių pastaraisiais metais mažinti anglies dioksido absorbavimą žemės sektoriuje, šiuo reglamentu visų tipų ES miškuose turėtų būti skatinama tvarios miškotvarkos praktika, kuria prisidedama prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, kaip nurodyta 2030 m. ES miškų strategijoje;</i></p>

Paiškinimas

Pernelyg apribojus aktyvios miškotvarkos galimybes, miškai taptų labiau pažeidžiami tokių veiksnių kaip gaisrai ir kenkėjų protrūkiai, taip pat sumažėtų ilgalaikis miškų anglies dioksido sekvestracijos potencialas.

5 pakeitimas

1 straipsnio 1 dalies 1 punktą

Reglamentas (ES) 2018/841

1 straipsnio 1 dalies e punktą

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>e) valstybių narių įsipareigojimų imtis būtinų priemonių, kuriomis siekiama Sąjungoje iki 2035 m. bendrai pasiekti poveikio klimatui neutralumą žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės sektoriuje, <i>įtraukiant žemės ūkio sektoriuje išmetamas šiltnamio efektą sukeliančias dujas, kurios nėra CO₂.</i>“;</p>	<p>e) valstybių narių įsipareigojimų imtis būtinų priemonių, kuriomis siekiama Sąjungoje iki 2035 m. bendrai pasiekti poveikio klimatui neutralumą žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės sektoriuje.“;</p>

Paiškinimas

RK susirūpinęs, kad derinant žemės naudojimą ir su išmetamu CO₂ kiekiu nesusijusį žemės ūkio sektorių gali susilpnėti būtina pažanga žemės ūkio sektoriuje, nes sunkumus, su kuriais susiduriama mažinant išmetamųjų teršalų kiekį, galėtų kompensuoti kiti sektoriai, pavyzdžiui, miškų sektorius. Anglies dioksido absorbavimas LULUCF sektoriuje atlieka svarbų vaidmenį siekiant ES klimato srities tikslų. Abiejų sektorių sujungimas gali duoti priešingų rezultatų, gal būti neproduktyvus neveiksmingas ir nesąžiningas. ES daugiausia dėmesio turėtų skirti išmetamųjų teršalų kiekio mažinimui, kartu optimizuojant LULUCF sektoriaus klimato kaitos švelninimo potencialą.

6 pakeitimas**1 straipsnio 1 dalies 2 punktą**

Reglamentas (ES) 2018/841

2 straipsnio 2 dalies įžanginė dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>2. Šis reglamentas taip pat taikomas I priedo A skirsnyje išvardytoms 2026–2030 m. laikotarpiu valstybių narių teritorijose išmetamoms ir absorbuojamoms šiltnamio efektą sukeliančioms dujoms, už kurias atsiskaitoma pagal Reglamento (ES) 2018/1999 26 straipsnio 4 dalį ir kurios susijusios su bet kuria iš šių žemės ataskaitų teikimo kategorijų ir (arba) sektorių:</p>	<p>2. Šis reglamentas taip pat taikomas I priedo A skirsnyje išvardytoms nuo 2026 m. ir vėlesniu laikotarpiu valstybių narių teritorijose išmetamoms ir absorbuojamoms šiltnamio efektą sukeliančioms dujoms, už kurias atsiskaitoma pagal Reglamento (ES) 2018/1999 26 straipsnio 4 dalį ir kurios susijusios su bet kuria iš šių žemės ataskaitų teikimo kategorijų ir (arba) sektorių:</p>

Paiškinimas

RK susirūpinęs, kad derinant žemės naudojimą ir su išmetamu CO₂ kiekiu nesusijusį žemės ūkio sektorių gali susilpnėti būtina pažanga žemės ūkio sektoriuje, nes sunkumus, su kuriais susiduriama mažinant išmetamųjų teršalų kiekį, galėtų kompensuoti kiti sektoriai, pavyzdžiui, miškų sektorius. Anglies dioksido absorbavimas LULUCF sektoriuje atlieka vieną iš pagrindinių vaidmenų siekiant ES klimato srities tikslų. Abiejų sektorių sujungimas gali duoti priešingų rezultatų, gali būti neveiksmingas ir nesąžiningas. ES daugiausia dėmesio turėtų skirti išmetamųjų teršalų kiekio mažinimui, kartu optimizuojant LULUCF sektoriaus klimato kaitos švelninimo potencialą.

7 pakeitimas**1 straipsnio 1 dalies 2 punktą**

Reglamentas (ES) 2018/841

2 straipsnio 3 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>3. Šis reglamentas taip pat taikomas I priedo A skirsnyje išvardytoms nuo 2031 m. valstybių narių teritorijose išmetamoms ir absorbuojamoms šiltnamio efektą sukeliančioms dujoms, už kurias atsiskaitoma pagal Reglamento (ES) 2018/1999 26 straipsnio 4 dalį ir kurios susijusios su bet kuria iš 2 dalies a–j punktuose išvardytų žemės kategorijų ir bet kuriuo iš šių sektorių:</p> <p>a) žarnyno fermentacija;</p> <p>b) mėšlo tvarkymas;</p> <p>c) ryžių auginimas;</p> <p>d) žemės ūkio paskirties dirvožemis;</p> <p>e) numatytas savanų deginimas;</p> <p>f) žemės ūkio atliekų deginimas vietoje;</p> <p>g) kalkinimas;</p> <p>h) karbamido naudojimas;</p> <p>i) „kitos trąšos, kurių sudėtyje yra anglies“;</p> <p>j) „kita“.</p>	<p>Išbraukta.</p>

Paaiškinimas

RK susirūpinęs, kad derinant žemės naudojimą ir su išmetamu CO₂ kiekiu nesusijusį žemės ūkio sektorių gali susilpnėti būtina pažanga žemės ūkio sektoriuje, nes sunkumus, su kuriais susiduriama mažinant išmetamųjų teršalų kiekį, galėtų kompensuoti kiti sektoriai, pavyzdžiui, miškų sektorius. Anglies dioksido absorbavimas LULUCF sektoriuje atlieka vieną iš pagrindinių vaidmenų siekiant ES klimato srities tikslų. Abiejų sektorių sujungimas gali duoti priešingų rezultatų gali būti, neveiksmingas ir nesąžiningas. ES daugiausia dėmesio turėtų skirti išmetamųjų teršalų kiekio mažinimui, kartu optimizuojant LULUCF sektoriaus klimato kaitos švelninimo potencialą.

8 pakeitimas**1 straipsnio 1 dalies 3 punktas**

Reglamentas (ES) 2018/841

4 straipsnio 2 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>2. 2030 m. Sąjungos tikslas – 310 mln. CO₂ ekvivalento tonų atitinkantis grynasis absorbuojamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, apskaičiuojamas kaip valstybių narių tikslų, nustatytų pagal šio straipsnio 3 dalį, suma ir grindžiamas Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos 2016 m., 2017 m. ir 2018 m. duomenų vidurkiu.</p> <p>(...)</p>	<p>2. 2030 m. Sąjungos tikslas – 310 mln. CO₂ ekvivalento tonų atitinkantis grynasis absorbuojamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, apskaičiuojamas kaip valstybių narių tikslų, nustatytų pagal šio straipsnio 3 dalį, suma ir grindžiamas Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos 2016 m., 2017 m. ir 2018 m. duomenų vidurkiu.</p> <p>(...)</p> <p><i>Ne vėliau kaip iki 2024 m. birželio 30 d. kiekviena valstybė narė prie šio straipsnio 2 dalyje nurodyto 2030 m. grynojo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslo prisideda nustatydamą nacionalinį indėlį, kuris yra didesnis už IIa priede nustatytą nacionalinį tikslą. Toks indėlis gali būti įtrauktas į integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, pateikiamus pagal Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnį.</i></p> <p><i>Į nacionalinį indėlį įtraukiama informacija ir tikslai, susiję su išmetamųjų teršalų kiekio mažinimu arba absorbuojamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, susidarančio pasėlių, pievų ir šlapynių plotuose, didinimu, palyginti su 2016, 2017 ir 2018 m. pateiktais duomenimis.</i></p>

Paaiškinimas

RK remia plataus užmojo, sąžiningą ir įtraukų LULUCF tikslą, kuris padėtų užtikrinti ES klimato srities tikslų įgyvendinimą. Vietos ir regionų valdžios institucijos žino apie klimato kaitos padarinius vietoje ir remia plataus užmojo ir sąžiningus klimato srities veiksmus.

9 pakeitimas

1 straipsnio 1 dalies 3 punktas

Reglamentas (ES) 2018/841

4 straipsnio 3 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>3. [...] Šios nacionalinės trajektorijos grindžiamos kiekvienos valstybės narės 2021 m., 2022 m. ir 2023 m. pateiktų šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos duomenų vidurkiu. Valstybėms narėms pakeitus metodiką, 310 mln. CO₂ ekvivalento tonų atitinkančio grynojo absorbuojamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, kuris yra Ila priede nustatytų valstybių narių tikslų suma, vertei gali būti pritaikyta techninė pataisa. Techninės pataisos, kuri turi būti įtraukta į valstybių narių tikslus, nustatymo metodus išdėstomas minėtuose įgyvendinimo aktuose. [...]</p>	<p>3. [...] Šios nacionalinės trajektorijos grindžiamos kiekvienos valstybės narės 2021 m., 2022 m. ir 2023 m. pateiktų šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos duomenų vidurkiu. Valstybėms narėms pakeitus metodiką, Ila priede nustatyta valstybių narių tikslo ir 310 mln. CO₂ ekvivalento tonų atitinkančio grynojo absorbuojamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, kuris yra Ila priede nustatytų valstybių narių tikslų suma, vertei gali būti pritaikyta techninė pataisa. Techninė pataisa, kuria turi būti papildytas valstybės narės tikslas, turėtų atitikti metodikos ir duomenų šaltinių pakeitimo poveikį tikslams ir turi būti išdėstoma minėtuose įgyvendinimo aktuose. [...]</p>

Paaiškinimas

Svarbu, kad valstybės narės nuolat tobulintų savo metodiką ir kad šie patobulinimai taip pat atspindėtų vertinant tikslus, siekiant išvengti pernelyg mažų ar didelių tikslų. Nuolat tobulinami veiklos duomenų teikimo metodai ir patikslinti išmetamųjų teršalų veiksniai atitinka dabartinę ataskaitų teikimo praktiką. Todėl valstybės narės turėtų būti skatinamos naudotis naujais vidaus mokslinių tyrimų rezultatais, taip pat atnaujintomis IPCC gairėmis ir kitais tarptautinių mokslinių tyrimų rezultatais.

10 pakeitimas

1 straipsnio 1 dalies 3 punktas

Reglamentas (ES) 2018/841

4 straipsnio 4 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>4. Turi būti siekiama, kad šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, Sąjungos mastu išmetamas 2 straipsnio 3 dalies a–j punktuose nurodytuose sektoriuose, iki 2035 m. būtų sumažintas iki nulinio grynojo kiekio, o vėliau Sąjunga pasiektų neigiamą kiekį. Sąjunga ir valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad būtų galima bendrai pasiekti 2035 m. tikslą.</p> <p>Iki 2025 m. gruodžio 31 d. Komisija, remdamasi integruotais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais, kuriuos kiekviena valstybė narė pagal Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnį pateikia iki 2024 m. birželio 30 d., pateikia pasiūlymus dėl kiekvienos valstybės narės indėlio, kuriuo prisidedama prie grynojo išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo.“;</p>	<p>Išbraukta.</p>

Paiškinimas

RK susirūpinęs, kad derinant žemės naudojimą ir su išmetamu CO₂ kiekiu nesusijusį žemės ūkio sektorių gali susilpnėti būtina pažanga žemės ūkio sektoriuje, nes sunkumus, su kuriais susiduriama mažinant išmetamųjų teršalų kiekį, galėtų kompensuoti kiti sektoriai, pavyzdžiui, miškų sektorius. Anglies dioksido absorbavimas LULUCF sektoriuje atlieka vieną iš pagrindinių vaidmenų siekiant ES klimato srities tikslų. Abiejų sektorių sujungimas gali duoti priešingų rezultatų, gali būti neveiksmingas ir nesąžiningas. ES daugiausia dėmesio turėtų skirti išmetamųjų teršalų kiekio mažinimui, kartu optimizuojant LULUCF sektoriaus klimato kaitos švelninimo potencialą.

11 pakeitimas**1 straipsnio 1 dalies 7 punkto b papunktis**

Reglamentas (ES) 2018/841

9 straipsnio 2 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>2 dalis pakeičiama taip:</p> <p>„2. Komisija pagal 16 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais šio straipsnio 1 dalis ir V priedas iš dalies keičiami įtraukiant naujas produktų, kuriuose saugomas anglies dioksidas, kategorijas, įskaitant iš nukirsto medžio pagamintus produktus, turinčius anglies dioksido sekvestracijos poveikį, remiantis UNFCCC šalių konferencijos arba Šalių konferencijos, kuri yra ir Paryžiaus susitarimo Šalių susirinkimas, priimtomis TKKK gairėmis ir užtikrinant aplinkosauginį naudingumą.“;</p>	<p>2 dalis pakeičiama taip:</p> <p>„2. Komisija artimiausiu metu pagal 16 straipsnį priims deleguotuosius aktus, kuriais šio straipsnio 1 dalis ir V priedas iš dalies keičiami įtraukiant naujas produktų, kuriuose saugomas anglies dioksidas, kategorijas, įskaitant iš nukirsto medžio pagamintus produktus, bioenergijos gamybą surenkant ir saugant anglies dioksidą bei visas kitas atitinkamų biologinių produktų kategorijas, turinčias anglies dioksido sekvestracijos poveikį, remiantis UNFCCC šalių konferencijos arba Šalių konferencijos, kuri yra ir Paryžiaus susitarimo Šalių susirinkimas, priimtomis IPCC gairėmis ir užtikrinant aplinkosauginį naudingumą.“;</p>

Paiškinimas

Reikėtų visapusiškai atsižvelgti į inovatyvių biologinių produktų poveikį klimatui. Turėtų būti įtrauktos visos atitinkamos kategorijos, pavyzdžiui, plaušiena, popierius, kartonas, fanera, plaušų plokštės, smulkinų plokštės, lentos, kompozitinė mediena, tekstilė, sudėtinės medžiagos, ligninas, cheminės medžiagos, bioanglis ir kiti biogeniniai anglies produktai.

12 pakeitimas**1 straipsnio 1 dalies 14 punktas**

Reglamentas (ES) 2018/841

13 straipsnio 1 dalies 2 pastraipa

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p><i>prie kitų metų valstybės narės ataskaitoje nurodyto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, laikantis pagal 15 straipsnį priimtų priemonių, pridedamas CO₂ ekvivalento tonomis išreikštas grynojo išmesto šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio perviršis, padaugintas iš koeficiento 1,08.“;</i></p>	<p>Išbraukta.</p>

Paiškinimas

RK yra susirūpinęs, kad metinių ataskaitų teikimo reikalavimai gali turėti įtakos vietos ir regionų lygmeniui, nes valstybėms narėms būtų leidžiama pasipriešinti nenumatytiems metiniams pokyčiams priimant sprendimus dėl greito valdymo veiklos ir žemės naudojimo keitimo. Tai gali neigiamai paveikti vietos ir regionų lygmens gebėjimą vystyti savo bioekonomiką.

LULUCF sektoriui būdingi natūralūs svyravimai ir neapibrėžtumas vertinant anglies srautus. Valstybė narė negali kontroliuoti anglies dioksido srautų žemės sektoriaus absorbentuose kiekvienais metais. Todėl neįmanoma kasmet nustatyti metinių tikslų ir bausti už reikalavimų nesilaikymą.

13 pakeitimas**1 straipsnio 1 dalies 15 punktą**

Reglamentas (ES) 2018/841

14 straipsnio 1 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
(...)	(...)
Atitiktis ataskaitoje įvertinama:	Atitiktis ataskaitoje įvertinama:
a) politika ir priemonės, susijusios su kompromisais;	a) politika ir priemonės, susijusios su kompromisais;
b) klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos sinergija;	b) klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos sinergija;
c) klimato kaitos švelninimo ir biologinės įvairovės sinergija.	c) klimato kaitos švelninimo ir biologinės įvairovės sinergija;
	d) klimato kaitos švelninimo, prisitaikymo prie klimato kaitos ir bioekonomikos vystymosi sinergija, įskaitant ŠESD kiekio sumažinimo, susijusio su daug anglies išskiriančių ir daug iškastinio kuro naudojančių medžiagų pakeitimu medienos medžiagomis, skaičiumis.
(...)	(...)

Paiškinimas

Remiant visų su mišku susijusių produktų naudojimą, spartinamas perėjimas prie žiedinės bioekonomikos, kuri pakeičia iškastines medžiagas ir išmetamuosius teršalus. Reikėtų pažymėti, kad pakeitimo nauda (t. y. išmetamųjų teršalų kiekio, susijusio su medienos produktų gamyba, palyginti su kitomis funkciniu požiūriu lygiavertėmis medžiagomis ir produktais, sumažėjimas) yra susijusi ir su ilgaamžiais medienos produktais, ir su pluoštiniais produktais.

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įpareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį

COM(2021) 555

14 pakeitimas

6 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p><i>pasiekti poveikio klimatui neutralumo tikslą ne vėliau kaip iki 2050 m. gali trukdyti pernelyg skirtingi valstybių narių pastangų pasidalijimo tikslai. 2021–2027 m. laikotarpiu programuojant sanglaudos politikos fondus, ypač Europos regioninės plėtros fondą, Sanglaudos fondą ir Teisingos pertvarkos fondą, turėtų būti numatytos pritaikytos programos, prioritetinė kryptis, strategijos ir teritoriniai planai, kuriais taip pat būtų siekiama didinti valstybių narių pajėgumus mažinti išmetamą ŠESD kiekį Reglamente 2018/842 nurodytuose sektoriuose ir taip prisidėti prie geresnės jų tikslų konvergencijos jau šiuo programavimo laikotarpiu;</i></p>

15 pakeitimas

18 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p>18a) <i>tam, kad būtų galima pasiekti 1,5 °C tikslą ir užtikrinti klimato teisingumą, būtinos kolektyvinės visų ekonomikos sektorių, įskaitant žemės ūkį, pastangos. Savo ilgalaikėje strateginėje klestinčios, modernios ir konkurencingos neutralizuoto poveikio klimatui ekonomikos vizijoje⁽¹⁾ Komisija patvirtino, kad žemės ūkio sektoriuje išmetamas ne CO₂ ŠESD kiekis 2050 m. galėtų būti sumažintas iki 211 megatonų CO₂e, taip sumažinant netvarių išmetamųjų teršalų šalinimo iš atmosferos technologijų poreikį siekiant nulinio grynojo išmetamo ŠESD kiekio. Tačiau kai kuriuose sektoriuose, kuriems taikomas šis reglamentas, pastaraisiais metais padaryta labai nedidelė pažanga. Minimalus sektoriaus indėlis siekiant šiuo reglamentu nustatyto 2030 m. ir vėlesnio laikotarpio ES lygmens išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslo, kartu su Komisijos vykdoma tinkama stebėseną, ataskaitų teikimu ir priemonėmis, padėtų užtikrinti, kad visi PPR sektoriai padėtų laiku pasiekti klimato srities tikslus. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/1999 reikalaujama, kad valstybės narės parengtų ilgalaikes strategijas, kuriomis būtų prisidedama prie valstybių narių įsipareigojimų siekti Paryžiaus susitarimo tikslų vykdymo ir ilgalaikio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio didinimo visuose sektoriuose, laikantis Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslo. Šiomis strategijomis, taip pat kitais valstybių narių planais ir ataskaitomis pagal Reglamentą (ES) 2018/1999, Komisija naudosis siekdama nustatyti ir stebėti, kaip bendrai įgyvendinami ES lygmens PPR sektoriaus tikslai.</i></p> <p>⁽¹⁾ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Regionų komitetui ir Europos investicijų bankui „Švari mūsų visų planeta. Strateginė klestinčios, modernios ir konkurencingos neutralizuoto poveikio klimatui Europos ekonomikos ateities vizija“;</p>

16 pakeitimas**1 straipsnio 1 dalies 3a punktas (naujas)**

Reglamentas (ES) 2018/842

4 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Dabartinis tekstas	RK pakeitimas
	<p>3a) Į 4 straipsnį įterpiama 3a dalis:</p> <p>2030 m. ir vėlesnio laikotarpio valstybių narių išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslai</p> <p>Siekdama įgyvendinti poveikio klimatui neutralumo tikslą, nustatytą Reglamento (ES) 2021/1119 (Europos klimato teisės aktas) 2 straipsnio 1 dalyje, ir 2040 m. Sąjungos klimato politikos tikslą pagal Reglamentą (ES) 2021/1119, Komisija iki 2025 m. pabaigos pateiks pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, atitinkamai pagrįstą išsamiu poveikio vertinimu, kad iš dalies pakeistų reglamentą ir nustatytų minimalius sektoriaus indėlius siekiant šiame reglamente nustatyto 2030 m. ir vėlesnio laikotarpio ES lygmens išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslo, kartu su vykdoma tinkama stebėseną, ataskaitų teikimu ir priemonėmis, siekiant užtikrinti, kad visi sektoriai pagal šį reglamentą padėtų laiku įgyvendinti klimato srities tikslus.</p>

Paaiškinimas

Užtikrinama, kad visi sektoriai prisidėtų prie išmetamo ŠESD kiekio mažinimo.

17 pakeitimas**1 straipsnio 1 dalies 3b punktas (naujas)**

Reglamentas (ES) 2018/842

5 straipsnio 1 ir 2 dalys

Dabartinis tekstas	RK pakeitimas
<p>1. 2021–2025 m. valstybė narė gali iš kitų metų pasiskolinti iki 10 % metinės išmetamo dujų kiekio kvotos dalies kiekį.</p> <p>2. 2026–2029 m. valstybė narė gali iš kitų metų pasiskolinti iki 5 % metinės išmetamo dujų kiekio kvotos dalies kiekį.</p>	<p>3b) 5 straipsnio 1 ir 2 dalys pakeičiamos taip:</p> <p>„1. 2021–2029 m. valstybė narė gali iš kitų metų pasiskolinti iki 5 % metinės išmetamo dujų kiekio kvotos dalies kiekį.“</p>

Paiškinimas

Siekiant užtikrinti reglamento įgyvendinimą, patartina sumažinti lankstumą, kad trumpalaikis atokvėpis dėl skolinimosi nesukeltų vidutinės trukmės įgyvendinimo problemų, taip pat problemų vietos ir regionų valdžios institucijoms, kurios dažnai tiesiogiai nedalyvauja priimant nacionalinius sprendimus dėl lankstumo.

18 pakeitimas**1 straipsnio 1 dalies 3c punktas (naujas)**

Reglamentas (ES) 2018/842

5 straipsnio 4 dalis

Dabartinis tekstas	RK pakeitimas
<p>4. Valstybė narė gali iki 5 % tam tikrų metų metinės išmetamųjų teršalų kvotos perleisti kitoms valstybėms narėms 2021–2025 m. atžvilgiu ir iki 10 % – 2026–2030 m. atžvilgiu. Gaunančioji valstybė narė gali panaudoti tą kiekį reikalavimų laikymuisi pagal 9 straipsnį užtikrinti tais pačiais metais arba vėlesniais metais iki 2030 m.</p>	<p>3c) 5 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:</p> <p>4. Valstybė narė gali iki 5 % tam tikrų metų metinės išmetamųjų teršalų kvotos perleisti kitoms valstybėms narėms 2021–2030 m. atžvilgiu. Gaunančioji valstybė narė gali panaudoti tą kiekį reikalavimų laikymuisi pagal 9 straipsnį užtikrinti tais pačiais metais arba vėlesniais metais iki 2030 m.</p>

Paiškinimas

Siekiant užtikrinti veiksmingą įgyvendinimą visose valstybėse narėse, kvotų perdavimas turėtų būti apribotas. Reikėtų pabrėžti, kad vienoje valstybėje narėje, galinčioje perduoti kvotas, gali būti regioninių skirtumų. Prieš svarstant galimybę perkelti kvotas kitoms šalims, reikėtų atsižvelgti į regioninius iššūkius.

19 pakeitimas**1 straipsnio 1 dalies 5a punktas (naujas)**

Reglamentas (ES) 2018/842

8 straipsnis

Dabartinis tekstas	RK pakeitimas
<p>1. Jeigu, atlikusi metinį vertinimą pagal Reglamento (ES) Nr. 525/2013 21 straipsnį ir atsižvelgdama į numatytą naudojimąsi šio reglamento 5, 6 ir 7 straipsniuose nurodytomis lankstumo priemonėmis, Komisija nustato, kad valstybė narė daro nepakankamą pažangą, kad įvykdytų savo įsipareigojimus pagal šio reglamento 4 straipsnį, ta valstybė narė per tris mėnesius pateikia Komisijai taisomųjų veiksmų planą, kuriame nurodo:</p> <p>(...)</p>	<p>5a) 8 straipsnis pakeičiamas taip:</p> <p>1. Jeigu, atlikusi metinį vertinimą pagal Reglamento (ES) Nr. 525/2013 21 straipsnį ir atsižvelgdama į numatytą naudojimąsi šio reglamento 5, 6 ir 7 straipsniuose nurodytomis lankstumo priemonėmis, Komisija nustato, kad valstybė narė daro nepakankamą pažangą, kad įvykdytų savo įsipareigojimus pagal šio reglamento 4 straipsnį, ta valstybė narė per tris mėnesius pateikia Komisijai taisomųjų veiksmų planą, kuriame nurodo:</p> <p>(...)</p>

Dabartinis tekstas	RK pakeitimas
<p>2. Laikydamosi savo metinės darbo programos, Europos aplinkos agentūra padeda Komisijai vertinti tokius taisomųjų veiksmų planus.</p> <p>3. Komisija gali pateikti nuomonę dėl taisomųjų veiksmų planų, pateiktų pagal 1 dalį, patikimumo ir tokiu atveju nuomonę pateikia per keturis mėnesius nuo tų planų gavimo dienos. Atitinkama valstybė narė kuo labiau atsižvelgia į Komisijos nuomonę ir gali savo taisomųjų veiksmų planą atitinkamai patikslinti.</p>	<p><i>c) esant dideliems regioniniams veiklos rezultatų skirtumams arba rimtiems struktūriniais sunkumams regionų lygmeniu, kaip yra tam tikrų salų teritorijose, į taisomųjų veiksmų planą įtraukiamos konkrečios nuostatos šioms problemoms spręsti.</i></p> <p>(...)</p> <p>2. Laikydamosi savo metinės darbo programos, Europos aplinkos agentūra padeda Komisijai vertinti tokius taisomųjų veiksmų planus.</p> <p>3. Komisija gali pateikti nuomonę dėl taisomųjų veiksmų planų, pateiktų pagal 1 dalį, patikimumo ir tokiu atveju nuomonę pateikia per keturis mėnesius nuo tų planų gavimo dienos. Atitinkama valstybė narė kuo labiau atsižvelgia į Komisijos nuomonę ir gali savo taisomųjų veiksmų planą atitinkamai patikslinti. Valstybė narė paskelbia Komisijos nuomonę ir užtikrina jos platinimą vietos ir regionų valdžios institucijoms.</p> <p>4. Valstybė narė užtikrina taisomųjų veiksmų plano paskelbimą ir galimus šio plano persvarstymus bei platinimą vietos ir regionų valdžios institucijoms.</p>

Paaiškinimas

Į veiksmų planus, skirtus probleminėms situacijoms spręsti, reikia įtraukti regionų lygmens priemones, jei regioninės problemos yra svarbi susidariusios padėties priežastis. Vietos ir regionų valdžios institucijos turi būti supažindinamos su veiksmų planais, kad galėtų visapusiškai prisidėti prie klimato politikos.

II. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS (RK)

1. suvokia pražūtingą klimato kaitos poveikį vietos bendruomenėms ir pripažįsta, kad reikia imtis ryžtingų veiksmų, kad būtų pasiekti būtini ES klimato tikslai. RK pritaria aukšto lygio įsipareigojimui LULUCF srityje, tačiau taip pat pakartoja, kad norint pasiekti tikslus reikia laikytis lankstumo;
2. mano, kad sektoriuose, kuriems taikomas Pastangų pasidalijimo reglamentas ⁽¹⁾ ir LULUCF reglamentas ⁽²⁾, vietos ir regionų valdžios institucijoms neabejotinai tenka labai svarbus vaidmuo, nes įgyvendinant šiuos reglamentus būtina įtraukti teritorinį aspektą. Tai sritys, kuriose vietos ir regionų valdžios institucijos gali imtis veiksmų, atsižvelgiant į jų teisinę atsakomybę ir įgaliojimus;
3. ragina užtikrinti, kad LULUCF reglamento priemonės atitiktų Biologinės įvairovės strategijos ir ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategijos tikslus. Siekiant klimato tikslų, labai svarbu, kad kiekviena valstybė narė, bendradarbiaudama su vietos ir regionų valdžios institucijomis, įgyvendintų su miškais susijusią teisinę sistemą, kuri užtikrintų gamybos, biologinės įvairovės ir apsaugos pusiausvyrą;

⁽¹⁾ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įsipareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį, ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 156, 2018 6 19, p. 26).

⁽²⁾ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/841 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ir Sprendimas Nr. 529/2013/ES (OL L 156, 2018 6 19, p. 1).

4. pabrėžia, kad perėjimas neturi vykti teritorinės sanglaudos sąskaita ar sukelti pavojaus pažeidžiamiausioms grupėms ir teritorijoms. Visos valstybės narės ir ekonomikos sektoriai prisideda prie išmetamo CO₂ kiekio mažinimo, derindami teisingumo ir solidarumo principus; šiuo atžvilgiu mano, kad teritorinio poveikio atskiriems ūkininkams ir miškininkams vertinimai galėtų padėti aiškiau apžvelgti realias išlaidas ir naudą;
5. griežtai prieštarauja tam, kad pasiūlyme daugiausia dėmesio būtų skiriama miškams kaip anglies dioksido absorbentams, neatsižvelgiant į jų vaidmenį teikiant tvarias žaliavas iškastiniam kurui pakeisti, taip neįvertinant viso miškininkystės sektoriaus potencialo švelninant klimato kaitą ir plėtojant vietos ir regionų bioekonomiką;
6. pažymi, kad būtina mažinti medienos biomasės naudojimą energijos gavybai iš atliekų, norint pasiekti LULUCF sektoriaus tikslus. Prieš pradėdant ją naudoti energijai gaminti, turėtų būti skatinamas pakopinis naudojimas bei daugkartinis ir kaip įmanoma aukštesnės kokybės medžiagų naudojimas;
7. pabrėžia, kad dėl didesnių užmojų LULUCF sektoriuje negalima importuoti neaiškios kilmės žaliavų iš ES nepriklausančių šalių. Tai gali reikšti, kad priemonės, kurių imtasi siekiant padidinti grynąjį absorbentą LULUCF sektoriuje, negali realiai pagerinti klimato kaitos visame pasaulyje. Siekiant laikytis holistinio požiūrio į tai, kaip anglies dioksido sekvestracija miške, produktų naudojimas ir miško bioenergija gali padėti sumažinti poveikį klimatui, reikia platesnės sistemos perspektyvos;
8. pritaria Komisijos vertinimui, kad siekiant ilgalaikio poveikio klimatui neutralumo tikslo reikia kovoti su neigiama anglies dioksido absorbento mažinimo ES tendencija; sutinka su pasiūlytu 2030 m. 310 Mt CO₂ ekvivalento grynojo įsisavinimo ES tikslu ir siūlo papildomą, neprivalomą nacionalinį indėlį siekiant 2030 m. grynojo tikslo, didesnio nei Ila priede nustatyti nacionaliniai tikslai, kuriuos turi pasiūlyti atskiros valstybės narės. Labai skiriasi valstybių narių galimybes padidinti grynąjį anglies dioksido panaudojimą ir sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį LULUCF sektoriuje. Tai priklauso nuo natūralaus žemės gamybos pajėgumo ir bendro žemės ploto pasiskirstymo pagal skirtingas žemės naudojimo kategorijas. RK mano, kad didesni užmojai iki 2030 m. turėtų būti tokio lygio, kad atitiktų valstybių narių vidaus klimato politikos strategiją ir sudarytų sąlygas bioekonomikos plėtrai kiekvienoje valstybėje narėje;
9. mano, kad bendras žemės ūkio ir miškininkystės sektorius gali sumažinti išmetamųjų teršalų kiekio intensyvumą žemės ūkio sektoriuje ir kad daug miškų turinčios šalys, kuriose jų išteklių plačiai naudojami, atsvers išmetamųjų teršalų kiekį šalyse, kuriose yra didelis žemės ūkio sektorius arba apskritai deginama daug iškastinio kuro. Klimato kaitos švelninimo priemonių turėtų būti imamasi kiekviename sektoriuje ir šalyje, atsižvelgiant į konkrečias jų sąlygas;
10. pabrėžia, kad LULUCF reglamentas neturėtų būti taikomas kitų politikos sričių, kurias reglamentuoja kiti teisės aktai, stebėsenai ir ataskaitų teikimui. Komisijos pasiūlymas, kad į LULUCF ataskaitas turėtų būti įtraukta informacija apie anglies išlaikymą gausiaangliuose dirvožemiuose, didelės biologinės įvairovės vietovėse, atkurtuose dirvožemiuose ir dirvožemiuose, kuriuose yra natūralių trikdžių rizika, nepagerina LULUCF sektoriaus ataskaitų dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų kokybės;
11. pabrėžia, kad valstybių narių finansavimas nėra skiriamas regionų sąskaita. RK pripažįsta, kad reikia pranešti vietos ir regionų valdžios institucijoms apie finansavimo galimybes klimato srities veiksams remti;
12. išpėja apie neveiksmingo įgyvendinimo riziką. RK pritaria planuojamai peržiūrai ir būtinybei atsižvelgti į COVID-19 pandemijos padarinius, tačiau pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad būtų laikomasi PPR reglamente pasiūlytų trajektorijų;
13. ragina Komisiją nustatyti metodiką, pagal kurią vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų apskaičiuoti savo išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo pastangas taip, kad jos atitiktų nacionalinius tikslus ir būtų išvengta neproporcingų iškraipymų;
14. atkreipia dėmesį į pernelyg didelio lankstumo riziką, susijusią su metinių kvotų skolinimusi ir jų perdavimu tarp valstybių narių. Vietos ir regionų valdžios institucijoms reikia aiškumo, kad jos galėtų planuoti savo klimato ir ekonominę politiką. Nacionalinės situacijos, kurios suteikia lankstumo pagal reglamentą, gali būti susijusios su dideliais regioniniais skirtumais;

15. pripažįsta, kad reikia rasti sprendimus, ypač paskatas, iš kurių būtų gaunamos pajamos, dėl tų regionų, kurie gali susidurti su sunkumais ar nuosmikiu vykstant būtinam perėjimui prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos; pabrėžia, kad svarbu įtraukti vietas ir regionų valdžios institucijas į tvaraus vystymosi trajektorijų, kurios galėtų paskatinti šių regionų ekonomiką, kūrimą;
16. pritaria griežtesnėms nuostatomis dėl taisomųjų veiksmų planų ir skaidrumo, pabrėžiant regioninį aspektą, reikalaujant nurodyti, kaip spręsti regioninius skirtumus, skatinant praktinius regioninių problemų sprendimus;
17. pabrėžia atitikties patikrų svarbą ir siūlo įvertinti galimybę skirti finansines nuobaudas, jei nesilaikoma reikalavimų. Iš nuobaudų gautos pajamos turėtų būti vėl investuojamos į klimato srities veiksmus ir teisingą pertvarką, ypatingą dėmesį skiriant regioniniams uždaviniams;
18. siūlo apsvarstyti galimybę taikyti valstybių narių, kurių BVP vienam gyventojui yra mažas, saugos rezervą. Nustatant nacionalinius tikslus jau atsižvelgiama į BVP ir abejotina, kad šis rodiklis turėtų būti vienintelis, nes jį vertinant neatsižvelgiama į bendrą padėties regionuose vaizdą ir jis nebūtinai yra glaudžiai susijęs su sudėtingais tam tikros teritorijos vystymosi poreikiais.

Briuselis, 2022 m. balandžio 28 d.

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Apostolos TZITZIKOSTAS

ISSN 1977-0960 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-521X (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos
leidinių biuras
L-2985 Liuksemburgas
LUXEMBURGAS

LT